

СБОРНИКЪ № ²²/₃₅₄

АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНИЙ

ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ФИНАНСОВЪ.

ТОМЪ XIX.

О КАЗЕННЫХЪ ИМѢНИЯХЪ.

ZBIÓR

PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SKARBU.

TOM XIX.

O DOBRACH RZĄDOWYCH.

1868.

86399

Печатано по ВИСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

Варшава. Въ типографіи С. Оргельбранда.

Drukowano z rozkazu NAJWYZSZEGO.

Warszawa. W drukarni S. Orgelbranda.

ОБЪЯСНЕНИЕ.

Въ помѣщенныхъ въ настоящемъ томѣ I, II, III, IV, V и VI главахъ заключается рядъ постановленийъ о казенныхъ имѣніяхъ, изданныхъ съ 31 Января 1810 по 18 Января 1868 года.

Всѣ эти постановленія обязательныя.

*Сборникъ этотъ, подъ главнымъ руководствомъ Дѣйстви-
тельнаго Тайнаго Совѣтника, Сенатора Фундуклея, составленъ
Статсъ-Референдаріемъ Лескевичемъ изъ матеріаловъ, достав-
ленныхъ изъ Финансоваго Управленія въ Царствъ Делегатомъ
онымъ, Начальникомъ Секціи Бассовскимъ.*

OBJAŚNIENIE.

Tom niniejszy w tytułach I, II, III, IV, V i VI obejmuje ciąg przepisów o dobrach rządowych od d. 31 Stycznia 1810 r. do d. 18 Stycznia 1868 r.

Przepisy te wszystkie obowiązują.

*Zbiór niniejszy, pod zwierzchnim kierunkiem Rzeczywiste-
go Tajnego Radcy, Senatora Fundukleja, ułożony został przez
Referendarza Stanu Leśkiewicza, z materiałów dostarczonych
ze strony Zarządu Finansów Królestwa, przez delegowanego od
tej Władzy, Naczelnika Sekcyi Bassowskiego.*

**ОГЛАВЛЕНИЕ ПРЕДМЕТОВЪ,
ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМѢ.**

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ПОСТАНОВЛЕНІЯ О КАЗЕННЫХЪ ИМѢНІЯХЪ.			
	Введеніе			2
	ГЛАВА I. О РОДѢ ИМѢНІЙ И УПРАВЛЕНІИ ОНЫМИ.			
1	Извлеченіе изъ Высочайшаго указа, коимъ на Правитель- ственную Коммисію Финан- совъ и Казначейства возло- жено завѣдываніе казенными имуществами и вообще вся- кою казенною собствен- ностью.	5 (17) Октября 1816 г.	Высочайшій указъ.	10
2	Постановленіе объ учрежденіи Главной Дирекціи имуществъ и лѣсовъ при Правительствен- ной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, съ возложе- ніемъ на оную общаго над- зора и веденія дѣлъ, касаю- щихся казенныхъ имѣній.	7 Апрѣля 1818 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	12
3	Постановленіе о томъ, что ос- тавшіеся послѣ упразднен- ныхъ духовныхъ конгрега- цій и учрежденій имѣнія и фундуши слѣдуетъ считать наравнѣ съ прочими казен- ными имѣніями.	26 Іюня 1819 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	22
4	Опредѣленіе вознагражденія для администраторовъ за управ- леніе такими имѣніями, кото- рыя не могли быть отданы въ арендное содержаніе.	26 Октя- бря 1823 г., № 45,165.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	24

**SPIS PRZEDMIOTÓW,
W TOMIE NINIEJSZYM ZAWARTYCH.**

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
	PRZEPISY O DOBRACH RZĄDOWYCH.			
	Wstęp			3
	TYTUŁ I. O RODZAJU DÓBR I ZARZĄDZIE NIEMI.			
1	Wyciąg z NAJWYŻSZEGO ukazu, poruczającego Kommissyi Rządowej Przychodów i Skar- bu zarząd dóbr i wszelkich własności skarbowych.	5 (17) Paździer- nika 1816 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	11
2	Postanowienie, tworzące Dy- rekcyę Jeneralną dóbr i la- sów rządowych przy Kom- missyi Rządowej Przych- dów i Skarbu, i przezna- czające jęj ogólny dozór i kierunek spraw tyczących się dóbr rządowych.	7 Kwietnia 1818 r.	Namiestnik Królewski.	13
3	Postanowienie, że dobra i fun- dusze po zniesionych zgro- madzeniach i instytutach du- chownych uważane być mają jak inne dobra rządowe.	26 Czerw- ca 1819 r.	Namiestnik Królewski.	23
4	Oznaczenie wynagrodzenia dla administratorów, za zarząd temi dobrami, które wydzier- żawione być nie mogły.	26 Paź- dziernika 1823 r. Nr. 45,165.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	25

Номеръ по порядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
5	Инструкція для администраторовъ казенныхъ имуществъ.	16 Января 1824 г., № 28,553.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	26
6	Объявленіе Высочайшаго повелѣнія, коимъ предоставлено Краковскому Епископу получать, если пожелаетъ, денежное вознагражденіе въ замѣнъ доходовъ съ Епископскихъ имѣній, которыя, въ такомъ случаѣ, должны перейти въ завѣдываніе Казны	5 (17) Февраля 1824 г.	Министръ Статсъ-Секре- тарь.	40
7	О возложеніи на Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства управленія имѣніями и лѣсами, принадлежащими Горнымъ заводамъ.	2 Марта 1826 г., № 11,899.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	42
8	Распоряженіе о томъ, на какихъ основаніяхъ должны поступать въ непосредственное завѣдываніе Казны имѣнія, кои не могли быть отданы въ аренду.	23 Авгу- ста 1826 г., № 54,618.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	44
9	О томъ, что управление имѣніями и лѣсами послѣ супримо- ваннаго и Познанскаго ду- ховенства вѣрено Прави- тельственной Коммисіи Фи- нансовъ и Казначейства.	3 (15) Ноября 1831 г., № 118.	Временное Правленіе Цар- ства Польскаго.	132
10	Высочайшее разрѣшеніе, дан- ное Правительственной Ком- мисіи Финансовъ и Казначей-	11 (23) Мая 1836 г.	Высочайшій указъ.	136

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
5	Instrukcja dla administratorów dóbr rządowych.	16 Sty- cznia 1824 r. Nr. 28,553.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	27
6	Oznajmienie Najwyższego roz- kazu, pozwalającego Bisku- powi Krakowskiemu wybór pobierania kompetencji, za oddać się mające pod admi- nistracją Skarbu dobra bi- skupie.	5 (17) Lutego 1824 r.	Minister Sekre- tarz Stanu.	41
7	Zarząd dobrami i lasami górni- czemi poruczony Kommissyi Rządowej Przychodów i Skar- bu.	2 Marca 1826 r. Nr. 11,899.	Namiestnik Królewski.	43
8	Rozporządzenie, wskazujące za- sady do zaprowadzania ad- ministracji skarbowej, gdy nie da się wydzierżawić za- jętych dóbr.	23-Sier- pnia 1826 r. Nr. 54,618.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	45
9	Zarząd dobrami i lasami, po- duchowieństwie supprimowa- ném i poznańskim, poruczo- ny Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.	3 (15) Li- stopada 1831 r. Nr. 118.	Rząd Tymcza- sowy Królestwa Polskiego.	133
10	Najwyższe upoważnienie dla Kommissyi Rządowej Przy- chodów i Skarbu, do zajęcia	11 (23) Maja 1836 r.	Ukaz Najwyższy.	137

Номер по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страница
	ства для обращенія, по сно- шенію съ Правительственной Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ казен- ное вѣдомство имѣній упразд- неннаго духовенства, въ за- мѣтъ за казенныя имѣнія, въ случаѣ необходимости при- веденія въ надлежащій со- ставъ Всемилоостивѣйше по- жалованныхъ казенныхъ имѣ- ній.			
11	Распоряженіе, данное по слу- чаю сообщенія Инструкціи, изданной для Генеральныхъ Интендантовъ казенныхъ имуществъ.	2 (14) Января 1842 г., № 77658/24433	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	140
12	О томъ, что поіезуитскія и при- надлежащія учебнымъ заве- деніямъ имущества переда- ны въ завѣдываніе Прави- тельственной Коммисіи Фи- нансовъ и Казначейства.	10 (22) Февраля 1842 г.	Высочайшій указъ.	168
13	Распоряженіе о томъ, что къ владѣнію имѣніями, составля- ющими эдукационный фун- душъ, не могутъ быть допу- скаемы лица, не имѣющія на то консенсовъ.	11 (23) Февраля 1843 г., № 14389/4502	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	170
14	Высочайше утвержденныя пра- вила касательно устройства отношеній Казны къ владѣль- цамъ поіезуитскихъ имѣній.	1 Юля 1849 г.	Высочайшее повелѣніе.	172
15	Распоряженіе о приведеніи въ исполненіе правилъ о поіе- зуитскихъ и другихъ, состав-	28 Декаб- ря (9 Ян- варя)	Правитель- ственная Ком- мисія Финан-	202

Numet porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	dóbr supprimowanych w za- mian za dobra rządowe, w ra- zie potrzeby zaokrąglenia do- nacyków, za zniesieniem się z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Ducho- wnych.			
11	Rozporządzenie wydane z po- vodu przesłania instrukcyi, służącej dla Intendentów Je- neralnych dóbr rządowych.	2 (14) Stycznia 1842 r. Nr. 77658/24433	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	141
12	Dobra po-jezuickie i wszystkie majątki funduszu edukacyj- nego, oddane pod zarząd Kommissyi Rządowej Przy- chodów i Skarbu.	10 (22) Lutego 1842 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	169
13	Rozporządzenie, niedopuszcza- jące do possessyi dóbr fun- duszu edukacyjnego osób konsensu nieposiadających.	11 (23) Lutego 1843 r. Nr. 14389/4502	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	171
14	Przepisy NAJWYŻEJ zatwierdzo- ne co do urządzenia stosun- ków Rządu z posiadaczami dóbr po-jezuickich.	1 Lipca 1849 r.	Rozkaz NAJWYŻSZY.	173
15	Rozporządzenie, wprowadzające w wykonanie przepisy o do-	28 Gru- dnia	Kommissya Rządowa Przy-	203

Номеръ по порядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страница.
	ляющихъ эдукационный фун- душъ, имѣніяхъ.	1849/50 г. № 94075/32320	совѣ и Казна- чейства.	
16	Распоряженіе объ учрежденіи болѣе строгаго надзора за экономическими занятіями въ канцеляріи и на мѣстѣ, а так- же о томъ, чтобы къ кон- трактамъ на отдачу въ аренд- ное содержаніе казенныхъ имѣній была прилагаема у- становленная гербовая бу- мага.	7 (19) Мая 1853 г., № 85495/36425	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	222
17	О расширеніи предѣловъ вла- сти Губернскихъ Правленій и сокращеніи занятій Финан- соваго вѣдомства.	3 (15) Ноября 1862 г., № 36945/16155	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	232
18	Распоряженіе, объясняющее расширеніе предѣловъ вѣ- домства Губернскихъ Прав- леній.	17 (29) Октября 1864 г., № 38767/14669	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	256
19	О томъ, что управленіе имѣніа- ми, лѣсами и всѣмъ имуще- ствомъ по упраздненныхъ монастыряхъ монашествую- щаго Римско-Католическаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ ввѣрено Прав- ительственной Коммисіи Фи- нансовъ и Казначейства.	27 Октяб- ря (8 Но- ября) 1864 г.	Высочайшій указъ.	260
20	Распоряженіе о приѣмѣ въ вѣ- дѣніе Казны монастырскихъ имѣній Римско-Католическаго духовенства.	21 Ноября (3 Декаб- ря) 1864 г., № 57,152.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	262

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	brach po-jezuickich i innych funduszowych.	(9 Stycz.) 1849/50 r. Nr. 94075/32320	chodów i Skar- bu.	
16	Rozporządzenie, zalecające roz- ciągnięcie większej kontroli nad czynnościami ekonomi- cznymi w biurze i na grun- cie, i aby kontrakty zawarte o dzierżawę dóbr rządowych opatrzone były właściwemi stemplami.	7 (19) Maja 1853 r. 85495/36425	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	223
17	Rozszerzenie attribucyj Rza- dów Gubernialnych, oraz u- proszczenie i skrócenie czyn- ności skarbowych.	3 (15) Listopada 1862 r. Nr. 36945/16155	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	233
18	Rozporządzenie, objaśniające rozszerzenie attribucyj Rza- dów Gubernialnych.	17 (29) Październ. 1864 r. Nr. 38767/14669	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	257
19	Zarząd dobrami, lasami i wszel- kimi majątkami po zniesio- nych klasztorach duchowień- stwa zakonnego Rzymsko-Ka- tolickiego w Królestwie Pol- skiem, poruczony Kommissyi Rządowej Przychodów i Skar- bu.	27 Paź- dziernika (8 Listopa- da) 1864 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	261
20	Rozporządzenie o zajęciu w za- rząd Skarbu majątków kla- sztornych duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego	21 Listop. (3 Grud.) 1864 r. Nr. 57,152.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	263

Номеръ по по- рядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
21	Разъясненіе нѣкоторыхъ недо- разумѣній, встрѣченныхъ при исполненіи Высочайшаго у- каза о принятіи въ вѣдѣніе Казны имуществъ, оставших- ся послѣ упраздненныхъ или закрытыхъ монастырей.	27 Ноября (9 Декаб- ря) 1864 г., № 59,183.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	274
22	Извлеченіе изъ постановленія Намѣстника въ Царствѣ от- носительно принятія въ вѣдѣ- ніе Казны имущества, остав- шагося послѣ упраздненнаго Греко - Уніатскаго монаше- ствующаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ.	28 Ноября (10 Де- кабря) 1864 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	278
23	Распоряженіе о порядкѣ управ- ленія имуществами, оставши- мися послѣ упраздненныхъ монастырей.	8 (20) Декабря 1864 г., № 60071/21141	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	278
24	Распоряженіе о раскладкѣ въ казенныхъ имѣніяхъ расхо- довъ на содержаніе Гминна- го Войтс.	4 (16) Февраля 1865 г., № 54191/19078 и 58680/20514	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	284
25	Объясненіе о томъ, кто именно и какимъ порядкомъ долженъ защищать въ Коммисіяхъ по крестьянскимъ дѣламъ дѣла помонастырскихъ имѣній.	15 (27) Марта 1865 г., № 6322/1667.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	288
26	Казначейское распоряженіе, от- носящееся къ помонастыр- скимъ имѣніямъ.	20 Мая (1 Юня) 1865 г., № 5040/1505.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	292

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
21	Objaśnienie niektórych wątpli- wości natrafianych przy roz- winięciu ukazu Najwyższego o zajęciu w zarząd Skarbu majątków po zniesionych lub zamkniętych klasztorach.	27 Listo- pada (9 Gru- dnia) 1864 r. Nr. 59,183.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	275
22	Wyciąg z postanowienia Na- miestnika Królestwa co do zajęcia pod zarząd Skarbu majątków po zniesionych kla- ztorach duchowieństwa za- konnego Greko-Unickiego w Królestwie Polskiem.	28 Listo- pada (10 Grudnia) 1864 r.	Namiestnik Królewski.	279
23	Rozporządzenie co do sposobu administrowania majątkami po-klasztornemi.	8 (20) Grudnia 1864 r. Nr. 60071/21141	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	279
24	Rozporządzenie, dotyczące roz- kładu kosztów utrzymania Wójta gminy w dobrach rzą- dowych.	4 (16) Lutego 1865 r. Nr. 54191/19078 i 58680/20514	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	285
25	Objaśnienie kto i w jaki sposób ma bronić interesów dóbr po-klasztornych przed Kom- missyami Włościańskimi.	15 (27) Marca 1865 r. Nr. 6322/1667.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	289
26	Rozporządzenie kassowe co do postępowania z funduszami po-klasztornymi	20 Maja (1 Czerw.) 1865 r. Nr. 5040/1505.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	293

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
27	Распоряженіе относительно от- дачи въ аренду помонастыр- скихъ имѣній.	11 (23) Юня 1865 г., № 30430/1580.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	294
28	О предоставленіи Губернскому Правленію права разрѣшать отчужденіе и раздѣлъ недви- жимыхъ имуществъ упразд- ненныхъ монастырей, состоя- щихъ въ вѣчной арендѣ или эмфитевтическомъ владѣніи.	30 Юня (12 Юля) 1865 г., № 33,717.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	298
29	Распоряженіе о томъ, что кос- тельные и прочія зданія, при- надлежащія нищенствующимъ и прочимъ монастырямъ, коихъ имущества перешли въ вѣдѣніе Казны, должны быть застрахованы отъ огня въ Страховомъ Управленіи.	10 (22) Юля 1865 г., № 19006/5606.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	300
30	О принятіи въ вѣдѣніе Казны имуществъ и капиталовъ, принадлежащихъ эмеритамъ изъ блага духовенства.	27 Сентя- бря (9 Ок- тября) 1865 г., № 43498/15361.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	302
31	О томъ, что установленные Правительствомъ подати и сборы съ помонастырскихъ имѣній должны быть относи- мы на счетъ доходовъ съ этихъ же имѣній.	6 (18) Декабря 1865 г., № 34353/12473.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	304
32	Распоряженіе, объясняющее въ финансовомъ отношеніи Вы- сочайшій указъ объ устрой-	4 (16) Февраля 1866 г.,	Главный Дирек- торъ, Председа- тельствующій въ Правитель- ственной Ком-	306

Numer rozrządowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
27	Rozporządzenie dotyczące wy- dzierżawienia majątków po- klasztornych.	11 (23) Czerwca 1865 r., Nr. 30430/1585.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	295
28	Upoważnienie dla Rządu Gu- bernialnego do wydawania pozwoleń na alienowanie i dzielenie nieruchomości po- klasztornych, zostających w wieczysto-dzierżawnym lub emfiteutycznym posiadaniu o- sób prywatnych.	30 Czerw- ca (12 Lip- ca) 1865 roku, Nr. 33,717.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	299
29	Rozporządzenie, iż kościoły, klasztorzy i inne zabudowania do klasztorów jałmużniczych należące, tudzież wszelkie za- budowania innych zakonów, których majątki przeszły w zawadywanie Skarbu, ma- ją być ubezpieczone od ognia w Dyrekcyi ubezpieczeń.	10 (22) Lipca 1865 r., Nr. 19006/5606.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	301
30	Polecenie zajęcia w zarząd Skar- bu majątków i funduszków Księży emerytów świeckich.	27 Wrze- śnia (9 Paździer- nika) 1865 r., Nr. 43498/15361.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	303
31	Podatki i składki przez Rząd ustanowione, przypadające z dóbr po-klasztornych, mają być zaspakajane z dochodów tychże dóbr.	6 (18) Gru- dnia 1865 r., Nr. 34353/12473.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	305
32	Rozporządzenie, rozwijające pod względem skarbowym ukaz NAJWYŻSZY o urządzeniu du-	4 (16) Lu- tego 1866 r.,	Dyrektor Głó- wny, Prezydu- jący w Kommis-	307

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
	ствѣ Римско-Католическаго духовенства.	№ 4075/1320.	мисіи Финан- совъ и Казна- чейства.	
33	Распоряженіе о приѣмѣ въ Финансовое Управление Римско-Католическихъ подуховныхъ имѣній.	4 (16) Февраля 1866 г., № 10,114.	Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства.	320
34	Распоряженіе о томъ, чтобы бесплатные отпуска лѣса и т. п. сервитуты въ пользу монастырей, обременяющіе частныя и маіоратныя имѣнія, были внесены въ ипотечныя книги на имя Казны, и чтобы безденежные отпуска дровъ изъ казенныхъ лѣсовъ были исключены изъ смѣты.	7 (19) Февраля 1866 г., № 8054/2161.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	332
35	Объясненіе о томъ, что состоящіе при монастыряхъ и завѣдываемые ими приходы подходить подъ дѣйствіе Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 г. о Римско-Католическихъ монастыряхъ въ Царствѣ Польскомъ.	26 Февраля (10 Марта) 1866 г., № 46285/15394	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	338
36	Повелѣніе Намѣстника въ Царствѣ, указывающее порядокъ дѣйствія относительно имѣній Краковской капитулы, духовенства и духовныхъ учреждений.	26 Февраля (10 Марта) 1866 г., № 20,468.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	344

Нумер porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
	chowieństwa Rzymsko-Katolickiego.	Nr. 4075/1320.	syi Rządowej Przychodów i Skarbu.	
33	O zajęciu w zarząd Skarbu majątków po duchowieństwie Rzymsko-Katolickiem.	4 (16) Lutego 1866 r., Nr. 10,114.	Dyrektor Główny, Prezydujący w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.	321
34	Rozporządzenie, ażeby wszelkie deputaty leśne i t. p. służebności, uiszczane z dóbr prywatnych i majoratskich klasztorom, wniesć do hipoteki na imię Skarbu, deputaty zaś leśne, wydawane z lasów rządowych, wypuścić z budżetu.	7 (19) Lutego 1866 r., Nr. 8054/2161.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	333
35	Objaśnienie, że parafje znajdujące się przy klasztorach i od nich zależne, podlegają skutkom ukazu Najwyższego z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Królestwie Polskiem.	26 Lutego (10 Marca) 1866 r., Nr. 46285/15394	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	339
36	Polecenie Namiestnika Królestwa, wskazujące przepisy postępowania z majątkami kapituły, duchowieństwa i zgromadzeń Krakowskich.	26 Lutego (10 Marca) 1866 r., Nr. 20,468.	Namiestnik w Królestwie Polskiem.	345

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
37	Разрѣшеніе на отдачу въ 3-лѣт- нее арендное содержаніе всѣхъ подушныхъ земель- ныхъ участковъ выше 90 морговъ, съ предвареніемъ, что арендные контракты мо- гутъ быть уничтожены и ра- нѣе срока, по объявленіи о семъ арендатору за пять мѣ- сяцевъ до истеченія эконо- мическаго года.	2 (14) Апрѣля 1866 г., № 19640/1152.	Главный Дирек- торъ, Предсѣ- дательствующій въ Прави- тельственной Коммисіи Фи- нансовъ и Каз- начейства.	348
38	О введеніи въ кассовыхъ кни- гахъ новой статьи: „фунду- ши свѣтскаго духовенства и духовныхъ Римско-Католиче- скихъ учреждений“.	4 (16) Іюля 1866 г., № 17738/6423.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	354
39	Повелѣніе Намѣстника Царства, данное въ дополненіе пра- вилъ объ имуществѣ Краков- скаго духовенства.	4 (16) Августа 1866 г., № 24,222.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	356
40	Объясненіе о томъ, что нѣтъ надобности составлять ли- квидационные проекты и та- бели землямъ, перешедшимъ въ собственность крестьянъ въ помонастырскихъ и поду- шныхъ имѣніяхъ.	1 (13) Сентября 1866 г., № 14011/3141.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	358
41	Распоряженіе о томъ, чтобы пропинаціонный доходъ отъ продажи питей на крестьян- скихъ земляхъ, принадлежав- шихъ прежде монастырямъ или свѣтскому Римско-Като- лическому духовенству, от- дается былъ въ аренду по- добно тому, какъ въ казен- ныхъ имѣніяхъ.	20 Сентя- бря (2 Октября) 1866 г., № 62127/22528.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	362

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
37	Upoważnienie do oddawania w trzechletnią dzierżawę przez licytacyę, wszystkich gruntów po-duchownych, przenoszą- cych 90 morgów przestrzeni, z tém zastrzeżeniem, że kon- trakty o te grunta mogą być rozwiązane wcześniej, za po- przedniem na 5 miesięcy przed upływem roku ekonomicznego wypowiedzeniem dzierżawy.	2 (14) Kwietnia 1866 r., Nr. 19640/1152.	Dyrektor Głó- wny, Prezydu- jący w Kommis- syi Rządowej Przychodów i Skarbu.	349
38	O założeniu w księgach kasso- wych nowego tytułu: „fundu- sze duchowieństwa świeckie- go i instytutów duchownych Rzymsko-Katolickich“.	4 (16) Lipca 1866 r., Nr. 17738/6423.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	355
39	Polecenie Namiestnika Króle- stwa, dopełniające przepisy postępowania z majątkami duchowieństwa K r a k o w- skiego.	4 (16) Sierpnia 1866 r., Nr. 24,222.	Namiestnik w Królestwie Polskiem.	357
40	Objaśnienie, że nie ma potrze- by układać projektów i ta- bell likwidacyjnych grun- tów, przeszłych na własność włościan w dobrach po-kła- sztornych i po-duchownych.	1 (13) Września 1866 r., Nr. 14011/3141.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	359
41	Rozporządzenie, że dochody z propinacyi czyli ze sprzeda- ży trunków na gruntach wło- ściańskich w dobrach, będą- cych dawniej własnością kla- sztorów lub duchowieństwa świeckiego, Rzymsko-Katolic- kiego, mają być wydzierża- wane podobnie jak w do- brach rządowych.	20 Wrze- śnia (2 Paździer- nika) 1866 r., Nr. 62127/22528.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	363

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы
42	О разрѣшеніи Губернскимъ Правленіямъ приѣма, для храненія, отъ Коммисій по крестьянскимъ дѣламъ документовъ, касающихся земель, предоставленныхъ безземельнымъ крестьянамъ въ помонастырскихъ и въ подуховныхъ имѣніяхъ.	24 Января (5 Февраля) 1867 г., № 78801/29483	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	366
43	Постановленіе объ отдачѣ въ аренду имѣній Краковского духовенства.	29 Декабря (10 Января) 1867/8 г.	Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.	368

ГЛАВА II.

О ПРИЕМѢ ИМѢНИЙ ВЪ КАЗЕННОЕ ВѢДОМСТВО.

44	Инструкція для приѣма имѣній въ вѣдѣніе Казны.	2 (14) Ноября 1839 г., № 88,494.	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	374
----	--	----------------------------------	--	-----

ГЛАВА III.

ОБЪ ИПОТЕКАХЪ КАЗЕННЫХЪ ИМѢНИЙ.

45	Общее распоряженіе по устройству ипотекъ.	17 Юля 1826 г., № 23,309.	Генеральная Прокураторія Царства Польскаго.	406
----	---	---------------------------	---	-----

Numer porządkowy.	TRESC.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
42	Upoważnienie dla Rządów Gubernialnych do przyjmowania od Kommissyów do spraw włościańskich w depozyt dowodów, dotyczących nadania włościanom bezrolnym gruntów po-klasztornych i poduchownych.	24 Stycznia (5 Lutego) 1867 r., Nr. 78801/29483	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	367
43	Postanowienie o oddawaniu w dzierżawę dóbr po duchowieństwie Krakowskiem.	29 Grudnia (10 Stycznia) 1867/8 r.	Komitet Urządzący w Królestwie Polskiem.	369

TYTUŁ II.

O ZAJMOWANIU DÓBR POD ZARZĄD WŁADZY SKARBOWEJ.

44	Instrukcyja do zajmowania dóbr pod zarząd władzy skarbowej.	2 (14) Listopada 1839 r., Nr. 88,494.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	375
----	---	---------------------------------------	--	-----

TYTUŁ III.

O HYPOTEKACH DÓBR RZĄDOWYCH.

45	Rozporządzenie ogólne, dotyczące regulacyi hypotek.	17 Lipca 1826 r., Nr. 23,309.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	407
----	---	-------------------------------	--	-----

Номера по порядку.	СОДЕРЖАНИЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
46	Постановленіе о переписаніи, по ипотекамъ, на имя Казны всѣхъ имѣній, а также правъ и капиталовъ, принадлежавшихъ нѣкогда Краковской Академіи.	9 Октября 1827 г.	Совѣтъ Управленія.	414
47	Постановленіе о томъ, что привилегіи и вещныя права, внесенныя въ ипотечныя книги на имя Прусскаго правительства или тамошнихъ учреждений, должны быть переписаны въ пользу Казны Царства Польскаго.	28 Сентября 1830 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	418
48	Высочайше утвержденныя основанія для устройства ипотеки на имя Казны Царства по горнозаводскимъ имѣніямъ.	4 (16) Февраля 1832 г.	Высочайшій указъ.	422
49	О томъ, что Мировые Суды не должны приступать къ устройству ипотекамъ по безсрочнымъ арендамъ, эмфитевтическимъ землямъ, мельницамъ, или другимъ статьямъ въ казенныхъ имѣніяхъ.	8 (20) Декабря 1836 г., № 49537/16818	Правительственная Комиссія Финансовъ и Казначейства.	424
50	Объ устройствѣ ипотекамъ для поіезуитскихъ и иныхъ образованнаго фондуша имѣній.	1 Юля 1849 г.	Высочайшее повелѣніе.	426
51	Извлеченіе изъ постановленія, разрѣшающаго безсрочнымъ держателямъ заводить особую ипотеку для своихъ усадебъ.	24 Октября (5 Ноября) 1852 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	428

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
46	Postanowienie nakazujące przepisać w hipotekach, na rzecz Skarbu wszelkie dobra, oraz prawa i kapitały, stanowiące niegdyś uposażenie Akademii Krakowskiej.	9 Października 1827 r.	Rada Administracyjna.	415
47	Tytuły i prawa rzeczowe na imię Rządu lub instytutów Pruskich, w księgach hipotecznych objawione, mają być na rzecz Rządu Królestwa Polskiego przepisane.	28 Września 1830 r.	Rada Administracyjna Królestwa.	419
48	Najwyższ zatwierdzone zasady regulacyi hipotecznej dóbr górniczych na imię Rządu Królestwa.	4 (16) Lutego 1832 r.	Ukaz Najwyższy.	423
49	Przepis, iż Sady Pokoju nie powinny przedsiębrać regulacyi hipotek dzierżaw wieczystych, gruntów emfiteutycznych, młynów lub innych realności w dobrach rządowych.	8 (20) Grudnia 1836 r., Nr. 49537/16818	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	425
50	O regulacyi hipotek dla dóbr pojezuickich i innych, na fundusz edukacyjny przeznaczonych.	1 Lipca 1849 r.	Ukaz Najwyższy.	427
51	Wyciąg z postanowienia, dozwalającego wieczystym dzierżawcom urządzenia dla swęj posiadłości osobnej hipoteki.	24 Października (5 Listopada) 1852 r.	Rada Administracyjna Królestwa.	429

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
52	О порядкѣ дѣйствія относительно помонастырскихъ капиталовъ при уплатѣ владѣльцамъ имѣній вознагражденія ликвидационными листами.	24 Февраля (8 Марта) 1866 г., № 64273/22107	Правительственная Комиссія Финансовъ и Казначейства.	430
53	Постановленіе о переводѣ на имя Казны Царства супрессіонныхъ и по-Галиційскихъ капиталовъ.	14 (26) Мая 1866 г.	Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.	434
54	Постановленіе Учредительнаго Комитета, изданное въ развитіе Высочайшаго повелѣнія о невзысканіи десятиныхъ, принадлежащихъ монастырямъ и объ исключеніи десятиныхъ изъ указателей ипотечныхъ книгъ, а также объ отмѣнѣ десятиннаго сбора, принадлежащаго Казнѣ.	17 (29) Сентября 1866 г.	Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.	438

ГЛАВА IV.

О ЗАКОННОЙ ЗАЩИТѢ И ОТЫСКИВАНІИ ПРАВЪ СОБСТВЕННОСТИ КАЗНЫ.

55	Постановленіе, указывающее, какіе споры подлежатъ разрѣшенію Правительственныхъ Коммиссій, и предписывающее порядокъ производства по этимъ спорамъ.	18 Июля 1818 г.	Намѣстникъ Царства.	444
56	Постановленіе о воспрещеніи чиновникамъ административнаго и казеннаго вѣдомства	11 Августа 1818 г.	Намѣстникъ Царства.	458

Хисмет роздаковъ.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
52	Postępowanie co do kapitałów po-klasztornych, przy wypłacie właścicielom dóbr wynagrodzeń w listach likwidacyjnych.	24 Lutego (8 Marca) 1866 r., Nr. 64273/22107	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	431
53	Postanowienie nakazujące przepisać na Skarb tytuł własności majątków suprimowanych i funduszków po-galicyjskich.	14 (26) Maja 1866 r.	Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.	435
54	Postanowienie Komitetu Urządzającego, rozwijające rozkaz Najwyższy o nieściąganii dziesięcin należących do klasztorów i o wykreśleniu ich z wykazów hypotecznych, oraz o uchyleniu opłaty dziesięcin należących się Skarbowi.	17 (29) Września 1866 r.	Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.	439

TYTUŁ IV.

O OBRONIE PRAWNEJ I DOCHODZENIU WŁASNOŚCI SKARBOWEJ.

55	Postanowienie, jakie spory decydowane być mają przez Kommissye Rządowe i sposób postępowania w tychże sporach.	18 Lipca 1818 r.	Namiestnik Królewski.	445
56	Postanowienie, iż urzędnicy administracyjni i skarbowi nie mogą trudnić się obroną	11 Sierpnia 1818 r.	Namiestnik Królewski.	459

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страница.
	принимать на себя защиту и ходатайство по искамъ частныхъ лицъ противъ Казны.			
57	Постановленіе о томъ, что споры о границахъ и о правѣ владѣнія, предметъ которыхъ не превышаетъ двухъ уелокъ земли, могутъ быть рѣшаемы по добровольному соглашенію.	24 Августа 1819 г.	Намѣстникъ Царства.	460
58	Распоряженіе, дозволяющее устанавливать судебного защитника въ важныхъ и запутанныхъ дѣлахъ о правѣ владѣнія.	27 Сентября 1819 г., № 21,516.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	462
59	Условія для отдачи имѣній въ безсрочную аренду.	27 Февраля 1821 г., № 6117/ 1447.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	464
60	О томъ, что безсрочные арендаторы обязаны нести всѣ издержки по дѣламъ о правѣ владѣнія.	12 Мая 1821 г., № 6,321.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	482
61	Распоряженіе, вѣняющее Губернскимъ Правленіемъ въ обязанность приносить апелляціонную жалобу на невыгодныя для Казны рѣшенія, по дѣламъ о нарушеніи владѣнія.	16 Юня 1821 г., № 12,475.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	482
62	Распоряженіе о томъ, чтобы служащіе въ лѣсномъ вѣдомствѣ и другія лица, коимъ ввѣрено охраненіе границъ	14 Августа 1822 г.,	Правитель- ственная Ком- мисія Финан-	484

Номеръ роздаковъ.	TREŚĆ	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	i popieraniem spraw osób prywatnych przeciwko Skarbowi.			
57	Postanowienie, iż sprawy graniczne i possessoryjne, w których przedmiot nie przenosi dwóch włók gruntu, mogą być załatwiane przez dobrowolne układy.	24 Sierpnia 1819 r.	Namiestnik Królewski.	461
58	Rozporządzenie, upoważniające do przyjmowania obrońcy prawnego w ważnych i zawikłanych processach possessoryjnych.	27 Września 1819 r., Nr. 21,516.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	463
59	Warunki do dzierżaw wieczystych.	27 Lutego 1821 r., Nr. 6117/ 1447.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	465
60	Dzierżawcy wieczyści obowiązani są do ponoszenia wszelkich kosztów w sprawach possessoryjnych.	12 Maja 1821 r., Nr. 6,321.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	483
61	Rozporządzenie, obowiązujące Rządy Gubernialne do zakładania apellacyi od wyroków w sprawach possessoryjnych, niekorzystnie dla Skarbu zapadłych.	16 Czerwca 1821 r., Nr. 12,475.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	483
62	Rozporządzenie, iżby officjaliści leśni i inni, do których strzeżenie granic własności rządowej należy, pod karą	14 Sierpnia 1822 r.,	Kommissya Rządowa Przy-	485

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страница.
	казенныхъ имѣній не допу- скали захвата казенныхъ зе- мель сосѣдними владѣльцами.	№ 24140/2458.	совѣ и Казна- чейства.	
63	Распоряженіе о томъ, что вся- кія объясненія, документы и свѣдѣнія, необходимые для защиты правъ Казны по тя- жебнымъ дѣламъ, должны быть пересылаемы Губерн- скими Правленіями прямо въ Прокуратوریю.	26 Ноября 1825 г., № 79,430.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	486
64	О томъ, что по каждому иску о правѣ владѣнія или о правѣ собственности долженъ быть составленъ планъ спорнаго мѣста.	11 Февра- ля 1829 г., № 4,400.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	494
65	Предписаніе о томъ, чтобы по искамъ противъ Казны, какъ собственника пожалованныхъ имѣній, предъявленнымъ по истеченіи срока, назначен- наго для передачи имѣнія, Главная Прокураторія уста- новляла своихъ защитниковъ и собирала приговоритель- ныя свѣдѣнія для защиты, приостанавливая представле- ніе такихъ тяжбныхъ дѣлъ на рѣшеніе до окончатель- ной передачи имѣнія.	15 (27) Января 1838 г., № 7480/1986.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	496
66	О томъ, что Губернскія Прав- ленія обязаны распоряжаться о приведеніи въ исполненіе о судебныхъ рѣшеній, наблю- дать за ихъ исполненіемъ и принимать во владѣніе Каз- ны присужденный предметъ.	5 (17) Января 1839 г., № 65,474.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	500

Нумеръ розрадкову.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	oddalenia ze służby, nie do- zwalałi possessorom pograni- cznym czynić na gruntach rządowych żadnych nadużyć.	Nr. 24140/2458.	chodów i Skar- bu.	
63	Rozporządzenie, że wszelkie objaśnienia, dowody i wiado- mości do popierania obrony processu Skarbu potrzebne, Rządy Gubernialne obowią- zane przysyłać wprost Proku- ratorji.	26 Listo- pada 1825 r., Nr. 79,430.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	487
64	W każdym processie possesso- ryjnym lub petytoryjnym sporządzaną ma być mappa miejsca spornego.	11 Lutego 1829 r., Nr. 4,400.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	495
65	Polecenie, aby w processach przeciwko Skarbowi, jako właścicielowi dóbr na dona- cyą przeznaczonych, wyto- czonych po dacie na oddanie dóbr przeznaczonój, Proku- ratorja ustanawiała Obrońców swoich i przygotowania do o- brony zbierała, wstrzymując wprowadzenie takich spraw pod wyrok do stanowczój tra- dycyi.	15 (27) Stycznia 1838 r., Nr. 7480/1986.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	497
66	Rządy Gubernialne obowiązane są rozporządzać wykonanie wyroków sądowych, czuwać nad ich postepem i obejmo- wać w posiadanie Skarbu przedmiot zasądzony.	5 (17) Stycznia 1839 r., Nr. 65,474.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	501

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
67	О составленіи, при продажѣ имѣній, протокола о положеніи границъ и о внесеніи этого протокола въ ипотечныя книги.	25 Января (6 Февра- ля) 1840 г., № 59246/18954	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	504
68	О томъ, чтобы для приведенія въ исполненіе судебныхъ рѣшеній избирать такого Судеб- наго Пристава, который не требовалъ бы денежнаго а- ванса.	11 (23) Мая 1840 г., № 21,040.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	506
69	О томъ, что по искамъ, предъя- вленнымъ къ Казнѣ гминами и институтами, Губернское Правленіе обязано присылать въ Коммисію Финансовъ по одному экземпляру состав- ленныхъ бумагъ.	11 (23) Мая 1840 г., № 37252/11052	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	508
70	Распоряженіе о обязанности арендаторовъ охранять гра- ницы арендуемыхъ ими имѣ- ній.	6 (18) Августа 1842 г., № 61205/21187	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	510
71	Распоряженіе, возлагающее на обязанность Прокураторіи, доносить Главному Директо- ру, Предсѣдательствующему въ Правительственной Ком- мисіи Финансовъ и Казначей- ства, о важнѣйшихъ дѣлахъ, касающихся Казны и посту- пающихъ на рѣшеніе Апел- ляціоннаго Суда или Сената.	20 Апрѣля (2 Мая) 1843 г., № 32986/10638	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	518
72	Распоряженіе о возобновленіи границныхъ знаковъ въ ка- зенныхъ имѣніяхъ.	26 Мая (7 Юня) 1844 г.,	Правитель- ственная Ком- мисія Финан-	520

Номеръ распоряженія.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
67	Rozporządzenie, iż przy sprze- dazy dóbr protokół odgrani- czenia ma być spisany i do hypoteki wniesiony.	25 Sty- cznia (6 Lutego) 1840 r., Nr. 59246/18954	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	505
68	Do exekwowania wyroków są- dowych wybierać Komorni- ka, któryby nie żądał for- szusu.	11 (23) Maja 1840 r., Nr. 21,040.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	507
69	W sporach gmin i instytucyj przeciw Skarbowi wytoczonych, Rząd Gubernialny ma przesyłać Kommissyi jeden exemplarz pism obrończych.	11 (23) Maja 1840 r., Nr. 37252/11052	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	509
70	Rozporządzenie o obowiązku ciążącym dzierżawców pilno- wania granic dóbr przez nich dzierżawionych.	6 (18) Sierpnia 1842 r., Nr. 61205/21187	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	511
71	Rozporządzenie, wkładające na Prokuraturę obowiązek do- noszenia Dyrektorowi Głó- wnemu, Prezydującemu w Kommissyi Rządowej Przy- chodów i Skarbu, o ważniej- szych sprawach Skarb obcho- dzających, przychodzących pod zawyrokowanie Sądu Apella- cyjnego lub Senatu.	20 Kwie- tnia (2 Maja) 1843 r., Nr. 32986/10638	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	519
72	Rozporządzenie, dotyczące od- nowienia znaków granicznych w dobrach rządowych.	26 Maja (7 Czerw- ca) 1844 r.,	Kommissya Rządowa Przy-	521

Номеръ по по- ряду.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
		№ 43633/13770	совъ и Казна- чейства.	
73	О воспрещеніи выдавать изъ дѣлъ Губернскаго Правленія копіи, могущія служить во вредъ Казны.	18 (30) Января 1845 г., № 5407/1621.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	536
74	Объ ускореніи высылки въ Про- кураторію судебныхъ дѣлъ по предметамъ, защитѣ ея подлежащимъ.	7 (19) Января 1846 г., № 104,221.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	540
75	О доставленіи Прокураторіею Губернскимъ Правленіямъ свѣдѣній объ окончательныхъ судебныхъ рѣшеніяхъ по спо- рамъ о владѣніи и правѣ соб- ственности тотчасъ по полу- ченіи сихъ свѣдѣній отъ своихъ защитниковъ.	11 (23) Юня 1846 г., № 40422/10888	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	542
76	Опредѣленіе о томъ, что Казна Царства Польскаго, по вне- сеніи на храненіе въ Земское Кредитное Общество суммы 12,000 руб. сер. въ заклад- ныхъ листахъ, освобождает- ся отъ представленія зало- говъ къ торгамъ при прода- жѣ Земскимъ Кредитнымъ Обществомъ имѣній, на коихъ числятся казенные долги.	13 (25) Апрѣля 1849 г., № 2,324.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	544
77	О порядкѣ защиты казенныхъ дѣлъ въ Губернскомъ Прав- леніи.	19 (31) Декабря 1852 г., № 126/13.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	544

Numar porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
		Nr. 43633/13770	chodów i Skar- bu.	
73	Wzbronienie wydawania z akt Rządu Gubernialnego jakich- bądź kopij, któreby naprze- ciw Skarbowi służyć mogły.	18 (30) Stycznia 1845 r., Nr. 5407/1621.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	537
74	Zalecenie pośpiechu w odsyła- niu akt sądowych do Proku- ratorji w sprawach jej obro- nie poruczonych.	7 (19) Stycznia 1846 r., Nr. 104,221.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	541
75	Rozporządzenie, iż o wyrokach stanowczo zapadłych w spra- wach possessoryjnych i pety- toryjnych, Prokuratorja u- dzielać ma Rządowi Guber- nialnym wiadomość, skoro tylko otrzyma ją od swoich Obrońców.	11 (23) Czerwca 1846 r., Nr. 40422/10888	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	543
76	Urządzenie, iż Skarb Królestwa, po złożeniu w depozyt Towar- zystwa Kredytowego Ziem- skiego summy rs. 12,000 w listach zastawnych, wolny jest od składania vadium do licytacyi dóbr Skarbowi za- dłużonych, a wystawionych na sprzedaż przez Towarzy- stwo Kredytowe Ziemskie.	13 (25) Kwietnia 1849 r., Nr. 2,324.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	545
77	Rozporządzenie dotyczące po- stępowania w Rządzie Guber- nialnym w obronie spraw Skarbu.	19 (31) Grudnia 1852 r., Nr. 126/13.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	545

Номеръ по по- ряку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
78	Распоряженіе о судебныхъ из- держкахъ и денежныхъ взыс- каніяхъ по дѣламъ о поду- ховныхъ имуществахъ.	17 (29) Октября 1853 г., № 47705/19598	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	546
79	О томъ, что для производства размежеванія казенныхъ зе- мель, на основаніи судеб- ныхъ рѣшеній, должны быть употребляемы казенные Зе- млемѣры.	3 (15) Декабря 1858 г., № 72667/35617	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	548
80	Объясненіе о порядкѣ покрытія расходовъ на командировки по размежеванію казенныхъ имѣній съ частными.	5 (17) Января 1860 г., № 47504/22098	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	550
81	Распоряженіе о передачѣ су- дебныхъ приговоровъ Су- дебнымъ Приставамъ, для приведенія ихъ въ исполне- ніе.	6 (18) Августа 1860 г., № 41396/18496	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	552
82	Объясненіе о томъ, какъ слѣ- дуетъ поступать въ случаѣ незаконнаго завладѣнія кре- стьянами казенными землями.	8 (20) Января 1865 г., № 3589/904	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	554
83	Объ опредѣленіи случаевъ, въ коихъ Казна обязана про- должать спорныя межевыя дѣла о земляхъ поступившихъ въ собственность крестьянъ въ казенныхъ имѣніяхъ.	17 (29) Марта 1866 г.	Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Ко- митетъ.	566
84	Высочайшее повелѣніе относи- тельно условныхъ записей въ пользу церквей и монасты- рей.	7 (19) Февраля 1867 г.	Высочайшее повелѣніе.	572

Numer rozrządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
78	Rozporządzenie o kosztach i ka- rach sądowych, w sprawach o fundusze po duchowień- stwie supprimowaném.	17 (29) Paździer- nika 1853 r., Nr. 47705/19598	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	547
79	Do czynności rozgraniczenia dóbr rządowych, na zasadzie wyroków sądowych, mają być używani Jeometrowie rzą- dowi.	3 (15) Grudnia 1858 r., Nr. 72667/35617	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu	549
80	Objaśnienie, w jaki sposób ma- ją być likwidowane koszta zjazdu i czynności przy roz- graniczeniu dóbr rządowych od prywatnych.	5 (17) Stycznia 1860 r., Nr. 47504/22098	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	551
81	Rozporządzenie, dotyczące od- dawania Komornikom sądo- wym, do exekucyi, wyroków sądowych.	6 (18) Sierpnia 1860 r., Nr. 41396/18496	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	553
82	Objaśnienie, jak należy poste- pować, w razie nieprawego zajęcia przez włościan grun- tów skarbowych.	8 (20) Stycznia 1865 r., Nr. 3589/904	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	555
83	Oznaczenie wypadków, w któ- rych Skarb prowadzić ma da- lęj sprawy graniczne o grun- ta w dobrach rządowych, przeszłych na własność wło- ścian.	17 (29) Marca 1866 r.	Komitet Urzą- dzający w Kró- lestwie Pol- skiém.	567
84	Rozkaz Najwyższy względem le- gatów warunkowych na rzecz kościół i klasztorów.	7 (19) Lutego 1867 r.	Rozkaz Najwyższy.	573

Номеръ по по- рядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
ГЛАВА V.				
ОБЪ ОЦѢНКѢ И УСТРОЙСТВѢ КАЗЕННЫХЪ ИМѢНІЙ.				
85	Возобновленіе правилъ для Эко- номическихъ чиновниковъ, на- значенныхъ для устройства имѣній казенныхъ, Всемило- стивѣйше пожалованныхъ и другихъ.	18 (30) Мая 1853 г.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	578
86	О томъ, что при обмѣнѣ земель и регулированіи границъ меж- ду казенными и частными имѣ- ніями, насыпка межевыхъ коп- цовъ должна происходить только послѣ утвержденія на- чальствомъ заключенныхъ сдѣлокъ.	18 (30) Апрѣля 1856 г., № 20523/9057.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	638
ГЛАВА VI.				
О БЕЗСРОЧНЫХЪ АРЕНДАХЪ.				
87	Постановленіе объ отдачѣ въ безсрочную аренду мелкихъ владѣній, принадлежащихъ къ казеннымъ имѣніямъ.	31 Января 1810 г.	Королевское постановленіе.	640
88	О томъ, что при совершеніи сдѣлокъ или контрактовъ на безсрочно-арендные владѣнія въ казенныхъ имѣніяхъ, Ре-	15 Мая 1812 г., № 919/139.	Министръ Юстиціи.	652

Numer rozrządkowy.	T R E S C.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
TYTUŁ V.				
O ANSZLAGOWANIU I URZĄDZENIU DÓBR RZĄDOWYCH.				
85	Wznowienie zbiorowe przepi- sów dla urzędników ekono- micznych, przeznaczonych do urządzenia dóbr rządowych, donacyjnych i innych.	18 (30) Maja 1853 r.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	579
86	Przy zamianie i prostowaniu granic między dobrami rzą- dowymi i prywatnemi, sypa- nie kopców granicznych ma następować dopiero, jak Wła- dza zawarte układy zatwier- dzi.	18 (30) Kwietnia 1856 r., Nr. 20523/9057.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	639
TYTUŁ VI.				
O DZIERŻAWACH WIECZYSTYCH.				
87	Mniejsze posiadłości dóbr naro- dowych w wieczystą dzierż- wę wypuszczać rozkazano.	31 Sty- cznia 1810 r.	Postanowienie Królewskie.	641
88	Rejenci przyjmując układy lub kontrakty o posiadłości w do- brach rządowych, nadane o- sobom prywatnym, żądać ma-	15 Maja 1812 r., Nr. 919/139	Minister Sprawiedli- wości.	653

Номеръ по порядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
	генты обязаны требовать предъявленія консенса адми- нистративной власти и кви- танции въ уплатѣ лаудеміи.			
89	Постановленіе, разрѣшающее отдавать пустопорожнія мѣ- ста, огороды и другія мелкія недвижимости въ казенныхъ городахъ, въ безсрочное а- рендное содержаніе.	7 (19) Декабря 1837 г., № 12,813.	Совѣтъ Управ- ленія Царства.	654
90	О выдачѣ консенсовъ и взима- ніи лаудеміи при перемѣнѣ владѣльцевъ казенныхъ не- движимостей.	30 Мая (11 Июня) 1840 г., № 85678/27708	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	656
91	Объясненіе о томъ, что безсроч- ныя аренды не могутъ быть, хотя бы и временно, субарен- дованы лицамъ не имѣющимъ надлежащихъ для того усло- вій.	10 (22) Іюля 1844 г., № 12229/3891.	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	682
92	Объявленіе Высочайшей воли объ отдачѣ въ безсрочную аренду мелкихъ участковъ казенныхъ земель, состоя- щихъ въ городахъ и посреди частныхъ владѣній, а также мельницъ корчемныхъ усадьбъ и пр.	5 (17) Іюля 1844 г., № 1,744.	Министръ Статсъ-Секре- тарь.	684
93	Постановленіе о приостановленіи замѣна безсрочныхъ арендъ на безусловную продажу ка- зенныхъ имѣній посредствомъ уплаты капитализированнаго канона.	10 (22) Ноября 1844 г., № 18,676 и 18,690.	Совѣтъ Управ- ленія Царства.	686

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	ją konsensu władzy admini- stracyjnej, i kwitu z opłaco- nego laudemium.			
89	Upoważnienie do wypuszczania płaców, ogrodów i innych małych realności po miastach rządowych w dzierżawę wie- czystą.	7 (19) Grudnia 1837 r., Nr. 12,813.	Rada Admini- stracyjna Kró- lestwa.	655
90	O udzielaniu konsensów i po- bieraniu laudemów, przy zmianie posiadaczy realności rządowych.	30 Maja (11 Czerw- ca) 1840 r., Nr. 85678/27708	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	657
91	Objaśnienie, iż wieczyste dzier- żawy nie mogą być nawet czasowo poddzierżawiane oso- bom nie posiadającym kwalifi- kacyi.	10 (22) Lipca 1844 r., Nr. 12229/3891.	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	683
92	Najwyższa wola, iż drobne re- alności rządowe, tudzież mły- ny i osady karczemne, w po- śród miast i własności pry- watnych położone, mają być wieczystie wydzierżawiane.	5 (17) Lipca 1844 r., Nr. 1,744.	Minister Sekre- tarz Stanu.	685
93	Postanowienie, że zamiana wie- czystych dzierżaw na bezwa- runkowe sprzedaże, przez splacenie kanonu wieczyste- go, ma być wstrzymana.	10 (22) Listopada 1844 r., Nr. 18,676 i 18,690.	Rada Admini- stracyjna Kró- lestwa.	687

Номеръ по по- ряду.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы
94	Распоряженіе о томъ, что для пользованія какою либо казенною недвижимою не-обходимъ консенсъ Губерн-скаго Правленія.	24 Мая (5 Іюня) 1851 г., № 37751/14373	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	688
95	Распоряженіе о томъ, чтобы ежегодно въ Февралѣ мѣсяцѣ представляемы были въ Правительственную Комми-сію Финансовъ и Казначейства вѣдомости казеннымъ имѣніямъ, состоящимъ въ част-номъ пользованіи на правѣ пожизненномъ или эмфитев-тическомъ, съ удостовѣреніями о состояніи пожизненныхъ владѣльцевъ въ живыхъ.	19 (31) Января 1852 г., № 6827/2341	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	692
96	Распоряженіе о томъ, что при за-ключеніи договоровъ о пере-дачѣ правъ на безсрочное или временное пользованіе казен-ными имуществами, въ случаѣ неграмотности договариваю-щихся сторонъ, свидѣтели должны быть грамотные, а чиновники, принимающіе пе-редаточные акты, обязаны свидѣтельствовать то же де-ствительность лицъ и подписи ихъ или знаки.	11 (23) Октября 1852 г., № 71332/30171	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	694
97	Распоряженіе о томъ, чтобы къ представленіямъ объ измѣне-ніи 30-лѣтнихъ каноновъ или чиншей прилагались вѣдомо-сти о цѣнахъ, засвидѣтель-	2 (14) Декабря 1854 г., № 64095/29420	Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.	696

Numery porządkowi.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
94	Rozporządzenie, iż na posiada- nie jakiegobądź realności rzą- dowej, potrzebny jest kon- sens od Rządu Gubernial- nego.	24 Maja (5 Czerw- ca) 1851 r., Nr. 37751/14373	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	689
95	Rozporządzenie, aby w miesią- cu Lutym każdego roku skła- dane były Kommissyi Rzą- dowej Przychodów i Skarbu wykazy dóbr, prawem doży- wocia lub emfiteutyczném posiadanych, wraz z świadec- twem życia dożywotnich po- siadaczy.	19 (31) Stycznia 1852 r., Nr. 6827/2341	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	693
96	Rozporządzenie, iż przy ukła- dach o przelew prawa do po- siadania czasowo lub wieczy- ście dóbr rządowych, w razie gdy strony czytać i pisać nie umieją, świadkowie powinni to umieć, a urzędnicy akt ustąpienia przyjmujący, po- winni poświadcząć tożsamość osób i własnoręczność podpi- sów lub krzyżyków.	11 (23) Paździer- nika 1852 r., Nr. 71332/30171	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	695
97	Rozporządzenie, iż do przedsta- wień o zmianę 30-letnich ka- nonów lub czynszów, mają być dołączane wykazy cen, z poświadczeniem ich przez	2 (14) Grudnia 1854 r., Nr. 64095/29420	Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.	697

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовадо распоряженіе.	Страницы.
98	<p>ствоваанныя Уѣзднымъ Начальникомъ и Губернскимъ Правленіемъ.</p> <p>Распоряженіе о томъ, чтобы неопаздывать съ представленіями о возвышеніи безсрочныхъ каноновъ, такъ какъ они подлежатъ давности.</p>	<p>16 (28) Января 1863 г., № 47907/21034</p>	<p>Правитель- ственная Ком- мисія Финан- совъ и Казна- чейства.</p>	698

Numer porządkowy.	TREŚĆ	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
98	<p>Naczelnika Powiatu i przez Rząd Gubernialny.</p> <p>Rozporządzenie, iżby się nie spóźniano z przedstawieniami o podwyższenie kanonów wieczystych, gdyż te ulegają przedawnieniu.</p>	<p>16 (28) Stycznia 1863 r., Nr. 47907/21034</p>	<p>Kommissya Rządowa Przy- chodów i Skar- bu.</p>	699

ВВЕДЕНИЕ.

Въ числѣ имѣній, состоящихъ въ завѣдываніи Финансоваго Управленія Царства Польскаго, подъ названіемъ казенныхъ, находятся: прежнія столовыя или коронныя и народныя имѣнія; подуховныя имѣнія, поступившія въ вѣдѣніе Казны на основаніи распоряженій бывшаго Прусскаго правительства; имѣнія, оставшіяся послѣ упраздненныхъ въ 1819 году духовныхъ учреждений; имѣнія, переданныя въ надѣлъ мѣстныхъ Горныхъ заводовъ; прежнія частныя или институтскія имѣнія, доставшіяся въ собственность Казны вслѣдствіе покупки, замѣны или по другимъ обстоятельствамъ; наконецъ, имѣнія, состоящія въ привилегированномъ владѣніи частныхъ лицъ. Съ 1831 года къ завѣдываемымъ Казною имѣніямъ прибыло значительное число конфискованныхъ имѣній; въ 1864 и 1865 же годахъ поступили въ завѣдываніе ея недвижимыя имущества, отобранныя отъ монашескую и свѣтскую Римско-Католическую и монашескую Греко-Уніатскую духовенства.

Общій надзоръ по завѣдыванію коронными, народными и возвращенными въ Казну имѣніями, известными нынѣ подъ названіемъ казенныхъ (которыми съ 1807 года управляли двѣ Административныя Палаты), постановленіемъ Князя Намѣстника въ Царствѣ отъ 7 Апрѣля 1818 года, возложенъ на Правительственную Комиссію Финансовъ и Казначейства, и производится донынѣ на тѣхъ же самыхъ основаніяхъ. Передача общаго управленія этими имѣніями Правительственной Комиссіи Финансовъ и Казначейства (согласно вышеозначенному постановленію Намѣстника въ Царствѣ) послѣдовала въ видахъ приведенія ихъ въ лучшее устройство и обезпеченія и увеличенія дохода съ оныхъ, а равно въ видахъ упроченія участи крестьянъ, поселенныхъ въ казенныхъ имѣніяхъ, и улучшенія ихъ быта.

WSTĘP.

Dobra, zostające pod zarządem Władzy Skarbowej Królestwa Polskiego, pod nazwą rządowych, składają się: z dóbr dawniej stołowych czyli koronnych i narodowych; z dóbr po Duchowienstwie, w skutek urzędzeń b. Rządu Pruskiego inkameroowanych; z dóbr po zniesionych (suprimowanych) instytucjach duchownych w roku 1819; z dóbr na uposażenie Górnictwa krajowego oddanych; z dóbr dawniej prywatnych lub instytucyjnych, a skutkiem kupna lub zamiany i innych okoliczności na własność Rządu nabytych; nakoniec z dóbr w uprzywilejowanym osób prywatnych posiadaniu zostających. Od roku 1831 majątki skonfiskowane pomnożyły jeszcze liczbę dóbr przez Skarb administrowanych; a w latach 1864 i 1865 przybyły pod tenże zarząd majątki nieruchome Duchowienstwu zakonnemu i świeckiemu Rzymsko-Katolickiemu i zakonnemu Greko-Unickiemu zajęte.

Ogólny kierunek zaopatrywania dobrami koronnymi, narodowymi i powróconymi Skarbowi, dziś pod nazwą rządowych znanych, (którymi od r. 1807 zarządzały dwie Izby administracyjne), postanowieniem Księcia Namiestnika Królewskiego z d. 7 Kwietnia 1818 r. włożony został na Kommissję Rządową Przychodów i Skarbu, i dotychczas na tychże samych zasadach jest prowadzony. Zdanie ogólnego zarządu temi dobrami na Kommissję Rządową Przychodów i Skarbu nastąpiło (według rzeczowego postanowienia Namiestnika Królewskiego), w zamiarze podniesienia tak samego stanu dóbr, jako też upewnienia i podwyższenia z nich dochodów, oraz zabezpieczenia losu włościan, w dobrach rządowych osiadłych, i polepszenia ich bytu.

Для достиженія этой цѣли, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, принявъ помянутыя имѣнія въ свое управленіе, поставила себѣ главною задачею изслѣдовать прежде всего ихъ положеніе, обширность, источники и размѣръ извлекаемыхъ выводовъ, порядокъ управленія и взиманія слѣдующихъ въ Казну доходовъ, и затѣмъ уже нашла возможнымъ приступить къ устройству самыхъ имѣній и крестьянъ.

Съ теченіемъ времени измѣнившіяся намѣренія Правительства относительно назначенія казенныхъ имѣній и лѣсовъ вызвали цѣлый рядъ Высочайшихъ указовъ и постановленій Совета Управленія объ отдачѣ имѣній въ безсрочное арендное содержаніе, о продажѣ оныхъ въ частную собственность, о передачѣ управленія имѣніями Горнаго вѣдомства, составляющими принадлежность общаго духовнаго и эдукационнаго фундаша, о заведываніи имѣніями лицъ, присужденныхъ къ конфискаціи имущества, объ имѣніяхъ, назначенныхъ для пожалованія военнымъ и гражданскимъ лицамъ, и т. п.

Такъ какъ управленіе и отчужденіе казенныхъ имѣній извѣстны отъ дѣйствія общаго гражданскаго закона по сему предмету, и не было издано особыхъ административныхъ постановленій, то, для руководства чиновъ экономической службы, Правительственная Коммисія, при развитіи возложенныхъ на нее дѣйствій и исполненіи распоряженій высшаго начальства, вынуждена была издавать соответственные инструкции, и встрѣчавшіяся недоразумѣнія разрѣшать общими опредѣленіями.

Такимъ образомъ, постановленія, касающіяся заведыванія имѣніями казенными и состоящими въ управленіи Казны, накопились въ значительномъ числѣ; но изъ нихъ нѣкоторыя только были опубликованы посредствомъ печати, а именно:

- 1) Сборникъ правительственныхъ распоряженій по управленію казенными имѣніями и лѣсами, въ 1818 году, томъ 1;
- 2) Правила о взаимныхъ расчетахъ между Казною и арендаторами казенныхъ имѣній, въ 1816 году, томъ 1;
- 3) Инструкція объ исчисленіи дохода съ имѣній и оцѣнкѣ площадей въ юродахъ, 1822 года;
- 4) Обязательныя правила относительно межеванія поверхности казенныхъ имѣній и лѣсовъ, въ 1845 году, 2 части;

Для достиженія tych celów, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, objawszы zarząd pomienionych dóbr, przedsięwzięła najpierw rozpoznanie ich położenia, obszerności, źródeł i wielkości użytków, sposobu zarządu i ściągania należnych Skarbowi dochodów; następnie zaś dopiero możliwem było urządzenie samych dóbr i włościan.

Z biegiem czasu, odmienne widoki Rządu o przeznaczeniu dóbr i lasów rządowych, spowodowały nowe postanowienia Najwyższe i Rady Administracyjnej, względem wydzierżawienia dóbr wieczyście, sprzedaży ich na własność prywatną, oddania zarządu nad dobrami górnierzemi, nad dobrami należącemi do umduchu ogólno-religijnego, jako też do funduszu edukacyjnego; względem zarządu dóbr należących do osób skazanych na konfiskatę majątku, względem dóbr przeznaczonych na darowiznę osobom wojskowym i cywilnym i t. p.

Ponieważ zarząd i alienacya dóbr rządowych wyłączone są od przepisów ogólnego prawa cywilnego, a oddzielnych przepisów administracyjnych nie było, przeto, iżby służba ekonomiczna miała podstawę w działaniu, Kommissya Rządowa, przy rozwijaniu poruczonych jej czynności i wykonywaniu rozporządzeń władz wyższych, była w obowiązku wydawać stosowne instrukcje, a natrafiane wątpliwości rozwiązywać przez ogólne decyzje.

Tym sposobem, przepisy odnoszące się do zawiadywania dóbr rządowych i pod zarządem Skarbu zostających, wzrosły do znacznej liczby. Z tych niektóre tylko ogłoszone były drukiem, mianowicie:

- 1) Zbiór urzędzeń publicznych administracyi dóbr i lasów rządowych w roku 1818, tom 1.
- 2) Urządzenie publiczne względem wzajemnego obrachowania się Skarbu i dzierżawców dóbr rządowych w r. 1816, tom 1.
- 3) Instrukcyja do wyciągania intrat z dóbr i szacowania placów po miastach z roku 1822.
- 4) Przepisy obowiązujące przy pomiarach przestrzeni dóbr i lasów rządowych, drukowane w roku 1845 w 2-ch częściach.

5) Сборникъ постановлений о Всемилостивѣйше пожалованныхъ въ частную собственность имѣнійхъ, напечатанный въ 1847 году, въ двухъ книгахъ; въ одной изъ нихъ помѣщены Высочайшіе указы и постановленія Совѣта Управленія, въ другой — Инструкція объ устройствѣ и очиниваніи крестьянъ въ пожалованныхъ имѣніяхъ, 1841 года.

Всѣ прочія инструкціи и общія опредѣленія Коммисіи, число которыхъ весьма значительно, не были напечатаны.

Въ 1838 году, по Высочайшему повелѣнію, сдѣлано было въ Царствѣ Польскомъ распоряженіе о составленіи Сборника административныхъ, финансовыхъ и проч. узаконеній, въ составъ котораго, согласно постановленію бывшаго Совѣта Управленія отъ 10 (22) Іюня того же года, должны были войти всѣ постановленія, изданныя по 1839 годъ включительно. Но постановленія эти, относительно имѣній и лѣсовъ, собранныя и раздѣленные по предметамъ и по статьямъ, въ двухъ проектахъ, подъ заглавіемъ: „Уставъ объ имѣніяхъ“ и „Уставъ о лѣсахъ“, и препровожденные, вмѣстѣ съ распоряженіями, служившими основаніемъ при составленіи оныхъ, въ учрежденный при Канцеляріи Намѣстника Царства Комитетъ для разсмотрѣнія оныхъ и приотовленія къ поднесенію на Высочайшее утвержденіе, по поводу вступившихъ сказаннымъ Комитетомъ затрудненій въ самомъ расположеніи общаго Сборника административныхъ узаконеній, не могли быть поднесены Его Императорскому Величеству, и трудъ этотъ остался неоконченнымъ. Посему, для удобства служащихъ по экономической части, Правительственная Коммисія приказала напечатать въ 1859 году проектъ Устава объ имѣніяхъ, въ такомъ видѣ, въ какомъ онъ былъ составленъ для Законодательнаго Комитета, подъ заглавіемъ: „Руководство для казенныхъ экономическихъ чиновъ“, въ которомъ въ одномъ томѣ помѣщены всѣ распоряженія, изданныя по 1839 годъ включительно; формы же, приложенныя къ этимъ распоряженіямъ, должны были войти въ составъ втораго тома руководства, который впрочемъ не былъ напечатанъ.

Сверхъ того, Коммисія намѣревалась издавать особо Сборникъ постановлений о казенныхъ имѣніяхъ, начиная съ 1840 года, который долженъ былъ служить дополненіемъ руковод-

5) Zbiór przepisów względem dóbr Najmilszociwiej na własność prywatną darowanych, drukowany w roku 1847 w dwóch zeszytach; w jednym pomieszczono Ukazy Najwyższe i postanowienia Rady Administracyjnej, w drugim — instrukcyę do urzãdzenia i oczynszowania włościan w dobrach darowanych, z r. 1841.

Wszystkie inne instrukcyje i ogólne decyzye Kommissyi, których jest bardzo wiele, nie były drukowane.

W roku 1838 z Woli Najwyższej zatwierdzono w Królestwie Polskiem ułożenie Zbioru praw administracyjnych, skarbowych i t. d., które podług decyzji b. Rady Administracyjnej z d. 10 (22) Czerwca tegoż roku, miały obejmować wszystkie przepisy po koniec 1839 r. wydane. Lecz przepisy te co do dóbr i lasów zebrane i ułożone przedmiotami, artykułowo, w dwa projekta, pod nazwą: „Ustawa o dobrach“ i „Ustawa o lasach“ i przesłane wraz ze źródłowemi urzãdzeniami Komitetowi utworzonemu przy Kancelaryi Namiestnika Królestwa, dla rozpoznania ich i przygotowania do sankcyi Najwyższej, z powodu trudności napotkanych przez tenże Komitet w samym układzie ogólnego zbioru praw administracyjnych, nie mogły być przedstawione Najjaśniejszemu Panu, i dzieło to nie zostało doprowadzone do skutku. Dla dogodności więc tylko służby ekonomicznej, Kommissya Rządowa projekt do Ustawy o dobrach, tak jak był dla Komitetu Prawodawczego wyrobiony, kazała w roku 1859 wydrukować, pod tytułem: „Przewodnik dla służby ekonomicznej rządowej“, zawierający przepisy po koniec 1839 roku wydane, w jednym tomie. Wzory zaś do przepisów stanowić miały tom drugi przewodnika, który wszakże z druku nie wyszedł.

Oprócz tego Kommissya miała zamiar wydawać, oddzielnie, Zbiór urzãdzeń o dobrach rządowych, poczynając od r. 1840, służący mający do uzupełnienia przewodnika stosownemi dodatkami.

ства соответственными прибавлениями. Но издание этого Сборника остановилось на одном только выпуске, заключающем в себя распоряжения, вышедшие до половины 1841 года.

Так как, вследствие Высочайших указов 19 Февраля (2 Марта) 1864 года о надпленіи крестьян землею, о новомъ управленіи имѣнъ Войтами по выбору, а также, по поводу преобразованій въ общемъ управленіи края, на началахъ децентрализаціи и примѣненія къ законамъ Имперіи,—многія изъ числа прежнихъ постановленій или совершенно потеряли обязательную силу, или же отчасти подверглись измѣненіямъ; то, сообразно таковому положенію дѣлъ, въ настоящій Сборникъ постановленій о казенныхъ и состоящихъ въ завѣдываніи Казны имѣнійхъ, раздѣленный на главы и составленный въ хронологическомъ порядкѣ, внесены такія только постановленія, инструкции, распоряженія, или правила, которыя, не смотря на вышеупомянутыя перемѣны, остались обязательными и по настоящее время.

Lecz zamierzonego Zbioru jeden tylko zeszyt z druku wyszedł, obejmujący rozporządzenia do połowy roku 1841 doprowadzone.

Ponieważ w skutku Ukazów Najwyższych z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. o uwłaszczeniu włościan, o nowym zarządzie gmin przez Wójtów z wyboru, oraz z powodu reform w ogólnej administracyi kraju, na zasadach decentralizacyi i zastosowania do praw Cesarstwa, wiele z przepisów dawniejszych, albo zupełnie przestało obowiązywać, lub też w szczegółach uległo zmianie; stosownie więc do takiego stanu rzeczy, niniejszy Zbiór przepisów o dobrach rządowych i pod zarządem Skarbu zostających, z podziałem na tytuły, porządkiem chronologicznym ułożony, obejmuje takie tylko postanowienia, instrukcyje, rozporządzenia lub przepisy, które, po zmianach wyżej przytoczonych, obowiązywać nie przestały.

ГЛАВА I.

О РОДѢ ИМѢНИЙ И УПРАВЛЕНІИ ОНЫМИ.

N° 1.

Извлеченіе изъ Высочайшаго указа, коимъ на Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства возложено завѣдываніе казенными имуществами и вообще всякою казенною собственностью.

(5 (17) Октября 1816 года.)

ПЕРВОЕ ОТДѢЛЕНІЕ.

Подати и окладные сборы.

Ст. 11.

Первому Отдѣленію подлежатъ всѣ окладные поземельные, личные и взимаемые съ домовъ налоги, внесенные въ общую сумму доходовъ и долженствующие поступать въ опредѣленные сроки, согласно съ тарифами и росписаніями, а также управленіе казенными имуществами и всякою казенною собственностью и завѣдываніе доходами съ оныхъ.

Ст. 12.

Оно обязано:

.....

f) заботиться о цѣлости и увеличеніи дохода отъ казенныхъ имуществъ и казенной собственности, состоящихъ въ завѣдываніи Казны, наблюдать за безопасностью и выгодами Казны при отдачѣ оныхъ въ арендное содержаніе, а равно за точнымъ исполненіемъ контрактовъ арендаторами и Казною и за правильностью расчетовъ съ арендаторами.

TYTUŁ I.

O RODZAJU DÓBR I ZARZĄDZIE NIEMI.

N° 1.

Wyciąg z NAJWYŻSZEGO Ukazu. poruczającego Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu zarząd dóbr i wszelkich własności skarbowych.

(d. 5 (17) Października 1816 r.)

DYREKCYA PIERWSZA.

Podatki i dochody stałe.

Art. 11.

Do pierwszej Dyrekcyi należą wszelkie podatki stałe do gruntów, domów lub osób przywiązane, budżetem generalnym objęte i podług taryff i spisów poborczych w naznaczonych ratach wnosić się powinny, tudzież administracya i dochody dóbr i własności wszelkich skarbowych.

Art. 12.

Jest jej powinnością czuwać:

.....

f) nad całością i pomnażaniem dochodu z dóbr i własności skarbowych, przez Skarb administrowanych, przestrzegać bezpieczeństwa i pożytku Skarbu, w puszczeniu onych przez dzierżawę, tudzież wiernego dotrzymania kontraktu tak z strony dzierżawcy jak z strony Skarbu, i nakoniec regularnego z dzierżawcami obrachunków ułatwiania.

N° 2.

Постановленіе объ учрежденіи Главной Дирекціи имуществъ и лѣсовъ при Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, съ возложеніемъ на оную общаго надзора и веденія дѣлъ, касающихся казенныхъ имѣній.

(7 Апрѣля 1818 года.)

По указу Его Величества

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Намѣстникъ въ Царствѣ, по Государственному Совѣту.

Желая привести коронныя и народныя имущества и лѣса въ такое устройство, чтобы, рядомъ съ улучшеніемъ ихъ состоянія, возвысился и получаемый съ нихъ доходъ, и чтобы, вмѣстѣ съ тѣмъ, упрочился бытъ крестьянъ, поселенныхъ въ этихъ имѣніяхъ, и улучшилось положеніе оныхъ,—и желая достигнуть этой цѣли, посредствомъ сосредоточенія главнаго управленія въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, посредствомъ учрежденія мѣстнаго надзора по воеводствамъ, посредствомъ отдѣленія административнаго управленія отъ учредительной власти и посредствомъ пріисканія средствъ для облегченія окончательнаго разсчета съ нынѣшними арендаторами, мы постановили и постановляемъ слѣдующее:

Ст. 1.

Общій надзоръ и управленіе дѣлами, касающимися коронныхъ, возвращенныхъ и народныхъ имуществъ и лѣсовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, въ предѣлахъ предоставленной ей власти. Съ этою цѣлью, въ составъ означенной Правительственной Коммисіи мы включаемъ Главную Дирекцію казенныхъ имуществъ и Главную Дирекцію казенныхъ лѣсовъ, соединяя оныя въ одну Дирекцію, подъ особеннымъ надзоромъ Министра Предсѣдательствующаго. Учрежденіе этой Дирекціи, согласно съ утвержденнымъ нами штатомъ, должно быть начертано и постановлено Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства.

N° 2.

Postanowienie, tworzące Dyrekcyę Jeneralną dóbr i lasów Rządowych przy Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, i przeznaczające jej ogólny dozór i kierunek spraw tyczących się dóbr rządowych.

(d. 7 Kwietnia 1818 roku.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc., etc., etc.

Naměstnik Królewski, w Radzie Stanu.

Chcąc urządzić dobra i lasy koronne i narodowe w sposób, któryby stan ich podniósł i dochód z nich upewnił i powiększył, a zarazem zabezpieczył los włościan, w tychże dobrach osiadłych, i polepszył ich dolę, chcąc cel ten osiągnąć przez skoncentrowanie naczelnego kierunku w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, przez zapewnienie miejscowego dozoru w województwach, przez oddzielenie władzy administracyjnej od władzy urządzającej, наконецъ przez obmyślenie sposobu ułatwiającego ostateczne rozrachowanie się z dzierżawcami dotychczasowemi, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Art. 1.

Ogólny dozór i kierunek spraw tyczących się dóbr i lasów koronnych, powróconych i narodowych, mieć będzie Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, stosownie do attrbyucyj jej służących. W tym celu przenosimy do téjże Kommissyi Rządowej, Dyrekcyę Jeneralną dóbr i Dyrekcyę Jeneralną lasów rządowych, łącząc je w Dyrekcyę jedną, pod szczególny dozór Ministra Prezydującego. Organizacyę téj Dyrekcyi, stosownie do etatu przez nas potwierdzonego, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu urządzi i postanowi.

Ст. 2.

Частнымъ управленіемъ коронными, возвращенными и народными имуществами и лѣсами въ каждомъ воеводствѣ должна заниматься подлежащая Воеводская Коммисія, по особому Отдѣленію, которое мы учреждаемъ въ каждой Воеводской Коммисіи, и которое должно именоваться Отдѣленіемъ казенныхъ имуществъ и лѣсовъ N воеводства.

Ст. 3.

Для подробнаго устройства казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, для размежеванія и распредѣленія ихъ на классы и разверстанія въ нихъ земель, а равно для введенія въ нихъ образцоваго хозяйства и безсрочныхъ болѣе и менѣе обширныхъ арендъ, мы приказываемъ учредить особую Учредительную Коммисію, на основаніи особаго постановленія.

Ст. 4.

Для разсмотрѣнія и окончанія всѣхъ расчетовъ съ арендаторами казенныхъ имуществъ, начавшихся до 1 Іюня 1815 года, мы назначаемъ отдѣльную Счетную Коммисію, на основаніи особаго постановленія.

Ст. 5.

Вѣдомству Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, по управленію казенными имуществами и лѣсами, подлежатъ:

- 1) утвержденіе арендныхъ контрактовъ и смѣтъ;
- 2) разрѣшеніе построекъ въ казенныхъ имѣніяхъ и починки оныхъ, а также ассигнованіе денегъ на эти предметы изъ назначенной по смѣтному росписанію суммы;
- 3) утвержденіе межеванія и устройства экономій и лѣсничествъ, по представленію Учредительной Коммисіи;
- 4) общій надзоръ за поступленіемъ доходовъ съ казенныхъ имуществъ и лѣсовъ;
- 5) окончательное утвержденіе текущихъ расчетовъ съ арендаторами, начиная съ 1 Іюня 1815 года;
- 6) собраніе общихъ свѣдѣній объ имѣніяхъ и лѣсахъ и составленіе статистическихъ вѣдомостей;
- 7) заключеніе безсрочно-чиншевыхъ или безсрочно-арендныхъ договоровъ и представленіе оныхъ намъ, для поднесенія ихъ на утвержденіе Его Императорско-Царскаго Величества;

Art. 2.

Szczególną administracyą dóbr i lasów koronnych, powróconych i narodowych w każdym województwie trudnić się będzie Kommissya Wojewódzka właściwa, przez osobny Wydział, który przy każdej Kommissyi Wojewódzkiej ustanawiamy, i który nazywać się będzie Wydziałem dóbr i lasów rządowych województwa NN.

Art. 3.

Dla urządzenia szczególnego dóbr i lasów rządowych, ich pomiaru, klasyfikacyi, separacyi, tudzież uregulowania w nich gospodarstw wzorowych i dzierżaw wieczystych większych i mniejszych, zaprowadzoną mieć chcemy osobną Kommissyę Urządzającą, podług oddzielnego postanowienia.

Art. 4.

Dla załatwienia i ukończenia wszelkich rachunków z dzierżawcami dóbr rządowych do dnia 1 Czerwca 1815 r. nastających, mianujemy osobną Kommissyę Obrachunkową, podług oddzielnego postanowienia.

Art. 5.

Do działań Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, w materyi dóbr i lasów rządowych, należać będzie:

- 1) potwierdzanie kontraktów dzierżawnych i anszlagów;
- 2) stanowienie o budowlach w dobrach rządowych i o remisjach, tudzież assygnowanie na też przedmioty z funduszu budżetem naznaczonego;
- 3) potwierdzenie pomiaru i uregulowania ekonomii i leśnictw, na przedstawienie Kommissyi Urządzającej;
- 4) dozór ogólny nad wpływem dochodów z dóbr i lasów rządowych;
- 5) potwierdzenie ostateczne rachunków bieżących z dzierżawcami od d. 1 Czerwca 1815 roku zaczynając;
- 6) zbieranie ogólnych wiadomości o dobrach i lasach i formowanie tabell statystycznych;
- 7) zawieranie umów o czynsz wieczysty lub wieczne dzierżawy i przedstawianie nam, końcem przesłania ich do zatwierdzenia Jego CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI;

8) установление правил для администрации казенных имений, согласно с принятыми основаниями;

9) наблюдение за местным управлением по воеводствам;

10) общее попечение о крестьянах, поселенных в казенных имениях;

11) общее управление ходом тяжёлых дел, о казенных имениях и лесах, посредством Главной Прокуратуры;

12) распоряжение общему суммою, назначенною в бюджетной росписи на расходы по казенным имуществам и лесам;

13) постоянные сношения с Учредительною и Счетною Комиссиями до окончательного упразднения оных;

14) распоряжения относительно назначения обыкновенных и чрезвычайных лесосыск и продажи из них леса;

15) дела, касающиеся лесного училища.

Ст. 6.

Отделение казенных имуществ и лесов в Воеводской Комиссии подчиняется особому управлению Председателя Воеводской Комиссии и должно состоять из Комиссара казенных имуществ и лесов, Главного Лесничего, Юридического Советника, Ассесоров и других чиновников, согласно утвержденному нами штату.

Ст. 7.

Введомству Воеводской Комиссии, по Отделению имуществ и лесов, подлежат:

1) заключение арендных контрактов на основании правил долженствующих быть изданными Правительственною Комиссиею Финансов и Казначейства, и представление оных на утверждение сказанной Правительственной Комиссии;

2) наблюдение за точным исполнением этих контрактов;

3) особенное попечение о крестьянах, поселенных в казенных имениях;

4) наблюдение за исправным поступлением доходов с казенных имуществ и лесов;

5) наблюдение за исполнением лесных уставов, как в отношении служебного порядка, так и в отношении лесных проступков и похищений;

6) исполнение всех требований Учредительной Комиссии;

8) укладывание zasad administracji ekonomicznej, stosownie do prawideł przyjętych;

9) bacznie nad administracją miejscową po województwach

10) ogólna opieka nad włościanami, w dobrach rządowych zamieszkałymi;

11) ogólny kierunek spraw spornych, dotyczących się dóbr i lasów rządowych, przez Prokuraturę Jeneralną;

12) dysponowanie funduszu ogólnego, na przedmiot dóbr i lasów w budżecie przeznaczzonego;

13) ciągle stosunki z Komisją Urządzającą i Komisją Obrachunkową, dopóki one trwać będą;

14) urządzenia dotyczące się naznaczenia i sprzedaży porębów zwyczajnych i nadzwyczajnych;

15) przedmioty dotyczące się szkoły leśnictwa.

Art. 6.

Wydział dóbr i lasów rządowych w Komisji Wojewódzkiej będzie pod osobnym kierunkiem Prezesa Komisji Wojewódzkiej, i składać się ma z Komisarza dóbr i lasów rządowych, Nadleśnego jeneralnego, Radcy prawnego, Assessorów i innych oficyalistów, podług etatu przez nas zatwierdzonego.

Art. 7.

Do działań Komisji Wojewódzkiej przez Wydział dóbr i lasów należyć będzie:

1) zawieranie kontraktów dzierżawnych, podług przepisów, przez Komisję Przychodów i Skarbu wydać się mających, i przesyłanie ich do potwierdzenia téż Komisji Rządowej;

2) dozieranie ścisłego ich dopełnienia;

3) opieka szczególna nad włościanami, w dobrach rządowych zamieszkałymi;

4) bacznie nad regularnym wpływem dochodów z dóbr i lasów rządowych;

5) pilnowanie exekucji ustaw leśnych, tak co do porządku służby, jako i co do wykroczeń i defraudacji leśnych;

6) dopełnianie wszelkich rekwizycji Komisji Urządzającej;

O dobrach rządowych

7) наблюдение за цѣлостью имѣній и лѣсовъ, въ отношеніи ихъ принадлежностей, границъ и экономическаго состоянія оныхъ;

8) ближайшее управление ходомъ тяжёбныхъ дѣлъ, касающихся казенныхъ имуществъ и лѣсовъ;

9) расчеты съ арендаторами по истеченіи каждаго трехъ мѣсяцевъ;

10) распоряженіе суммами, назначенными на расходы по казеннымъ имуществамъ и лѣсамъ въ воеводствѣ, какія указаны будутъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства;

11) наблюдение за назначеніемъ лѣсосѣкъ и продажей изъ нихъ лѣса, согласно съ общими правилами и особыми распоряженіями Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Ст. 8.

Коммисаръ казенныхъ имуществъ и лѣсовъ считается Членомъ Воеводской Коммисіи, съ правомъ рѣшительнаго голоса, по дѣламъ, касающимся его управленія.

Главный Лѣсничій и Юридическій Совѣтникъ присутствуютъ въ общихъ засѣданіяхъ Воеводской Коммисіи, съ правомъ рѣшительнаго голоса, только по дѣламъ, къ нимъ относящимся.

Ст. 9.

Рѣшенія Главной Дирекціи казенныхъ имуществъ и лѣсовъ изготавливаются отъ лица Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства. Рѣшенія Отдѣленія казенныхъ имуществъ и лѣсовъ изготавливаются отъ имени подлежащей Воеводской Коммисіи.

Ст. 10.

Особенныя обязанности Предсѣдателя Воеводской Коммисіи, по Отдѣленію имуществъ и лѣсовъ, а равно и обязанности Членовъ этого Отдѣленія, будутъ указаны Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства.

Ст. 11.

Всѣ доходы съ коронныхъ, возвращенныхъ и народныхъ имуществъ и лѣсовъ должны впредь поступать въ подлежащія Воеводскія Казначейства.

Ст. 12.

Какъ въ ежегодной бюджетной росписи, такъ и въ кассовыхъ книгахъ, доходы съ коронныхъ имуществъ и лѣсовъ должны быть записываемы въ отдѣльной графѣ.

7) przestrzeganie całości dóbr i lasów co do ich własności, granic i stanu ekonomicznego;

8) szczegółowy kierunek spraw spornych, dotyczących się dóbr i lasów rządowych;

9) ułatwianie rachunków kwartalnych z dzierżawcami;

10) zarządzanie funduszami, na przedmiot dóbr i lasów rządowych w województwie przeznaczonemi, jakie przez Komisję Rządową Przychodów i Skarbu wskazane będą;

11) pilnowanie ażeby poręby zakładane i sprzedawane były stosownie do ogólnych prawideł i szczególnych urzędzeń Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.

Art. 8.

Kommissarz dóbr i lasów rządowych będzie Członkiem Komisji Wojewódzkiej, z głosem stanowczym, w materyach jego administracyi dotyczących się.

Nadleśny jeneralny i Radca prawny zasiadają na ogólnych posiedzeniach Komisji Wojewódzkiej, z głosem stanowczym, tylko w przedmiotach im właściwych.

Art. 9.

Decyzje Dyrekcyi Jeneralnej dóbr i lasów rządowych, wychodzić będą w imieniu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu. Decyzje Wydziału dóbr i lasów rządowych wychodzić będą pod imieniem właściwej Komisji Wojewódzkiej.

Art. 10.

Obowiązki szczególne, tak Prezesa Komisji Wojewódzkiej co do Wydziału dóbr i lasów, jako i obowiązki Członków tegoż Wydziału, przepisze Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Art. 11.

Wszystkie dochody z dóbr i lasów koronnych, powróconych i narodowych, wpływać odtąd mają do właściwych Kass poborowych wojewódzkich.

Art. 12.

Tak w budżecie corocznym jako i w księgach kassowych dochody z dóbr i lasów koronnych w oddzielnej rubryce zapisywane być mają.

Ст. 13.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, ежегодно при составленіи бюджетной росписи, обязывается доносить намъ особымъ рапортомъ о количествѣ ожидаемаго въ теченіе года дохода съ коронныхъ имуществъ и лѣсовъ, для испрошенія Высочайшаго Его Императорскаго Величества повелѣнія объ ежегодномъ назначеніи этой суммы. Равнымъ образомъ, по окончаніи каждаго года, она обязана доносить намъ о количествѣ поступившаго дохода съ упомянутыхъ имуществъ и лѣсовъ.

Ст. 14.

Немедленно по изданіи настоящаго постановленія, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства должна принять всѣ зависящія отъ нея мѣры для болѣе удобнаго введенія новаго устройства и заняться распределеніемъ дѣлъ по воеводствамъ и размѣщеніемъ чиновниковъ и служителей, согласно съ новымъ ихъ назначеніемъ.

Ст. 15.

Въ видахъ правильнаго введенія въ дѣйствіе новаго устройства, мы предписываемъ, чтобы Главная Дирекція казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, открыла свои дѣйствія 1 Іюля текущаго года, и чтобы того же числа были упразднены:

- 1) Главная Дирекція казенныхъ имуществъ;
- 2) Главная Дирекція казенныхъ лѣсовъ;
- 3) Административная Палата коронныхъ и возвращенныхъ имѣній;

4) Административная Палата народныхъ имѣній, а равно, чтобы Отдѣленія казенныхъ имуществъ и лѣсовъ въ Воеводскихъ Коммисіяхъ, были открыты Предсѣдателями тѣхъ же Коммисій 15 Іюля сего года.

Ст. 16.

Того же числа, то есть 1 Іюля, должна быть закрыта касса коронныхъ имѣній, вся же наличная сумма, какаѣ въ означенный день окажется въ этой кассѣ, должна быть отослана въ Главное Казначейство, въ которомъ доходамъ, поступающимъ съ коронныхъ имуществъ и лѣсовъ, долженъ быть веденъ особый счетъ.

Art. 13.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, co rok, przy układaniu budżetu, donosić nam będzie osobnym raportem o ilości dochodu z dóbr i lasów koronnych, przez ciąg roku spodziewanego, dla zasiągnięcia przez nas woli NAJJAŚNIEJSZEGO PANA o każdoroczném przeznaczeniu tego funduszu. Podobnież na końcu każdego roku donosić nam będzie o wpływach z tychże dóbr i lasów nastąpionych.

Art. 14.

Natychmiast po wydaniu niniejszego postanowienia, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu zatrudni się przysposobieniem wszelkich środków, ułatwić mogących wprowadzenie nowej organizacyi, rozdzieleniem akt na województwa i urzędników i oficyalistów, stosownie do nowego ich przeznaczenia.

Art. 15.

Dla porządnego wprowadzenia nowej organizacyi, mieć chcemy, ażeby nowa Dyrekcyja Jeneralna dóbr i lasów rządowych, w Kommissyi Przychodów i Skarbu, dnia 1 Lipca r. b. urzędowanie swoje rozpoczęła, i żeby w tymże samym dniu rozwiązane zostały:

- 1) Dyrekcyja Jeneralna dóbr rządowych;
- 2) Dyrekcyja Jeneralna lasów rządowych;
- 3) Izba Administracyjna dóbr koronnych i powróconych;

4) Izba Administracyjna dóbr narodowych.

Wydziały zaś dóbr i lasów rządowych przy Kommissyach Wojewódzkich, ażeby przez Prezesów tychże Kommissyj instalowane były dnia 15 Lipca r. b.

Art. 16.

W tymże dniu 1 Lipca zamkniętą być ma Kassa dóbr koronnych, a wszelka gotowizna, jaka w dniu tym w téjże Kassie znajdować się będzie, przesłaną będzie do Kassy jeneralnej poborów, w której dochody, z dóbr i lasów koronnych wpływające, oddzielnie manipulowane będą.

Ст. 17.

Начиная съ 1 Юля текущаго года, арендаторы коронныхъ и возвращенныхъ имѣній должны вносить срочные платежи въ подлежащее Воеводское Казначейство.

Ст. 18.

Дѣла, какія 1 Юля сего года окажутся неконченными въ четырехъ управленіяхъ, подлежащихъ, согласно 15 статьѣ упраздненію того же числа, должны поступить въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, по Главной Дирекціи казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, которая, согласно изложеннымъ въ семъ постановленіи правиламъ, должна или сама рѣшить оныя, или же отправить въ подлежащую Воеводскую Коммисію.

Ст. 19.

Приведеніе въ исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственные Коммисіи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 7 Апрѣля 1818 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N° 3.

Постановленіе о томъ, что оставшіеся послѣ упраздненныхъ духовныхъ конгрегацій и учрежденій имѣнія и фондуши слѣдуетъ считать наравнѣ съ прочими казенными имѣніями.

(26 Юня 1819 года.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, по Государственному Совѣту.

Имѣя въ виду: что всѣ имѣнія, фондуши и всякаго рода

Art. 17.

Od 1-go Lipca r. b. poczynając, dzierżawcy dóbr koronnych i powróconych wnosić będą raty dzierżawne do właściwej Kassy poborowej wojewódzkiej.

Art. 18.

Sprawy, które w dniu 1 Lipca r. b. w czterech magistraturach, podług artykułu 15 rozwiązać się w dniu tymże mających, zostaną nieodrobione, przejdą do Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, a w niej do Dyrekcyi Jeneralnej dóbr i lasów rządowych; która je stosownie do przepisów niniejszego postanowienia albo sama zdecyduje, albo do właściwej Kommissyi Wojewódzkiej odeśle.

Art. 19.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, Kommissyom Rządowym polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, d. 7 Kwietnia 1818 r.

(podpisano) *Zajaczek.*

N° 3.

Postanowienie, że dobra i fundusze po zniesionych zgromadzeniach i instytutach duchownych uważane być mają jak inne dobra rządowe.

(d. 26 Czerwca 1819 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA I-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc., etc., etc.

Książę Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

Zważając, iż wszelkie dobra, fundusze i własności zniesio-

имущество упраздненных въ текущемъ году духовныхъ конгрегаций и учреждений назначены на содержаніе духовенства, вмѣсто производства имъ такового отъ Казны, что съ настоящаго времени они переходятъ подъ управленіе учрежденной 3 Апрѣля сего года особой Депутации отъ Правительства, и что поэтому, впредь до окончательнаго распоряженія, означенныя имѣнія, фондуши и имущество должны быть почитаемы наравнѣ съ прочими казенными имѣніями и собственностью, по представленію Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и по выслушаніи мнѣнія Общаго Собранія Государственнаго Совѣта, мы постановили и постановляемъ:

Ст. 1.

Имѣнія, фондуши и имущество упраздненныхъ духовныхъ конгрегаций и учреждений, начиная съ 1 Іюня сего года, должны быть почитаемы наравнѣ съ казеннымъ имуществомъ, пока они будутъ состоять подъ управленіемъ Казны, что впрочемъ не должно ни въ чемъ нарушать юридическихъ по сему предмету отношеній, возникшихъ въ прежнее время.

Ст. 2.

Приведеніе въ исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и Юстиціи, и на другія Управленія, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 26 Іюня 1819 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N° 4.

Опредѣленіе вознагражденія для администраторовъ за управленіе такими имѣніями, которыя не могли быть отданы въ арендное содержаніе.

(26 Октября 1823 года.)

Всплмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе возбужденнаго Воеводскою Коммисіею вопроса от-

ныхъ въ roku бieżącymъ zgromadzeń i instytutów duchownych, przeznaczone są, w zastępstwie Skarbu publicznego, na uposażenie duchowieństwa, że odtąd przechodzą pod administracyę ustanowionęj pod dniem 3 Kwietnia roku біжачего od Rządu osobnej Deputacyi, i że przez to do ostatecznego rozporządzenia, dobra, fundusze i własności te uważane być muszą jak inne dobra i własności rządowe, na wniosek Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, i po wysłuchaniu zdania Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1.

Dobra, fundusze i własności zniesionychъ zgromadzeń i instytutów duchownych, co do stosunków prawnych, poczynawszy od dnia 1 Czerwca r. b. uważanemi będą w równi z majątkiem rządowym, dopóki zostawać będą pod administracyą rządową, co jednak nie ma naruszać w niczemъ prawnych w tej mierze stosunków, które wypływają z przeszłości.

Art. 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, i innym władzom, w czym do której należy, zalecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, d. 26 Czerwca 1819 roku.

(podpisano) *Zajaczek.*

N° 4.

Oznaczenie wynagrodzenia dla administratorów, za zarząd temi dobrami, które wydzierżawione być nie mogły.

(d. 26 Października 1823 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Powodowana zapytaniem Kommissyi Województwa N, wzglę-

носителю назначенія суточной платы администраторамъ казенныхъ имуществъ, состоящихъ въ завѣдываніи Казны, Правительственная Коммисія постановила предоставить имъ вознагражденіе въ слѣдующей соразмѣрности:

если доходы съ имѣній, управляемыхъ администраторомъ, окажутся ниже исчисленной по смѣтѣ суммы, то администратору выдается въ вознагражденіе 10%;

если доходы достигнутъ смѣтной суммы, то администраторъ получаетъ 15%;

если же вырученный доходъ окажется выше смѣтной суммы, то администратору предоставляется въ вознагражденіе 20%.

Настоящимъ постановленіемъ Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ руководствоваться Воеводской Коммисіи.

Варшава, 26 Октября 1823 года.

Главный Директоръ, Статсъ Совѣтникъ (подписано) *Броцкій*.

№ 45,165.

№ 5.

Инструкція для администраторовъ казенныхъ имуществъ.

(16 Января 1824 года.)

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Такъ какъ экономія N или фольварокъ N должны поступить въ непосредственное завѣдываніе Казны, то, для обезпеченія выручки казеннаго дохода и для введенія однообразія въ дѣйствія, Правительственная Коммисія предписываетъ къ руководству слѣдующую Инструкцію, для назначеннаго въ эти имѣнія администратора.

§ 1.

По первому приглашенію Экономическаго Ассесора, назначенный администраторомъ въ экономію N или фольварокъ N господинъ N долженъ немедленно отправиться на мѣсто и тамъ поступающую въ непосредственное завѣдываніе Казны экономію принять подъ свой надзоръ и управлять ею такимъ образомъ,

dem ustanowienia dyet dla administratorów w dobrach rządowych, na Skarb administrowanych, postanowiła zapewnić dla tychże administratorów wynagrodzenie w stosunku następującym:

jeżeli dochody z dóbr respective administrowanych okażą się niższe od summy anszlagowej, administrator pozyska wynagrodzenie 10%;

jeżeli zbierze summę anszlagową, otrzyma 15%;

jeżeli zaś zebrana intrata okaże się większą od summy anszlagowej, natenczas otrzyma wynagrodzenia 20%.

Zastosowanie się więc do takowej decyzji Kommissyi Wojewódzkiej Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu poleca.

w Warszawie, d. 26 Października 1823 r.

Dyrektor Jeneralny, Radca Stanu (podpisano) *Brocki*.

Nr. 45,165.

№ 5.

Instrukcja dla administratorów dóbr rządowych.

(d. 16 Stycznia 1824 r.)

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Ponieważ ekonomia N, lub folwark N, w administracyą zajęty być musi, dla zabezpieczenia przeto dochodów skarbowych, jako też w celu zaprowadzenia jednostajności w postępowaniu, Kommissya Rządowa przepisuje, dla ustanowionego do tychże dóbr administratora, następującą instrukcyę:

§ 1.

Skoro tylko przez Assesora Ekonomicznego wezwany będzie pan N, jako do ekonomii N, lub folwarku N, przeznaczony na administratora, natychmiast uda się na miejsce i tam odbierając się na rzecz Skarbu ekonomię weźmie pod swój dozór i zarządzanie, w ten sposób, aby starając się o zabezpieczenie wszelkich

чтобы, заботясь о обезпеченіи всѣхъ казенныхъ доходовъ, онъ не подвергся, за утрату оныхъ или слабое наблюдение, отвѣтственности изъ залога, который онъ обязанъ представить.

Объ источникахъ же ввѣренныхъ его завѣдыванію доходовъ, а равно о повинностяхъ и даяхъ крестьянъ, администратору сообщены будутъ нужныя свѣдѣнія, посредствомъ врученія ему вѣдомости доходамъ подлежащаго имѣнія и prestaціонныхъ табелей о крестьянскихъ повинностяхъ.

Примѣчаніе для Воеводской Коммисіи. Воеводская Коммисія обязана вручить администратору вѣдомость доходамъ и prestaціонныя табели.

§ 2.

Экономическіе, пропинаціонные, барщинные реестры, а также книга для записки прихода и расхода денегъ, должны быть заведены тотчасъ при введеніи администратора въ управленіе, въ присутствіи Экономическаго Ассесора, которымъ таковыя номеруются по листамъ, проинуровываются, скрѣпляются казенною печатью и свидѣлствуются о числѣ находящихся въ нихъ листовъ.

Администратору воспрещается вести черновыя записки, подъ опасеніемъ удаленія отъ должности.

Примѣчаніе для Воеводской Коммисіи. Число и родъ введенныхъ экономическихъ реестровъ, съ означеніемъ числа заключающихся въ нихъ листовъ, должны быть показаны Экономическимъ Ассесоромъ въ протоколѣ о введеніи администратора въ должность.

§ 3.

Никакіе расходы не могутъ быть производимы иначе, какъ съ разрѣшенія Воеводской Коммисіи, за исключеніемъ уплаты податей и десятинъ, а также платежа ремесленникамъ за работы по содержанію въ исправности хозяйственныхъ снарядовъ, а именно: упряжи, оковки возовъ, постромокъ и т. п.; по каждому расходу администраторъ долженъ представить достовѣрные и законные документы, безъ которыхъ произведенныя выдачи не будутъ приняты.

Табель же жалованья и отарицы служителей вручается администратору Воеводскою Коммисіею.

dochodów skarbowych, nie stał się odpowiedzialnym za ich utracenie lub niedopilnowanie, z kaucyi, którą stawiać będzie obowiązany.

O źródłach zaś intrat dozorowi jego powierzonych, jak równie o powinnościach i prestacyach włościańskich, poinformowany zostaje administrator przez doręczenie mu wykazu intrat z respective dóbr i tabell prestacyjnych co do powinności włościan.

Uwaga dla Kommissyi Wojewódzkiej. Kommissya Wojewódzka obowiązana jest wykaz intraty i tabelle prestacyjne administratorowi doręczyć.

§ 2.

Rejestra ekonomiczne propinacyjne, pańszczyzniane, jak równie manual przychodu i rozchodu pieniężnego, zaraz przy zaprowadzeniu administracyi, w obec Assesora Ekonomicznego, założone być mają, które przez tegoż zaparafowane, szpagatem przeciągnięte, pieczęcią urzędową opatrzone, i co do ilości kart w rejestrze znajdujących się poświadczone zostaną.

Raptularzy utrzymywać administratorowi niewolno, pod uchYLENIEM go od obowiązków.

Uwaga dla Kommissyi Wojewódzkiej. Ilość i rodzaj zaprowadzonych rejestrów ekonomicznych, z wyszczególnieniem liczby kart, ile każdy obejmuje, w protokóle administratora instalacyjnym przez Assesora Ekonomicznego zaznaczona być ma.

§ 3.

Żaden wydatek miejsca mieć nie będzie mógł, do którego upoważnienie Kommissyi Wojewódzkiej nie nastąpi, wyjawszy opłatę podatków, dziesięcin, zapłatę rzemieślników za robotę około sprzętów rolniczych, jako to: zaprzęgów na konie, żelazo do wozów, postronki i t. p., na każdą zaś choćby najmniejszą wypłatę starać się powinien administrator o wiarogodny i legalny dowód, bez tego bowiem wydatek przyjętym nie będzie.

Tabelle zaś płacy i ordynaryi służących, Kommissya Wojewódzka administratorowi doręcza.

Примѣчаніе для Воеводской Коммисіи. Для руководства объясняется, что Воеводская Коммисія обязана составить, сообразно мѣстнымъ потребностямъ, табель жалованья и отарыцы служителей, и вручить оную администратору.

§ 4.

Ежемесячно, послѣдняго числа каждаго мѣсяца, при рапортѣ, поясняющемъ состояніе доходовъ, должна быть представляема Воеводской Коммисіи перечневая вѣдомость, составленная на основаніи реестровъ, съ показаніемъ прихода и расхода не только денегъ, но и всѣхъ другихъ предметовъ, а именно: зерноваго хлѣба, сѣна, вина и проч. Форма этой вѣдомости должна быть сообщена Воеводскою Коммисіею.

Примѣчаніе для Воеводской Коммисіи. Формы вѣдомости должна составить Воеводская Коммисія и вручить оную администратору.

§ 5.

Такъ какъ настоящая Инструкція не можетъ заключать въ себѣ такихъ подробныхъ правилъ, какія слѣдовало бы преподавать, соображаясь съ мѣстными обстоятельствами, то Воеводская Коммисія, полагаясь на знаніе и извѣстную ей опытность въ сельскомъ хозяйствѣ господина N, ввѣряетъ тщательной заботливости его—не только всѣ источники доходовъ ввѣреннаго его управленію имѣнія, но, сверхъ того, обращаетъ его вниманіе на все то, въ чемъ, въ видахъ пользы Казны, во время его управленія, или отъ чего, вслѣдствіе стараній администратора, можетъ увеличиться казенный доходъ.

Но Воеводская Коммисія предвѣщаетъ администратора, что онъ не долженъ заниматься взиманіемъ чиншей, канонѣвъ и другихъ тому подобныхъ сборовъ, которые должны поступать непосредственно въ Обwodовое Казначейство, а только, по должности Гминнаго Войта, наблюдать за своевременнымъ взносомъ въ Казначейство этихъ сборовъ, а равно и податей.

§ 6.

Администраторъ обязанъ обращать особенное вниманіе на надлежащую обработку земли, на исправную и своевременную уборку сѣна, озимаго и яроваго хлѣба, на заблаговременное при-

Увага dla Kommissyi Wojewódzkiej. Надmienia się dla wiadomości, że tabelę płacy i ordynaryi dla służących, w miarę miejscowej potrzeby, ułożyć i administratorowi doręczyć jest obowiązana.

§ 4.

Co miesiąc z dniem ostatnim, przy raporcie obejmującym stan dochodów, ma być podany Kommissyi Wojewódzkiej ekstrakt, tabellarycznie na podstawie rejestrów ułożony, wykazujący wszelki przychód i wydatek nietylko pieniędzy lecz i innych wszelkich artykułów, jako to: zboża, siana, wódki etc. Do ekstraktu tego Kommissya Wojewódzka wzór dołącza.

Uwaga dla Kommissyi Wojewódzkiej. Wzór do ekstraktu Kommissya Wojewódzka ułożyć i administratorowi doręczyć ma.

§ 5.

Ponieważ instrukcja ta nie może tak szczegółowych obejmować przepisów, jakby wypadało podać, stosując się do miejscowych okoliczności, przeto Kommissya Wojewódzka, polegając na poleconej sobie znajomości gospodarstwa rolniczego pana N, oddaje troskliwej jego staranności nietylko wszelkie źródła dochodu z dóbr sobie pod administracyę powierzonych, ale nadto, zwraca uwagę jego na to wszystko, co dla dobra Skarbu przez czas trwającej administracyi ulepszonem być może, lub przez staranie administratora pomnoży dochód dla Skarbu.

Ostrzega tylko Kommissya Wojewódzka administratora, aby poborem czynszów, kanonów i tym podobnych dochodów, które do Kassy obwodowej wprost wpływać mają, nie trudnił się, lecz z obowiązku Wójta gminnego, ich regularnej do Kassy właściwej opłaty, jak równie podatków dopilnował.

§ 6.

Szczególne baczność ma zwrócić administrator na przyzwoitą uprawę gruntu, sprzęt porządku i w czasie właściwym łąk i zbo-

готовление нашенъ подъ озимые посѣвы и соотвѣтственное удобрѣніе оныхъ навозомъ.

§ 7.

Сверхъ того, администраторъ долженъ заботиться о содержаніи фольварочныхъ строеній, по крайней мѣрѣ, въ такомъ состояніи, въ какомъ они нынѣ находятся. А какъ можетъ случиться, что для исправленія нѣкоторыхъ изъ нихъ понадобится лѣсной матеріалъ, то, по сношенію съ Лѣснымъ Управленіемъ о возможности отпуска онаго, долженъ входить о томъ заблаговременно съ рапортами въ Воеводскую Коммисію. Плетни, всѣ вообще заборы, рвы, мосты и публичныя переправы равномерно не должны быть упускаемы администраторомъ изъ виду.

§ 8.

Администраторъ обязанъ требовать возмѣщенія выданнаго крестьянамъ пособія въ натурѣ, для продовольствія и посѣва, если о возвратѣ этого пособія послѣдуютъ особыя распоряженія.

§ 9.

Живой скотъ, какой сданъ администратору по инвентарю на мѣстѣ, или какой, въ случаѣ необходимости увеличенія числа онаго, будетъ приобрѣтенъ покупкою, которую впрочемъ запрещается дѣлать администратору безъ особаго разрѣшенія Воеводской Коммисіи, онъ долженъ содержать съ особенною заботливостію и попеченіемъ, и, не полагаясь на ближайшую хозяйственную прислугу, удостовѣряться лично о порядкѣ корма лошадей, воловъ, коровъ, овецъ, исправлять замѣченныя въ этомъ отношеніи упущенія, виновныхъ же въ неисполненіи лежащихъ на нихъ обязанностей подвергать примѣрному наказанію.

§ 10.

Такъ какъ пропинація въ управляемомъ имѣніи должна быть отдана въ арендное содержаніе, и такъ какъ поэтому необходимо содержать винокуренные, пивоварные и прочіе снаряды, то таковыя слѣдуетъ хранить въ безопасномъ мѣстѣ и смотрѣть за ними строго, подъ опасеніемъ взысканія съ залога администратора.

Примѣчаніе для Воеводской Коммисіи. Для свѣдѣнія Воеводской Коммисіи присовокупляется, что въ имѣніяхъ, управляемыхъ на счетъ Казны, пропинація должна

за озимого и ярого, вczesne przysposobienie ról do zasiewów oziminy i przyzwoite tychże wygnojenie.

§ 7.

Niemniej dolożyć ma administrator usilności, iżby zabudowania folwarczne w takim przynajmniej jak są teraz utrzymywane były stanie. Gdy zaś zdarzyć się może, że do polepszenia niektórych potrzeba będzie drzewa, wcześniej o takowe, po zniesieniu się z Urzędem leśnym o możności wydania go, uczynić winien raport do Kommissyi Wojewódzkiej. Płoty, również wszelkie ogrodzenia, rowy i mosty i publiczne przeprawy niepowinny ująć uwagi administratora.

§ 8.

Daną zapomogę włościanom na żywność i siew, administrator odbierać jest obowiązany o tyle jednakże, o ile zwrot takowej zapomogi oddzielne szczególne rozporządzenia wskażą.

§ 9.

Inwentarz, jaki odbierze na gruncie w żywym bydle, lub jeżeliby ten w większej ilości zakupić potrzeba było, czego bez wyraźnego upoważnienia Kommissyi Wojewódzkiej administratorowi przedsiębrać nie jest wolno, w największym dozorze i pielęgnowaniu zachować powinien i niepuszczając się na bliższych dozorców ekonomicznych, administrator sam o sposobie żywienia koni, wołów, krów, owiec przekonać się ma i uchybienia sprostować, a niepełniących swych obowiązków przykładnie karać będzie obowiązany.

§ 10.

Gdy propinacja w dobrach, administracyi uległych, wydzierżawioną będzie, przeto właśnie potrzeba utrzymywania naczyń gorzelnianych, browarnianych i innych; takowe więc bezpiecznie zachowane i pilnie pod odpowiedzialnością z kaucyi administratora strzeżone być winny.

Uwaga dla Kommissyi Wojewódzkiej. Tu nadmieniam się dla wiadomości Kommissyi Wojewódzkiej, że w dobrach na zysk i ryzyko Skarbu administrowanych, wydzierżawionych O Dobrach rządowych.

быть отдана Воеводскою Коммисією въ арендное содержание, по особому контракту, для обезпеченія въ пользу Казны дохода съ этого источника.

§ 11.

Такъ какъ съ достовѣрностью можно предполагать, что въ текущемъ году будетъ собрано сѣна гораздо болѣе, нежели нужно для прокормленія находящихся въ имѣніи рогатаго скота и овецъ, то администраторъ долженъ озаботиться о приисканіи овчарей, имѣющихъ собственныя овцы, или другихъ лицъ, имѣющихъ рогатый скотъ, которые, по принятому въ окрестности обыкновенію, согласились бы вносить за кормъ плату съ каждой штуки рогатаго скота, затѣмъ условиться съ ними о количествѣ сѣна, подлежащаго отпуску на зимнее время, заключить о семъ контрактъ въ трехъ экземплярахъ и представить оный на утвержденіе Воеводской Коммисіи.

§ 12.

Содержаніе фруктовыхъ деревьевъ, садовъ, огородовъ, хмѣльниковъ, прудовъ, рыбной ловли и вообще всѣхъ, даже самыхъ незначительныхъ статей дохода, возлагается на особенную заботливость администратора, такъ, чтобы съ каждаго продукта, годнаго для продажи, былъ обезпеченъ доходъ въ пользу Казны.

§ 13.

Такъ какъ на администратора возлагается исправленіе должности Гминнаго Войта, то онъ обязанъ исполнять присвоенныя этой должности обязанности и удовлетворять безъ замедленія всѣ требованія командированнаго въ обводъ Воеводскаго Коммисара.

§ 14.

Администраторъ обязанъ вести экономическіе реестры, данныя ему при введеніи въ управленіе имѣніемъ, и исполнять всѣ лежащія на арендаторахъ казенныхъ имуществъ обязанности, въ особенности же въ отношеніи охраненія границъ экономіи или фольварка. Въ случаѣ нарушенія сосѣдями границъ ввѣреннаго ему управленію имѣнія, или въ случаѣ вызова его въ Судъ, для судебного разбирательства, онъ долженъ немедленно донести о семъ Воеводской Коммисіи, съ объясненіемъ сущности дѣла.

§ 15.

Такъ какъ, при введеніи въ управленіе имѣніемъ N, госпо-

wienie за oddzielnym kontraktem propinacyi, przez Kommissyę Wojewódzką przewidziane być winno, dla zapewnienia z tego źródła Skarbowi dochodu.

§ 11.

Ponieważ z pewnością przewidzieć można, że na wyżywienie więcej inwentarza (szczególniej owiec), jak jest na gruncie, wystarczy paszy z tegorocznego zbioru; przeto administrator winien wystarać się o owczarzy z własnymi ich owcami, lub inne osoby z bydłem, którzyby podług zwyczaju w tamtych okolicach praktykowanego, płacili od sztuki, a o ilości dodać się im mającej paszy na zimę umówi się, i kontrakt w tej mierze w trzech egzemplarzach zawrze i do zatwierdzenia Kommissyi Wojewódzkiej poda.

§ 12.

Utrzymywanie drzew owocowych, ogrodów drzewnych i jarzynnych, chmielników, stawów, rybołówstw i wszelkich chociażby najmniejszych źródeł dochodu, staraniu administratora poleca się, tak aby z każdego przedmiotu, którego tylko spieniężonym być może, zapewnić dochód Skarbowi.

§ 13.

Ponieważ do obowiązków administratora przyłączają się powinności Wójta gminy, przeto powinności te pełnić będzie obowiązany, i wydanym przez Kommissarza Wojewódzkiego, delegowanego do Obwodu, poleceniom niezwłocznie zadosyć czynić.

§ 14.

Utrzymywanie rejestratyry ekonomicznej, która mu przy tradycyi oddaną będzie, i pełnienie wszelkich dla dzierżawców dóbr rządowych przepisanych powinności, szczególniej w obronie granic ekonomii lub folwarku, będzie obowiązkiem administratora. W każdym zdarzeniu, gdyby albo granice dóbr ziemi w administracyi oddanych przez sąsiada były szarpane, lub gdyby do sądowej rozprawy pozwem był pociągnięty, zaraz rapport z wyjaśnieniem rzeczy Kommissyi Wojewódzkiej zdać powinien.

§ 15.

Gdy w czasie oddania sobie w administracyą dóbr N,

динъ N обязанъ исполнить по установленному клятвенному общаію присягу, въ томъ, что всѣ возложенныя на него обязанности будутъ имъ исполнены въ точности и съ надлежащею заботливостію о пользахъ Казны, то Воеводская Коммисія, не сомнѣваясь въ строгомъ исполненіи настоящей Инструкціи и другихъ, хотя не помѣщенныхъ въ ней, но могущихъ способствовать выгодамъ Казны, условій, предписываетъ только администратору, лично и посредствомъ лицъ назначенныхъ къ нему для содѣйствія въ веденіи хозяйства, постоянно и вездѣ, помня объ исполненной имъ присягѣ, управлять ввѣреннымъ ему имѣніемъ такъ, какъ надлежитъ честному человѣку.

§ 16.

При приѣмѣ имѣнія въ управленіе и не позже 4-хъ недѣль, со дня введенія въ управленіе, господинъ N обязанъ представить, установленнымъ порядкомъ, ипотечный залогъ, въ суммѣ равной $\frac{1}{4}$ части штатнаго годоваго дохода со ввѣреннаго ему имѣнія, подъ опасеніемъ непремѣннаго удаленія его отъ должности.

§ 17.

Денежные остатки администраторъ обязанъ отсылать ежемѣсячно въ Воеводское Казначейство, и изъ нихъ въ правѣ удерживать у себя такое только количество денегъ, какое нужно на мѣстные расходы; расходы же эти, какъ предвидѣнные, онъ обязанъ, для свѣдѣнія Воеводской Коммисіи, показывать по мѣсячнымъ вѣдомостямъ, для того, чтобы Воеводская Коммисія, при ревизіи оныхъ, могла удостовѣриться въ исправномъ поступленіи денегъ въ Казначейство, и въ томъ, что остающіяся у администратора деньги обезпечены представленнымъ имъ залогомъ.

§ 18.

За труды и занятія, указанныя въ настоящей Инструкціи, Воеводская Коммисія, на основаніи предписанія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 26 Октября прошлаго года, за № 45,165/8,768, обезпечиваетъ въ пользу господина N, въ соразмѣрности вырученнаго имъ дохода, слѣдующее вознагражденіе:

если чистый доходъ съ ввѣреннаго его управленію имѣнія окажется ниже смѣтной суммы, то администратору выдается въ вознагражденіе 10%;

пан N przysięgę na rotę przepisana wykonać będzie obowiązany, jako przyjętym przez siebie obowiązkom z wszelką dokładnością i troskliwością o dobro Skarbu, zadosyć uczyni; przeto Kommissya Wojewódzka, niewątpiąc o ścisłym dopełnieniu tej instrukcyi i tego co nią objęte, a ku dobru Skarbu zmierzać będzie, poleca tylko administratorowi, aby sam przez siebie i przez osoby do prowadzenia gospodarstwa sobie dodane, zawsze i wszędzie, pamiętać na wykonaną przysięgę, całą poruczoną sobie administracyą tak prowadził, jak na uczciwego przystoi człowieka.

§ 16.

Obowiązany jest pan N, przy objęciu dóbr w administracyą, a najpóźniej w ciągu tygodni 4-ch od daty oddania sobie administracyi, stawić i złożyć w formie prawa kaucyę hypoteczną, wyrównyującą $\frac{1}{4}$ części dochodu rocznego etatowego, dóbr jemu powierzonych, a to pod niezawodnym usunięciem go od obowiązków.

§ 17.

Superaty pieniężne co miesiąc do Kassy wojewódzkiej administrator odsyłać obowiązany, i z tych tyle tylko remanentem za-trzymać jest mocen, ile na wydatki gruntowe jest potrzeba, wydatki zaś te, jako przewidziane, dla wiadomości Kommissyi Wojewódzkiej, administrator w ekstrakcie zanotować obowiązany, aby Kommissya Wojewódzka przy rewizyi takowych przekonać się mogła o regularnym do Kassy publicznej wpływie, tudzież, aby dokładną wiadomość powzięść była w stanie, czy remanent przy administratorze pozostały na kaucyi przez niego stawionej ma bezpieczeństwo.

§ 18.

Za prace i zatrudnienia w tej instrukcyi wyszczególnione, zapewnia Kommissya Wojewódzka, na podstawie reskryptu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 26 Października roku zeszłego Nr. 45,165/8,768, panu N wynagrodzenie, w stosunku dochodów zebranych, następujące:

jeżeli netto dochody z dóbr dozorowi jego powierzonych okażą się niższe od summy anszlagowej, administrator pozyska wynagrodzenia 10%;

если доходъ достигнетъ исчисленной по смѣтѣ суммы, то администраторъ получаетъ 15%;

если же вырученный доходъ окажется выше смѣтнаго исчисления, то администратору предоставляется въ вознагражденіе 20%.

Сверхъ того, администратору дозволяется содержать на счетъ имѣнія столько-то коровъ, но не иначе какъ на одинаковомъ съ мѣстнымъ инвентаремъ положеніи.

Примѣчаніе для Воеводской Коммисіи. Воеводская Коммисія, въ случаѣ отдачи въ управленіе цѣлой экономіи, можетъ назначить 6 коровъ, въ случаѣ же отдачи въ управленіе одного только фольварка, уменьшить это число пропорціонально, такъ, чтобы, за прокормленіемъ коровъ администратора, не было недостатка въ кормѣ для мѣстнаго скота.

§ 19.

Съ исходомъ хозяйственнаго года, то есть послѣдняго числа Мая, администраторъ обязанъ заключить всѣ экономическіе реестры и книгу для записки прихода и расхода денегъ, составить, на основаніи оныхъ и смѣты доходовъ, годовой отчетъ и таковой, вмѣстѣ съ полными документами и подлинными реестрами, представить въ Воеводскую Коммисію, не позже 15 Іюня.

Примѣчаніе для Воеводской Коммисіи. Воеводская Коммисія обязана представленный ей отчетъ, въ теченіе двухъ мѣсяцевъ, обревизовать, постановить по оному рѣшеніе и представить, вмѣстѣ съ своимъ заключеніемъ и документами, не позже 15 Августа, подъ опасеніемъ взысканія, установленнаго за неисполненіе срочныхъ дѣлъ, въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, для полученія разрѣшенія, или на сложеніе со счетовъ показаннаго по отчету недобора дохода, въ сравненіи со смѣтою, или же на записку на приходъ, въ статьѣ чрезвычайныхъ доходовъ, вырученнаго съ имѣнія сверхсмѣтнаго излишка.

Настоящій проектъ Инструкціи, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства симъ утверждаетъ.

Варшава, 16 Января 1824 года.

Главный Директоръ, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Броукий.*

№ 28,553.

jeżeli zbierze sumę anszlagową, otrzyma 15%;

jeżeli zaś zebrana intrata okaże się większą od summy anszlagowej, natenczas otrzyma wynagrodzenia 20%.

Nadto zostawia się wolność administratorowi utrzymywania na koszcie administracyi, lecz z temi tylko co gruntowe wygodami, krów sztuk

Uwaga dla Kommissyi Wojewódzkiej. Kommissya Wojewódzka do całej ekonomii krów 6 oznaczyć może, a do jednego folwarku w administracyą zajętego, zmniejszoną ilość uproporcjonować tak, aby krowy administratora nie pozbawiły gruntowego bydła z potrzebnej paszy.

§ 19.

Z końcem roku gospodarskiego, to jest z dniem ostatnim Maja, administrator wszelkie rejestra ekonomiczne i manual przychodu i rozchodu zamknąć, na podstawie ich i anszlagu intrat, rachunek roczny ułożyć i ten, z dowodami kompletnymi i rejestrami oryginalnemi, najdalej w dniu 15 Czerwca, Kommissyi Wojewódzkiej złożyć obowiązany.

Uwaga dla Kommissyi Wojewódzkiej. Kommissya Wojewódzka złożone sobie rachunki w przeciągu dwóch miesięcy zrewidować, zadecydować, i te z decyzyą swoją i dowodami, najdalej d. 15 Sierpnia, pod karą za terminalne czynności przepisaną, w celu zyskania dla Kommissyi Wojewódzkiej upoważnienia, czy do odpisania in minus dochodu z rachunków w względzie etatu wynikłego, lub do zapercceptowania do extraordynaryów dochodu nad etat zwiększonego, do Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu nadesłać ma.

Wzór ten do instrukcyi Kommissya Rządową Przychodów i Skarbu niniejszym zatwierdza.

w Warszawie, dnia 16 Stycznia 1824 roku.

Dyrektor Jeneralny, Radca Stanu (podpisano) *Brocki.*

Nr. 28,553.

N° 6.

Объявление Высочайшаго повелѣнія, коимъ предоставлено Краковскому Епископу получать, если пожелаетъ, денежное вознагражденіе въ замѣнъ доходовъ съ Епископскихъ имѣній, которыя, въ такомъ случаѣ, должны перейти въ завѣдываніе Казны.

(5 (17) Февраля 1824 года.)

МИНИСТРЪ СТАТСЪ-СЕКРЕТАРЬ

имѣетъ честь сообщить Намѣстнику Высочайшее повелѣніе, слѣдующаго содержания:

Его Императорское Величество, по докладу рапорта Намѣстника отъ 18 (30) Января сего года, вслѣдствіе жалобы Краковскаго Епископа, рассмотрѣвъ заключенія по этому дѣлу Правительственныхъ Коммисій: Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, а также Финансовъ и Казначейства, и имѣя въ виду, что совершенное освобожденіе отъ уплаты подати, при существующемъ порядкѣ вещей, не можетъ быть допущено, согласно съ мнѣніемъ Намѣстника и Совѣта, Высочайше повелѣтъ соизволилъ — взимаемая съ имѣній Краковскаго Епископства подати уменьшить ежегодно на сумму шесть тысячъ сто восемьдесятъ три злотыхъ 27 $\frac{1}{2}$ грошей, для уравненія чистаго дохода этого Епископа съ жалованьемъ, назначеннымъ для прочихъ Епархіальныхъ Епископовъ, по 60,000 злотыхъ въ годъ.

Притомъ Его Императорскому Величеству благоугодно, чтобы, въ случаѣ, еслибы Епископъ Вороничъ не считалъ означеннаго уменьшенія податей достаточнымъ для себя вознагражденіемъ, предоставлено ему было право получать вознагражденіе наличными деньгами, за передачею въ Казну Епископскихъ имѣній, на определенное или неопределенное время, съ тѣмъ, чтобы, ни въ какомъ случаѣ, доходы съ прежде пожалованнаго ему Лендзкаго аббатства не были включаемы въ число доходовъ съ имѣній, составляющихъ надѣлъ Краковскаго Епископства, которые, согласно воли Его Императорскаго Величества, должны быть равны вознагражденію, получаемому прочими Епископами въ Царствѣ.

Наконецъ, Его Величество изволилъ разрѣшить, чтобы при

N° 6.

Oznajmienie NAJWYŻSZEGO rozkazu, pozwalającego Biskupowi Krakowskiemu wybór pobierania kompetencji, za oddać się mające pod administracyą Skarbu dobra Biskupie.

(d. 5 (17) Lutego 1824 r.)

MINISTER SEKRETARZ STANU.

Ma honor udzielić Namiestnikowi wolą NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, wypisaną jak następuje:

NAJJAŚNIEJSZY CESARZ I KRÓL JMość, mając sobie przedstawiony rapport Namiestnika z dnia 18 (30) Stycznia r. b., w okoliczności uzaleń księdza Biskupa Krakowskiego, i roztrząsnawszy powody za niemi i przeciw nim przez Kommissye Rządowe Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, tudzież Przychodów i Skarbu przełożone; zważywszy oraz, iż całkowite uwolnienie od podatków, w teraźniejszym porządku rzeczy, miejsca mieć nie może, raczył oświadczyć, iż stosownie do wniosku Namiestnika i Rady jest wolą Jego, aby podatki pobierane z dóbr Biskupstwa Krakowskiego zmniejszone były rocznie o sumę sześć tysięcy sto ośmdziesiąt trzy złote i dwadzieścia siedm i pół groszy, w celu zrównania czystego dochodu tegoż Biskupa z uposażeniem oznaczonem dla innych Biskupów dyecezyalnych, w summie rocznej złp. 60,000.

Jest nadto wolą Jego CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ Mości, aby w przypadku, gdyby ksiądz Biskup Woroniecz, przez takowe zmniejszenie podatków dostatecznie nie mniemał się być wynagrodzonym, miał zostawiony wybór pobierania kompetencji w gotowiznie, za oddaniem Skarbowi dóbr Biskupstwa swego na czas ograniczony lub nieograniczony, a to w ten sposób, iżby w żadnym przypadku dochody Opactwa Lędzkiego, poprzednio mu konferowanego, nie były rachowane w intracie dóbr uposażenie Biskupstwa Krakowskiego składających, a którą Jego CESARSKO-KRÓLEWSKA Mość chce mieć równą z kompetencyami innych Biskupów Królestwa.

NAJJAŚNIEJSZY PAN zezwala nakoniec, aby przy ostatecznym

окончательномъ устройствѣ содержанія Римско-Католическаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ, поднесены были на Высочайшее благоусмотрѣніе особыя предположенія относительно назначенія содержанія Краковскому Епископству.

С.-Петербургъ, 5 (17) Февраля 1824 года.

Министръ Статсъ Секретарь
(подписано) *Графъ Степанъ Грабовскій.*

N° 7.

О возложеніи на Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства управленія имѣніями и лѣсами, принадлежащими Горнымъ заводамъ.

(2 Марта 1826 года.)

Г. Министру, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ.

Вслѣдствіе представленія Вашего Сіятельства отъ 19 прошлаго мѣсяца, за № 12,114/502, принимая въ уваженіе, что, на основаніи Высочайшаго указа отъ 2 (14) Декабря 1824 года, Горные заводы и всѣ принадлежащія къ нимъ имѣнія, обращаемыя на содержаніе этихъ заводовъ, поступили съ 1 Января 1825 года въ завѣдываніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, и что затѣмъ Горнозаводскія имѣнія всего соотвѣтственнѣе и наивыгоднѣе могутъ быть ввѣрены управленію состоящаго при той же Коммисіи Отдѣленія Казенныхъ имуществъ и подлежащихъ Воеводскихъ Коммисій, въ составѣ которыхъ учреждены Экономическія Секціи, для обращенія поступающихъ съ нихъ доходовъ въ пользу суммъ Горнаго вѣдомства, я разрѣшаю Вашему Сіятельству освободить Горную Дирекцію и Горное Отдѣленіе отъ управленія имѣніями, приписанными къ Горнымъ заводамъ, и возложить таковое управленіе на

urządzeniu uposażenia Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego w swém Królestwie Polskiem, mogły mu być podane odmienne względem dotacyi Biskupstwa Krakowskiego propozycye.

w Petersburgu, d. 5 (17) Lutego 1824 r.

Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Hr. Stefan Grabowski.*

N° 7.

Zarząd dobrami i lasami górnierzemi poruczony Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

(d. 2 Marca 1826 roku.)

Do JO. Księcia Ministra, Prezydującego w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

KSIĄŻĘ NAMIESTNIK KRÓLEWSKI.

W skutku przełożenia Księcia Ministra Prezydującego w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 z. m. Nr. 12,114/502 zważając, że na mocy dekretu NAJJAŚNIEJSZEGO PANA z dnia 2 (14) Grudnia 1824 r., wszystkie dobra górnicze, razem z Górnictwem krajowém, jako jego uposażenie stanowiące, z dniem 1 Stycznia 1825 r. pod zarząd Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu przeszły, a tak dobra górnicze przez Wydział dóbr rządowych przy téjże Kommissyi znajdujący się, i przez respective Kommissye Wojewódzkie, przy których Sekcye ekonomiczne są ustanowione, najwłaściwiej i najkorzystniej na rachunek i fundusz Górnictwa krajowego zarządzanemi być mogą; upoważniamy Księcia Ministra Skarbu do uwolnienia Dyrekcyi Górniczéj i Wydziału Górniczego od administracyi wszelkich dóbr Górnictwu oddanych, tudzież do poruczenia takowéj Wydziałowi dóbr rządo-

состоящее при Правительственной Коммисіи Отдѣленіе Казенныхъ имуществъ и Воеводскія Коммисіи.

Варшава, 2 Марта 1826 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

№ 11,899.

№ 8.

Распоряженіе о томъ, на какихъ основаніяхъ должны поступать въ непосредственное завѣдываніе Казны имѣнія кои не могли быть отданы въ аренду.

(23 Августа 1826 года)

Августовской Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Могущая встрѣтиться необходимость принятія въ непосредственное завѣдываніе Казны казенныхъ имѣній, или въ пользу Казны, или же на рискъ неисправнаго и задолжавшаго арендатора, составляетъ предметъ особенной важности; поэтому, желая въ подобныхъ случаяхъ ввести однообразный порядокъ дѣйствій по всѣмъ казеннымъ имѣніямъ, какъ въ экономическомъ, такъ и въ счетномъ отношеніи, и оградить Казну отъ убытковъ, Правительственная Коммисія, въ послѣдствіе распоряженія своего отъ 16 Января 1824 года, за № 28,553, постановила слѣдующія правила:

В о о б щ е.

Поводомъ къ учрежденію управленія казенными имѣніями бываютъ по большей части слѣдующіе два случая:

- a) или совершенная невозможность отдачи имѣнія въ арендное содержаніе, почему, въ подобномъ случаѣ, управленіе назначается на рискъ Казны;
- b) или же, когда арендаторъ задолжаетъ Казнѣ и не представляетъ надежнаго обезпеченія, въ какомъ случаѣ не только налагается арестъ на все движимое имущество

wych, przy Kommissyi Rządowej znajdującemu się i Kommissyom właściwych Województw.

Warszawa, d. 2 Marca 1826 r.

(podpisano) *Zajączek.*

Nr. 11,899.

№ 8.

Rozporządzenie, wskazujące zasady do zaprowadzania administracyi skarbowej, gdy nie da się wydzierżawić zajętych dóbr.

(d. 23 Sierpnia 1826 r.)

Do Kommissyi Województwa Augustowskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Okazać się mogąca konieczność zaprowadzenia administracyi w dobrach rządowych, czy to na rzecz Skarbu lub na risico zadłużyć się mogącego dzierżawcy, jest nader ważnym przedmiotem, dla czego, aby działanie w takim przypadku, tak pod względem ekonomicznym jako też obrachunkowym, we wszystkich dobrach rządowych jednakowo i bez narażenia Skarbu na straty było wykonywane, Kommissya Rządowa w dalszym ciągu rozporządzenia swego daty 16 Stycznia 1824 r. za Nr. 28,553, wydaje następujące przepisy:

W ogólności.

Dwojaki przypadek staje się częstokroć powodem do zaprowadzenia administracyi w dobrach rządowych:

- a) albo z powodu niemożności wydzierżawienia dóbr, i dlatego w takim przypadku urządzi się administracya na risico Skarbu, albo też;
- b) gdy się dzierżawca zadłuży Skarbowi i nie wystawia pewnego bezpieczeństwa, w którym to przypadku nietylko cały jego majątek ruchomy na satysfakcyę Skarbu zase-

арендатора для пополнения казенного долга, но еще и состоящее у должника въ арендѣ имѣніе должно поступить въ управленіе, въ пользу или въ ущербъ арендатора.

В а ч а с т н о с т и.

А) Объ управленіи, учреждаемомъ въ пользу Казны.

I. О назначеніи и введеніи въ должность администратора.

1) Коль скоро случится, что вся экономія, или помѣстье, или фольварокъ, принадлежащіе къ составу казенныхъ имѣній, не могли быть отданы въ арендное содержаніе въ назначенное для сего время, Воеводская Коммисія обязана немедленно приглашать въ администраторы этого имѣнія лицо, известное ей своими способностями и хорошимъ поведеніемъ, и если приглашенное лицо согласится принять на себя эту обязанность, то Воеводская Коммисія предлагаетъ ему явиться въ ея канцелярію, для составленія протокола о введеніи въ должность и привода его на добросовѣстное исправленіе обязанностей къ присягѣ, которую назначенный въ администраторы обязанъ выполнить по слѣдующей формѣ:

„Я N, назначенный администраторомъ казеннаго имѣнія N, „общаюсь и клянусь въ Троицѣ единымъ Богомъ, въ точности „исполнять обязанности этого званія, строжайше наблюдать за „всѣмъ, что могло бы повлечь за собою ущербъ Казны, и, сверхъ „того, во все время состоянія моего въ этой должности, прилагаю всевозможное стараніе къ тому, чтобы доходы со ввѣреннаго управленію моему имѣнія, не только ни въ чемъ не уменьшились, но напротивъ, чтобы они увеличились въ сравненіи „съ выручаемымъ съ него нынѣ доходомъ. Клянусь также, во „все время службы моей, управлять ввѣреннымъ мнѣ имѣніемъ „честно и добросовѣстно, въ чемъ мнѣ Господь Богъ и невинное „страданіе Сына Его да поможетъ. Еслибы же я, вопреки вѣ „полненной мною присягѣ, нарушилъ мое клятвенное обѣщаніе и „тѣмъ вовлекъ Казну въ убытки, или же, по нерадѣнію, безпечности и недостатку надзора, причинилъ Казнѣ ущербъ, въ та „комъ случаѣ я подвергаю себя, не только денежной, но и лич „ной отвѣтственности.“

(Собственноручная подпись администратора.)

квестированы, але i do dóbr przez zadłużonego dzierżawionych na zysk lub stratę jego administracya zaprowadzona być musi.

W szczególności zatem:

А) Co do przypadku gdzie administracyę na rzecz Skarbu zaprowadzić wypadnie.

I. Wezwanie i instalacya administratora.

1) Jak tylko okaże się ten przypadek, że ekonomia w ogóle lub też klucz albo folwark dobrami rządowymi będące, w przyjętym do tego czasie, wydzierżawionemi być nie mogły, Kommissya Wojewódzka obowiązana jest natychmiast na administratora do takich dóbr wezwać osobę, tak z zdolności jako też z dobrego prowadzenia się jej znaną, a skoro wezwana osoba obowiązek ten na siebie przyjmie, następnie Kommissya Wojewódzka poleci jej stawić się w swoim biurze, a to w celu spisania protokołu instalacyjnego, i odebrania od niej na wierne sprawowanie obowiązków przysięgi, którą wezwany na administratora powinien będzie zaraz w biurze Kommissyi Wojewódzkiej wykonać, na następującą rotę:

„Ja N, wezwany na administratora do dóbr rządowych N, przysięgam Panu Bogu w Trójcy Świętej jedynemu, iż obowiązku tego jak najakuratniej dopełniać, wszystkiego, cokolwiekby tylko na uszczerbek Skarbu publicznego wpływ mieć mogło, jak najusilniej przestrzegać będę, owszem, przez cały czas mego poświęcenia się w téj służbie, starać się będę z całą usilnością, aby dochód z dóbr w administracyą mnie powierzonych, nietylko nie był w niczém uszczuplony, ale nadto dokładać z méj strony będę wszelkiego usiłowania, aby mógł być nad dotychczasowy podniesiony. Przysięgam także przez ciąg méj służby zachować się względem dobra w administracyą mnie powierzonego jak najwierniej, tak mi Boże dopomóż i niewinna Syna Jego Męko.

Gdybym zaś, pomimo wykonanej wyżej przysięgi, Skarbowi w czém przeniewierzył się, i przez to naraził go na straty, lub przez niedbalstwo, lekkomyślność i niedozór przyczynił się do szkody Skarbowi, w takim razie poddaję się odpowiedzialności nietylko z majątku ale i z osoby.”

(Tu powinien własnoręcznie podpisać).

II. О залогъ, какой администраторъ обязанъ представить.

2) Ностановляется общимъ правиломъ, что никто не можетъ быть введенъ въ должность администратора до тѣхъ поръ, пока не будетъ имъ представлено надежное ипотечное поручительство, въ такой формѣ и въ такомъ размѣрѣ, какіе предписаны общими для арендаторовъ казенныхъ имѣній правилами, или же залогъ, ассекураціями, выданными Правительственною Коммисією Финансовъ и Казначейства, на слѣдующія арендаторамъ отъ Казны деньги, присужденныя рѣшеніемъ административной делегаціи, или закладными листами Земскаго Кредитнаго Общества въ Царствѣ Польскомъ, или же наличными деньгами.

Сумма залога опредѣляется слѣдующимъ образомъ:

Если залогъ представляется бумагами, то сумма онаго должна равняться половинѣ исчисленнаго по смѣтѣ дохода съ имѣнія, ввѣряемаго управленію администратора; если же въ залогъ представляются наличныя деньги, то залогъ долженъ равняться четвертой части смѣтнаго дохода съ того же имѣнія. Во всякомъ же случаѣ, Воеводская Коммисія несетъ отвѣтственность за отступление отъ вышеизложеннаго правила.

III. О предварительныхъ дѣйствіяхъ на мѣстѣ при введеніи администратора.

3) Послѣ представленія лицомъ, назначеннымъ въ администраторы, соотвѣтственнаго залога, послѣ выполненія имъ присяги и введенія его въ должность, Воеводская Коммисія поручаетъ ему отправиться въ имѣніе, поступающее въ его управленіе, и вмѣстѣ съ тѣмъ командируетъ тотчасъ, съ своей стороны, Экономическаго Ассесора, для устройства этого управленія. Оба они обязаны, безъ малѣйшаго замедленія, отправиться въ означенное имѣніе, Воеводская же Коммисія, для учрежденія управленія и дальнѣйшаго веденія онаго, должна дать имъ слѣдующую инструкцію:

IV. Личная ревизія и статистическое описаніе имѣнія.

4) По прибытіи въ имѣніе командированнаго Экономическаго Ассесора и администратора, первый изъ нихъ обязанъ тотчасъ

II. *Kaucya, którą administrator Skarbowi wystawić jest obowiązany.*

2) Za ogólne prawidło tu się przepisuje, że nikt wprzód na administratora installowanym być nie może, dopóki nie złoży w zastrzeżonej ogólnemi dla dzierżawców dóbr rządowych przepisami formie i ważności kaucyi hipotecznej, lub w assekuracjach, na przyznane należitości od Skarbu dzierżawcom, z mocy wyroków Delegacyi administracyjnej, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu wydanych, albo też w listach zastawnych przez Towarzystwo Kredytu Ziemskiego w Królestwie Polskiem udzielonych, albo nakoniec gotowizną.

Wysokość stawić się mającej kaucyi ustanawia się jak następuje:

jeżeli kaucya stawioną będzie papierami, jęj wysokość wyrównywać ma połowie rocznego dochodu etatowego z dóbr, których administrator zarząd obejmuje; jeżeliby zaś składaną była gotowizną, w takim przypadku wyrównywać powinna czwartęj części rocznego etatowego dochodu z tych dóbr. W każdym zaś tym przypadku Kommissya Wojewódzka będzie Skarbowi odpowiedzialną, jeżeli wbrew powyższemu rozporządzeniu postąpi.

III. *Rozpoczęcie na gruncie dzieła zaprowadzenia administracji.*

3) Jak tylko wezwany administrator odpowiednią rękojmię złoży i przy wykonaniu przysięgi zostanie zainstallowany, Kommissya Wojewódzka poleci mu udanie się do dóbr w administracyą objąć się mających, i obok tego zaraz do zaprowadzenia téj administracyi z swéj strony delegować będzie Assesora Ekonomicznego, którzy obadwa z administratorem razem, bez najmniejszej straty czasu, na grunt dóbr zaadministrować się mających, udać się powinni, a Kommissya Wojewódzka, do urzãdzenia i dalszego prowadzenia téj administracyi, wyda im następującą instrukcyę.

IV. *Rewizya naoczna i opisanie statystyczne dóbr.*

4) Że jak tylko delegowany Assessor Ekonomiczny wraz z administratorem przybędą na grunt dóbr, ma więc pierwszy z O Dobrach rządowych.

же, для присутствованія при учрежденіи управленія пригласить мѣстныхъ сотскихъ изъ двухъ деревень, или, если въ имѣніи не состоитъ болѣе одного сотскаго, то этого сотскаго и одного изъ крестьянъ-хозяевъ, извѣстнаго по расторопности и хорошему поведенію, и затѣмъ, въ присутствіи администратора и избранныхъ свидѣтелей, приступить къ составленію протокола объ учрежденіи управленія, слѣдующимъ порядкомъ:

а) Въ началѣ протокола помѣщается Экономическимъ Ассесоромъ статистическое описаніе поступающаго въ управленіе имѣнія, то есть:

- 1, изъ какихъ именно частей оно состоитъ;
- 2, чѣмъ именно Казна имѣетъ право пользоваться въ этомъ имѣніи и какимъ порядкомъ можетъ быть ею извлекаемъ доходъ съ онаго.

б) Затѣмъ Экономическій Ассесоръ долженъ вмѣстѣ съ администраторомъ объѣхать границы ввѣряемаго ему управленію имѣнія и, указавъ ему эти границы (согласно свѣдѣніямъ, почерпнутымъ изъ карты этого имѣнія или изъ показаній мѣстныхъ жителей), а равно возложивъ на него наблюденіе за цѣлостію этихъ границъ, долженъ внести данное по сему предмету наставленіе въ составляемый протоколъ, который долженъ быть подписанъ имъ, администраторомъ и избранными свидѣтелями.

в) Экономическій Ассесоръ долженъ указать и передать администратору протоколярно озимые и яровые посѣвы, паровое поле, луга, пастбища, огороды, съ поясненіемъ, въ какомъ именно мѣстѣ, на какомъ пространствѣ и какимъ зерномъ или растеніемъ засѣяны пашни и огороды, а также, какое пространство луговъ и въ какомъ мѣстѣ оставлено для сѣнокоса на текущій годъ.

г) Запасъ сѣна и прямой или мятой соломы, съ показаніемъ количества и рода оныхъ, долженъ быть также внесенъ въ сдаточный протоколъ.

е) Принадлежащій Казнѣ скотъ, находящійся въ имѣніи, вносится въ протоколъ, съ означеніемъ породы, масти и возраста онаго; мертвый инвентарь, къ которому относятся разные хозяйственные снаряды, записывается также въ сдаточный протоколъ, съ показаніемъ рода и назначенія онаго; но скотъ

raz do attentowania dzieła zaprowadzenia administracyi, wezwać miejscowych wsiów dwóch sołtysów, lub gdyby nad jednego więcej w tych dobrach sołtysów nie było, tedy wezwać należy sołtysa i jednego gospodarza, z roztropności i dobrego postępowania znanego, a następnie w przytomności administratora i dobranych świadków, Assessor Ekonomiczny przedsięwzie opisanie protokólnie dzieła zaprowadzenia administracyi, a to w następnym sposobie:

а) Rozpocząwszy Assessor Ekonomiczny protokół, naprzód zaraz w nim zapisze stan statystyczny dóbr w administracyę zając się mających, to jest:

- 1, z jakich realności one składają się, tudzież
- 2, do jakich użytków w tych dobrach Skarb ma prawo, i w jakim porządku pobierać mu je przypada, następnie

б) Objadą wszystkie granice dóbr, w administracyę oddać się mających, i Assessor Ekonomiczny, wskazawszy administratorowi granice te (stosownie do powziętej wiadomości z mapy tych dóbr lub też podług opowiedzenia miejscowych ludzi), poleciwszy bacność nad ich całością, całą informacyę co do tego szczegółu do przedsięwziętego protokołu zapisze, który potem wspólnie z administratorem i dobranymi świadkami podpisać są winni, dalej,

в) Assessor Ekonomiczny okaże i odda administratorowi protokólnie zasiewy ozime, jare, ugory, łąki, pastwiska, ogrody, z wyszczególnieniem, w którym miejscu jaka przestrzeń pola i ogrodów, i jakim ziarnem lub rośliną jest zasiana, albo też jaka przestrzeń łąki i w jakim miejscu na sianozęć jest na bieżące lato zostawiona;

г) Zapasy siana lub słomy prostej albo targanej i wszystkiego ilość i rodzaj ma być także do protokołu podawczego zapisana;

е) Jaki tylko być może inwentarz żywy, własnością Skarbu w tych dobrach, tego rodzaj, maść i wiek do protokołu podawczego zapisane być winny; inwentarz martwy, jakim są rozmaite narzędzia gospodarskie, także powinien być co do

и снаряды должны быть сданы администратору, послѣ оцѣнки оныхъ, для чего командированный Ассесоръ долженъ пригласить двухъ безпристрастныхъ экспертовъ и произвести оцѣнку, и затѣмъ, по назначенной экспертами цѣнѣ каждой отдѣльной вещи, или по среднимъ выведеннымъ изъ этой оцѣнки цѣнамъ, сдать протоколярно скотъ и снаряды въ надзоръ администратору.

f) Экономическій Ассесоръ долженъ освидѣтельствовать всѣ казенныя, жилыя и хозяйственныя, а равно пропинаціонныя строенія, въ предѣлахъ имѣнія находящіяся, составить всѣмъ означеннымъ строеніямъ вѣдомость, съ показаніемъ въ оной рода и состоянія каждаго изъ нихъ порознь, со всѣми относящимися сюда подробностями. Вѣдомость эта, за подписью всѣхъ лицъ, присутствующихъ при составленіи акта, должна быть приложена къ сдаточному протоколу, въ которомъ о прилагаемой вѣдомости слѣдуетъ сдѣлать оговорку.

Сверхъ того, должна быть составлена и приложена къ сдаточному протоколу, особая вѣдомость заборамъ, плетнямъ, съ поясненіемъ рода и длины оныхъ (считая на прѣты), а также состоянія, въ какомъ они приняты администраторомъ.

Равнымъ образомъ, должна быть составлена отдѣльно и приложена къ сдаточному протоколу вѣдомость о рвахъ, находящихся на пахатныхъ поляхъ, на лугахъ и при строеніяхъ, съ показаніемъ состоянія, длины, ширины и глубины оныхъ. Длина рововъ считается на прѣты.

V. Обязанности мѣстныхъ крестьянъ въ отношеніи Правительства, или назначеннаго отъ Правительства администратора.

5) Экономическій Ассесоръ долженъ приказать явиться, поочередно, деревнями, всѣмъ сотскимъ и крестьянамъ-хлѣбопашцамъ, огородникамъ и халупникамъ, поселеннымъ въ принадлежащихъ къ имѣнію деревняхъ, предъавить имъ администратора и приказать повиноваться ему, какъ должностному лицу, назначенному отъ Правительства для исправленія въ имѣніи обязанностей службы не только въ хозяйственномъ, но и въ полицейскомъ от-

свого рода и значенія до протоколу записаны, lecz инвентарзе те, tak żywy jako téż martwy, powinny być administratorowi oddane po oszacowaniu, dla czego delegowany do téj czynności Assessor obowiązany jest przyzwać dwóch biegłych bezstronnych do ustanowienia szacunku, a jaki ci w szczególności co do każdej rzeczy szacunek oznaczają, podług takiego, czyli podług wynalezionéj z takiego oszacowania średniej ceny, inventarze te w dozór protokólnie administratorowi odda;

f) Zrewiduje wszystkie budowle skarbowe tak mieszkalne, ekonomiczne, jako też propinacyjne w obrębie dóbr tych znajdujące się, spisze wszystkich tych budowli wykaz, w którym wymieni rodzaj i stan ze wszelkimi szczegółami każdej budowli. Wykaz ten, przez wszystkich tą czynnością zajmujących się podpisany, załączony być winien do protokołu podawczego, gdzie wzmianka o załączającym się takim wykazie zrobiona być powinna.

Sporządzony i do protokołu podawczego załączony być także powinien oddzielny wykaz parkanów, płotów, z wymienieniem ich rodzaju i długości (rachując na pręty), tudzież stanu w jakim je administrator odbiera.

Oddzielnie także powinien być sporządzony i do protokołu podawczego dołączony wykaz znajdujących się rowów w gruntach, łąkach, tudzież przy zabudowaniach, z wyszczególnieniem stanu, długości, szerokości i głębokości. Długość rowów na pręty rachować należy.

V. Obowiązki miejscowych włościan dla Rządu czyli dla ustanowionego ze strony tegoż Rządu administratora.

5) Assessor Ekonomiczny rozkaże się stawić kolejno wsiami wszystkim sołtysom i gospodarzom rolnym zagrodniczym, tudzież chałupnikom we wsiach do dóbr tych należących osiadłym, okaże im osobę administratora, oraz nakaże posłuszeństwo jako oficyaliście ze strony Rządu w dobrach tych, do pełnienia obowiązków ustanowionemu, a to tak pod względem ekonomicznym, jako

ношении по званію Войта гмины, если должность эта установлена въ имѣніи.

6) Если ввѣдъ администратора послѣдовалъ немного позже начала хозяйственнаго года, то Экономическій Ассесоръ, во время явки къ нему крестьянъ, согласно 5 пункту настоящаго распоряженія, долженъ сдѣлать расчетъ издѣльной повинности, которую они обязаны были исполнить съ 1 Іюня текущаго года, но которой не исполнили, и записать таковую остаткомъ, подлежащимъ взысканію, которое онъ и возложить на администратора.

Затѣмъ Экономическій Ассесоръ вручаетъ администратору крестьянскія престаціонныя табели съ надлежащимъ поясненіемъ, что именно и въ какое время должно быть взыскиваемо администраторомъ съ крестьянъ, и за чѣмъ онъ долженъ наблюсти, для исполненія крестьянами лежащихъ на нихъ обязанностей.

VI. Показаніе дохода и прочихъ выводовъ отъ пропинаціи.

7) Если въ имѣніи находятся пивоваренный и винокуренный заводы, которые, во время сдачи имѣнія въ управленіе администратора, не были отданы въ арендное содержаніе, и если находящіеся въ оныхъ снаряды, нужные для пивоваренія и винокуренія, составляютъ собственность Казны и внесены въ опись хозяйственной движимости, согласно пункту 4 лит. е, въ такомъ случаѣ Экономическій Ассесоръ, обсудивъ это обстоятельство внимательно, если, по мѣстнымъ отношеніямъ, признаетъ выгоднымъ для Казны вареніе пива и куреніе водки, то, исчисливъ тотчасъ же на мѣстѣ, сколько, по собраннымъ свѣдѣніямъ, можетъ въ теченіе года поступить въ продажу пива и вина:

а) въ мѣстныхъ шинкахъ и корчмахъ,

б) случайнымъ образомъ, а также

с) сколько понадобится питей, на содержаніе и для потребленія мѣстныхъ служителей и дворовыхъ людей,—

долженъ безотлагательно въ сдаточномъ протоколѣ, сдѣлать предположеніе:

а, какое количество солода, можетъ для сего оказаться нужнымъ;

б, сколько потребуется сажень дровъ для дѣйствія пивовареннаго и винокуреннаго завода, должны ли они быть покупаемы въ казенныхъ или въ частныхъ лѣсахъ, по какой

тежъ и подъ взглядомъ вѣтовскимъ, jeżeliby ten ostatni urząd w dobrach miał miejsce.

6) Jeżeli zaprowadzenie administracyi pod względem roku gospodarskiego nieco opóźnione było, wtedy Assessor Ekonomiczny przy stawieniu się włościan, podług punktu 5-go niniejszego rozporządzenia, obrachuje wszelkie ich powinności, które w robociznie w czasie od d. 1 Czerwca tegoż roku uiścić byli obowiązani, a nie uiścili, i te jako remanent do odzyskania przypadający zapisze i ściąganie takowego remanentu administratorowi poleci.

W tém miejscu Assessor Ekonomiczny doręczy administratorowi protokółarnie tabelle prestandów włościańskich, z stosowném poinformowaniem, czego się administrator od tychże włościan i w którym czasie dopominać powinien i czego ma pilnować, aby ciż włościanie obowiązkom ich ciążącym zadosyć uczynili.

VI. Podanie dochodów i użytków z propinacyi.

7) Jeżeli w dobrach tych znajduje się browar z gorzelnią, ale od dnia zaprowadzenia administracyi do tych dóbr również nie były wydzierżawiane, i jeżeli naczynia do browaru i gorzelni potrzebne, jako własność Skarbu w nich się znajdują, i przy spisaniu podług punktu 4-go ustępu z gruntowego inwentarza spisem tym zostały objęte, w takim razie Assessor Ekonomiczny, rozpoznawszy tę okoliczność dobrze, skoro uzna pod względem stosunków miejscowych korzystném dla Skarbu warzenie piwa i palenie wódki w miejscowych gorzelni i browarze, po obliczeniu zaraz na miejscu, podług powyższych wiadomości, wiele być może roku administracyjnego sprzedane piwa i wódki:

a) w szynkach karczem miejscowych;

b) extraordynaryjnie, tudzież

c) wiele potrzeba być może trunków na ordynaryę i konsumcyę dla officyalistów i czeladzi miejscowych; zaraz w protokóle podawczym zaprojektuje:

a, jaka ilość potrzebną być może do tego srodu? tudzież

b, jaka ilość sażni potrzebną być może w browarze i gorzelni drzewa opałowego, i czy to w lasach rządowych lub też prywatnych zakupywane być musi, tudzież po czemu w téj okolicy

денія управління, и, указавъ, согласно съ оною, администратору, всѣ доходы и выгоды съ имѣнія, приложить сказанную выписку документомъ къ сдаточному протоколу.

Х. Подати и сборы съ имѣнія, передаваемого въ управление администратора.

11) Для поставленія администратора въ извѣстность о томъ, какіе именно сборы онъ обязанъ вносить, во время своего управления, съ управляемого имъ имѣнія, въ установленные сроки, Экономическій Ассесоръ долженъ, на основаніи дѣлъ, помѣстить о семъ точное свѣдѣніе въ сдаточномъ протоколѣ.

XI. Сдача дѣлъ, заведеніе контроля и отчетности.

12) Если передаваемое въ управление имѣніе составляетъ главную аренду, и если въ ономъ состояли и впредь должны быть сохранены должности Эконома и Гминнаго Войта, то Экономическій Ассесоръ обязанъ находящаяся тамъ дѣла сдать по описи администратору, и составленную особо вѣдомость этимъ дѣламъ приложить къ сдаточному протоколу, упомянувъ о семъ въ томъ же протоколѣ.

13) Если такимъ образомъ администраторъ долженъ вмѣстѣ съ тѣмъ, исправлять должность Гминнаго Войта, — въ такомъ случаѣ Экономическій Ассесоръ, на основаніи существующихъ правилъ, долженъ въ сдаточномъ протоколѣ указать ему присвоенныя этой должности обязанности и поручить ему точное исполненіе оныхъ.

14) Для содержанія во все время управления строгаго контроля за дѣйствіями администратора, Экономическій Ассесоръ обязанъ тотчасъ же завести книги и реестры о приходѣ и расходѣ всѣхъ вещей въ натурѣ и наличныхъ денегъ, а именно:

а) Реестры о приходѣ и расходѣ хлѣба въ снопахъ, сѣна, искусственныхъ травъ, соломы, льна, пеньки, съ раздѣленіемъ на статьи, по приходу и по расходу, напримѣръ:

по приходу:

- 1) сдано остатковъ,
- 2) собрано съ полей и луговъ,
- 3) куплено,

завожденіемъ административной, подлѣгъ котораго указавшы администратору все доходы и выгоды, выписку эту въ протоколъ податочный за доводъ доложить.

Х. Тяжары до добра въ административную занимающихся се принадлежащихъ.

11) Ажебы администраторъ достаточно былъ поинформованъ, акіе въ ciągu административной obowiązаны бѣдѣ нисzczać тяжары до добра тыхъ принадлежащихъ, а то въ терминахъ на то означенныхъ, Assessor Экономическій, на фундаментѣ актъ, равнѣ и о тѣмъ докладнаго вѣдомости до протокола податочного запишетъ.

XI. Поданіе актъ, заведеніе контролли и раcхунковости.

12) Жежели добра, въ административную отдающие се, складають генеральнаго наддѣржавѣ и въ тыхъ справованѣ быль и на прѣзшлѣсть бѣдѣ муся Уряды Экономическій и Вѣтовскі, тѣдѣ зъ порядку Assessor Экономическій находящие се тамъ акта подлѣгъ реперторіумъ администратору отда, а списанаго оддѣльно тыхъ актъ консигнаціе, прѣзъ записанію о тѣмъ вzmianki въ протоколѣ податочномъ, до тѣгожъ протокола зааґаґу.

13) Жежели затѣмъ установионы администраторъ ма заравѣмъ справовувать обязанности Вѣта гмины, въ такимъ равѣ, стосовнѣ до истнѣяющихъ правъ и прѣписѣвъ, Assessor Экономическій въ протоколѣ податочномъ wskaze му обязанности до тѣго Уряду принадлежащихъ и polecі акуратне ихъ wykonywanie.

14) Въ целу утрзыманія въ ciągu административной ścisłej kontrolli postępowania администратора, Assessor Экономическій заводитъ заравѣ księgi i rejestra przychodu i rozchodu wszystkich rzeczy w naturze i gotowych pieniądzach, jako to:

а) Rejestr przychodu i rozchodu zboża w sнопіе, siana, traw sztucznych, słomy, lnu, konopi, podzielony na tytuły, tak pod przychodem, jako też rozchodem, jak naprzykład:

pod przychodem:

- 1) oddano remanentu,
- 2) zebrano z pól i łąk,
- 3) zakupiono,

- 4) поступило съ вытчной десятины,
- 5) съ другого имѣнія, къ администраціи не принадлежащаго;

по расходу:

- 1) вымолочено,
- 2) на поставки,
- 3) выдано огородникамъ,
- 4) сръзано на сѣчку для лошадей и скота,
- 5) измято на волокно для пряденія,
- 6) продано,
- 7) выдано на кормъ для мѣстнаго скота,
- 8) отправлено въ другое имѣніе, къ администраціи не принадлежащее;
- 9) на содержаніе служителямъ.

б) Реестръ прихода и расхода зерноваго хлѣба и мякины, огородныхъ растений, а равно волокна для пряденія, также раздѣленный на статьи, а именно:

по приходу:

- 1) принято остатка,
- 2) отъ молотбы,
- 3) отъ даней и десятинь,
- 4) куплено,
- 5) доставлено изъ другого имѣнія, къ администраціи не принадлежащаго;

по расходу:

- 1) продано,
- 2) отправлено въ другое имѣніе, къ администраціи не принадлежащее,
- 3) на содержаніе служителямъ и дворовымъ людямъ,
- 4) на поставки,
- 5) на солодъ для пивовареннаго и винокуреннаго завода,
- 6) на кормъ для лошадей и скота,
- 7) для свиней и домашнихъ птицъ,
- 8) на домашнее употребленіе,
- 9) на десятину съ фольварковъ.

- 4) z dziesięcin wytycznych,
- 5) z innych dóbr do téj administracyi należących;

pod rozchodem:

- 1) wymłócono,
- 2) na liwerunki,
- 3) wydano kopciarzom,
- 4) zerznęto na sieczkę dla koni i inwentarza miejscowego,
- 5) wytarto na włókno do przędzenia,
- 6) sprzedano,
- 7) spasiono inwentarzem miejscowym,
- 8) dostarczono do innych dóbr do téj administracyi nie należących,
- 9) na ordynaryę dla officyalistów.

б) Regestr przychodu i rozchodu zboża w ziarnie i plew, ogrodowych roślin, tudzież włókna na przędzę również podzielony na tytuły, jako to:

pod przychodem:

- 1) oddano remanentu,
- 2) z omłotu,
- 3) z osepów i dziesięcin,
- 4) zakupiono,
- 5) dostarczono z innych dóbr do téj administracyi nie należących;

pod rozchodem:

- 1) przedano,
- 2) dostarczono do innych dóbr do téj administracyi nie należących,
- 3) na ordynaryę dla officyalistów i czeladzi miejscowej,
- 4) na liwerunki,
- 5) na sól do browaru, gorzelni,
- 6) na obrok dla koni i inwentarza miejscowego,
- 7) dla trzody chlewnéj i drobiu,
- 8) na konsumcyę domową,
- 9) na dziesięciny z folwarków.

е) Реестръ о приходѣ и расходѣ солода, хмѣля, выварокъ, пива, вина (спирта и водки) съ раздѣленіемъ на статьи:

по приходу:

- 1) принято остатка,
- 2) куплено,
- 3) выдѣлано изъ мѣстнаго хлѣба,
- 4) собрано изъ мѣстнаго хмѣльника,
- 5) выдѣлано на пивоваренномъ и винокуренномъ заводѣ,
- 6) доставлено изъ другаго имѣнія, къ администраціи не принадлежащаго,
- 7) разведено водки изъ спирта;

по расходу:

- 1) выдано для продажи въ мѣстныхъ корчмахъ,
- 2) продано случайнымъ образомъ,
- 3) выдано на кормъ для мѣстнаго скота, свиней и домашнихъ птицъ,
- 4) на содержаніе служителямъ и дворовымъ людямъ,
- 5) передѣлано на пивоваренномъ и винокуренномъ заводѣ,
- 6) на поставки,
- 7) на домашнее употребленіе,
- 8) разведено на простую водку.

д) Подробная контрольная книга лошадей, воловъ, коровъ, телятъ, съ слѣдующими графами:

- 1) номеръ по порядку,
- 2) названіе,
- 3) лѣта отъ роду,
- 4) масть,
- 5) широкая графа для записки числа и причинъ прибыли или убыли.

Въ концѣ этой книги должны быть заведены отдѣлы съ слѣдующими заглавіями:

- 1) о приходѣ и расходѣ овецъ;
- 2) о приходѣ и расходѣ свиней;
- 3) о приходѣ и расходѣ домашнихъ птицъ.

Но какъ контроль овцамъ, свиньямъ и домашнимъ птицамъ,

е) Regestr przychodu i rozchodu słodów, chmielu, słodzin, pławków, piwa, wódki okowitki i prostej, z tytułami:

pod przychodem:

- 1) oddano remanentu,
- 2) zakupiono,
- 3) wyrobiono z zboża miejscowego,
- 4) zebrano z miejscowego chmielnika,
- 5) wyrobiono na browarze i gorzelni,
- 6) dostarczono z innych dóbr w administracyi téj nie będących,
- 7) dobrano z okowitki;

pod rozchodem:

- 1) wydano na wyszynk do karczem miejscowych,
- 2) sprzedano extraordynaryjnie,
- 3) spasiono inwentarzem miejscowym, trzodą chlewną i drobiem,
- 4) na ordynarye dla officyalistów i czeladzi miejscowej,
- 5) wyrobiono na trunki w gorzelni i browarze,
- 6) na liwerunki,
- 7) na konsumcyę domową,
- 8) dobrano na prostkę.

д) Kontrolla szczegółowa koni, wołów, krów, jałowizny z rubrykami:

- 1) numer bieżący,
- 2) nazwisko,
- 3) wiek czyli lata,
- 4) maść,
- 5) kolumna czyli rubryka szeroka do zapisywania daty, i powodów przybytku lub ubytku;

W kontrolli téj na ostatku mają być założone oddziały na następujące tytuły:

- 1) na przychód i rozchód owiec (jeżeli by były);
- 2) na przychód i rozchód trzody chlewniej;
- 3) na przychód i rozchód drobiu.

Że zaś kontrolla owiec, trzody chlewniej i drobiu będzie u-

долженъ быть веденъ вообще по числу штукъ и по родамъ, то слѣдуетъ сдѣлать въ немъ слѣдующія графы:

1. Овцы	{	улучшенной породы,
простыя;
2. старые	{	бараны,
скопы,
матки;
3. двухлѣтніе	{	бараны,
скопы,
матки;
4. однолѣтніе	{	бараны,
скопы,
матки;
5. ягнята	{	бараны,
скопы,
матки.

С в и н ь и:

1. старыя	{	кабаны,
боровы,
матки,
кладеныя свиньи;
2. однолѣтніе	{	кабаны,
боровы,
матки,
кладеныя свиньи;
3. поросята.	{	кабанчики,
матки,
боровы,
кладеныя свиньи.

Домашнія птицы:

- 1) индѣйки,
- 2) гуси,
- 3) утки,
- 4) каплуны,
- 5) курицы.

Въ концѣ же контрольной книги слѣдуетъ открыть отдѣлы о приходѣ и расходѣ шерсти и сырыхъ шкуръ съ битаго и павшаго скота, съ помѣщеніемъ слѣдующихъ графъ:

trzymywaną tylko w ogóle, co do ilości sztuk i gatunku, wypada więc w niej utworzyć rubryki następujące:

1. O w c e . . .	{	poprawne,
ordynaryjne,
2. stare . . .	{	barany,
skopy,
maciorki,
3. dwulatki . .	{	barany,
skopy,
maciorki,
4. jednolatki .	{	barany,
skopy,
maciorki,
5. jagnięta . .	{	barany,
skopy,
maciorki;

Trzoda chlewna:

1. stare . . .	{	knury,
wieprze,
maciory,
miszki,
2. roczniaki .	{	knury,
wieprze,
maciory,
miszki,
3. prosięta . .	{	knurki,
maciorki,
wieprzki,
miszki;

D r ó b:

- 1) indyki;
- 2) gęsi;
- 3) kaczki;
- 4) kapłony;
- 5) kurcy;

w samym zaś ostatku utworzyć jeszcze potrzeba w téj kontroli oddziały na przychód i rozchód wełny i skór surowych, tak z zabitego jako też upadłego inwentarza, z rubrykami:

a) шерсть { отборная,
 простая;
 вѣсъ — каменя;

b) шкуры { 1) лошадины,
 2) воловы,
 3) коровы,
 4) телячь
 5) овечьи { изъ старыхъ овецъ,
 ягнячь.

Въ отдѣлахъ о приходѣ и расходѣ овецъ, свиней, домашнихъ птицъ, шерсти и шкуръ, нужно по приходу и по расходу завести столько статей, сколько окажется необходимымъ по родамъ прихода и расхода.

e) Отдѣльный реестръ о приходѣ и расходѣ приправы, а именно: сала, мяса, на удовлетвореніе домашнихъ потребностей, съ показаніемъ количества вѣсомъ.

f) Подробный реестръ всей движимости, именно: мебели, домашней и хозяйственной посуды, а равно разныхъ снарядовъ, по формѣ, какъ будетъ предписано ниже, для составленія отчета о сихъ предметахъ.

g) Реестръ о приходѣ и расходѣ барщинной издѣльной повинности, отправляемой дворовыми и наемными людьми, съ показаніемъ въ особыхъ графахъ барщины тяглою и ручною, и съ раздѣленіемъ на столько статей, сколько окажется нужнымъ сообразно роду прихода и расхода.

Сверхъ того, основаніемъ къ веденію этого реестра должна служить именная табель работникамъ, въ которой графы должны имѣть такую ширину, чтобы въ оныхъ можно было удобно записать исполненную каждый день и каждого рода работу.

h) Журналъ прихода и расхода, а равно отдѣльную подручную книгу для записки прихода и расхода наличныхъ денегъ, съ раздѣленіемъ на нужное число статей, по такой же формѣ, какая предписана для Казначействъ;

i) Книга для корчмарей, шинкарей, а также для пивовара, винокура и солодовника, въ которыхъ отпускаемые для продажи корчмарямъ напитки, а равно выдаваемые пивовару, винокуру и солодовнику для выдѣлки предметы и принимаемые отъ сихъ послѣднихъ выдѣланные продукты, должны быть запи-

a) wełna { poprawna,
 ordynaryjna,
 waga — kamienie;

b) skóry { 1) końskie,
 2) wołowe,
 3) krowie,
 4) bukatowe,
 5) cielęce,
 6) owcze { ze starych,
 z jagniąt.

W oddziałach przychodu i rozchodu owiec, trzody chlewniej, drobiu, wełny i skór, tyle na przychód i rozchód potrzeba utworzyć tytułów, ile tego z rodzaju przychodu i rozchodu konieczność okaże.

e) Oddzielny register przychodu i rozchodu okrasy, jako to: słoniny, sadła, mięsiwa, na zaspokojenie konsumpcyi domowej, licząc wszystko na funty.

f) Register szczegółowy wszystkich ruchomości martwych, jako to: mebli, naczyń domowych i gospodarskich, tudzież rozmaitych sprzętów, a to podług wzoru, jaki się tu niżej do rachunku z tych przedmiotów przepisze.

g) Register przychodu i rozchodu robocizny pańszczyznianej od służących i przynajmowanej, z podziałem rubryk na sprzężaną i ręczną, i z podziałem na tytuły, jakich stosownie do rodzaju przychodu i rozchodu potrzeba się okaże.

Oprócz tego rejestrowi takiemu służyć powinna tabella imienia robotników za podstawę, której rubryki powinny być takiej wielkości, aby w każdej wykonana robociznę respective dnia i rodzaju roboty zapisać było można.

h) Dziennik przychodu i rozchodu, tudzież oddzielny manual percepty i wydatków, z tytułami jakie są potrzebne, gotowego grosza, a to w takiej samej formie, jaka dla Kass jest przepisana.

i) Książki dla karczmarzów i szynkarzów, tudzież dla piwowarów, gorzelnianego i mielcarza, do których wydane na wyszynk karczmarzom trunki, piwowarowi, gorzelanemu, tudzież mielcarzowi do wyrobienia sztuki, i odbiór od tych ostatnich

сываемы администраторомъ, со всею точностью. Книжки эти должны находиться на рукахъ у корчмара, пивовара, винокура и солодовника, по принадлежности.

Всѣ вышеупомянутыя книги и реестры должны быть Экономическимъ Ассесоромъ скрѣплены по листамъ, прошнурованы, перенумерованы, на концѣ же каждой книги и реестра дѣлается засвидѣтельствоваііе о числѣ заключающихся въ нихъ листовъ, которое утверждается подписью Ассесора, съ приложеніемъ казенной печати.

15) Послѣ заведенія книгъ контролей и реестровъ, Экономическій Ассесоръ долженъ поручить администратору, внести въ оныя въ его присутствіи, согласно со сдаточнымъ протоколомъ, всѣ переданные ему остатки, и затѣмъ, во все время управленія содержать эти книги и реестры въ порядкѣ и записывать въ оныя все съ надлежащею точностію, такъ, чтобы, въ случаѣ надобности, онъ могъ, съ чистою совѣстью, подтвердить присагою вѣрность сдѣланныхъ имъ записей.

XII. Расходы.

16) Для опредѣленія суммы расходовъ и недопущенія уменьшенія доходовъ вслѣдствіе излишнихъ издержекъ администратора, Экономическій Ассесоръ долженъ составить проектъ штата расходовъ, на весь годъ управленія, всѣхъ предметовъ въ натурѣ и наличныхъ денегъ, съ помѣщеніемъ въ немъ слѣдующихъ статей:

I-я статья,—предметы расхода въ натурѣ:

a) на прокормленіе хозяйственного скота, графы:

выварки	{ корцы, гарницы;
овесъ	{ корцы, гарницы;
поплавки	{ корцы, гарницы;
высѣвки	{ корцы, гарницы;
сѣно и клеверъ	{ центнары, фунты;

выробionychъ продуктовъ, администраторъ какъ najпунктуальнѣй записывать będzie. Książeczki te powinny być w rękachъ respective karczmarza, piwowara, gorzelnianego i mielcarza, do których należą.

Wszystkie powyżej wymienione księgi i rejestra, Assessor Ekonomiczny na każdej karcie wiele one ich obejmować w sobie będą zaparafuje, zasznurowuje, karty liczbą porządkową oznaczy, a zapisawszy w końcu każdego rejestru iakъ i księgi ilość kartъ z wielu się składa, podpisemъ swymъ zaświadczy i pieczęcią urzędową oznaczy.

15) Po uregulowaniu ksiągъ, kontrol i rejestrówъ, poleci administratorowi, aby podługъ protokołu podawczego zarazъ przy nimъ zapisałъ do złożonychъ ksiągъ i rejestrówъ wszelkie remanenta, jakie mu oddane zostały, i nadto zapowie mu, iżby w ciągu administracyi swęj, księgi i rejestra te jakъ najporządniej utrzymywałъ i wszystko jakъ najregularniej do nichъ zapisywałъ, takъ aby wrazie potrzeby bezъ nadwężenia sumienia rzetelność ichъ zaprzysiądzъ byłъ gotówъ.

XII. Wydatki.

16) Dla oznaczenia granicy wydatkówъ и zapobieżenia, aby administratorъ przezъ zbyteczną expensъ nie uszczuplałъ dochodówъ, Assessor Ekonomiczny zaprojektuje etatъ wydatkówъ na cały rokъ administracyi, a to wszelkichъ artykułówъ w naturze, jako też i gotowego grosza, w którymъ utwierdzić wypada następujące tytuły:

I. Tytułъ w naturaliachъ:

a) на wyżywienie inwentarza gruntowego rubryki:

słodziny	{ korce, garncce,
owies	{ korce, garncce,
spławki	{ korce, garncce,
poślady	{ korce, garncce,
siano i koniczyna	{ centnary, funty,

солома	{ яровая,
	{ озимая;
плевелы	{ корцы;
мякина	{ корцы;

- b) на поставки: рожь, овесъ, сѣно, солома;
- c) на десятину—зерновымъ хлѣбомъ;
- d) на солодъ для винокуреннаго и пивовареннаго завода—рожь, ячмень;
- e) на содержаніе слугамъ и дворовымъ людямъ—рожь, ячмень и проч.
- f) на продовольствіе дворовыхъ людей.

II-я статья, расходъ наличными деньгами:

- a) на покупку скота, необходимаго для хозяйства;
- b) на заготовленіе хозяйственной посуды;
- c) на уплату податей и сборовъ съ имѣнія;
- d) на лекарства для скота;
- e) на починку строеній;
- f) на жалованье слугамъ и дворовымъ людямъ;
- g) на покупку питей для мѣстной пропинаціи;
- h) на текущіе и экстраординарные расходы.

Проектъ этотъ долженъ быть составленъ въ двухъ экземплярахъ и представленъ на разсмотрѣніе и утвержденіе Воеводской Коммисіи, по утвержденіи же онаго, одинъ экземпляръ препровождается къ администратору.

Хотя администратору указывается по штату, въ какомъ количествѣ и на какіе предметы могутъ быть производимы расходы по имѣнію, однакожь Экономическій Ассесоръ, при учрежденіи администраціи, долженъ въ сдаточномъ протоколѣ предварить администратора, что, безъ разрѣшенія Воеводской Коммисіи, онъ въ правѣ расходовать, на соотвѣстственные надобности, только предметы въ натурѣ, назначенные по штату на расходы; что же касается наличныхъ денегъ, то, въ случаѣ предстоящаго расхода оныхъ, помѣщеннаго въ штатѣ, администраторъ можетъ дѣлать издержки, но не свыше ста злотыхъ въ теченіе одного мѣсяца и не иначе, какъ въ видѣ аванса, такъ какъ всѣ расходы, количество которыхъ въ теченіе года не могло быть положительно опредѣлено при составленіи штата, должны быть производимы непремѣнно съ разрѣшенія Воеводской Коммисіи. Впрочемъ уплата

słoma	{ jara,
	{ ozima,
plewy	{ korce,
zgoniny	{ korce;

- b) на liwerunki: żyto, owies, siano i słoma;
- c) na dziesięciny w ziarnie;
- d) na sól do gorzelni i browaru, — żyto, jęczmień;
- e) na ordynaryę dla officyalistów i czeladzi, — żyto, jęczmień, i t. d.
- f) na konsumcyę dla czeladzi.

II. Tytuł w gotowym groszu.

- a) na zakupienie inwentarza do gospodarstwa potrzebnego;
- b) na sprawienie naczyń gospodarskich;
- c) na zaspokojenie podatków i ciężarów do dóbr należących;
- d) na lekarstwo dla inwentarza;
- e) na reparacye budowli;
- f) na pensye dla czeladzi i officyalistów;
- g) na zakupienie trunków do propinacyi miejscowej;
- h) na wydatki potoczne i na wydatki extraordynaryjne.

Projekt ten powinien być sporządzony we dwóch exemplarzach i przedstawiony do superrewizyi i potwierdzenia Komisji Wojewódzkiej; skoro zaś potwierdzony zostanie, jeden jego exemplarz przesłany być ma administratorowi. Jak bądź administratorowi etatem będzie wskazano, jak wiele i na jakie przedmioty z tych dóbr wydatkować można, wszelako Assessor Ekonomiczny, przy zaprowadzeniu administracyi, zaraz w protokóle podawczym zapowie administratorowi, iż tylko artykuły w naturze, podług etatu na wydatek przeznaczone, mocen będzie, bez upoważnienia Komisji Wojewódzkiej, na właściwe potrzeby expensować; co się zaś tycze gotowego grosza, tedy wrazie okazać się mogącego wydatku etatem przewidzianego, mocen będzie wprowadzić administrator expensować, lecz nie więcej jak złp. 100 wyraźnie złotych sto na jeden miesiąc, a to tylko sposobem awansu, albowiem wszelkie wydatki, których ilość w ciągu roku z pewnością przewidzieć w etacie nie było można, jedynie za upoważnieniem Komisji Wojewódzkiej następować powinny, wszelkie należności podatków i ciężarów do dóbr przywiązanych, tudzież służą-

податей и сборовъ съ имѣнія, а также выдача жалованья служителямъ, могутъ быть производимы администраторомъ въ назначенные сроки, безъ разрѣшенія Воеводской Коммисіи.

XIII. Срочные рапорты.

17) Во все время существованія администраціи, администраторъ обязанъ представлять Воеводской Коммисіи, непременно по истеченіи каждаго мѣсяца, то есть перваго числа слѣдующаго мѣсяца, рапорты о состояніи всего хозяйства и экономическо-административной кассы. О обязанности этой объясняется въ сдаточномъ протоколѣ.

XIV. Правила дѣйствій администратора.

18) Въ сдаточномъ же протоколѣ, Экономическій Ассесоръ долженъ объявить администратору, что онъ есть общій хозяинъ имѣнія, что онъ обязанъ управлять этимъ имѣніемъ и наблюдать за всѣмъ, какъ хорошій и заботливый хозяинъ, съ служителями и крестьянами обращаться по-отцовски, то есть не потворствуя злу, не оказывать чрезмѣрной строгости, за маловажныя упущенія съ ихъ стороны, что онъ долженъ заботиться о своевременной обработкѣ и засѣяніи полей и огородовъ, и о кошеніи луговъ, что всѣ работы должны быть имъ производимы исправно, какъ прилично хорошему хозяину, и что онъ долженъ наблюсти, чтобы чистка дымовыхъ трубъ производилась акуратно, въ зимнее время — каждую недѣлю, въ лѣтнее же время — каждыя двѣ недѣли.

19) Продажа мелкихъ предметовъ, какъ напримѣръ: огородныхъ овощей, молодыхъ телятъ (если таковыя не должны быть оставлены для приплода), домашнихъ птицъ, — администраторъ въ правѣ производить самъ по частямъ, контракты же, заключенные на продажу зерноваго хлѣба, сѣна, вина, должны быть представляемы на утвержденіе Воеводской Коммисіи, и до утвержденія оныхъ продажа состояться не можетъ. О необходимости продажи части скота равномерно слѣдуетъ входить съ представленіями въ Воеводскую Коммисію, и если Коммисія признаетъ это дѣйствительно нужнымъ, то предположенная продажа можетъ состояться.

20) Какъ пояснено выше въ пунктѣ 16-мъ, администраторъ не имѣетъ права дѣлать никакихъ расходовъ, безъ разрѣшенія

cych, administrator bez upoważnienia Komisji Wojewódzkiej w właściwym czasie zaspokoić jest mocen.

XIII. Raporty peryodyczne.

17) W ciągu trwającej administracji, obowiązkiem jest administratora podawać Komisji Wojewódzkiej raporty, stan całego gospodarstwa i kasy ekonomiczno-administracyjnej wyobrażające, a to punktualnie po upływnieniu każdego miesiąca, to jest pierwszego następującego. Obowiązek ten w protokole podawczym zapisany być winien.

XIV. Prawidła w postępowaniu dla administratora.

18) Dalej Assessor Ekonomiczny protokółem podawczym administratorowi zapowiedzieć powinien, że on jest w tych dobrach ogólnym gospodarzem, że rządzić w nich i wszystkiego dozorować tak powinien, jak dobry i troskliwy gospodarz, ze służącymi i włościanami postępować po ojcowsku, tak aby nie nie pobłażał złego, ani też nie był zanađto surowym, wracze gdy się ci mniejszych uchybień dopuszczają, że się ma starać, aby z obrobieniem i obsianiem gruntów i ogrodów, tudzież sprzątaniem z łąk nie spóźniał się; że wszelkie roboty ma wykonywać porządnie, jak dobremu gospodarzowi przystoi; że ma przestrzegać aby sadza w kominach punktualnie, zimową porą co tydzień, a letnią co dwa tygodnie, wycieraną była.

19) Sprzedaż artykułów drobniejszych, jako to np. ogrodowizny, cieląt małych (gdyby te na przychowek nie miały być zostawione), drobiu, administrator sam cząstkowo mocen jest dopełniać; zawarte zaś kontrakty o sprzedaż zboża, siana, wódki, mają być przedstawiane do potwierdzenia Komisji Wojewódzkiej, i dopiero po ich zatwierdzeniu sprzedaż dokonana być może. Potrzeba sprzedaży jakiego inwentarza, ma być równie przedstawiana Komisji Wojewódzkiej, a skoro ta uzna tego konieczność, wtenczas dopiero sprzedaż zamierzona do skutku doprowadzić jest wolno.

20) Jak się wyżej powiedziało w punkcie 16-ym, że administrator oprócz na zaspokojenie podatków i ciężarów do dóbr przy-

Воеводской Коммисіи, кромѣ уплаты податей и сборовъ съ имѣнія и выдачи жалованья служителямъ, поэтому, въ случаѣ предстоящей надобности въ производствѣ какого либо расхода, онъ обязанъ испрашивать на это разрѣшеніе Воеводской Коммисіи.

21) Постановляется общимъ правиломъ, о чемъ, при введеніи администраціи, Ассесоръ долженъ предварить администратора, въ сдаточномъ протоколѣ, что документы о поступившемъ доходѣ и произведенномъ расходѣ предметовъ въ натурѣ и наличныхъ денегъ должны быть тщательно и въ надлежащемъ порядкѣ собираемы и хранимы администраторомъ, за все время администраціи, такъ, чтобы, при представленіи отчета за административный годъ, онъ въ состояніи былъ представить по всѣмъ статьямъ самыя точныя оправданія. Почему администраторъ не долженъ записывать на приходъ никакихъ доходовъ, несогласныхъ съ порядкомъ вещей, со штатомъ или съ особымъ разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи, ни выводить въ расходъ издержки, неоправданныя самымъ свойствомъ дѣла, штатомъ, или особымъ разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи, такъ какъ за каждое противузаконное дѣйствіе, кромѣ начета по отчету, онъ подвергнется отвѣтственности. Воспрещается администратору удерживать по истеченіи каждаго мѣсяца, въ кассѣ, наличныя деньги свыше двухсотъ злотыхъ, почему остающееся, свыше этой суммы, количество денегъ, онъ, подѣ отвѣтственностью, обязанъ отсылать немедленно въ Главное Воеводское Казначейство, и доносить объ этомъ Воеводской Коммисіи, въ мѣсячномъ рапортѣ.

XV. Отчетъ въ администраціи.

22) По окончаніи экономическаго года, администраторъ обязанъ представить административный отчетъ, во всѣхъ предметахъ въ натурѣ и въ наличныхъ деньгахъ, о чемъ равномерно должно быть ему объявлено въ сдаточномъ протоколѣ, при введеніи его въ управленіе имѣніемъ.

Административные отчеты должны быть представляемы администраторомъ, по установленнымъ, при семъ прилагаемымъ формамъ, которыя имѣютъ быть сообщены администратору тотчасъ же при введеніи его въ управленіе имѣніемъ, съ отмѣткою о семъ въ сдаточномъ протоколѣ:

вѣязанныхъ и на заплатае служących, żadnych innych wydatków bez upoważnienia Kommissyi Wojewódzkiej dopuszczać się nie może, wszelkie zatem potrzeby wydatkowania powinien do upoważnienia przedstawiać Kommissyi Wojewódzkiej.

21) Za ogólne się tu kładzie prawidło, które zaprowadzający Assessor administracyą w protokóle podawczym administratorowi zapowiedzieć powinien, aby dowody nastąpionego dochodu i wydatku artykułów w naturze i gotowego grosza, jak najtroskliwiej i w przyzwoitym porządku z całego ciągu administracyi zbierał i konserwował tak, aby przy złożeniu rachunku z roku administracyjnego jak najakuratniej ze wszystkiego usprawiedliwić się był w stanie. Dla czego nie perceptować do przychodu, do czego by go natura rzeczy, etat lub też szczególny rozkaz Kommissyi Wojewódzkiej nie upoważniały, ani też nie zapisywać do wydatku, którego by nie usprawiedliwiała natura rzeczy, etat i szczegółowe upoważnienie Kommissyi Wojewódzkiej, administrator nie powinien się ważyć, gdyż za kaźden krok bezprawny w obrachunku defektowany i do odpowiedzialności pociągany będzie; nie wolno jest administratorowi po skończeniu kaźdego miesiaca więcj zatrzymywać w kassie administracyi gotowizny nad złp. 200, wyraźnie dwieście, jaka więc nad tę kwotę superata pozostawać będzie, tę pod odpowiedzialnością do Kassy głównej wojewódzkiej zaraz odsyłać, i w raporcie miesięcznym Kommissyi Wojewódzkiej donieść o tém administrator jest obowiązany.

XV. Rachunek administracyjny.

22) Po skończonym roku ekonomicznym administrator obowiązany jest złożyć rachunek administracyjny ze wszelkich artykułów w naturze, tudzież z gotowego grosza, co mu także w protokóle podawczym przy zaprowadzeniu administracyi zapowiedziane być winno.

Rachunki administracyjne składane przez administratora być mają w porządku, jak jest przepisano wzorami niżej załączającemi się, które zaraz przy zaprowadzeniu administracyi w exemplarzach administratorowi zakommunikować, i w protokóle podawczym wzmiankę o tym uczynić należy:

- a) отчетъ о приходѣ и расходѣ зерноваго хлѣба въ снопахъ, сѣна, искусственныхъ травъ и соломы, составляется по приложенной при семъ формѣ подъ лит. *A*;
- b) отчетъ о приходѣ и расходѣ зерноваго хлѣба, огородныхъ растений, льна и пеньки, составляется отдѣльно, по формѣ подъ лит. *B*;
- c) отчетъ о приходѣ и расходѣ солода, хмѣля, поплавокъ, пива и вина—по приложенной у сего формѣ подъ лит. *C*;
- d) отчетъ о приходѣ и расходѣ скота — по приложенной при семъ формѣ подъ лит. *D*;
- e) отчетъ о приходѣ и расходѣ всѣхъ хозяйственныхъ судовъ и снарядовъ—по препровождаемой при семъ формѣ подъ лит. *E*;
- f) отчетъ о приходѣ и расходѣ издѣльной повинности, отбываемой барщинными крестьянами, служителями и наемными рабочими,—по формѣ лит. *F*, которая при семъ прилагается;
- g) отчетъ о приходѣ и расходѣ наличныхъ денегъ, по приложенной при семъ формѣ, подъ лит. *G*.

Каждый изъ вышепомянутыхъ отчетовъ составляется отдѣльно и отсылается въ Воеводскую Комисію.

Въ оправданіе представленныхъ вышеуказаннымъ порядкомъ отчетовъ, прилагаются, отдѣльно по каждому отчету, въ особыхъ тетрадахъ, документы, обозначенные тѣми номерами, на которые въ отчетѣ администратора сдѣланы ссылки, показаніемъ номеровъ документовъ въ назначенной для сего графѣ.

Постояннымъ правиломъ постановляется, что каждая статья прихода и расхода въ означенныхъ отчетахъ, должна быть удостоѣрена надлежащими документами, а именно:

I. По приходу:

a) всякіе остатки, внесенные въ который либо изъ отчетовъ, должны быть оправданы реестрами и ссылкой на составленный при введеніи администраціи сдаточный протоколъ;

b) уборка плодовъ съ полей, огородовъ и луговъ—веденными администраторомъ реестрами, которые, по истеченіи экономическаго года, администраторъ обязанъ подписать и подвести въ нихъ итоги, и, сверхъ того, краткимъ актомъ, который каждый день, когда производилась свозка плодовъ, по окончаніи вече-

- a) Rachunek przychodu i rozchodu zboża w snopie, siana, traw sztucznych i słomy, ma być sporządzony podług załączonego wzoru lit. *A*;
- b) Rachunek przychodu i rozchodu zboża w ziarnie i ogrodowych roślin, tudzież włókna konopnego i lnianego, sporządzony być winien oddzielnie, podług wzoru lit. *B*;
- c) Rachunek przychodu i rozchodu słodu, chmielu, spławków, piwa i wódki, podług załączonego wzoru lit. *C*;
- d) Rachunek przychodu i rozchodu inwentarza żywego, podług załączonego wzoru lit. *D*;
- e) Rachunek przychodu i rozchodu wszelkich naczyń i sprzętów gospodarskich, podług załączonego wzoru lit. *E*;
- f) Rachunek przychodu i rozchodu robocizny pańszczyźnianej od służących i najemników, podług załączonego wzoru lit. *F*; na koniec,
- g) Rachunek przychodu i rozchodu gotowego grosza, podług załączonego wzoru lit. *G*.

Każden zaś z powyższych obrachunków w oddzielnym exemplarzu formowany i Kommissyi Wojewódzkiej przesłany być ma.

Na usprawiedliwienie zaś złożonych w powyższym sposobie rachunków, do każdego z osobna powinny być dołączone w oddzielnym pliku dowody pod numerami, do których się administrator w rachunku będzie odwoływał, przez wskazanie numeru dowodu w utworzonej na to rubryce.

Za prawidłó normalne tu się wskazuje, że podany przychód i rozchód wszystkiego w takich rachunkach należy usprawiedliwiać.

I. Przy przychodzie:

a) wszelkie remanenta, w którym bądź rachunku zamieszczone, usprawiedliwione być powinny rejestrami, tudzież odwołaniem się do protokołu podawczego, przy zaprowadzeniu administracyi spisane;

b) zbiór krescency z pól, ogrodów i łąk,—rejestrami przez administratora zapisywanemi, które po skończonym roku ekonomicznym zasumować i podpisać za rzetelność jest administrator obowiązany. Nadto krótkim wywodem słownym w obecności ekonoma, karbowego, lub też w braku jednego z tych, w obecności sołtysa spisanym i przez wszystkich podpisanym, któren

ромъ расчета, долженъ быть составленъ въ присутствіи эконома, отъѣтчика, или, въ случаѣ несостоянія кого либо изъ нихъ на лицо, въ присутствіи сотскаго, и снабженъ общими подписями;

с) покупка какихъ либо предметовъ, если они болѣе значительны,—особыми разрѣшеніями Воеводской Коммисіи, подлинными контрактами; если же эти предметы малозначительны,—свидѣтельствами продавцевъ или Бургомистра (въ случаѣ покупки какой либо вещи на базарѣ въ городѣ) и, сверхъ того, ссылкой на квитанцію, приложенную къ отчету въ удостовѣреніе расхода;

д) доставка какого либо предмета изъ другого казеннаго имѣнія, не подлежащаго управленію администратора, удостовѣряется особымъ разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи и актомъ, подписаннымъ доставщикомъ и получателемъ;

е) мѣра намолоченнаго зерноваго хлѣба удостовѣряется реестрами и краткимъ актомъ, составляемымъ ежедневно по окончаніи вѣянія и послѣ промѣра и ссыпки хлѣба въ амбаръ;

ф) приходъ солода въ пивоваренномъ и винокуренномъ заводѣ оправдывается реестрами и книжками солодовника, пивовара и винокура;

г) выдѣлка пива, полпива, выварокъ, поплавокъ, вина удостовѣряется книжками пивовара и винокура;

и) приплодъ скота слѣдуетъ оправдывать заведенною на сей предметъ контрольною книгою;

з) сборъ шерсти отъ стрижки овецъ долженъ быть удостовѣренъ реестромъ и краткимъ актомъ, составленнымъ во время производившейся стрижки;

к) приходъ шкуръ съ битаго или павшаго скота удостовѣряется ссылками на документы, представленные въ удостовѣреніе убыли скота;

л) приходъ приправы и мяса отъ убитаго мѣстнаго скота оправдывается составленнымъ о семъ краткимъ актомъ, и контрольною книгою о убыли скота;

м) въ удостовѣреніе заготовленія во время администраціи разныхъ хозяйственныхъ снарядовъ и сосудовъ, слѣдуетъ дѣлать ссылку на документы, приложенные къ статьямъ по расходу денегъ;

н) приходъ издѣльной повинности барщинныхъ крестьянъ, служителей и наемныхъ рабочихъ удостовѣряется реестрами и

въ каждомъ dniu, kiedy zwózka miała miejsce po obrachunku w wieczór sporządzony być winien;

с) zakup artykułów wszelkich, jeżeli te są większego znaczenia,—szczególnemi upoważnieniami Kommissyi Wojewódzkiej, zawartemi oryginalnemi kontraktami; jeżeli zaś są artykuły mniej znaczące, tedy świadectwami sprzedających lub też Burmistrza, jeżeli kupno jakiej rzeczy na publicznym targu w mieście nastąpiło, oprócz zaś tego odwołać się należy do kwitu przy rachunku niniejszym wydatek usprawiedliwiającego;

д) dostawę jakiego artykułu z innych dóbr rządowych, do dóbr, o które idzie, nienależących, potrzeba udowodnić szczególnem upoważnieniem Kommissyi Wojewódzkiej i wywodem słownym tak przez wydającego jak i odbierającego podpisanym;

е) namiar zboża z omłotu udowodnić trzeba rejestrami, nadto krótkim wywodem słownym każdego dnia po zwianiu, namierzeniu i przeniesieniu do spichrza zboża, spisać się winnym;

ф) przychód słołu do browaru i gorzelni udowodnić należy rejestrami, nadto książeczkami mielcarza, piwowara i gorzelanego;

г) wyrobek piwa, podpiwka, słodzin, spławków, wódki, usprawiedliwiony być winien książeczkami piwowara i gorzelanego;

и) przychówek z inwentarza należy usprawiedliwiać kontrolą w tym celu sporządzoną;

з) zbiór wełny z strzyży owiec powinien być usprawiedliwiony rejestrem, nadto wywodem słownym, przy dopełnionej strzyży krótko spisany;

к) przychód skór z inwentarza zabitego lub padłego, usprawiedliwiony być powinien odwołaniem się do dowodów, ubytek tego inwentarza wspierających;

л) przychód okrasy i mięsiwa z zabitego inwentarza miejscowego usprawiedliwić należy krótkim wywodem słownym, przy zabiciu spisany, tudzież kontrolą ubytku tego inwentarza;

м) sprawione, a zatem w ciągu administracyi przybyłe różne sprzęty i naczynia gospodarskie, udowodnić należy allegatem wydatek pieniężny usprawiedliwiającym;

н) przychód robocizny pańszczyznianej służących i najem-

табелями, показывающими кѣмъ, когда и какія именно работы произведены;

н) приходъ наличныхъ денегъ слѣдуетъ удостовѣрять въ денежномъ отчетѣ слѣдующимъ порядкомъ:

- 1) доходъ отъ канонѣвъ, чиншей, отъ продажи продуктовъ въ натурѣ и отъ другихъ статей, по которымъ должны были поступать наличныя деньги во время существованія администраціи, — штатомъ, prestaціонными табелями, подручною книгою, веденною во все время администраціи, а равно разрѣшеніями Воеводской Коммисіи и подлинными контрактами; въ оправданіе же всякихъ недоимокъ этихъ доходовъ, слѣдуетъ представлять протоколъ, составленный при ревизіи на мѣстѣ о повѣркѣ книгъ или квитанцій, находящихся на рукахъ у плательщиковъ, такъ, чтобы каждая недоимка была признана должникомъ; если окажутся какія либо недоимки, подлежащія взысканію, то таковыя равномерно должны быть повѣрены на мѣстѣ протоколярно, чтобы, по произведенному такимъ образомъ изслѣдованію, невозможность взысканія недоимокъ была доказана положительно; при повѣркѣ недоимокъ, подлежащихъ взысканію, слѣдуетъ преимущественно изслѣдовать, были ли принимаемы администраторомъ мѣры для взысканія слѣдующихъ къ поступленію денегъ, такъ какъ если недоимка допущена по его нерадѣнію, то происшедшіе отъ сего убытки обращаются начетомъ на администратора;
- 2) доходъ отъ продажи разныхъ продуктовъ:
 - а) продажа болѣе значительными партіями, должна быть удостовѣрена разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи и утвержденными Воеводскою Коммисіею контрактами;
 - б) продажа продуктовъ небольшими партіями, или раздробительная, должна быть основана на общемъ разрѣшеніи Воеводской Коммисіи и удостовѣрена подручною приходною книгою и свидѣтельствомъ Бургомистра (если продажа произведена на базарѣ);
- 3) доходъ отъ отдачи въ аренду земель, удоя коровъ, пастбищъ и рыбной ловли долженъ быть удостовѣренъ утвержденными Воеводскою Коммисіею контрактами;
- 4) доходъ отъ продажи питей въ мѣстныхъ шинкахъ удостовѣряется реестрами отпускаемыхъ питей и подручною книгою, а равно книжками шинкарей; случайная же продажа питей—

нѣй, należy usprawiedliwić rejestrami i tabellami, wykazującemi przez kogo, kiedy, i w jakiej czynności odrobioną była;

н) przychód wchodowego grosza w rachunku pieniężnym usprawiedliwić należy:

- 1) Z kanonów, czynszów i za naturalia, tudzież z różnych źródeł gotowizny, które w czasie administracji wpłynąć były powinny, — etafem, tabellami prestacyjnemi, tudzież manualiem w ciągu administracji prowadzonym, niemniej upoważnieniami Kommissyi Wojewódzkiej i oryginalnemi kontraktami; zaległość zaś wszelką z tego tytułu udowodnić potrzeba protokołem sprawdzenia przy rewizyi książek lub kwitów, w rękach kontrybuentów będących, na gruncie spisać się winnym, tak aby każda zaległość przez dłużnika przyznana była, w ostatku jeżeliby się jakie okazały niedobory niewymagalne, te również protokółarnie na gruncie sprawdzone być winny, aby tym sposobem przez dopełnione śledztwo niemożność odzyskania niedoborów dostatecznie była usprawiedliwiona; przy śledzeniu niedoborów niewymagalnych, potrzeba najwięcej tego dochodzić, czy administrator o ściąganie takiej należytości przedsiębrał środki, albowiem jeżeliby niedobór taki powstał z jego zaniedbania, tedy wynika ztąd szkoda do niego, jako defekt, zaregulowana być winna.
- 2) Dochód z sprzedaży różnych artykułów:
 - a) sprzedaż w znaczniejszych partyach powinna być udowodniona upoważnieniem Kommissyi Wojewódzkiej i kontraktami, przez Kommissyę Wojewódzką zatwierdzonemi;
 - б) sprzedaż artykułów w małych czyli cząstkowych partyach opierać się powinna na ogólném upoważnieniu Kommissyi Wojewódzkiej, tudzież manualiem wpływów i świadectwem Burmistrza (jeżeli sprzedaż na targu publicznym dokonana była) być udowodniona.
- 3) Dochód z wydzierżawienia gruntów, z paktu krów, z pastwisk i rybołówstwa, powinien być usprawiedliwiony kontraktami, przez Kommissyę Wojewódzką zatwierdzonemi.
- 4) Dochód ze sprzedaży trunków w szynkach miejscowych, usprawiedliwiać należy rejestrami wydanych trunków i manualiem, tudzież książeczkami szynkarzów; extraordynaryjna zaś sprzedaż O dobrach rządowych.

разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи и утвержденными ею контрактами.

II. По расходу:

а) въ доказательство умота хлѣба въ снопахъ, употребленія сѣна и соломы для прокормленія скота, мятія льна и пеньки, слѣдуетъ прилагать реестры;

б) расходъ продуктовъ на поставки удостовѣряется подлинными требованіями властей и квитанціями смотрителей магазиновъ;

в) расходъ на выдачу содержанія служителямъ и работникамъ подтверждается контрактами, квитанціями получателей и смѣтою расходовъ;

г) расходъ на прокормленіе мѣстнаго скота удостовѣряется реестрами;

д) доставка продуктовъ въ другое казенное имѣніе, къ администраціи не принадлежащее, доказывается разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи и актомъ, составленнымъ за подписью доставщика и получателя;

е) отпускъ зерноваго хлѣба для выдѣлки солода оправдывается реестрами и книжкою солодовника;

ж) отпускъ всякаго рода продуктовъ для мѣстнаго употребленія удостовѣряется штатомъ и реестрами;

з) расходъ питей для продажи въ шинкахъ доказывается реестромъ и книжками шинкарей, расходъ же оныхъ для случайной продажи — разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи и утвержденными ею контрактами;

и) расходъ солода для выдѣлки питей доказывается реестромъ и книжками мастеровыхъ;

к) убыль скота, вслѣдствіе убоя, продажи или падежа, удостовѣряется, въ первомъ и второмъ случаѣ, разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи, и, сверхъ того, во второмъ случаѣ, свидѣтельствомъ покупателя, въ послѣднемъ же случаѣ, актомъ, а во всѣхъ означенныхъ случаяхъ веденною администраторомъ контрольною книгою;

л) расходъ шерсти и шкуръ, обращенныхъ въ продажу, удостовѣряется разрѣшеніемъ Воеводской Коммисіи и утвержденными ею контрактами;

м) убыль хозяйственныхъ сосудовъ и снарядовъ, доказывается актомъ и реестромъ;

дажъ trunków powinna być udowodniona upoważnieniem Kommissyi Wojewódzkiej i kontraktami przez nią zatwierdzonemi.

II. Co do rozchodu:

а) wymiôt zboża w snopie, spasienie inwentarzem siana i słomy, wytarcie lnu i konopi usprawiedliwić potrzeba rejestrami;

б) wydatek artykułów na liwerunki powinien być udowodniony oryginalnemi nakazami władz i kwitami magazynowemi;

в) wydatek na ordynarye, koczownicze, powinien być udowodniony kontraktami i kwitami odbierających, niemniej etatem wydatków;

г) wydatek na obroki dla inwentarza miejscowego usprawiedliwiać należy rejestrami;

д) dostawa artykułów do innych dóbr rządowych, do téj administracyi nienależących, udowodnioną być winna upoważnieniem Kommissyi Wojewódzkiej i wywoдем słownym, przez oddającego i odbierającego podpisanym;

е) wydatek zboża na słody udowodnić należy rejestrami i ksiąteczkami mielcarza;

ж) wydatek na konsumcyę domową artykułów wszelkich usprawiedliwić należy etatem i rejestrami;

з) wydatek trunków na wyszynk powinien być udowodniony rejestrem i książkami karczmarza; wydatek zaś tych trunków przez sprzedaж extraordinaryjną, — upoważnieniem Kommissyi Wojewódzkiej i kontraktami przez nią zatwierdzonemi;

и) wydatek słodów, na wyrobienie trunków, udowodnić należy rejestrami i ksiąteczkami majstrów;

к) ubytek inwentarza przez zabicie, sprzedaж lub upadek, udowodniony być winien co do 1-o i 2-o upoważnieniem Kommissyi Wojewódzkiej, i nadto co do drugiego, świadectwem kupującego, a co do wypadku 3-go — wywoдем słownym, a nareszcie co do wszystkich kontrollą przez administratora zapisywaną;

л) ubytek wełny i skór, przez sprzedaж, udowodnić potrzeba upoważnieniem Kommissyi Wojewódzkiej i kontraktami przez nią potwierdzonemi;

м) ubytek naczyń i sprzętów gospodarskich udowodnić potrzeba wywoдами słownymi i rejestrem;

m) всякій расходъ денегъ долженъ быть основанъ на штатѣ или особомъ разрѣшеніи Воеводской Коммисіи и, сверхъ того, оправданъ подручною книгою и квитанціею получателя.

Вообще предписывается:

1) что всё составляемое администраторомъ, во время его управления, акты должны быть, по истеченіи каждаго мѣсяца, представляемы, при мѣсячныхъ рапортахъ о состояніи хозяйства и кассы, въ Воеводскую Коммисію, которая, по засвидѣльствованіи, отсылаетъ оныя обратно администратору;

2) что акты должны быть составляемы непременно въ присутствіи двухъ свидѣтелей, за собственноручною ихъ подписью, если же кто либо изъ свидѣтелей неграмотенъ, то поставленные имъ на актѣ знаки креста должны быть засвидѣльствованы Войтомъ сосѣдней гмины; самые же акты должны быть писаны на простой бумагѣ, какъ дѣла officialныя;

3) всё квитанціи, свидѣтельства и контракты должны быть писаны на гербовой бумагѣ такого достоинства, какое предписано постановленіемъ Сейма 1811 года, за исключеніемъ единственно квитанцій служителей въ полученіи жалованья и содержанія патурою, которыя отъ употребленія гербовой бумаги освобождены.

XVI. *Rewizja rachunku.*

23) По представленіи администраторомъ, по окончаніи экономическаго года, то есть не позже 15 Іюня слѣдующаго года, отчета въ Воеводскую Коммисію, вышесказаннымъ порядкомъ, Воеводская Коммисія производитъ протоколярно ревизію этого отчета. Приступая къ ревизіи, она должна прежде всего записать въ протоколъ, когда отчетъ этотъ представленъ администраторомъ, и представленъ ли имъ залогъ въ обезпеченіе Казнѣ. Потомъ, по каждому отдѣльному отчету, какъ по приходу, такъ и по расходу, она излагаетъ въ томъ же протоколѣ свое мнѣніе о томъ, въ какой мѣрѣ оправданы Администраторомъ его дѣйствія. Если представленный администраторомъ отчетъ будетъ признанъ вполне правильнымъ, то Воеводская Коммисія представляетъ оный на утвержденіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначей-

m) wszelki wydatek pieniężny powinien się opierać na etacie lub szczególném upoważnieniu Kommissyi Wojewódzkiej, i nadto manualem i oryginalnym kwitem odbierającego udowodniony.

W ogólności się zaś tu przepisuje:

1) że wszystkie wywody słowne, wczasie administracyi przez administratora pisane, po upłynieniu każdego miesiąca, obok przesyłanych rapportów o stanie gospodarstwa i Kassy administracyjnej, powinny być przesłane Kommissyi Wojewódzkiej, która je poświadczywszy odsyłać będzie napowrót administratorowi;

2) że te wywody słowne powinny być zawsze pisane w obec dwóch świadków i przez nich podpisane własnoręcznie, gdyby któren ze świadków pisać nie umiał, tedy znak przez niego na wywodzie krzyżami położony, powinien być przez Wójta ościenniej gminy poświadczony. Same zaś wywody słowne, jako z urzędu, na papierze prostym mają być pisane;

3) wszelkie kwity, świadectwa i kontrakty mają być pisane na papierze stemplowym, ceny uchwałą Sejmową r. 1811 do tego przepisana; jedynie tylko kwity służących, na pobierane ordynarye i pensye, od użycia stempla są wolne.

XVI. *Rewizja rachunku.*

23) Skoro administrator po skończonym roku ekonomicznym, to jest najdalej d. 15 Czerwca następnego, roku rachunek w sposób wyżej przepisany Kommissyi Wojewódzkiej złoży, Kommissya Wojewódzka odbędzie tego rachunku rewizyę, a to protokólnie. Rozpoczynając zaś rewizyę, naprzód powinna zapisać w protokół, kiedy administrator rachunek ten złożył i czy wystawił Skarbowi kaucyą na bezpieczeństwo.

Dalej zapisze w tym protokółu swoją opinię przy każdym szczegółowym rachunku, tak przy przychodzie jako i rozchodzie, jak daleko administrator z postępowania swego usprawiedliwił się. A jeżeli złożony przez administratora rachunek znajdzie zupełnie usprawiedliwionym, wtenczas go przy stosowném przełożeniu, do-

ства, при соотвѣтственномъ рапортѣ, съ подробнымъ изъясненіемъ положенія дѣла.

Администратору тогда только можетъ быть выдана квитанція и возвращенъ залогъ, когда по представленному имъ отчету послѣдуетъ окончательное рѣшеніе.

Все изложенное выше въ 23-хъ пунктахъ должно быть помѣщено Экономическимъ Ассесоромъ въ сдаточномъ протоколѣ, такъ, чтобы администраторъ былъ вполне ознакомленъ съ возлагаемыми на него обязанностями.

Сдаточный протоколъ составляется въ двухъ экземплярахъ, изъ коихъ одинъ оставляется у администратора, другой же отсылается въ Воеводскую Коммисію.

В) Объ управленіи, учреждаемомъ на рискъ задолжавшагося арендатора.

24) Учрежденіе въ казенныхъ имѣніяхъ администрацій, въ пользу или въ ущербъ задолжавшагося арендатора, и дальнѣйшія по означенной администраціи дѣйствія должны быть исполняемы во всѣхъ подробностяхъ такимъ же порядкомъ, какой предписанъ выше въ 23-хъ пунктахъ, съ слѣдующими лишь измѣненіями.

25) При учрежденіи администраціи и при всѣхъ по сему предмету дѣйствіяхъ, долженъ присутствовать арендаторъ того имѣнія, которое передается въ администрацію; если же онъ не захочетъ находиться при этомъ лично и не назначитъ для сего повѣреннаго, въ такомъ случаѣ, въ попечители отсутствующаго арендатора долженъ быть приглашенъ ближайшій присяжный Гминный Войтъ, который, отъ имени отсутствующаго арендатора, долженъ присутствовать при всѣхъ обрядахъ учрежденія администраціи и наложенія секвестра на движимое имущество должника, и подписать составленные о томъ акты, которые должны быть подписаны арендаторомъ или его повѣреннымъ, въ случаѣ нахождения ихъ при исполненіи сказанныхъ обрядовъ.

26) При введеніи таковой администраціи и при наложеніи, вмѣстѣ съ тѣмъ, секвестра на все движимое имущество должника, должны быть приглашаемы эксперты для оцѣнки всѣхъ секвестрованныхъ вещей, которыя должны быть переданы подъ надзоръ администратора, не иначе, какъ съ оцѣнкою и съ возложе-

кладніе стан rzeczy objaśniającem, do decyzji Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu przedstawi.

Administrator dopiero wtenczas zakwitowanie odbierze i kaucyę wydaną sobie mieć będzie, gdy jego rachunek ostatecznie zadecydowany zostanie.

To wszystko co się wyżej w 23-ch punktach powiedziało, Assessor Ekonomiczny zamieścić powinien w protokóle podawczym, tak aby administrator o przyszłych jego obowiązkach dokładnie był poinformowany.

Protokół zaś podawczy pisany być winien w dwóch exemplarzach, z których jeden pozostanie przy administratorze, drugi zaś do Kommissyi Wojewódzkiej odesłać potrzeba.

B) Co do przypadku gdzie administracyę na risico zadłużonego naddzierżawcy zaprowadzić wypadnie.

24) Zaprowadzenie administracyi w dobrach rządowych na risico zadłużonego dzierżawcy, i dalsze w niej postępowanie dopełniać się powinno we wszystkich szczegółach, tak jak wyżej w 23-ch punktach przepisano, z tą tylko różnicą.

25) Że przy zaprowadzeniu administracyi powinien być obecny i wszystkim czynnościom attentować zaadministrowany dzierżawca; gdyby zaś ani sam nie chciał być obecny, ani pełnomocnika nie przysłał, w takim przypadku na kuratora nieobecnego powinien być wezwany najbliższej gminy. Wójt przysięgły, któren w imieniu nieobecnego dzierżawcy całej czynności zaprowadzenia administracyi i sekwestru ruchomości dłużnika attentować i podpisać będzie obowiązany, gdyby zaś dzierżawca sam lub przez pełnomocnika téj czynności był obecny, tedy on lub pełnomocnik czynność tę podpisać powinien.

26) Przy zaprowadzeniu administracyi takiej, i zajęciu zarazem w sekwestr wszystkich ruchomości dłużnika, powinni być przyzwani biegli do szacowania wszystkich rzeczy zasekwestrowanych, te bowiem nie inaczej, jak tylko z ustanowieniem pewnego szacunku, administratorowi powinny być pod dozór oddane, i za

ніемъ на него отвѣтственности за цѣлость оныхъ. Одинъ экземпляръ всѣхъ актовъ, за подписями всѣхъ дѣйствующихъ лицъ, вручается Арендатору, отъ котораго отобрано имѣніе для передачи въ администрацію, или лицу, заступающему его мѣсто.

27) Со введеніемъ администраціи прекращается управленіе неисправнаго арендатора отобраннымъ отъ него имѣніемъ; впрочемъ онъ можетъ остаться на занимаемой квартирѣ, наблюдать за злоупотребленіями, если таковыя будутъ допускаемы администраторомъ, и доносить о томъ Воеводской Коммисіи; но ему не дозволяется уже вмѣшиваться въ хозяйство, которое должно принадлежать одному администратору.

28) Въ концѣ хозяйственнаго года, отданное въ администрацію на счетъ неисправнаго арендатора имѣніе должно быть непременно отдано въ аренду, впредь до истеченія срока заключеннаго съ нимъ контракта, по исполненіи чего, все арестованное у неисправнаго арендатора движимое имущество должно быть обращено въ продажу съ публичнаго торга, вырученныя же отъ этой продажи деньги вносятся въ подлежащее Казначейство, на пополненіе казеннаго долга.

XVII. Вознагражденіе администратору.

29) Въ отношеніи назначенія вознагражденія администратору, Воеводская Коммисія должна руководствоваться распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 16 Января 1824 года, № 28,553.

XVIII. Объ административныхъ отчетахъ за истекшіе годы съ 1815 по 1826 годъ.

30) Отчеты въ администраціи за истекшіе годы, которые до сихъ поръ еще не представлены Воеводскою Коммисіею въ Правительственную Коммисію, должны быть составлены по формамъ лит. *A, B, C, D, E, F, G*, приложеннымъ къ 22-й статьѣ. Въ отношеніи же удостовѣреній по отчетамъ, слѣдуетъ руководствоваться подробными инструкціями, данными администраторамъ, и правилами, изложенными въ приведенномъ, въ статьѣ 29-й, предписаніи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Впрочемъ, на сколько могутъ быть собраны документы, о которыхъ сказано въ 23-хъ статьяхъ настоящаго распоряженія,

цѣлость ихъ администраторъ будетъ odpowiedzialnym. Jeden exemplarz całego dzieła podpisami członków i działających opatrzoney, doręczony być winien zaadministrowanemu dzierżawcy, lub też zastępującemu jego osobę.

27) Po zaprowadzeniu administracyi, zarząd zadłużonego dzierżawcy w dobrach zaadministrowanych ustaje, może on wprawdzie pozostać przy zamieszkanii, dostrzegać a następnie Kommissyi Wojewódzkiej donosić nadużycia, jeżeliby administrator takowych się dopuszczał, ale nie wolno mu już będzie mieszać się do gospodarstwa, i to już tylko do samego administratora należeć musi.

28) Przy końcu roku gospodarskiego, dobra na risico zadłużonego zaadministrowane, na czas jeszcze służącego mu kontraktu powinny być koniecznie wydzierżawione, a skoro to nastąpi, wszelkich ruchomości zadłużonemu zasekwestrowanych, przez publiczną licytację sprzedaż nastąpić powinna, i zebrane ztąd pieniądze do właściwej Kassy na pokrycie należitości Skarbu wniesić ależy.

XVII. Wynagrodzenie dla administratora.

29) Co do oznaczenia wynagrodzenia dla administratora, Kommissya Wojewódzka stosować się ma do rozporządzenia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 16 Stycznia 1824 r. Nr. 28,553.

XVIII. Co do rachunków administracyjnych z lat dawnych, mianowicie 1815 do 1826.

30) Rachunki prowadzonych administracyj z lat dawnych, które dotąd jeszcze przez Kommissyę Wojewódzką Kommissyi Rządowej przedstawione nie zostały, co do ich formy należy teraz ułożyć podług wzorów pod literami *A, B, C, D, E, F, G*, wyżej przy punkcie 22-m komunikujących się. Co się zaś dotyczy usprawiedliwienia, stosować się potrzeba do szczegółowych instrukcyj administratorom wydanych, niemniej do przepisów przy reskrypcie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu w punkcie 29-m powołanym wydanych.

Wszakże o ile mogą być dowody takie, o których się mówiło w 23-ch punktach niniejszego rozporządzenia, te powinny być,

таковыя, указаннымъ выше порядкомъ, должны быть приложены къ отчету; если же таковыхъ документовъ нѣтъ, то необходимо замѣнить оныя произведенною на мѣстѣ протоколярною повѣркою, такъ, чтобы можно было имѣть полное убѣжденіе въ дѣйствительности всего показаннаго администраторомъ въ отчетѣ, или въ основательности падающаго на него по сему случаю начета.

Настоящее распоряженіе издано въ дополненіе распоряженія по сему же предмету Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 16 Января 1824 года, за № 28,553, или же въ подробное развитіе нѣкоторыхъ изложенныхъ общими словами пунктовъ онаго; слѣдовательно распоряженіе за № 28,553, до настоящаго времени остается въ своей силѣ, на будущее же время, если прежнее распоряженіе отмѣнено въ чемъ либо настоящимъ и потеряло обязательную силу, слѣдуетъ въ точности руководствоваться вышеизложенными въ 30 статьяхъ правилами, за чѣмъ Воеводская Коммисія обязана наблюдать, подъ отвѣтственностью.

Варшава, 23 Августа 1826 года.

Главный Директоръ, Статсъ-Совѣтникъ

(подписано) *Броцкій*.

№ 54,618.

в способъ ту wskazany, na usprawiedliwienie do rachunku dołączone; gdyby zaś takie dowody nie istniały, tedy zastąpić je potrzeba protokółarném sprawdzieniem, na gruncie dopełnić się winném, tak aby wynalezione być mogło pewne przekonanie, że to istotnie miało miejsce, co administrator w rachunku zamieścić, lub też że sprawiedliwie powinien być o to defektowany.

Rozporządzenie niniejsze jest dodatkowém do rozporządzenia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, dnia 16 Stycznia 1824 r. za Nr. 28,553 w tym przedmiocie wydanego, albo też rozwijającém w szczegółach niektóre kategorye, o jakich tam w ogóle powiedziano; rozporządzenie więc tamto do daty dzisiejszej stoi w swęj mocy, odtąd zaś w czémkolwiek poprzednie niniejszém zostało zmienionem, w swęj mocy ustaje, i do tego, które się wyżej w 30-tu punktach wydało, ściśle stosować się należy, czego Kommissya Wojewódzka pod odpowiedzialnością dostrzegać jest obowiązana.

Warszawa, dnia 23 Sierpnia 1826 roku.

Dyrektor Jeneralny, Radca Stanu

(podpisano) *Brocki*.

№ 54,618.

Приложение 2-е

ОТЧЕТЪ О ПРИХОДѢ И РАСХОДѢ ЗЕРНОВАГО ХЛѢБА, ОГОРОДНЫХЪ ОВОЩЕЙ, ПРЯЖИ,
СОСТОЯЩИМЪ ВЪ N ВОЕВОДСТВѢ,

Составленъ и представленъ админи

[illegible]

КЪ N° 8-му.

(Форма лит. В.)

ПЛЕВЕЛЪ И МЯКИНЫ, ПО УПРАВЛЕНІЮ ВЪ ПОЛЬЗУ КАЗНЫ, КАЗЕННЫМЪ ИМѢНІЕМЪ N, ЗА 18²³/₂₄ ЭКОНОМИЧЕСКІЙ ГОДЪ.

страторомъ N, число, мѣсяцъ и годъ.

[illegible]

0 Dobrach rządowych.

Annex 2-i

RACHUNEK PRZYCHODU I ROZCHODU ZBOŻA W ZIARNIE, OGRODOWIZNY, PRZĘDZIWA,
BRACH RZĄDOWYCH N, W WOJEWÓDZTWIE N,

Sporządzony i podany przez

Numer bieżący	Wyszczególnienie	Podług howodu w załączonym pliku pod Numerem	Z b o													
			Pszemica						Ż y t o				Jęczmien			
			Ozima			Jara			Ozime		Jare					
			celna	pośle-	dnia	celna	pośle-	dnia	celne	pośle-	celne	pośle-	celny	pośle-		
			korce	garnee	korce	garnee	korce	garnee	korce	garnee	korce	garnee	korce	garnee		
	a) Przychód.															
1	Oddano przy zaprowadzeniu admini-															
2	stracyi remanentu															
3	Z osepów															
4	Z omłotu krescencyi															
5	Wyrobiono															
6	Z ogrodów miejscowych															
7	Z innych dóbr do tej administracyi															
	nienależących															
	Zakupiono															
	Ogół przychodu .															
	b) Rozchód.															
1	Sprzedano															
2	Na słody wyrobiono															
3	Na liwerunki															
4	Na ordynaryę dla kopczarów, officy-															
5	alistów i służących															
6	Do innych dóbr do tej administracyi															
7	nienależących															
	Na obroki dla inwentarza															
	Na konsumcyę domową															
	Ogół rozchodu .															
	Porównanie.															
	Było przychodu															
	„ rozchodu															
	Powinno było pozostać															
	Remanentu istotnie															
	Pozostało więc {więcej .															
	{mniej .															

do Nr. 8-go.

(Wzór lit. B.)

PLEW I ZGONIN, Z CZASU ADMINISTRACYI NA RZECZ SKARBU PROWADZONEJ, W DO-
POŁOŻONYCH, ZA ROK EKONOMICZNY 18²³/₂₄.

administratora N, dnia . . mca . . . roku . . .

Owies		Groch		Gryka		Siemię			Ogrodowizna						Przędziwo		Olej		Prawy		Zgoniny	
celny	pośle- dni	celny	pośle- dni	celna	pośle- dnia	rzepakowe	lniane	konopne	kapusta	buraki	kartofle	marichew	cebula	lniane	konopne	garnece	kwarty	kwatery	korce	korce		

Приложение 3-е

ОТЧЕТЪ О ПРИХОДѢ И РАСХОДѢ СОЛОДА, ХМѢЛЯ, ПИВА И ВИНА ПО УПРАВЛЕНІЮ
ЗА 18²³/₂₄ ЭКОНО

Составленъ и представленъ админи

[illegible]

къ N° 8-му.

(Форма лит. С.)

ВЪ ПОЛЬЗУ КАЗНЫ КАЗЕННЫМЪ ИМЕНИЕМЪ N, СОСТОЯЩИМЪ ВЪ N ВОЕВОДСТВѢ,
МИЧЕСКІЙ ГОДЪ.

страторомъ N, число, мѣсяцъ и годъ.

[illegible]

(Wzór lit. D.)

RACHUNEK PRZYCHODU I ROZCHODU INWENTARZA ŻYWEGO, JAKO TO: KONI, BYDŁA ROGA-
ADMINISTRACYI NA RZECZ SKARBU PROWADZONEJ, W DOBRACH RZĄDOWYCH N, ^{EGO}, OWIEC, TRZODY CHLEWNÉJ, DROBIU, NIEMNIEJ MIEŚIWA, WEŁNY I SKÓR, Z CZASU
WOJEWÓDZTWIE N, POŁOŻONYCH, ZA ROK EKONOMICZNY 18²³/₂₄.

Ułożony i podany przez administratora N, dnia . . . mca . . . roku . . .

Numer bieżący	Wyszczególnienie	K o n i e										B y d ł o r o g a t e					O w e		T r z o d a c h l e w n a					D r ó b		M i ę s i w o		S k ó r y							
		młódziej					ogółem					młódziej					ogółem		stare		2 latki		roczniaki												
		3 latki		2 latki		1 latki		3 latki		2 latki		1 latki		3 latki		2 latki		1 latki		3 latki		2 latki		roczniaki											
		ogółem	wałachy	klacze	konie	klaczki	ogółem	wałachy	klacze	konie	klaczki	ogółem	wałachy	klacze	konie	klaczki	ogółem	wałachy	klacze	konie	klaczki	ogółem	wałachy	klacze	konie	klaczki	ogółem	wałachy	klacze	konie	klaczki	ogółem	wałachy	klacze	konie
		S		S		S		S		S		S		S		S		S		S		S		S		S		S		S		S		S	
a) Przychód.																																			
1 Oddano remanentu przy za-																																			
prowadzeniu administracji																																			
2 Zakupiono w ciągu admini-																																			
stracji																																			
3 Z przychówku z przyro-																																			
stem																																			
4 Z strzyży, z ubicia i upadku																																			
inwentarza																																			
Ogół przychodu .																																			
b) Rozchód.																																			
1 Sprzedano																																			
2 Przez wyrost do rubryki																																			
starszych																																			
3 Upadło																																			
4 Zabito na konsumpcję do-																																			
mową dla służących . .																																			
Ogół rozchodu .																																			
Porównanie:																																			
Było przychodu . .																																			
„ rozchodu . . .																																			
Powinno było pozostać																																			
remanentu																																			
Pozostało istotnie . . .																																			
Pozostało zatem { więcej .																																			
{ mniej .																																			

(Форма лит. Е.)

Отчетъ о приходѣ и расходѣ всѣхъ домашнихъ и хозяйственныхъ сосудовъ и снарядовъ, принадлежащихъ Казнѣ, и составляющихъ местный мертвый инвентарь во время управления въ пользу Казны, казеннымъ имѣниемъ N, состоящимъ въ N воеводствѣ, за 18²³/₂₄ экономическій годъ.

и снарядовъ, прина лежащихъ Казнѣ, и составляющихъ мѣстный мертвый
N, состоящимъ въ N воеводствѣ, за 18²³/₂₄ экономическій годъ.
страторомъ N, число, мѣсяць и годъ.

[illegible]

DOMOWYCH, WŁASNOŚCIĄ SKARBU BĘDĄCYCH I STANOWIĄCYCH MARTWY INWENTARZ
RZĄDOWYCH N, W WOJEWÓDZTWIE N, POŁOŻONYCH, ZA ROK EKONOMICZNY 18²³/₂₄.

administratora N, dnia . . . mca . . . roku . . .

[illegible]

Приложение 7-е къ № 8-му.

(Форма лит. G.)

ДЕНЕЖНЫЙ ОТЧЕТЪ ЗА ВРЕМЯ УПРАВЛЕНИЯ КАЗЕННЫМЪ ИМЪНИЕМЪ, ВЪ ПОЛЬЗУ КАЗНЫ.

П р и х о д ъ	Должно было поступить		Поступило		Остается въ недоимкѣ		Всего		№ документа.
	злот.	грош.	злот.	грош.	злот.	грош.	злот.	грош.	
A) По начетамъ за 18 ⁰⁰ / ₁₀₀ годъ	221	8	221	8	—	—	221	8	
B) Остатковъ отъ 18 ⁰⁰ / ₁₀₀ года:									
статья I	78	12	60	12	18	—	78	12	
„ II	30	—	30	—	—	—	30	—	
„ III	500	17	400	—	100	17	500	17	
„ IV	26	—	26	—	—	—	26	—	
„ V	83	—	50	—	33	—	83	—	
„ VI	60	15	60	15	—	—	60	15	
„ VII	325	6	300	6	25	—	325	6	
„ VIII	27	3	27	3	—	—	27	3	
„ IX	75	18	70	—	5	18	75	18	
„ X	24	—	—	—	24	—	24	—	
„ XI	—	—	—	—	—	—	—	—	
и т о г о	1,230	11	1,024	6	206	5	1,230	11	

По штату должно было поступить	П р и х о д ъ		Поступило		Остается въ недоимкѣ		Всего		Въ сравненіи со штатомъ было дохода		№ документа.
	злот.	грош.	злот.	грош.	злот.	грош.	злот.	грош.	менѣе	болѣе	
Статья I. Постоянные доходы.											
260 20 Чинши наличными деньгами:											
отъ города Лозинъ согласно именному списку	120	5	—	40 15			260 20				
400 — съ деревни Людвинова	100	—	—	—							
Десятины наличными деньгами:											
отъ деревни Людвинова, по именному списку	320	—	80	—	400	—					
и т о г о по 1-й статьѣ	540	5	120	15	660	20					
Статья II. Непостоянные доходы.											
300 — а) Отъ продажи барщины:											
за 400 пѣшихъ дней, проданныхъ Г. Гореккому, считая по 20 гр. за день	266	20	—	—	266	20	33 10				
20 — б) Отъ найма грядъ:											
отъ Яковлевой Лысяковой, за наемъ 6 грядъ, по 3 злот. за одну	18	—	—	—	18	—	2				

Annex 7-y do Nr. 8-go.

(Wzór lit. G.)

RACHUNEK PIENIĘŻNY Z CZASU PROWADZONEJ ADMINISTRACYI W DOBRACH RZĄDOWYCH NA RZECZ SKARBU.

P r z y s h ó d	Powinno wpłynąć		Wpłynęło		Zalega		Ogółem		Nr. dowodu
	złote	grosze	złote	grosze	złote	grosze	złote	grosze	
A) Z defektu z roku 18 ⁰⁰ / ₁₀₀	221	8	221	8	—	—	221	8	
B) Z remanentów z roku 18 ⁰⁰ / ₁₀₀ :									
Tytuł I	78	12	60	12	18	—	78	12	
„ II	30	—	30	—	—	—	30	—	
„ III	500	17	400	—	100	17	500	17	
„ IV	26	—	26	—	—	—	26	—	
„ V	83	—	50	—	33	—	83	—	
„ VI	60	15	60	15	—	—	60	15	
„ VII	325	6	300	6	25	—	325	6	
„ VIII	27	3	27	3	—	—	27	3	
„ IX	75	18	70	—	5	18	75	18	
„ X	24	—	—	—	24	—	24	—	
„ XI	—	—	—	—	—	—	—	—	
S u m m a	1,230	11	1,024	6	206	5	1,230	11	

Podług stanu powinno wpłynąć	P r z y s h ó d		Wpłynęło		Zalega		Ogółem		Więć względem etatu dochód wynosi		Nr. dowodu
	złote	grosze	złote	grosze	złote	grosze	złote	grosze	mniej	więcej	
Tytuł I. Dochody stałe.											
260 20 Czynsze w gotowiznie:											
z miasta Łozin według imiennego wykazu	120	5	—	40 15			260 20				
400 — z wsi Ludwinowa	100	—	—	—							
Z dziesięcin w gotowiznie:											
z wsi Ludwinowa podług imiennego wykazu	320	—	80	—	400	—					
S u m m a z tytułu I-o	540	5	120	15	660	20					
Tytuł II. Dochody niestałe.											
300 — a) Z sprzedaży pańszczyzny:											
za 400 dni pieszej W. Góreckiemu sprzedanej, dzień po gr. 20	266	20	—	—	266	20	33 10				
20 — b) Z wynajęcia zagonów:											
od Jakóbowej Lysiakowej za wynajęcie 6-u zagonów stojowych, po złp. 3	18	—	—	—	18	—	2				

86	е) Отъ найма квартиръ: отъ Вигдора Зельманавича за наемъ пу- стой хижины въ Людвиновѣ	100	—	—	—	100	—	—	14	—
406	итого по II-й статьѣ .	384	20	—	—	384	20	35	10	14
<i>Статья III. Отъ аренды.</i>										
30	а) Отъ аренды огородовъ: отъ Андрея Лопатки за наемъ такъ назы- ваемого задворнаго огорода	32	—	—	—	32	—	—	—	2
200	б) Отъ аренды садовъ: отъ огородника Осипа за садъ при дво- рѣ, по контракту	72	—	—	—	72	—	—	—	—
	отъ Шмуля Левковича за садъ, называе- мый пчельникомъ	54	—	—	—	126	—	74	—	—
500	в) Отъ аренды мельницъ: отъ Михаила Караса за вѣтряную мель- ницу въ Лозицахъ, по контракту . .	618	—	—	—	618	—	—	—	118
5,000	д) Отъ пропинации: городской: за арендуемую Лозицкою пропинацію, по контракту 5,000 злот.	4,200	—	800	—	5,000	—	—	—	—
300	сельской: отъ Мартина Караса за арендуемую корчму въ Лю- двиновѣ	120	—	—	—	120	—	18	—	—
600	е) Отъ аренды ярмарочнаго и торго- ваго сборовъ: отъ Израиля Боруховича, за ярмарочный сборъ въ городѣ Лезу, по контракту 300 зл. отъ Зельмана Гуфсона за торговой сборъ .	200	—	100	—	500	—	100	—	—
250	ф) Отъ аренды плотинъ и мостовъ: отъ Вольфа Ицковича за плотины въ Лозицахъ, по контракту 100 злот. . .	100	—	—	—	100	—	—	—	150
	отъ Вигдора Эйхенблата за мостовой сборъ въ Людвиновѣ, по контракту 300 злот.	250	—	50	—	400	—	—	—	—
800	г) Отъ аренды рыбной ловли: отъ Михаила Курки за рыбную ловлю на рѣкѣ Бугѣ подъ Людвиновомъ, по контракту 300 зл.	300	—	—	—	300	—	—	—	—
	отъ Эли Мерховича за рыбную ловлю въ прудѣ въ Лозицахъ подъ Людвиновомъ 400 зл.	400	—	—	—	750	—	50	—	—
	дохода отъ рыбной ловли въ Лозицкихъ притокахъ 50 зл.	50	—	—	—	50	—	—	—	—
7,680	итого по III-й статьѣ .	6,596	—	950	—	7,546	—	404	—	270
<i>Статья IV. Доходы отъ огород- ныхъ овощей.</i>										
600	1) Зелень: а) карто- фель: за 150 корн. проданныхъ въ Лозицахъ по 1 зл. 15 гр. за 300 корн. проданныхъ въ Мендзыжцѣ по 1 зл. 20 гр. за 20 корн. проданныхъ въ Сарнакахъ по 1 зл. 10 гр.	225	—	—	—	751	20	—	—	151
		500	—	—	—	26	20	—	—	—

86	с) Зъ wynajęcia pomieszczeń: od Wigдора Zelmanowicza za wynajęcie pustej chałupy w Ludwinowie, za zł 100	100	—	—	—	100	—	—	—	14
406	Summa tytułu II-o .	384	20	—	—	384	20	35	10	14
<i>Tytuł III. Z obiektów dzierżawnych.</i>										
30	а) Z wynajęcia ogrodów: od Andrzeja Łopatki za wynajęcie ogrodu zadwornym zwanego	32	—	—	—	32	—	—	—	2
200	б) Sadów ogrodowych: od Józefa Ogrodnika za sad przy dworze jak umowa	72	—	—	—	72	—	—	—	—
	od Szmula Lewkowicza za sad Pszczolnik zwany	54	—	—	—	126	—	74	—	—
500	с) Z przedzierżawionych młynów: od Michała Karasia za dzierżawę wiatra- ka Łozickiego, jak ugoda	618	—	—	—	618	—	—	—	118
5,000	д) Z propinacji: miejskiej: z wydzierżawienia propinacji Łozickiej, jak kontrakt za zło- tych 5,000	4,200	—	800	—	5,000	—	—	—	—
300	wiejskiej: od Marcina Karasia za wy- dzierżawioną w Ludwinowie karcznię	120	—	—	—	120	—	180	—	—
600	е) Z jarmarcznego i targowego: od Izraela Boruchowicza za jarmarczne z miasta Lezu, za kontraktem zlp. 300 . od Zelmana Hufson za targowe	200	—	100	—	500	—	100	—	—
250	ф) Z grobel i mostów: od Włofa Ickowicza za groble w Łozicach za kontraktem zlp. 100	100	—	—	—	100	—	—	—	150
	od Wigдора Ejchenblat za mostowe w Lu- dwinowie za kontraktem zlp. 300	250	—	50	—	400	—	—	—	—
800	г) Z rybołówstwa: od Michała Kurka za rybołówstwo na rzece Bugu pod Ludwinowem, za kontraktem zlp. 300	300	—	—	—	300	—	—	—	—
	od Eli Merchowicza za rybołówstwo stawne w Łozicach pod Ludwinowem, zlp. 400 z dochodu z łowu klombami na potokach Łozickich, zlp. 50	400	—	—	—	750	—	50	—	—
		50	—	—	—	50	—	—	—	—
7,680	Summa tytułu III-o .	6,596	—	950	—	7,546	—	404	—	270
<i>Tytuł IV. Dochody z ogroduwiny.</i>										
600	1) Z Warzywa: а) карто- fle: за korcy 150 sprzedanych w Łozicach, po zlp. 1 gr. 15 . за korcy 300 sprzed. w Mię- dzyrzeczu, po zlp. 1 gr. 20 . за korcy 20 sprzedanych w Sarnakach po zlp. 1 gr. 10	225	—	—	—	751	20	—	—	151
		500	—	—	—	26	20	—	—	—

200	b) капуста: { за 10 копъ отъ Эли Мордковича по 4 зл. за 5 копъ отъ Антона Лобачевского по 4 зл. за 15 ³⁰ копъ проданныхъ въ Варшавѣ по 8 зл.	40	—	—	180	—	20	—
50	c) бураки: за 6 корц. отъ Блажея Карвуль по 2 зл.	12	—	—	12	—	38	—
40	d) морковь: за 8 корц. проданныхъ въ Сѣльцахъ по 3 зл.	24	—	—	24	—	16	—
150	2) Ленъ и пенька { за 3 цент. льна проданные въ Яворовѣ по 20 зл. за 3 корц. коноплянаго сѣмени по 10 зл.	60	—	—	90	—	60	—
1,040	итого по IV-й статьѣ	1,057	20	—	1,057	20	134	151
<i>Статья V. Доходъ отъ пастбищъ и зимовья.</i>								
40	a) Отъ пастбищъ: за 100 штукъ скота, принятыхъ на пастбище, по 5 зл. со штуки	500	—	—	500	—	—	460
800	b) Отъ зимованія: за зимованіе 50 штукъ скота, по 18 зл.	900	—	—	900	—	—	100
840	итого по V-й статьѣ	1,400	—	—	1,400	—	—	560
<i>Статья VI. Доходъ съ луговъ.</i>								
60	a) Отъ аренды луговъ: отъ Варфоломея Пазя, за 12 морговъ луга по 10 зл. за моргъ	120	—	—	120	—	—	60
5,000	b) Отъ продажи сѣна: за 2,000 цент. сѣна проданныхъ Г. Линдербергу, по 2 зл. 15 гр. за центнеръ	5,000	—	—	5,000	—	—	—
5,060	итого по VI-й статьѣ	5,120	—	—	5,120	—	—	60
<i>Статья VII. Доходъ отъ хлеба и</i>								
1,800	a) Пшеница за 200 корц. пшеницы по 18 зл., согласно торговому протоколу и контракту	3,600	—	—	3,600	—	—	1,800
6,000	b) Рожь за 300 корцевъ ржи, по 6 зл.	1,800	—	—	1,800	—	4,200	—
2,000	c) Ячмень за 500 корцевъ ячменя по 5 зл.	2,500	—	—	2,500	—	—	500
5,000	d) Овесъ за 1,000 корцевъ овса по 4 зл.	4,000	—	—	4,000	—	1,000	—
600	e) Горохъ за 40 корцевъ гороха по 10 зл.	400	—	—	400	—	200	—
200	f) Просо за 20 корцевъ проса по 18 зл.	360	—	—	360	—	—	160
300	g) Гречиха за 50 корцевъ гречихи по 10 зл.	500	—	—	500	—	—	200
150	h) Солома	—	—	—	—	—	150	—
16,050	итого по VII-й статьѣ	13,160	—	—	13,160	—	5,550	2,660

200	b) капуста: { за 10 kóp od Eli Mortkowicza po złp. 4 kopa za 5 kóp od Antoniego Łobaczewskiego po złp. 4 kopa za 15 ³⁰ kopy w Warszawie sprzedanych, po złp. 8 kopa	40	—	—	180	—	20	—
50	c) buraki: za 6 korcy buraków od Błażeja Karwul po złp. 2	12	—	—	12	—	38	—
40	d) marchew: za 8 korcy marchwi w Sielcach po złp. 3	24	—	—	24	—	16	—
150	2) Z lnu i konopi { za 3 cent. lnu w Jaworowie sprzedanego po złp. 20 cent. za 3 korce siemienia konopnego w Warsz. po złp. 10 korzec	60	—	—	90	—	60	—
1,040	Summa tytułu IV-o	1,057	20	—	1,057	20	134	151
<i>Tytuł V. Dochód z pastwisk i zimówki.</i>								
40	a) Z pastwiska: z przyjęcia 100 sztuk bydła na pastwisko od sztuki po złp. 5	500	—	—	500	—	—	460
800	b) Z zimówki: za prezimowanie 50 sztuk bydła po 18 złp.	900	—	—	900	—	—	100
840	Summa tytułu V-o	1,400	—	—	1,400	—	—	560
<i>Tytuł VI. Dochód z łąki.</i>								
60	a) Z wydzierżawienia łąki: od Bartłomieja Paźia za wydzierż. łąki 12 morgów po złp. 10 morga	120	—	—	120	—	—	60
5,000	b) Za sprzedane siano: za 2,000 centnarów siana W. Lindersberg sprzedanego, po złp. 2 gr. 15 za centnar	5,000	—	—	5,000	—	—	—
5,060	Summa tytułu VI-o	5,120	—	—	5,120	—	—	60
<i>Tytuł VII. Dochód z krescencyi</i>								
1,800	a) Pszenica za 200 korcy pszenicy, po złp. 18 korzec jak w protokóle licytacyjnym i kontraktowym	3,600	—	—	3,600	—	—	1,800
6,000	b) Żyto za 300 korcy żyta, korzec po 6 złp.	1,800	—	—	1,800	—	4,200	—
2,000	c) Jęczmień za 500 korcy jęczmienia, korzec po 5 złp.	2,500	—	—	2,500	—	—	500
5,000	d) Owies za 1,000 korcy owsa, korzec po 4 złp.	4,000	—	—	4,000	—	1,000	—
600	e) Groch za 40 korcy grochu, korzec po 10 złp.	400	—	—	400	—	200	—
200	f) Proso za 20 korcy prosa, korzec po 18 złp.	360	—	—	360	—	—	160
300	g) Tatarka za 50 korcy tatarki, korzec po 10 złp.	500	—	—	500	—	—	200
150	h) Słoma	—	—	—	—	—	150	—
16,050	Summa tytułu VII-o	13,160	—	—	13,160	—	5,550	2,660

Статья VIII. Доходъ отъ скота.										
2,000	1) Коровы	а) отъ найма дойныхъ коровъ,	за 50 коровъ по 48 зл. въ годъ по контракту	2,000	400	}	2,470		470	
		б) отъ молока								
		в) отъ телятъ	за 20 штукъ проданныхъ въ Варшавѣ, по 3 зл. 15 гр.	70						
300	2) Лошади и жеребятъ		за 2 рыжія лошади 6 лѣтъ	360			360		60	
400	3) Волы	а) рабочіе	за 8 штукъ воловъ по 60 зл. . .	480	}		624		224	
		б) неучи	за 4 штукъ неучей по 36 зл. . .	144						
2,500	4) Овцы	в) бараны	за 5 барановъ, по 180 зл. штука . .	540	}		3,892		1,392	
		г) матки	за 24 матки, по 18 зл. штука . .	432						
		д) скопцы	за 200 скопцевъ, по 8 зл. штука . .	1,600						
		е) шерсть	за 200 камней шерсти, по 60 зл. .	1,200						
		ж) молоко	за 6 копъ сыра, по 20 зл. за копу .	120						
	5) Свины	а) кабаны	за 2 кабана, по 36 зл.	72						
		б) матки	за 5 матокъ, по 20 зл.	100						
		в) боровы	за 18 боровчиковъ по 16 зл.	288						
		г) поросята	за 20 поросятъ, по 1 зл. 10 гр. . .	26 20						
5,400	итого по VIII-й статьѣ .			7,432 20	400		7,832 20		2,432 20	
Статья IX. Доходъ отъ домашнихъ птицъ и доней.										
100	а) Каплуны	за 12 каплуновъ, по 1 зл. . . .	12			177 15			77 15	
	б) Курицы	за 6 курицъ, по 1 зл. . . .	6							
	в) Цыплята	за 40 цыплятъ по 15 гр. . . .	20							
	г) Утки	за 30 утокъ, по 1 зл. . . .	30							
	д) Гуси	за 20 гусей, по 1 зл. 15 гр. . . .	30							
	е) Индѣйки	за 12 индѣекъ, по 6 зл. . . .	72							
100	ж) Яицы	за 5 копъ яицъ, по 1 зл. 15 гр.	7 15							
	итого по IX-й статьѣ .			177 15		177 15		77 15		
Статья X. Доходъ отъ пивовареннаго и винокуреннаго заводовъ.										
2,000	а) Отъ пивовареннаго завода:									
	продано 300 бочекъ пива, каждая въ 27 гарн., по 5 зл.			1,500						
	продано 100 полубочекъ полпива, по 2 зл.			200		1,833 10	166 20			
	продано 100 гарнцевъ дрожжей, по 1 зл. 10 гр.			130 10						

Tytuł VIII. Dochód z inwentarza.									
1) Od krów	a) z paktu krów	za krów 50, od sztuki po złp. 48 rocznie po kontrakcie . . .	2,000	—	400	—	—	—	—
	b) z nabiału						2,470	—	470
	c) z cieląt	za 20 sztuk w Warszawie sprzedanych po złp. 3 gr 15 . . .	70	—	—	—	—	—	—
2) Konie i źrebięta		za 2 konie kasztanowate, po 6 lat mające	360	—	—	360	—	—	60
3) Woły	a) robocze	za 8 sztuk wołów po złp. 60	480						
	b) nienuki	za 4 sztuki nienuków po złp. 36	144			624	—	—	224
4) Owce	c) tryki	za 5 tryków, sztuka po złp. 108	540	—	—				
	d) maciory	za 24 macior, sztuka po złp. 18	432	—	—				
	e) skopy	za 200 sztuk skopów po złp. 8	1,600	—	—	3,892	—	—	1,392
	f) wełna	za 20 kamieni wełny po złp. 60	1,200	—	—				
	g) nabiał	za 6 kop sérków, kopa po złp. 20 . . .	120	—	—				
5) Trzoda chlewna	a) kiernosy	za 2 kiernosy po złp. 36	72	—	—	—	—	—	—
	b) maciory	za 5 macior po złp. 20	100	—	—	—	—	—	—
	c) wieprzaki	za 18 wieprzaków po złp. 16	288	—	—	—	—	—	—
	d) prosięta	za 20 prosiaków po złp. 1 gr. 10	26 20	—	—	—	—	—	—
Summa tytułu VIII-o .			7,432 20		400	7,832 20	—	—	2,432 20
Tytuł IX. Dochód z drobiu i danin.									
a) Kapłony		za kapłonów 12 po złp. 1	12	—	—				
b) Kury		za 6 kur po złp. 1	6	—	—				
c) Kurczęta		za 40 kurcząt po gr. 15	20	—	—				
d) Kaczki		za 30 kaczek po złp. 1	30	—	—	177 15	—	—	77 15
e) Gęsi		za 20 gęsi po złp. 1 gr. 15	30	—	—				
f) Indyki		za 12 indyków po 6 złp.	72	—	—				
g) Jaja		za 5 kóp jaj, kopa po złp. 1 15 gr.	7 15	—	—				
Summa tytułu IX-o .			177 15			177 15	—	—	77 15
Tytuł X. Dochód z browaru i gorzelni.									
a) Z browaru:									
sprzedano 300 beczek piwa, beczka 27 garn-cy, po złp. 5			1,500	—	—				
sprzedano 100 półbeczek cienkusz czyli podpiwku po złp. 2			200	—	—	1,833 10		166 20	—
sprzedano 100 garnicy drożdży, garniec po złp. 1 gr. 10			133 10	—	—				

5,000	б) Отъ винокуреннаго завода: за 6,000 гарнцевъ вина 6½ град. крепости, по 1 зл. 10 гр	6,333	10	—	—	6,333	10	—	1,333	10
2,000	в) Отъ прокормленія: за прокормленіе 100 воловъ, за выче- томъ издержекъ, по 20 зл. 15 гр. со штуки за прокормленіе 24 свиней, по 8 зл. со штуки	2,050	—	—	—	2,242	—	—	242	—
9,000	итого по X-й статьѣ	10,408	20	—	—	10,4	8	20	1,575	10
70	<i>Статья XI. Доходъ отъ пчель.</i>									
	а) За 15 гарнцевъ меда, по 24 зл.	120	—	—	—	160	—	—	90	—
70	б) За 20 фунтовъ воска, по 2 зл.	40	—	—	—	—	—	—	—	—
	итого по XI-й статьѣ	160	—	—	—	160	—	—	90	—
20	<i>Статья XII. Случайные доходы.</i>									
	а) За 10 овечьихъ шкуръ, по 2 зл.	20	—	—	—	—	—	—	—	—
	б) За скотъ задержанный въ погравѣ, за 60 штукъ по 2 зл. съ каждой штуки	120	—	—	—	140	—	—	120	—
20	итого по XII-статьѣ	140	—	—	—	140	—	—	120	—

Общій перечень дохода:

	По штату		Поступи-		Остается		Всего		Противъ штата былъ			
	положено		ло		въ				общаго дохода			
	злот.	грш.	злот.	грш.	злот.	грш.	злот.	грш.	злот.	грш.	злот.	грш.
Отъ начетовъ	221	8	221	8	—	—	221	8	—	—	—	—
Остатковъ	1,009	3	802	28	206	5	1,009	3	—	—	—	—
По статьѣ I	660	20	540	5	120	15	660	20	—	—	—	—
„ II	406	—	384	20	—	—	384	20	35	10	14	—
„ III	7,680	—	6,596	—	950	—	7,546	—	404	—	270	—
„ IV	1,040	—	1,057	20	—	—	1,057	20	134	—	151	20
„ V	840	—	1,400	—	—	—	1,400	—	—	—	560	—
„ VI	5,600	—	5,120	—	—	—	5,120	—	—	—	60	—
„ VII	16,050	—	13,160	—	—	—	13,160	—	5,550	—	2,660	—
„ VIII	5,400	—	7,432	20	400	—	7,832	20	—	—	2,432	20
„ IX	100	—	177	15	—	—	177	15	—	—	77	15
„ X	9,000	—	10,408	20	—	—	10,408	20	166	20	1,575	10
„ XI	70	—	160	—	—	—	160	—	—	—	90	—
„ XII	20	—	140	—	—	—	140	—	—	—	120	—
в с е г о	47,557	1	47,601	16	1,676	20	49,278	6	6,290	—	8,011	5
	1,721	5	1,676	20	—	—	—	—	—	—	6,290	—
	49,278	6	49,278	6	—	—	—	—	—	—	1,721	5

Балансъ.

По штату должно было по-	47,557	1
ступить	49,278	6
Общій доходъ составляетъ		
Слѣдовательно поступило	1,721	5
свыше штата		

5,000	b) Z gorzelni: za 6,000 garncy wódki, 6½ próby, gar- niec po zlp. 1 gr. 10	6,333	10	—	—	6,333	10	—	—	1,333	10
2,000	c) Z wykarmu: z wykarmu 100 sztuk wołów, po potrące- niu expensy, od sztuki po zlp. 20 gr. 15 z wykarmu 24 sztuk trzody chlewniej, po zlp. 8 na sztuce	2,050	—	—	—	2,242	—	—	—	242	—
		192	—	—	—						
9,000	Summa tytułu X-o	10,408	20	—	—	10,408	20	166	20	1,575	10
	<i>Tytuł XI. Dochód z pszczół.</i>										
76	a) Za 15 garncy miodu po zlp. 24 garniec	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70	b) Za 24 funtów woszczyn, funt po zlp. 2	40	—	—	—	160	—	—	—	90	—
	Summa tytułu XI-o	160	—	—	—	160	—	—	—	90	—
	<i>Tytuł XII. Dochody przypadkowe.</i>										
20	a) Za 10 skór owczych	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Od zajętego bydła w szkodzie sztuk 60, od każdej sztuki po zlp. 2	120	—	—	—	140	—	—	—	120	—
20	Summa tytułu XII-o	140	—	—	—	140	—	—	—	120	—

Ogólne zebranie dochodu:

	Podług		Wpłynęło		Zalega		Ogół		A więc dochód ogólny			
	etat u po- winno wplynać								względem etatu wy- nosi			
	złote	grsze	złote	grsze	złote	grsze	złote	grsze	złote	grsze	złote	grsze
Z defektów	221	8	221	8	—	—	221	8	—	—	—	—
Z remanentów	1,009	3	802	28	206	5	1,009	3	—	—	—	—
Z tytułu I	660	20	540	5	120	15	660	20	—	—	—	—
„ II	406	—	384	20	—	—	384	20	35	10	14	—
„ III	7,680	—	6,596	—	950	—	7,546	—	404	—	270	—
„ IV	1,040	—	1,057	20	—	—	1,057	20	134	—	151	20
„ V	840	—	1,400	—	—	—	1,400	—	—	—	560	—
„ VI	5,060	—	5,120	—	—	—	5,120	—	—	—	60	—
„ VII	16,050	—	13,160	—	—	—	13,160	—	5,550	—	2,660	—
„ VIII	5,400	—	7,432	20	400	—	7,832	20	—	—	2,432	20
„ IX	100	—	177	15	—	—	177	15	—	—	77	15
„ X	9,000	—	10,408	20	—	—	10,408	20	166	20	1,575	10
„ XI	70	—	160	—	—	—	160	—	—	—	90	—
„ XII	20	—	140	—	—	—	140	—	—	—	120	—
Summa ogólna	47,557	1	47,601	16	1,676	20	49,278	6	6,290	—	8,011	5
	1,721	5	1,676	20	—	—	—	—	—	—	6,290	—
	49,278	6	49,278	6	—	—	—	—	—	—	1,721	5

Billans.

Podług etatu wpłynąć po-	47,557	1
winno zlp.	49,278	6
Ogół dochodu		
Zatem nad etat	1,721	5

По штату положено		Расходъ	Выдано		Слѣду- еть вы- дать		Сумма расхода		Противъ штата выдано				
злот.	грош.		злот.	грош.	злот.	грош.	злот.	грош.	болѣе	менѣе			
Статья I. Казенныя подати.													
600	—	а) Контингенсъ ливерунковый : съ деревни N двороваго контин- генса за 1800 ⁰⁰ / ₁₀₀	600	—									
217	—	б) Подымная подать: съ деревни или города N дво- роваго подымнаго сбора съ	217	—									
300	—	с) Дорожный шарварковый сборъ: съ деревни какъ выше	300	—									
100	—	д) Страховая отъ огня склада съ дворовыхъ строеній, какъ вы- ше	100	—	1,217	—							
1,217	—	итого по I-й статьѣ .	—	—	1,217	—							
Статья II. Духовныя по- винности.													
500	—	а) Десятина наличными деньга- ми: уплачено десятины слѣдующей церкви N	500	—									
180	—	б) На содержаніе церковной прислуги: 1) органисту при церкви N	100	—	} 680								
	—	2) ключарю „	80	—									
680	—	итого по II-й статьѣ .	—	—	680	—							
Статья III Расходы на об- щественныя заведенія.													
200	—	На содержаніе общественнаго у- чилища выдано жалованья У- чителю N, за срокъ N	200	—	200	—							
200	—	итого по III-й статьѣ .	—	—	200	—							
Статья IV. Наемъ.													
500	—	На наемъ рабочихъ для жатвы, за 300 дней по 1 зл.	300	—	300	—							
500	—	итого по IV-й статьѣ .	—	—	300	—							
Статья V. На хозяйственные снаряды.													
500	—	За рѣзецъ къ пинскому ларю . .	8	—									
	—	За 6 косъ по 3 злот.	18	—									
	—	За починку 2 возовъ	10	—									
	—	За 10 мѣшковъ по 2 злот.	20	—	56	—							
500	—	итого по V-й статьѣ .	—	—	56	—							

Etem przeznacze- niono	Rozchód		Wydano		Należy do wy- płace- nia	Ogół rozcho- du	A zatem przeciw etatowi wydano		Nr. dowodu
	złote	grosze	złote	grosze			więcej	mniej	
<i>Tytuł I. Podatki krajowe.</i>									
600	a) Kontyngens liwerunkowy:								
217	z wsi N kontyngensu dworskiego za rok 18 ⁰⁰ / ₁₀₀		600	—					
300	b) Podymne:								
100	z wsi lub miasta N, podymnego dworskiego		217	—					
	c) Szarwark drogowy:								
	z wsi jak wyżej		300	—					
	d) Składki ogniowej:								
	z zabudowań dworskich, jak wy- żej		100	—	1,217	—			
1,217	Summa tytułu I-o .		—	—	1,217	—			
<i>Tytuł II. Ciężary duchowne.</i>									
500	a) Dziesięcina w gotowiznie :								
180	opłacono dziesięciny kościołowi N należnej		500	—					
	b) Na utrzymanie sług kościel- nych :								
	1) organistów przy kościele N .		100	—					
680	2) zakrystyanowi „		80	—	680	—			
	Summa tytułu II-o .		—	—	680	—			
<i>Tytuł III. Wydatki na instytu- ta publiczne.</i>									
200	Na utrzymanie szkoły publicznej, pensyi Professorowi N wypłaco- no za czas N		200	—	200	—			
	Summa tytułu III-o .		—	—	200	—			
<i>Tytuł IV. Najem.</i>									
600	Na najem dni żniwowych 300, po złp. 1		300	—	300	—			
	Summa tytułu IV-o .		—	—	300	—			
<i>Tytuł V. Na sprzęty gospo- darskie.</i>									
500	Za rzezak do lady Pińskiej		8	—					
	Za 6 koss po złp. 3		18	—					
	Za reparacyą wózów po złp. 2 . . .		10	—					
	Za 10 worków po złp. 2		20	—	56	—			
500	Summa tytułu V-o .		—	—	56	—			

<i>Статья VI. Расходы по пропинации.</i>			
а) На покупку пива: за 36 бочек пива изъ Кальварии, бочка по 5 злот.	180		
б) На покупку спирта: за 600 гарнцевъ оковиты, по 2 зл. 15 грош.	1,500		
в) На покупку пивоварной и шиночной посуды: за 2 заторные чана, вѣ 1 корецъ, по 12 злот.	24		
за гарнищъ, квартиру, квартиру для шинка въ Людвиновѣ	12	2,202	
д) На покупку материаловъ для пивоваренія и винокурения: за порошокъ для раствора дрожжей	6		
за 300 возовъ дровъ для пивовареннаго или винокуреннаго завода, по 1 злот. 15 грош.	450		
за наемъ рабочихъ для винокуреннаго завода, за 10 дней по 1 злот.	30		
итого по VI-й статьѣ		2,202	
<i>Статья VII. Покупка скоти.</i>			
а) За 2 рабочія лошади, какъ показано по приходу, по 100 зл. за одну	200		
б) Волы, за 2 пары рабочихъ воловъ по 54 злот.	216		
в) Овцы, за 2 барана лучшей породы по 108 зл.	216	1,032	
д) Коровы, за 10 дойныхъ коровъ по 36 злот.	360		
е) За матку для приплода	40		
итого по VII-й статьѣ		1,032	
<i>Статья VIII. Постройки и починки.</i>			
а) За постройку 3 мостовъ, по утвержденной смѣтѣ	150		
б) За починку молотильнаго сараја, по утвержденнымъ условіямъ и квитанціи	40	210	
в) За постройку сырниці для содержателя дойныхъ коровъ, по утвержденному разрѣшенію	20		
итого по VIII-й статьѣ		210	
<i>Статья IX. Жалованье служащимъ.</i>			
Администратору процентъ отъ чистаго дохода			10,000
а) Эконому въ Лазидлахъ, Гусацкомъ, жалованья въ годъ 200 злот.	200		

<i>Tytuł VI. Wydatki propinacyjne.</i>			
а) Na zakupienie: za 36 beczek piwa z Kalwaryi, beczka po złp. 5	180		
б) Na zakupienie spirytusu: za 600 garncy okowity, po złp. 2 gr. 15	1,500		
в) Na zakup sprzętów browarnych i szynkowych: za dwie kadek zaciernych jedno-korcowych po złp. 12	24		
за гарнищъ, квартиру i kwaterkę, do szynku w Ludwinowie	12	2,202	
д) Na zakup materyałów do warzenia piwa i palenia wódek: na proszek do rozczyzny holowicy	6		
за 300 fur drzewa do browaru lub gorzelni, fura po złp. 1 gr. 15	450		
за наемъ robotnika do gorzelni dni 30, za dzień po złp. 1	30		
Summa tytułu VI-go		2,202	
<i>Tytuł VII. Zakup inwentarza.</i>			
а) Za 2 konie robocze, jako przychód inwentarza po złp. 100	200		
б) Woły, za dwie pary wolów roboczych, po złp. 54	216		
в) Owce, za dwa tryki krwi czystej po złp. 108	216	1,032	
д) Krowy, za 10 sztuk krów do pakta po złp. 36	360		
е) Za maciorę do chowu i rozmnożenia złp. 40	40		
Summa tytułu VII-go		1,032	
<i>Tytuł VIII. Budowle i reparacye.</i>			
а) Za wystawienie 3 mostów jak potwierdzony kosztorys	150		
б) Za reparacyę młockarni jak potwierdzona ugoda i kwit.	40	210	
в) Za postawienie sernika dla pakciarza, jak potwierdzone upoważnienie	20		
Summa tytułu VIII-go		210	
<i>Tytuł IX. Pensye ekonomiczne.</i>			
Administrаторowi procent od dochodu netto			10,000
а) Ekonomowi w Łozicach Husackiemu pensyi rocznie po złp. 200	200		

	б) Эконому въ Людвиновѣ, Казиміру Борнѣ, 150 злот.	150	—		
	в) Прикащику въ Лазинахъ Игнатию Корчаку 70 злот.	70	—		
	д) Пастуху въ Людвиновѣ Ивану Гризалѣ 50 злот.	50	—		
	е) Двѣмъ для надзора за доеніемъ коровъ Марьяннѣ Котъ 70 злот.	70	—		
	ф) 6-ти женщинамъ, занимающимся доеніемъ коровъ, по 10 злот. въ годъ	40	—		
0,580	итого по IX-й статьѣ	—	—	580	10.000
	<i>Статья X. Путевыя издержки.</i>				
200	Съ 6 повозокъ, отправленныхъ въ Варшаву съ пшеницею, всего 30 корцевъ, уплачено въ Крошовѣ мостового сбора, по 2 гр. съ лошади	—	12	—	12
200	итого по X-й статьѣ	—	12	—	12
	<i>Статья XI. Неожиданные расходы.</i>				
500	За 5 корцевъ пшеницы для поѣва по 20 злот.	100	—		
	За лекарства для рогатаго скота, овецъ и проч.	50	—		
	итого по XI-й статьѣ	—	—	150	—

Перечень статей расхода.		По штату положено		Выдано		Остается къ выда- чѣ		Противъ штата выдано			
								меньѣ		болѣе	
		злот.	грш.	злот.	грш.	злот.	грш.	злот.	грш.	злот.	грш.
Статья I.	Казенныя подати	1,217	—	1,217	—	—	—	—	—	—	—
„ II.	Духовныя повинности	680	—	680	—	—	—	—	—	—	—
„ III.	Общественныя заведенія	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—
„ IV.	Наемъ	500	—	300	—	—	—	200	—	—	—
„ V.	Хозяйственныя снаряды	500	—	56	—	—	—	444	—	—	—
„ VI.	Расходы по пропизации	3,000	—	2,202	—	—	—	798	—	—	—
„ VII.	Покупка скота	1,600	—	1,032	—	—	—	568	—	—	—
„ VIII.	Постройки и починки	500	—	210	—	—	—	290	—	—	—
„ IX.	Жалованье служителямъ	10,580	—	580	—	10,000	—	—	—	—	—
„ X.	Путевыя издержки	200	—	12	—	—	—	199	18	—	—
„ XI.	Неожиданные расходы	500	—	150	—	—	—	350	—	—	—
всего .		19,477	—	6,627	1	10,000	—	2,849	18	—	—
Сравненіе дохода и расхода:		злот. гр									
въ приходѣ было		49,278 6									
штатные расходы простирались на		16,627 12									
остается чистаго дохода		32,650 24									
по утвержденному на 18 ³⁴ / ₂₅ годъ штату чистый доходъ составля- етъ		30,000 —									
по настоящему отчету „		32,650 24									
слѣдовательно по отчету поступи- ло чистаго дохода свыше штата		2,650 24									

	b) Ekonomowi w Ludwinowie Kazimierzowi Bormie zlp. 150	150	—	—	—	—
	c) Dyspozytorowi w Łazicach Ignacemu Karczak zlp. 70 . .	70	—	—	—	—
	d) Pastuchowi w Ludwinowie Janowi Gryzale zlp. 50	50	—	—	—	—
	e) Dziewce pachtowej Maryan- nie Kot zlp. 70	70	—	—	—	—
	f) Dojaczkom 6-in po zlp. 10 rocznie	40	—	580	—	—
10,580	Summa tytułu IX-go .	—	—	580	—	10,000
	<i>Tytuł X. Koszta podróży.</i>					
200	Od 6-u fur posyłanych do War- szawy z pszenicą w ilości 30 korcy, zapłacono w Kroszowie mostowego, po 2 grosze od konia	—	12	—	12	—
200	Summa tytułu X-go .	—	12	—	12	—
	<i>Tytuł XI. Wydatki nadzwyz- czajne.</i>					
500	Za 5 korcy pszenicy do siewu, po zlp. 20	100	—	—	—	—
	Lekarstwo dla bydła i owiec i t. p.	50	—	150	—	—
	Summa tytułu XI-go .	—	—	150	—	—

Zebrańie tytułów wydatku.		Etatem przeznaczo- no		Wydano		Zalega		A tak względem etatu wydano				
								mniej		więcej		
		złote	grosze	złote	grosze	złote	grosze	złote	grosze	złote	grosze	
Tytuł I.	Podatki krajowe	1,217	—	1,217	—	—	—	—	—	—	—	—
" II.	Ciężary duchowne	680	—	680	—	—	—	—	—	—	—	—
" III.	Instytuta publiczne	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—
" IV.	Najem	500	—	300	—	—	—	200	—	—	—	—
" V.	Sprzęty gospodarskie	500	—	56	—	—	—	444	—	—	—	—
" VI.	Wydatki propinacyjne	3,000	—	2,202	—	—	—	798	—	—	—	—
" VII.	Zakup inwentarza	1,600	—	1,032	—	—	—	568	—	—	—	—
" VIII.	Budowle i reparacye	500	—	210	—	—	—	290	—	—	—	—
" IX.	Pensye ekonomiczne	10,580	—	580	—	10,000	—	—	—	—	—	—
" X.	Koszta podróży	200	—	12	—	—	—	199	18	—	—	—
" XI.	Wydatki nadzwyczajne	500	—	150	—	—	—	350	—	—	—	—
S u m m a .		19,477	—	6,627	12	10,000	—	2,849	18	—	—	—
Porównanie przychodu i rozchodu:		złote		gr								
przychód czyni		49,278		6								
wydatki etatowe		16,627		12								
pozostaje czystego dochodu		32,650		24								
podług etatu na rok 1823/24 zatwier- dzonego, dochód netto wynosi		30,000		—								
podług niniejszego rachunku		32,650		24								
a zatem podług rachunku jest docho- du netto nad etat więcej		2,650		24								

№ 9.

О томъ, что управленіе имѣніями и лѣсами послѣ супримованнаго и Познанскаго духовенства ввѣрено Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

(3 (15) Ноября 1831 года)

По указу
Всепресвѣтѣйшаго, Державнѣйшаго
Государя Императора
НИКОЛАЯ I-го,
Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Временное Правленіе Царства Польскаго,

принявъ въ уваженіе, что управленіе имѣніями и фундушами за уничтоженіемъ духовныхъ заведеній оставшимися въ соединеніи съ управленіемъ казенными имѣніями въ завѣдываніи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства состоящими, не токмо уменьшить расходы чрезъ увольненіе отъ службы чиновниковъ для управленія первыми содержимыхъ, но, сверхъ того, введетъ надлежащее въ сборъ доходовъ единообразіе, столь нужное въ управленіи казенными имѣніями, о пользѣ чего, Законное Правительство Царства Польскаго разсуждало уже прежде 29 Ноября минувшаго года, — постановило и постановляетъ слѣдующее:

Ст. 1.

Недвижимыя имѣнія, лѣса и всякіе фундуши, оставшіеся въ Царствѣ Польскомъ, какъ за уничтоженіемъ духовныхъ заведеній, такъ и послѣ духовенства къ Герцогству Познанскому отошедшаго, имѣютъ состоять временно въ завѣдываніи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства впредь до окончательнаго распоряженія и обращенія оныхъ, по Высочайшей волѣ къ надлежащему назначенію.

Ст. 2.

Правительственная Коммисія Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства по обоюдномъ сношеніи, приведутъ въ извѣстность всѣ

№ 9.

Zarząd dobrami i lasami po duchowieństwie supprimowaném i poznańskim, poruczony Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

(d. 3 (15) Listopada 1831 roku)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO
MIKOŁAJA I-go,
CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc., etc., etc.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego.

Zważając, iż administracya dóbr i funduszów po instytucjach supprimowanych, połączona z administracyą dóbr rządowych, pod kierunkiem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu zostających, nietylko przyniesie oszczędność w wydatkach przez usunięcie oddzielnej służby do zarządu pierwszych utrzymywanej, ale nadto w osiągnięciu dochodów zachowaną będzie jednostajność, która w administrowaniu własności publicznych tak jest potrzebną, że korzyści te były już w Rządzie prawym Królestwa Polskiego przed dniem 29 Listopada r. z. roztrząsane, postanowił i stanowi co następuje:

Art. 1.

Dobra, lasy i wszelkie fundusze po instytucjach supprimowanych, tudzież po duchowieństwie, do Księztwa Poznańskiego odpadłem, w Królestwie pozostałe, mają zostawać tymczasowo pod administracyą Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, dopóki stale uregulowane na właściwy cel, za NAJWYŻSZYM NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA I KRÓLA potwierdzeniem, obrócone nie zostaną.

Art. 2.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, tudzież Przychodów i Skarbu, za wspólnem porozumieniem się, obliczą wszelkie activa i passiva, tudzież

приходы и расходы (activa и passiva) и определять чистый доход, какой сь выше означенныхъ фондушей, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства въ продолженіи управленія своего, обязана будетъ платить Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія на расходы, штатомъ супресивнымъ назначенные.

Ст. 3.

Доколь доходы рѣшительно опредѣлены не будутъ, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, обще сь Правительственною Коммисіею Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, изъ дохода 818,032 злотыхъ польскихъ 15 грошей, послѣднимъ штатомъ супресивнымъ означеннаго, исключать расходы на управленіе и улучшеніе недвижимыхъ имѣній, а также постоянный платежъ, имѣющій быть вносимымъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, а остальное за тѣмъ количество причислять къ чистому доходу, долженствующему временно поступать въ Правительственную Коммисію Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, для расходовъ, на счетъ помянутыхъ фондушей назначенныхъ.

Равнымъ же образомъ поступлено будетъ сь фондушами духовенства Герцогства Познанскаго въ послѣднемъ штатѣ показанными въ суммѣ 48,775 злотыхъ польскихъ 12 грошей.

Ст. 4.

Исполненіе постановленія сего, Временное Правленіе возлагаетъ на Правительственную Коммисію Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, на каждую по принадлежности.

Состоялось въ городѣ Варшавѣ, въ засѣданіи Временнаго Правленія, 3 (15) Ноября 1831 года.

Предсѣдатель Временнаго Правленія Царства Польскаго,
Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ (подписано) *Федоръ Енгель*.

№ 118.

ustanowiȧ czysty dochód z funduszów powyższych, który Skarb w ciągu swęj administracyi obowiązany będzie płacić Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, na wydatki etatem suppressyjnym określone.

Art. 3.

Dopóki dochód stale udeterminowany nie będzie, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wspólnie z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, od dochodu w summie złp. 818,032 gr. 15 ostatnim etatem suppressyjnym wykazanego, potrącȧ koszta administracyi i melioracyi dóbr, tudzież opłaty stałe do ponoszenia na Skarb przechodzące; pozostała zaś resztę uważać będą jako czysty dochód tymczasowo Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego płacić się mający na opędzenie wydatków, do rzeczonych funduszów przywiązanych.

Podobnież postąpią z funduszami po duchowieństwie Księstwa Poznańskiego, ostatnim etatem w summie złp. 48,775 gr. 12 wykazanemi.

Art. 4.

Wykonanie niniejszego postanowienia Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, tudzież Przychodów i Skarbu, w czym do której należy, Rząd Tymczasowy poleca.

w Warszawie, na posiedzeniu Rządu Tymczasowego, d. 3 (15) Listopada 1831 r.

Prezes Rządu Królestwa Polskiego,

Rzeczywisty Tajny Radca (podpisano) *Engel*.

Nr. 118.

N° 10.

Высочайшее разрѣшеніе, данное Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства для обращенія, по сношенію съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ казенное вѣдомство имѣній упраздненнаго духовенства, въ замѣнъ за казенныя имѣнія, въ случаѣ необходимости приведенія въ надлежащій составъ Всеми-
лостивѣйше пожалованныхъ казенныхъ имѣній.

(11 (23) Мая 1836 года.)

Божіею Милостію,
МЫ, НИКОЛАЙ I-й,

ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССИЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,
и проч., и проч., и проч.

Признавая нужнымъ для приведенія въ надлежащій составъ нѣкоторыхъ, Всеми-лостивѣйше Нами пожалованныхъ казенныхъ имѣній, дополнить оныя, присоединеніемъ къ нимъ участковъ изъ имѣній упраздненнаго духовенства, принимая также въ соображеніе, что Финансовое начальство и по другимъ причинамъ можетъ встрѣтить надобность въ обращеніи въ свое вѣдомство имѣній сего рода; не упуская, наконецъ, изъ вида ненарушимости фондуша упраздненнаго духовенства, который постановленіемъ Нашимъ 4 (16) Февраля 1832 года, по гипотечнымъ книгамъ, Мы обезпечить повелѣли; постановили и постановляемъ:

Ст. 1.

Имѣнія упраздненнаго духовенства, въ постановленіи Нашемъ 4 (16) Февраля 1832 года означенныя, могутъ быть Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства въ полномъ ихъ составѣ, или частями, смотря по мѣрѣ надобности, обращаемы въ Казенное вѣдомство; но въ замѣнъ того должна она Коммисія въ тоже самое время причислить къ общему духовному фондушу другія казенныя имѣнія, равной стоимости и соотвѣтственной въ отношеніи доходовъ надежности.

Ст. 2.

Обращеніе въ Казенное вѣдомство не прежде должно по

N° 10.

NAJWYŻSZE upoważnienie dla Kommissyi Rządowej Przy-
chodów i Skarbu, do zajęcia dóbr suppressowanych w za-
mian za dobra rządowe, w razie potrzeby zaokrąglenia do-
nacyów, za zniesieniem się z Kommissyą Rządową Spraw
Wewnętrznych i Duchownych.

(d. 11 (23) Maja 1836 r.)

Z Bożej Łaski

MY MIKOŁAJ I-y,

CESARZ WSZECH ROSSYJ, KRÓL POLSKI,

etc., etc., etc.

Mając na uwadze potrzebę zaokrąglenia niektórych dóbr rządowych, NAJŁASKAWIEJ przez Nas darowanych, za pośrednictwem wcielenia do nich części dóbr suppressowanych; zważając nadto, że zajść mogą i inne wypadki, w których władze skarbowe potrzebować będą zajęcia dóbr tejże natury; niespuszczając nakoniec z uwagi całości funduszu suppressyjnego, któryśmy ukazem Naszym z dnia 4 (16) Lutego 1832 r., hypotecznie zabezpieczyć polecili, postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1.

Dobra suppressowane, objęte ukazem Naszym z dnia 4 (16) Lutego 1832 r., mogą być przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu, w całości lub w części, w miarę uznanej potrzeby, na rzecz Skarbu zajęte; lecz Kommissya ta ma jednoczasowie dać funduszowi ogólnemu religijnemu inne dobra rządowe, w zamian, takiej samej wartości i takiejże pewności co do dochodów.

Art. 2.

Zajęcie nie pierwój nastąpi, dopóki Kommissya Rządowa

слѣдовать, какъ по предварительномъ обозрѣніи обоихъ имѣній къ замѣну предположенныхъ на мѣстѣ, особою Коммисіею, со стороны Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, а также Финансовъ и Казначейства, назначиться имѣющею, по подробномъ разсмотрѣніи оною стоимости ихъ и доходовъ съ нихъ получаемыхъ, по соглашеніи затѣмъ обѣихъ Правительственныхъ Коммисій на счетъ условій замѣна и послѣ письменнаго оныхъ утвержденія.

Ст. 3.

Когда такимъ образомъ замѣнъ назначенъ будетъ, то Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и Финансовъ и Казначейства будутъ имѣть право приступить къ переписанію вотчинничества и къ перечисленію долговъ Кредитнаго Земскаго Общества, согласно заключенному между ними условію и на основаніи рѣшенія, какое въ Главной Дирекціи Кредитнаго Земскаго Общества относительно долговъ на обоихъ имѣніяхъ лежащихъ состоится.

Ст. 4

Коль скоро, по содержанію предыдущихъ статей, замѣнъ въ исполненіе приведенъ будетъ, и имѣнія упраздненнаго духовенства, вмѣсто казенныхъ поступившія, признаны будутъ нужны ми для дополненія имѣній, перешедшихъ въ частную собственность по пожалованію, то Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства будетъ имѣть власть распорядиться оными въ пользу лицъ, коимъ имѣнія пожалованы, или же, если не будетъ въ томъ надобности, употребить ихъ для той цѣли, для которой они приобрѣтены.

Ст. 5.

Исполненіе вышеозначеннаго повелѣнія Нашего, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ Правительственнымъ Коммисіамъ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и Финансовъ Казначейства поручаемъ.

Данъ въ Царскомъ Селѣ, Мая 11 (23) дня 1836 года.

(подписано) „НИКОЛАЙ“.

Контрасигнировалъ: Министръ Статсъ-Секретарь
Графъ Степанъ Грабовскій.

Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, jak niemniej Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, nie zeszła na miejsce obu dóbr, na zamianę projektowanych, Kommissyi, i dopóki Kommissya ta wartości i dochodów obu dóbr nie rozpozna, i obie Kommissye Rządowe na warunki zamiany nie zgodzą się i takowych nie spiszą.

Art. 3.

Gdy zamiana zdecydowaną zostanie, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, oraz Przychodów i Skarbu, upoważnione zostają do przepisania długu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, podług umowy, jaką z sobą spiszą i decyzji, jaką Dyrekcyja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, względem pożyczki na obu dobrach ulokowanej, wyda.

Art. 4.

Skoro zamiana, w duchu powyższych artykułów do skutku przyjdzie, a dobra suppressowane w zamian rządowych nabyte, potrzebne będą do zaokrąglenia donacyi, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu mocną jest niemi na rzecz donataryuszów zarządzić, lub też gdyby ta potrzeba nie zachodziła, dać im przeznaczenie, dla którego nabyte zostały.

Art. 5.

Wykonanie powyższej woli Naszej, która w Dzienniku Praw zamieszczoną być ma, Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, oraz Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu polecamy.

Dan w Carskiem Siele, d. 11 (23) Maja 1836 r.

(podpisano) „НИКОЛАЙ“.

przez CESARZA I KRÓLA,

Minister Sekretarz Stanu (podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

№ 11.

Распоряжение, данное по случаю сообщения Инструкции, изданной для Генеральных Интендантов казенных имуществъ.

(2 (14) Января 1842 года.)

Въ N Губернское Правленіе.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ видахъ обезпеченія цѣлости имуществъ, состоящихъ въ завѣдываніи Правительственной Коммисіи, и дабы имѣть непосредственныя свѣдѣнія о томъ, какъ исполняются распоряженія и въ какомъ состояніи находится управленіе и хозяйство въ этихъ имуществахъ; сверхъ того, для побужденія, посредствомъ неусыпнаго надзора, арендаторовъ имѣній къ надлежащему исполненію принятыхъ ими обязанностей, а чиновниковъ по хозяйственной части, особенно же Экономическихъ Ассесоровъ, къ строгому исполненію возложенныхъ на нихъ обязанностей и надлежащему содѣйствію къ достиженію вышеозначенной цѣли, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, отъ 20 Декабря (1 Января) 1841/2 года, назначила двухъ Генеральныхъ Интендантовъ вѣдомства Финансовъ, ввѣривъ имъ наблюденіе за имуществами, какъ казенными, такъ и Горнаго вѣдомства, подуховными и конфискованными, вообще же за всѣмъ, что составляетъ собственность Казны, или по какому либо случаю состоитъ въ ея вѣдѣніи.

Въ приложенной у сего копіи съ инструкции упомянутымъ Интендантамъ указаны: цѣль ихъ назначенія, возложенныя на нихъ обязанности и порядокъ исполненія сихъ послѣднихъ. На Губернское Правленіе, согласно § 19 му возлагается: объявить Ассесорамъ, Обводовымъ Коммисарамъ, Лѣснымъ Управленіямъ, и арендаторамъ имѣній о командированіи Интендантовъ, о цѣли сей командировки, и о свѣдѣніяхъ, кои поручено собрать, и о томъ, что Интендантами, назначены: Антонъ Добекъ и Владиславъ Грайбнеръ.

По прибытіи одного изъ нихъ на ревизію Отдѣленія казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, Губернское Правленіе обязано оказывать ему содѣйствіе, сообщать по его требованію, безъ

№ 11.

Rozporządzenie wydane z powodu przesłania instrukcyi służącej dla Intendentów Jeneralnych dóbr rządowych.

(d. 2 (14) Stycznia 1842 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Troskliwa o zachowanie w całości i dobrym stanie dóbr swemu zarządowi powierzonych, chcąc przytem mieć bezpośrednią wiadomość, jak są wykonywane przepisy i prowadzona administracya, oraz utrzymywane gospodarstwo; obok tego przez wprowadzenie czujnego dozoru, pobudzać dzierżawców do należytego wypełniania obowiązków kontraktowych, a urzędników służby ekonomicznej, szczególnież Assessorów Ekonomicznych, do zwracania usiłowań, aby przez baczną uwagę i ściśle wypełnianie poruczonych im czynności, przykładali się również ze swojej strony jak najskuteczniej do osiągnięcia powyższego celu; — Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1841½ roku przeznaczyła dwóch Intendentów Jeneralnych Skarbu, do nadzoru dóbr rządowych, górniczych, suppressyjnych i skonfiskowanych, zgoda wszystkich stanowiących własność Skarbu, lub jakimkolwiek tytułem należących do jego administracyi.

Dołączona w odpisie instrukcyja dla tychże Intendentów wskazuje ich przeznaczenie, poruczone obowiązki, oraz sposób wykonywania. Rząd Gubernialny stosownie do § 19-go obwieści Assessorom, Kommissarzom Obwodowym, Urzędowi leśnym i wyda polecane tamże ostrzeżenia do dzierżawców, o wysłaniu Intendentów, celu ich zjazdu, czego mają dochodzić, zawiadamiając przytem, że obecnie Intendentami takowemi są: Antoni Dobek i Władysław Grajbner.

Gdy który z nich przybędzie na rewizyę czynności Sekcyi dóbr i lasów, wtedy Rząd Gubernialny winien przyjsć mu w pomoc, udzielaniem dokładnem wszelkich wiadomości przez niego

замедлений, все нужные сведения, и исполнять все требования, кои будут имъ предъявлены при объезде казенныхъ имѣний.

Варшава, 2 (14) Января 1842 года.

№ 77,658/24,433.

Приложение къ № 11-му.

Инструкция Генеральнымъ Интендантамъ казенныхъ имуществъ.

Г л а в а I.

Общая обязанность.

1) Къ общимъ обязанностямъ Интенданта относятся: наблюдение за канцелярскими чиновниками въ Отдѣленіяхъ казенныхъ имуществъ и лѣсовъ при Губернскихъ Правленіяхъ тѣхъ губерній, въ коихъ поручена имъ будетъ ревизія казенныхъ, Горнаго вѣдомства, подуховныхъ и конфискованныхъ имѣний, съ тѣмъ, чтобы удостовѣряться о дѣйствительномъ состояніи, въ какомъ находится хозяйство, объ исполненіи арендаторами контрактныхъ условій и обхожденіи ихъ съ крестьянами; повѣрка дѣйствій экономическихъ должностныхъ лицъ, состоящихъ въ округахъ, а также повѣрка дѣйствій относительно взысканій недоимокъ въ обводахъ; наконецъ, приведеніе въ исполненіе прочихъ, возлагаемыхъ на нихъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства порученій, какъ въ Канцеляріи ея, такъ и во время объезда имѣний.

2) Интендантъ обязанъ имѣть у себя собраніе постановленій и правилъ, относящихся къ управленію имѣніями и къ административнымъ взысканіямъ, основательно изучить таковыя, наблюдать за точнымъ ихъ исполненіемъ и дополнять собраніе этихъ правилъ издаваемыми впоследствии постановленіями, сообщаемыми ему Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства.

3) Дѣйствія Интенданта не должны ограничиваться однимъ лишь соблюденіемъ письменныхъ формальностей, напротивъ, онъ обязанъ наблюдать за точнымъ исполненіемъ правилъ, изложен-

жаемыхъ, które także pospiesznie przesłać Intendentowi, i wszelkie wnioski jego załatwiać obowiązany, gdy tenże będzie na objeździe dóbr rządowych.

w Warszawie, d. 2 (14) Stycznia 1842 r.

Nr. 77,658/24,433.

Annex do Nr. 11-go.

INSTRUKCYA DLA INTENDENTÓW JENERALNYCH DÓBR RZĄDOWYCH.

T y t u ł I.

Ogólne obowiązki.

1) Ogólne obowiązki Intendenta rozciągać się będą do nadzoru służby biurowej w Sekcyach dóbr i lasów rządowych, przy Rządach Gubernialnych tych gubernij, które mu będą wskazane do objazdu dóbr rządowych, górniczych, supprimowanych i skonfiskowanych w tychże guberniach, celem przekonania się o ich istotnym stanie, ich gospodarstwie, o spełnianiu warunków kontraktowych przez dzierżawców, i zachowywaniu się tychże względem włościan, do kontrolowania służby ekonomicznej po okręgach, a działań exekucyjnych po obwodach, do załatwiania czynności, jakie mu prócz tego Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu w swém biurze, lub na gruncie dóbr przeznaczy.

2) Intendent zaopatrzyć się winien w zbiór urzędzeń i przepisów o administracyi dóbr, o exekucyi administracyjnej, przejąć się ich znajomością, pilnować ścisłego onych wypełniania, i zbiór takowy skompletować, wydawanemi w przyszłości urządzeniami, jakie mu Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu komunikować będzie.

3) Czynności Intendenta nie mają się ograniczać na formalnościach piśmiennych, raczej będzie należało do niego wchodzić w ścisły nadzór szczegółów wskazanych niniejszą instrukcyą;

ныхъ въ настоящей Инструкціи, исправлять и устранять всякія, замѣченныя имъ неточности и упущенія, и только по особенно важнымъ дѣламъ составлять слѣдственные протоколы, избѣгая лишней переписки.

ГЛАВА II.

О предметахъ, подлежащихъ ревизіи въ Отдѣленіяхъ казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, Губернскихъ Правленій, и о порядкѣ производства ревизіи.

4) Канцелярскій порядокъ въ Экономическихъ Отдѣленіяхъ составляетъ предметъ предварительнаго обзора Интенданта въ Губернскихъ Правленіяхъ; посему онъ обязанъ удостовѣриться: заведена ли книга для записыванія своевременной явки чиновниковъ къ должности, распредѣлены ли канцелярскія занятія согласно существующимъ правиламъ, учрежденъ ли контроль занятій каждаго изъ чиновниковъ, исполняются ли каждыя, возложенныя на него обязанности, или же въ исполненіи этомъ происходятъ замедленія, особенно же по дѣламъ важнѣйшимъ, какъ-то: отчетности по имѣніямъ, коимъ срокъ аренды кончился, и предписаніямъ Правительственной Коммисіи; какія именно причины остановки дѣлъ, нерадѣіе ли, неспособность, или же накопленіе дѣлъ вслѣдствіе несоразмѣрнаго распредѣленія занятій; не поручаются ли чиновникамъ этого Отдѣленія занятія, относящіяся къ другимъ Отдѣленіямъ, въ надлежащемъ ли порядкѣ архивъ, именно: дѣла, указатели и журналы.

5) Общія кассовыя недоимки и недоимки по содержанию статей, съ которыхъ доходы должны поступать въ Губернское Казначейство, Интендантъ обязанъ повѣрять на основаніи послѣдней полугодовой вѣдомости, представленной Губернскимъ Правленіемъ въ Правительственную Коммисію; за тѣмъ онъ долженъ удостовѣриться въ дѣйствительности причинъ, замедляющихъ взысканіе недоимокъ посредствомъ экзекуціи, или сложеніе оныхъ со счетовъ и исключеніе изъ книгъ Казначейства, особенно по важнѣйшимъ статьямъ, соображаетъ мѣры, кои надлежитъ принять къ устраненію замедленій, и изслѣдываетъ, въ чемъ именно замедленія эти состоятъ, и отъ чьей вины произошли.

6) Недоимки по чиншамъ и канонамъ Интендантъ обязанъ сообразить съ представленными на ревизію Правительственной

доstrzeżone uchybienia prostować i uchylać, a tylko w przedmiotach ważnych, przystępować do śledczych protokółów, wystrzegając się jednak zbytniego i niepotrzebnego piśmiennictwa.

TYTUŁ II.

Przedmioty rewizyi służby w Sekcyach dóbr i lasów Rządów gubernialnych i sposób jej załatwiania.

4) Porządek służbowy Sekcyj ekonomicznych będzie wstępnym przedmiotem badań Intendenta w Rządach Gubernialnych, wejdzie więc w rozbiór, czy istnieje lista prezencyjna? czy rozkład prac biurowych jest odpowiedni przepisom? czy są prowadzone kontrole indywidualnych czynności? czy każdy pełni przeznaczone mu obowiązki, lub pozostaje w zaległościach, a szczególnie co do dzieł ważniejszych, jako to: obrachunków z wyexpirowanych dzierżaw, reskryptów Kommissyi Rządowej, jakie są powody zaległych czynności, czy zaniedbywanie, niezdolność, lub przeciążenia z nieproporcjonalnego podziału, czy indywidua téj Sekcyi nie są odrywane do niewłaściwych zatrudnień innych Wydziałów, czy służba archiwalna jest należycie prowadzoną, akta, repertorya i dzienniki w należyтым porządku?

5) Zaległości kassowe i dzierżaw, przy gubernialnej Kassie istniejące, rozpozna Intendent, na podstawie ostatniego półrocznego wykazu, przez Rząd Gubernialny do Kommissyi Rządowej podanego, przekona się, czy powody tamujące exekucję, lub umorzenie i usunięcie z ksiąg kassowych szczególnie ważniejszych pozycji są istotne, i co do ich uprzątnięcia przedsięwziąć wypada, lub w czém zachodzi i czyja wina zwłoki lub zaniedbania.

6) Zaległości kassowe w czynszach i kanonach postara się Intendent rozpoznać, na zasadzie wykazów i sprawdzeń czynności

Коммисіи вѣдомостями и повѣрочными протоколами объ экзекуціонныхъ мѣрахъ за послѣдній годъ, и сдѣлать, гдѣ найдетъ нужнымъ, замѣчанія, о коихъ сказано выше, въ ст. 4.

7) Залоги, представленные арендаторами казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, а также подрядчиками, и вообще всякаго рода залоги надлежитъ повѣрять по находящимся въ Отдѣленіи контрольнымъ книгамъ и подлежащимъ дѣламъ; при чемъ удостовѣряться по документамъ, представляютъ ли эти залоги надлежащее обезпеченіе, достаточны ли они; если же залоги окажутся недостаточными, то разъяснить, по чьей винѣ произошло упущеніе, какія приняты мѣры къ огражденію Казны, и дѣйствительны ли эти мѣры.

8) Интендантъ долженъ повѣрять, по заведеннымъ журналамъ, дѣйствія Окружныхъ Ассесоровъ и удостовѣряться, находятся ли эти журналы въ порядкѣ, повѣрялись ли содержащіяся въ нихъ свѣдѣнія о занятіяхъ; кромѣ того, онъ обязанъ по этимъ журналамъ, а также изъ подробныхъ дѣлъ по арендному содержанію имуществъ удостовѣряться, производился ли Ассесорами осмотръ строеній на мѣстѣ, донесено ли ими было Губернскому Правленію о томъ, что арендаторы не дѣлаютъ необходимыхъ починокъ въ строеніяхъ, и какія именно предприняты были мѣры противъ виновныхъ въ сихъ упущеніяхъ.

9) По изслѣдованіи вышеозначенныхъ подробностей и всѣхъ обнаруженныхъ имъ, во время объѣзда, обстоятельствъ, Интендантъ обязанъ:

- a) менѣ важныя упущенія исправить, сдѣлавъ за нихъ, кому слѣдуетъ, замѣчанія;
- b) въ отношеніи проступковъ или упущеній болѣе важныхъ, влекущихъ за собою отвѣтственность или оштрафованіе, составить протоколъ, съ потребованіемъ отъ виновныхъ письменнаго объясненія и повѣркою сего объясненія. Составивъ, за тѣмъ, подробный общій протоколъ о произведенной имъ ревизіи канцеляріи, со включеніемъ въ оный протоколовъ, упомянутыхъ подъ лит. б, если они имѣли мѣсто, представить таковой, при рапортѣ, въ Правительственную Коммисію.

10) Если въ числѣ упущеній, объясненныхъ подъ лит. б, окажутся такіе, противъ которыхъ признано будетъ необходи-

exekucyjnych, за ostatni rok przed rewizyą Kommissyi Rządowej podawanych, i takie same, jak w art. 4-m wymieniono, poczyni gdzie znajdzie potrzebę spostrzeżenia.

7) Stan kaucyj z trwających dzierżaw, administracyj, entrepryz, i w ogóle wszelkich na rzecz administracyi dóbr i lasów rządowych stawianych, rozpoznać należy na zasadzie prowadzonej w Seceyi kontrolli i akt szczegółowych, przekonać się z dowodów, czy mają bezpieczeństwo podług przepisów, a obok tego mieć na uwadze, czy takowe są dostateczne i kompletne, w razie przeciwnym, kto jest winny zaniedbania, jakie środki ku zabezpieczeniu Skarbu są zarządzone, i czy te są dostateczne.

8) Akta dzienników czynności Assessorów Okręgowych Intendent przejrzy i przekona się, czy dzienniki są kompletne, czy były należycie rozbierane i oceniane, pod względem czasu i zatrudnień w nich zamieszczonych; dochodzić będzie za pomocą takowych, jako też akt szczegółowych dzierżaw, czy objazdy i rewizye budowli były przez Assessorów odbywane, czy zaniedbywania w restauracjach budowlanych zostały Rządowi Gubernialnemu doniesione, i jakie środki przeciwko zaniedbującym zostały zarządzone.

9) Po wyexaminowaniu wytkniętych szczegółów, i wszelkich okoliczności, w trakcie działań wykryć się mogących, Intendent wysłedzone:

- a) uchybienia, zaniechania mniejszej wagi, — zgani i sprostuje;
- b) zaniedbania i przewinienia większej wagi, wymagające odpowiedzialności lub kary, — protokółarnie opisz, winnych do tłumaczenia się piśmiennego pociągnie, takowe w czém wypadnie sprawdzi; poczem spisz ogólny treściwy protokół z odbytej rewizyi biurowej, do którego dołączy szczegółowo ad b wymienione protokoły, jeżeli jakie będą, i takowe Kommissyi Rządowej przy swym raporcie poda.

10) Jeżeliby pomiędzy uchybieniami, ad b wymienionemi, znalazł wymagające rychłego zaradzenia, względem takich przy

мымъ принять безотлагательныя мѣры, то объ этомъ Интендантъ долженъ донести, съ изложеніемъ обстоятельствъ дѣла, Гражданскому Губернатору, и просить объ удержаніи части жалованья у виновныхъ чиновниковъ, съ обращеніемъ этихъ денегъ на усиленіе средствъ къ окончанію числящихся за канцелярією нерѣшенныхъ дѣлъ, или, если это окажется нужнымъ, о временномъ устраненіи виновныхъ отъ должности.

11) Интендантъ обязанъ составить, по прилагаемой при семъ формѣ, кондуктныи списокъ о всѣхъ чиновникахъ и должностныхъ лицахъ, сдѣлать въ этомъ списокѣ отмѣтки на основаніи тѣхъ убѣжденій, какія онъ составилъ себѣ во время ревизіи округовъ, и представить его согласно нижеуказанному порядку, при рапортѣ о ревизіи.

12) До окончанія ревизіи канцеляріи, Интендантъ, потребуетъ отъ Губернскаго Правленія:

- a) именныи списокъ арендаторовъ и эмфитевтическихъ владѣльцевъ всякаго рода имуществъ, со свѣдѣніями о срокѣ аренды, о платежахъ арендныхъ суммъ, о количествѣ, какъ сбавляемыхъ на постройки процентовъ, такъ и издержекъ на починку строеній, зачисленныхъ въ счетъ этихъ процентовъ;
- b) вѣдомость объ оставшихся, по размежеваніи лѣсовъ, участкахъ, предназначенныхъ на хозяйственныя потребности, и предоставленныхъ уже въ пользованіе, или остающихся еще въ распоряженіи;
- c) вѣдомость объ имѣніяхъ, отданныхъ въ администрацію, въ пользу Казны, или въ пользу арендаторовъ, неисправно платившихъ арендныя деньги;
- d) вѣдомость о конфискованныхъ имѣніяхъ, отдаваемыхъ въ аренду Кредитнымъ Обществомъ;
- e) вѣдомость объ экстренныхъ порученіяхъ, если таковыя возлагаемы были на Окружныхъ Ассесоровъ.

Матеріалами этими онъ обязанъ пользоваться во время объѣзда имѣній на мѣстѣ.

Г л а в а III.

О объѣздахъ и производствѣ ревизіи на мѣстѣ.

13) Порядокъ объѣзда и ревизіи долженъ быть распредѣ-

вылущенію стану rzeczy, odniesie się do Gubernatora Cywilnego, i przełoży mu swe wnioski, albo o zatrzymanie pensyi winnym, i użycie takowej na wyrobienie dopuszczonej zaległości w czynnościach biurowych, albo o zasuspendowanie tychże, jeśli tego okaże się potrzeba.

11) Z nabytego przekonania przy takiej rewizyi, uformuje Inspektor kondukt listę, wedle załączonego wzoru, wszystkich urzędników i officyalistów, następnie takową kompletować będzie po odbyciu objazdów w Okręgach, i złoży oną jak poniżej będzie wymieniono przy raportach z objazdów.

12) Przed zamknięciem rewizyi biurowej, Intendent zarząda od Rządu Gubernialnego:

- a) wykazu imiennego dzierżawców czasowych, długoletnich i emfiteutycznych dóbr wszelkiego rodzaju, obejmującego wiadomość o przeciągu lat dzierżawnych, o opłatach dzierżawnych, o wysokości potrącanego procentu na budowle i restauracjach a conto takowego już przyjętych;
 - b) wykazu odpadków leśnych, na użytek ekonomiczny przeznaczonych, już w użytek oddanych, i do wolnego zarządzenia pozostających;
 - c) wykazu dóbr w administracyi na rzecz Skarbu, lub zadłużonych dzierżawców pozostających;
 - d) wykazu dóbr skonfiskowanych, przez Towarzystwo Kredytowe wydzierżawionych;
 - e) wykazu nadzwyczajnych poleceń, jeżeli jakie Assessorom Okręgowym były wydane.
- Materyały zaś te użyje przy czynnościach na gruncie dóbr.

Т и т у л III.

Objazdy i rewizye na gruncie.

13) Kolej podróży do rewizyi na gruncie winien Intendent

лень Интендантомъ такимъ образомъ, чтобы разъѣзды эти могли быть произведены самымъ краткимъ путемъ, и притомъ въ само-скорѣйшее время, для сего онъ долженъ собрать точныя свѣдѣнія о мѣстахъ нахождения имѣній.

При первомъ объѣздѣ, не вмѣняется въ непрѣмную обязанность осматривать всѣ мелкія аренды и угоды, а потому слѣдуетъ обрѣзывать преимущественно болѣе значительныя имѣнія и усадьбы, особенно же такія, въ которыхъ имѣются обширныя строения и заводы.

14) Интендантъ, во время ревизіи, обязанъ вести себя съ умѣренностью и приличіемъ, дабы внушить, какъ арендатору, такъ и крестьянамъ, полное убѣжденіе, что начальство заботится о благосостояніи имѣній и выгодахъ крестьянъ, и что оно наблюдаетъ за точнымъ исполненіемъ сдѣланныхъ распоряженій.

15) Мѣсто для своихъ письменныхъ занятій Интендантъ избираетъ въ одномъ изъ ближайшихъ мѣстечекъ, откуда и производитъ разъѣзды. Если въ какомъ либо мѣстѣ этого сдѣлать невозможно, въ такомъ случаѣ, Интендантъ можетъ принять помѣщеніе, какое отвѣдетъ ему, безъ стѣсненія для себя и своего семейства, арендаторъ, требовать при этомъ какихъ либо удобствъ Интендантъ не въ правѣ, дабы не подать повода короткими отношеніями съ арендаторомъ къ подозрѣнію въ равнодушіи къ интересамъ Казны и крестьянъ.

16) При ревизіяхъ своихъ, Интендантъ долженъ главнымъ образомъ удостовѣряться въ томъ, улучшилось ли состояніе имѣній, не пришло ли оно, напротивъ, въ упадокъ, и, въ послѣднемъ случаѣ, разъяснить причины упадка; сверхъ того, онъ обязанъ повѣрить, не нарушены ли границы имѣнія.

Съ этою цѣлью, Интендантъ требуетъ экземпляръ сдаточнаго протокола и повѣряетъ по оному состояніе имѣній. Если упомянутого протокола нѣтъ на мѣстѣ, въ такомъ случаѣ испрашивается высылка онаго, на счетъ виновныхъ, изъ Губернскаго Правленія, но начатое обозрѣніе отнюдь не останавливается и продолжается при помощи мѣстныхъ дознаній и личнаго осмотра. Независимо отъ изложеннаго, Интендантъ долженъ убѣдиться, снабжены ли крестьяне prestaціонными и барщинными табелями, и затѣмъ приступить къ изслѣдованію, исполняются ли условія, значащіяся въ §§ 2, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 18 контракта.

uprojektować w sposób najmniej czasu i najkrótszą drogę obejmujący, obowiązany więc jest dokładnie o rozpołożeniu dóbr poinformować się.

Przy pierwszym objeździe nie kładzie się za nieodzowny obowiązek zwiedzania drobniejszych realności i dzierżaw, większe przeto dzierżawy i folwarki, zwłaszcza takie, w których są znakomitsze budowle i zakłady, objechać należy.

14) Zachowanie się Intendenta, przy czynnościach na gruncie, winno się cechować umiarkowaniem i skrupulatnością, tak ażeby wpoić tak dzierżawcy jako i włościanom zupełne przekonanie, że władza skarbowa bezpośrednio czuwa nad stanem dóbr, dobrem włościan, i ściśle rozporządzeń swoich wykonaniem.

15) Miejsce do czynności piśmiennych obierać winien Intendent w poblizszych miasteczkach, z którego objazdy dopełni, a gdzieby się to ułatwić nie udało, tedy prócz zajęcia mieszkania dla siebie, jakie mu dzierżawca, bez nadwyżżenia własnej i rodziny wygody przeznaczy, starać się będzie uchylać od wszelkich innych dogodności, aby unikać nawet pozoru stosunków, któreby do obojętności na interes Skarbu i włościan dawały powód.

16) Sprawdzenie stanu dóbr mieć będzie za cel, czy takowy polepszył się, czy pogorszył, i z jakich powodów, oraz czy possessya granic jest nienaruszoną.

Do tej czynności należy zażądać exemplarza aktu podawczego, porównać go z znalezionym stanem rzeczy, a gdyby przypadkiem nie był na miejscu, wezwać Rząd Gubernialny, o zapełnienie tego braku na koszt winnych, nie zahaczając jednak na tem samej czynności, którą kontynuować można za pomocą miejscowych badań i naoczного zwiedzania, przyczem przekonać się należy, czy włościanie mają doręczone tabelle prestacyi i regulamin pańszczyzniany, następnie śledzić z kolei, czy warunki kontraktowe w §§ 2, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15 i 18-m są

При этомъ надлежитъ руководствоваться указаніями, изложенными ниже.

17) Еслибы о поступленіи арендныхъ платежей нельзя было получить точныхъ свѣдѣній изъ вѣдомостей Обводовыхъ Казначействъ (о чемъ говорится ниже), въ такомъ случаѣ Интендантъ долженъ истребовать казначейскія квитанціи. Равнымъ образомъ, еслибы собранныя, согласно ст. 6, свѣдѣнія о залогахъ не представлялись вполне достовѣрными, надлежитъ обратиться къ разсмотрѣнію самыхъ документовъ по сему предмету.

18) О обращеніи арендатора съ крестьянами слѣдуетъ сперва разузнать подъ рукою, не подавая повода къ неосновательнымъ жалобамъ. Если при разспросѣ мѣстнаго солтыса или другихъ сельскихъ жителей, не состоящихъ въ зависимости отъ арендатора, о обхожденіи послѣдняго съ крестьянами, окажется какое либо притѣсненіе, о которомъ подтвердятъ и крестьяне, письменно или изустно, въ такомъ случаѣ Интендантъ долженъ войти въ разбирательство, и, прекративъ менѣ важныя злоупотребленія арендатора, возстановить порядокъ на основаніи престаціонныхъ или барщинныхъ табелей. Въ случаѣ обнаруженія болѣе важныхъ притѣсненій, влекущихъ за собою взысканіе и вознагражденіе за убытки, въ пользу обиженныхъ, доносить, не входя впрочемъ въ излишнія подробности, обо всѣхъ замѣченныхъ злоупотребленіяхъ Губернскому Правленію, для распоряженія о производствѣ формальнаго слѣдствія и рѣшенія дѣла въ самомъ же Губернскомъ Правленіи.

19) Что касается незаселенія усадьбъ, неведенія реестровъ, вывоза изъ имѣнія соломы, невыполненія правилъ о садкѣ деревь, то всѣ подобнаго рода упущенія Интендантъ обязанъ разслѣдовать, и въ случаѣ обнаруженія злоупотребленія, исчислить денежные взысканія, опредѣленные въ §§ 10, 12 и 13; составленную же о семъ вѣдомость представить въ Губернское Правленіе, для записки денежныхъ взысканій на приходъ. Одинъ экземпляръ сказанной вѣдомости представляется, при рапортѣ, въ Правительственную Коммисію. Въ отвращеніе могущихъ, впоследствии, возникнуть возраженій, Правительственная Коммисія предписала Губернскимъ Правленіямъ, предварить арендаторовъ, что если, во время бытности Интенданта на мѣстѣ, сами они или ихъ повѣренные не представятъ, по протоколярному приглашенію, нуж-

въ выконываніи, со dopeмione быѣ winno, według poniższych wskazań.

17) O wypłatności dzierżawcy, jeśli Intendent nie miał sposobności przekonać się z delat Kass obwodowych, o czym poniżej jest mowa, tedy zażąda okazania sobie kwitów kassowych, zaś co do kaucyi, jeżeliby wiadomości w art. 6-m zebrane zostawały mu jakie powątpiewanie, podobnież zażądać okazania dowodu jest mocen.

18) Sposób obchodzenia się dzierżawcy z włościanami należy naprzód dochodzić środkami, któreby nie obudzały bezzasadnych zaskarżeń. Przy wybadywaniu miejscowego soltysa, albo innych mieszkańców wsi, nie prestujących dzierżawcy, o miejscowe wiadomości, należy wzmiankowany przedmiot okolicznie examinaować, a gdy ukaże się ślad uciążenia, a włościanie to ustnie lub piśmiennie stwierdzą, w takim dopiero razie Intendent wejdzie w poszukiwanie, pomniejsze uchybienia dzierżawcy załatwi, i naprowadzi rzecz w karby porządku, tabellami i regulaminem oznaczonego; jeżeli zaś okażą się uciążenia większej wagi, pociągające za sobą wymiar kary i zwrot strat dla poszkodowanych, w takim razie opisze w sposobie skróconym dostrzeżone nadużycia, i doniesie takowe Rządowi Gubernialnemu, dla zarządzenia formalnego śledztwa i wydania decyzji w Rządzie Gubernialnym.

19) Nieosiedlenie osad, nieutrzymywanie regestrów, wywóz z gruntu słomy, nieobsadzenie drzewek, mają być ściśle dochodzone i kary pieniężne z tych tytułów w §§ 10, 12 i 13-m zastrzeżone zaraz Intendent obliczy, i wykazy takowych Rządowi Gubernialnemu do pretonacyi prześle, zachowując jeden exemplarz do rapportów, Kommissyi Rządowej podać się mających. Dla zapobieżenia reklamacyom w téj mierze, Kommissya Rządowa wydaje do Rządów Gubernialnych polecenie ostrzeżenia dzierżawców, że jeżeli pod bytność Intendenta na gruncie, sami, lub przez swych zastępców, nie złożą przed nim usprawiedliwień, o co protokółarnie pociągnąć ich należy, wtedy uznani będą za przy-

ныхъ объясненій, то будетъ признано, что сами они находятъ наложенное на нихъ взысканіе справедливымъ. Противу заявленныхъ возраженій, Интендантъ представляетъ Губернскому Правленію свои доводы, въ защиту интересовъ Казны.

20) Хотя, согласно условіямъ контракта, поѣрка поѣвовъ и обработки полей должна производиться уже при истеченіи контрактнаго срока, тѣмъ не менѣе, въ случаѣ, еслибы Интендантъ въ бытность свою на мѣстѣ, замѣтилъ, что арендаторомъ, по неспособности, или преднамѣренно, для разоренія имѣнія, допускаются въ семъ отношеніи злоупотребленія,—онъ обязанъ, въ огражденіе интересовъ Казны, донести о томъ Губернскому Правленію.

21) Всякаго рода строенія и обязательства въ отношеніи оныхъ, принятыя арендаторомъ, по § 11 контракта, должны составлять предметъ особой заботливости и вниманія Интенданта. При помощи содержащихся въ сдаточномъ протоколѣ описаній, а также чрезъ личный осмотръ и мѣстное дознаніе, Интендантъ обязанъ удостовѣриться: существуютъ ли всѣ хозяйственныя строенія, какъ прежія, такъ и тѣ, которыя подлежали къ выстройкѣ съ подряда; затѣмъ приступить къ поѣркѣ:

- a) въ какомъ состояніи находятся старыя строенія, то есть годны ли они еще; заботится ли арендаторъ о поддержаніи крышъ, подваловъ, стѣнъ, половъ и проч. Обо всѣхъ замѣченныхъ неисправностяхъ и поврежденіяхъ дѣлать надлежащія указанія;
- b) въ отношеніи починокъ, утвержденныхъ уже Ассесорами: прочно ли таковыя сдѣланы, и дѣйствительно ли израсходована на починку сумма, опредѣленная изъ арендныхъ денегъ;
- c) по отношенію къ новымъ зданіямъ, построеннымъ на счетъ арендныхъ денегъ: соотвѣтствуютъ ли таковыя условіямъ контракта; при этомъ въ исчисленіи стоимости соблюдать правило, изложенное въ пунктѣ b;
- d) если въ какомъ либо мѣстѣ не были еще произведены, на счетъ арендныхъ денегъ, необходимыя новыя постройки, то Интендантъ обязанъ приказать возвести таковыя, и назначить для сего срокъ;

znających zasłużoną karę. Czynione reklamacje winien będzie Intendent donieść Rządowi Gubernialnemu, dla zabezpieczenia Skarbu.

20) Zasiowy i uprawa gruntów, wedle zastrzeżeń kontraktu, dochodzone być mają wprawdzie dopiero przy expiracyi kontraktu; jeżeliby jednak przy swój bytności dostrzegł Intendent, że dzierżawca albo przez niezaemożność, albo przez złe zamiary dla opustoszenia i opuszczenia dóbr takowe zaniedbuje, winien będzie donieść Rządowi Gubernialnemu, dla zabezpieczenia Skarbu.

21) Zabudowania wszelkiego rodzaju i obowiązek co do takowych w § 11-m kontraktu zastrzeżony, ma być szczególnym przedmiotem uwagi i troskliwości Intendenta. Za pomocą opisów przeto, w akcie tradycyi objętych, naocznego zwiedzania i badań miejscowości, Intendent przekonywać się będzie, czy istnieją wszystkie gruntowe budowle, tak dawne jako i te, które za entrepryzami miały być wystawione, a następnie dochodzić winien:

- a) czy dawniejsze budowle są w stanie do trwałego użytku zdatnym, jak je dzierżawca utrzymywać winien, mianowicie co do dachów, podwalin, ścian, podłóg etc., przy czém zaraz formować należy notaty znalezionych wad i deteroryzacji;
- b) co do reparacyi, już przez Assessorów przyjętych, czy te są trwałe i odpowiednie szacunkowi, za nie z funduszu procentowego zaliczonemu;
- c) co do nowych budowli z funduszu procentowego postawionych, czy te są wedle konstrukcyi w kontraktach oznaczonej, i co do wartości jak ad b;
- d) gdzie jeszcze żadne nowe budowle z funduszu tego nie są postawione, a zachodzi tego potrzeba, Intendent tę do wykonania oznaczy, i termin załatwienia budowy określi;

- e) предметом ревизии должны быть также ограды, плетни и заборы;
- f) когда окажется, что сельские строения находятся в запущенном состоянии, требовать от арендатора объяснений, почему он, в противность обязательству своему, не приняв, к предупреждению сего, надлежащих мер;
- g) в отношении мостов, дорожных указателей и проч., примѣняться к правилу, изложенному под лит. e.

По произведении, изложенным порядком, ревизии, Интендантъ долженъ составить: по предметамъ, значащимся подъ лит. a, b, c, d и e, одну вѣдомость, а по пункту g другую. Последняя препровождается Интендантомъ къ Обводному Коммисару, а съ первою надлежитъ поступить по указанію, излагаемому ниже.

22) О болѣе важныхъ упущеніяхъ, касающихся исправленія строеній вообще, особенно же такихъ, которыя требуютъ безотлагательныхъ мѣръ, и о починкѣ коихъ уже было сдѣлано распоряженіе Окружнымъ Ассесоромъ, тотчасъ доносить Гражданскому Губернатору, для надлежащаго, съ его стороны, распоряженія къ принятію понудительныхъ мѣръ.

23) Если въ имѣніи находятся излишнія и притомъ ненужныя строенія, Интендантъ обязанъ, истребовавъ о нихъ отзывъ отъ арендатора, довести Правительственной Комисіи, съ заключеніемъ своимъ, слѣдуетъ ли такія строенія передѣлать, или же вовсе сломать.

24) По дѣламъ о нарушеніи границъ имѣній, Интендантъ долженъ удостовѣриться, защищается ли въ Судахъ арендаторомъ, согласно принятому имъ, по контракту, обязательству, ненарушимости границъ. Если окажется, что арендаторъ не исполняетъ этого обязательства, и что послѣдствиемъ сего упущенія можетъ быть уменьшеніе фольварочныхъ или сельскихъ земель, немедленно сообщать о томъ Губернскому Правленію. Если изъ собранныхъ по изясненному предмету свѣдѣній возникнетъ сомнѣніе на счетъ благонадежности дѣйствій арендатора, въ такомъ случаѣ Интендантъ обязанъ, для полученія надлежащаго убѣжденія осмотрѣть границы и удостовѣриться, все ли пространство земли находится во владѣніи и пользованіи арендатора, нѣтъ ли повода къ спорамъ о границѣхъ.

- e) огороженія, parkany, ploty również winny być przedmiotem rewizyi;
- f) o budowlach wiejskich, gdzie te są w stanie zaniedbanym, dzierżawcę pociągać należy do tłumaczenia, dla czego z obowiązku nadzoru temu nie zarządził;
- g) co do mostów, drogoskazów etc. podobnie jak ad e postąpić należy.

Po odbytej w taki sposób rewizyi, Intendent sporządzi co do szczegółów, pod lit. a, b, c, d, e, jeden; zaś pod lit. g drugi wykaz, i ostatni prześle Kommissarzowi Obwodu, a z pierwszego zrobi użytek, poniżej wyłuszczyć się mający.

22) Ważniejsze zaniedbania restauracyj budowlanych, takie, które nagłego wymagają zarządzenia, lub które już były przez Assessora Okręgowego do wykonania wskazane, mają być zaraz Gubernatorowi Cywilnemu, dla zarządzenia zmagających środków, donoszone.

23) Budowle zbytkowe zupełnie niepotrzebne, gdzieby się w dobrach znaleźć miały, i są tylko nieużytecznym ciężarem, Intendent po zasięgnięciu zdania dzierżawcy, zaprojektuje Kommissyi Rządowej albo do przerobienia albo do zniesienia.

24) Obrona granic w sprawach possessoryjnych, czy jest przez dzierżawcę podług obowiązku kontraktowego pełniona, Intendent przekona się, a jeżeli jest zaniedbywana i ztąd wyniknąć może co do przestrzeni folwarcznych i wiejskich niebezpieczeństwo, zrobi zaraz o tem Rządowi Gubernialnemu doniesienie. Aby w tém dokładnie postępować, Intendent, gdzie z powyższych wiadomości znajdzie o postępowaniu dzierżawcy wątpliwość, winien będzie objechać granice i badać, czy wszystko jak należy jest posiadane i użytkowane, które dać może powód do przywłaszczenia.

Въ равной мѣрѣ, Интендантъ долженъ удостовѣриться, существуетъ ли надзоръ за правильнымъ поступленіемъ взносовъ отъ крестьянъ и за ихъ хозяйствомъ

25) Воспрещенныя, по § 15, передачи аренды въ другія руки, арендаторы стараются обыкновенно скрывать подъ разными видами, особенно когда содержаніе передано лицу, не имѣющему на него права. Интендантъ долженъ стараться обнаружить подобныя злоупотребленія, и, собравъ о семъ нужныя доказательства, представить въ Губернское Правленіе, для подверженія виновнаго отвѣтственности, на основаніи контракта.

26) Такъ какъ содержаніе въ имѣніи соотвѣстнаго количества собственнаго скота составляетъ не менѣе важную обязанность арендатора, то Интендантъ обязанъ повѣрить наличность скота и, если гдѣ найдетъ ее не въ опредѣленномъ количествѣ, поступить согласно правилу, указанному подъ № 24.

27) Кромѣ изложенныхъ, могутъ встрѣтиться и другія, не менѣе вредныя для имѣній и для интересовъ Казны дѣйствія арендаторовъ, но такія, которыя трудно напередъ подробно исчислить; между прочимъ, напримѣръ, незаконное добываніе минераловъ, торфа, неосмотрительное производство рыбной ловли, неограниченная продажа крестьянамъ, въ долгъ, горячихъ напитковъ, и взыскиваніе такихъ долговъ, посредствомъ экзекуцій. Всѣ подобнаго рода злоупотребленія должны быть обнаружены и прекращены; относительно же предупрежденія ихъ на будущее время, Интендантъ обязанъ представить Правительственной Комисіи свои соображенія.

28) Когда вблизи осматриваемаго имѣнія находятся лѣсные участки, оставшіеся по размежеваніи лѣсовъ, какъ предоставленные уже въ пользованіе, такъ и подлежащіе раздѣлу, Интендантъ обязанъ повѣрить ихъ, и на основаніи находящейся у него вѣдомости, упомянутой подъ № 12, убѣдиться: удобны ли произведенные надѣлы и соотвѣтствуютъ ли назначенію; по какимъ причинамъ, или въ слѣдствіе чьего нерадѣнія, остальные лѣсные участки остались безъ должнаго употребленія. Всѣ замѣчанія по этому предмету включаются въ общій рапортъ.

29) Въ имѣніяхъ, отданныхъ въ администрацію въ пользу Казны или въ пользу арендатора, неисправно платившаго арендные деньги, Интендантъ долженъ обратить вниманіе на то,

Подобнѣе przekonacъ się, czy jest pełniony dozór nad wypłatnością i rzadnością włościan.

25) Przedzierżawienia bez zezwoleń władzy, wzbronione § 15-m, dzierżawcy zwykli pod różnemi pozorami ukrywać, zwłaszcza, gdy to ma miejsce na rzecz osób, nie mających kwalifikacyi. Wypadki te Intendent śledzić, dowody ku ustanowieniu czynu zbierać i Rządowi Gubernialnemu przysyłać winien, dla użycia rygору w kontraktach zastrzeżonego.

26) Zaprowadzenie i utrzymywanie na gruncie dóbr przyzwoitej liczby inwentarza własnego, jest również ważnym obowiązkiem dzierżawcy, takowy przeto sprawdzi Intendent, i gdzie inaczej znajdzie, postąpi jak ad 24.

27) Mogą zachodzić inne okoliczności, nie dające się przewidzieć, przez które dzierżawcy działać zwykli na szkodę dóbr i Skarbu, jako to: przez nieprawne kopanie minerałów, torfu, przez nierządne rybołówstwo; zaś na szkodę włościan, przez rozwolniony kredyt trunków, a ściąganie swych należitości exekucją i t. p., te więc dochodzić i zatamować należy, a ku zapobieżeniu nadal, przedstawiać Kommissyi Rządowej środki.

28) Odpadki leśne już rozdane, lub do rozdania pozostające, gdzie będą w bliskości dóbr rewidowanych, Intendent za śladem wykazu ad 12 posiadanego zwiedzi, przekonacъ się, czy dotychczasowe wydzielenia są dogodne i właściwe, i jakie przyczyny lub czyje zaniedbanie jest na przeszkodzie, że reszta odpadków nie obracana na cel właściwy, i spostrzeżenia w tej mierze do ogólnego rapportu zanotuje.

29) Dobra administrowane na rzecz Skarbu lub na risico zadłużonego dzierżawcy zwiedzając, Intendent przekonacъ się czy

представляет ли состояніе администратора достаточное обезпеченіе, исполняет ли онъ, какъ слѣдуетъ, свои обязанности, въ какомъ состояніи находятся денежная часть и счетоводство, не приходятъ ли въ упадокъ строенія, ведется ли надлежащимъ образомъ хозяйство, обезпечена ли движимость должника? О замѣченныхъ по сему предмету: ущербъ для Казны или злоупотребленіяхъ, Интендантъ обязанъ тотчасъ донести, на зависящее распоряженіе, Гражданскому Губернатору.

30) Въ тѣхъ имѣніяхъ, гдѣ Гминные Войты или Экономическіе администраторы получаютъ содержаніе отъ Казны, Интендантъ обращаетъ вниманіе на ихъ дѣйствія: имѣютъ ли они надлежащія ручательства, не занимаются ли какими либо особыми спекуляціями, вредными не только для службы, но и для благосостоянія крестьянъ.

31) Въ имѣніяхъ, по которымъ часто приносятся жалобы, Интендантъ долженъ разузнать о дѣйствительной причинѣ этихъ жалобъ: не происходятъ ли онныя отъ подстрекательства злонамѣренныхъ людей, извлекающихъ для себя изъ этого выгоду. Подобнаго рода людей обнаруживать для поступленія съ ними по закону.

32) Въ имѣніяхъ, пожалованныхъ частнымъ лицамъ на все время существованія Кредитнаго Общества, поступать такимъ же порядкомъ, какъ и въ другихъ казенныхъ, отданныхъ во временную аренду; въ имѣніяхъ же конфискованныхъ, или отдаваемыхъ въ оброкъ Кредитнымъ Обществомъ, если Интенданту случится быть въ такихъ имѣніяхъ, удостовѣряться, не разоряются ли онныя арендаторами, и ведется ли сими послѣдними хозяйство согласно контрактнымъ условіямъ. Убѣдившись въ противномъ, Интендантъ долженъ довести о томъ до свѣдѣнія Губернскаго Правленія, для надлежащаго сношенія съ Кредитнымъ Обществомъ и принятія мѣръ къ отвращенію злоупотребленій.

33) Еслибы, при разъѣздахъ по имѣніямъ, Интендантъ нашелъ въ одномъ изъ нихъ чиновниковъ по хозяйственной части или землемѣровъ, то долженъ войти въ разсмотрѣніе ихъ дѣйствій, сравнить таковыя съ данными этимъ лицамъ порученіями, распорядиться объ исправленіи замѣченныхъ упущеній и направить cadaго къ успѣшному выполненію возложенныхъ на него занятій.

administrator ma rękojmię, czy przyzwolicie pełni swe obowiązki, czy stan kassy i rachunkowy jest tu w całości i porządku, czy budowle nie są zaniedbywane, i czy gospodarstwo jest dobrze prowadzone, czy ruchomości dłużnika są zabezpieczone; a jeżeliby w czem wykrył szkody Skarbu, lub malwersacye, doniesie to zaraz Gubernatorowi Cywilnemu, dla zaradczych środków.

30) W dobrach, gdzie są płatni od Rządu Wójci gmin i administratorowie ekonomiczni, Intendent przekona się o ich sprawowaniu, i czy mają stawione poręczenia, czy nie oddają się odrębnym spekulacyom, przez co ich służba cierpi, i włościanie bawają na straty narażeni.

31) W dobrach, z których często zachodzą skargi, przekona się Intendent, jaki tego mógł być istotny powód, a szczególnie czy te nie pochodziły z przewrotnych podżegań pokątnych doradców, mających na celu własne zyski z wybieranych składek; takich zaś wykrywać i wskazać dla pociągnięcia onych w właściwej drodze do odpowiedzialności.

32) W dobrach donataryuszom na czas trwania Towarzystwa Kredytowego oddanych, postępować należy jak w innych dobrach rządowych czasowo zadzierżawionych; zaś w dobrach skonfiskowanych i przez Towarzystwo Kredytowe wydzierżawionych, gdzie Intendent przejeżdżać będzie, wchodzić ma w przekonanie, czy tameczni dzierżawcy nie dopuszczają zniszczeń i podług osnowy służących im kontraktów stan dóbr utrzymują; znalazłszy zaś przeciwnie, doniesie o tem Rządowi Gubernialnemu, dla zniesienia się z władzą Towarzystwa Kredytowego i zarządzenia złemu.

33) Gdzie przy bytności na gruncie znajdzie Intendent urzędników ekonomicznych lub mierniczych, wejdzie w ich czynności, porówna one z poleceniami, za którymi są wysłani, dostrzedz się mogące uchybienia sprostuje, i nada popęd czynności.

Равномѣрно Интендантъ обязанъ убѣдиться на мѣстахъ, производятся ли Окружными Ассесорами срочные объѣзды, и исполняются ли ими прочія служебныя обязанности.

Встрѣтивъ, при ревизіи, гдѣ либо въ имѣніи Секвестратора Интендантъ обязанъ удостовѣриться: не прѣзжаетъ ли этотъ послѣдній съ тѣмъ, чтобы, въ ущербъ плательщикамъ, увеличивать издержки; исполняетъ ли онъ своевременно и согласно съ правилами возложенныя на него порученія; не требуетъ ли излишняго. Всякія замѣченныя въ семъ отношеніи злоупотребленія Интендантъ долженъ прекращать, съ порученіемъ строгаго наблюденія Обводовому Коммисару.

Еслибы Интендантъ узналъ, что служащіе въ Лѣсномъ вѣдомствѣ способствуютъ, незаконными дѣйствіями своими, разоренію крестьянъ, или же, въ ущербъ симъ послѣднимъ, занимаются какими либо спекуляціями, онъ обязанъ: или прекратить подобныя злоупотребленія на мѣстѣ, или же, въ случаѣ особой ихъ важности, произвести мѣстное дознаніе, съ донесеніемъ о томъ, что окажется, Правительственной Коммисіи.

Еслибы Интендантъ замѣтилъ, что благосостояніе крестьянъ потерпѣло вслѣдствіе отобранія у нихъ угодій Лѣснымъ Управленіемъ, на обязанности его лежитъ принять мѣры къ удовлетворенію обоюдныхъ хозяйственныхъ интересовъ.

ГЛАВА IV.

О повѣркѣ дѣйствій Экономическихъ Ассесоровъ.

34) Съ приближеніемъ къ концу ревизіи въ округѣ, Интендантъ долженъ назначить Окружному Ассесору срокъ, когда приступить въ обревизованію его дѣйствій. Ревизію эту надлежитъ производить слѣдующимъ порядкомъ:

- a) потребовать представленія всѣхъ предписаній, порученій, расчетовъ, а также поданныхъ крестьянами или арендаторами прошеній, по которымъ не сдѣлано надлежащаго исполненія. Всѣ эти бумаги сличаются съ журналомъ корреспонденціи, и разсматриваются причины, по которымъ онѣ не исполнены;
- b) обо всѣхъ замѣченныхъ имъ, во время объѣзда, несообразностяхъ и упущеніяхъ по службѣ Интендантъ дол-

Przekonać się także ma na gruncie, czy Assessorowie okręgowi odbywają peryodyczne objazdy i pełnią swą powinność.

Gdzieby w dobrach zastał Sekwestratora, przekona się o jego postępowaniu, mianowicie: czy nie odbywa kilkakrotnego zjazdu, aby z uciskiem kontrybuentów, większe zaliczać kosztą, czy swą czynność pełni zgodnie z przepisami i w swoim czasie, czy nie pobiera wyższych nad przepis kosztów, a w przeciwnym razie nadużycie powściągnie lub wezwie Kommissarza Obwodu o niezawodne tego dopilnowanie.

Jeżeliby równie powziął wiadomość, że officjaliści leśni nieprawnem postępowaniem przyczyniają się do upadku włościan, albo też, że ci officjaliści oddają się ubocznym spekulacyom, dla których włościanie cierpią, wtedy takim zdarzeniom, albo zaraz zapobiedz i tamę ma położyć, lub gdyby znajdował przedmiot większej wagi, wysledzić ma i Kommissyi Rządowej przedstawić.

Gdyby Intendent dostrzegł, że przez odjęcie włościanom użytków ze strony administracyi leśnej, stan ich podupadł, wtedy poda środki godzące widoki obu gospodarstw.

T Y T U Ł IV.

O rewizyi czynności Assessorów Ekonomicznych.

34) Skoro objazd w okręgu zbliżać się będzie do końca, Intendent oznaczy Assessorowi Okręgowemu termin do rewizyi jego działań, poczem takową odbędzie w następny sposób:

- a) przełożyć sobie każe wszelkie niezalatwione kommisso-rya, dyspozycye, obrachunki i podania od włościan lub dzierżawców, porówna je z dziennikiem korespondencyjnym, wejdzie w ocenienie powodów ich niezalatwienia;
- b) uchybienia i zaniedbania w służbie, jakie w objeździe do-

жень сообщить Ассесору, примѣняясь въ этомъ отноше-
ніи къ правиламъ, изложеннымъ подъ № 9 и 10;

с) равнымъ образомъ Интендантъ сообщаетъ Ассесору из-
готовленную во время ревизіи, согласно съ пунктомъ 21,
вѣдомость о строеніяхъ, подлежащихъ возобновленію;
при чемъ приказываетъ Ассесору наблюсти за своевре-
меннымъ выполненіемъ изложеннаго въ вѣдомости. О семъ,
съ приложеніемъ самой вѣдомости, Ассесоръ доноситъ,
въ первомъ по ревизіи своей рапортъ, въ Губернское
Правленіе;

д) затѣмъ Интендантъ обязанъ собрать свѣдѣнія о дѣй-
ствіяхъ по отношенію къ частнымъ лицамъ чиновниковъ,
назначенныхъ въ помощь Ассесору по описи и передачѣ
имѣній; при чемъ привести въ извѣстность, не обрмени-
тельно ли для сторонъ положенное этимъ помощникамъ
суточное содержаніе, наконецъ,

е) долженъ удостовѣриться, снабженъ ли Ассесоръ полнымъ
собраніемъ правилъ, относящихся къ Экономическому
Управленію; если же окажется, что нѣтъ, предложить ему
озаботиться о пополненіи недостающихъ правилъ.

Г л а в а V.

О повѣркѣ вѣдомостей Обводовыхъ Казначействъ.

35) Въ проѣздъ свой чрезъ обводовой городъ, Интендантъ въ
правѣ потребовать вѣдомости о всѣхъ вообще недоимкахъ по аренд-
нымъ платежамъ, чиншамъ и канонамъ въ казенныхъ и подухов-
ныхъ имѣніяхъ. Если сумма этихъ недоимокъ окажется слиш-
комъ значительною, надлежитъ потребовать отъ Обводоваго Ком-
мисара по всѣмъ важнѣйшимъ статьямъ объясненіе, были ли,
въ свое время, приняты экзекуціонныя мѣры, и почему оказались
недѣйствительны; нѣтъ ли распоряженія объ отсрочкѣ экзекуціи;
если есть, то на какой именно срокъ, и не истекъ ли уже этотъ
послѣдній.

36) Буде окажется, что таковыхъ распоряженій вовсе не
было, или же что назначенный въ распоряженіяхъ срокъ уже
окончился, Интендантъ обязанъ потребовать отъ Коммисара пись-
менное объясненіе и повѣрить оное; если же объясненіе окажется
въ чемъ либо неосновательнымъ, сдѣлать распоряженіе о приве-

стрзгѣ, вышлущы Ассесору, и co до tego wszystkiego
postąpi w sposób wyżej w art. 9 i 10 m przepisany;

с) zakommunikuje Assessorowi wykaz restauracyj budowla-
nych, ze swęj rewizyi jak w art. 21-m wymieniono przygo-
towany, nakaże dopilnowanie, aby objęte nim szczegóły
były w terminach załatwione, z czego Assessor, przy zda-
waniu rapportu z najpierwszego objazdu Rządowi Guber-
nialnemu, przy dołączeniu tego wykazu, usprawiedliwić
skutek będzie w obowiązku;

д) przekona się wreszcie Intendent, o konducie osób u-
żywanych do pomocy Assessora przy tradycjach dóbr
i innych czynnościach, na koszt stron załatwianych, i
czy w oznaczaniu onym dyet nie zachodzi przeciążenie
interessantów, nakoniec

е) poweźmie przekonanie, czy Assessor jest zaopatrzony
w kompletny zbiór ogólnych o administracyi ekonomicz-
nej urzędzeń i przepisów, a jeśli nie tak jest, poleci mu
bezwłoczne onych ukompletowanie.

T y t u ł V.

O sprawdzaniu delat Kass obwodowych.

35) W przejeździe przez miasto obwodowe, mocen będzie In-
tendent zażądać delat zaległości dzierżawnych, i zaległości czynszów
i kanonów z dóbr rządowych i suppressyjnych z wszystkich lat,
za jakieby nie były pobrane, poczem, gdyby się okazały znaczne
zaległości, zażąda od Kommissarza Obwodu, co do pozycyj wa-
żniejszych usprawiedliwienia, czy stopniowy rygor exekucyjny
był względem takowych w swoim czasie użyty, dla czego nie oka-
zał się skutecznym, lub czy exystują upoważnienia, zawieszające
exekucyę, na jakie termina, i czy te nie upłynęły?

36) Jeżeli się okaże brak upoważnień, lub termina oznaczo-
ne w nich upłynęły, Intendent wezwie Kommissarza do tłómacze-
nia na piśmie, sprawdzi takowe, gdzie się okażą bezzasadne, ry-

деніи въ дѣйствіе экзекуціонныхъ мѣръ, и обо всемъ оказавшемся донести Губернскому Правленію и Правительственной Коммисіи, для опредѣленія надлежащаго взысканія съ неисправнаго Коммисара.

37) Если Интендантъ, какъ выше, подъ № 32, упомянуто, замѣтитъ какія либо злоупотребленія Секвестратора, или же получить, во время объѣзда, жалобы на него, надлежитъ узнать, какія были сдѣланы по тому же предмету распоряженія Обводо-вымъ Коммисаромъ, и принять надлежащія мѣры къ прекращенію злоупотребленій.

ГЛАВА VI.

О донесеніяхъ, представляемыхъ Интендантомъ.

38) Такъ какъ, при назначеніи Интендантовъ, Правительство имѣло въ виду учредить точный и непосредственный, безъ увеличенія бесполезной переписки, надзоръ за состояніемъ имѣній и дѣйствіями Экономическихъ чиновниковъ, то, какъ уже объяснено выше подъ № 3, Интендантъ долженъ руководствоваться этими видами Правительства во всѣхъ своихъ дѣйствіяхъ; въ рапортахъ своихъ онъ обязанъ преимущественно помѣщать такіе предметы, кои дѣйствительно заслуживаютъ вниманія Правительственной Коммисіи.

Впрочемъ, по долгу службы, Интендантъ представляетъ троякаго рода рапорты:

- a) срочные, черезъ каждые 15 дней, съ приложеніемъ журнала о своихъ занятіяхъ и разъѣздахъ;
- b) экстренные, о случаяхъ, требующихъ безотлагательныхъ мѣръ, какъ объ этомъ выше, подъ № 10, 33, 34 и 35, упомянуто, а также объ исполненіи особыхъ порученій Правительственной Коммисіи;
- c) общіе, объ окончаніи разъѣздовъ и ревизій во всей губерніи, по всѣмъ предметамъ, которые были ему поручены.

39) Этотъ общій, упомянутый подъ лит. с, рапортъ, представляемый Директору Отдѣленія казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, долженъ заключать въ себѣ:

- a) протоколъ, подъ № 9 указанный, съ приложеніями;
- b) кондуитный списокъ, означенный подъ № 11;
- c) вѣдомость о штрафахъ, какъ подъ № 19;

gor exekucyi przywrócić każe, a Rządowi Gubernialnemu i Kommissyi Rządowej zrobi o tem doniesienie, w celu wymierzenia na Kommissarza zasłużonej kary.

37) Gdzieby Intendent, jak w art. 32-m wymieniono, powziął ślady o nadużyciach Sekwestratora, lub przy objeździe zanesione były przeciw takowym zażalenia, przekona się co Kommissarz Obwodu w téj mierze zarządził, i postara się złemu zaradzić.

TYTUŁ VI.

O raportach przez Intendenta składać się mających.

38) Gdy przez ustanowienie Intendentów, zamiarem jest Rządu rozciągnąć nad stanem dóbr i służby ekonomicznej, bezpośrednią ścisłą kontrolę i nadzór, któreby jednak nie pomnażały czczego piśmiennictwa, ten zamiar przeto, jak już wyżej w art. 3-m wskazano, mieć będzie Intendent w troskliwej baczności, przy wszelkich czynnościach i przy zdawaniu raportów swych, w których to tylko obejmować winien, co rzeczywiście godnym będzie uwagi Kommissyi Rządowej.

Zresztą z obowiązków swęj służby zdawać będzie raporty trojakie, to jest:

- a) peryodyczne co dni 15, przy których składać ma dziennik czynności i podróży;
- b) nadzwyczajne o wysledzonych zdarzeniach. wymagających nagłego zaradzenia, jak to wyłuszczone w art. 10, 33, 34 i 35-m tudzież w przedmiotach, które za oddzielnymi dyspozycjami Kommissyi Rządowej będzie ułatwiał;
- c) ogólne z ukończonego objazdu i rewizyi w całej gubernii z tych, które mu będą oznaczone.

39) Rapport ogólny, dopiero ad c wymieniony, na ręce Dyrektora Wydziału dóbr i lasów rządowych podawać się mający, obejmować ma:

- a) protokół, ad 9 wskazany, z allegatami;
- b) konduit listę, ad 11 zastrzeżoną;
- c) wykaz kar, jak ad 19;

- d) вѣдомость о поврежденных строеніяхъ, по формѣ, указанной подъ № 21;
- e) объясненіе, съ приложеніями, дѣйствій Интенданта (глава IV и V);
- f) составленные, на мѣстахъ, соображенія объ улучшеніяхъ въ экономической администраціи, о раздѣленіи имѣній по экономіямъ и округамъ, округленіи или установленіи новыхъ границъ;
- g) замѣчанія о необходимыхъ на будущее время измѣненіяхъ или дополненіяхъ въ контрактныхъ условіяхъ, о способахъ улучшения обработки земли въ имѣніяхъ, о новыхъ источникахъ доходовъ отъ рудниковъ и проч., о причинахъ вредно дѣйствующихъ на благосостояніе крестьянъ и о способѣ устраненія этихъ причинъ.

40) Такъ какъ разъѣзды зимою не производятся, то и надлежитъ въ это время составлять означенные рапорты и заниматься исполненіемъ другихъ возложенныхъ Правительственною Комисіею порученій.

Варшава, 2 (14) Января 1842 года.

№ 77,658/24,433.

N° 12.

О томъ, что поіезуитскія и принадлежащія учебнымъ заведеніямъ имущества переданы въ завѣдываніе Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства.

(10 (22) Февраля 1842 года.)

Выписка изъ журнала Статс-Секретаріата Царства Польскаго

Божіею Милостию

МЫ, НИКОЛАЙ I-й,

ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССИЙСКИЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКИЙ,
и проч., и проч., и проч.

По вниманію къ значительнымъ выгодамъ, проистекающимъ отъ передачи подуховныхъ имуществъ въ завѣдываніе Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, и желая эту мѣру распространить на всѣ вообще училищныя имущества,

- d) wykaz uszkodzonych budowli, według wzoru jak ad 21;
- e) wyjaśnienie i allegata co do czynności tytułu IV i V-go;
- f) ogólne uwagi i spostrzeżenia z miejscowości nabyte, względem ulepszeń w administracyi ekonomicznej dopełnić się mogących, pod względem podziału dóbr na ekonomie i okręgi, zwinięcia lub zaokrąglenia ostatnich;
- g) uwagi co do zmian albo dodatku na przyszłość w warunkach kontraktowych; o środkach ulepszeń kultury dóbr, podniesienia nowych źródeł dochodów z kopalń i t. p., o przyczynach, które działają szkodliwie na stan włóścian i sposobach do ich usunięcia.

40) Ponieważ służba objazdowa w czasie pory zimowej nie da się ułatwiać, przeto rapporta wymienione odkładać będzie Intendent na tę porę, w której one wyrobi, i poświęcać się będzie także pracom w Kommissyi Rządowej sobie oznaczonym.

w Warszawie, d. 2 (14) Stycznia 1842 r.

Nr. 77,658/24,433.

N° 12.

Dobra po-jezuickie i wszystkie majątki funduszu edukacyjnego, oddane pod zarząd Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

(d. 10 (22) Lutego 1842 r.)

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z BOŻEJ ŁASKI

МЫ, НИКОЛАЙ I-й,

CESARZ WSZECH ROSSYJ, KRÓL POLSKI,

etc., etc., etc.

Bacząc na znakomite korzyści, jakie wynikły z przejścia dóbr po duchowienstwie supprimowanem pod zarząd Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, i chcąc ten sam środek zastosować do wszelkich majątków Wydziału Edukacyjnego;

по представлению Совета Управления Нашего Царства Польскаго, повелѣваемъ:

Ст. 1.

Поіезунтскія имѣнія и всѣ вообще другія имущества, принадлежащія учебнымъ заведеніямъ, состоящія донинѣ подъ заведѣваніемъ Попечителя Варшавскаго Учебнаго округа, и Совета Народнаго Просвѣщенія, отдать въ заведѣваніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Ст. 2.

Исполненіе настоящаго указа Нашего, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручаемъ Совету Управления.

Данъ въ С.-Петербургѣ, Февраля 10 (22) дня 1842 года.

(подписано) „НИКОЛАЙ“.

Контрасигнировалъ: Министръ Статсъ-Секретарь *И. Туркулъ*.

№ 13.

Распоряженіе о томъ, что къ владѣнію имѣніями, составляющими эдукационный фондушъ, не могутъ быть допускаемы лица, не имѣющія на то консенсовъ.

(11 (23) Февраля 1843 года.)

Вслѣдъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства

предписываетъ Губернскому Правленію, при заведѣваніи имѣніями, составляющими эдукационный фондушъ, которыя, на основаніи Высочайшаго указа 10 (22) Февраля 1842 года, переданы въ управленіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, руководствоваться распоряженіемъ Правительственной Коммисіи, даннымъ 30 Мая (11 Іюня) 1840 года, за № 85,678, въ отношеніи казенныхъ имѣній, а именно: въ отношеніи недопущенія къ владѣнію лицъ, не имѣющихъ на то консенсовъ, въ отношеніи формы составленія актовъ объ уступкѣ въ вѣчное владѣніе, а также въ отношеніи лаudemіальной платы, которая, согласно приведеннымъ тамъ же основаніямъ, не подлежитъ взиманію съ имѣній, отданныхъ во владѣніе на основаніи прежнихъ поль-

Na przełożenie Rady Administracyjnej NASZEGO Królestwa Polskiego rozkazujemy:

Art. 1.

Dobra po-jezuickie i wszelkie inne majątki, należące do funduszu edukacyjnego, zostające dotąd pod zarządem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego i Rady Wychowania Publicznego, przechodzą pod zarząd Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Art. 2.

Wykonanie niniejszego Ukazu NASZEGO, który w Dzienniku Praw umieszczonym być ma, porucza się Radzie Administracyjnej.

Dan w Petersburgu, dnia 10 (22) Lutego 1842.

(podpisano) „НИКОЛАЙ“.

przez CESARZA I KRÓLA,
Minister Sekretarz Stanu (podpisano) *Turkuł*.

№ 13.

Rozporządzenie niedopuszczające do possessyi dóbr funduszu edukacyjnego osób konsensu nie posiadających.

(d. 11 (23) Lutego 1843 roku)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Poleca Rządowi Gubernialnemu, ażeby przy zarządzie dóbr funduszu edukacyjnego, Ukazem NAJWYŻSZYM z dnia 10 (22) Lutego 1842 r. pod administracyę Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu oddanych, stosował się do rozporządzenia Kommissyi Rządowej z dnia 30 Maja (11 Czerwca) 1840 r. Nr. 85,678, względem dóbr rządowych wydanego, a mianowicie: względem niedopuszczania do possessyi osób konsensu nieposiadających, co do formy spisywania aktów odstąpienia wieczystego posiadania, jako też opłaty laudemijalnej, która zgodnie z zasadami tam przytoczonymi, z dóbr, pod dawném prawem polskiem w posiadanie wy-

скихъ законовъ. Губернское Правленіе однако не въ правѣ выдавать отъ себя консенсы, но, рассмотрѣвъ документы лица, просящаго о выдачѣ консенса, по правиламъ, изложеннымъ въ вышеприведенномъ распоряженіи, оно обязано представлять заключенія свои въ Правительственную Коммисію, съ поясненіемъ каждаго условія. Изъ сего слѣдуетъ, что и окончательное рѣшеніе относительно надежности обезпеченія или поручительства, зависитъ отъ усмотрѣнія Правительственной Коммисіи.

Варшава, 11 (23) Февраля 1843 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 14,389/4,502.

N° 14.

Высочайше утвержденныя правила касательно устройства отношеній Казны къ владѣльцамъ поіезуитскихъ имѣній.

(1 Юля 1849 года.)

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Въ Петергофѣ, 1 Юля 1849 года.

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи, вмѣстѣ съ наличными членами Департамента дѣлъ Царства Польскаго, и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленные Намѣстникомъ Царства проекты постановленій о поіезуитскихъ и другихъ эдукационнаго фондуша имѣніяхъ, Высочайшимъ указомъ 10 Февраля 1842 года, въ завѣдываніе Правительственной Коммисіи Финансовъ Царства переданныхъ, принявъ во вниманіе, что въ отношеніи ко многимъ изъ имѣній сихъ, въ разное время и при разныхъ обстоятельствахъ, въ коихъ находились области, въ составъ Царства Польскаго вошедшія, допущены были отступленія

puszczonych, nie należy się. Rząd Gubernialny jednak nie będzie mógł sam udzielać konsensów, lecz rozpoznawszy kwalifikacyę osoby takowego żądającej, i to podług zasad w powołaném rozporządzeniu objętych, z wyjaśnieniem każdego warunku, wnioski swoje Kommissyi Rządowej ma przedstawiać. Z tego wynika, że i ostateczne wyrzeczenie względem bezpieczeństwa ewikocyi czyli rękojmi Kommissya Rządowa sobie zachowuje.

в Варшавіе, дня 11 (23) Lutego 1843 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Lęski.*

Nr. 14,389/4,502.

N° 14.

Przepisy NAJWYŻEJ zatwierdzone co do urządzenia stosunków Rządu z posiadaczami dóbr po-jezuickich.

(d. 1 Lipca 1849 r.)

Naoryginalie własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:
„Ma być podług tego.“

в Peterhofie,
д. 1 Lipca 1849 r.

Zdanie Rady Państwa.

Rada Państwa w Departamencie Ekonomii, wspólnie z Członkami obecnymi Departamentu Spraw Królestwa Polskiego, i w Ogólném Zebraniu, po rozpoznaniu przedstawionych przez Namiestnika Królestwa projektów postanowień o dobrach po-jezuickich i innych, na fundusz edukacyjny przeznaczonych, a przez Najwyższy Ukaz z d. 10 Lutego 1842 r. pod zarząd Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu oddanych, biorąc na uwagę, że, co do wielu z dóbr powyższych zasły, z powodu czasowych okoliczności, jakie miały miejsce w różnych częściach kraju, teraźniejsze Królestwo Polskie składających, zboczenia od pierwotnych

отъ первоначальныхъ правилъ, на основаніи коихъ, имѣнія тѣ, по уничтоженіи іезуитскаго ордена въ бывшемъ Польскомъ Королевствѣ, предоставлены были тогдашнимъ Правительствомъ частнымъ лицамъ, по особой оцѣнкѣ, съ обязательствомъ владѣльцевъ платить ежегодно положенные съ оной проценты и съ запрещеніемъ обременять имѣніе долгами; но какъ вопреки тому, во время Прусскаго правительства, нѣкоторые владѣльцы помянутыхъ имѣній внесли ихъ въ тогдашнія ипотечныя книги, на свое имя, въ видѣ имѣній частныхъ, никакому ограниченію въ правѣ владѣнія не подлежащихъ, и на семъ основаніи подъ залогъ оныхъ сдѣлали разные займы, то вслѣдствіе сихъ отступленій возникли многія затрудненія и неудобства, наипаче въ томъ отношеніи, что кредиторы ихъ понынѣ находятся въ невозможности отыскивать своихъ капиталовъ на имѣніяхъ, имъ заложенныхъ.

Въ отвращеніе сихъ неудобствъ и затрудненій и по разсмотрѣніи всѣхъ вопросовъ, къ предмету сему вообще относящихся, предполагается нынѣ: съ одной стороны, предоставить владѣльцамъ имѣній эдукационнаго фондуша средства къ приобрѣтенію оныхъ въ полную неограниченную собственность уплатою капитала, соотвѣтствующаго двадцатипятилѣтней сложности взноса ими канона и добавочнаго платежа, и съ другой, облегчить кредиторамъ, кои ввѣрили капиталы свои подъ залогъ тѣхъ имѣній, способы къ отысканію претензій своихъ, на какой конецъ и учредить для всѣхъ такихъ имѣній новую ипотеку.

Государственный Совѣтъ, признавая, согласно съ Намѣстникомъ Царства и Совѣтомъ Управленія, означенныя предположенія соотвѣтствующими своей цѣли, мнѣніемъ положилъ:

I. Составленныя въ сихъ видахъ правила объ отношеніяхъ владѣльцевъ имѣній эдукационнаго фондуша къ Правительству и кредиторамъ, о заведеніи для имѣній тѣхъ ипотечныхъ книгъ и о заведываніи имѣніями и капиталами означеннаго фондуша поднести, при мнѣніи Государственного Совѣта, къ Высочайшей конфирмаціи Его Императорскаго Величества.

II. Имѣнія, для коихъ, по содержанію 11-й статьи упомянутыхъ правилъ, имѣеть быть заведена новая ипотека, суть слѣдующія:

въ тѣхъ мѣрѣхъ przepisów, na mocy których dobra tego rodzaju, po zniesieniu zakonu Jezuitów w byłem Królestwie, oddane były przez Rząd ówczesny, za poprzedniem nowem onych oszacowaniem, w posiadanie osób prywatnych, z obowiązkiem wnoszenia corocznych opłat i przy wzbronieniu zaciągania nań długów, lecz że, gdy pomimo tego wzbronienia, niektórzy posiadacze podobnych dóbr, za Rządu Pruskiego, uregulowali hypotekę dóbr funduszowych na swoje imię, jako własność prywatną nieograniczoną, i pozaciągali długi hypoteczne, wynikły z takowych zbroczeń liczne wątpliwości i spory, szczególnież zaś z przyczyny, że wierzyciele znajdują się dotąd w niemożności dochodzenia kapitałów z rzeczonych dóbr.

Dla przecięcia wynikłych ztąd trudności, i po rozważeniu wszelkich wątpliwości, tego przedmiotu w ogóle dotyczących się, powzięto obecnie zamiar podać, z jednej strony posiadaczom dóbr funduszu edukacyjnego, środki nabycia onych na własność zupełną i nieograniczoną, przez opłatę kapitału odpowiedniego 25-letniemu kanonowi, wraz z superatą, z drugiej zaś ułatwić wierzycielom, którzy bezpieczeństwo hypoteczne pozyskali, sposób dochodzenia ich należitości, dla osiągnięcia czego, dla wszystkich dóbr tego rodzaju hypotekę urządzić wypada.

Rada Państwa, uznając wspólnie z Namiestnikiem i Radą Administracyjną Królestwa, projekta, o których mowa, za odpowiadające zamierzonemu celowi, objawiła zdanie:

I. Ułożone w tych widokach przepisy o stosunkach posiadaczy dóbr funduszu edukacyjnego z Rządem i z ich wierzycielami, o zaprowadzenie dla tychże dóbr ksiąg hypotecznych, tudzież o zarządzie dobrami i kapitałami funduszowemi, przy zdaniu Rady Państwa, ponieść pod Najwyższe Jego Cesarskie Mości zatwierdzenie.

II. Dobra, dla których, stosownie do art. 11-go pomienionych przepisów, ma być urządzona nowa hypoteka, są następujące:

въ Радомской губерніи:

1) Броцерыжъ, 2) Мархоцие и Кліоновъ, 3) Вѣнцлавице и Воля Вѣнцлавска, 4) Зѣлѣницъ, 5) Сциборовице и Пѣльгржимовице, 6) Гартатовице, 7) Михаловице, 8) Герляховъ, 9) Гржегоржевице, 10) Скарышевъ, 11) Славно;

въ Люблинской губерніи:

12) Ходель и Ратошинъ, 13) Гоговъ, 14) Бурсаки-Лемщи-зна, 15) Руры (часть), 16) Сѣраковичина, 17) Новодворъ и Осмолице, 18) Руда;

въ Варшавской губерніи:

19) Лисковъ, 20) Коконинъ и Павловекъ, 21) Стропѣшинъ, 22) Косцьѣлецъ, 23) Завадзъ, 24) Водзынь (часть), 25) Бохлѣво, 26) Крушево и Крушовекъ, 27) Бялоленка, 28) Кобылка, 29) Воля Нарупинска (часть), 30) Радванка, 31) Сошице-дезерта, 32) Рыльско, 33) Богушице, 34) Былины-Дзюрдзюлы, 35) Уяздъ

въ Плоцкой губерніи:

36) Лисево, 38) Лѣщино-Кмѣце, 38) Витки (часть), 39) Плодохово и Кацице, 40) Шельково, 41) Малѣхи, 42) Лютоброкъ, 43) Волька Пшекеры (часть), 44) Боссево (часть), 45) Млынецъ и Мѣржинекъ, 46) Папротки Гаготы (часть), 47) Гржебскъ (часть);

въ Августовской губерніи:

48) Нова и Стара Ломжа (часть), 49) Фольваркъ Св. Духа близъ Ломжи, 50) Забиковъ, 51) Якаѣ Стара и Млода, 52) Рогово (часть), 53) Снядовъ, 54) Лиза, 55) Суха Балля и Цыдзынь, 56) Ляхово, 57) Свидры Ависса, 58) Голны, 59) Козлишки.

III. При устройствѣ сей ипотеки должны быть соблюдаемы, какъ правила нынѣ постановляемыя, такъ равно и положенія закона о привилегіяхъ и ипотекахъ, въ 14 (26) день Апрѣля 1818 года послѣдовавшаго.

IV. Внесеніе настоящихъ узаконеній въ Дневникъ Законовъ Царства Польскаго и приведеніе оныхъ въ надлежащее исполненіе предоставляется распоряженію Намѣстника Царства.

Предсѣдатель Государственнаго Совѣта

(подписано) *Князь А. Чернышевъ.*

въ губерніи Радомской:

1) Wrocieryż; 2) Marchocice i Klonów; 3) Więclawice i Wola Więclawska; 4) Zielenice; 5) Sciborowice i Pielgrzymowice; 6) Gartatowice; 7) Michałowice; 8) Gierlachów; 9) Grzegorzewice; 10) Skaryszów; 11) Sławno.

въ губерніи Люблинскій:

12) Chodel i Ratoszyn; 13) Gadów; 14) Bursaki-Lemszczyna; 15) Rury (część); 16) Sierakowszczyzna; 17) Nowodwór i Osmolice; 18) Ruda.

въ губерніи Варшавскій:

19) Lisków; 20) Kokonin i Pawówek; 21) Stropieszyn; 22) Kościelec; 23) Zawadzie; 24) Wodzyń (część); 25) Bochlewo; 26) Kruszewo i Kruszówek; 27) Białoleka; 28) Kobyłka; 29) Wola Naropińska (część); 30) Radwanka (część); 31) Soszyce-dezerta; 32) Ryłsko; 33) Boguszyce; 34) Byliny-Dziurdziuty; 35) Ujazd.

въ губерніи Плоцкій:

36) Lisewo; 37) Leszczyno-Kmiecie; 38) Witki (część); 39) Płocochowo i Kacice; 40) Szelkowo; 41) Malechy; 42) Lutobrok; 43) Wolka Przekory (część); 44) Bossewo (część); 45) Młyniec i Mierzynek; 46) Paprotki Gagoty (część); 47) Grzebsk (część).

въ губерніи Августовскій:

48) Nowa i Stara Łomża (część); 49) Folwark Ś-go Ducha pod Łomżą; 50) Zabików; 51) Jakaѣ stara i młoda; 52) Ragowo (część); 53) Śniadów; 54) Liza; 55) Sucha Balla i Cydzyń; 56) Lachowo; 57) Świdry Awissa; 58) Hołny; 59) Kozłiszki.

III. Przy urządzeniu téj hypoteki zachowane być powinny, tak przepisy obecnie wydające się, jak i rozporządzenia prawa o przywilejach i hypotekach, z dnia 14 (26) Kwietnia 1818 r.

IV. Polecenie zamieszczenia obecnych rozporządzeń i przepisów w Dzienniku Praw i przywiedzenia onych do skutku, od Namiestnika Królestwa należy.

Prezes Rady Państwa

(podpisano) *Xiąże A. Czernyszew.*

Приложение къ № 14-му.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Въ Петергофѣ, 1 Юля 1849 года.

Правила о поіезуитскихъ и другихъ эдукационнаго фондуша имѣніяхъ въ Царствѣ Польскомъ.

I. Отношенія владѣльцевъ къ Правительству.

Ст. 1.

Поіезуитскія и другія эдукационнаго фондуша недвижимыя имѣнія, частнымъ лицамъ, на основаніи конституціи 1775 года, въ вѣчное владѣніе отданныя, подлежатъ, какъ по содержанію имѣющихъ силу узаконеній прежняго времени, такъ и по силѣ нынѣ постановляемыхъ правилъ, нижеслѣдующимъ обязанностямъ и въ правѣ владѣнія ограниченіямъ:

1) Каждый владѣлецъ недвижимаго, эдукационному фондушу принадлежащаго имѣнія обязанъ вносить въ Казну ежегодно и впередъ, въ два назначенные срока, опредѣленный въ пользу того фондуша платежъ, такъ называемый канонъ. Сей канонъ, а равно и добавочный платежъ, гдѣ онъ на основаніи постановлений опредѣленъ, остаются въ томъ самомъ количествѣ, въ какомъ ихъ, по сіе время, подлежащимъ Казначействамъ повелѣно было взимать. Возвышеніе или пониженіе канона, сообразно съ существующими на торгахъ цѣнами хлѣба, допускается въ тѣхъ лишь случаяхъ, когда въ заключенномъ на имѣніе контрактѣ сіе именно опредѣлено. Отъ исправнаго взноса канона, въ полномъ его количествѣ, никакія, даже самыя непредвидѣнныя, событія и никакія иныя предлоги, не могутъ освобождать владѣльца и не даютъ ему права на какую либо въ семъ отношеніи льготу.

2) Въ обезпеченіе цѣлости фондушеваго имѣнія и исправнаго платежа канона, владѣлецъ обязанъ представить залогъ, соответствующій третьей доли того капитала, какой составляетъ двадцатилѣтняя сложность платимаго имъ канона; непредставивъ

Annex do Nr. 14-go.

Na oryginalie własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„Ma być podług tego“

w Peterhofie, d. 1 Lipca 1849 r.

PRZEPISY O DOBRACH PO-JEZUICKICH I INNYCH, NA FUNDUSZ EDUKACYJNY. PRZEZNACZONYCH.

I. Stosunki posiadaczy z Rządem.

Art. 1.

Dobra po-jezuickie oraz inne na fundusz edukacyjny przeznaczone, osobom prywatnym, w myśl Konstytucyi z roku 1775 w posiadanie wieczyste wypuszczone, ulegają tak na zasadzie dawniejszych postanowień, jako też z mocy obecnych przepisów, następującym obowiązkom i ograniczeniom:

1) Każdy posiadacz obowiązany jest wnosić do Skarbu corocznie, dwiema ratami z góry, kanon wraz z superatą, gdzie takowa później ustanowioną została, a to wszystko w wysokości, w jakiej dotychczas kassom właściwym do poboru jest wskazane. Podwyższenie lub niżenie kanonu, w stosunku cen targowych zboża, w takim tylko wypadku może mieć miejsce, gdzie warunek ten w zawartym kontrakcie wyraźnie jest zastrzeżony. Żadne, nawet nieprzewidziane klęski i inne jakiegokolwiek powody nie uwalniają posiadacza od regularnego wnoszenia całkowitego kanonu i nie nadają mu prawa do jakiegobądź w téj mierze ulgi.

2) Za całość dóbr funduszowych i regularną opłatę kanonu, obowiązany jest posiadacz, pod utratą prawa do dóbr, stawić rękojmię, wyrównyującą trzeciej części kapitału, który wypada z rozmnożenia kanonu przez 20. Rękojmia ta złożoną być może

ий такого залога теряет права свои на имѣніе, во владѣніи его находящееся. Залогъ можетъ состоять въ наличныхъ деньгахъ, въ закладныхъ билетахъ Земскаго Кредитнаго Общества, въ облигацияхъ займовъ Царства Польскаго и, наконецъ, въ ипотечномъ обезпеченіи на частныхъ недвижимыхъ имѣніяхъ, сообразно правиламъ, установленнымъ на подобные случаи по вѣдомству Комисіи Финансовъ.

3) Сверхъ канона и добавочнаго платежа, владѣлецъ обязанъ уплачивать всѣ слѣдующія съ имѣнія подати и нести всѣ лежащія на немъ земскія повинности.

4) Безъ разрѣшенія Правительственной Комисіи Финансовъ, владѣлецъ не можетъ уступить не только всѣхъ правъ своихъ на состоящее въ его владѣніи имѣніе, но и какой либо части оныхъ. Безъ такого же разрѣшенія, онъ не властенъ отдать имѣніе въ арендное содержаніе на срокъ выше трехъ лѣтъ; не властенъ равномѣрно предоставить другому какія либо вѣчныя въ томъ имѣніи права.

5) Безъ дозволенія Совѣта Управленія, имѣніе не можетъ быть подвергнуто раздѣлу ни между наслѣдниками, ни же какимъ либо инымъ образомъ, но всегда должно принадлежать только одному лицу.

6) Владѣлецъ не можетъ принадлежащихъ ему правъ обременять ни домами, ни же какимъ либо инымъ образомъ. Учиненное въ противность правилъ, заключающихся въ пунктѣ семъ и въ обоихъ предшедшихъ, не имѣетъ никакого дѣйствія.

7) Въ распоряженіи лѣсами, къ фундушевому имѣнію принадлежащими, владѣлецъ обязанъ сообразоваться съ утвержденнымъ Комисіею Финансовъ планомъ хозяйства, какое въ тѣхъ лѣсахъ должно быть введено. За несообразное съ такимъ планомъ употребленіе лѣса, владѣлецъ подвергается взысканію, изданными Правительствомъ узаконеніями опредѣленному. Если владѣлецъ не устроилъ еще лѣсовъ согласно съ правилами, установленными Правительствомъ для лѣсовъ казенныхъ, и, по требованію подлежащей власти, не введетъ, сообразно съ оными, хозяйства, то Комисія Финансовъ дѣлаетъ отъ себя распоряженіе объ устройствѣ тѣхъ лѣсовъ на счетъ владѣльца.

8) Въ случаѣ неуплаты канона или неисполненія иныхъ обязанностей, владѣлецъ подвергается административной экзекуціи.

въ готовизнѣ, въ листахъ заставныхъ, въ облигацияхъ позычекъ казенныхъ Крѣпостнаго Польскаго, либо впрочемъ черезъ застрахованіе ипотека на добрахъ земельныхъ, сообразно до обязательствующихъ въ тѣхъ мѣрахъ предписовъ казенныхъ.

3) Опрѣделенъ канонъ и суператъ, обязательныя же владѣльцу изъ собственныхъ фондовъ уплачивать и нести всѣ подати и тяглы до земли приписанной.

4) Не позволено владѣльцу, безъ позволенія Комисіи Рѣшительной Приходовъ и Казны, продавать въ цѣлости, или въ частяхъ правъ ему принадлежащихъ, выдѣлять добра на время длиннѣе отъ трехъ, а тѣмъ менѣе выдавать въ добрахъ какихъ либо правъ вѣчныхъ.

5) Добра выдѣленные быть должны черезъ одного только владѣльца, и не могутъ быть, безъ позволенія Рѣшительной Комисіи, раздѣлены на частяхъ, или между наследниками, или тѣхъ въ какомъ либо иномъ способѣ.

6) Не позволено владѣльцу обременять правъ ему принадлежащихъ. Противъ предписаній, изданныхъ въ пунктѣ настоящемъ и въ двухъ предшедшихъ, не вѣствуетъ.

7) При пользованіи лѣсами, обязательныя же владѣльцу изъ собственныхъ фондовъ уплачивать и нести всѣ подати и тяглы до земли приписанной, владѣлецъ обязанъ сообразоваться съ утвержденнымъ Комисіею Рѣшительной Приходовъ и Казны утвержденнымъ, подъ строгимъ наказомъ, за неправомерное пользованіе, предписаніями казенными угрожаемыхъ. Если лѣсы не сдѣланы по предписаніямъ, для лѣсовъ казенныхъ изданныхъ, и владѣлецъ, несмотря на повелѣніе надлежащей власти, этого не сдѣлаетъ, тогда Комисія Рѣшительная Приходовъ и Казны, на его издержку, устройство лѣсовъ производитъ.

8) Вместе неисполненія канона, или невыполненія иныхъ обязанностей, владѣлецъ подвергается административной экзекуціи.

За неуплату канона въ первый срокъ, имѣніе берется въ секвестръ, если же, и при наступленіи втораго срока, владѣлецъ не уплатитъ всей недоимки, то Коммисія Финансовъ властна признать его утратившимъ право на состоявшее въ его владѣніи фондушее имѣніе; а еслибы оказалось, что имѣніе приведено имъ въ разстройство или разореніе, отыскиваетъ на немъ слѣдующаго за причиненный имъ вредъ вознагражденія.

9) Всѣ споры, могущіе возникнуть между владѣльцемъ фондушеваго имѣнія и властью, эдукационнымъ фондушемъ заведывающею, разсматриваются и рѣшаются простымъ административнымъ порядкомъ. Владѣлецъ, постановленіемъ помянутой власти недовольный, имѣетъ право представить споръ порядкомъ административнымъ, но сіе не останавливаетъ исполненія сказаннаго постановленія.

Ст. 2.

Каждый владѣлецъ фондушеваго имѣнія можетъ освободиться отъ лежащихъ на немъ въ отношеніи къ эдукационному фондушу обязанностей и ограниченій въ правѣ владѣнія пріобрѣтеніемъ имѣнія въ полную свою собственность. На сей конецъ, предоставляется ему уплатить, въ пользу эдукационнаго фондуша, сумму, соотвѣтствующую двадцатипятилѣтней сложности ежегодно вносимаго имъ канона и добавочнаго платежа. Сумма сія можетъ быть уплачена или наличными деньгами, или закладными билетами Земскаго Кредитнаго Общества, кои принимаются въ нарицательной ихъ цѣнѣ; сумма сія можетъ равномерно быть обезпечена ипотечнымъ порядкомъ на первыхъ двухъ третьихъ доляхъ стоимости частнаго недвижимаго имѣнія. Въ послѣднемъ случаѣ, должникъ можетъ уплачивать ее, или частями, или посредствомъ вносимыхъ на погашеніе оной процентовъ, или же, наконецъ, платить одни законные проценты, согласно тому, какъ ниже, въ ст. 24-й постановлено.

Ст. 3.

Помянутая сумма можетъ быть обезпечена и на томъ самомъ имѣніи, отъ котораго платится канонъ; но въ такомъ случаѣ, владѣлецъ до тѣхъ поръ не освобождается отъ обезпеченія цѣлости имѣнія и исправнаго платежа канона, особымъ залогомъ, выше, во 2-мъ пунктѣ 1-й статьи опредѣленнымъ, пока оцѣнкою, Казеннымъ вѣдомствомъ произведенною, не будетъ доказано, что

За уchyбленіе первой раты канону улегне секвестраци, а gdy за nadejściem drugiej raty zaległości nie zaspokoi, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu mocną będzie uznać posiadacza za utracającego prawo do dóbr i nadto poszukiwać na nim wynagrodzenia szkód, jeżeli stan dóbr pogorszony został.

9) Wszelkie spory między posiadaczem a władza, funduszem edukacyjnym zarządzającą, wyniknąć mogące, rozstrzygane będą na drodze prostej administracyjnej. Posiadacz nie przestający na decyzji rzeczonej władzy, mocen jest udać się do drogi sądownictwa administracyjnego, co jednak nie zawiesza wykonania zapadłej decyzji.

Art. 2.

Każdy posiadacz dóbr funduszowych może uwolnić się od obowiązków i ograniczeń względem funduszu edukacyjnego, i nabyć dobra na zupełną własność, przez spłacenie praw, temuż funduszowi służących, kapitałem wypadającym z rozmnożenia kanonu wraz z superatą przez 25. Kapitał ten może być spłacony: albo jednorazowie w całości, gotowizną lub listami zastawnymi, w nominalnej ich wartości, albo zabezpieczony hipotecznie na pierwszych dwóch-trzecich częściach szacunku dóbr ziemskich. W tym ostatnim przypadku, od woli i wyboru dłużnika zależy spłacić kapitał ratami lub procentem amortyzacyjnym, bądź też pozostawić go na dobrach, za opłatą tylko procentu prawnego, stosownie do przepisu niżej w art. 24-m zamieszczonego.

Art. 3.

Pomieniony kapitał może zabezpieczonym być także na tych samych dobrach, z których opłaca się kanon; lecz w tym razie posiadacz dopóty nie jest wolny od obowiązku oddzielnej rekojmi za całość dóbr i regularną opłatę procentu, wyrównywającego kanonowi, podług zastrzeżeń w art. 1-m punkcie 2-m, dopóki przez detaxacya władzy skarbowej nie wykaże się, iż kapitał funduszu

капіталъ едукационнаго фондуша помѣщается на $\frac{2}{3}$ долей стоимости того имѣнія.

Ст. 4.

Владѣлецъ, желающій воспользоваться предоставленнымъ ему правомъ приобрѣсть принадлежащее едукационному фондушу имѣніе, въ полную свою собственность, обязанъ, въ продолженіе шести мѣсяцевъ со дня обнародованія настоящихъ правилъ или уплатить капиталъ, соотвѣтствующій двадцатипятилѣтней сложности вносимаго имъ канона и добавочнаго платежа, или же обезпечить таковой капиталъ ипотечнымъ порядкомъ, сообразно тому, какъ въ предшедшихъ статьяхъ 2-й и 3-й постановлено. На сей конецъ, онъ долженъ, до истеченія помянутаго шестимѣсячнаго срока, совершить надлежащій актъ, въ той формѣ и силѣ, какъ ему Коммисіею Финансовъ указано будетъ, и актъ тотъ представить Коммисіи, въ такъ называемой главной выписи.

Ст. 5.

Ни уплата, ни обезпеченіе принадлежащаго едукационному фондушу капитала не могутъ быть приняты, доколѣ не будутъ окончательно разрѣшены всѣ споры, какіе между владѣльцемъ и едукационнымъ фондушемъ или Казною существовать могутъ. Коммисіи Финансовъ дозволяется прекращать такіе споры мировыми сдѣлками, которыя, однакожъ, подлежатъ утвержденію Совѣта Управленія.

II. Отношенія владѣльцевъ къ ихъ кредиторамъ.

Ст. 6.

Кредиторы, коихъ ссуды и иныя права до обнародованія декрета 2 (14) Декабря 1812 года, то есть, до 28 Декабря 1812 (9 Января 1813) года, обезпечены такими едукационнаго фондуша имѣніями, которыя во время Прусскаго правительства, въ видѣ имѣній частныхъ, аллодіальныхъ, внесены были въ тогдашнія ипотечныя книги, безъ всякаго со стороны Прусской казны возраженія и безъ отмѣтки въ тѣхъ книгахъ, что имѣнія сего рода не могутъ быть обременяемы долгами, сохраняютъ принадлежащее имъ закладное право и могутъ отыскивать удовлетворенія на нынѣшнихъ владѣльцахъ помянутыхъ имѣній, если права сихъ владѣльцевъ происходятъ отъ владѣльцевъ прежнихъ, то есть, если нынѣшнимъ не достались имѣнія посредствомъ прио-

едукacyjnego mieści się na $\frac{2}{3}$ częściach tychże dóbr szacunku.

Art. 4.

Posiadacz, chcący korzystać z dozwolonej możliwości nabycia dóbr funduszowych na zupełną własność, obowiązany jest, w ciągu sześciu miesięcy od daty ogłoszenia niniejszych przepisów, albo zapłacić kapitał wypadający z rozmnożenia kanonu wraz z superatą przez 25, albo zabezpieczyć go hipotecznie, w sposób, w poprzedzających artykułach 2-m i 3-m opisany. Tym celem, przed upływem rzeczonoego terminu sześciomiesięcznego, winien zeznać obligacyą, w osnowie, jaką Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wskaże, i złożyć ją tejże Kommissyi w wypisie głównym.

Art. 5.

Splata praw funduszu edukacyjnego przyjętą nie będzie, jeżeli przytém nie zostaną ostatecznie załatwione wszelkie spory, pomiędzy posiadaczem a funduszem edukacyjnym lub Skarbem zachodzić mogące. Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu upoważnioną zostaje do załatwienia tych sporów drogą układu pojednawczego, który wszakże ulegać będzie zatwierdzeniu Rady Administracyjnej Królestwa.

II. Stosunki posiadaczy z ich wierzycielami.

Art. 6.

Wierzytelność i ciężary intabulowane przed dniem 28 Grudnia (9 Stycznia) 18^{12/13} roku, jako datą ogłoszenia dekretu z dnia 2 (14) Grudnia 1812 roku, na tych dobrach funduszowych, które za Rządu Pruskiego miały urządzoną hypotekę, jako prywatną własność allodialną, bez protestacyi ze strony Skarbu (Fiskusa), i bez zamieszczenia warunku o niemożności zaciągania długów, zachowują swoje prawo rzeczowe, i mogą być poszukiwane na teraźniejszych posiadaczach, o ile prawa tychże pochodzą od posiadaczy poprzednich, ale nie bezpośrednio od Rządu, w skutek utraty

брътвенія оныхъ отъ самаго Правительства, въ слѣдствіе утраты, прежними владѣльцами, правъ имъ принадлежащихъ, и, наконецъ, если самыя долги доселѣ не уплачены или инымъ образомъ не погашены. Всякія другія обязательства владѣльцевъ фондушевыхъ имѣній правомъ закладнымъ не пользуются и на сихъ имѣніяхъ отыскиваемы быть не могутъ доколѣ оныя не перейдутъ въ полную собственность личнаго кредиторовъ должника.

Ст. 7.

Каждый кредиторъ, который, на основаніи предыдущей 6-й статьи, сохраняетъ закладное на фондушное имѣніе право, можетъ, въ продолженіе шести мѣсяцевъ, со дня обнародованія настоящихъ правилъ, представить Коммисіи Финансовъ надлежащее, вмѣсто должника своего, объявленіе, что онъ желаетъ уплаты или обезпеченія причитающагося эдукаціонному фондушу капитала, соотвѣтствующаго двадцатипятилѣтней сложности платимаго съ имѣнія канона и добавочнаго платежа. Въ такомъ случаѣ обезпеченіе помянутаго капитала, на правилахъ нынѣ въ ст. 24-й постановляемыхъ, можетъ быть принято на то самое имѣніе, отъ котораго уплачивается канонъ, и безъ особой имѣнія оцѣнки, требуемой предшествою 3-ю статьею.

Ст. 8.

Если ни владѣлецъ фондушеваго имѣнія, ни кредиторы его, закладное право сохраняющіе, не воспользовались предоставленною имъ возможностью уплатить принадлежащій эдукаціонному фондушу капиталъ, въ такомъ случаѣ кредиторъ, права закладнаго не имѣющій, но претензія котораго владѣльцемъ имѣнія не оспаривается, или вошедшимъ въ законную силу судебнымъ рѣшеніемъ признана, можетъ, въ продолженіе шести мѣсяцевъ по прошествіи срока, выше, въ ст. 4-й опредѣленнаго, принять на себя уплату, или обезпеченіе упомянутаго капитала, и на сей конецъ, пользуется всѣми способами, какіе самому владѣльцу въ предшествовавшихъ статьяхъ 2-й и 3-й предоставлены, при соблюденіи правилъ, кои въ тѣхъ статьяхъ опредѣлены.

Такое же право на уплату или обезпеченіе принадлежащаго эдукаціонному фондушу капитала предоставляется и кредитору, закладное право сохраняющему, если онъ, въ продолженіи первыхъ шести мѣсяцевъ, со дня обнародованія настоящихъ правилъ,

правъ poprzednikowi służących, tudzież o ile też wierzytelności i ciężary dotąd spłacone lub umorzone nie zostały. Wszystkie inne obciążenia, przez posiadaczy zaciągnięte, prawa rzeczowego nie mają i nie mogą być wcale z dóbr poszukiwane, dopóki też dobra na zupełną własność osobistego wierzycieli dłużnika nie przejdą.

Art. 7.

Każdy wierzyciel, otrzymujący na zasadzie poprzedzającego artykułu 6-go prawo rzeczowe, mocen jest, w ciągu sześciu miesięcy od daty ogłoszenia niniejszych przepisów, złożyć Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, w zastępstwie swego dłużnika, urzędową deklaracyę, że żąda spłacenia praw funduszu edukacyjnego kapitałem, wypadającym z rozmnożenia kanonu wraz z superatą przez 25. W takim razie, zabezpieczenie tego kapitału z warunkami w artykule 24-m poniżej wyszczególnionemi przyjęte będzie na tych samych dobrach, z których kanon jest opłacony, bez obowiązku dowodzenia szacunku tychże dóbr, w artykule 3-m wymaganego.

Art. 8.

Jeżeli ani posiadacz, ani wierzyciele, prawo rzeczowe otrzymujący, z dozwolonej możności spłaty praw funduszu edukacyjnego nie korzystali, wówczas wierzyciel prawa, rzeczowego nie mający, którego należność jednak albo ze strony posiadacza nie jest zaprzeczona, albo też prawomocnym wyrokiem będzie przyznana, może w ciągu następnych sześciu miesięcy, po upływie terminu w artykule 4-m oznaczonego, skutecznie spłatę w sposób dozwolony posiadaczowi w art. 2-m i 3-m niniejszych przepisów, i pod warunkami tamże oznaczonemi.

Takież same prawo spłacania służy wierzycielowi, prawo rzeczowe otrzymującemu, jeżeli w ciągu pierwszych sześciu mie-

не воспользовался правомъ, предоставленнымъ ему въ предшедшей 7-й статьѣ.

Ст. 9.

Въ случаѣ уплаты или обезпеченія принадлежащаго эдукационному фондушу капитала, по настоянію кредитора, право полной собственности переходитъ на имя владѣльца фондушеваго имѣнія, а кредиторъ, въ отношеніи къ уплаченной имъ, или залогомъ на особомъ имѣніи обезпеченной, суммѣ, приобрѣтаетъ преимущественное предъ всѣми иными кредиторами право, и можетъ требовать уплаты той суммы съ процентами, порядкомъ, законами установленнымъ. Но до тѣхъ поръ, пока предложенная кредиторомъ уплата или обезпеченіе принадлежащаго эдукационному фондушу капитала не будутъ Правительствомъ окончательно приняты, самъ владѣлецъ имѣетъ право уплатить или обезпечить тотъ капиталъ въ продолженіе срока, для кредитора опредѣленнаго, хотя бы на сей счетъ онъ подавъ объявленіе и по прошествіи срока, назначеннаго выше въ статьѣ 4-й.

Ст. 10.

Споры, могущіе возникнуть между владѣльцемъ фондушеваго имѣнія и его кредиторами, равно какъ и между самими кредиторами, подлежатъ разсмотрѣнію и рѣшенію обыкновенныхъ Судовъ; но споры сіи, равно какъ и всякія предпринимаемыя кредиторами противъ владѣльцевъ мѣры, не могутъ ни въ чемъ нарушать правъ эдукационнаго фондуша, ни же стѣснять или останавливать административныхъ мѣръ, какія со стороны фондуша признаны будутъ нужными.

III. Заведеніе ипотечныхъ книгъ для имѣній эдукационнаго фондуша.

Ст. 11.

Для всѣхъ имѣній эдукационнаго фондуша, кои въ особомъ, вмѣстѣ съ симъ Высочайше утвержденномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта поименованы, имѣетъ быть заведена новая ипотека. Все, вписанію въ сію новую ипотеку подлежащее, можетъ быть внесено и въ существующія понынѣ ипотечныя книги, но прежде нежели сіе допущено будетъ, обязаны состоящіе при Гражданскихъ Трибуналахъ I-й Инстанціи Ипотечныя Отдѣленія устранять, коль скоро Коммисія Финансовъ того потребуетъ, всѣ учиненные въ прежнее время вписы, гдѣ сіе понынѣ не учинено.

сіею od ogłoszenia niniejszych przepisów nie korzystał z ułatwienia w poprzedzającym artykule 7-m sobie zapewnionego.

Art. 9.

W przypadku spłaty praw funduszu edukacyjnego staraniem wierzyciela, własność dóbr zupełna przechodzi na imię posiadacza, wierzyciel zaś otrzymuje, co do kapitału przez siebie spłaconego lub na oddzielnych dobrach zabezpieczonego, pierwszeństwo przed wszystkimi innymi wierzycielami i może zapłaty tegoż kapitału z procentem dochodzić drogą prawem przepisana. Dopóki jednak ofiarowana przez wierzyciela spłata lub zabezpieczenie nie będzie przez Rząd przyjęte, posiadaczowi służy prawo, spłatę lub zabezpieczenie, w terminie dla wierzycieli oznaczonym, skutecznić, chociażby zgłosił się po terminie, w art. 4-m zakreślonym.

Art. 10.

Spory pomiędzy wierzycielami a posiadaczem dóbr funduszowych, jako też pomiędzy samymi wierzycielami zachodzić mogące, ulegać będą rozpoznaniu Sądów zwyczajnych, lecz spory te ani exekucya ze strony wierzycieli, przeciw posiadaczowi popierana, w niczem nie mogą prawom funduszu edukacyjnego ubliżać, ani przeszkadzać, lub zawieszać exekucyi administracyjnej, jakaby na rzecz tegoż funduszu przedsięwziąć okazała się potrzeba.

III. Urządzenie hipoteki dóbr funduszowych.

Art. 11.

Wszystkie dobra do funduszu edukacyjnego należące, w osobném na dniu dzisiejszym Najwyższ zatwierdzoném zdaniu Rady Państwa wyszczególnione, mieć będą urządzoną nową hipotekę. Czynność nowego urządzenia może się odbywać w księgach hipotecznych dotychczas założonych, poprzednio jednak Wydziały Hipoteczne, ile o to Skarb wniesie żądanie, uchylać dzieło dawniejszego urządzenia, gdzie to dotąd nie nastąpiło.

Ст. 12.

Къ устройству ипотеки, настоящими правилами дозволяемой, приступаетъ подлежащій Гражданскій Трибуналъ I-й Инстанціи не иначе, какъ по требованію Коммисіи Финансовъ. Въ слѣдствіе такого требованія, Трибуналъ производитъ предназначенныя закономъ, объявленія и вызовы, съ наименованіемъ въ оныхъ всѣхъ принадлежностей имѣнія, какія Коммисіею Финансовъ указаны будутъ, и для окончательнаго предьявленія всѣхъ правъ, внесенію въ ипотечныя книги подлежащихъ, назначаетъ трехмѣсячный срокъ, съ предостереженіемъ, что пропущеніе сего срока будетъ имѣть всѣ послѣдствія, какія закономъ опредѣлены. Съ своей стороны, Коммисія Финансовъ требуетъ устройства ипотеки, по мѣрѣ принятія уплаты или по мѣрѣ обезпеченія правъ эдукационаго фондуша. Для тѣхъ же имѣній, которыхъ канонъ, въ двадцатипятилѣтней его сложности останется неуплаченнымъ, ипотека не можетъ быть допущена до истеченія сроковъ, опредѣленныхъ въ статьяхъ 4, 7 и 8-й настоящихъ правилъ.

Ст. 13.

Всѣ, кому, на основаніи вышеизложенной статьи 6-й, можетъ принадлежать закладное право на имѣнія и въ отношеніи къ которымъ учинены будутъ вызовы на счетъ предполагаемаго внесенія оныхъ въ ипотечныя книги, обязаны предьявить свои требованія въ срокъ, Гражданскимъ Трибуналомъ назначенный, съ соблюденіемъ тѣхъ формъ, какія закономъ о ипотекахъ, въ 14 (26) день Апрѣля 1818 года изданнымъ, установлены; пропущеніе поманутаго срока будетъ имѣть всѣ послѣдствія, тѣмъ же закономъ опредѣленныя.

Ст. 14

Не подлежатъ внесенію въ ипотечныя книги:

- a) никакія притязанія, которыя, въ слѣдствіе допущенной во время Прусскаго правительства ипотеки, могли бы быть простираемы на полную собственность фондушевыхъ имѣній;
- b) никакія притязанія, изъ отношеній прежняго времени, на право закладное простираемыя, которыя Сеймовыми конституціями 1775 и 1776 годовъ признаны уже утратившими свою силу и дѣйствіе;

Art. 12.

Урѣзденіе ипотеки з моты нинѣшзыхъ протепісовъ постановіонѣ, допелнїонѣ бѣдзїе прѣзъ влѣсїивы Трыбуналъ Сывїлны I-ей инстанцыї, не иначе жакъ на жѣданіе Коммиссыї Ржѣдовѣї Прзычодѣвъ і Скарбу. В skutek takowego жѣданія, Трыбуналъ розпоржѣдзи выволаніе дѣбръ, wraz z przyległosciami, прѣзъ Коммиссыѣ Ржѣдовѣї Прзычодѣвъ і Скарбу wyszczegolnić się mającemi, і oznaczy trzechmiesięczny termin prekluzyjny. Ze swej strony Kommissya Rządowa Przychodów і Skarbu жѣдаѣ бѣдзїе урѣзденія ипотеки, w miarę przyjmowania spłaty praw funduszu edukacyjnego. Te zaś dobra, na których kanon bezpłatny pozostanie, nie бѣдѣ мїѣѣ урѣздовой ипотеки, przed upływem terminów, w art. 4, 7 і 8-m oznaczonych.

Art. 13.

Кажды сѣдзѣцы мїѣѣ право rzeczowe do дѣбръ, з моты нинѣшзыхъ протепісовъ до урѣзденія ипотеки выволанныхъ, кѣтѣрѣму art. 6-ы тѣгожъ указу право takowe zapewnia, winien zgłosić się w terminie прѣзъ Трыбуналъ oznaczonym, przy zachowaniu form, prawem з dnia 14 (26) Kwietnia 1818 roku wskazanych, pod prekluzją temże prawem zagrożoną.

Art. 14.

Do ипотеки wcale прзыжѣте не бѣдѣ:

- a) жѣданѣ reklamacye do власносѣи дѣбръ funduszowych, na zasadzie ипотеки pruskiej czynione;
- b) жѣданѣ roszczenia з tytułów dawniejszych, бѣдѣ до власносѣи, бѣдѣ до innego prawa rzeczowego, кѣтѣрѣ Konstytucją з r. 1775 і 1776 są prekludowane;

с) никакія притязанія, изъ признанія имѣній вакантными и отдачи ихъ кому либо другому проистекающія и, наконецъ,

д) никакія притязанія, изъ отношеній владѣльца къ эдукаціонному фондушу простираемыя.

Ст. 15.

Если до истеченія срока, на заведеніе ипотеки назначеннаго, самъ владѣлецъ либо его кредиторы уплатили, или же соотвѣтственно статьямъ 2-й и 7-й сихъ правилъ, ипотечнымъ порядкомъ обезпечили слѣдующій эдукаціонному фондушу капиталъ, въ такомъ случаѣ, право полной собственности вносится въ ипотечную имѣнія книгу на имя владѣльца, когда съ одной стороны, удостовѣритъ онъ надлежащими доказательствами, что имѣніе имъ пріобрѣтено, а съ другой, засвидѣтельствованіемъ Коммисіи Финансовъ подкрѣплено будетъ, что уплаченная сумма или обезпеченіе оной признаны достаточными. Такое засвидѣтельствованіе представляетъ Ипотечному Отдѣленію отряжаемый Коммисією Финансовъ чиновникъ, а вмѣстѣ съ симъ, для пріобщенія къ ипотечной книгѣ, предъявляетъ и засвидѣтельствованный списокъ Высочайше утвержденного постановленія, въ коемъ поименованы всѣ эдукаціоннаго фондуша имѣнія. Остающійся на имѣніи капиталъ эдукаціоннаго фондуша вносится въ ипотечную роспись, съ предоставленіемъ ему преимущественнаго предъ всѣми иными долгами права.

Ст. 16.

Еслибы ни владѣлецъ, ни кредиторы его, не воспользовались предоставленнымъ имъ правомъ уплатить или обезпечить слѣдующій эдукаціонному фондушу капиталъ, то Ипотечное начальство, по требованію Коммисіи Финансовъ, предъявленному посредствомъ отряженнаго ею чиновника, вносить въ ипотечную книгу право собственности на имя эдукаціоннаго фондуша, основываясь токмо на помянутомъ Высочайшемъ постановленіи, содержащемъ въ себѣ наименованіе всѣхъ фондушевыхъ имѣній, и не требуя никакихъ иныхъ доводовъ.

Ст. 17.

При утвержденіи права собственности за эдукаціоннымъ фондушемъ, права вѣчнаго владѣнія или вѣчной аренды вносятся

с) żadne pretensye z powodu uznania dóbr za wakujące i nadania ich komu innemu, — nakoniec

д) żadne pretensye, ze stosunków posiadacza do funduszu edukacyjnego wpływające.

Art. 15.

Jeżeli przed terminem do regulacji hipotecznej oznaczonym, bądź sam posiadacz, bądź jego wierzyciele spłacili funduszowi edukacyjnemu kapitał, lub go hipotecznie zabezpieczyli, w sposób art 2-m i 7-m opisany, wówczas tytuł zupełnej własności dóbr uregulowany będzie wprost na imię posiadacza, który obowiązany jest wylegitymować się z tytułów nabycia, właściwymi dowodami i poświadczeniem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, że spłata lub zabezpieczenie za dostateczne zostały przyjęte. Takowe poświadczenie delegowany pomienionej Kommissyi złoży do księgi wieczystej, wraz z kopią Najwyżej zatwierdzonego zdania Rady Państwa, które nazwiska dóbr funduszowych wyszczególnia. Kapitał funduszu edukacyjnego, jaki przy dobrach zostanie, wpisany będzie do wykazu hipotecznego z pierwszeństwem przed innemi wierzytelnościami.

Art. 16.

Jeżeli ani posiadacz, ani wierzyciele z dozwolonej im możności spłacenia funduszu edukacyjnego nie korzystali, wówczas Zwierzchność Hipoteczna, na wniosek delegowanego Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, oraz na zasadzie Najwyżej zatwierdzonego zdania Rady Państwa, nazwiska dóbr funduszowych wyszczególniającego, bez żądania innych dowodów, tytuł własności dóbr na imię funduszu edukacyjnego ureguje.

Art. 17.

Wrazie uregulowania tytułu własności na imię funduszu edukacyjnego, zapisane będzie do działu III wykazu hipotecznego

въ III Отдѣленіе ипотечной росписи, на имя владѣльца, который докажетъ, что ему принадлежитъ то или другое право, и притомъ Коммисією Финансовъ засвидѣтельствовано будетъ, что представленный имъ залогъ признанъ ею достаточнымъ. Такое засвидѣтельствоваіе доставляетъ Коммисія посредствомъ отражаемаго на сей конецъ чиновника. Въстѣ съ правомъ вѣчнаго владѣнія или вѣчной аренды, вносятся въ то же III Отдѣленіе ипотечной росписи всѣ лежащія на владѣльцѣ обязанности и всѣ ограниченія въ правѣ владѣнія, выше, въ статьѣ 1-й изложенныя, а, сверхъ сего, означается количество канона и добавочнаго платежа, какое, по удостовѣренію Коммисіи Финансовъ, онъ обязанъ вносить ежегодно.

Въ изъясненномъ здѣсь случаѣ, тѣмъ кредиторамъ владѣльца, кои, на основаніи 6-й статьи настоящихъ правилъ, сохранятъ свое закладное право, служить обезпеченіемъ онаго не самое имѣніе, но право должника ихъ на вѣчное онымъ владѣніе или вѣчное содержаніе въ арендѣ, и посему вносятся они въ ипотечную роспись подъ таковыми правами и занимаютъ первое мѣсто по канонѣ, который обязанъ владѣлецъ платить эдукационному фондушу.

Кромѣ таковыхъ долговъ никакіе другіе, изъ чего бы они ни возникали, не могутъ быть внесены въ ипотечную имѣнія книгу.

Ст. 18.

Правила, постановленныя въ статьѣ 5, 6, 7 и 8-й Высочайшаго указа 12 (24) Января 1826 года, касательно заведенія ипотечныхъ книгъ для имѣній казенныхъ, должны быть наблюдаемы и въ отношенія къ фондушевымъ, за кѣмъ бы ни было записываемо имѣніе, т. е. на имя владѣльца, или же на имя эдукационнаго фондуша.

IV. *Завѣдываніе имѣніями эдукационнаго фондуша и его капиталами.*

Ст. 19.

По прошествіи года, со дня обнародованія настоящихъ правилъ, имѣнія эдукационнаго фондуша не иначе могутъ быть приобрѣтены въ полную собственность, какъ посредствомъ единовременнаго взноса наличными деньгами, или закладными Земскаго Кредитнаго Общества билетами, по нарицательной ихъ цѣнѣ, всего сполна капитала, соответствующаго двадцатипятилѣтней сложности вносимаго имъ канона и добавочнаго платежа:

го право вѣчного użytkowania, lub wieczystej dzierżawy, на имя tego posiadacza, który się wylegitymuje i otrzyma poświadczenie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, przez delegowanego z jej strony złożyć się mające, że dostateczną wystawił rękojmię. Obok prawa wieczystego użytkowania lub wieczystej dzierżawy, zapisane będą w tymże dziale III-m wszelkie obowiązki i ograniczenia, wyżej w art. 1-m niniejszego Ukazu wymienione, a razem wyrażona taka summa kanonu i superaty, jaka, podług świadectwa Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, kassom do poboru jest wskazana.

W takim razie wierzyciele, zachowujący prawo rzeczowe na zasadzie artykułu 6-go obecnych przepisów, będą subintabulowani na prawie użytkowania lub wieczystej dzierżawy, w następującem zaraz miejscu po kanonie, dla funduszu edukacyjnego zapisanym. Oprócz tych wierzytelności, żadne inne subintabulacye z jakiegobądź tytułu wyniknąć mogące, do hypoteki przyjęte nie będą.

Art. 18.

Przepisy Ukazu Najwyższego z d. 12 (24) Stycznia 1826 r. regulacyi hypoteki dóbr rządowych w art. 5, 6, 7 i 8-m zaarte, zachowane będą i co do dóbr funduszowych, bez względu wzy tytuł własności na imię posiadacza albo na imię funduszu edukacyjnego, ma być zapisany.

II. *Prawidła zarządu dobrami i kapitałami funduszowemi.*

Art. 19.

Po upływie roku od daty ogłoszenia niniejszych przepisów, spłata praw funduszu edukacyjnego inaczej nastąpić nie może, jak przez złożenie w gotowiznie lub w listach zastawnych, w nominalnej ich wartości, całkowitego na raz kapitału, wypadającego z rozmnożenia kanonu wraz z superatą przez 25.

Ст. 20.

Въ имѣніяхъ, кои поступаютъ въ Казенное вѣдомство, вслѣдствіе утраты владѣльцами правъ на дальнѣйшее оными владѣніе, или вслѣдствіе расторженія заключенныхъ договоровъ, а равно въ имѣніяхъ, въ пользу эдукціоннаго фондуша приобрѣтенныхъ, поселане должны быть устроены и очиншеваны на основаніи правилъ, предначертанныхъ въ Высочайшемъ указѣ 4 (16) Октября 1835 года; повинности городскихъ земледѣльцевъ должны быть замѣнены чиншемъ; фольварки, какіе остаются могутъ, а равно мѣста и земли въ городахъ и мѣстечкахъ, должны быть отданы съ публичнаго торга въ вѣчное арендное содержаніе, сообразно правиламъ, постановленнымъ для имѣній казенныхъ, а лѣса, въ которыхъ можно устроить прочное хозяйство, должны быть оставлены въ Казенномъ вѣдомствѣ.

Ст. 21.

Если пользующійся правомъ вѣчнаго владѣнія или вѣчной аренды, въ ипотечную книгу внесеннымъ, утратитъ таковое право вслѣдствіе неисполненія обязанностей, съ онымъ соединенныхъ, въ такомъ случаѣ статья, заключающая въ себѣ изъясненіе его права, исключается изъ ипотечной книги, по предъявленіи отряженнымъ отъ Коммисіи Финансовъ чиновникомъ постановленія сей Коммисіи, коимъ помянутый владѣлецъ признанъ утратившимъ право, ему принадлежавшее.

Ст. 22.

Если на правѣ вѣчнаго владѣнія или вѣчной аренды обезпечены кредиторы (ст. 6 и 17), то, въ случаѣ неисполненія владѣльцемъ лежащихъ на немъ обязанностей, а именно, въ случаѣ, въ предшедшей 21 статьѣ изъясненномъ, имѣніе, во владѣніи или въ арендѣ у него состоящее, продается административнымъ порядкомъ, по правиламъ, какія Совѣтомъ Управленія, на основаніи нижеслѣдующей 24 статьи пункта 3-го установлены будутъ, съ присовокупленіемъ такого условія: что приобрѣтатель имѣнія обязанъ будетъ или уплатить капиталъ, соотвѣтствующій двадцатипятилѣтней сложности канона и добавочнаго платежа, или же обезпечить сей капиталъ ипотечнымъ порядкомъ, сообразно правиламъ, ниже, въ статьѣ 24-й опредѣленнымъ, и что, на семъ основаніи, онъ получитъ имѣніе въ полную собственность.

Сумма, какая останется за вычетомъ помянутаго слѣдующа-

Art. 20.

W dobrach, które powrócą do wolnego rozporządzenia Rządu, w skutek bądź utraty prawa użytkowania posiadaczowi służącego, bądź rozwiązanія umowy, jako też w dobrach na własność funduszu edukacyjnego nabytych, włościanie będą urzędzeni i czynszowani podług zasad, wskazanych Ukazem NAJWYŻSZYM z dnia 4 (16) Października 1835 roku; powinności rolników miejskich na czynsz zamienione zostaną; pozostać mające folwarki, oraz place i grunty po miastach, wypuszczone będą drogą licytacji publicznej w dzierżawę wieczystą, stosownie do przepisów wydanych dla dóbr rządowych; lasy zaś pozostaną pod zarządem władzy skarbowej, o ile do stałego zagospodarowania zdadne będą.

Art. 21.

Jeżeli posiadacz mający prawo wieczystego użytkowania lub wieczystej dzierżawy w hypotece zabezpieczone, utraci toż prawo, za niewykonanie obowiązków do niego przywiązanych, wówczas wykreślenie wpisu hipotecznego nastąpi, na wniosek delegowanego Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, za złożeniem przez niego do księgi wieczystej decyzji tejże Kommissyi, utratę prawa wyrzekającej.

Art. 22.

Jeżeli na prawie wieczystego użytkowania lub wieczystej dzierżawy, subintabulowani będą wierzyciele (art. 6 i 17-y), a posiadacz nie wykonywa obowiązków do jego prawa przywiązanych, wówczas dobra sprzedane zostaną w drodze administracyjnej, podług form, jakie Rada Administracyjna według punktu 3-go art. 24 przepisze, z tym warunkiem, że nabywca obowiązany będzie zapłacić funduszowi edukacyjnemu kapitał wypadający z rozmnożenia kanonu wraz z superatą przez 25, lub też kapitał hipotecznie zabezpieczyć, podług przepisu art. 24-go niniejszych przepisów, w skutku czego nabędzie zupełną dóbr własność.

Reszta szacunku, po potrąceniu powyższego kapitału i u-

го едукационному фондушу капитала и за удовлетворениемъ взысканий, особеннымъ правомъ пользующихся, распределяется между кредиторами и выдается, кому слѣдуетъ, на основаніи общихъ законовъ.

Ст. 23.

Кредиторы, на правѣ вѣчнаго владѣнія или вѣчной аренды, въ ипотечной имѣнія книгѣ обеспеченные (ст. 6 и 17), могутъ судебнымъ порядкомъ требовать продажи имѣнія съ публичнаго торга, и, въ такомъ случаѣ, публикуется и во всей точности соблюдается условіе, въ предшедшей 22-й статьѣ постановленное.

Ст. 24.

Капиталы, вносимые въ уплату канона и добавочнаго платежа, а равно и вкупныя деньги, отъ отдаваемыхъ въ вѣчную аренду имѣній получаемыя, будутъ, съ сохранениемъ названія: капиталовъ едукационнаго фондуша, отдаваемы въ ссуду подлѣ залогъ частныхъ недвижимыхъ имѣній, за узаконенные проценты, на нижеслѣдующихъ условіяхъ:

1) Ссуда должна быть обеспечена на первыхъ двухъ третихъ доляхъ стоимости имѣнія, по оцѣнкѣ, учиненной на основаніи правилъ, опредѣленныхъ для ссудъ, производимыхъ изъ казенныхъ суммъ. Она записывается въ IV Отдѣленіе ипотечной росписи и занимаетъ первое мѣсто, или слѣдуетъ тотчасъ за ссудою Земскаго Кредитнаго Общества, съ присовокуплениемъ предостереженія, что взысканіе ссуженной суммы и причитающихся отъ нея процентовъ можетъ быть учинено простымъ административнымъ порядкомъ.

2) Владѣлецъ получающій ссуду, если въ имѣніи, на которомъ онъ ее обеспечиваетъ, находятся лѣса, долженъ обязаться устроить оныя и не иначе ими пользоваться, какъ на основаніи хозяйственнаго плана, Коммисіею Финансовъ утвержденного. Сверхъ сего, онъ долженъ равномерно дать обязательство, что всѣ находящіяся въ помянутомъ имѣніи строенія будутъ застрахованы отъ огня въ Страховомъ Управленіи Царства, хотя бы застрахованіе тѣхъ строеній и не требовалось по общимъ узаконеніямъ.

3) Уплаты даннаго въ ссуду капитала Правительство можетъ требовать только въ слѣдующихъ случаяхъ: а) если должникъ, въ продолженіи сряду трехъ сроковъ, не уплатитъ процентовъ, и б) если раззореніемъ имѣнія, или нарушеніемъ обязанно-

привилежованныхъ należności, ulegać będzie klasyfikacji między wierzycielami, i wypłaconą zostanie komu z prawa wypadnie.

Art. 23.

Wierzyciele na prawie wieczystego użytkowania lub wieczystej dzierżawy subintabulowani (art. 6 i 17-ty) mocni będą wystawić dobra drogą exekucyi sądowej na sprzedaż, z zastrzeżeniem warunku w artykule poprzedzającym 22-m zamieszczonego.

Art. 24.

Kapitały pochodzące ze spłaty kanonu i superaty, oraz wкупного z dzierżaw wieczystych, umieszczane będą na dobrach ziemskich, jako własność funduszu edukacyjnego, za opłatą procentu prawnego, pod warunkami następującymi:

1) Pożyczka zabezpieczoną być powinna na pierwszych $\frac{2}{3}$ częściach wartości dóbr, podług przepisów skarbowych ustanowionej, i wpisana do działu IV wykazu hipotecznego w najpierwszém miejscu, albo bezpośrednio zaraz po pożyczce Towarzystwa Kredytowego, z zastrzeżeniem klauzuli exekucyi administracyjnej.

2) Biorący pożyczkę właściciel dóbr, w których znajdują się lasy, poddać się winien obowiązкови urzędzenia tychże lasów i użytkowania z nich nie inaczej, jak podług planu gospodarczego, przez Kommissję Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego, a nadto, zobowiązać się mieć wszystkie budowle zabezpieczone od ognia w Dyrekcyi Ubezpieczeń Królestwa Polskiego, chociażby to ogólnemi przepisami nie było wskazane.

3) Kapitał wypożyczony nie może być ze strony Rządu wypowiedziany, wyjąwszy: a) jeżeli dłużnik trzech półrocznych po sobie idących rat procentu nie opłacił, i b) jeżeli przez niszczenie dóbr, lub przestąpienie planu gospodarstwa leśnego, zape-

стей, возложенных на него планомъ лѣснаго хозяйства онъ уменьшаетъ данное имъ обезпеченіе. Въ такихъ случаяхъ Правительство властно назначить имѣніе въ продажу съ публичнаго торго. сообразно правиламъ, кои для продажъ сихъ имѣтѣ постановить Совѣтъ Управленія, примѣняясь къ тѣмъ, какія установлены для продажъ, производимыхъ по распоряженію Земскаго Кредитнаго Общества.

4) Но, съ другой стороны, должнику предоставляется право уплатить занятый имъ капиталъ во всякое время; онъ долженъ только объявить объ этомъ впередъ за полгода, и можетъ: или вдругъ уплатить всю должную сумму, или уплачивать взносами особо на погашеніе долга процентами, сверхъ платимыхъ имъ законныхъ отъ ссуды процентовъ, или же, наконецъ, уплачивать частями, по собственному его произволу, но части сии должны составлять круглыя суммы тысячами или сотнями.

5) Всѣ уплаты, какъ капитала, такъ и процентовъ, должны быть производимы серебряною монетою, сообразно тому, какъ постановлено въ Высочайшемъ указѣ 3 (15) Сентября 1841 года.

V. Мѣры временныя.

Ст. 25.

Всѣ сдѣланныя владѣльцами фундушевыхъ имѣній долги, кои, до 10 (22) Іюля 1825 года, въ какой либо ипотечной книгѣ вписаны были, и нынѣ, при новомъ устройствѣ внесены будутъ въ ипотечную роспись, могутъ быть уплачены закладными билетами Земскаго Кредитнаго Общества по нарицательной ихъ цѣнѣ, хотя бы въ заключенныхъ договорахъ постановлено было сему противное.

Ст. 26.

Владѣльцы, не имѣющіе на свое имя ни контракта на вѣчное содержаніе имѣнія въ арендѣ, ни привилегіи отъ Намѣстника или отъ Совѣта Управленія Царства на вѣчное владѣніе, а равно и тѣ владѣльцы, кои понынѣ не представили залога, требуемаго ст. 1-ю пунктомъ 2-мъ настоящихъ правилъ, обязаны исполнить всѣ условія, на сей счетъ постановленныя, до истеченія шести мѣсяцевъ, со дня обнародованія сихъ правилъ; въ противномъ случаѣ, они лишаются всѣхъ правъ на имѣніе, во владѣніи ихъ

wnione przez siebie bezpieczeństwo zmniejsza. W tych wypadkach, władza skarbowa mocną będzie wystawić dobra na sprzedaż podług przepisów, jakie Rada Administracyjna Królestwa wskaże, z zastosowaniem prawideł obowiązujących Władze Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

4) Dłużnikowi wolno spłacić kapitał w każdym czasie, za półrocznem naprzód wypowiedzeniem, bądź w całości odrazu, bądź procentem amortyzacyjnym, nad stopę procentu prawnego opłacić się mającym, bądź częściami w summach okrągłych, przynajmniej dwa zera na końcu mających.

5) Wszelkie upłaty, bądź na procent, bądź na kapitał, wnoszone być powinny monetą srebrną, podług stopy Ukazem Najwyższym z dnia 3 (15) Września 1841 r. oznaczonej.

V. Urządzenia przemijające.

Art. 25.

Wszelkie długi przez posiadaczy dóbr funduszowych zaciągnięte, jakie do dnia 10 (22) Lipca 1825 roku w którejkolwiek hypotece były intabulowane, i obecnie przy nowém urządzeniu będą do hypoteki wpisane, mogą być listami zastawnemi w nominalnej ich wartości spłacone, bez względu na zastrzeżenia, niniejszemu rozporządzeniu przeciwne.

Art. 26.

Posiadacze nie mający na swoje imię ani kontraktu wieczystej dzierżawy, ani przywileju Namiestnika lub Rady Administracyjnej Królestwa, na wieczyste posiadanie, tudzież ci, którzy nie wystawili rękojmi, w art. 1-m punkcie 2-m zastrzeżonej, obowiązani są warunkom takowym zadosyć uczynić, w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszych przepisów, pod utratą

состоящее, развѣ приобрѣтутъ оное въ полную собственность тѣмъ порядкомъ, какой выше, въ статьѣ 2-й опредѣленъ.

Предсѣдатель Государственнаго Совѣта

(подписано) *Князь А. Чернышевъ.*

N° 15.

Распоряженіе о приведеніи въ исполненіе правилъ о поіезуитскихъ и другихъ составляющихъ эдукаціонный фондъ имѣніяхъ.

(28 Декабря (9 Января) 1849/50 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Высочайше утвержденными 1-го Іюля 1849 года правилами о поіезуитскихъ и другихъ имѣніяхъ, назначенныхъ для образованія эдукаціоннаго фондуша, копія которыхъ при семъ прилагаются, дозволено владѣльцамъ этихъ имѣній и кредиторамъ ихъ вступать посредствомъ выкупа въ права эдукаціоннаго фондуша.

Пользующіеся этимъ дозволеніемъ владѣльцы приобрѣтаютъ полное право собственности на имѣніе, послѣ уплаты, или ипотечнаго обезпеченія стоимости имѣнія, равняющейсѣ канону вѣсть съ остаткомъ, умноженному на 25. Стоимость эта можетъ быть обезпечена на другомъ, или тѣмъ же самомъ имѣніи; но въ семъ послѣднемъ случаѣ, для безопасности Казны, оставляется отвѣтственность изъ залога, какой, на основаніи существующихъ правилъ, долженъ быть представленъ въ обезпеченіе цѣлости имѣнія и исправнаго платежа канона. Отвѣтственность эта должна продолжаться до тѣхъ поръ, пока покупателемъ не будетъ доказано, что капиталъ, принадлежащій эдукаціонному фондушу, заключается въ $\frac{2}{3}$ частяхъ стоимости имѣнія, опредѣленной по казенной люстраціи, или же пока имъ не будетъ уплачена $\frac{1}{3}$ часть того же капитала. Уплата же можетъ быть произведена, или въ одинъ разъ сполна, или по частямъ, либо въ круглыхъ и одинаковыхъ количествахъ, либо въ произвольныхъ суммахъ, окон-

prawa do dóbr, jeżeli ich na zupełną własność w sposób wyżej art. 2-m określony nie nabęda.

Prezes Rady Państwa

(podpisano) *Książę A. Czernyszew.*

N° 15.

Rozporządzenie wprowadzające w wykonanie przepisy o dobrach po-jezuickich i innych funduszowych.

(d. 28 Grudnia (9 Stycznia) 1849/50 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Przepisy o dobrach po-jezuickich i innych na fundusz edukacyjny przeznaczonych, w dniu 1 Lipca 1849 roku Najwyższ zatwierdzone, w kopii dołączające się, pozwalają posiadaczom tychże dóbr i ich wierzycielom spłacać prawa funduszu edukacyjnego.

Posiadacze, korzystający z tego pozwolenia, stają się zupełnymi właścicielami dóbr, skoro ich szacunek, wyrównywający kanonowi wraz z superatą przez 25 pomnożonemu, zapłaca lub hypotecznie ubezpiecza. Zabezpieczenie przyjęte być może tak na innych jak i na tych samych dobrach. Lecz w ostatnim razie z pozostawieniem dla zabezpieczenia Skarbu odpowiedzialności z kaucyi, jaka za całość dóbr i regularną opłatę kanonu, podług dotychczasowych przepisów winna być stawiona. Odpowiedzialność ta trwać będzie dopóty, dopóki nabywca nie wykaże, że kapitał funduszowy mieści się w $\frac{2}{3}$ częściach szacunku dóbr z lustracyi skarbowej ustanowionego, lub dopóki nie spłaci $\frac{1}{3}$ części tegoż kapitału. Spłata zaś czynioną być może albo na raz w całości, albo częściowo, już to w równych i jednostajnych ratach,

чивающихся двумя по крайней мѣрѣ нулями, или, наконецъ, посредствомъ взноса погасительныхъ процентовъ, по 1, 2, 3, 4, 5 и проч. со ста, которые должны быть вносимы независимо отъ обыкновенныхъ законныхъ процентовъ. Владѣльцамъ предоставляется избрать, по своему усмотрѣнію, одинъ изъ этихъ способовъ уплаты и обезпеченія. Принятое обязательство должно быть, вмѣстѣ съ капиталомъ, обезпечено ипотечнымъ порядкомъ, для чего каждый изъ владѣльцевъ долженъ совершить предъ Нотариусомъ соотвѣтственную долговую запись, по прилагаемой формѣ. Въ формѣ этой заключаются измѣненія, соотвѣтствующія разнымъ способамъ уплаты и обезпеченія.

Дабы поставить сколько можно скорѣе заинтересованныхъ лица въ извѣстность о вышеприведенныхъ правилахъ и формѣ долговой записи, Правительственная Коммисія поручаетъ Губернскому Правленію напечатать оныя безъ замедленія, въ первыхъ номерахъ Губернскихъ Вѣдомостей, съ поясненіемъ, что каждый изъ владѣльцевъ совершенную по формѣ у дѣлъ Нотариуса долговую запись обязанъ представить въ Правительственную Коммисію, въ теченіе шести мѣсяцевъ со дня обнародованія этихъ правилъ, въ Дневникѣ Законовъ, въ которомъ они будутъ напечатаны въ скоромъ времени. Сверхъ того, Губернское Правленіе должно немедленно распорядиться о врученіи каждому изъ владѣльцевъ эдукационныхъ имѣній, подъ росписку, повѣстки о подачѣ объявленія, желаетъ ли онъ приобрѣсти въ полную собственность состоящее въ его владѣніи имѣніе.

Удостовереніе о врученіи повѣстки, которое должно быть произведено такимъ способомъ, какой, по усмотрѣнію Губернскаго Правленія, признается самымъ удобнымъ, должно быть представлено въ Правительственную Коммисію въ возможной скорости.

Если владѣльцами, не получившими до сихъ поръ на свое имя привилегіи и не представившими удовлетворительнаго залога, въ теченіи вышеопредѣленнаго шестимѣсячнаго срока, не будутъ исполнены недостающія въ этомъ отношеніи формальности, или если имѣніе не будетъ ими приобрѣтено въ полную собственность, то они, согласно 26 статьѣ, теряютъ право на имѣніе, почему владѣльцевъ этой категоріи, Губернское Правленіе обязано въ сказанной повѣсткѣ ясно предвѣстить о такомъ поста-

жъ то в dowolnych summach, dwa zera najmniej na końcu mających, lub wreszcie procentem amortyzacyjnym po 1, 2, 3, 4, 5 i t. d. od sta, oprócz zwykłego procentu prawnego, uiszczając się mającym. Wybór jednego z tych sposobów spłaty i zabezpieczenia zależy od woli posiadacza. Przyjęty obowiązek wraz z kapitałem musi być hipotecznie zabezpieczony, i w tym celu każdy z posiadaczy winien zeznać odpowiednią obligację notaryalną, podług dołączającego się wzoru. Wzór ten obejmuje w sobie zmiany, odpowiednie różnym sposobom spłaty i zabezpieczenia.

Powołane przepisy i wzór do obligacji, aby jak najrychlej do wiadomości osób interessowanych dojść mogły, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernalnemu, aby takowe bez straty czasu w najpierwszych numerach dziennika gubernialnego zamieścił, wraz z objaśnieniem, że każdy posiadacz obligację notaryalną, podług wzoru zeznaną, obowiązany jest złożyć Kommissyi Rządowej, w pierwszych sześciu miesiącach od daty ogłoszenia tych przepisów w Dziennikach Praw zamieścić się mianej, co wkrótce nastąpi. Nadto Rząd Gubernialny niezwłocznie każdemu z posiadaczy dóbr edukacyjnych po szczególe, za pokwitowaniem, doręczyć każe wezwanie o deklarację, czy chce na własność dobra przez siebie posiadane nabyć?

Dowód wręczenia dopełnić się winnego, w sposób jaki Rząd Gubernialny za najtrafniejszy uzna, pospieszy Kommissyi Rządowej przysłać.

Posiadacze, którzy przywileju na swoje imię dotąd nie uzyskali i kaucyi za dostateczną uznaną nie stawili, jeżeli w powyższym sześćcio-miesięcznym terminie nie dopełnią brakujących w tym celu form, lub dóbr na własność nie nabędą, stosownie do art. 26-go tracą prawo do dóbr; posiadaczy więc w podobnym wypadku zostających, winien Rząd Gubernialny w powyższem wezwaniu swoim wyraźnie ostrzedz o tym rygorze prawa. Że zaś oprócz tego w każdym razie deklaracya i spłata przyjęta być nie może, dopóki ostatecznie załatwione nie zostaną wszelkie spo-

новленномъ закономъ условіи. Но какъ, сверхъ того, во всякомъ случаѣ, объявленіе и уплата не могутъ быть приняты до тѣхъ поръ, пока не будутъ окончательно разрѣшены всѣ споры, возникшіе между владѣльцемъ и эдукационнымъ фондушемъ или Казною, то въ вышеупомянутой повѣсткѣ слѣдуетъ напомнить владѣльцамъ, что, всѣ существующіе споры, они, по смыслу 5 статьи, обязаны кончить до истеченія срока.

Кредиторы, капиталы которыхъ обезпечены на имѣніяхъ, составляющихъ эдукационный фондъ, могутъ согласно 6 и 7-й статьѣ вышеприведенныхъ правилъ, въ тотъ же самый срокъ, какъ и владѣльцы, за должниковъ своихъ, подавать объявленія съ требованіемъ объ уплатѣ имъ, ихъ капиталовъ изъ эдукационнаго фондуша. Еслибы въ теченіе сказаннаго срока владѣльцы и кредиторы не воспользовались предоставленнымъ имъ правомъ, то, въ теченіе слѣдующихъ шести мѣсяцевъ, кромѣ ихъ, по силѣ 8 статьи, могутъ подавать такіе же объявленія и личные кредиторы владѣльца. Объявленія эти могутъ быть принимаемы протоколярно въ канцеляріи Губернскаго Правленія или Начальника уѣзда, или же излагаемы въ прошеніяхъ на имя Правительственной Коммисіи, съ посвидѣтельствомъ собственноручности подписи Губернскимъ Правленіемъ, или Начальникомъ уѣзда, или Мировымъ Судомъ, или Нотариусомъ.

Въ объявленіи этомъ кредиторъ обязанъ пояснить, подъ какимъ номеромъ долгъ его внесенъ въ ипотечную книгу, и на чемъ именно основаны его права, притомъ же приложить документы и дать обязательство въ томъ, что, при устройствѣ ипотеки, имъ будетъ возобновлено домогательство объ уплатѣ капитала обезпеченнаго на эдукационномъ фондѣ. Посему, для доставленія кредиторамъ возможности воспользоваться этою льготою, Губернское Правленіе обязано равномерно посредствомъ Губернскихъ Вѣдомостей извѣстить кредиторовъ о предоставленныхъ имъ правахъ, съ поясненіемъ, что объявленія свои они могутъ отсылать или прямо въ Правительственную Коммисію, или посредствомъ Губернскаго Правленія.

Покупатели имѣютъ право обезпечить стоимость имѣнія на приобрѣтенномъ имѣніи. Если поэтому кто либо изъ нихъ, желая воспользоваться этимъ преимуществомъ и освободиться отъ отдѣльнаго поручительства, какое обязаны давать нынѣшніе вла-

ры pomiędzy posiadaczem a funduszem edukacyjnym lub Skarbem zachodzące, zatem w wezwaniu tém należy upomnieć posiadaczy, aby, jeżeli mają jakie spory, takowe w duchu art. 5-go przed terminem zakończyli.

Wierzyciele na dobrach edukacyjnych prawo rzeczowe mający, stosownie do art. 6 i 7-go powołanych przepisów, w tym samym terminie co posiadacze, w zastępstwie swoich dłużników, mogą czynić deklaracje z żądaniem spłaty praw funduszu edukacyjnego. O ileby zaś w terminie tym posiadacze i wierzyciele rzeczowi z praw swych nie korzystali, w ciągu następnych sześciu miesięcy obok nich mogą w moc art. 8-go czynić podobne deklaracje i osobiści wierzyciele posiadacza. Deklaracje te przyjmowane być mogą protokółarnie w biurze Rządu Gubernialnego lub Naczelnika Powiatu, albo czynione przez podania do Kommissyi Rządowej, z poświadczeniem podpisu, czy to przez Rząd Gubernialny lub Naczelnika Powiatu, czy to przez Sąd Pokoju lub Rejenta.

W deklaracji takiej winien wierzyciel wymienić numer wpisu hipotecznego swojej wierzytelności, tytuły na których się ona opiera, dowody dołączyć i zobowiązać się, że żądanie spłacenia praw funduszowych przy regulacji hipoteki ponowi. Dla zapewnienia więc wierzycielom możności korzystania z tego dobrodziejstwa, Rząd Gubernialny obowiązany jest również przez dziennik gubernialny zawiadomić wierzycieli wyraźnie o służących im prawach, z oświadczeniem, że deklaracje swoje mogą albo wprost Kommissyi Rządowej albo za pośrednictwem Rządu Gubernialnego przesyłać.

Nabywcom służy prawo zabezpieczenia szacunku na dobrach nabytych. Jeżeli więc który z nich, chcąc korzystać z téj możności i uwolnić się od oddzielnéj rękojmi, do jakiej dotychczasowi posiadacze są obowiązani, po zeznaniu obligacyi, zażąda osza-

дѣльцы, будетъ по совершеніи долговой записи просить объ оцѣнкѣ имѣнія, въ такомъ случаѣ, онъ обязанъ представить межевой планъ, Губернское же Правленіе, по полученіи этого плана, должно распорядиться о производствѣ люстраціи, донести о семъ Правительственной Коммисіи и въ послѣдствіи представить люстраціонную опись для окончательнаго рѣшенія.

Ипотека составляющихъ принадлежность эдукационнаго фундамента имѣній, переходящихъ въ частную собственность, по мѣрѣ уплаты денегъ, должна быть приводима въ устройство, по предложенію Правительственной Коммисіи. Для этого нужно имѣть свѣдѣніе о названіяхъ составныхъ частей каждаго эдукационнаго имѣнія. Посему Губернское Правленіе должно немедленно, основываясь на первоначальныхъ привилегіяхъ или безсрочныхъ контрактахъ и на мѣстныхъ свѣдѣніяхъ, представить Правительственной Коммисіи подробное исчисленіе фольварковъ, селеній и другихъ принадлежностей, входящихъ въ составъ каждаго отдѣльнаго имѣнія. Въ случаѣ несогласія текста документовъ, съ существующими мѣстными названіями, Губернское Правленіе должно разъяснить эти несообразности со всею точностію.

Таковы обязанности, лежащія на Губернскомъ Правленіи по приведенію въ исполненіе упомянутыхъ правилъ, и Правительственная Коммисія надѣется, что Губернское Правленіе не преминетъ удовлетворить онымъ съ надлежащею поспѣшностію и точностію.

Варшава, 28 Декабря (9 Января) 1849/50 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) Гуминскій.

№ 94,075/32,320.

Приложеніе къ N° 15-му.

Форма долговой записи, для владѣльцевъ имѣній, составляющихъ принадлежность эдукационнаго фундамента.

I. На уплату однихъ лишь законныхъ процентовъ.

Состоялось передо мною Нотариусомъ N. Господинъ N совершилъ долговую запись слѣдующаго содержанія:

Высочайше утвержденнымъ 1 Юля 1849 года (старого сти-

кованія дѣлъ, въ такомъ разѣ виненъ зложить помiar, а Рząd Gubernialny po otrzymaniu takowego zarządzi lustrację, Kommissyi Rządowej o tém doniesie, następnie lustrację do stanowczej decyzji przedstawi.

Dobra funduszowe, na własność prywatną przechodzące, w miarę przyjmowanej spłaty, mają mieć regulowaną hypotekę na wniosek Kommissyi Rządowej, w tym więc celu potrzebną jest wiadomość o nomenklaturach, każde z dóbr edukacyjnych składających, Rząd Gubernialny przeto niezwłocznie, opierając się na podstawie pierwotnych przywilejów lub kontraktów wieczystych, oraz na miejscowej wiadomości, prześle Kommissyi Rządowej wyszczególnienie szczegółowe folwarków, wsi i wszelkich przyległości, pojedyncze dobra składających. Gdyby zachodziły różnice między osnową tytułów a nomenklaturami na gruncie znajdującymi się, Rząd Gubernialny nieomieszka różnice te z całą dokładnością wyjaśnić.

Takie są obowiązki Rządu Gubernialnego, dla wprowadzenia w wykonanie pomienionych przepisów, i Kommissya Rządowa spodziewa się, że Rząd Gubernialny z nich wywiąże się z należnym pośpiechem i dokładnie.

w Warszawie, dnia 28 Grudnia (9 Stycznia) 1849/50 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) Gumiński.

Nr. 94,075/32,320.

Annex do Nr. 15-go.

WZORY DO OBLIGACYJ DLA POSIADACZY DÓBR, NALEŻĄCYCH DO FUNDUSZU
EDUKACYJNEGO.

I. Na opłatę samego tylko procentu prawnego.

Działo się przedemną Regentem N, zeznał N, obligację w osnowie następującą:

Przepisy w dobrach po-jezuickich i innych na fundusz edukacyjny
O dobrach rządowych.

ля) правилами о поіезунтскихъ и другихъ имѣніяхъ, составляющихъ принадлежность эдукаціоннаго фондуша, предоставлено владѣльцамъ этихъ имѣній приобрести оныя въ полную собственность, посредствомъ уплаты или обезпеченія ипотечнымъ порядкомъ стоимости этихъ имѣній, равняющейся канону вмѣстѣ съ остаткомъ, умноженному на 25. Желая воспользоваться этимъ преимуществомъ, Господинъ N, владѣлецъ имѣнія N, въ исполненіе 4-й статьи помянутыхъ правилъ, признаетъ дѣйствительность лежащаго на немъ долга въ пользу эдукаціоннаго фондуша, въ количествѣ рублей . . копѣекъ, то есть въ количествѣ, равномъ стоимости того же имѣнія, исчисленной на вышеприведенномъ основаніи; сумму эту онъ обезпечиваетъ на имѣніи N, находящемся въ N уѣздѣ, N губерніи, состоящемъ изъ фольварковъ N, деревень N и принадлежностей, и обязывается:

- a) уплачивать на эту сумму проценты по 5%, въ два полугодичные срока впередъ, а именно, въ промежутокъ времени съ 1 по 13 Іюля рублей, съ 1 по 13 Января рублей, и деньги эти вносить каждый годъ исправно, подъ опасеніемъ административной экзекуціи, въ то Казначейство, которое Правительствомъ указано будетъ, начиная съ перваго полугодія 1851 года, такъ, что первый срочный платежъ послѣдуетъ въ Январѣ мѣсяцѣ 1851 года;
- b) или же въ порядкѣ постепеннаго погашенія уплачивать процентъ, который долженъ быть вносимъ независимо отъ законныхъ процентовъ, и въ семъ послѣднемъ случаѣ, по предварительномъ о томъ объявленіи, Господинъ N имѣетъ совершить новую долговую запись и представить Правительственной Коммисіи главную выписъ оной, вмѣстѣ съ ипотечнымъ указателемъ, заключающимъ содержаніе оной;
- c) Господинъ N оставляетъ за собою на будущее время право уплатить оцѣночную сумму или въ одинъ разъ, въ полномъ количествѣ, или же по частямъ, круглыми суммами, оканчивающимися, по крайней мѣрѣ, двумя нулями, по предварительномъ извѣщеніи о семъ, которое должно быть вручено Губернскому Правленію за полгода впередъ.

Всѣ платежи, какъ въ счетъ капитала, такъ и въ счетъ процентовъ, должны быть вносимы серебряною монетою установлен-

каціи назначенныхъ, подъ датъ 1 Липца 1849 року (давняго календаря) Нагвыжѣ потвердzone, дозвѣляя posiadaczom tychże dóbr nabywać je na zupełną własność, przez zapłacenie lub hipoteczne zabezpieczenie ich szacunku wypadającego z pomnożenia kanonu wraz z supperatą przez 25. Pragnąc korzystać z tego dozwolenia, pan N, posiadacz dóbr N, w spełnieniu artykułu 4-go wspomnianych przepisów, uznaje się być dłużnym funduszowi edukacyjnemu sumę rubli srebrem kopiejek . . , jako szacunek dóbr tychże na powyższej zasadzie wyrachowany, zabezpiecza ją na dobrach N, leżących w powiecie N, w gubernii N, składających się z folwarków N, wsi N, i przyległości, i obowiązuje się:

- a) opłacać od tejże summy procent po 5% w dwóch półrocznych ratach z góry czyli anticipative, a mianowicie między 1 a 13 Lipca rub. sr. . . . , tudzież między 1 a 13 Stycznia rub. sr. . . . każdego roku do kassy przez Rząd wskazać się mającej, poczynając od pierwszego półrocza 1851 r. jak najregularniej, pod rygorem exekucyi administracyjnej, a pierwszą ratę w miesiącu Styczniu 1851 roku zaspokoić obowiązuje się;
- b) albo wreszcie procentem amortyzacyjnym, prócz procentu prawnego opłacać się mającym, a w tym ostatnim razie, prócz wypowiedzenia, pan N, zezna obligacyę nową, podług formy przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu przepisanej, i złoży ją tejże Kommissyi, w wypisie głównym, wraz z wykazem hipotecznym treść ję obejmującym;
- c) zachowuje sobie także pan N, na czas późniejszy możność spłacenia summy szacunkowej, bądź od razu w całości lub częściami w summach okragłych, przynajmniej dwa zera na końcu mających, za półrocznem naprzód wypowiedzeniem, Rządowi Gubernialnemu doręczyć się mającym.

Wszystkie upłaty tak na kapitał jak i na procent wnoszone będą w monecie srebrnej, na stopę Naгвыжышым Ukazem z dnia

наго Высочайшимъ указомъ 3 (15) Сентября 1841 года чекана. Сверхъ того, для полнаго обезпеченія едукационнаго фондуша, покупатель оставляетъ залогъ, представленный имъ въ обезпеченіе цѣлости имѣнія и исправнаго взноса платежей, который внесенъ въ ипотечную книгу имѣнія N, находящагося въ N уѣздѣ (или находится на храненіи въ Польскомъ Банкѣ), впредь до уплаты имъ третьей части вышеупомянутой оцѣночной суммы, или до того времени, пока Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, посредствомъ произведенной переоцѣнки, не удостовѣрится, что должная имъ въ едукационный фондъ сумма имѣетъ достаточное и законное обезпеченіе на имѣніи N, на которомъ она обезпечена въ силу настоящей долговой записи.

Покупатель подчиняется всѣмъ условіямъ, изложеннымъ въ 24-й статьѣ приведенныхъ въ началѣ правилъ, а именно, онъ обязывается ввести правильное лѣсное хозяйство и пользоваться лѣсомъ не иначе, какъ согласно съ утвержденнымъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства планомъ, подъ опасеніемъ послѣдствій, изъясненныхъ въ той же 24 и въ 1-й статьѣ сказанныхъ правилъ; сверхъ того, онъ обязывается застраховать строенія отъ пожара въ существующемъ для сего учрежденіи, даже и въ такомъ случаѣ, еслибы сіе не требовалось общими правилами, и вообще, по отношеніямъ, вытекающимъ изъ настоящей долговой записи, подчиняться рѣшеніямъ и исполнительнымъ мѣрамъ административныхъ властей.

Наконецъ, покупатель дозволяетъ внести оцѣночную сумму , со всѣми нераздѣльными съ нею обязанностями, въ ипотечную книгу, съ предоставленіемъ ей первенства передъ всѣми прочими записями, и предоставляетъ симъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, или командированному ею чиновнику, право изготавить проектъ записи соотвѣтственнаго содержанія, для внесенія въ III и IV Отдѣлы ипотечнаго указателя, издержки же на устройство ипотеки онъ обязывается принять на свой счетъ.

II. На уплату процента для постепеннаго погашенія капитала.

Состоялось передо мною, Нотариусомъ N, Господишь N совершилъ долговую запись слѣдующаго содержанія:

Высочайше утвержденными 1 Юля 1849 года (старого

3 (15) Września 1841 r. przepisana. Oprócz tego dla bezpieczeństwa funduszu edukacyjnego, zeznający pozostawia kaucyę, za całość dóbr i regularną opłatę wystawioną i na dobrach N, w powiecie N, leżących zahypotekowaną (lub w depozycie Banku znajdującą się), a to aż do czasu, dopóki albo trzeciej części summy szacunkowej wyżej wymienionej nie zapłaci, lub dopóki Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu przez detaksacyą nie nabędzie przekonania, że dług funduszowy ma dostateczne podług przepisów bezpieczeństwo na dobrach N, na których przez niniejszą obligacyę tenże dług zapisuje i zabezpiecza.

Poddaje się zeznawający warunkom zamieszczonym w artykule 24-m przepisów na wstępie powołanych, a w szczególności obowiązuje się urządzić gospodarstwo w lasach i nie użytkować z nich inaczej jak podług planu przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego, a to pod rygorem w tymże art. 24-m i w art. 1-m wspomnianych przepisów zagrożonym, i obowiązuje się mieć zabezpieczone budowle od ognia w instytucyi na ten cel istniejącej, chociażby ogólne przepisy tego nie wymagały, a w ogóle w stosunkach z niniejszą obligacyą wpływających, ulegać decyzjom i exekucyi władz administracyjnych.

Wreszcie zezwala zeznający na wpisanie summy szacunkowej . . . z obowiązkami do niej przywiązanemi, do hypoteki w najpierwszém miejscu przed wszystkiemi innemi wpisami, i upoważnia niniejszym Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu, albo raczej wyznaczyć się mającego przez nią delegowanego, do zaprojektowania stosownej treści do Działu III i IV wykazu hypotecznego, a koszta regulacyi hypotecznej zapłacić obowiązuje się.

II. Na opłatę procentu amortyzacyjnego.

Działo się przedemną Rejentem N, zeznał N, obligacyę w ośnowie następującą:

Przepisy w dobrach po-jezuickich i innych na fundusz edu-

стия) правилами о поіезуитскихъ и другихъ имѣніяхъ, составляющихъ принадлежность эдукаціоннаго фондуша, дозволено владѣльцамъ этихъ имѣній пріобрѣсти оныя въ полную собственность, посредствомъ уплаты, или обезпеченія ипотечнымъ порядкомъ стоимости этихъ имѣній, равняющейся канону вмѣстѣ съ остаткомъ, умноженному на 25. Желая воспользоваться этимъ преимуществомъ, Господинъ N, владѣлецъ имѣнія N, въ исполненіе 4-й статьи сказанныхъ правилъ, признаетъ дѣйствительность лежащаго на немъ долга въ пользу эдукаціоннаго фондуша, въ количествѣ рублей . . . копѣекъ, равномъ стоимости означеннаго имѣнія, исчисленной на вышеприведенномъ основаніи, обезпечиваетъ эту сумму на имѣніи N, находящемся въ N уѣздѣ, N губерніи, и состоящемъ изъ фольварковъ N, деревень N и принадлежностей, и обязывается:

a) уплатить таковую сумму посредствомъ взноса 1 процента (или по 2, 3, 4, 5%) на погашеніе, вмѣстѣ съ законными процентами, которые должны быть вносимы по 5 со ста. Такимъ образомъ, покупатель обязывается вносить въ Казначейство, которое будетъ указано Правительствомъ, ежегодно по рублей, въ два полугодичные срока, впередъ, а именно, каждый годъ, въ промежутокъ времени съ 1 по 13 Января рублей и съ 1 по 13 Іюля рублей, начиная съ первой половины 1851 года, въ теченіе . . . лѣтъ, со всею исправностію, подѣ опасеніемъ административной экзекуціи, и въ счетъ этого произвести первый взносъ въ Январѣ мѣсяцѣ 1851 года;

b) Господинъ N предоставляетъ себѣ на будущее время право уплатить оцѣночную сумму въ одинъ разъ сполна, или же по частямъ, круглыми суммами, имѣющими въ концѣ, по крайней мѣрѣ, два нуля, по предварительномъ извѣщеніи о семъ, которое должно быть вручено Губернскому Правленію за полгода впередъ.

Все платежи, какъ на погашеніе капитала, такъ и въ счетъ процентовъ, должны быть вносимы серебряною монетою установленнаго Высочайшимъ указомъ 3 (15) Сентября 1841 года чекана. Сверхъ того, для полнаго обезпеченія эдукаціоннаго фондуша, покупатель оставляетъ залогъ, представленный имъ въ обезпече-

кационны назначенныхъ, подъ датъ 1 Липца 1849 року (давнего календаря) Наивышѣ подтвержденные, дозволяя posiadaczom tychże dóbr nabyć je na zupełną własność, przez zapłacenie lub hypoteczne zabezpieczenie ich szacunku, wypadającego z pomnożenia kanonu wraz z supperatą przez 25. Pragnąc korzystać z tego pozwolenia pan N, posiadacz dóbr N, w spełnieniu art. 4-go wspomnianych przepisów, uznaje się być dłużnym funduszowi edukacyjnemu summe rub. sr. . . . kopiejek . . . , jako szacunek dóbr tychże na powyższej zasadzie wyrachowany, zabezpiecza ją na dobrach N, leżących w powiecie N, w gubernii N, składających się z folwarków N, wsi N, i przyległości, i obowiązuje się:

a) zaspokoić ją przez opłatę procentu amortyzacyjnego po 1% (lub 2, 3, 4, 5%) wraz z procentem prawnym po 5% uiszczając się mającą. W tym sposobie obowiązuje się zeznający opłacać do kassy, przez Rząd wskazać się mającej, corocznie po rub. sr. . . . w dwóch ratach z góry, a mianowicie między 1 a 13 Stycznia rub. sr. . . . i między 1 a 13 Lipca rub. sr. . . . każdego roku, poczynając od pierwszego półrocza 1851 roku, przez lat . . . jak najregularniej pod rygorem exekucyi administracyjnej, a pierwszą ratę w miesiącu Styczniu 1851 roku uiścić obowiązuje się;

b) zachowuje sobie także pan N, na czas późniejszy, możność spłacenia summy szacunkowej, bądź odrazu w całości lub częściami w summach okrągłych, przynajmniej dwa zera na końcu mających, za półrocznem naprzód wypowiedzeniem, Rządowi Gubernialnemu doręczyć się mającém.

Wszystkie upłaty, tak na kapitał jako i na procent, wnoszone będą w monecie srebrnej na stopę Najwyższym Ukazem z d. 3 (15) Września 1841 roku przepisaną. Oprócz tego dla bezpieczeństwa funduszu edukacyjnego, zeznający pozostawia kaucyę za całość dóbr i regularną opłatę wystawioną, i na dobrach N, w po-

ніе цѣлости имѣнія и исправнаго взноса платежей, который внесенъ въ ипотечную книгу имѣнія N, состоящаго въ N уѣздѣ (или находится на храненіи въ Польскомъ Банкѣ), впредь до уплаты имъ третьей части вышеупомянутой оцѣночной суммы, или же до того времени, пока Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, посредствомъ переоцѣнки, не удостовѣрится, что должная въ эдукационный фондъ сумма имѣетъ надежное и законное обезпеченіе на имѣніи N, на которомъ она обезпечена въ силу настоящей долговой записи.

Покупатель подчиняетъ себя всѣмъ условіямъ, изложеннымъ въ 24-й статьѣ приведенныхъ въ началѣ правилъ, а именно, обязывается ввести правильное лѣсное хозяйство и пользоваться лѣсомъ не иначе, какъ согласно утвержденному Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства плану, подъ опасеніемъ послѣдствій, изъясненныхъ въ той же 24 и 1-й статьяхъ сказанныхъ правилъ; сверхъ того, онъ обязывается застраховать строенія отъ пожара въ соотвѣтственномъ учрежденіи, даже и въ такомъ случаѣ, еслибы это не требовалось общими правилами, и вообще, по отношеніямъ, вытекающимъ изъ настоящей долговой записи, подчиняться рѣшеніямъ и исполнительнымъ мѣрамъ административныхъ властей.

Наконецъ, покупатель дозволяетъ внести оцѣночную сумму рублей, съ нераздѣльными съ нею обязанностями, въ ипотечную книгу, съ предоставленіемъ ей первенства передъ всѣми другими записями, и предоставляетъ сямъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, или командированному ею чиновнику, право изготовить проектъ записи соотвѣтственнаго содержанія, для внесенія въ III и IV Отдѣлы ипотечнаго указателя, издержки же по устройству ипотеки онъ обязывается при-
нять на свой счетъ.

III. Форма долевой записи на уплату стоимости имѣнія по частямъ.

Состоялось передо мною Нотариусомъ N, Господинъ N совершилъ долговую запись слѣдующаго содержанія.

Высочайше утвержденными 1 Юля 1849 года (старого стиля) правилами о поіезунтскихъ и другихъ имѣніяхъ, составляющихъ принадлежность эдукационнаго фондуша, дозволено вла-

вѣіе N лежащихъ заhypотекowaną (lub w depozycie Banku znajdującą się), a to aż do czasu, dopóki albo trzeciej części summy szacunkowej wyżej wymienionej nie zapłaci, lub dopóki Komisya Rządowa Przychodów i Skarbu przez detaksację nie nabędzie przekonania, że dług funduszowy ma dostateczne podług przepisów bezpieczeństwo na dobrach N, na których przez niniejszą obligację tenże dług zapisuje i zabezpiecza.

Poddaje się zeznawający warunkom zamieszczonym w artykule 24-m przepisów na wstępie powołanych, a w szczególności obowiązuje się urządzić gospodarstwo w lasach i nieużytkować z nich inaczej jak podług planu przez Komisję Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego, a to pod rygorem w tymże art. 24-m i w art. 1-m wspomnianych przepisów zagrożonym, i obowiązuje się mieć zabezpieczone budowle od ognia w instytucyi na ten cel istniejącej, chociażby ogólne przepisy tego nie wymagały, a w ogóle w stosunkach z niniejszą obligacyi wpływających, ulegać decyzjom i exekucyi władz administracyjnych.

Wreszcie zezwala zeznający na wpisanie summy szacunkowej z obowiązками do niej przywiazanemi do hypoteki w najpierwszym miejscu, przed wszystkiemi innemi wpisami, i upoważnia niniejszém Komisję Rządową Przychodów i Skarbu, albo raczej wyznaczyć się mającego przez nią delegowanego, do zaprojektowania stosownej treści do Działu III i IV wykazu hypotecznego, a koszta regulacyi hypotecznój zapłacić obowiązuje się.

III. Wzór do obligacyi na opłatę ratami.

Działo się przedemną Rejentem N, zeznał N, obligację w ośnowie następującą:

Przepisy w dobrach po-jezuickich i innych na fundusz edukacyjny przeznaczonych, pod datą 1 Lipca 1849 roku (dawnego kalendarza) Najwyżej potwierdzone, pozwalają posiadaczom tych-

дѣльцамъ тѣхъ же имѣній приобрѣсти оныя въ полную собствен-
ность, посредствомъ уплаты, или обезпеченія ипотечнымъ по-
рядкомъ, стоимости имѣнія, равняющейся канону вмѣстѣ съ остат-
комъ, умноженному на 25. Желая воспользоваться этимъ преи-
муществомъ, Господинъ N, владѣлецъ имѣнія N, въ исполненіе
4-й статьи помянутыхъ правилъ, признаетъ дѣйствительность ле-
жащаго на немъ долга въ пользу эдукационнаго фондуша въ ко-
личествѣ рублей . . копѣекъ, равномъ стоимости означен-
наго имѣнія, исчисленной на вышеприведенномъ основаніи, обез-
печиваетъ эту сумму на имѣніи N, находящемся въ N уѣздѣ, N гу-
берніи, и состоящемъ изъ фольварковъ N, деревень N и прина-
длежностей, и обязывается уплачивать на эту сумму по 5%, въ
два полугодичные срока, за полгода впередъ, а именно, вносить
ежегодно въ Казначейство, которое будетъ указано Правитель-
ствомъ, въ промежутокъ времени съ 1 по 13 Іюля . . . рублей, и
съ 1 по 13 Января рублей, начиная съ первой половины
1851 года, со всею исправностью, подъ опасеніемъ администра-
тивной экзекуціи, и произвести въ счетъ этого первый срочный
платежъ 1 Января 1851 года.

Господинъ N предоставляетъ себѣ также на будущее время
право уплатить одѣлочную сумму или въ одинъ разъ сполна, или
же по частямъ круглыми суммами, оканчивающимися, по крайней
мѣрѣ, двумя нулями, по предварительномъ о семъ извѣщеніи, ко-
торое должно быть вручено Губернскому Правленію за полгода
впередъ.

Всѣ платежи, какъ на погашеніе капитала, такъ и въ счетъ
процентовъ, должны быть вносимы серебряною монетою уста-
новленнаго Высочайшимъ указомъ 3 (15) Сентября 1841 года
чекана. Сверхъ того, для болѣе надежнаго обезпеченія эдуа-
ціоннаго фондуша, покупатель оставляетъ залогъ, представлен-
ный имъ въ обезпеченіе цѣлости имѣнія и исправнаго взноса пла-
тежей. Капитальную же сумму онъ обязывается уплатить по
частямъ, и для этого вносить ежегодно, въ сроки, опредѣленные
для уплаты процентовъ, или же одинъ разъ въ теченіе года,
въ Январѣ или Іюлѣ мѣсяцахъ, по рублей, со всею исправ-
ностью, также подъ опасеніемъ административной экзекуціи, съ
тѣмъ, что, по мѣрѣ уплаты капитала, долженъ быть соотвѣтствен-

но дѣлать на полную własność, przez zapłacenie lub hypo-
teczne zabezpieczenie ich szacunku, wypadającego z pomnożenia
kanonu wraz z supperatą przez 25. Pragnąc korzystać z tego
dozwolenia pan N, posiadacz dóbr N, w spełnieniu art. 4-go
wspomnianych przepisów, uznaje się być dłużnym funduszowi
edukacyjnemu sumę rub. sr. . . . kop. . . jako szacunek dóbr tych-
że, na powyższej zasadzie wyrachowany, zabezpiecza ją na do-
brach N, leżących w powiecie N, gubernii N, składających się
z folwarków N, wsi N, i przyległości, i obowiązuje się:

Oplacać od téjże summy procent po 5% w dwóch półro-
cznych ratach z góry czyli anticipative, a mianowicie między 1 a
13 Lipca rub. sr. . . ., tudzież między 1 a 13 Stycznia rub. sr. . .
każdego roku do kassy przez Rząd wskazać się mającej, poczynają-
jąc od pierwszego półrocza roku 1851, jak najregularniej, pod ry-
gorem exekucyi administracyjnej, a pierwszą ratę w miesiącu Sty-
czniu roku 1851 zaspokoić obowiązując się.

Zachowuje sobie także pan N, na czas późniejszy, możność
spłacenia summy szacunkowej, bądź odrazu w całości lub częściami
w summach okrągłych, przynajmniej dwa zera na końcu mają-
cych, za półrocznem naprzód wypowiedzeniem, Rządowi Guber-
nialnemu doręczyć się mając.

Wszystkie opłaty, tak na kapitał jako i na procent, wnoszo-
ne będą w monecie srebrnej na stopę Najwyższym Ukazem z d. 3
(15) Września 1841 roku przepisaną. Oprócz tego dla bezpie-
czeństwa funduszu edukacyjnego zeznający pozostawia kaucyę na
całość dóbr i regularną opłatę wystawioną. Kapitał zaś obowią-
zuje się zaspokoić ratami, przez zapłatę co rok w tych samych ter-
minach co procent, lub raz na rok w Styczniu lub Lipcu po rub.
rs. . . . regularnie pod rygorem także exekucyi administracyjnej,
zastrzegając sobie, aby w miarę spłaty kapitału stosunkowo i o-
płata procentu była zmniejszana. Zachowuje przytem pan N mo-

но сему уменьшаемъ и размѣръ уплачиваемыхъ процентовъ. При томъ Господинъ N сохраняетъ за собою на будущее время право уплатить капиталъ въ неопредѣленные сроки по частямъ, круглыми суммами, имѣющими, на концѣ, по крайней мѣрѣ, два нуля, по предварительномъ о семъ извѣщеніи, которое должно быть вручено Губернскому Правленію за полгода впередъ, или же уплачивать процентъ на погашеніе капитала, который долженъ быть вносимъ независимо отъ законныхъ процентовъ; въ семъ же послѣднемъ случаѣ, кромѣ извѣщенія, Господинъ N долженъ совершить новую долговую запись, по предписанной Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства формѣ, и главную выпись оной представить той же Коммисіи, вмѣстѣ съ ипотечнымъ указателемъ, заключающимъ содержаніе оной.

Покупатель подчиняетъ себя условіямъ, изъясненнымъ въ 24 статьѣ вышеприведенныхъ правилъ, а именно, обязывается ввести правильное лѣсное хозяйство и пользоваться лѣсомъ не иначе, какъ согласно съ утвержденнымъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства планомъ, подъ опасеніемъ послѣдствій, оговоренныхъ въ той же 24 и 1-й статьяхъ сказанныхъ правилъ; сверхъ того, онъ обязывается застраховать строенія отъ пожара въ соответственномъ учрежденіи, даже и въ такомъ случаѣ, еслибы это не требовалось общими правилами, и вообще по отношеніямъ, вытекающимъ изъ настоящей долговой записи, подчиняться рѣшеніямъ и экзекуціоннымъ мѣрамъ административныхъ властей.

Наконецъ, покупатель дозволяетъ внести оцѣночную сумму рублей, съ неразлучными съ нею обязанностями, въ ипотечную книгу, съ предоставленіемъ ей преимущества передъ всѣми другими записями, и предоставляетъ симъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, или командированному отъ лица ея чиновнику право изготovitъ проектъ записи соответственнаго содержанія, для внесенія въ III и IV Отдѣлы ипотечнаго указателя, издержки же по устройству ипотеки, онъ обязывается принять на свой счетъ.

зность въ время позднѣйшемъ сплacenія капитала въ terminachъ неопределенныхъ частіево, lecz въ summachъ okragłychъ, przynajmniej dwa zera na końcu mających, za półrocznemъ wprzódъ wypowiedzeniem, Rządowi Gubernialnemu doręczyć się mającém, albo wreszcie procentemъ amortyzacyjnymъ, prócz procentu prawnego, opłacać się mającym, а въ tymъ ostatnimъ razie prócz wypowiedzenia, pan N zezna obligacyę nową, podługъ formy przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu przepisaną, i złoży ją téż Kommissyi, w wypisie głównymъ, wrazъ z wykazemъ hypotecznymъ treść jejъ obejmującymъ.

Poddaje się zeznawający warunkomъ zamieszczonymъ w artykule 24-mъ przepisówъ na wstępie powołanych, а въ szczególności obowiązuje się urządzić gospodarstwo въ lasachъ i nie użytkować z nichъ inaczej, jakъ podługъ planu przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego, а to pod rygoremъ w tymъże artykule 24-mъ i w art. 1-mъ wspomnianychъ przepisówъ zagrożonymъ, i obowiązuje się mieć zabezpieczone budowle od ognia, w instytucyi na ten cel istniejącej, chociażby ogólne przepisy tego nie wymagały, а w ogóle w stosunkachъ z niniejszą obligacyą wpływających, ulegać decyzjomъ i exekucyi władzъ administracyjnychъ.

Wreszcie zezwala zeznający na wpisanie summy szacunkowej, z obowiązkami do niej przywiązanemi, do hypoteki w najpierwszémъ miejscu, przedъ wszystkimi innemi wpisami, i upoważnia niniejszémъ Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu, albo raczej wyznaczyć się mającego przez nią delegowanego, do zaprojektowania stosownej treści do Działu III i IV wykazu hypotecznego, а kosztъ regulacyi hypotecznej zapłacić obowiązuje się.

N° 16.

Распоряженіе объ учрежденіи болѣе строгаго надзора за экономическими занятіями въ канцеляріи и на мѣстѣ, а также о томъ, чтобы къ контрактамъ на отдачу въ арендное содержаніе казенныхъ имѣній была прилагаема установленная гербовая бумага.

(7 (19) Мая 1853 года.)

Всѣмъ Гражданскимъ Губернаторамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Удостоверившись о вредныхъ для Казны безпорядкахъ по службѣ въ Секціи казенныхъ имуществъ и лѣсовъ одного изъ Губернскихъ Правленій, состоящихъ именно въ томъ:

1) что многіе арендаторы казенныхъ, подуховныхъ и конфискованныхъ имѣній, отданныхъ въ арендное содержаніе съ 1847 года, уплативъ еще при заключеніи контрактовъ, стоимость оцѣночной и обыкновенной гербовой бумаги, получили контракты на обыкновенной гербовой бумагѣ, съ поясненіемъ, что оцѣночная гербовая бумага приложена къ главному экземпляру контракта, а между тѣмъ въ дѣлахъ Губернскаго Правленія таковой бумаги не оказалось; что многимъ арендаторамъ съ давняго времени вовсе не были вручены контракты, и на рукахъ у нихъ находились одни только удостовѣренія во взносѣ денегъ на покупку гербовой бумаги; что присылаемые на этотъ предметъ арендаторами деньги не были вносимы тотчасъ же въ Губернское Казначейство, для причисленія къ переходящимъ суммамъ и производства изъ оныхъ на означенную надобность расходовъ черезъ посредство того же Казначейства, какъ это предписано общимъ распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 (26) Іюля 1841 года, за № 53,034, но задерживались въ теченіе 5 лѣтъ Начальникомъ и другими чиновниками Экономической Секціи; что, по полученіи утвержденныхъ Правительственною Коммисіею контрактовъ, были представляемы въ Правительственную Коммисію неосновательные рапорты объ уничтоженіи оцѣночной гербовой бумаги надлежащаго достоинства и приложеніи оной къ главнымъ экземплярамъ таковыхъ кон-

N° 16.

Rozporządzenie zalecające rozciągnięcie większej kontrolli nad czynnościami ekonomicznemi w biurze i na gruncie, i aby kontrakty zawarte o dzierżawę dóbr rządowych opatrzone były właściwemi stemplami.

(d. 7 (19) Maja 1853 r.)

Do wszystkich Gubernatorów Cywilnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Mając przekonanie o szkodliwem dla Skarbu nieporządku w służbie Sekcyi dóbr i lasów rządowych, w biurze jednego z Rządów Gubernialnych, mianowicie:

1) że wielu dzierżawców dóbr rządowych, suprimowanych i skonfiskowanych, od roku 1847 w possessyi będących, opłacwszy jeszcze przy zawarciu kontraktów, wartość papieru stemplowego szacunkowego i zwyczajnego, otrzymali kontrakty opatrzone papierem stemplowym zwyczajnym z wzmianką, iż do głównego egzemplarza papieru stemplowy szacunkowy dołączony został, a w aktach Rządu Gubernialnego takiego papieru nie było; że wielu dzierżawców od lat kilku wcale nawet nie mieli doręczonych kontraktów, tylko dowody z opłaconych kosztów na zakupienie papieru stemplowego; że pieniądze na ten cel przez dzierżawców nadsyłane nie były wnoszone zaraz do Kassy gubernialnej pod tytuł funduszu przechodniego, dla czynienia z nich na właściwy użytek wypłat za pośrednictwem tejże Kassy, jak mieć chce rozporządzenie ogólne Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 14 (26) Lipca 1841 roku Nr. 53,034, lecz że zatrzymywali od lat 5-u Naczelnik i inni urzędnicy Sekcyi ekonomicznej; że po otrzymaniu zatwierdzonych przez Kommissyę Rządową kontraktów, składano Kommissyi Rządowej nierzetelne raporty, iż papier stemplowy szacunkowy do głównych egzemplarzy takich kontraktów w odpowiedniej cenie skassowano i dołączono, co przecież nie miało wówczas miejsca, bo za ledwie w skutek zwró-

трактовъ, хотя это послѣдовало не въ свое время, но едва въ Октябрь и Ноябрь мѣсяцахъ прошлаго года, и то лишь вслѣдствіе обращенія на этотъ предметъ чиновникомъ особыхъ порученій при Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, вниманія Губернскаго Правленія;

2) что многіе арендаторы съ 1847 года не представили по сіе время полныхъ залоговъ, нѣкоторые же на 12-лѣтній періодъ времени, опредѣленный контрактомъ, представили ипотечное поручительство, имѣющее силу только въ продолженіе одного года, или трехъ лѣтъ;

3) что сдаточные акты небрежно составляются на мѣстѣ и вручаются арендаторами;

4) что чиновники поздно являются на службу въ канцелярію, или въ назначенное для занятій время отлучаются изъ канцеляріи Губернскаго Правленія, книга же о явкѣ чиновниковъ къ занятіямъ не повѣряется никѣмъ изъ Начальниковъ, что и влечетъ за собою равнодушіе со стороны подчиненныхъ;

5) что Губернское Правленіе командуетъ своихъ штатныхъ чиновниковъ, для производства люстраціи частныхъ имѣній, на которыя предполагается помѣщиками получить ссуду изъ Казны, и для другихъ тому подобныхъ занятій;

6) что расчеты, по истеченіи срока аренды, натагиваются въ пользу арендаторовъ, такъ какъ, для устраненія претензій Казны за разрушенныя строенія и для избѣжанія жалобъ новаго арендатора на несходство состоянія имѣнія съ описаніемъ оного, принято правиломъ, не пояснять въ сдаточныхъ актахъ, въ какомъ состояніи строенія находятся, но не смотря на то, такіе сдаточные акты утверждались Губернскимъ Правленіемъ;

7) что назначаемые для составленія сдаточныхъ актовъ діетаріусы съ умысломъ медленно исполняютъ это порученіе на мѣстѣ и такимъ образомъ становятся въ тягость арендаторамъ, показывая въ счетахъ суточные деньги за все время нахожденія на мѣстѣ, въ такомъ количествѣ, какое вовсе несоотвѣтствуетъ ихъ трудамъ, иногда же, за небрежно исполненное порученіе домогаются вознагражденія прямо отъ арендаторовъ, —

по этимъ причинамъ, Правительственная Комисія признала нужнымъ собрать достовѣрные свѣдѣнія о томъ, какой порядокъ соблюдается въ тамошней Секціи казенныхъ имуществъ и

conej na to przez urzędnika do szczególnych poruczeń przy Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, uwagi Rządowi Gubernialnemu w miesiącach Październiku i Listopadzie roku zeszłego nastąpiło;

2) że wielu dzierżawców od r. 1847 cierpieni są bez kompletnych kaucyj, a niektórzy za przeciąg 12-letni umową zakreślony złożyli ją w dowodach hipotecznych tylko na rok jeden lub na 3 lata;

3) że akta podawcze niedołężnie są sporządzone na gruncie i przez dzierżawców doręczane;

4) że urzędnicy opóźniają się w przychodzeniu do pracy biurowej, lub w godzinach służbowych wydalają się z biura Rządu Gubernialnego, a listy prezencyjnej nikt ze zwierzchników nie sprawdza, i to właśnie zubożętnia służbę;

5) że Rząd Gubernialny wysyła z biura swego urzędników etatowych do sporządzenia lustracyi dóbr prywatnych, w celu zaciągnięcia przez obywateli pożyczki skarbowej i t. p. czynności;

6) że obrachunki z wyexpirowanych dzierżaw, na korzyść dzierżawców są nadciągane, gdyż żeby nie wykazywać pretensyi Skarbu za deteryoracyę budowli, i żeby wchodzący dzierżawca nie reklamował o niezgodność stanu dóbr z opisem, chwycano się środka nie wymieniać w aktach podawczych stanu, w jakim budowle zostają, takie jednak akta podawcze Rząd Gubernialny zatwierdził;

7) że dyetaryusze używani do spisywania aktów podawczych z rozmyślną przewłoką czynność tę na gruncie wykonywają, a tém samem stają się ciężarem dzierżawców, likwidując sobie dyety za cały przeciąg pobytu na gruncie w ilości niezapracowanej, a często, za czynność niedołężnie wykonywaną, wprost od dzierżawców zapłaty wymagają.

Z tego powodu Komisya Rządowa uznała właściwem zaciągnąć niewątpliwe wiadomości, jaki jest w tamecznej Sekcyi

o Dobrach rządowych.

лѣсовъ, а равно, не случаются ли въ ней подобныя безпорядки, вредныя для службы и для Казны, а именно, по пунктамъ 1, 2 и 3; правильно ли взыскивались гербовыя пошлины, когда и на что таковыя обращены; представлены ли, когда и на какой періодъ времени, залоги въ соотвѣтственной суммѣ; составлены ли сдаточныя акты и когда таковыя вручены арендаторамъ; и что именно по означеннымъ предметамъ слѣдуетъ предпринять для предохраненія Казны и арендаторовъ отъ убытковъ.

Для достиженія сего, Правительственная Коммисія проситъ Ваше Превосходительство приказать довѣренному чиновнику, не состоящему въ сношеніяхъ съ Секціею казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, составить вѣдомость всѣмъ казеннымъ, подуховнымъ и конфискованнымъ имѣніямъ и доходнымъ статьямъ, отданнымъ въ арендное содержаніе въ 1847 году, для которыхъ арендный срокъ до сихъ поръ не истекъ, или же истекаетъ въ текущемъ году, по приложенной при семъ формѣ, и замѣстить всѣ графы означенной вѣдомости, на основаніи внимательно разсмотрѣнныхъ полныхъ дѣлъ по каждому предмету; затѣмъ распорядиться и наблюсти, чтобы недостающія и недоимочныя гербовыя пошлины, а равно неполные залоги были взысканы и пополнены въ теченіе не болѣе 30 дней, и чтобы таковыя, а равно вытребованныя въ прежнее время, но до сихъ поръ не поступившія на приходъ, были обращены по принадлежности, а также, чтобы, въ случаѣ, если экзекуціонныя мѣры для пополненія недостаточныхъ залоговъ останутся въ опредѣленный срокъ безъ успѣха, все находящееся на мѣстѣ имущество неисправныхъ арендаторовъ и чиновниковъ Секціи казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, кои окажутся виновными въ слабомъ наблюденіи или въ упущеніи по исполненію правилъ, было арестовано, для удовлетворенія претензій Казны, самыя же находящіяся въ арендномъ содержаніи имѣнія были назначены для отдачи въ аренду другимъ соискателямъ, на рискъ нынѣшнихъ арендаторовъ. Сказанную вѣдомость, вѣрность коей должна быть Вами засвидѣтельствована, благоволите Ваше Превосходительство представить въ Правительственную Коммисію, не позже истеченія двухъ мѣсяцевъ, и донести, вмѣстѣ съ тѣмъ, о распоряженіяхъ, какія изданы будутъ въ отношеніи пополненія могущихъ обнаружиться по каждой статьѣ недостатковъ. Другія же упущенія, если таковыя, подобно тому какъ выше пояснено,

добръ и ласовъ порядок, и czy podobny nieład, szkodliwy dla służby i dla dobra Skarbu, nie praktykuje się, mianowicie co do 1, 2 i 3-go, czy tak jak należało ściągnięto należności stemplowe, kiedy i jak je użyto. Czy kaucye odpowiedniej wysokości, na jak długo służyć mające i kiedy odzyskano. Czy akta podawcze sporządzone, i kiedy takowe dzierżawcom doręczone, co w tych kategoriach pozostaje przedsięwziąć, aby Skarb Królestwa i dzierżawcy strat nie ponosili.

Jakoż wzywa JW. Pana, abyś przez zaufanego mu urzędnika, niemającego styczności z Sekcyą dóbr i lasów, rozkazał ułożyć wykaz wszystkich dóbr i realności rządowych, supprimowanych i skonfiskowanych, w roku 1847 wydzierżawionych, których terminu dzierżawy dotąd nie wyszły lub w roku bieżącym kończą się, podług załączonego wzoru, i zapełnić w tymże wykazie wszystkie rubryki, na zasadzie ściśle przejrzanych kompletnych akt przedmiotowych, następnie zarządzić i dopilnować, aby brakujące i zalegające należności stemplowe, oraz niedokompletowane kaucye w ciągu najdalej dni 30 ściągnięto, takowym również jak poprzednio ściągniętym, a dotąd nie zrealizowanym, właściwy obrót nadano, tudzież aby w razie bezskutecznej w tymże terminie exekucyi o brakujące kaucye, wszelkie fundusze dłużnych dzierżawców na gruncie będące, oraz urzędników Sekcyi dóbr, którzy spełnienia przepisów nie dopilnowali lub opuścili, na satysfakcyę Skarbu zabezpieczono, a dobra przez nich trzymane do nowego wydzierżawienia na ich risico ogłoszono; zaś wykaz, o którym tu mowa, zechcesz JW. Pan za rzetelność poświadczony, przedstawić Kommissyi Rządowej w ciągu dwóch miesięcy, z doniesieniem o szczegółowych zarządzeniach, jakie, pod względem uzupełnienia co do każdej pozycyi wykryć się mających niedostateczności, wyda-

до сихъ поръ были допускаемы, Ваше Превосходительство обязываетесь безотлагательно прекратить, и наблюсти за недопущениемъ оныхъ на будущее время, для чего и сдѣлать распоряженіе:

1) чтобы всѣ чиновники исправно, въ назначенные часы, приходили въ канцелярію для занятій и не отлучались изъ нея, безъ вѣдома начальниковъ и безъ уважительной причины, или по частнымъ дѣламъ, а также, чтобы Совѣтникъ Губернскаго Правленія, завѣдывающій Финансовымъ Отдѣленіемъ, въ 9 часовъ утра, закрывалъ книги для записки явки чиновниковъ на службу, и объ отсутствующихъ доносилъ Вашему Превосходительству ежемѣсячно, прежде составленія требовательной вѣдомости жалованья, для вычета виновнымъ, за потерянное для службы время, соответственнаго количества жалованья и обращенія онаго въ экономію, или для привлеченія ихъ къ отвѣтственности по Уложенію о наказаніяхъ;

2) чтобы, въ случаѣ встрѣтившейся надобности въ люстраціи частнаго имѣнія, для выдачи ссуды изъ Казны или изъ Банка, или для обезпеченія на ономъ поручительства за арендатора, или для другихъ тому подобныхъ цѣлей, не назначались для сего штатные чиновники Экономической Секціи, которые обязаны исполнять только прямые, лежащіе на нихъ обязанности, но чтобы таковыя порученія, на счетъ заинтересованныхъ лицъ, были возлагаемы на бывшихъ чиновниковъ, пенсіонеровъ или оставшихся за штатомъ, а также на особыхъ діетаріусовъ, употребляемыхъ для производства дѣлъ о сдачѣ казенныхъ имѣній;

3) чтобы расчеты послѣ окончанія аренднаго содержанія были основаны на полныхъ и несомнѣнныхъ документахъ, а равно, чтобы рѣшенія Губернскаго Правленія по означеннымъ расчетамъ были постановляемы, безъ всякаго въ пользу арендаторовъ лицепріятія, на точномъ основаніи постановленія Совѣта Управленія отъ 13 (25) Апрѣля 1834 года и изданнаго въ развитіе онаго распоряженія Правительственной Комиссіи Финансовъ и Казначейства отъ 5 Іюля 1834 года, за № 35,148/11,801.

Такъ какъ основаніемъ къ таковымъ рѣшеніямъ служатъ обыкновенно акты о повѣркѣ контрактныхъ условій и приемо-сдаточные акты, точное и добросовѣстное составленіе коихъ зависитъ отъ выбора лицъ, командируемыхъ для сего на мѣсто, — такъ какъ притомъ, замедленіе въ этомъ отношеніи, влечетъ за

не бѣда. Co до иныхъ збоцеѣн жеѣли подобне, якъ powyѣѣѣ nadmieniono miały dotądъ мѣсце, zechce JW. Pan spiesznie usunąć, i nadal nie dopuszczać, a to przez zarządzenie:

1) aby wszyscy urzędnicy regularnie w godzinach służbowych do biura przychodzili i nie wydalali się z niego bez wiedzy zwierzchników i bez ważniejszej przyczyny lub za prywatnemi interessami; tudzież aby Radca Gubernialny, kierujący Wydziałem Skarbowym, po godzinie 9-jej zrana zamykał listy prezencyjne, a nieobecnych podawał JW. Panu w każdym miesiącu, przed ułożeniem listy płacy, w celu potrącenia winnym, za stracony czas w służbie, stosunkowej pensyi na oszczędność, lub postąpienia podług Kodexu karnego;

2) aby w razie potrzeby zarządzenia lustracyi dóbr prywatnych, w celu zaciągnięcia pożyczki skarbowej lub bankowej, albo pomieszczenia kaucyi dzierżawnej i t. p. czynności, nie przeznaczając urzędników Sekcyi ekonomicznej etatowych, właściwe im tylko obowiązki pełnić winnych, lecz takowe czynności byłym urzędnikom, emerytom lub spadłym z etatu, oraz dyetaryuszom oddzielnym, do czynności tradycyjnych w dobrach rządowych używanym, na koszt stron interessowanych do załatwienia poruczać należy;

3) aby obrachunki z ukończonych dzierżaw opierały się na kompletnych i niewątpliwych dowodach, oraz aby decyzye Rządu Gubernialnego nad temiż obrachunkami, bez żadnych uwzględnień dla dzierżawców, ściśle podług zasad postanowieniem Rady Administracyjnej z dnia 13 (25) Kwietnia 1834 roku, oraz rozwijającem takowe rozporządzeniem Kommissyi Rządowej Przycho-dów i Skarbu z dnia 5 Lipca 1834 roku Nr. 35,148/11,801 wskazanych wydawane były.

Ponieważ do takich decyzyj służą zwykle za podstawę akta sprawdzenia warunków kontraktowych, oraz akta odbiorczo-po-

собою вредныя послѣдствія и жалобы арендаторовъ на позднее и небрежное составленіе актовъ о сдачѣ имѣній, для чего назначаются иногда лица неспособныя и старающіяся продлить бытность свою на мѣстѣ, изъ своекорыстныхъ видовъ; и такъ какъ порученія этого рода исполняются ими недобросовѣстно и бесполезно, ибо подобныя командированныя лица, весьма часто, не обращая вниманія на послѣдовавшія перемѣны въ границахъ имѣній, въ обширности, назначеніи и состояніи строеній, и другихъ отданныхъ въ аренду угодій, просто переписываютъ прежніе сдаточные акты и показываютъ угодья и предметы по прежней описи, хотя они получили другое назначеніе, или же вовсе не существуютъ, а равно помѣщаютъ въ prestaціонныхъ табеляхъ фамиліи крестьянъ, занимающихъ усадьбы противузаконно, безъ испрошенія на то разрѣшенія Губернскаго Правленія, или даже такихъ крестьянъ, которыхъ вовсе нѣтъ въ деревнѣ, — то Ваше Превосходительство благоволите наблюсти и распорядиться:

4) чтобы, для исполненія упомянутыхъ въ предыдущемъ пунктѣ дѣйствій, были назначаемы, не непосредственно Экономическими Ассесорами, но самимъ Губернскимъ Правленіемъ, лица вполне способныя, извѣстныя своею добросовѣстностью и честностью, которымъ должно быть вмѣнено въ обязанность, при сдачѣ имѣній или угодій, отдаваемыхъ въ арендное содержаніе, дѣйствовать на точномъ основаніи арендныхъ контрактовъ, соображаясь съ мѣстными условіями и перемѣнами, происшедшими въ строеніяхъ и другихъ статьяхъ, а равно производить строгую повѣрку условій контракта по кончившимся арендамъ; сверхъ того, наблюсти, чтобы эти дѣйствія были исполняемы на мѣстѣ съ возможною поспѣшностію, чтобы командированнымъ для сдачи имѣнія лицамъ, не были уплачиваемы арендаторами суточные деньги и путевыя издержки до тѣхъ поръ, пока ихъ дѣйствія не будутъ утверждены Губернскимъ Правленіемъ; чтобы сказаннымъ командированнымъ лицамъ не были присуждаемы слѣдующія по представленнымъ ими счетамъ деньги, даже въ нѣкоторой части, если ихъ дѣйствія окажутся неточными, или если число дней, проведенныхъ ими на мѣстѣ, не будетъ удостовѣрено Дневникомъ занятій, засвидѣтельствованнымъ заинтересованнымъ арендаторомъ; чтобы каждое дѣйствіе командированныхъ для сдачи имѣнія чиновниковъ, по окончаніи онаго и представленіи сдаточного

давецъ, которыхъ докладне и сумиенне wykonanie zależy od wyboru osób w tym celu na grunt zsyłanych, gdy przytém ze zwłoki w téj mierze wynikają szkodliwe skutki, oraz reklamacje dzierżawców na późne lub niedołeżne sporządzenie tradycyi dóbr, do których przeznaczani bywają ludzie niezdolni i przeciągający swą bytność na gruncie, dla powiększenia za nią kosztów, a która to czynność załatwiana bywa nierzetelnie i bez użytku, bo tacy delegowani, częstokroć bez względu na zasze zmiany w granicach dóbr, w obszerności, przeznaczeniu i stanie budowli, oraz innych wydzierżawionych użytków, przepisują tylko dawniejsze akta podawcze. wymieniając użytki i objekta podług poprzedniego opisu, chociaż inne otrzymały przeznaczenie, albo wcale nie egzystują, oraz zamieszczając w tabellach prestacyjnych nazwiska włóścian, nielegalnie bez konsensu Rządu Gubernialnego zajmujących osady, lub takich co nawet ich wcale nie ma we wsi. Zechcesz przeeto JW. Pan dopilnować i zarządzić:

4) aby do czynności w poprzednim ustępie wymienionych, przeznaczane były, nie bezpośrednio przez Assessorów Ekonomicznych, lecz przez sam Rząd Gubernialny, osoby należycie zdolne, z sumiennego postępowania znane, z poleceniem im dokładnego, podług właściwych kontraktów dzierżawnych i miejscowości, ze względem na zmiany nastąpiłone w budowlach i innych obiektach, wykonywania tradycyi dóbr lub użytków przedmiotem nowego wydzierżawienia będących, oraz sprawdzenia warunków kontraktowych z ukończonych dzierżaw, tudzież przestrzegać, iżby takie czynności załatwiano na gruncie z pośpiechem; aby delegowanym do dzieł podawczych dzierżawcy nie płacili pierwiej dyet ani kosztów podróży, dopóki czynność tychże delegowanych nie będzie potwierdzoną przez Rząd Gubernialny; aby nie przyznawano delegowanym, o których tu mowa, likwidowanych przez nich należności, w żadnej części, jeżeli czynność ich okaże się niedokładną, oraz jeżeli nie udowodnią dziennikiem czynności liczby dni strawionych na gruncie, przez interessowanego dzierżawcę poświadczonym; aby każda czynność delegowanych do tradycyi dóbr, po jej ukończeniu i złożeniu w dwóch równobrzmiących oryginalnych exemplarzach, sprawdzana była na gruncie niezwło-

акта въ двухъ тождественныхъ подлинныхъ экземплярахъ, было повѣрено немедленно на мѣстѣ, во всѣхъ подробностяхъ, Экономическимъ Ассесоромъ подлежащаго округа, потомъ сличено съ дѣлами Губернскаго Правленія и пополнено въ чемъ окажется нужнымъ, впослѣдствіи же утверждено Губернскимъ Правленіемъ въ общемъ засѣданіи, не только въ отношеніи успѣшнаго исполненія порученія, но и въ отношеніи причитающихся командированному лицу суточныхъ денегъ и путевыхъ издержекъ, и чтобы другой экземпляръ сдаточнаго акта былъ врученъ тотчасъ же подлежащему арендатору, подъ его росписку, для употребленія на мѣстѣ.

Варшава, 7 (19) Мая 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій*.

№ 85,495/36,425.

№ 17.

О расширеніи предѣловъ власти Губернскихъ Правленій
и сокращеніи занятій Финансоваго вѣдомства.

(3 (15) Ноября 1862 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

На основаніи распоряженія Кнзя Намѣстника въ Царствѣ, объявленнаго въ отзывѣ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія отъ 2 (14) Ноября 1860 года, за № 22,246, о облегченіи и сокращеніи дѣйствій Финансоваго вѣдомства въ существующихъ основныхъ учрежденіяхъ, посредствомъ уменьшенія переписки, безъ вреда для службы, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, по разсмотрѣніи представленныхъ по сему предмету Губернскимъ Правленіемъ соображеній, постановляетъ слѣдующее:

По экономическимъ предметамъ.

I. Относительно Экономическихъ Ассесоровъ.

1) Экономическіе Ассесоры освобождаются отъ представ-

чненіе во wszystkich szczegółach, przez Assessora Ekonomicznego właściwego okręgu, potem z aktami Rządu Gubernialnego porównana i uzupełniona, a następnie przez Rząd Gubernialny na posiedzeniu kolegialném, tak co do samej czynności, jako też co do należnych delegowanemu dyet i kosztów podróży zatwierdzona, i aby zaraz właściwemu dzierżawcy akt tradycyi, w drugim exemplarzu, do użytku na gruncie, za pokwitowaniem, był doręczony.

w Warszawie, dnia 7 (19) Maja 1853 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński*.

№ 85,495/36,425.

№ 17.

Rozszerzenie attribucyj Rządów Gubernialnych, oraz uproszczenie i skrócenie czynności skarbowych.

(d. 3 (15) Listopada 1862 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Na zasadzie decyzji Księcia Namiestnika Królestwa, objawionej przez odezwę Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej z dnia 2 (14) Listopada 1860 r. Nr. 22,246, nakazującej uproszczenie i skrócenie czynności skarbowych w urządzeniach organicznych, przez zmniejszenie piśmiennictwa, jakie bez uszczerbku służby nastąpić może, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, po rozebraniu wniosków przez Rządy Gubernialne w tej mierze podanych, wydaje następujące rozporządzenie.

W przedmiotach ekonomicznych.

I. Co do Assessorów Ekonomicznych.

1) Zwalnia Assessorów Ekonomicznych od składania Rzą-

ленія въ Губернское Правленіе журналовъ о своихъ занятіяхъ, Губернское же Правленіе—отъ вѣдомостей о возложенныхъ на Ассесоровъ порученіяхъ, согласно циркулярамъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 2 (14) Января 1842 года и 19 (31) Декабря того же года, за № 3,919/1,606 и 95,604/33,094; но Экономическіе Ассесоры, подобно тому, какъ это дѣлалось до сего времени, обязаны ежемѣсячно представлять въ Правительственную Коммисію Финансовъ журналы о своихъ занятіяхъ, съ вѣдомостями о порученіяхъ, возложенныхъ на нихъ въ прежнее и настоящее время.

2) Экономическіе Ассесоры освобождаются отъ представленія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, посредствомъ Губернскихъ Правленій, установленныхъ предписаніями Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 24 Марта (5 Апрѣля) 1845 года, за № 25,345/7,305, и отъ 17 (29) Декабря 1854 года, за № 73,426/37,035, годовыхъ рапортовъ, по донесеніямъ Гминныхъ Войтовъ, особо объ озимыхъ посѣвахъ и особо о яровыхъ на крестьянскихъ земляхъ, а также отъ представленія рапортовъ о количествѣ собраннаго хлѣба и продуктовъ, по той причинѣ, что нѣтъ возможности заставить бѣднаго усадебника произвести вполнѣ всѣ посѣвы; въ обязательныхъ же, съ 1862 года, условіяхъ о временныхъ арендахъ, наблюденіе за хозяйствомъ усадебниковъ, будутъ ли они чиншевыми, или нѣтъ, въ § 10-мъ возложено на арендатора,— въ слѣдствіе чего, рапорты о посѣвахъ, какъ не приносящіе дѣйствительной пользы, оказываются ненужными, равнымъ образомъ и вѣдомости о количествѣ собраннаго хлѣба, представлявшіяся нужными въ то время, когда Правительство дѣлало крестьянамъ вспоможенія, по прекращеніи сихъ послѣднихъ, становятся лишними.

3) Экономическіе Ассесоры освобождаются отъ веденія контроля сгорѣвшимъ крестьянскимъ строеніямъ въ казенныхъ имѣніяхъ; наблюденіе же за отстройкою ихъ въ срокъ, опредѣленный уставомъ о застрахованіи, и въ мѣстахъ, указанныхъ полицейско-строительнымъ начальствомъ, возлагается на Гминныхъ Войтовъ, такъ какъ посредничество Экономическихъ Ассесоровъ, не всегда имѣющихъ возможность повѣрить дѣло своевременно,

dowi Gubernialnemu dzienników czynności, a Rząd Gubernialny od wykazów wydanych Assessorom poruczeń, rozporządzeniami ogólnemi przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu, z d. 2 (14) Stycznia 1842 r. i 19 (31) Grudnia t. r. Nr. 3,919/1,606 i 95,604/33,094 nakazanych, lecz utrzymuje ten obowiązek względem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, której Assessorowie Ekonomiczni, jak dotychczas, dzienniki swych czynności, z wykazami zaległych i otrzymanych poruczeń, co miesiąc regularnie przedstawiać mają.

2) Zwalnia Assessorów Ekonomicznych od składania Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, za pośrednictwem Rządów Gubernialnych, rapportów rocznych, oddzielnie o zasiewach ozimych, oddzielnie o jarych na gruntach włościańskich, na zasadzie doniesień Wójtów gmin formowanych, tudzież od składania rapportów o zbiorach płodów rolniczych, rozporządzeniami Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dat 24 Marca (5 Kwietnia) 1845 roku Nr. 25,345/7,305 i 17 (29) Grudnia 1854 roku Nr. 73,426/37,035 poleconych, a to z uwagi, że nie istnieje środek znaglenia niezamożnego osadnika do wprowadzenia kompletnych zasiewów, a w warunkach do czasowych dzierżaw, od r. 1862 obowiązujących, rozciąganie dozoru nad gospodarnością osadników, bez względu czy są lub nie są czynszownikami, w § 10-m włożono na dzierżawcę, dla tego rapporta o zasiewach, jako nie przynoszące już rzeczywistego użytku, są niepotrzebne, równie też cyfrowe wykazy o zbiorach płodów rolniczych, które, gdy Rząd dawał zapomogi włościanom, służyły do informacyi, z ustanowieniem takowych, stały się nieprzydatne.

3) Zwalnia Assessorów Ekonomicznych od prowadzenia kontroli zgorzałych budowli włościańskich w dobrach rządowych, a dopilnowanie ich odbudowania w terminie ustawą o zabezpieczeniu oznaczonym, i w miejscach przez policję budowniczą wskazanych, wkłada na Wójtów gmin, zwłaszcza, że pośrednictwo Assessorów Ekonomicznych, nie zawsze mogących sprawdzić rzecz

можетъ быть причиною замедленія, вреднаго для усадебника, котораго строенія подверглись пожару.

4) Дозволяется Экономическимъ Ассесорамъ, для успѣшнаго производства дѣлъ, непосредственно входить въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства съ представленіями о высылкѣ плановъ, операторовъ, дѣлъ объ устройствѣ казенныхъ имѣній, о назначеніи помощниковъ по технической части, для окончанія дѣйствій на мѣстѣ, и по другимъ предметамъ, требующимъ содѣйствія Губернскаго Правленія.

II. О сокращеніи переписки въ Губернскихъ Правленіяхъ.

5) Губернскія Правленія освобождаются отъ обязанности испрашивать разрѣшеніе Правительственной Коммисіи на взиманіе вновь прибывшихъ доходовъ, до 150 руб. сер., съ тѣмъ только, что о сдѣланныхъ ими по сему предмету распоряженіяхъ обязаны представлять Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства вѣдомости, не при особыхъ рапортахъ, а ежемѣсячно, согласно прежнему распоряженію Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 29 Ноября 1831 года, за № 30,769/5,243, съ приложеніемъ документовъ, удостоверяющихъ, что означенные доходы подлежатъ взиманію.

6) Губернскія Правленія освобождаются отъ представленія ежемѣсячныхъ вѣдомостей о расходахъ, особо по казеннымъ имѣніямъ и особо по конфискованнымъ, съ тѣмъ, чтобы таковыя вѣдомости были представляемы въ полугодовые сроки.

7) Губернскія Правленія освобождаются отъ посредничества при представленіи Уѣздными Начальниками Страховому Управленію документовъ о застрахованіи крестьянскихъ строеній въ имѣніяхъ казенныхъ и находящихся въ вѣдѣніи Казны, а также при пересылкѣ ассигновокъ на вознагражденіе за сгорѣвшія строенія, такъ какъ крестьяне въ означенныхъ имѣніяхъ владѣютъ строеніями на правахъ собственности, и въ частныхъ имѣніяхъ подобная формальность не соблюдается; посему существующій нынѣ порядокъ, на основаніи котораго вѣдомости о застрахованіи и исключеніи всѣхъ строеній, какъ дворянскихъ, такъ и крестьянскихъ въ казенныхъ имѣніяхъ, представляются въ Страховое Управленіе Уѣздными Начальниками посредствомъ

въ своемъ czasie на мѣстѣ, можетъ быть поводомъ до вредныхъ задержекъ для осадниковъ, погорзела будовли докнѣтыхъ.

4) Dozwala Assessorom Ekonomicznym odnosić się dla pospiechu w służbie bezpośrednio do Kommissyi Skarbu o mappy, operaty, urządzenia dóbr rządowych, lub pomoc techniczną, potrzebną do załatwienia czynności na gruncie, oraz w innych szczegółach, nie wymagających pośrednictwa Rządu Gubernialnego.

II. Zwolnienia Rządów Gubernialnych.

5) Zwalnia Rządy Gubernialne od obowiązku odnoszenia się do Kommissyi Rządowej o zarządzenie przybytków w dochodach do wysokości rs. 150, z warunkiem podawania Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu wiadomości o wydanych zarządzeniach tego rodzaju, nie szczegółowemi rapportami, lecz przez wykazy miesięczne, jak to pierwotne rozporządzenie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 29 Listopada 1831 roku Nr. 30,769/5,243 wskazywało, do których załączone być winny dowody wymagalności.

6) Zwalnia Rządy Gubernialne od składania co miesiąc wykazów wydatków, oddzielnie z dóbr rządowych, oddzielnie skonfiskowanych, poprzestając na wykazach półrocznych.

7) Zwalnia Rządy Gubernialne od pośredniczenia w przedstawianiu Dyrekcyi Ubezpieczeń przez Naczelników Powiatowych dowodów assekuracyi budowli włościańskich w dobrach rządowych i pod zarządem Skarbu zostających, i przesyłania assygnacyj na bonifikacye za pogorzele, gdyż włościanie w tych dobrach są właścicielami budowli; zwłaszcza, że w dobrach prywatnych podobna formalność miejsca nie ma, i dotychczasowy porządek polegający na tém, że wykazy ubezpieczenia i wykreślenia wszelkich budowli, tak dworskich jak i włościańskich w dobrach rządowych, przedstawiane są Dyrekcyi Ubezpieczeń przez Naczelników

Губернскаго Правленія, измѣняется относительно вновь построенныхъ зданій такимъ образомъ, что Уѣздные Начальники, по засвидѣтельствѣваніи означенныхъ вѣдомостей Экономическимъ Ассесоромъ, должны представлять оныя прямо отъ себя Страховому Управленію; послѣднее же, по утвержденіи этихъ вѣдомостей, будетъ препровождать одинъ экземпляръ въ Губернское Правленіе, а два къ Уѣзднымъ Начальникамъ.

8) Дозволяется требуемая Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства отъ Уѣздныхъ и Губернскихъ Казначействъ свѣдѣнія, по коимъ не предстоитъ надобности въ объясненіяхъ отъ Губернскаго Правленія, представлять при надписи.

III. О расширеніи предѣла власти Губернскихъ Правленій.

9) Предоставляется Губернскимъ Правленіямъ слагать экзекуціонные штрафы, судебныя пени и платежи съ временныхъ арендъ, крестьянскихъ чиншей и десятиннаго сбора до 100 руб. сер. включительно, согласно распоряженію Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 13 (25) Февраля 1849 года, за № 40,214, по Отдѣленіи неокладныхъ сборовъ, но не иначе, какъ по предварительномъ употребленіи всѣхъ экзекуціонныхъ мѣръ взысканія и по полученіи отъ Гминнаго Войта и Экономическаго Ассесора удостовѣренія въ несостоятельности должника.

10) Предоставляется Губернскимъ Правленіямъ заключать контракты на постройку или починку мостовъ въ казенныхъ имѣніяхъ и лѣсахъ и ассигновать деньги, причитающіяся по сего рода подрядамъ, на сумму до 150 руб. сер., съ тѣмъ, чтобы расходы на мосты въ казенныхъ лѣсахъ относимы были, по принадлежности, на счетъ лѣсныхъ суммъ, а въ имѣніяхъ—на счетъ суммъ казенныхъ имѣній. Относительно подрядовъ на высшія суммы, сохраняется настоящій порядокъ.

11) (*) Предоставляется Губернскимъ Правленіямъ ассигновать крестьянамъ ссуды изъ общихъ сельскихъ суммъ, находящихся въ Польскомъ Банкѣ, въ размѣръ годоваго чинша, на вре-

(*) За восполнѣдованіемъ Высочайшаго указа 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, пункты 11, 12 и 13 настоящаго распоряженія отмѣнены.

Powiatowych, за pośrednictwem Rządu Gubernialnego; co do budowl nowo wznoszących się zmienia w ten sposób, aby Naczelnicy Powiatowi wykazy, o których mowa, wprost od siebie, po pozyskaniu poświadczenia Assessora Ekonomicznego, przesyłali Dyrekcyi Ubezpieczeń, a ta po zatwierdzeniu ich, jeden egzemplarz do akt Rządu Gubernialnego, a dwa Naczelnikom Powiatowym przesyłała.

8) Dozwala, aby żądane przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu wiadomości od Kass powiatowych lub gubernialnych, nie wymagające objaśnienia Rządu Gubernialnego, odręcznie były przedstawiane.

III. Attrybucye przeniesione na Rządy Gubernialne.

9) Przenosi na Rząd Gubernialny attrybucyę umarzania kar egzekucyjnych, kar sądowych, oraz należności z dzierżaw czasowych, z czynszów włościańskich i dziesięcin do włącznie rs. 100, na podstawie rozporządzenia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 13 (25) Lutego 1849 roku Nr. 40,214, z Wydziału dochodów niestałych wydanego, z zastrzeżeniem wyczerpania poprzednio skutków bezzwłocznej exekucyi, i śledztwa funduszów debenta, przez Wójta gminy i Assessora Ekonomicznego dopełnić się winnego.

10) Przenosi na Rządy Gubernialne attrybucyę zawierania kontraktów o entrepryzę na budowę lub reperacyę mostów w dobrach i lasach rządowych, i assygnowania należności za roboty tego rodzaju, o ile przedmiot entrepryzy nie przenosi rs. 150, z zastrzeżeniem, ażeby należności za mosty w lasach rządowych zaspakajane były z funduszu na ciężary do lasów, a w dobrach, z funduszu na ciężary do dóbr rządowych przywiązane oznaczonego, w ważniejszych zaś entrepryzach dotychczasowy sposób postępowania utrzymuje się.

11) (*) Nadaje Rządowi Gubernialnemu attrybucyę assygnowania pożyczek włościanom z funduszu kommunalnego, depozytowanego w Banku Polskim, do wysokości czynszu jednoroczne-

(*) W skutek wydania Ukazu Najwyższego z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 roku ustępy 11, 12, 15 i 16 niniejszego rozporządzenia już nie obowiązują.

мя не болѣе 3-хъ лѣтъ, на условіяхъ, принятыхъ существующими правилами, съ тѣмъ, чтобы Губернское Правленіе вело точный контроль оборотамъ означенныхъ ссудъ и наблюдало за возвратомъ оныхъ, съ процентами, въ опредѣленные сроки, подъ отвѣтственностію членовъ его, а также за отправленіемъ денегъ въ Польскій Банкъ; при чемъ возлагается на Губернское Правленіе доносить Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства о каждой выдачѣ ссуды и представлять годовую вѣдомость о возвратѣ срочныхъ платежей и процентовъ по ссудамъ.

12) Предоставляется Губернскимъ Правленіямъ утверждать торги, заключать и утверждать контракты о временной арендѣ школьныхъ усадьбъ, отдѣльныхъ пропинаціонныхъ доходовъ, рыбной ловли и другихъ мелкихъ угодій, которыхъ штатный доходъ, взятый отдѣльно, не превышаетъ 50 руб. сер. въ годъ, но только въ устроенныхъ имѣніяхъ, съ тѣмъ, что Губернское Правленіе обязано, при объявленіи о производствѣ торговъ, примѣняться къ правиламъ, указаннымъ въ постановленіи Совѣта Управленія отъ 16 (28) Мая 1833 года, а при заключеніи контрактовъ — къ общимъ условіямъ объ арендѣ, и доносить Правительственной Коммисіи о каждомъ случаѣ, относящемся къ Финансовому вѣдомству.

13) Постановляется, чтобы повѣрка, разсмотрѣніе, разъясненіе и рѣшеніе спорныхъ дѣлъ о правѣ владѣнія крестьянскими усадьбами, въ случаѣ необходимости продажи оныхъ, по неуплатѣ крестьянами казенныхъ повинностей, или же при лишеніи правъ на хозяйство, или, наконецъ, за невыполненіемъ условій владѣнія, производились въ первой инстанціи Экономическими Ассесорами, а во второй и послѣдней — Губернскими Правленіями. Споры, возникающіе изъ назначенія экзекуціи, не поконченные мѣстными Войтами или Гминными Судами, Экономическіе Ассесоры передаютъ, безъ производства по онымъ слѣдствій, на разсмотрѣніе Суда.

14) Предоставляется Губернскимъ Правленіямъ ассигновать деньги на постройку церковныхъ, приходскихъ и училищныхъ строеній, по утвержденнымъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства смѣтамъ и раскладкамъ, а также на уплату страховыхъ взносовъ и другихъ сборовъ, причитающихся съ церковныхъ строеній, изъ суммъ, ежегодно назначаемыхъ, по

го, на czas nie dłuższy nad lat trzy, pod warunkami wskazanemi w przepisach, z zastrzeżeniem utrzymania w Rządzie Gubernialnym dokładnej kontrolli obrotu takich pożyczek, dopilnowania ściągnięcia ich, pod odpowiedzialnością Członków Rządu Gubernialnego, w terminach oznaczonych, z procentem, oraz odsyłania do Banku Polskiego, wkładając przytém obowiązek, aby Rząd Gubernialny jednocześnie donosił Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu o każdej udzielonej pożyczce, a wykaz zwrotu rat pożyczkowych i procentu od nich składał roczny.

12) Przelewa na Rząd Gubernialny atrybucyę zatwierdzania licytacji, zawierania i zatwierdzania umów o czasowe wydzierżawianie osad szkolnych, oddzielnych dochodów propinacyjnych, rybołówstwa i innych drobnych użytków, których dochód etatowy, pojedynczo biorąc, nie przenosi rs. 50 rocznie, lecz tylko w dobrach urządzonych, z zastrzeżeniem jednak stosowania się, w ogłaszaniu i odbywaniu licytacji, do przepisów postanowieniem Rady Administracyjnej z dnia 16 (28) Maja 1833 roku wskazanych, a co do zawierania umów do ogólnych warunków przedmiotowi dzierżawy właściwych, i donoszenia Kommissyi Rządowej o każdym wypadku pod względem kassowym.

Postanawia, aby sprawdzanie, rozpoznawanie, wyjaśnienie i decydowanie spraw w sporach, zachodzących o posiadanie osad włościańskich, lub w razie potrzeby sprzedaży tychże, z powodu zadłużenia się włościan w należnościach skarbowych, utraty kwalifikacyi do gospodarstwa, lub wreszcie niewykonywania warunków posiadania, dopełniali w pierwszej instancji Assessorowie Ekonomiczni, a w drugiej i ostatniej Rządu Gubernialne. Spory zaś o exekucyę, o ile przez miejscowych Wójtów i Sądy gminne nie dadzą się w dobrowolny sposób pogodzić, aby Assessorowie Ekonomiczni, bez prowadzenia w tej mierze śledztwa, wprost do drogi sądowej odsyłali.

14) Przelewa na Rząd Gubernialny prawo assygnowania wydatków na budowę kościelne i plebańskie, oraz szkolne, według przyjętych przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu anszlagów i rozkładów, tudzież na opłatę składek ogniowych, i innych opłat z zabudowań kościelnych, z funduszu na ciężary

o dobrach rządowych.

росписи, на расходы въ казенныхъ имѣніяхъ, — съ тѣмъ, чтобы въ концѣ года Губернскія Правленія представляли вѣдомость объ ассигнованныхъ суммахъ, для повѣрки.

15) Дозволяется: торги о безсрочной арендѣ пустопорожнихъ крестьянскихъ усадьбъ въ казенныхъ имѣніяхъ объявлять и производить самимъ Экономическимъ Ассесорамъ, на основаніи правилъ, указанныхъ въ постановленіи Совѣта Управленія 16 (28) Мая 1833 года. Но утвержденіе протоколовъ о произведенныхъ торгахъ, а также безсрочныхъ контрактовъ относительно означенныхъ усадьбъ, какъ зависящее, согласно ст. 5-й постановленія Намѣстника въ Царствѣ отъ 7 Апрѣля 1818 года, отъ Совѣта Управленія, не можетъ быть, до отмены сего правила, представлено Губернскому Правленію, и единственно только кассовое устройство по взиманію чиншей съ означенныхъ усадьбъ Правительственная Коммисія возлагаетъ на Губернское Правленіе, съ тѣмъ, чтобы вкупныя деньги, отсылавшіяся до сего времени въ Главное Казначейство Царства, вносились, на будущее время, въ Уѣздныя Казначейства; — о чемъ сообщать Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, для общаго наблюденія за вновь прибывающими доходами.

16) Равнымъ образомъ Правительственная Коммисія разрѣшаетъ, чтобы объявленія о продажѣ крестьянскихъ усадьбъ, составляющихъ собственность малолѣтнихъ, дѣлались Экономическими Ассесорами подлежащихъ округовъ и ими же производилась продажа съ публичныхъ торговъ, но не иначе, какъ на основаніи рѣшенія подлежащихъ семейныхъ совѣтовъ, по установленному порядку, и когда эти рѣшенія Губернское Правленіе признаетъ законными. Право утверждать таковыя продажи предоставляется Губернскому Правленію, съ тѣмъ, чтобы оно сообщало Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства о каждомъ подобномъ случаѣ, для свѣдѣнія о владѣльцахъ усадьбъ въ казенныхъ имѣніяхъ.

17) Предоставляется Губернскому Правленію ассигновать деньги на покрытіе судебныхъ издержекъ по дѣламъ казенныхъ и конфискованныхъ имѣній, изъ суммъ, ежегодно назначаемыхъ Губернскимъ Казначействамъ на покрытіе расходовъ по казеннымъ имѣніямъ.

до dóbr rządowych przywiązane, corocznie budżetem oznaczonego, z obowiązkiem, aby z końcem roku podawał ich wykaz dla obliczenia tego funduszu.

15) Zezwala, aby wszelkie licytacje na wieczyste wydzierżawienie osad pustych włościańskich w dobrach rządowych, ogłaszali i odbywali sami Assessorowie Ekonomiczni, z zastrzeżeniem ścisłego stosowania się do przepisów, postanowieniem Rady Administracyjnej z dnia 16 (28) Maja 1833 r. wskazanych. Wszakże zatwierdzanie protokołów licytacyjnych, oraz umów wieczystych o takie posiadłości, które dotychczas w myśl artykułu 5-go postanowienia Namiestnika Królestwa z dnia 7 Kwietnia 1818 r. należy do Rady Administracyjnej, dopóki przepis nie zostanie zmieniony, nie może być przelane na Rząd Gubernialny, jedynie uregulowanie kassowe poboru czynszu z osad, o których powyżej mowa, Kommissya przenosi na Rząd Gubernialny, z tą zmianą, aby wkupne, które dotychczas przesyłane było do Kassy Głównej Królestwa, nadal regulowane było przy Kassach powiatowych, z warunkiem donoszenia o tém jednocześnie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, dla ogólnej kontrolli przybytku w dochodach.

16) Również Kommissya Rządowa zezwala, ażeby co do osad włościańskich, własność małoletnich stanowiących, sprzedaż prawa do posiadania onych w drodze publicznej licytacji ogłaszali i odbywali Assessorowie Ekonomiczni właściwych okręgów, nie pierwój jednak, aż to postanowionóm będzie przez uchwałę właściwych rad familijnych, w formie właściwej, i gdy te uchwały Rząd Gubernialny uzna pod względem prawnym za dostateczne; attribucyę zaś zatwierdzania takich sprzedaży przenosi na Rząd Gubernialny, z warunkiem donoszenia o każdym takim wypadku jednocześnie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, dla ogólnej kontrolli zmiany posiadaczy osad w dobrach rządowych.

17) Upoważnia Rząd Gubernialny do assygnowania kosztów prawnych, w sprawach dóbr rządowych i skonfiskowanych, z funduszu na ciężary do dóbr rządowych przywiązane, Kassom Gubernialnym corocznie na wydatki przeznaczanego.

По лѣснымъ предметамъ.

I. Относительно Лѣсныхъ Управленій.

1) Лѣсныя Управленія освобождаются отъ представленія Губернскимъ Правленіемъ трехмѣсячныхъ рапортовъ о кратковременномъ отсутствіи служителей и чиновниковъ Лѣсныхъ Управленій, но обязаны вести контроль уволеннымъ въ отпускъ и самовольно отлучившимся, и предъявлять таковой ревизующимъ Комиссарамъ и Лѣснымъ Ассесорамъ, для отмѣтокъ.

2) Лѣсныя Управленія освобождаются отъ составленія ежегодныхъ проектовъ лѣсныхъ таксъ; вмѣсто сего, Комиссія предписываетъ, чтобы ежегодно, при ревизіи лѣсничества, какъ Ассесоры, такъ и Лѣсные Комиссары составляли протоколы, съ поясненіемъ, необходимы ли, и какія именно, измѣненія, и чтобы таковыя протоколы Лѣсныя Управленія представляли, при особыхъ рапортахъ, въ Правительственную Комиссію, которая, если признаетъ измѣненія сіи необходимыми, сдѣлаетъ распоряженіе о приведеніи ихъ въ дѣйствіе, и за тѣмъ передаетъ таксу, прямо отъ себя, для объявленія и исполненія.

3) Лѣсныя Управленія освобождаются отъ представленія, при извлеченіи за Декабрь мѣсяцъ, вѣдомости, въ 3-хъ экземплярахъ, о недоимкахъ въ доходахъ, но обязаны представить Губернскому Правленію, въ концѣ текущаго года, одинъ экземпляръ, который, на будущее время, долженъ постоянно находиться въ означенныхъ Правленіяхъ, какъ основаніе для повѣрки и наблюденія за взысканіемъ недоимокъ, до окончательнаго очищенія оныхъ. Съ этою цѣлю, Лѣсное Управленіе обязано, при ежемѣсячномъ извлеченіи о состояніи Казначейства, представлять въ Губернское Правленіе вѣдомость, отдѣльно о недоимкахъ, въ пополненіе которыхъ произведены платежи наличными деньгами, отдѣльно о такихъ, въ счетъ конхъ отбыты работы, и отдѣльно о погашеніяхъ. Само собою разумѣется, подраздѣленіе недоимокъ на статьи остается въ Лѣсномъ Управленіи, впредь до измѣненія вѣдомости въ Губернскомъ Правленіи. Губернское Правленіе обязывается распорядиться объ исключеніи статей недоимокъ, поименованныхъ въ ежемѣсячныхъ вѣдомостяхъ, изъ вѣдомости о недоимкахъ, постоянно въ ономъ ведущейся, и наблюдать за взысканіемъ остальныхъ недоимокъ. Въ концѣ Декабря каждаго

W przedmiotach leśnych.

I. Co do Urzędów leśnych.

1) Zwalnia Urzędy leśne od składania Rządowi Gubernialnym raportów kwartalnych, o chwilowem wydaleniu się officyalistów i urzędników w Urzędach leśnych, z obowiązkiem wszakże utrzymywania kontroli wydalaających się bądź za urlopem, bądź samowolnie i przedstawiania takowej Kommissarzom rewidującym i Assessorom Nadleśnym, do cyfrowania.

2) Zwalnia Urzędy leśne od układania co rok projektu do taks leśnych, a w to miejsce poleca, aby corocznie przy rewizyi leśnictwa, tak Assessorowie jak Kommissarze leśni spisywali protokoły rozpoznawcze, czy, gdzie i jakie zmiany w taksie są potrzebne, i aby takie protokoły Urzędy leśne przy oddzielnych raportach przedstawiały Kommissyi Rządowej, która gdy uzna potrzebę zmiany, takową wprowadzi, i gotową takę prześle wprost od siebie do ogłoszenia i wykonania.

3) Zwalnia Urzędy leśne od składania przy ekstrakcie gubniowym wykazu zaległości poborowych w trzech egzemplarzach, a tylko zobowiązuje z końcem roku bieżącego złożyć jeden egzemplarz dla Rządu Gubernialnego, i ten ma być na przyszłość stałym w Rządzie Gubernialnym i służyć do kontrolowania i popierania odzyskania zaległości, aż do zupełnego ich uprzątnienia. W tym celu Urząd leśny obowiązany jest przy kaźdomiesięcznym wyciągu stanu Kassy, przysyłać Rządowi Gubernialnemu wykaz pozycyj zaległości, z pod których należność wpłynęła gotowizną, osobno pozycye, z których zaległość zmieniono na roboczną, a oddzielnie pozycye umorzone. Rozumie się samo przez się, że pozycye zaległości w Urzędzie leśnym muszą być też stale zachowane, póki wykaz w Rządzie Gubernialnym nie zostanie zmienionym. Z wykazów tych miesięcznych Rząd Gubernialny każe odpisywać wszystkie pozycye w swym wykazie stałym zaległości, pozostających pozycyj uprzątnienia będzie pilnował. Z koń-

года, Лѣсное Управление должно составлять новую вѣдомость о тѣхъ только недоимкахъ, которыя образовались въ истекшемъ году, Губернское Правленіе пополнить, на основаніи таковой вѣдомости, экземпляръ, находящійся въ его дѣлахъ.

4) Лѣсное Управление освобождается отъ представленія Губернскому Правленію, каждые три мѣсяца, общей вѣдомости о недоимкахъ, требуемой пунктомъ 23 предписанія отъ 15 (27) Ноября 1851 года, за № 66,638. Губернское Правленіе имѣетъ возможность наблюдать за устраненіемъ недоимокъ на основаніи вѣдомости, которая, согласно пункту 3-му, должна постоянно въ ономъ находиться, — тѣмъ болѣе, что во время производства ревизіи на мѣстѣ, въ дѣлаемыхъ по сему случаю распоряженіяхъ, предписывается поспѣшное устраненіе недоимокъ.

5) Лѣсныя Управленія освобождаются отъ представленія въ Губернское Правленіе трехмѣсячныхъ рапортовъ о цѣлости лѣсныхъ границъ, но обязаны доносить въ случаяхъ, когда границы будутъ нарушены, и когда, вслѣдствіе сего, представится необходимость принять мѣры, согласно существующимъ правиламъ о защитѣ казенной собственности.

6) Лѣсныя Управленія освобождаются отъ представленія Губернскимъ Правленіемъ трехмѣсячныхъ рапортовъ о ходѣ дѣлъ, заведенныхъ по ущербамъ въ лѣсахъ, такъ какъ о семъ извѣстно Губернскимъ Правленіемъ изъ контроля лѣсныхъ дѣлъ, ведущагося въ ономъ, согласно предписанію отъ 28 Сентября (10 Октября) 1844 года, за № 70,272; для дальнѣйшихъ же отмѣтокъ въ этомъ контролѣ, Лѣсныя Управленія обязаны представлять Губернскому Правленію не ежемѣсячныя, а трехмѣсячныя извлеченія изъ журнала о лѣсныхъ убыткахъ и проступкахъ. Не отмѣняется обязанность ежегоднаго представленія, вмѣстѣ съ извлеченіемъ за Декабрь мѣсяцъ, общаго обзорѣнія о состояніи дѣлъ за истекшій годъ, которое должно быть прилагаяемо къ отчетамъ, представляемымъ въ Высшую Счетную Палату.

7) Лѣсныя Управленія освобождаются отъ подробнаго внесенія въ вѣдомости о порубкахъ, въ двухъ и трехъ экземплярахъ (для Губернскаго Правленія и Правительственной Коммисіи), опѣночныхъ данныхъ; вѣдомости сіи должны быть сокращены, и заключать только общія суммы, именно:

цемъ Grudnia каждаго року, Urząd leśny ułoży nowy wykaz tylko tych zaległości, które w roku upłynionym przybyły, a tym nowym wykazem Rząd Gubernialny egzemplarz swój dokompletuje prosto przez przyszycie.

4) Zwalnia Urząd leśny od składania Rządowi Gubernialnemu, co kwartał, ogółowego wykazu zaległości w pozycyi 23-jej urzãdzenia z dnia 15 (27) Listopada 1851 roku Nr. 66,638, wymaganego. Rząd Gubernialny będzie miał możność popierania uprzątnienia zaległości z wykazu stałego, w biurze jego podług punktu 3-go znajdować się winnego, zwłaszcza, że przy rewizjach na gruncie, i wydanych z tego powodu zarządzeniach, pośpiech w uprzątnieniu zaległości, jest zalecony.

5) Zwalnia Urzędy leśne od składania Rządom Gubernialnym rapportów kwartalnych o całości granic lasów, z obowiązkiem donoszenia tylko wtenczas, gdy zajdzie ich naruszenie i potrzeba działania w tym razie, podług obowiązujących przepisów instrukcyi o obronie własności skarbowej.

6) Zwalnia Urzędy leśne od składania Rządowi Gubernialnemu kwartalnych rapportów o postępie wyrabiania spraw o szkody leśne, gdyż postęp ten wiadomy jest z kontroлли spraw leśnych, w Rządzie Gubernialnym utrzymywanej, podług urzãdzenia z dnia 28 Września (10 Października) 1844 r. Nr. 70,272, do której to kontroлли wyciągi z dziennika szkód i wykroczeń leśnych, Urzędy leśne, nie miesięcznie jak dotąd, lecz kwartalnie Rządowi Gubernialnemu składać będą. Pozostawia się wszakże obowiązek składania corocznie, wraz z wyciągiem za Grudzień, obrazu stanu spraw z całego upłynionego roku, który składany być ma wraz z rachunkami Najwyższej Izbie Obrachunkowej.

7) Zwalnia Urzędy leśne od wprowadzania szczegółowo oszacowania do wykazu cięć w 2-m i 3-m exemplarzu (dla Rządu Gubernialnego i dla Kommissyi Rządowej), które to exemplarze mają być skrócone, i zawierać tylko summy ogółne, to jest:

- a) количество лѣса, оставшагося и вновь предположеннаго къ вырубкѣ въ участкѣ;
- b) итогъ вырубленнаго лѣса въ стражѣ;
- c) итогъ вырубленнаго лѣса, по стражамъ, въ лѣсничествѣ.

Итоги эти должны быть выписываемы изъ экземпляра, находящагося въ дѣлахъ Лѣснаго Управленія и заключающаго подробную оцѣнку.

II. О сокращеніи переписки въ Губернскихъ Правленіяхъ.

8) Губернское Правленіе освобождается отъ посредничества при представленіи въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства годичныхъ вѣдомостей о порубкахъ. Вѣдомости сии Лѣсныя Управленія, по повѣркѣ и засвидѣтельствованіи чиновникомъ, имѣющимъ надзоръ за лѣсами, обязаны представлять, прямо отъ себя, Коммисіи Финансовъ, въ 3-хъ экземплярахъ, не позже 15 Августа; по утвержденіи ихъ, Коммисаръ долженъ передавать въ Лѣсныя Управленія и Губернское Правленіе.

9) Губернское Правленіе освобождается отъ посредничества при представленіи Коммисіи Финансовъ вѣдомостей о разведеніи лѣсовъ. Лѣсное Управленіе, составивъ проектъ такового разведенія на весь будущій годъ, обязано, по повѣркѣ и засвидѣльствованіи онаго чиновникомъ, имѣющимъ надзоръ за лѣсами, представить, прямо отъ себя, въ Коммисію Финансовъ, въ 3-хъ экземплярахъ, ежегодно, не позже 3 (15) Декабря; Коммисія Финансовъ, по разсмотрѣніи и утвержденіи, передаетъ для исполненія, въ слѣдующемъ году.

10) Губернское Правленіе освобождается отъ посредничества при представленіи вѣдомостей о лѣсномъ матеріалѣ, отпущенномъ Землемѣрамъ. Таковыя вѣдомости Лѣсное Управленіе обязано представлять, прямо отъ себя, въ Коммисію Финансовъ, которая о рѣшеніи своемъ по сему предмету увѣдомитъ Губернское Правленіе и Лѣсное Управленіе.

11) Губернское Правленіе освобождается отъ представленія Коммисіи, каждые три мѣсяца, общей вѣдомости о недоимкахъ въ доходахъ, требуемой пунктомъ 23-мъ предписанія 15 (27) Ноября 1851 года, № 66,638, и только въ концѣ года обязано

- a) zebrania cięć w obrębie remanentowych i nowych;
- b) zebrania obrębu w straży;
- c) zebrania straży w leśnictwie.

Zebrania te mają być wypisywane z egzemplarza 1-go, do akt Urzędu leśnego należącego, zawierającego szczegółowe oszacowanie.

II. Zwolnienia Rządów Gubernialnych.

8) Zwalnia Rząd Gubernialny od pośredniczenia w przesyłaniu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu wykazów cięć rocznych, które Urząd leśny, po sprawdzeniu i poświadczeniu przez urzędnika nadzorującego, prześle wprost Kommissyi Skarbu w trzech egzemplarzach, na dzień 15 Sierpnia, a Kommissarz, po zatwierdzeniu, prześle wprost Urzędowi leśnym i Rządowi Gubernialnemu.

9) Zwalnia Rząd Gubernialny od pośredniczenia w przedstawianiu Kommissyi Skarbu wykazów upraw leśnych, które Urząd leśny zaprojektowawszy na cały rok przyszły, po sprawdzeniu i poświadczeniu przez urzędnika nadzorującego, prześle wprost Kommissyi Skarbu w trzech egzemplarzach, każdorocznie, na dzień 3 (15) Grudnia, a Kommissya Skarbu, po rozpoznaniu i zatwierdzeniu, roześle wprost od siebie do wykonania w roku następnym.

10) Zwalnia Rząd Gubernialny od pośredniczenia w przedstawianiu wykazu drzewa dla Jeometrów wydanego, takowe wykazy Urząd leśny przysyłać będzie wprost Kommissyi Skarbu, która decyzję swą prześle Rządowi Gubernialnemu i Urzędowi leśnemu.

11) Zwalnia Rząd Gubernialny od składania Kommissyi co kwartał zbiorowego obrazu zaległości poborowych, arty. 23-m urzędzenia z dnia 15 (27) Listopada 1851 r. Nr. 66,638 wymaganego, a tylko z końcem roku, a mianowicie wraz z ekstraktem

представить Комисіи означенную общую вѣдомость, вмѣстѣ съ извлеченіемъ за Декабрь мѣсяцъ.

12) Губернское Правленіе освобождается отъ представленія Комисіи ежемѣсячной вѣдомости о лѣсныхъ пожарахъ, о коихъ, какъ принадлежащихъ къ числу чрезвычайныхъ случаевъ, Лѣсныя Управленія представляютъ подробные рапорты. Вмѣсто того, Комисія предписываетъ представлять, въ концѣ Ноября мѣсяца, вѣдомость о всѣхъ пожарахъ, по формѣ, приложенной къ предписанію отъ 2 (14) Юня 1848 года, № 42,731.

13) Губернское Правленіе освобождается отъ представленія Комисіи протоколовъ о вступленіи въ должность Лѣсничихъ и Подлѣсничихъ. Вмѣсто того, оно обязано представлять рапорты:

- a) какого числа произошла, на мѣстѣ, перемѣна Лѣсничаго или Подлѣсничаго и другихъ лѣсныхъ служителей, для свѣдѣнія и контроля;
- b) не оказались ли, при сдачѣ должности, недостатки въ суммахъ Казначейства, или поврежденія въ лѣсныхъ угодьяхъ, строеніяхъ и прочихъ принадлежностяхъ, и сдана ли вообще должность по установленному порядку.

14) Губернское Правленіе освобождается отъ представленія Комисіи полугодовыхъ рапортовъ о ходѣ дѣлъ о лѣсныхъ убыткахъ, такъ какъ о нихъ дѣлаются замѣчанія при ревизіи лѣсничества. Оно обязано только представлять Комисіи, ежегодно, къ 3 (15) Января, общую вѣдомость дѣламъ о порубкѣ лѣсовъ въ лѣсничествахъ, за весь истекшій годъ, составленную на основаніи вѣдомостей, представляемыхъ Лѣсными Управленіями, согласно пункту 6-му. Вѣдомость эта необходима для составленія отчетовъ и къ свѣдѣнію, на случай, когда окажется упущеніе при составленіи и рѣшеніи дѣла.

15) Губернское Правленіе освобождается отъ посредничества при представленіи смѣтъ на постройку новыхъ зданій въ лѣсныхъ усадьбахъ, такъ какъ въ нормальныхъ смѣтахъ расходы по этимъ статьямъ опредѣлены положительно, и предположенія о постройкѣ необходимыхъ зданій представляютъ чиновники, имѣющіе надзоръ за лѣсами, прямо въ Правительственную Комисію, которая дѣлаетъ на весь годъ раскладку суммъ на постройку необходимыхъ зданій.

Grudniowym, takowy wykaz zbiorowy ułoży i Kommissyi prześle.

12) Zwalnia Rząd Gubernialny od składania Kommissyi co miesiąc wykazu wydarzonych pożarów leśnych, z powodu, że o nich jako wypadkach nadzwyczajnych, składane są raporty szczegółowe przez Urzęda leśne, a w to miejsce zastrzega Kommissya złożenie z dniem ostatnim Listopada wykazu wszystkich pożarów, podług wzoru podanego przy reskrypcie z dnia 2 (14) Czerwca 1848 r. Nr. 42,731.

13) Zwalnia Rząd Gubernialny od przedstawiania Kommissyi protokółów wprowadzenia w urzędowanie Nadleśniczych i Podleśnych, zachowuje tylko obowiązek donoszenia Kommissyi regularnie:

- a) o dacie każdej zmiany na gruncie Nadleśniczego, Podleśnego i innych officyalistów leśnych, dla wiadomości i kontrolli;
- b) oraz domieszczenia wiadomości, czy przy zdaniu służby, niedostrzeżono defektów bądź to w kassie, bądź w użytkach leśnych, budowlach i utensyliach, zdającemu je powierzonych, i w ogóle czy służba zdana była w należytem porządku.

14) Zwalnia Rząd Gubernialny od składania Kommissyi półrocznych raportów, o postępie spraw o szkody leśne, bo takowe są monitowane z objazdu leśnictw. a tylko zobowiązuje Rząd Gubernialny do składania Kommissyi corocznie, na dzień 3 (15) Stycznia, obrazu zbiorowego spraw defraudacyjnych ze wszystkich leśnictw, za cały rok upłyniony, podług punktu 6-go przez Urzędy leśne składanego, a to dla wiadomości do sprawozdań i zrobienia stosownych monitów, gdy się okaże zaniedbanie w instrukcyi i exekucyi.

15) Zwalnia Rząd Gubernialny od pośredniczenia w przedstawianiu anszlagów na stawianie nowych budowli w osadach leśnych, bo anszlagi są normalne, summy stale oznaczone, a wnioski o najpotrzebniejsze budowle podają z gruntu urzędnicy nadzorujący wprost Kommissyi Rządowej, która rozkłada fundusz roczny na wzniesienie najpotrzebniejszych budowli.

III. О расширеніи предѣла власти Губернскихъ Правленій.

16) Предоставляется Губернскимъ Правленіямъ заключать и утверждать договоры на продажу лѣсныхъ произведеній, до 150 руб. сер. въ одинъ разъ, а также договоры объ арендѣ лѣсныхъ угодій, на сумму 50 руб. сер. годового дохода, за исключеніемъ слѣдующихъ статей:

- a) добыванія камней и всѣхъ вообще минераловъ, а также торфа, распоряженіе коими, какъ составляющими источникъ будущихъ доходовъ, предоставляется Правительственной Коммисіи;
- b) выжиганія золы и выдѣлки дегтя, которыя, какъ вредныя для лѣсовъ, совершенно воспрещаются;
- c) выдѣлка смолы предоставляется распоряженію Губернскаго Правленія, которое обязано примѣняться къ установленнымъ правиламъ для заключенія договоровъ. О договорахъ, по торгамъ, на болѣе значительныя суммы, о всякаго рода продажахъ и отдачѣ въ аренду безъ торговъ, наконецъ, о дозволеніи открывать новые заводы, надлежитъ представлять на утвержденіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Протоколы о производствѣ торговъ, подлежащіе утвержденію Правительственной Коммисіи, Лѣсныя Управленія обязаны прямо отъ себя представлять въ эту Коммисію.

17) Предоставляется Губернскому Правленію окончательно рѣшать всѣ дѣла, возникшія изъ несвоевременнаго бесплатнаго отпуска дровъ, а также вслѣдствіе несвоевременнаго вывоза лѣснаго матеріала, отпущеннаго за деньги или бесплатно, по ассигновкѣ. Что касается сроковъ, опредѣляемыхъ Коммисіею въ контрактахъ или передачахъ права на бесплатное полученіе лѣснаго матеріала, то дѣла по этому предмету будутъ подлежать, и впредь, рѣшенію Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

18) Предоставляется Губернскому Правленію отпускать, бесплатно, лѣсной матеріалъ на сумму до 150 руб. сер., въ случаяхъ, когда это окажется необходимымъ для починки фольвароч-

III. Attribucye przeniesione na Rządy Gubernialne.

16) Przenosi na Rządy Gubernialne attribucyę zawierania i zatwierdzania umów w skutek odbytych licytacji o sprzedaż płołów leśnych, do wartości rub. sr. 150 na raz jeden, oraz umów o dzierżawę użytków leśnych do wysokości rub. sr. 50 rocznego dochodu, z wyjątkami:

- a) eksploatacyi kamieni i w ogóle wszelkich minerałów, a także torfu, które zostają przy Kommissyi Rządowej, jako źródła przyszłych dochodów;
- b) palenia popiołu i pędzenia dziegciu, które jako szkodliwe lasom, zostają zupełnie wzbronione;
- c) smolarnie zostawia Rządowi Gubernialnemu, z warunkiem nieodstępowania od normy przepisanej do umów. Na umowy zaś o większe wartości w skutku licytacji, oraz o wszelkie sprzedaże i dzierżawy z wolnej ręki zawierane, i wreszcie na zaprowadzenie nowych zakładów, potrzebne jest zatwierdzenie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Protokoły licytacyjne, wymagające zatwierdzenia Kommissyi Rządowej, Urzędy leśne bezpośrednio jęj przedstawiać będą.

17) Przenosi na Rząd Gubernialny ostateczne decydowanie kwestyj, wynikłych z niepobrania w czasie właściwym deputatów, i wszelkich płatnych lub bezpłatnych wydatków drzewa w terminie, na assygnacyi wypisanym, nie wywiezionego. Co do terminów zaś w kontraktach lub przelewach, na bezpłatne drzewo przez Kommissyę oznaczanych, te należeć mają i nadal do decyzji Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

18) Przenosi na Rząd Gubernialny attribucyę przekazywania na bezpłatny wydatek drzewa do wartości rub. srebr. 150, w przypadkach, gdy idzie o naprawę budowli bądź folwarcz-

ныхъ или крестьянскихъ строений, для починки мостовъ, дорогъ и плотинъ въ казенныхъ имѣніяхъ и лѣсахъ, если не будетъ подлежать сомнѣнію, что Казна обязана бесплатно отпускать лѣсной матеріалъ, и если отпускъ онаго можетъ быть произведенъ изъ текущихъ рубокъ. При этомъ Губернское Правленіе обязано наблюдать правила, установленныя касательно бесплатнаго отпуска лѣснаго матеріала.

19) Предоставляется Губернскому Правленію окончательно рѣшать дѣла о порубкѣ лѣса, на сумму до 30 руб. сер., со штрафомъ и законными издержками включительно.

20) Предоставляется Губернскому Правленію рѣшать дѣла о чиновникахъ, которыхъ оно, на основаніи Устава о службѣ гражданской, назначаетъ въ должности (до X класса включительно), съ тѣмъ, чтобы о распоряженіяхъ своихъ оно доносило Правительственной Коммисіи.

21) Предоставляется Губернскому Правленію слагать причитающіяся съ крестьянъ денежныя взысканія за порубку лѣса, до 100 руб. сер., въ случаѣ смерти должника, вступленія въ военную службу или бѣгства, если по немъ не окажется имущества, о которомъ слѣдуетъ, безъ производства розыска во всемъ краѣ, основываться лишь на протоколярномъ показаніи двухъ свидѣтелей, какъ это уже разрѣшено предписаніемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 13 (25) Февраля 1849 года, за № 40,214.

Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію озаботиться приведеніемъ настоящаго предписанія въ исполненіе. При семъ прилагаются 32 копии, для чиновниковъ Секціи, именно: 6 для Экономическихъ Ассесоровъ, и 17 для Лѣсныхъ Управленій.

Варшава, 3 (15) Ноября 1862 года.

№ 36,945/16,155.

ныхъ, бадъ влоściaнскихъ, oraz naprawę mostów, dróg i grobel w dobrach i lasach rządowych, jeżeli nie ma wątpliwości o obowiązku Rządu wydania bezpłatnego drzewa, i jeżeli wydanie żadanego drzewa może być zaspokojone z cięć bieżących. Zastrzega się wszakże w każdym razie zachowanie przepisów szczegółowych, wydatku bezpłatnego drzewa dotyczących.

19) Nadaje Rządowi Gubernalnemu attribucję ostatecznego decydowania spraw leśnych defraudacyjnych, do włącznie rub. sreb. 30 wartości zdefraudowanego przedmiotu, łącznie z karą i kosztami.

20) Przenosi na Rząd Gubernalny prawo decydowania spraw tych urzędników, których na mocy ustawy o służbie cywilnej (do włącznie X klasy) sam mianuje, z obowiązkiem tylko donoszenia o osnowie decyzji.

21) Przenosi na Rząd Gubernalny attribucję umarzania należności defraudacyjnych leśnych na włościanach, w razie śmierci debenta, wzięcia do wojska, lub gdy zbiegnię bez pozostawienia funduszów, do wysokości rub. sreb. 100, bez poszukiwania majątku w całym kraju, tylko na zasadzie protokołu badawczego z dwóch odpowiednich świadków, jak to już pozwolono w Kontrolli Skarbowej, przez reskrypt Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 13 (25) Lutego 1849 roku, Nr. 40,214.

Wprowadzenie w wykonanie tych przepisów i dopilnowanie skutku, Kommissya Rządowa Rządowi Gubernalnemu porucza. Załącza się 32 kopij niniejszego rozporządzenia dla składu Sekcyi, z tych: 6 Assessorom Ekonomicznym, i 17 Urzędowi leśnym.

Warszawa, dnia 3 (15) Listopada 1862 roku.

Nr. 36,945/16,155.

№ 18.

Распоряжение, объясняющее расширение предѣловъ вѣдомства Губернскихъ Правленій.

(17 (29) Октября 1864 года)

Радомскому Губернскому Правленію.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ КОМИССІЯ ФИНАНСОВЪ И КАЗНАЧЕЙСТВА.

По поводу, что 12-мъ пунктомъ общаго распоряженія Правительственной Комиссіи Финансовъ и Казначейства отъ 3 (15) Ноября 1862, № 36,945/16,155, предоставлено Губернскимъ Правленіямъ право утверждать торги, заключать и утверждать контракты, на отдачу во временное арендное содержаніе училищныхъ усадебъ, отдѣльных пропинаціонныхъ доходовъ, рыболовства и другихъ мелкихъ угодій, съ которыхъ смѣтный доходъ не превышаетъ порознь 50 рублей въ годъ, съ обязанностью лишь доносить ей о каждомъ подобномъ случаѣ, въ кассовомъ отношеніи, и что 5-мъ пунктомъ того же распоряженія, разрѣшено Губернскимъ Правленіямъ дѣлать единственно распоряженіе объ увеличеніи доходовъ до 150 руб. сер., съ тѣмъ, чтобы о таковыхъ перемѣнахъ были представляемы ежемѣсячныя вѣдомости,—Губернское Правленіе, встрѣчая недоумѣніе, въ чемъ именно состоитъ предоставленное ему право, отъ 8 (20) Августа 1863 года, № 33,249, испрашивало разрѣшенія Правительственной Комиссіи о томъ:

1) въ правѣ ли оно дѣлать распоряженія объ уменьшеніи доходовъ съ вышеозначенныхъ угодій, если на торгахъ не будетъ предложена назначенная по смѣтѣ сумма;

2) могутъ ли, безъ разрѣшеній Правительственной Комиссіи, быть показываемы перемѣны то есть увеличеніе или уменьшеніе доходовъ, представляемыхъ ежегодно въ оную, въ проектахъ смѣтъ по имѣніямъ, и, наконецъ,

3) слѣдуетъ ли контракты на отдачу въ аренду вышеозначенныхъ угодій, составлять, по прежнему въ 4-хъ, или же въ 3-хъ экземплярахъ, такъ какъ Правительственная Комиссія, разрѣшивъ Губернскимъ Правленіямъ утверждать и заключать такіе контракты, не требовала присылки одного экземпляра оныхъ.

№ 18.

Rozporządzenie objaśniające rozszerzenie atrybucyj Rządów Gubernialnych.

(d. 17 (29) Października 1864 roku)

Do Rządu Gubernialnego Radomskiego.

KOMISYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Z powodu, że Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu punktem 12-m ogólnego rozporządzenia z dnia 3 (15) Listopada 1862 roku Nr. 36,945/16,155 przelała na Rządy Gubernialne atrybucję zatwierdzania licytacji, zawierania i zatwierdzania umów o czasowe wydzierżawienie osad szkolnych, oddzielnych dochodów propinacyjnych, rybołówstwa i innych drobnych użytków, których dochód etatowy, pojedynczo biorąc, nie przenosi rs. 50 rocznie, z obowiązkiem tylko donoszenia jęj o każdym wypadku pod względem kassowym, a punktem 5-m tegoż samego rozporządzenia upoważniła Rządy Gubernialne do zarządzania jedynie przybytków w dochodach do wysokości rs. 150, z warunkiem donoszenia o takich zmianach przez wykazy miesięczne; Rząd Gubernialny, znajdując wątpliwość w rzeczywistości nadanej mu atrybucyi, upraszał pod dniem 8 (20) Sierpnia 1863 roku Nr. 33,249, Komissyi Rządowej o decyzję:

1) czy jest mocen zarządzać ubytki w dochodach z użytków powyższych, jeżeli licytacya zamierzenia etatowego nie przyniesie;

2) czy może okazywać zmianę tak co do przybytków jak i ubytków w projektach do etatów, z dóbr corocznie Komissyi Rządowej składanych, bez szczegółowych jęj upoważnień; wreszcie

3) czy umowy o dzierżawę użytków wyżej wzmiankowanych mają być spisywane w 4-ch exemplarzach, jak dotąd to ma miejsce, lub też w 3-ch, skoro Kommissya Rządowa, upoważniając Rządy Gubernialne do zatwierdzania i zawierania takich umów, nie zastrzegła nadsyłania sobie jednego onych exemplarza.

O dobrach rządowych.

Въ разрѣшеніе этихъ недоумѣній, имѣя въ виду, что, вслѣдствіе Высочайшаго указа 19 Февраля (2 Марта) сего года, о надѣленіи крестьянъ землею, училищныя усадьбы перешли въ собственность сельскихъ обществъ, и затѣмъ не могутъ быть отдаваемы въ аренду, для выручки съ оныхъ дохода въ пользу Казны, Правительственная Коммисія даетъ знать Губернскому Правленію:

по 1 пункту, такъ какъ 12-мъ пунктомъ вышеприведеннаго распоряженія предоставлено Губернскому Правленію право завыдывать означенными тамъ же угодьями, съ которыхъ смѣтный доходъ не превышаетъ порознь 50 руб. сер. въ годъ, то само собою разумѣется, что Губернское Правленіе въ правѣ дѣлать распоряженіе объ уменьшеніи доходовъ сего рода, но не болѣе какъ на такую же сумму;

по 2 пункту, объ уменьшеніи доходовъ въ кассовомъ отношеніи, Правительственная Коммисія тѣмъ же пунктомъ сказаннаго распоряженія своего предписала представлять подробные рапорты; объ увеличеніи же доходовъ, 5-мъ пунктомъ того же распоряженія, поручила доставлять ей свѣдѣніе мѣсячными вѣдомостями; слѣдовательно Губернское Правленіе, независимо отъ исполненія этой обязанности, не только имѣетъ право, но даже должно вносить означенныя перемѣны въ проектъ смѣты доходовъ;

по 3 пункту, порядокъ заключенія контрактовъ, сообразно роду отдаваемого въ аренду предмета, указанъ, не въ вышеприведенномъ распоряженіи, но въ относящихся сюда распоряженіяхъ. изъ коихъ послѣднее издано 13 (25) Мая сего года, за № 7,368/2,472. Таковымъ распоряженіемъ, преимущественно же приведеннымъ въ ономъ распоряженіемъ Правительственной Коммисіи отъ 8 (20) Декабря 1854 года, № 76,943/35,529, Губернское Правленіе обязано руководствоваться, и затѣмъ контракты, заключеніе и утвержденіе коихъ, какъ выше пояснено, предоставлено ему самому, составлять не въ 3-хъ, но въ 4-хъ экземплярахъ, и одинъ экземпляръ каждаго такого контракта, одновременно съ утвержденіемъ онаго, представлять къ дѣламъ Правительственной Коммисіи.

Варшава, 17 (29) Октября 1864 года.

Исправляющій должность Директора Отдѣленія

(подписано) Домбровский.

№ 38,767/14,669.

W rozwiązaniu tych kwestyj i z uwagi, że w skutek ukazu Najwyższego daty 19 Lutego (2 Marca) b. r. o uwłaszczeniu włościan, osady szkolne stawszy się własnością gromad wiejskich, przestały być przedmiotem wydzierżawiania i zapewnienia z nich dochodu na rzecz Skarbu, Kommissya Rządowa oświadcza Rządowi Gubernialnemu:

ad 1-m, ponieważ w punkcie 12-m rozporządzenia na początku powołanego, przelaną została na Rządy Gubernialne attrubucya zarządzania wymienionemi tam użytkami, z których dochód etatowy pojedynczo, biorąc, nie przenosi rs. 50, to samo przez się rozumie się, że Rząd Gubernialny mocen jest zarządzać ubytki tego rodzaju dochodów, tylko do wysokości tejże kwoty;

ad 2-m, donoszenie o ubytkach dopiero rzeczonych pod względem kassowym zastrzegła Kommissya Rządowa w wzmiankowanym punkcie rozporządzenia, o którym mowa, szczegółowemi raportami, a o przybytkach w punkcie 5-m tegoż rozporządzenia poleciła udzielać sobie wiadomość jedynie przez wykazy miesięczne, zatem Rząd Gubernialny obok spełnienia takiego obowiązku nietylko jest mocen, ale nawet powinien zmiany rzeczzone zamieszczać w projekcie do etatów poborowych;

ad 3-m, sposób zawierania umów przedmiotowi dzierżawnemu właściwych wskazany jest, nie rozporządzeniem w mowie tu będącym, ale rozporządzeniami właściwymi, z których ostatnie wydane jest pod dniem 13 (25) Maja b. r. Nr. 7,368/2,472, i do takowego, mianowicie do powołanego w nim rozporządzenia Kommissyi Rządowej z dnia 8 (20) Grudnia 1854 roku Nr. 76,943/35,529 Rząd Gubernialny obowiązany jest zastosować się, zatem nie w 3 ale w 4-ch exemplarzach powinien spisywać umowy, do których zawarcia i zatwierdzenia, jak wyżej nadmieniono się, jest upoważniony, i każdą takiej umowy jeden exemplarz jednocześnie przy zatwierdzeniu do akt Kommissyi Rządowej nadesłać.

w Warszawie, dnia 17 (29) Października 1864 roku.

p. o. Dyrektora Wydziału

(podpisano) Dąbrowski.

Nr. 38,767/14,669.

N° 19.

О томъ, что управление имѣніями, лѣсами и веѣмъ имуществомъ по упраздненныхъ монастыряхъ монашествующаго Римско-Католическаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ ввѣрено Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

(27 Октября (8 Ноября) 1864 года.)

Выписка изъ Высочайшаго указа о Римско-Католическихъ монастыряхъ въ Царствѣ Польскомъ отъ 27 Октября (8 Ноября) 1864 года.

Ст. 18.

Для обращенія монашествующаго духовенства къ прямымъ его занятіямъ, свойственнымъ иноческому сану, а равно въ видахъ прочнаго и равномернаго обезпеченія остающихся въ Царствѣ Польскомъ Римско-Католическихъ монастырей и другихъ потребностей Римско-Католическаго духовенства, на основаніи статьи 21-й сего указа, все недвижимыя имѣнія, принадлежащія мужскимъ и женскимъ обителямъ, какъ упраздняемымъ и закрываемымъ, такъ и тѣмъ, кои оставляются въ штатѣ или за штатомъ, а равно капиталы ихъ поступаютъ въ вѣдѣніе Казны на основаніяхъ, сходныхъ съ тѣми, какія были приняты въ 1818 и 1822 годахъ.

Ст. 21.

Доходы отъ принадлежавшихъ монастырямъ и нынѣ поступающихъ въ вѣдомство Правительственной Коммисіи Финансовъ недвижимыхъ и движимыхъ имуществъ за вычетомъ не свыше 10% съ таковыхъ доходовъ на необходимыя издержки по управленію сими имуществами, хотя и поступаютъ въ Казну Царства, но могутъ быть обращаемы исключительно лишь на нижеслѣдующіе предметы:

- a) на содержаніе остающихся обителей согласно статьѣ 17;
- б) на выдачу денежныхъ пенсій, пособій и путевыхъ расходовъ монахамъ и монахинямъ упраздняемыхъ монастырей;
- в) на обезпеченіе правильнаго и безостановочнаго Богослуженія въ церквахъ таковыхъ монастырей;
- г) на содержаніе находившихся при нихъ всякаго рода учебныхъ и богоугодныхъ заведеній;

N° 19.

Zarząd dobrami, lasami i wszelkimi majątkami po zniesionych klasztorach duchowieństwa zakonnego Rzymsko-Katolickiego w Królestwie Polskiem, poruczony Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

(d. 27 Października (8 Listopada) 1864 r.)

Wyciąg z Ukazu Najwyższego z d. 27 Października (8 Listopada) 1864 r., o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Królestwie Polskiem.

Art. 18.

Ażeby zwrócić duchowieństwo zakonne do właściwych jego obowiązków, odpowiednich stanowi zakonnemu, tudzież aby trwale i jednostajnie zabezpieczyć pozostałe w Królestwie Polskiem Rzymsko-Katolickie klasztory i inne, na zasadzie art. 21-go, potrzeby Rzymsko-Katolickiego duchowieństwa, wszystkie majątki nieruchomości należące do klasztorów męzkich i żeńskich, tak zniesionych i zamkniętych, jako też tych, które zostawione będą na etacie i po za etatem, jak również i kapitały ich, przechodzą w za-wiadywanie Skarbu, na zasadach podobnych tym, które przyjęte zostały w latach 1818—1822.

Art. 21.

Dochody ze wszystkich majątków nieruchomości i ruchomych, które należały do klasztorów, a obecnie przechodzą pod zarząd Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, po potrąceniu nie więcej jak 10% z takowych dochodów na niezbędne wydatki na administracyę tych majątków, chociaż wpływają do Skarbu Królestwa, lecz mogą być obracane wyłącznie tylko na niżej następujące przedmioty:

- a) na utrzymanie pozostałych klasztorów, stosownie do artykułu 17-go;
- b) na pensye, wsparcia i koszta podróży zakonnikom i zakonnicom klasztorów zniesionych i zamkniętych;
- c) na zabezpieczenie regularnego i stałego nabożeństwa w kościołach takowych klasztorów;
- d) na utrzymanie znajdujących się przy nich wszelkiego rodzaju zakładów naukowych i dobroczynności;

- д) на вспомошествованіе нуждающимся членамъ духовенства, отличившимся особенными передъ церковью и государствомъ заслугами, и вообще на улучшение быта приходскаго духовенства Римско-Католическаго; и
- е) на поддержаніе и развитіе образованія, въ особенности же начальныхъ училищъ.

№ 20.

Распоряженіе о приѣмѣ въ вѣдѣніе Казны монастырскихъ имѣній Римско-Католическаго духовенства.

(21 Ноября (3 Декабря) 1864 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Согласно Высочайшему указу отъ 27 Октября (8 Ноября) сего года, а также Высочайше утвержденнымъ дополнительнымъ правиламъ о Римско-Католическихъ монастыряхъ въ Царствѣ Польскомъ, всѣ имущества, состоящія изъ имѣній, домовъ и капиталовъ, принадлежащихъ мужескимъ и женскимъ монастырямъ, какъ упраздненнымъ и закрытымъ, такъ и тѣмъ, которые оставлены въ числѣ штатныхъ или заштатныхъ, должны поступить въ вѣдѣніе Казны Царства на тѣхъ же самыхъ основаніяхъ, какія были приняты въ 1818 и 1822 годахъ.

Въ силу статьи 48 означенныхъ правилъ, Коммисія Финансовъ, въ вѣдѣніе которой поступаютъ монастырскія имущества, обязана указать порядокъ приведенія сего въ исполненіе, именно издать правила для составленія инвентарныхъ описей и передачи сказанныхъ имуществъ, а также подробныя инструкціи объ управленіи сими имуществами. Въ видахъ выполненія таковой обязанности согласно точному смыслу Высочайшей воли, Коммисія Финансовъ предлагаетъ Господину N Гражданскому Губернатору слѣдующее:

1) Изъ распоряженій Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, извѣстно Господину Губернатору, какъ о числѣ на-

- е) на заіеіек нуждающимся членамъ духовенства Римско-Католическаго, которые одзначили сѣ сщегольными заіугами в обличу Коіціола и Паііства, и в оіольности на поіепсzenie bytu духовенства параііалнаго Римско-Католическаго;
- ф) на подтрzymanie и rozwinіcie oіwiaty publicznej w sщegольности заі szkół początkowych.

№ 20.

Rozporządzenie o zajęciu w zarząd Skarbu majątków klasztornych duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego.

(d. 21 Listopada (3 Grudnia) 1864 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Podług NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) r. b. i NAJWYŻEJ zatwierdzonych przepisów o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Królestwie Polskiem, wszystkie majątki składające się z dóbr, domów i kapitałów, należących do klasztorów męzkich i żeńskich, tak zniesionych jak i zamkniętych, jako też tych, które zostawione będą na etacie i po za etatem, odebrane być mają w zawiadywanie Skarbu Królestwa, na zasadach podobnych tym, które przyjęte zostały w latach 1818 i 1822.

Ponieważ podług art. 48-go wzmiankowanych przepisów, Kommissya Skarbu, pod której zarząd przechodzą majątki klasztorne, obowiązana jest wskazać w jaki sposób czynność ta powinna być dopełniona, mianowicie spis inwentarza i tradycya takowych majątków, oraz wydać szczegółowe instrukcye, względem ich administracyi; przeto spełniając ten obowiązek, w ścisłym wykonaniu powyższej NAJWYŻSZEJ woli, Kommissya Skarbu wydaje JW. Gubernatorowi Cywilnemu N, następujące rozporządzenie:

1) Z rozporządzeń wydanych przez JW. Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Duchownych, ma już JW. Gubernator wiadomość o liczbie znajdujących

ходящихся въ подвѣдомственной ему губерніи Римско-Католическихъ монастырей, такъ и о томъ, какіе изъ нихъ упразднены и закрыты.

Для составленія описей принадлежавшимъ къ этимъ монастырямъ имуществамъ, а также для принятія оныхъ въ вѣдѣніе Казны,—что прежде всего должно быть исполнено по отношенію къ упраздненнымъ и закрытымъ монастырямъ, особенно же владѣвшимъ болѣе значительными имуществами, или такимъ, гдѣ, по разнымъ экономическимъ особенностямъ, хозяйство легко можетъ придти въ упадокъ отъ временнаго прекращенія правильнаго управленія, Господинъ Гражданскій Губернаторъ обязанъ, согласно статьѣ 49 правилъ, назначить, по собственному усмотрѣнію, въ каждый монастырь по одному довѣренному чиновнику Финансоваго вѣдомства именно Экономическаго Ассесора, или другое лицо, хорошо знакомое съ дѣломъ. Командированнымъ чиновникамъ назначить сроки, къ которымъ они должны окончить со всевозможною точностію, возложенныя на нихъ порученія.

2) Чиновники, командированные для принятія монастырскихъ имуществъ въ вѣдѣніе Казны, снабжаются, согласно § 46 правилъ, засвидѣтельствованными Военно-полицейскимъ начальствомъ копіями съ описей, составленныхъ чиновникомъ, командированнымъ для закрытія монастыря, и, сверхъ того, для руководства, описями, составленными на основаніи инструкціи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 5 (17) Декабря 1853 года. Для единообразія, протоколы о принятіи монастырскихъ имуществъ въ вѣдѣніе Казны, составляются назначенными для того чиновниками на мѣстѣ, по формѣ, полученной отъ Губернскаго Правленія, при подробной инструкціи съ нижеслѣдующими указаніями.

3) Что означенные чиновники обязаны, до принятія имуществъ, оставшихся послѣ закрытыхъ или упраздненныхъ монастырей, тщательно разсмотрѣть полученные ими описи, въ коихъ, между прочимъ, должны быть показаны: количество земель и способъ управленія имуществами, существовавшій во время передачи оныхъ, то есть: состояло ли имущество въ арендѣ, по контракту, или же завѣдывалось самими монахами, какіе назначены были сроки для чиншевыхъ платежей, и какъ велико было количество получавшихся доходовъ. Независимо отъ сего, надлежитъ

сѣ в N, губерніи класзторѡвъ Рзымско-Католікнхъ і ктѡре з ннхъ zostаły zniesione і zamknęte.

Dla dopełnienia spisów należących do tych klasztorów majątków, oraz odebrania onych w zarząd Skarbowy, które to czynności rozpocząć się winny szczególnie od klasztorów zniesionych lub zamkniętych, mianowicie takich majątków, które odznaczają się swoją znaczącością, albo w których ze względu na rodzaj zaprowadzonego w nich gospodarstwa, może prędzej powstać nieporządek, z powodu przerwy regularnego zarządu, JW. Gubernator obowiązany jest według własnego uznania, zgodnie z art. 49-m przepisów, przeznaczyć do każdego klasztoru także jednego zaufanego urzędnika z Zarządu skarbowego, mianowicie Assessora Ekonomicznego lub innego, z podobnemi czynnościami dobrze obznajmionego. Delegowanym oznaczyć stałe terminy, w których powinni z wszelką dokładnością skończyć powierzone im czynności.

2) Wykomenderowanym urzędnikom do przyjęcia majątków klasztornych powinny być doręczone, według § 46-go, kopie spisów dopełnionych przez urzędnika, któremu było polecone zamknięcie klasztoru, poświadczone przez Naczelnika wojenno-policyjnego, jak niemniej dla informacyi i te spisy, które w skutku instrukcyi Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z dnia 5 (17) Grudnia 1853 roku, były sporządzone, nadto, dla jednostajności, protokoły przyjęcia majątków klasztornych pod zarząd skarbowy powinny być przez przeznaczonych urzędników na miejscu sporządzone, podług wzoru, który Rząd Gubernialny ułoży i delegowanym doręczy, w szczególności zaś wyda im instrukcyę.

3) Ze obowiązani są przed przyjęciem majątków po zamkniętych lub zniesionych klasztorach, ściśle przejrzeć otrzymane spisy, w których pomiędzy innemi winna być oznaczona ilość gruntów, sposób teraz istniejącej administracyi majątków, to jest czy takowy wypuszczony jest w dzierżawę podług kontraktu, czy też prowadziło się dotąd gospodarstwo przez samych zakonników, terminy czynszowych wypłat i ilość dochodów, ściągnąć winni wiadomości, na dowodach wsparte, jakie fundusze klasztor posiada w dobrach, lasach, kapitałach, dziesięcinach i deputatach lokowanych w domach, placach, czynszach i t. p., terminy procentów od kapitałów,

собрать точныя на доказательствахъ основанныя свѣдѣнія о томъ, какіе принадлежали монастырю: имѣнія, лѣса, капиталы, десятичные сборы и доходы съ домовъ, площадей; чиншей и проч.; въ какіе сроки уплачивались проценты съ капиталовъ. Означеннымъ чиновникамъ вѣщается въ обязанность истребовать инвентари скоту и всей хозяйственной движимости, а также планы, контракты, подлинныя документы на владѣніе землею и капиталами, равно другіе документы, относящіеся къ монастырскому имуществу. Собранныя такимъ образомъ свѣдѣнія командированные чиновники повѣряютъ съ документами, и въ случаѣ надобности, дополняютъ и объясняютъ ихъ; когда же дѣло идетъ о недвижимомъ поземельномъ имуществѣ, они должны, на тѣхъ же основаніяхъ, какія приняты для казенныхъ имѣній, составить люстраціонныя описи и инвентари, сдѣлать оцѣнку земель, луговъ, огородовъ и пастбищъ, а также описаніе строеній, овощныхъ и дикихъ дѣревъ, рвовъ и проч.; описать гдѣ есть лѣса, рыбныя ловли, мельницы и другія статьи, приносящія доходъ, согласно правиламъ, изложеннымъ въ инструкціи 1822 года.

Вообще упомянутые акты должны заключать въ себѣ: описаніе монастыря, со всѣми принадлежностями, и обстоятельное изложеніе, въ какомъ именно состояніи находится имѣніе, сколько оно приноситъ дохода, сколько при немъ инвентарнаго скота, числятся ли за имѣніемъ долги; сколько, кому именно и по какимъ документамъ долженъ монастырь; и, сверхъ того, свѣдѣнія о всѣхъ повинностяхъ и податяхъ, поступающихъ съ этихъ имѣній въ пользу Казны.

4) По собраніи изложеннымъ порядкомъ всѣхъ матеріаловъ и документовъ, командированные чиновники, пригласивъ мѣстнаго Военно-участковаго Начальника, Гминнаго Войта въ деревнѣ, или Бургомистра въ городѣ, и мѣстнаго Декана, или, за отсутствіемъ послѣдняго, котораго либо изъ ближайшихъ приходскихъ или викарныхъ Священниковъ, а если монастырь, имѣніе котораго принимается въ Казну, не принадлежитъ къ числу закрытыхъ или упраздненныхъ, Настоятеля монастыря, или одного изъ монаховъ, и, составивъ протоколъ, обязаны приступить къ принятію въ вѣдѣніе Казны движимаго и недвижимаго имущества, принадлежащаго монастырю фольварочнаго скота, земледѣльческихъ и другихъ орудій, находящихся въ имѣніи запасовъ, приготовленныхъ

oraz zajądać powinni spisy żywego inwentarza, wszelkiej ruchomości gospodarczej, planów, kontraktów, oryginalnych dokumentów tak na grunta jako też i na kapitały, tudzież innych aktów, odnoszących się do majątku klasztornego. Zebrane te dowody komenderowani urzędnicy winni sprawdzić, porównać z dokumentami, gdzie zajdzie potrzeba objaśnić i uzupełnić, wreszcie jeżeli należy majątek nieruchomy w ziemi, dopełnić winni w sposób przepisami wskazany, tak, jak co do dóbr rządowych lustracye i opisanie, oraz oszacowanie gruntów, łąk, ogrodów i pastwisk, jako też opis budowli, drzew owocowych i dzikich, rowów i t. p. szczygółów, tudzież gdzie i lasy znajdują się, takowych spis zrobić winni, jak również z rybołówstwa, młynów i innych realności dochód przynoszących, a to odpowiednio do zasad instrukcyą z r. 1822 objętych.

Zgola dowody te zawierać winny opisanie klasztoru ze wszystkimi należnościami i szczegółowe oznaczenie w jakim stanie znajduje się majątek, ile tenże przynosi dochodu, ile w nim jest żywego dobytku inwentarskiego, czy są na majątku długi i ile onych, komu mianowicie klasztor jest winien, i podług jakich dokumentów, oraz jakie ciężary i podatki skarbowe do gruntu są przywiązane.

4) Skoro w powyższym sposobie delegowani urzędnicy skompletują przygotowawcze materiały i dowody, w dalszym ciągu w obec miejscowych władz, to jest, rewirowego Naczelnika wojennego, w mieście Burmistrza, a we wsi Wójta gminy i miejscowego Dziekana, albo pod nieobecność tego ostatniego najbliższego Plebana lub Wikaryusza; a jeżeli klasztor, którego majątek przechodzi na zarząd Skarbu, nie należy do liczby zamkniętych albo zniesionych, w obecności Przełożonego klasztoru, lub któregokolwiek z zakonników, przystąpić powinni do przyjęcia, przez stosowny akt, pod zarząd Skarbu majątku klasztornego nieruchomości i ruchomego, przyjąć należący do klasztoru żywy inwentarz folwarczny, narzędzia rolnicze i inne znajdujące się

для продажи, поща и на содержание монахов и фольварковой прислуги.

Кроме сего, упомянутые чиновники обязаны принять всякую движимость, а также документы на капиталы и самые капиталы, если таковые имеются. Капиталы безотлагательно отправить, на хранение, в Казначейства.

5) Еслибы из собранных сведений оказалось, что хозяйство в монастырском имении ведется самими монахами, в таком случае Начальник губернии обязан предписать командированным чиновникам безотлагательно ввести в имение казенное управление, на основании правил указанных в инструкции 23 Августа 1826 года, № 54,618 (*). В протокол, по этому случаю составленном, надлежит объяснить, какие предвидятся хозяйственные потребности, до истечения экономического года, из каких источников могут быть покрыты расходы на эти потребности, и какая ожидается прибыль.

6) Если принадлежавшее монастырю имение, или какие либо угодья отданы в аренду или в администрацию, по контрактам, законно заключенным и признанным правильными Губернским Правлением, то такое имение или угодья оставить за арендаторами, до истечения контрактного срока, на точном основании состоявшихся условий. При сем арендаторов следует обязать подписками, чтобы все арендные платежи и недоимки вносились ими прямо в Уездные Казначейства. Еслибы арендатор объявил, что причитающийся монастырю деньги уплачены им вперед, и на этом основании потребовал зачета внесенной суммы при расчетах с Казначейством, то такого требования, когда оно окажется несогласным с условиями контракта, ни в каком случае не должно удовлетворять.

7) Принадлежащие монастырям леса, командированный чиновник обязан, по описаниям преобладающих в тех лесах древесных пород, возрастов и ценности леса, передать со всеми сложенными в штабели дровами и срубленным строевым материалом, в заведывание ближайшего Лесного Управления, со всеми древесными запасами и прислугой, если таковая состояла для надзора. К описанию лесов следует присово-

(*) Инструкция эта помещена в печатном Экономическом указателе.

в majątku zapasy przygotowane na sprzedaż, na zasiew i na utrzymanie zakonników i służących folwarcznych, wszelkie ruchomości oraz dokumenty na kapitały i same kapitały, jeżeli takowe znajdują się, które bezwzględnie do najbliższej Kassy skarbowej w depozyt złożone być winny.

5) Gdyby według zebranych dowodów okazało się, że gospodarstwo rolne w majątku klasztoru przez zakonników jest prowadzone, w takim razie JW. Gubernator Cywilny upoważni wykomenderowanych urzędników do zaprowadzenia w takich majątkach natychmiastowej administracji skarbowej, według zasad wskazanych w instrukcyi pod dniem 23 Sierpnia 1826 roku Nr. 54,618 wydanej (*), w akcie tym wykazane być winny, jakie będą potrzeby gospodarskie, do końca roku ekonomicznego, jakie źródła na ich zaspokojenie, oraz jaka być może spodziewana przeżytk.

6) Co do majątków lub jakichkolwiek realności dochód przynoszących, które należały do klasztoru, a oddane zostały w dzierżawę lub administrację, podług kontraktów prawnie zawartych, i za legalne przez Rząd Gubernialny uznanych, wtedy takowe majątki lub realności należy kazać pozostawić w ręku dzierżawców aż do expiracyi kontraktu, na ścisłej zasadzie zawartych warunków. Przytém delegowani urzędnicy winni zobowiązać dzierżawców przepisem, że wszystkie opłaty dzierżawne i zaległości wносить będą wprost do Kass powiatowych, a w razie gdyby dzierżawca objawił, że należące klasztorowi pieniądze są przez niego zapłacone z góry, i domagał się, ażeby takowa kwota została przyjęta na rachunek dochodów z dzierżawionego majątku, żądanie takowe, jeżeli ono nie jest ściśle zgodnem z warunkami kontraktu, w żadnym razie nie może być uwzględnione.

7) Lasy do klasztorów należące, według opisanego panującego drzewostanu, wieku i jego zamożności, z przysposobionymi wyrąbaniami sążniami lub budulcem, wykomenderowany urzędnik odda pod zarząd i administrację najbliższego Urzędu leśnego, z wszelkimi запасami drzewnymi i ze służbą, jaka się do nadzoru na miejscu znajdować może. W opisie lasów domieścić należy

(*) Instrukcja ta znajduje się w przewodniku ekonomicznym drukowanym.

купить свѣдѣніе объ ихъ пространствахъ, а также о томъ, ведется ли въ нихъ мѣстное хозяйство, и какого рода.

8) Дома въ городахъ, принадлежавшіе монастырямъ, если они не приносили постоянного дохода, должны быть приняты по подробной описи и переданы, вмѣстѣ съ принадлежащею къ нимъ землею, во временный надзоръ мѣстной полиціи, подъ ея отвѣтственность за цѣлость ихъ, впредь до окончательнаго о нихъ распоряженія.

9) Что касается получаемыхъ монастырями всякаго рода наличныхъ доходовъ, постоянныхъ чиншей съ домовъ, плацовъ, и прочихъ угодій, а также процентовъ съ капиталовъ, поступающихъ въ вѣдѣніе Казны, то Губернское Правленіе обязано озаботиться о занесеніи таковыхъ доходовъ въ книги Уѣздныхъ Казначействъ, особою статей: „доходовъ отъ упраздненныхъ имѣній“, съ обозначеніемъ срока платежа. Съ своей стороны Гражданскій Губернаторъ долженъ предписать командированнымъ чиновникамъ, чтобы они объявили о томъ протоколярно подлежащимъ плательщикамъ.

10) Одновременно съ откомандированіемъ необходимаго числа чиновниковъ для исполненія всего вышеизложеннаго, Гражданскій Губернаторъ долженъ предписать подлежащимъ Военно-Уѣзднымъ Начальникамъ, чтобы они наблюдали за точнымъ исполненіемъ этими чиновниками возложенныхъ на нихъ обязанностей и, въ случаѣ надобности, оказывали имъ надлежащее содѣйствіе.

11) Изъ числа земель, какого бы то ни было рода, принадлежавшихъ монастырямъ и подлежащихъ принятію въ вѣдѣніе Казны, исключаются: земли, по силѣ Высочайшаго указа отъ 19 Февраля (2 Марта) поступающія въ собственность крестьянъ; сверхъ того, земли, занимаемыя здаціями тѣхъ монастырей, кои не подлежатъ упраздненію, огороды и сады, необходимые для монаховъ и оставляемые въ пользованіе тѣхъ монастырей, или же оставшагося въ оныхъ, для отправленія Богослуженія, духовенства, въ томъ случаѣ, когда монастырь упраздненъ или закрытъ.

Кромѣ того, оставляются въ пользованіе неупраздненныхъ монастырей, а также помонастырскихъ церквей, которыя будутъ обращены въ приходскія или филиальныя, всѣ зданія, какъ состоящія въ нераздѣльной связи съ церквью, такъ и тѣ, которыя

wiadomość o obszerności, i czy i według jakich zasad prowadzone jest gospodarstwo leśne

8) Domy, które w miastach należały do klasztorów, i z nich nie były pobierane stałe dochody, winny być podane podług szczególnego spisu, i z gruntem do nich właściwie należącym, pod czasowy dozór miejscowej policji, która odpowiada za ich całość aż do ostatecznego względem nich rozporządzenia.

9) Wszelkie gotowe dochody, czynsze stałe z domów i placów, oraz z jakichkolwiek innych użytków, przez klasztory pobierane, tudzież procenty od kapitałów przechodzące pod zarządk skarbowy, Rząd Gubernialny winien do poboru przy właściwych Kassach powiatowych, w oznaczonych terminach, uregulować w tytule oddzielnym pod dochodami z dóbr supprimowanych, o czém rozkaże JW. Gubernator wydelegowanym urzędnikom protokółarnie uprzedzić właściwych kontrybuentów.

10) Jednocześnie z wykomenderowaniem potrzebnej liczby urzędników do spełnienia powyższych czynności, JW. Gubernator Cywilny, zawiadomi imiennie właściwych Naczelników wojennych powiatowych, z wezwaniem, ażeby ciż ze swjej strony dopilnowali regularnego wypełnienia tych czynności przez przeznaczonych urzędników, i wrazie potrzeby zapewnili im należytą pomoc.

11) Z gruntów jakiejkolwiek bądź nazwy, należących do klasztorów i przechodzących w zawiadywanie Skarbu, wyłączają się te, które z mocy Najwyższego ukazu z dnia 19 Lutego (2 Marca) r. b. przechodzą na własność włościan, nadto wyłączone być mają przestrzenie zajęte przez gmachy klasztorów zostających się na przyszłość, ogrody warzywne i fruktowe do użycia klasztornego potrzebne i pozostające w używalności tychże klasztorów, albo też duchowieństwa zostającego przy kościele, dla odprawiania nabożeństwa, jeżeli klasztor uległ zamknięciu lub zniesieniu.

Nadto klasztorom zatrzymanym na przyszłość, i także kościołom po-klasztornym, które na kościoły parafialne lub filialne obrócone będą, pozostawione zostaną wszystkie gmachy, zostające w nierozdzielny związek z kościołem, albo są potrzebne dla po-

нужны для помѣщенія монаховъ или священно и церковно-служителей.

12) Всѣ монастырскіе капиталы и документы на оныя, буде послѣдніе окажутся въ монастыряхъ, слѣдуетъ тотчасъ по принятии, препроводить въ Правительственную Коммисію Финансовъ. Наблюденіе за исполненіемъ сего возлагается на Гражданскаго Губернатора.

13) По представленіи командированными чиновниками составленных ими актовъ, вмѣстѣ съ собранными документами о каждомъ монастырѣ, въ трехъ отдѣльныхъ экземплярахъ, Губернское Правленіе обязано разсмотрѣть таковыя во всѣхъ подробностяхъ, установленнымъ порядкомъ, и сдѣлать свои предположенія относительно обезпеченія, на будущее время, поступающихъ въ вѣдѣніе Казны доходовъ; въ особенности же обязано оно принять во вниманіе документы, на розданныя по частнымъ рукамъ капиталы, и удостовѣриться, есть ли надлежащее обезпеченіе, внесены ли произведенныя ссуды въ ипотечныя книги; при чемъ распорядиться, чтобы капиталы сіи были немедленно полностью обращены въ вѣдѣніе Казны, съ переводомъ права собственности на имя Казны Царства Польскаго.

Одинъ экземпляръ упомянутыхъ актовъ, составленных на мѣстѣ о каждомъ монастырѣ отдѣльно, со всѣми принадлежащими къ онымъ документами, а также коллегіально-протоколярными, заключеніями Губернскаго Правленія, Гражданскій Губернаторъ обязанъ представить на рѣшеніе Коммисіи Финансовъ, другой экземпляръ препровождается въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а третій остается при дѣлахъ Губернскаго Правленія.

14) Такъ какъ всѣ расходы по упраздненію и закрытію монастырей и по принятии въ Казну бывшихъ монастырскихъ имуществъ и капиталовъ должны быть покрыты изъ сяхъ же капиталовъ, то о произведенныхъ на сей предметъ расходахъ Гражданскій Губернаторъ обязанъ подробно доносить Правительственной Коммисіи.

Вообще Правительственная Коммисія возлагаетъ на Гражданскаго Губернатора обязанность наблюдать за точнымъ и безотлагательнымъ исполненіемъ настоящаго распоряженія. О сдѣланныхъ по этому предмету распоряженіяхъ Гражданскій Губер-

mieszczenia osób stanu zakonnego lub kapłanów i służ kościelnych.

12) Wszystkie kapitały klasztorne, o ile takowe w klasztorach znajdują się, po ich przyjęciu, winny być ze wszystkimi dokumentami na też kapitały bezwzględnie przesłane Kommissyi Skarbu, czego JW. Gubernator Cywilny troskliwie dopilnować obowiązany.

13) Skoro tylko wykomenderowani urzędnicy, spisane przez siebie akty z zebranymi dowodami złożą, które winny być dopełnione co do każdego klasztoru w trzech exemplarzach, Rząd Gubernialny winien takowe w szczegółach kollegialnie rozebrać, stosowne wnioski poczynić co do przyszłego zabezpieczenia dochodów, przechodzących pod zarząd skarbowy, a głównie te dokumenty co do kapitałów klasztornych, które ulokowane są w rękach prywatnych osób, czy te mają wymagane przepisami bezpieczeństwa, czy są ulokowane hypotecznie, w celu, iżby niezwłocznie i zupełnie obrócone zostały w zawiadywanie Skarbu, oraz ażeby te kapitały przepisane zostały na rzecz Skarbu Królestwa.

Z tym rozbiorem i kollegialnie protokółarnemi wnioskami, JW. Gubernator Cywilny co do każdego klasztoru oddzielnie przedstawiać będzie spisane na miejscu akta, z wszelkimi należącymi do nich dowodami, w jednym exemplarzu, do dalszej Kommissyi Skarbu decyzji, drugi exemplarz złożony być winien Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, a ostatni trzeci posługiwać będzie do użytku Rządu Gubernialnego.

14) Ponieważ wszystkie wydatki poniesione na zniesienie i zamknięcie klasztorów, tudzież na przyjęcie do Skarbu majątków i kapitałów po-klasztornych, mają być zaspokojone z tychże kapitałów, o ile więc wydatki na ten cel konieczne ponieść wypadnie, JW. Gubernator Cywilny szczegółowe w tym względzie usprawiedliwione przedstawienia, do Kommissyi Rządowej czynić jest obowiązany.

W ogólności Kommissya Rządowa wkłada na JW. Gubernatora Cywilnego obowiązek troskliwego czuwania nad ścisłym i jak najspieszniejszym wykonaniem obecnego zarządzenia, i oczekiwać

O dobrach rządowych.

наторъ обязанъ донести Правительственной Коммисіи. Въ случаѣ, если Губернаторъ найдетъ въ чемъ либо настоящее распоряженіе неполнымъ, имѣетъ онъ войти съ надлежащимъ представленіемъ въ Правительственную Коммисію.

Варшава, 21 Ноября (3 Декабря) 1864 года.

№ 57,152.

N° 21.

Разъясненіе нѣкоторыхъ недоразумѣній, встрѣченныхъ при исполненіи Высочайшаго указа о принятіи въ вѣдѣніе Казны имуществъ, оставшихся послѣ упраздненныхъ или закрытыхъ монастырей.

(27 Ноября (9 Декабря) 1864 года)

Н Гражданскому Губернатору.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленія Вашего Превосходительства, отъ 25 Ноября (7 Декабря) сего года, № 115,781/15,530, къ Г. Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, о разрѣшеніи нѣкоторыхъ сомнѣній, встрѣченныхъ при исполненіи сообщеннаго въ предписаніи Правительственной Коммисіи отъ 21 Ноября (3 Декабря) сего же года, за № 57,152. Высочайшаго указа о принятіи въ вѣдѣніе Казны имѣній, оставшихся послѣ упраздненныхъ или закрытыхъ монастырей, — Правительственная Коммисія увѣдомляетъ, что распоряженіе Вашего Превосходительства, относительно продажи, съ публичнаго торга, найденнаго въ Пюотрковскомъ монастырѣ рабочаго скота, ненужнаго въ хозяйствѣ, Коммисія признаетъ правильнымъ, и на будущее время предоставляетъ Вашему Превосходительству право поступать такимъ же образомъ, во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда въ какомъ либо монастырѣ окажется рабочий скотъ, или земледѣльческія орудія, ненужныя въ хозяйствѣ и не подлежащія изытію, по силѣ § 40 и 54 дополнительныхъ правилъ къ Высочайшему указу о монастыряхъ. При

będzie rapportu o wydanych przez niego komu należy rozporządzeniach, a gdyby w jakim wypadku, powyższe ogólne zarządzenie okazało się niedostateczne, JW. Pan stosownie do położenia rzeczy, zechce uczynić przedstawienie do Kommissyi Rządowej.

w Warszawie, d. 21 Listopada (3 Grudnia) 1864 r.

Nr. 57,152.

N° 21.

Objaśnienie niektórych wątpliwości natrafianych przy rozwinięciu ukazu NAJWYŻSZEGO o zajęciu w zarząd Skarbu majątków po zniesionych lub zamkniętych klasztorach.

(d. 27 Listopada (9 Grudnia) 1864 r.)

Do Gubernatora Cywilnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

W odpowiedzi na przełożenie JW. Pana z dnia 25 Listopada (7 Grudnia) r. b. Nr. 115,781/15,530 do Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu uczynione, w którym zażądał rozwiązania niektórych kwestyj, napotkanych przy rozwinięciu ukazu NAJWYŻSZEGO o zajęciu w zarząd Skarbu majątków po zniesionych lub zamkniętych klasztorach, wydaném zarządzeniem z dnia 21 Listopada (3 Grudnia) r. b. Nr. 57,152, Kommissya Rządowa oświadcza: że zarządzenie JW. Pana co do sprzedaży przez publiczną licytację, znalezionego w klasztorze Piotrkowskim inwentarza żywego, do gospodarstwa rolnego niepotrzebnego, w zupełności przyjmuje, i na przyszłość podobnie JW. Gubernator postępować będzie, w każdym wypadku, gdy znaleziony zostanie w którymkolwiek klasztorze inwentarz żywy lub martwy, od potrzeb gospodarstwa rolnego zbywający, a § 40 i 54-m dodatkowych przepisów do NAJWYŻSZEGO ukazu o klasztorach niewyłączony, z tém jednak zastrzeżeniem, iżby poprzednio powzięto gruntowne przekonanie, że

этомъ необходимо однако предварительно удостовѣриться, что подобные предметы составляли безспорную собственность монастыря, и озаботиться, чтобы стоимость скота и прочей движимости опредѣлена была опытными людьми, а вырученные отъ продажи деньги немедленно отправлены въ Губернское Казначейство.

Что касается заведыванія домами, принятыми послѣ упраздненныхъ монастырей, а также расходовъ на освѣщеніе, наемъ сторожей или садовниковъ и уплату податей, то слѣдуетъ прежде всего назначить отвѣтственный временный надзоръ, впредь до составленія описи имуществу, и до воспослѣдованія окончательнаго рѣшенія о томъ, какъ слѣдуетъ поступать въ отношеніи каждой изъ упомянутыхъ подробностей. За надзоръ, въ случаѣ необходимости, можно назначать вознагражденіе въ размѣрѣ 5% отъ чистаго дохода съ дома, или другихъ угодій, поступившихъ въ вѣдѣніе Казны; издержки же на этотъ предметъ, и на прочія надобности должны быть покрываемы изъ хранящихся въ Губернскомъ Казначействѣ суммъ упраздненныхъ монастырей.

Въ отношеніи издержекъ на содержаніе тѣхъ священно-служителей, кои или временно, для отправленія религіозныхъ требъ, или же, по причинѣ болѣзни и дряхлости, оставлены будутъ въ монастыряхъ, а также церковно-служителей, Ваше Превосходительство благоволите въ точности руководствоваться правилами, изложенными въ §§ 14, 18, 19 и 20 упомянутыхъ выше дополнительныхъ къ Высочайшему указу правилъ, относя всѣ необходимыя по сему предмету издержки на счетъ общихъ суммъ упраздненныхъ монастырей.

Наконецъ, вполнѣ раздѣляя мнѣніе Вашего Превосходительства о томъ, чтобы въ монастыряхъ, при коихъ состоятъ больницы, пансіонаты и т. п. заведенія, ограничиться единственно лишь составленіемъ описи имуществу оныхъ, приостановивъ приѣмъ ихъ въ вѣдѣніе Казны, впредь до дальнѣйшаго распоряженія, — Правительственная Коммисія даетъ знать, что во всѣхъ подобнаго рода случаяхъ Вашему Превосходительству вѣняется въ обязанность представлять въ самоскорѣйшемъ времени, куда слѣдуетъ, сообщенія Ваши, какъ въ отношеніи будущаго устройства, такъ и средствъ содержанія этихъ заведеній, имѣя въ виду, чтобы въ принятіи монастырскаго имущества не произошло излишняго замедленія.

предметы те są bezsporną własnością klasztoru, do której nikomu obcemu prawo nie służy, oraz aby wartość do sprzedaży inwentarza żywego lub martwego, przez znawców została oznaczona, i ażeby otrzymane na licytacji kwoty, bezwzględnie do Kassy gubernialnej wnoszone były.

Co się tycze ustanowienia zarządu w zajętych po zniesionych klasztorach domach, jak również ponoszenia wydatku na utrzymanie czystości, oświetlenie, stróżów i ogrodników, oraz opłatę bieżących podatków, we wszystkich podobnych wypadkach, należy przedewszystkiem ustanowić odpowiedzialny nadzór tymczasowy, dopóki spisy majątków nie będą wykończone i nie nastąpi decyzja stanowcza, w jaki sposób, każdym szczegółem nadal zarządzić. Za taki nadzór, wrażeń konieczności, można zapewnić wynagrodzenie w stosunku 5% od dochodu netto z zajętego domu lub realności, wydatki zaś na ten cel, jak również na wszelkie inne konieczne i usprawiedliwione potrzeby, ponosić należy z funduszów po-klasztornych, jakie w depozycie Kassy gubernialnej znajdować się będą.

Co do wydatków na utrzymanie tych kapłanów, którzy albo tymczasowo do odbywania posług religijnych, albo z powodu słabości lub niedołęztwa, muszą pozostać w klasztorach, wreszcie co do utrzymania służby kościelnej, JW. Pan zechce ściśle zastosować się do § 14, 18, 19 i 20-go wspomnianych wyżej dodatkowych do Najwyższego aktu przepisów, regulując wydatki na ten cel ponieść się winne do ogólnych funduszów po-klasztornych.

Wreszcie dzieląc w zupełności zdanie JW. Pana, iżby w klasztorach, przy których znajdują się szpitale, pensjonaty i t. p. zakłady, ograniczyć się jedynie na dopełnieniu opisu ich majątku, a z zajęciem wstrzymać się do czasu zarządzenia rzeczonymi zakładami; Kommissya Rządowa nadmieniam, że w tego rodzaju wypadkach, JW. Pan zechce jak najspieszniej przedstawić, gdzie należy, wnioski co do przyszłego przeznaczenia i środków utrzymania takich zakładów, żeby z tego powodu zajęcie majątku klasztorного na zbyt długą zwłokę narażone nie było.

Вообще, по невозможности предвидѣть все могущее встрѣтиться по этому предмету, Ваше Превосходительство не оставите въ экстренныхъ случаяхъ дѣлать временныя распоряженія, какія по обстоятельствамъ признаете необходимыми, и доносить о томъ Правительственной Коммисіи.

Варшава, 27 Ноября (9 Декабря) 1864 года.

№ 59,183.

N° 22.

Извлечение изъ постановленія Намѣстника въ Царствѣ относительно принятія въ вѣдѣніе Казны имущества, оставшагося послѣ упраздненнаго Греко-Уніатскаго монашескаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ.

(28 Ноября (10 Декабря) 1864 года)

Ст. 11.

Для обращенія монашескаго Греко-Уніатскаго духовенства къ прямымъ его занятіямъ, свойственнымъ иноческому званію, всѣ принадлежавшія, какъ четыремъ упраздненнымъ, такъ и Варшавскому монастырю, недвижимыя имѣнія и капиталы, гдѣ бы послѣдніе ни были помѣщены, поступаютъ въ полное завѣдываніе Казны, и передаются въ распоряженіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Варшава, 28 Ноября (10 Декабря) 1864 года.

N° 23.

Распоряженіе о порядкѣ управленія имуществами, оставшимися послѣ упраздненныхъ монастырей.

(8 (20) Декабря 1864 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ разрѣшеніе представленія Гражданскаго Губернатора, отъ 28 Ноября (10 Декабря) сего года, № 117,071/15,756, от-

W ogóle ponieważ naprzód nie dadzą się przewidzieć wszystkie wypadki zachodzić mogące, w nagłych więc potrzebach zechce JW. Pan według swego uznania chwilowe zarządzenia wydawać, i okoliczności podobne Kommissyi Rządowej przedstawiać.

Warszawa, dnia 27 Listopada (9 Grudnia) 1864 r.

Nr. 59,183.

N° 22.

Wyciąg z postanowienia Namiestnika Królestwa co do zajęcia pod zarząd Skarbu majątków po zniesionych klasztorach duchowieństwa zakonnego Greko-Unickiego w Królestwie Polskiem.

d. 28 Listopada (10 Grudnia) 1864 r.)

Art. 11.

Ażeby zwrócić duchowieństwo zakonne Greko-Unickie do właściwych mu zajęć, odpowiednich stanowi zakonnemu, wszystkie należące tak do zniesionych obecnie czterech klasztorów, jako też i do klasztoru Warszawskiego majątki nieruchome i kapitały w jakimkolwiek bądź miejscu zamieszczone, przechodzą w za- wiadywanie Skarbu i oddają się do rozporządzenia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Warszawa, d. 28 Listopada (10 Grudnia) 1864 r.

N° 23.

Rozporządzenie co do sposobu administrowania majątkami po-klasztornemi.

(d. 8 (20) Grudnia 1864 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Rozwiązując przedstawienie JW. Gubernatora z dnia 23 Listopada (10 Grudnia) r. b. Nr. 117,071/15,756, odnoszące się do

носителю тѣхъ имѣній и угодій, которыя находились въ непосредственномъ завѣдѣваніи монастырей, Правительственная Коммисія имѣетъ честь увѣдомить:

1) Принявъ въ соображеніе, что въ настоящее время года доходъ съ поземельныхъ угодій не можетъ быть въ точности исчисленъ на основаніи данныхъ, указанныхъ въ инструкціи 1818 и 1822 годовъ, Правительственная Коммисія вполне соглашается съ мнѣніемъ Г. Губернатора, что чиновники, командированные для принятія въ вѣдѣніе Казны имуществъ, оставшихся по упраздненіи монастырей, должны, для опредѣленія доходовъ, заимствовать свѣдѣнія изъ описей церковныхъ имуществъ, и изъ экономическихъ реестровъ, а также изъ разспроса мѣстныхъ жителей о посѣвахъ, и количествѣ собираемаго хлѣба и сѣна, о количествѣ содержавшагося въ имѣніи скота. Обращаясь, за симъ, къ предположенію объ отдачѣ упомянутыхъ имуществъ съ публичныхъ торговъ, не ожидая составленія и утвержденія смѣтныхъ исчислений, въ арендное содержаніе, на 3 или на 6 лѣтъ, по мѣрѣ надобности, съ 1 Марта того года, на условіи, чтобы арендаторъ, принявъ имущество въ свое вѣдѣніе, сдѣлалъ яровые посѣвы на собственный счетъ, Правительственная Коммисія не находитъ подобную мѣру выгодною для Казны, такъ какъ было бы необходимо продать всѣ находящіеся на мѣстахъ продукты, не исключая даже корма для скота. Съ другой стороны, не возможно требовать, чтобы будущіе арендаторы обрабатывали поля и производили яровые посѣвы на свой счетъ безъ всякаго вознагражденія; общать же имъ за это вознагражденіе было бы не согласно съ заботливостію о сохранности помонастырскихъ суммъ, тѣмъ болѣе, что изъ этого могла бы возникнуть запутанность въ расчетахъ.

По всему изложенному, Правительственная Коммисія нашла за лучшее оставить на 1865 годъ существовавшій до сего времени порядокъ хозяйства въ упомянутыхъ имѣніяхъ, тѣмъ болѣе, что въ настоящее время было бы несправедливо удалять находящуюся при оныхъ, на основаніи заключенныхъ условій, хозяйственную прислугу. Изъ сего слѣдуетъ, что и предстоящіе яровые посѣвы должны быть произведены изъ мѣстныхъ же запасовъ, что не будетъ составлять препятствія будущимъ арендаторамъ къ обработкѣ и посѣву полей. Правительственная Коммисія одо-

тыхъ дѣл и użytków, które bezpośrednio przez klasztory były administrowane, Kommissya Rządowa ma honor JW. Panu oznajmić:

Ad 1-m. Ze uwzględniając, iż teraźniejsza pora nie jest sprzyjająca, ażeby z całą ścisłością z użytków rolnych wysledzenie intraty mogło być oparte na tych dowodach, które w instrukcyach z r. 1818 i 1822 zostały wskazane, Kommissya Rządowa w zupełności przyjmuje wniosek JW. Gubernatora, iżby delegowani urzędnicy do przyjęcia w zarząd skarbowy majątków po-klasztornych, do ustanowienia dochodów czerpali wiadomości w spisie funduszów kościelnych, prowadzonych rejestrów gospodarskich i miejscowych badań o wysiewach i zbiorach wszelkich gatunków zboża, siana, oraz utrzymywanych inwentarzach. Lecz, ażeby przed rozpoznaniem i zatwierdzeniem przez Kommissyę Rządową podobnych anszlagów, zaraz na te użytki licytacye do wydzierżawiania były ogłoszone, w miarę uznania na lat trzy lub sześć, od dnia 1 Marca r. p. 1865, i do tego z warunkiem, iżby utrzymujący się przy dzierżawie, zaraz takową objął i zasiewy jare własnym kosztem zaprowadził; Kommissya Skarbu proponowanego postępowania nie znajduje korzystnem dla Skarbu, trzebaby bowiem wszelkie produkty znajdujące się na gruncie spieniężyć, nie wyłączając paszy; żądać zaś niepodobna, ażeby przyszli dzierżawcy, bez wynagrodzenia, własnymi nakładami obrabiali grunta, zasiewy jare wprowadzali, a zapewniać onym za podobne nakłady wynagrodzenie, troskliwość o całość funduszów po-klasztornych nie dozwala, gdyż ztąd powstaćby mogło zawikłanie rachunku.

Uznała więc właściwem Kommissya Rządowa, ażeby dotychczasowe gospodarstwa w tych majątkach na r. p. 1865 zostały utrzymane, ile, że i nie wypada w tym czasie znajdującęj się ugodzonej służbowej ludności z gruntu usuwać, z czego wynika, że i przyszłe obsiewy jare z miejscowych zapasów winny być dopełnione, a to w niczem tamować nie będzie przyszłym dzierżawcom możności dopilnowania właściwej uprawy i obsiewu gruntów. Nadto Kommissya Rządowa przyjmuje wniosek JW. Gubernatora, ażeby z przyszłych dzierżaw wyłączyć gotowe docho-

бываетъ предположеніе Господина Губернатора о томъ, чтобы изъ будущихъ арендъ исключить доходы въ наличныхъ деньгахъ, и предписать взиманіе таковыхъ ближайшимъ Казначействамъ; что же касается питейнаго сбора, если онъ существуетъ на земляхъ упраздненныхъ монастырей отдѣльно отъ городского сбора, то Комиссія признаетъ полезнымъ, чтобы доходъ отъ этого сбора соединенъ былъ съ доходами отъ другихъ статей и вмѣстѣ съ ними отдавался въ аренду, такъ какъ раздѣленіе статей, находящихся въ связи между собою въ одномъ и томъ же имѣніи, особенно тамъ, гдѣ есть винокурня, не можетъ быть допускаемо, безъ вреда для имѣнія.

По представленіи командированными чиновниками составленныхъ ими, согласно изложеннымъ указаніямъ, смѣтъ, съ необходимыми документами, Ваше Превосходительство распорядитесь о самоскорѣйшемъ разсмотрѣніи этихъ смѣтъ, установленнымъ порядкомъ, въ Губернскомъ Правленіи, и за тѣмъ представите Ваши соображенія о наиболѣе выгодномъ, на будущее время, обезпеченіи доходовъ съ монастырскихъ угодій, чрезъ отдачу сихъ угодій въ аренду, или другимъ путемъ. Правительственная Комиссія, съ своей стороны, не замедлитъ, по полученіи актовъ и утвержденія смѣтъ, распорядиться относительно будущаго устройства означенныхъ угодій.

2) Такъ какъ хозяйство въ имѣніяхъ упраздненныхъ монастырей должно быть оставлено, на прежнихъ основаніяхъ, въ казенной администраціи до 1 Юня 1865 года, то изъ этого слѣдуетъ, что безотлагательной продажѣ съ публичнаго торга подлежатъ только скотъ и другая хозяйственная движимость, не нужные въ хозяйствѣ; скотъ же и хозяйственные принадлежности, необходимы для обработки и удобренія полей, слѣдуетъ оставить на мѣстѣ. Въ случаѣ еслибы отдача имѣнія въ аренду, по непредвидѣннымъ обстоятельствамъ, не состоялась, и вслѣдствіе того, необходимо было оставить прежнюю администрацію; къ продажѣ оставленнаго на мѣстѣ рабочаго скота приступать только тогда, когда имѣніе передано будетъ арендатору, который обязанъ имѣть собственный скотъ.

3) По тѣмъ же самымъ причинамъ, изъ хлѣбныхъ запасовъ должно быть продано лишь то количество, которое за удовлетвореніемъ всѣхъ текущихъ надобностей останется именно: на обѣ-

ды и wskazać je do poboru najbliższym Kassom skarbowym; a co do propinacyi, o ile ta na gruntach po-klasztornych jest wykonywana i nie odnosi się do miejskiej, znajduje właściwem, iżby wyświecony dochód z takowej, z innemi użytkami był połączony, i razem z niemi wydzierżawiony, rozdrobienie bowiem w jednych dobrach podobnych użytków, wzajemnie wspierających się, tam zwłaszcza gdzie jest gorzelnia, nie może być dopuszczonem, gdyż to wywarłoby wpływ niekorzystny na same dobra.

Skoro więc podług tych wskazań, delegowani urzędnicy złożą sporządzone anszlagi, w potrzebne zaopatrzone dowody, JW. Pan zechce dopilnować najspieszniejszego ich w Rządzie Gubernialnym kollegialnego rozbioru i poczynienia wniosków, do najkorzystniejszego zabezpieczenia wszelkich na przyszłość użytków po-klasztornych, czy to przez wydzierżawienie lub inny sposób, zapewnienie należnych z nich dochodów, a jak tylko akta te Kommissya Rządowa otrzyma, po ich zrewidowaniu i zatwierdzeniu anszlagów, bezwzględnie wydawać będzie szczegółowe odpowiednie zarządzenia, do przyszłego z temi użytkami postąpienia.

Ad 2-m. Ponieważ jak to wyżej powiedziano, w rzeczywistościach rolnych po-klasztornych, gospodarstwo winno być utrzymane i prowadzone przez administracyę skarbową do dnia 1 Czerwca r. p. 1865, wynika więc, że tylko inwentarze żywe i martwe, do prowadzenia gospodarstwa niepotrzebne, zaraz przez licytacyę sprzedane być winny, te zaś inwentarze i sprzęty gospodarcze, które okażą się do uprawy i sterkoryzacyi gruntów konieczne, należy kazać na miejscu zatrzymać, i na ten jeszcze wypadek, gdyby wydzierżawienie z nieprzewidzianych przyczyn doprowadzone nie zostało, i dalsza administracya utrzymaną byćby musiała, więc z chwilą wprowadzenia w possessyę przyszłego dzierżawcy, którego obowiązkiem będzie posiadać własny inwentarz, sprzedaż gruntowych zatrzymanych inwentarzy, bezwzględnie zarządzoną być winna;

Ad 3-m. Z tych samych powodów sprzedaż zboża o tyle tylko zarządzić wypada, o ile od obsiewu pól, utrzymania czeladzi

менение полей, содержание прислуги и прокормление скота по 1 Юня 1865 года.

4) Правительственная Коммисія находитъ основательнымъ предположеніе Господина Губернатора, чтобы, въ имѣніяхъ, которыя были управляемы самими монахами, независимо отъ назначенія, по 1 Юня 1865 года, администраціи, къ чему должны быть избираемы, за вознагражденіе, указанное въ распоряженіи отъ 23 Августа 1826 года, № 54,618, управители хорошаго поведения, знакомые съ хозяйствомъ, назначить еще высшій надъ этими администраторами надзоръ, изъ довѣренныхъ чиновниковъ. На назначеніе однако чиновникамъ симъ особаго вознагражденія, по 1 руб. 50 коп. въ день, независимо отъ прогоновъ на пару лошадей, Коммисія согласиться не можетъ, чтобы не обременить помонастырскихъ имуществъ слишкомъ значительными расходами на администрацію; послѣдніе, согласно статьѣ 21-й Высочайшаго указа, не должны превышать 10% отъ получаемаго дохода. Посему Господинъ Гражданскій Губернаторъ обязанъ возложить таковой высшій надзоръ на мѣстныхъ чиновниковъ, какъ то: Уѣздныхъ Начальниковъ и ихъ Помощниковъ, Экономическихъ Ассесоровъ и Казенныхъ Контролеровъ, безъ особаго за то вознагражденія.

Варшава, 8 (20) Декабря 1864 года.

№ 60,071/21,141.

№ 24.

Распоряженіе о раскладкѣ въ казенныхъ имѣніяхъ расходовъ на содержаніе Гминнаго Войта.

(4 (16) Февраля 1865 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Учредительный Комитетъ, въ 32-мъ засѣданіи своемъ, 10 (22) Октября прошлаго года, рассмотрѣвъ вопросъ о порядкѣ сбо-

и выжывленія инвентарзы до дня 1 Червца 1865 року збываѣ бѣдзіе, наreszcie

Ad 4-m. Wniosek JW. Gubernatora, аżeby obok ustanowienia administracyi w realnościach rolnych, przez same klasztory gospodarowanych, do dnia 1 Червца r. p. 1865, do których wybrani być winni administratorowie obeznani z prowadzeniem gospodarstwa wiejskiego i dobrej konduity, за wynagrodzeniem wskazanem w rozporządzeniu z d. 23 Sierpnia 1826 r. Nr. 54,618, ustanowionym został przez zaufanych urzędników zwierzchni nadzór nad temiż administracyami; Kommissya Rządowa znajduje usprawiedliwionym, na przeznaczenie jednak dla tych urzędników oddzielnego wynagrodzenia dziennie po rs. 1 kop. 50, z dopłatą na dwa konie zezwolić nie może, dla nieobciążania zbyt wielkimi wydatkami funduszów po-klasztornych, które według art. 21-go Najwyższego ukazu, 10% prócentu od dochodów z tychże majątków na ich administracyę przechodzić nie mogą. Dla tego JW. Gubernator zwierzchni taki nadzór zechce поручыць najbliższым urzędnikom, mianowicie Naczelnikom Powiatowym, ich Pomocnikom, Assessorom Ekonomicznym i Kontrollerom Skarbowym, którzy obowiązki te bezpłatnie w obrębie swych urzędowań wykonywać powinni.

в Warszawie, d. 8 (20) Grudnia 1864 r.

№ 60,071/21,141.

№ 24.

Розпорядженіе dotyczące rozkładu kosztów utrzymania Wójta gminy w dobrach rządowych.

(d. 4 (16) Lutego 1865 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Komitet Urządzający na trzydziestém drugім posiedzeniu, odbytém w dniu 10 (22) Października r. z. w pozycyi 179-jej,

ра и распределеніи издержекъ на содержаніе Гминныхъ Управленій въ казенныхъ имѣніяхъ на 1865 годъ, въ статьѣ 179 постановилъ:

1) На будущій, 1865 годъ, сохранить въ казенныхъ имѣніяхъ тотъ же порядокъ сбора на Гминное Управленіе, который былъ установленъ Учредительнымъ Комитетомъ на 1864 годъ, то есть обязать арендаторовъ вносить, ежегодно, по 5% съ арендной суммы на Гминное Управленіе; недостающее же, за тѣмъ, количество денегъ на этотъ предметъ должно упадать на крестьянъ и распределяться между разными сельскими обществами, входящими въ составъ гмины, или по числу жилыхъ домовъ, въ каждомъ сельскомъ обществѣ находящихся, или по другому способу, если оный будетъ установленъ вообще по раскладкѣ сборовъ на Гминныя Управленія.

2) Раскладка и взиманіе сбора на Гминное Управленіе, какъ съ арендаторовъ, такъ и съ крестьянъ, должны принадлежать вѣдѣнію сходовъ, безъ участія Комисіи Финансовъ въ этомъ дѣлѣ.

3) Наконецъ, возложить на Комисію Финансовъ, по приведеніи въ извѣстность наличности суммы на содержаніе Гминныхъ Войтовъ въ казенныхъ и подуховныхъ имѣніяхъ, представить въ Учредительный Комитетъ проектъ распределенія этой суммы между гминами, въ которыхъ она была собрана, для обращенія означенной суммы въ общественные капиталы гминъ, по принадлежности.

Въ развитіе изложеннаго постановленія, Правительственная Комисія предписываетъ Губернскому Правленію немедленно приостановить взиманіе означенныхъ складокъ съ арендаторовъ казенныхъ имѣній, какъ за 1864 годъ, если онъ за это время причитаются, такъ и помѣщенные въ смѣту 1865 года; съ крестьянъ же не требовать ни текущихъ, ни недоимочныхъ; касательно же исключенія ихъ изъ книгъ и окладныхъ вѣдомостей, представить заключеніе, основанное на кассовыхъ документахъ. Независимо отъ сего, чрезъ посредство Экономическихъ Ассесоровъ, уведомить всѣхъ арендаторовъ казенныхъ имѣній, что сборы на содержаніе Гминныхъ Войтовъ, на будущее время, должны быть вносимы въ Гминныя Управленія. Какъ при отдачѣ казенныхъ имѣній въ аренду, съ 1860 года, возложена на арендаторовъ обязанность вносить 5% арендной платы на содержаніе Гминнаго Управленія, то собранныя для сего деньги хранить депози-

rozbierając przedmiot-rozkładu kosztów na utrzymanie zarządów gminnych w dobrach rządowych na rok 1865, raczył postanowić:

1) Zachować na rok 1865 w dobrach rządowych ten sam sposób zbierania funduszu na zarządy gminne, jaki był ustanowiony przez Komitet Urządzający na rok 1864, to jest: że dzierżawcy dóbr rządowych obowiązani są uiszczać procent po 5% od summy dzierżawnej na zarząd gminny, resztę zaś potrzebnych na ten cel funduszy mają składać włościanie, i rozkład tej ostatniej części ma być dopełniany pomiędzy gromady wiejskie, wchodzące w skład gminy, albo według liczby domów mieszkalnych, w każdej gromadzie wiejskiej znajdujących się, lub też w inny sposób, jaki w dalszém rozwinięciu organizacyi gminnej wskazany zostanie;

2) Że rozkład i pobór składki na zarząd gminny tak od dzierżawców jak i włościan, winien pozostawać pod zawiadywaniem zgromadzeń gminnych, bez uczestnictwa w tém Władz skarbowych;

3) Wreszcie, że po zebraniu wiadomości o wysokości nagromadzonego funduszu na utrzymanie Wójtów w dobrach rządowych i supprimowanych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu ma przedstawić Komitetowi Urządzającemu projekt rozdzielenia summ takowych pomiędzy te gminy, z których pobrane zostały, celem utworzenia z nich wspólnego kapitału właściwej gminy.

W rozwinięciu więc tej decyzji, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby natychmiast wstrzymał pobór rzeczonych składek od dzierżawców dóbr rządowych, tak za rok 1864, o ile zalegają, jako też zamieszczonych w etacie na r. 1865, a od włościan nie kazał ściagać tychże składek, ani zaległych ani bieżących; i celem odpisania ich z ksiąg i rejestrów bierczych, przedstawił wnioski poparte dowodami kassowemi, jak niemniej, aby, przez pośrednictwo Assessorów Ekonomicznych, zawiadomił wszystkich dzierżawców dóbr rządowych, że nadal składki na utrzymanie Wójtów gmin mają opłacać do zarządów gminnych. Że zaś przy wydzierżawianiu dóbr rządowych, dopiero od roku 1860 włożono na dzierżawców obowiązek, ażeby tytułem składki na zarząd gminny, opłacali po 5% od summy dzierża-

томъ. Въ предшедшихъ годахъ Казна дѣлала вычеты изъ арендной платы на содержаніе Гминнаго Войта, но деньги эти вносились обще съ арендной платой; сверхъ того, арендаторы обязаны были, смотря по надобности, содержать Гминнаго Войта, или исполнять эту обязанность бесплатно. Для приведенія этого предмета въ ясность, Губернское Правленіе представить двѣ отдѣльныя вѣдомости сборамъ на содержаніе Гминныхъ Войтовъ, записанныхъ въ депозитъ суммъ, внесенныхъ арендаторами казенныхъ имѣній: одну о сборахъ, поступившихъ съ крестьянъ, а другую о сборахъ полученныхъ обще съ платежами арендаторовъ, которымъ эти складки исключены были изъ арендной платы; сверхъ того, составить отдѣльную вѣдомость о платежахъ, слѣдовавшихъ по условію, но не вычтенныхъ изъ арендной суммы.

Независимо отъ изложеннаго, Губернское Правленіе обязывается собрать подробныя свѣдѣнія, сколько именно, въ концѣ 1864 года, осталось въ депозитѣ наличныхъ денегъ, назначенныхъ на содержаніе Гминныхъ Войтовъ въ имѣніяхъ, состоящихъ въ вѣдѣніи Казны; какіе изъ этихъ денегъ должны быть произведены расходы, и, наконецъ, какимъ именно казеннымъ гминамъ и въ какомъ количествѣ слѣдуетъ возратить остатки суммъ, за удовлетвореніемъ всѣхъ текущихъ надобностей.

Упомянутыя вѣдомости, составленныя по уѣздамъ, Губернское Правленіе представить Правительственной Коммисіи въ самоскорѣйшемъ времени, не позже мѣсяца.

Варшава, 4 (16) Февраля 1865 года.

№ 54,191/19,078 и 58,680/20,514.

№ 25.

Объясненіе о томъ, кто именно и какимъ порядкомъ долженъ защищать въ Коммисіяхъ по крестьянскимъ дѣламъ дѣла помонастырскихъ имѣній.

(15 (27) Марта 1865 года.)

Люблинскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Представленіемъ отъ 20 Января (1 Февраля) 1865 года,

внѣ, i takowa oddzielnie pod depozyta była pobierana; w poprzednichъ zaś latach Skarb potrącał wprowadzić na Wójta gminy procent od summy dzierżawnej, lecz takowy łącznie z tą summą był do poboru regulowany, a pomimo to dzierżawcy byli zobowiązani, gdzie tego potrzeba wymagała, Wójta gminy utrzymywać, albo te obowiązki bezpłatnie wypełniać; dla przywiedzenia więc tego przedmiotu do porządku, Rząd Gubernialny przedstawi oddzielny wykaz składek na Wójtów gmin zaprenotowanych pod depozytami od dzierżawców dóbr rządowych, oddzielny zaś od włościan, i oddzielny znowu pobieranych łącznie z ratami dzierżawnemi od dzierżawców, którym te składki potrącone zostały od opłaty dzierżawnej, oddzielnie wreszcie tych, które były zastrzeżone, chociaż nie zostały z ustanowionej summy dzierżawnej potrącone.

Niezależnie zaś od tego, Rząd Gubernialny zbierze dokładne wiadomości, ile z końcem roku 1864 pozostało w depozytach gotowego funduszu, przeznaczonego na utrzymanie Wójtów gmin w dobrach, pod zarządem Skarbu będących? jakie do niego regulują się jeszcze niezaspokojone wydatki? a wreszcie, którym gminom rządowym i w jakich ilościach przypadnie zwrócić pozostały fundusz, po opędzeniu z niego wszystkich potrzeb, dotychczas niezrealizowanych.

Wykazy takie, ułożone powiatami, Rząd Gubernialny nadesła Kommissyi Rządowej, o ile być może najspieszniej, a najpóźniej w ciągu miesiąca.

w Warszawie, dnia 4 (16) Lutego 1865 roku.

№ 54,191/19,078 i 58,680/20,514.

№ 25.

Objaśnienie kto i w jaki sposób ma bronić interesów dóbr po-klasztornych przed Kommissyami Włościańskimi.

(d. 15 (27) Marca 1865 r.)

Do Rządu Gubernialnego Lubelskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

W przedstawieniu z dnia 20 Stycznia (1 Lutego) 1865 roku

O dobrach rządowych

19

№ 8,942/2,550, Губернское Правленіе, ссылаясь на 186 статью постановленія Учредительнаго въ Царствѣ Польскомъ Комитета отъ 28 Октября (9 Ноября) прошлаго года, объявленную въ циркулярѣ № 15, которою на Правительственную Комисію Внутреннихъ Дѣлъ возложена обязанность надблести, чтобы Губернскими Правленіями и Частными Попечительными Совѣтами были назначены уполномоченные, съ которыми Комисіи по крестьянскимъ дѣламъ могли бы входить въ сношеніе о доставленіи необходимыхъ объясненій по жалобамъ крестьянъ, поселенныхъ въ въ институтскихъ имѣніяхъ, и которые защищали бы дѣла имѣній, принадлежащихъ городамъ, а равно духовнымъ и благотворительнымъ учрежденіямъ, на тѣхъ же правахъ, какъ и уполномоченные отъ владѣльцевъ частныхъ имѣній, просило о разясненіи вопроса: слѣдуетъ ли упомянутымъ постановленіемъ Учредительнаго Комитета руководствоваться и въ отношеніи помонастырскихъ имѣній,—и, въ случаѣ если изложенное въ немъ правило это должно быть примѣнено къ симъ послѣднимъ, Губернское Правленіе сдѣлало, вмѣстѣ съ тѣмъ предположеніе объ исходатайствованіи въ Правительственной Комисіи Внутреннихъ Дѣлъ скорѣйшаго развитія сказаннаго постановленія, преимущественно же объ опредѣленіи, кто и какимъ порядкомъ долженъ защищать въ Комисіяхъ по крестьянскимъ дѣламъ, дѣла помонастырскихъ имѣній.

Въ разрѣшеніе означеннаго вопроса, Правительственная Комисія даетъ знать: что, какъ, на основаніи 18 статьи Высочайшаго указа отъ 27 Октября (8 Ноября) прошлаго года о Римско-Католическихъ монастыряхъ въ Царствѣ Польскомъ, всѣ принадлежащія этимъ монастырямъ недвижимыя имѣнія переходятъ въ завѣдываніе Казны Царства, то дѣла помонастырскихъ имѣній должны быть защищаемы въ Комисіяхъ по крестьянскимъ дѣламъ, такимъ же порядкомъ, какъ и подобныя дѣла казенныхъ имѣній, то есть Окружными Экономическими Ассесорами, которые по сему предмету обязаны въ точности руководствоваться Инструкціею, изданною Правительственною Комисіею Финансовъ и Казначейства 5 (17) Марта сего года, № 1,671/385, въ отношеніи казенныхъ имѣній.

Варшава, 15 (27) Марта 1865 года.

Исправляющій должность Директора Отдѣленія

(подписано) Домбровский.

№ 6,322/1,667.

Nr. 8,942/2,550, Rząd Gubernialny powołując się na pozycję 186-a postanowienia Komitetu Urządzającego w Królestwie Polskim z dnia 28 Października (9 Listopada) r. z., w okólniku Nr. 15 ogłoszoną, wkładającą na Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych obowiązek dopilnowania, aby Rządy Gubernialne i Szczegółowe Rady Opiekuńcze ustanowiły pełnomocników, do którychby Kommissye Spraw Włościańskich udawać się mogły o potrzebne wyjaśnienia w przedmiotach skarg włościańskich, dóbr instytucyjnych, i którzyby przynosili obronę w interesach dóbr należących do miast i instytucyj duchownych lub dobroczynnych, w tymże samym charakterze jak pełnomocnicy dóbr prywatnych, upraszał o objaśnienie: czy wzmiankowane postanowienie Komitetu Urządzającego stosowane być ma i do dóbr po-klasztornych, a wrazie gdyby zastosowanie tego przepisu miało mieć miejsce, wnosił zarazem o wyjednanie w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych spiesznego rozwinięcia rzeczzonego postanowienia, przedewszystkiem zaś o wyrzeczenie kto i w jaki sposób ma bronić interesów dóbr po-klasztornych przed Kommissyami Włościańskimi.

Rozwiązując powyższe zapytanie Rządu Gubernialnego, Kommissya Rządowa oświadcza, że gdy według art. 18-o Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) r. z. o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Królestwie Polskim, wszelkie majątki nieruchome, do tychże klasztorów należące, przechodzą w zawiadywanie Skarbu Królestwa; obrona zatem interesów dóbr po-klasztornych przed Kommissyami spraw włościańskich dokonywaną być winna w tenże sam sposób, jak to ma miejsce w podobnychże interesach z dóbr rządowych, to jest przez Assessorów Ekonomicznych Okręgowych, którzy w czynnościach tego rodzaju ściśle stosować się mają do instrukcyi, jaka w tej mierze na dniu 5 (17) Marca r. b. Nr. 1,671/385 przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu względem dóbr rządowych wydana została.

w Warszawie, dnia 15 (27) Marca 1865 r.

p. o. Dyrektora Wydziału

(podpisano) Dąbrowski.

Nr. 6,322/1,667.

N° 26.

Казначейское распоряжение, относящееся къ помонастырскимъ имѣніямъ.

(20 Мая (1 Іюня) 1865 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Такъ какъ всѣ суммы, принадлежащія къ помонастырскимъ имѣніямъ, на основаніи Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) прошлаго года, о Римско-Католическихъ монастыряхъ въ Царствѣ Польскомъ, перешли въ вѣдѣніе Казны, то для повѣрки доходовъ отъ нихъ, необходимо ввести новую статью прихода въ казначейскія книги.

Вслѣдствіе сего, Правительственная Коммисія предлагаетъ Губернскому Правленію предписать Губернскому и Уѣзднымъ Казначействамъ — завести въ книгахъ своихъ и извлеченіяхъ, въ отдѣленіи: „казенныхъ депозитовъ“, новую статью: „помонастырскія суммы“, и на будущее время всѣ поступающіе отъ помонастырскихъ имѣній доходы записывать въ означенной статьѣ. За тѣмъ Уѣзды Казначейства обязаны таковыя доходы отправлять, при надлежащихъ объявленіяхъ и съ подробнымъ поименованіемъ, для записки въ таковой же статьѣ, въ Губернское Казначейство, которое, по удовлетвореніи расходовъ, разрѣшенныхъ по отдѣльнымъ ассигновкамъ, остальные доходы, при такихъ же подробныхъ объявленіяхъ, должно отправлять, въ трехмѣсячные сроки, въ Главное Казначейство. Губернское Правленіе обязано, при каждомъ отправленіи денегъ въ Главное Казначейство Царства, представлять въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства вѣдомости, съ означеніемъ, изъ какихъ источниковъ поступили отправленные суммы.

Варшава, 20 Мая (1 Іюня) 1865 года.

№ 5,040/1,505.

N° 26.

Rozporządzenie kassowe co do postępowania z funduszami po-klasztornemi.

(d. 20 Maja (1 Czerwca) 1865 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Ponieważ wszelkie fundusze z majątków po-klasztornych, w skutek NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) r. z. o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Królestwie Polskiem, zajęte zostały w zarząd Skarbu, dla kontrolowania przeto wpływów tych funduszy zachodzi potrzeba utworzenia nowego tytułu w księgach kassowych.

W tym celu Kommissya Rządowa upoważnia Rząd Gubernialny do polecenia swęj Kassie gubernialnej oraz Kassom powiatowym, aby w księgach swych i ekstraktach w oddziale „depozytów skarbowych“, założyły nowy tytuł „fundusze po-klasztorne“, i na przyszłość wszelkie wpływy, jakie z powodu zajęcia majątków po-klasztornych następować będą, pod wspomniony tytuł perceptowały, które następnie, przy stosownych deklaracyach z wymienieniem szczegółów, Kassy powiatowe zaraz przelewać powinny, pod tenże sam tytuł do Kassy gubernialnej, a Kassa gubernialna, po zaspokojeniu z nich wydatków, jakie oddzielnemi assygnacyami zarządzane będą, resztę wpływów, przy podobnychże szczegółowych deklaracyach, w terminach kwartalnych, odsyłać ma do Kassy Głównej Królestwa; sam zaś Rząd Gubernialny obowiązany jest przy każdym przelewie wpływów do Kassy Głównej Królestwa, jednocześnie nadsyłać Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu wykazy tychże, z wyszczególnieniem z czego jaka summa pobrana i przelana została.

Warszawa, dnia 20 Maja (1 Czerwca) 1865 r.

Nr. 5,040/1,505.

№ 27.

Распоряжение относительно отдачи въ аренду помонастырскихъ имѣній.

(11 (23) Іюня 1865 года.)

Н Гражданскому Губернатору.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ предписаніи отъ 8 (20) Декабря 1864 года, за № 60,071/21,141, Варшавскому Гражданскому Губернатору, сообщенномъ, въ копии, и Вашему Превосходительству, Правительственная Коммисія постановила, между прочимъ, что казенное управление, введенное въ помонастырскихъ имѣніяхъ, перешедшихъ, на основаніи Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года, въ вѣдѣніе Казны, и относящееся къ тѣмъ имѣніямъ и земельнымъ угодьямъ, которыя находились въ непосредственномъ завѣдываніи монастырей, должно быть оставлено до 1 Іюня сего года.

Хотя означенный срокъ уже окончился, не всѣ еще дѣла о передачахъ въ Казну упомянутыхъ имѣній и описи онымъ представлены Правительственной Коммисіи. Посему, не имѣя возможности распорядиться окончательно этими имуществами и желая, кромѣ того, оградить помонастырскія имущества отъ расходовъ и убытковъ, кои могли бы произойти отъ дальнѣйшаго оставленія оныхъ въ казенномъ управленіи, Правительственная Коммисія предписываетъ:

1) Всѣ помонастырскія имущества, состоящія въ казенномъ управленіи, вмѣстѣ со всѣми принадлежащими къ нимъ угодьями, за исключеніемъ лѣсовъ, Гражданскій Губернаторъ въ правѣ отдать въ аренду, съ публичныхъ торговъ, на одинъ годъ, начиная съ 20 Іюня (1 Іюля) сего 1865 года, и назначить сокращенный срокъ для производства этихъ торговъ. Еслибы Ваше Превосходительство нашии, что, по случаю поздняго времени года и кратковременности срока аренды, невозможно ожидать выгодныхъ послѣствій отъ торговъ, и еслибы кто либо предъявилъ желаніе арендовать имѣніе, то оно можетъ ему быть отдано въ аренду и безъ торговъ. Буде контракты объ арендѣ всего имѣнія или отдѣльныхъ угодій заключены Настоятелями монастырей, Губернатору предоставляется утвердить оныя на годъ.

№ 27.

Rozporządzenie dotyczące wydzierżawienia majątków po-klasztornych.

(dnia 11 (23) Czerwca 1865 roku.)

Do Gubernatora Cywilnego Gubernii N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Zarządzeniem z dnia 8 (20) Grudnia 1864 roku, za Nr. 60,071/21,141, do Gubernatora Cywilnego Warszawskiego wydaném, a przesłaném JW. Panu w odpisie, Kommissya Rządowa wyrzekła pomiędzy innemi, że administracya skarbowa zaprowadzona w majątkach po-klasztornych, jakie z mocy NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. przeszły w zawiadywanie Skarbu, a odnosząca się do tych dóbr i użytków gruntowych, które zostawały pod bezpośredniem zarządem samychże klasztorów, utrzymana być winna do d. 1 Czerwca r. b.

Ponieważ termin ten już upłynął, a mimo to nie wszystkie jeszcze akta zajęcia i opisy rzeczonych majątków zostały Kommissyi Rządowej przedstawione, z tego powodu nie mogąc jeszcze obecnie nadać tymże majątkom stałego przeznaczenia, pragnąc oraz uchronić fundusze po-klasztorne od wydatków i strat, jakieby z dalszego prowadzenia w pomienionych majątkach administracyi skarbowej wynikać musiały, Kommissya Rządowa następujące wydaje zarządzenie:

1) Wszystkie majątki po-klasztorne ziemskie, dotychczas w administracyi skarbowej zostające, wraz z wszelkimi należąciami do nich użytkami, wyłącznie lasów, mocen jest Gubernator Cywilny wydzierżawić przez publiczną licytację na rok jeden, poczynając od dnia 20 Czerwca (1 Lipca) r. b. 1865, i licytacye te odbywać w skróconym terminie. Gdyby zaś JW. Pan uważał, że z powodu opóźnionego już czasu, i jednorocznego trwania dzierżawy, licytacya nie obejmuje pomyślnego skutku, a znalazł się pretendent, może takowemu być oddana z wolnej ręki. Gdzie zaś kontrakty dzierżawne czy to o całe dobra, czy o szczegółowe użytki gruntowe, były przez przełożonych klasztorów zawarte, mocen jest takowe na tenże rok utrzymać.

2) Основаніемъ для производства торговъ или отдачи въ аренду означенныхъ имѣній и угодій слѣдуетъ принять доходъ, опредѣленный при обращеніи этихъ имѣній въ вѣдѣніе Казны, по описямъ; въ случаѣ же надобности, Ваше Превосходительство въ правѣ понизить арендную плату, по усмотрѣнію Вашему.

3) Для поощренія конкурентовъ, желающихъ арендовать означенныя имѣнія, Правительственная Коммисія не только не стѣсняетъ Ваше Превосходительство арендными условіями, обязательными для казенныхъ имѣній, но и предоставляетъ Вамъ составить совершенно другія условія, какія признаете наиболее соотвѣтственными къ обезпеченію на этотъ годъ помонастырскихъ имѣній и угодій, съ тѣмъ только, чтобы отъ измѣненія условій не произошло убыли въ доходахъ и не пострадала цѣлость имѣній, а также не было причинено ущерба фольварочнымъ строеніямъ и будущимъ посявамъ.

4) Еслибы, не смотря на облегченіе арендныхъ условій и даже уменьшеніе арендной платы, какія либо помонастырскія имущества или угодья не могли быть отданы въ аренду, по неявкѣ желающихъ, въ такомъ случаѣ Ваше Превосходительство въ правѣ оставить, на будущее время, казенное управленіе, съ 1 Іюля сего года, на основаніяхъ, какія признаете наиболее выгодными, и которыя Правительственная Коммисія предоставляетъ Вашему усмотрѣнію, въ той увѣренности, что озаботитесь объ устройствѣ администраціи въ видѣ аренды, такъ, что управляющій не будетъ обязанъ уплачивать въ Казну извѣстное, опредѣленное количество денегъ. Главная задача означеннаго управленія должна состоять въ томъ, чтобы не требовалось отъ Казны ассигнованія суммъ на покупку рабочаго скота и прочихъ хозяйственныхъ принадлежностей, а также расходовъ на обработку земель, на уплату податей и покупку питей для шинковъ, если эта послѣдняя статья дохода не можетъ быть отдѣльно отдана въ аренду, — но всѣ эти расходы производились изъ мѣстныхъ источниковъ; чтобы обработка земель и посявы на слѣдующій годъ были произведены надлежащимъ образомъ, и приняты были мѣры къ сбыту паствы на мѣстѣ, съ возможно выгоднымъ доходомъ для Казны.

5) По мѣрѣ отдачи въ аренду помонастырскихъ имѣній, слѣдуетъ наблюдать, чтобы по всѣмъ таковымъ имѣніямъ, согласно циркуляру Коммисіи Финансовъ отъ 23 Августа 1826 года, за

2) За podstawę do licytacji lub wydzierżawienia z wolnej ręki wzmiankowanych dóbr i użytków przyjąć należy dochód, aktami zajęcia w zarząd Skarbu i opisanie majątków po-klasztornych wykazany, a w potrzebie może JW. Pan obniżyć nawet, podług uznania swego tę wysokość.

3) Celem obudzenia żywszego współubiegania do dzierżaw w mowie będących, Kommissya Rządowa nie tylko nie ścieśnia JW. Pana dotychczasowymi warunkami dzierżawnymi, jakie dla dóbr rządowych są wskazane, ale upoważnia go do ułożenia innych zupełnie warunków, jakie uzna za najwłaściwsze dla zabezpieczenia przez ten rok dóbr i użytków po-klasztornych, zastrzegając jedynie, żeby na zmianie téj warunków, ani pewność dochodów wydzierżawionych, ani téż całość dóbr, jak również istniejący stan budowli folwarcznych i następne obsiewy, nie doznały uszczerbku.

4) Gdyby pomimo przystępności warunków dzierżawnych, a nawet obniżenia ceny, które z dóbr lub użytków po-klasztornych, dla braku pretendentów, wydzierżawione być nie mogły, mocen będzie JW. Pan utrzymać w nich od dnia 1 Lipca r. b. dalszą administrację skarbową, na zasadach które Kommissya Rządowa właściwemu jego uznaniu pozostawia, w tém przekonaniu, że JW. Pan dołożył zechce starania, aby takowa administracya była raczej rodzajem dzierżawy, tém tylko różniąc się od dzierżawy właściwej, że administrator nie miałby obowiązku uiszczania Skarbowi pewnej, stale oznaczonej opłaty, a której to administracyi głównym zadaniem być winno, żeby od Skarbu nie żądano nakładów na narzędzia, inwentarze i wszelkie potrzeby gospodarskie, ale żeby wszystkie roboty, jako téż opłata podatków, zakup trunków do propinacyi, gdzie takowa istnieje i odzielnie nawet od dóbr nie mogłaby być wydzierżawiona, zaspokajane były ze źródeł miejscowych, a uprawa pól, i należyty ich obsiew na rok przyszły, aby odpowiednio były zabezpieczone, jak również, żeby środki zużycia paszy, na miejscu zostały obmyślane, przy zapewnieniu odpowiedniego z niej dla Skarbu dochodu.

5) W miarę wydzierżawienia dóbr po-klasztornych dopilnować wypada, iżby z każdych takich dóbr złożony był Rządowi Gubernialnemu, w zastosowaniu się do ogólnego roz-

№ 54,618/9,472, былъ представленъ Губернскому Правленію подробный отчетъ за все время казеннаго управленія этими имѣніями.

Правительственная Коммисія надѣется, что предоставленное Вашему Превосходительству право распоряжаться безъ всякихъ стѣсненій по сему предмету, доставить Вамъ возможность изъба-вить Казну, съ 1 Іюля сего года, отъ обязанности содержать въ помонастырскихъ имѣніяхъ казенное управленіе до окончатель-наго ихъ устройства.

Варшава, 11 (23) Іюня 1865 года.

№ 30,430/7,580.

№ 28.

О предоставленіи Губернскому Правленію права разрѣшать отчужденіе и раздѣлъ недвижимыхъ имуществъ упразднен-ныхъ монастырей, состоящихъ въ вѣчной арендѣ или эффе-тевическомъ владѣніи.

(30 Іюня (12 Іюля) 1865 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ числѣ оставшихся послѣ упраздненныхъ монастырей, не-движимыхъ имуществъ, поступившихъ въ вѣдѣніе Казны Царства, на основаніи указа о Римско-Католическихъ монастыряхъ 27 Октября (8 Ноября) 1864 года, находятся нѣкоторыя недвижимо-сти, состоящія въ вѣчной арендѣ или эффе-тевическомъ владѣніи у частныхъ лицъ. Такого рода недвижимости, по свойству свое-му, не могутъ быть владѣтелями оныхъ ни отчуждаемы, ни дѣли-мы, безъ дозволенія на то собственника (dominii directi). Съ по-ступленіемъ имуществъ упраздненныхъ монастырей въ вѣдѣніе Казны, само собою разумѣется, всѣ подобнаго рода дозволенія, по отношенію къ означеннымъ имуществамъ, зависать уже отъ Казны. Такъ какъ по постановленію Совѣта Управленія отъ 24 Октября (5 Ноября) 1852 года, всѣ подобныя разрѣшенія въ ка-

перѣзаченія Коммисіи Скарбу з дня 23 Сіерпня 1826 року за Nr. 54,618/9,472, rachunek szczegółowy admini-stracyjny, за cały czas prowadzonego w nich zarządu skar-bowego.

Wreszcie Kommissya Rządowa spodziewa się, że zostawio-ny JW. Panu wolny wybór środków działania postawi go w mo-żności uwolnienia Skarbu z dniem 1 Lipca r. b. od ciężaru pro-wadzenia w majątkach po klasztornych dalszej administracji skar-bowej na tak długo, dopóki majątki te stałego przeznaczenia nie otrzymają.

в Warszawie, d. 11 (23) Czerwca 1865 roku.

Nr. 30,430/7,580.

№ 28.

Upoważnienie dla Rządu Gubernialnego do wydawania po-zwoleń na alienowanie i dzielenie nieruchomości po-klasztor-nych, zostających w wieczysto-dzierżawném lub emfiteuty-czném posiadaniu osób prywatnych.

(d. 30 Czerwca (12 Lipca) 1865 roku)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Pomiędzy realnościami po-klasztornymi, zajętemi na Skarb Królestwa, w wykonaniu ukazu z dnia 27 Października (8 Listo-pada) 1864 roku o klasztorach Rzymsko-Katolickich, znajdują się nieruchomości zostające w wieczysto-dzierżawném lub emfiteuty-czném posiadaniu osób prywatnych. Nieruchomości tego rodzaju z natury swojej nie mogą być przez ich posiadaczy alienowane i dzielone, bez zezwolenia dominii directi. Z przejęciem majątków klasztornych na Skarb Królestwa, udzielanie takich zezwoleń, co do pomienionych nieruchomości, zależy tém samém od Władz Skarbowych. Ponieważ zaś z mocy postanowienia Rady Admi-nistracyjnej z dnia 24 Października (5 Listopada) 1852 r., wyda-

зенныхъ имуществахъ зависать отъ Губернскихъ Правленій, Правительственная Коммисія, согласно съ симъ постановленіемъ и дѣйствующими правилами, предоставляетъ право Губернскому Правленію разрѣшать владѣльцамъ недвижимыхъ имуществъ упраздненныхъ монастырей отчужденіе или раздѣлъ состоящихъ въ ихъ владѣніи имуществъ.

Варшава, 30 Іюня (12 Іюля) 1865 года.

№ 33,717.

№ 29.

Распоряженіе о томъ, что костельныя и прочія зданія, принадлежащія нищенствующимъ и прочимъ монастырямъ, коихъ имущества перешли въ вѣдѣніе Казны, должны быть застрахованы отъ огня въ Страховомъ Управленіи.

(10 (22) Іюля 1865 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Страховое Управленіе, въ рапортѣ своемъ отъ 24 Марта (5 Апрѣля) сего года, за № 10,781/2,054, Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, объяснивъ, что постановленіемъ Совѣта Управленія, объявленнымъ въ выпискѣ изъ журнала засѣданія 19 (31) Октября 1856 года, № 15,306, нищенствующие монастыри освобождены отъ обязанности застрахованія отъ огня своихъ костеловъ и принадлежащихъ къ нимъ зданій, и что, до упраздненія этихъ монастырей, страховые платежи не были съ нихъ вносимы, — вошло съ вопросомъ: не слѣдуетъ ли, въ настоящее время, по случаю поступленія, на основаніи Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года, по-монастырскихъ имуществъ въ вѣдѣніе Казны, застраховать отъ огня означенные монастыри и принадлежащія къ нимъ зданія

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, которой этотъ вопросъ переданъ былъ на обсужденіе Правительственной Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, признала

ваніе подобныхъ зezwoлеń w dobrach rządowych, należy do attrybucyi Rządów Gubernialnych, przeto w myśl powołanego postanowienia, Kommissya Rządowa na zasadach istniejących co do dóbr rządowych, upoważnia Rząd Gubernialny do wydawania w mowie będących zezwoleń, posiadaczom realności po-klasztorach.

w Warszawie, d. 30 Czerwca (12 Lipca) 1865 r.

Nr. 33,717.

№ 29.

Rozporządzenie, iż kościoły, klasztory i inne zabudowania do klasztorów jałmużniczych należące, tudzież wszelkie zabudowania innych zakonów, których majątki przeszły w za-wiadywanie Skarbu, mają być ubezpieczone od ognia w Dy-rekcyi Ubezpieczeń.

(d. 10 (22) Lipca 1865 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Dyrekcya Ubezpieczeń w przedstawieniu swém z dnia 24 Marca (5 Kwietnia) r. b. Nr. 10,781/2,054, do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych uczynioném, wyjaśniając, że klasztory jałmużnicze decyzyą Rady Administracyjnej Królestwa, objawioną przez wypis z protokołu jęj posiedzenia z dnia 19 (31) Października 1856 roku Nr. 15,306, uwolnione zostały od obowiązków ubezpieczenia swoich kościołów i należących do nich zabudowań, i że, po datę zniesienia tychże klasztorów, składki ogniowej nie opłacały, zrobiła zapytanie, czy z powodu przejścia w myśl Najwyższego aktu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 roku majątków po-klasztornych w zawiadywanie Skarbu, nie wypadłoby obecnie takich klasztorów z ich zabudowaniami zabezpieczyć od ognia.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, mając sobie przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych

его заслуживающимъ особеннаго вниманія, по причинѣ могущихъ произойти для Казны убытковъ, въ случаѣ пожара въ помонастырскихъ зданіяхъ.

Вслѣдствіе сего, Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію застраховать въ Страховомъ Управленіи не только костелы и другія зданія, принадлежащія къ нищенствующимъ монастырямъ, но и всѣ зданія прочихъ монастырей, которыхъ имущества перешли въ вѣдѣніе Казны, если сіи послѣднія окажутся незастрахованными до настоящаго времени, и наблюдать, чтобы страховые платежи, причитающіеся съ предположенныхъ къ застрахованію и застрахованныхъ уже зданій, если обязанность эта въ имѣніяхъ, отданныхъ въ аренду, не возложена на арендаторовъ, вносимы были изъ общихъ доходовъ, въ видѣ авансовъ, а документы о произведенныхъ расходахъ представлены были, немедленно, въ Правительственную Коммисію, для покрытія авансовъ изъ соотвѣтственныхъ помонастырскихъ суммъ.

Варшава, 10 (22) Іюля 1865 года.

№ 19,006/5,606.

№ 30.

О принятіи въ вѣдѣніе Казны имущества и капиталовъ, принадлежащихъ эмеритамъ изъ бѣлаго духовенства.

(27 Сентября (9 Октября) 1865 года.)

Н Гражданскому Губернатору.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Постановленіемъ Учредительнаго Комитета отъ 17 (29) Іюля сего года, объявленнымъ въ выпискѣ изъ журнала 80-го засѣданія, опредѣлено принять въ вѣдѣніе Казны всѣ имущества и капиталы, принадлежащіе эмеритамъ изъ бѣлаго духовенства.

Въ исполненіе сего постановленія, а также вслѣдствіе отзыва Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 19 (31) Августа сего года, № 26,881/6,784, Правительственная Коммисія, препровождая при семъ вѣдомость о количествѣ и родѣ

одстапiony ten przedmiot do załatwienia, uznala takowy zaslugujacym na szczegolna uwage, a to ze wzgledu na straty, jakieby dla Skarbu mogly wyniknac, wrazie pogorzeli zabudowan po-klasztornych.

W tym celu poleca Rzadowi Gubernialnemu, aby nie tylko kościoły, klasztory i inne zabudowania, do zakładów jałmużniczych należące, ale także i wszelkie zabudowania innych zakonów, których majątki przeszły w zawiadywanie Skarbu, jeśli te ostatnie nie są dotąd zabezpieczone od ognia, w Dyrekcyi Ubezpieczeń zaasekurował i składkę ogniową tak z zabudowań zabezpieczyc się mających, jak niemniej z zabudowań już zabezpieczonych, o ile obowiązek ten w majątkach wydzierżawionych nie ciąży dzierżawców, z wpływów ogólnych sposobem awansu opłacał, i dowody wypłat dla pokrycia awansu właściwemi funduszami poklasztornymi, zaraz Kommissyi Rządowej przedstawił.

Warszawa, d. 10 (22) Lipca 1865 roku.

Nr. 19,006/5,606.

№ 30.

Polecenie zajęcia w zarząd Skarbu majątków i funduszków Księży emerytów świeckich.

(d. 27 Września (9 Października) 1865 r.)

Do Gubernatora Cywilnego N.

KOMMISSYA RZADOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Decyzją Komitetu Urządzającego z dnia 17 (29) Lipca r. b. objawioną przez wypis z protokołu posiedzenia 80-go postanowiono, zająć w zarząd Skarbu Królestwa wszelkie majątki i fundusze Księży emerytów świeckich.

W wykonaniu tej decyzji, jako też czyniąc zadosyć odezwie Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 26,881/6,784, Kommissya Rządowa, przy załączeniu wykazu objaśniającego o ilości i rodzaju funduszków i dochodów, na utrzy-

капиталовъ и доходовъ, предназначенныхъ на содержаніе священниковъ-эмеритовъ, имѣетъ честь просить Ваше Превосходительство сдѣлать распоряженіе о безотлагательномъ принятіи въ вѣдѣніе Казны всѣхъ суммъ, принадлежащихъ пенсіонерамъ благаго духовенства Сandomирской Епархіи

Изложенное должно быть исполнено со всевозможною скоростію, согласно инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ, отъ 21 Ноября (3 Декабря) минувшаго года, № 57,152/21,580, о принятіи въ вѣдѣніе Казны имущества упраздненныхъ монастырей.

О времени поступления въ вѣдѣніе Казны имущества священниковъ-пенсіонеровъ благоволите Ваше Превосходительство увѣдомить Правительственную Коммисію, дабы она могла сдѣлать необходимыя распоряженія къ открытію для Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ кредита на содержаніе священниковъ-пенсіонеровъ.

Варшава, 27 Сентября (9 Октября) 1865 года.

№ 43,498/15,361.

№ 31.

О томъ, что установленные Правительствомъ подати и сборы съ помонастырскихъ имѣній должны быть относимы на счетъ доходовъ съ этихъ же имѣній.

(6 (18) Декабря 1865 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Учредительный Комитетъ постановленіемъ, объявленнымъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства выпискою изъ журнала 71-го засѣданія его 14 (26) Іюня 1865 года, опредѣлилъ: что всѣ установленные Правительствомъ подати и сборы, причитающіеся съ мужскихъ и женскихъ штатныхъ и сверхштатныхъ монастырей въ Царствѣ, должны быть относимы на счетъ доходовъ съ помонастырскихъ имѣній, перешедшихъ въ заведываніе Казны.

маніе Ксiеży эмеритовъ przeznaczonych, ma zaszczyt wezwać JW. Pana, aby polecił dopełnić bezwłocznie zajęcie w zawiadywanie Skarbu, wszelkich fundusów należących do Ksieży эмеритовъ świeckich w Dyecezyi Sandomierskiej.

Czynność ta dokonana być winna z wszelkim możliwym pośpiechem, oraz w ścisłym zastosowaniu się do instrukcyi, jaka rozporządzeniem Kommissyi Skarbu z dnia 21 Listopada (3 Grudnia) r. z. Nr. 57,152/21,580, do zajęcia w zarząd Skarbu majątków po-klasztornych wydana została.

O dacie nastąpnego zajęcia majątku Ksieży эмеритовъ, raczy JW. Pan Kommissyę Rządową wcześniej zawiadomić, gdyż od tego zależy będzie wydanie w właściwym czasie stosownego zarządzenia, do otworzenia kredytu do dyspozycyi Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, na utrzymanie Ksieży эмеритовъ.

w Warszawie, d. 27 Września (9 Października) 1865 r.

Nr. 43,498/15,361.

№ 31.

Podatki i składki przez Rząd ustanowione, przypadające z dóbr po-klasztornych, mają być zaspakajane z dochodów tychże dóbr.

(d. 6 (18) Grudnia 1865 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Komitet Urządzający, decyzją objawioną Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, przez wypis z protokołu 71-go posiedzenia swojego z dnia 14 (26) Czerwca 1865 r. postanowił: „że wszystkie ustanowione przez Rząd podatki i składki, przypadające z męzkich i żeńskich klasztorów, tak etatowych jak i nieetatowych w Królestwie, mają być zaspakajane z dochodów majątków po-klasztornych, przeszłych w zawiadywanie Skarbu.“

O dobrach rządowych.

Правительственная Коммисія, давая знать Губернскому Правленію о таковомъ постановленіи, поручаетъ ему, впредь до окончательнаго приведенія въ порядокъ, по штатамъ, всѣхъ расходовъ, лежащихъ на поступившихъ въ завѣдываніе Казны помонастырскихъ имѣнійхъ, всѣ казенныя подати, а также общественныя сборы и складки, причитающіяся съ мужскихъ и женскихъ, штатныхъ и сверхштатныхъ монастырей, предписать относить на счетъ текущихъ доходовъ съ помонастырскихъ имуществъ, и производить эти расходы въ видѣ аванса, впредь до дальнѣйшаго распоряженія.

Варшава, 6 (18) Декабря 1865 года.

Исправляющій должность Директора Отдѣленія
(подписано) *Домбровский.*

№ 34,353/12,473.

№ 32.

Распоряженіе, объясняющее въ финансовомъ отношеніи Высочайшій указъ объ устройствѣ Римско-Католическаго духовенства.

(4 (16) Февраля 1866 года.)

Н Гражданскому Губернатору.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Финансовъ Казначейства.

При предписаніи Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 28 Декабря (9 Января) 1865/6 года, за № 632/120, Ваше Превосходительство получили Высочайшій указъ, состоявшійся 14 (26) Декабря 1865 года, объ устройствѣ свѣтскаго Римско-Католическаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ, съ приложенными къ тому же указу штатомъ и дополнительными правилами.

Поэтому Вашему Превосходительству уже извѣстно, что по силѣ 24 статьи сего указа, недвижимыя имущества и капиталы, принадлежащіе этому духовенству и всѣмъ духовнымъ Римско-

Завидамияя о такой decyzji Rząd Gubernialny, Kommissya Rządowa poleca mu, aby zanim wydatki wszelkie, do majątków po-klasztornych, w zawiadywanie Skarbu przesłanych, przywiązane stale, etatem uregulowane będą, wszelkie podatki skarbowe, niemniej opłaty i składki publiczne, przypadające z męzkich i żeńskich klasztorów tak etatowych jak i nieetatowych, zaspakajac rozkazał z wpływów bieżących funduszków po-klasztornych, i wydatki te skutecznie sposobem awansu, aż do dalszej dyspozycji.

w Warszawie, d. 6 (18) Grudnia 1865 r.

p. o. Dyrektora Wydziału
(podpisano) *Dąbrowski.*

Nr. 34,353/12,473.

№ 32.

Rozporządzenie, rozwijające pod względem skarbowym ukaz NAJWYŻSZY o urządzeniu duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego.

(d. 4 (16) Lutego 1866 r.)

Do Gubernatora Cywilnego N.

DYREKTOR GŁÓWNY, PREZYDUJĄCY W KOMMISSYI RZĄDOWEJ PRZYZOCHÓW I SKARBU.

Przy rozporządzeniu Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 28 Grudnia (9 Stycznia) 1865/6 roku, za Nr. 632/120, otrzymałeś JW. Pan Najwyższy ukaz, wydany w dniu 14 (26) Grudnia 1865 roku o urządzeniu świeckiego duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego w Królestwie Polskiem, z dołączeniem do tegoż ukazu etatu i dodatkowych przepisów.

Wiadomo zatem JW. Panu, że w myśl artykułu 24-go tegoż ukazu, majątki nieruchome i kapitały należące do duchowieństwa i do instytutów duchownych Rzymsko-Katolickich, jako to: do

Католическимъ учреждениямъ, какъ-то: приходамъ, капитуламъ, церквамъ, семинаріямъ, консисторіямъ и т. п., поступаютъ въ вѣдѣніе и распоряженіе Казны, на основаніи указаній, изложенныхъ въ тѣхъ же дополнительныхъ правилахъ.

Согласно § § 1 и 2-му этихъ правилъ имѣютъ немедленно поступить въ вѣдѣніе Казны:

1) земли, какъ населенныя, такъ и ненаселенныя, какого бы наименованія и рода онѣ ни были, также отдѣльные лѣса, луга, пастбища, рыбныя ловли, мельницы и проч.;

2) всѣ тѣ изъ принадлежащихъ свѣтскому духовенству Римско-Католическому и духовнымъ Римско-Католическимъ учреждениямъ и институтамъ домовъ и строеній, которые не нужны для помѣщенія и необходимаго хозяйства самого духовенства и церковно-служителей, или доселѣ отдавались въ немѣ; и

3) капиталы, какъ наличные, такъ и иные, помѣщенные въ Польскомъ Банкѣ, или обезпеченные частными имѣніями, образовавшіеся изъ пожертвованій Правительства и частныхъ лицъ, въ томъ числѣ и соединенные съ духовными обязанностями.

Не поступаютъ же въ Казну, по объясненіямъ, находящимся въ концѣ тѣхъ же двухъ первыхъ параграфовъ дополнительныхъ правилъ:

a) тѣ изъ церковныхъ и духовныхъ земель, которыя, въ силу Высочайшаго указа 19 Февраля (2 Марта) 1864 года объ устройствѣ крестьянъ, поступили въ собственность послѣднихъ;

b) пространства земли, находящіяся подъ зданіями церковными и подъ строеніями, занимаемыми приходскимъ духовенствомъ, и церковно-служителями;

c) земли, заключающіяся въ церковныхъ и кладбищныхъ оградахъ;

d) состоящія при усадьбахъ священно-и церковно-служителей, сады и огороды, пространствомъ не свыше шести морговъ, при каждой приходской церкви, и

e) капиталы строительные, то есть тѣ, которые специально предназначены на поддержку и возобновленіе церковныхъ строеній.

Сверхъ того, въ § 3-мъ тѣхъ же правилъ опредѣлено: что имущества, принадлежащія духовенству и духовнымъ Римско-

probostw, kapituł, kościołów, seminaryj, konsystorzów i t. p., przechodzą pod zarząd i rozporządzenie Skarbu, podług zasad w wzmiankowanych przepisach dodatkowych przywiedzionych.

Stosownie do §§ 1 i 2-go tychъ przepisów, niezwłocznie przejść winny pod zarząd Skarbu:

1) grunta tak osiedlone jak i nieosiedlone, jakiegobądź nazwiska i rodzaju, również oddzielne lasy, łąki, pastwiska, rybołówstwa, młyny i t. p.;

2) wszelkie domy i zabudowania należące do świeckiego Rzymsko-Katolickiego duchowieństwa i instytutów duchownych Rzymsko-Katolickich, które nie są potrzebne dla pomieszczenia, oraz konieczne dla gospodarstwa, tak samych duchownych jako też sług kościelnych, lub które dotąd były wydzierżawione;

3) fundusze, tak w gotówce jak i inne złożone w Banku Polskim lub zabezpieczone na dobrach prywatnych, powstałe z ofiar Rządu i osób prywatnych, w tej liczbie i te, które połączone są z duchownymi zobowiązaniami.

Не przechodzą zaś do Skarbu, podług objaśnień znajdujących się przy końcu dwóch pierwszych paragrafów dodatkowych przepisów:

a) grunta kościelne i duchowne, które w myśl Najwyższego ukazu z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. o urządzeniu włóścian, przeszły na własność tych ostatnich;

b) grunta znajdujące się pod zabudowaniami kościelnymi i pod budowlami zajmowanymi przez duchownych parafialnych i służbę kościelną;

c) grunta znajdujące się wewnątrz ogrodzeń kościelnych i cmentarzów;

d) ogrody fruktowe i warzywne, znajdujące się przy osadach księzych i służby kościelnej, przy każdym parafialnym kościele, liczące nie więcej nad 6 morgów przestrzeni, i

e) kapitały budowlane, t. j. wyłącznie przeznaczone na reparację i restaurację kościelnych budowli.

Oprócz tego w § 3-m tychъ samychъ przepisówъ postanowiono: że majątki, należące do duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego

Католическимъ учреждениямъ, должны быть сданы въ Казну всѣмъ присвоеннымъ симъ имуществамъ, инвентаремъ (fundi instructi); хлѣбъ же и прочіе наличные хозяйственные запасы остаются въ пользу лицъ и учреждений, отъ коихъ сказанныя имущества поступаютъ въ Казну.

Параграфомъ 8-мъ сказанныхъ правилъ, возложено на Главныхъ Директоровъ Правительственныхъ Коммисій Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а равно Финансовъ и Казначейства: сдѣлать надлежащія распоряженія относительно приѣма въ казенное вѣдѣніе всѣхъ вышеупомянутыхъ духовныхъ имуществъ и капиталовъ.

Посему, озабочиваясь скорѣйшимъ приведеніемъ въ исполненіе таковыхъ Высочайшихъ постановленій, и притомъ, хотя въ тѣхъ же правилахъ и указанъ общій порядокъ дѣйствій по сему предмету, однако, имѣя въ виду, сколь желательно, чтобы приѣмъ имуществъ свѣтскаго духовенства и Римско-Католическихъ духовныхъ учреждений, а равно и сдача сего имущества въ распоряженіе Казны, совершились въ цѣломъ край однообразно, и со всевозможною быстротою, а также съ цѣлю предупрежденія всякихъ могущихъ встрѣтиться при исполненіи сего недоумѣній, я, по соглашенію съ Главнымъ Директоромъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, имѣю честь предложить Вашему Превосходительству слѣдующее:

1) По полученіи сего, Ваше Превосходительство, согласно § 9-му дополнительныхъ къ Высочайшему указу 14 (26) Декабря 1865 года правилъ, не оставите командировать немедленно до вѣренныхъ чиновниковъ для протоколярнаго приѣма въ вѣдѣніе Казны всѣхъ подлежащихъ сему духовныхъ имуществъ, принадлежащихъ, какъ приходскому Римско-Католическому духовенству, такъ и всѣмъ Римско-Католическимъ духовнымъ учреждениямъ и институтамъ, во вѣренной Вамъ губерніи находящимся, снабдивъ тѣхъ чиновниковъ надлежащими по сему предмету наставленіями, и не замедлите, сверхъ того, сдѣлать всѣ прочія, зависящія отъ Васъ по сему дѣлу примѣнительно къ сказаннымъ правиламъ, нужныя дополнительные распоряженія.

2) Для однообразія въ дѣйствіи командированныхъ Вами чиновниковъ, Ваше Превосходительство получите отъ Главнаго Директора Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ нужное число экземпляровъ печатнаго протокола о приѣмѣ въ

и такихъ же духовныхъ институтовъ, oddane być winny Skarbowi z całym należącym do tych majątków inwentarzem (fundi instructi). Zboże zaś i inne gospodarskie zapasy w naturze pozostawione będą na korzyść tych osób i instytucji, od których wyż rzezonny majątek przechodzi do Skarbu.

§ 8-m wspomnianych przepisów na Dyrektorów Głównych Komisji Rządowych Spraw Wewnętrznych i Duchownych, tudzież Przychodów i Skarbu włożony został obowiązek wydania stosownych rozporządzeń co do przyjęcia pod zarząd Skarbu wszystkich wyżej wzmiankowanych dóbr i kapitałów duchownych.

Dla tego, w celu jak najprędzszego wprowadzenia w wykonanie takowych Najwyższych postanowień, a przytém mając na względzie, że jakkolwiek w przepisach tych wskazany został porządek ogólny postępowania w tym przedmiocie; to jednak byłoby pożądanem, aby przyjmowanie dóbr świeckiego duchowieństwa, oraz Rzymsko-Katolickich duchownych instytucji, tudzież oddanie tych dóbr w zarząd Skarbu dopełnionem zostało w całym kraju jednostajnie i z jak największą szybkością, niemniej zapobiegając wszelkim wydarzyć się mogącym przy wykonaniu niniejszego wątpliwościom, za porozumieniem się z Dyrektorem Głównym Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, mam zaszczyt zakommunikować JW. Panu co następuje:

1) Za otrzymaniem niniejszego, JW. Pan w myśl § 9-go dodatkowych przepisów do Najwyższego ukazu z dnia 14 (26) Grudnia 1865 r., nieomieszkaż natychmiast przeznaczyć zaufanych urzędników dla protokółarnego przyjęcia w zarząd Skarbu wszelkich dóbr, należących tak do duchowieństwa parafialnego Rzymsko-Katolickiego, jako też wszystkich duchownych Rzymsko-Katolickich instytucji i zakładów, znajdujących się w gubernii pod jego kierunkiem zostającej, i udzielić tymże urzędnikom odpowiednie w tym przedmiocie instrukcje, a obok tego wydać wszelkie inne dodatkowe rozporządzenia, jakie JW. Pan, w zastosowaniu się do pomienionych przepisów, za właściwe uznasz.

2) Dla jednostajnego działania wyznaczonych urzędników, otrzymasz JW. Pan od Dyrektora Głównego Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych potrzebną ilość drukowanych egzemplarzy protokółów przyjęcia i oddania w zarząd

вѣдѣніе Казны таковыхъ имуществъ и капиталовъ, и, вмѣстѣ съ тѣмъ, для соображеній Вашихъ по сему предмету, препровождена изъ упомянутой Коммисіи печатная вѣдомость всѣмъ недвижимымъ имѣніямъ, землямъ, домамъ, капиталамъ и другимъ имуществамъ, принадлежащимъ каждому порознь изъ Римско-Католическихъ приходовъ и духовныхъ учреждений въ Царствѣ Польскомъ находящихся, во сколько свѣдѣнія сіи могли быть извлечены изъ духовныхъ описей, хранящихся въ архивахъ Духовнаго Отдѣленія Правительственной Коммисіи. Само собою разумѣется, свѣдѣнія эти не могутъ далеко считаться полными, наличныхъ земель и имуществъ подуховныхъ, безъ сомнѣнія, окажется въ дѣйствительности гораздо болѣе.

3) Такъ какъ въ § 11 вышеупомянутыхъ дополнительныхъ правилъ сказано: что въ каждой мѣстности пріемъ недвижимаго имущества свѣтскаго духовенства и духовныхъ учреждений начинается преимущественно съ имѣній, которыя отличаются своею значительностію, то, на основаніи сего, командированные Вашимъ Превосходительствомъ чиновники должны начать свои дѣйствія пріемомъ въ вѣдѣніе Казны отдѣльныхъ имѣній, фольварковъ и другихъ отдѣльныхъ болѣе значительнаго пространства земель, то есть, заключающихъ въ себѣ 90 морговъ и болѣе.

Таковыя имѣнія, фольварки и земли должны быть немедленно взяты въ полное завѣдываніе и распоряженіе Казны; на счетъ же дальнѣйшаго поступленія съ оными, получите отъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства особое распоряженіе.

Что касается до поземельныхъ имѣній пространствомъ менѣе 90 морговъ, то на счетъ ихъ пріема и передачи кому слѣдуетъ, получите вслѣдъ за симъ особое распоряженіе.

4) На основаніи вышеприведенныхъ объясненій, заключающихся въ § 1-мъ дополнительныхъ правилъ, изъемяются отъ поступленія въ вѣдѣніе Казны состоящіе при усадьбахъ священно и церковно-служителей сады и огороды, пространствомъ не свыше шести морговъ, при каждой приходской церкви. Въ случаѣ, еслибы нынѣ состоящіе при какой либо изъ приходскихъ церквей, сады и огороды не имѣли шести морговъ, тогда, недостающее до 6 морговъ количество удобной подъ садъ или огородъ земли (буде таковая удобная къ тому земля имѣется) должно быть до-

Скарбу таковыхъ дѣл и капиталовъ; а одновременно, для ближея вѣдомости въ томъ предметѣ, коммуникованы будѣ JW. Пану черезъ тѣхъ Коммисію друкованы выказъ всѣхъ дѣл не-ручомыхъ, грунтовъ, домовъ, капиталовъ и иныхъ майатковъ, належащихъ по щеголѣ до каждай Рымско-Католической парайи и ду-ховныхъ институтовъ, въ Крѣлествѣ Польскомъ находящихъ сѣ, о иле вѣдомости те повзѣте будѣ могли з актъ кощелньныхъ, описовъ захованыхъ въ архивахъ Вьдзлау Вьзнай Коммисіи Рзодо-вѣй. Само черезъ сѣ розумѣ сѣ, и з вѣдомости те не могутъ будѣ почитаны за вполне комплетне, и безъ вѣтвенія грунтовъ и дѣл по духовныхъ окажѣ сѣ въ речыыыстоѣи далеко вѣеѣй.

3) Понѣва з § 11-мъ вьзѣй взмѣанкованыхъ додатко-выхъ przepisѡвъ powiedziano: zе въ каждай мѣсцовѡсти прѣймо-ване дѣл неручомыхъ швѣекого духовѣнства и духо-вныхъ институтѣй, rozpoczyna сѣ przedewszystkiemъ од майатковъ вѣкшзѣй obszernoѣи, то въ мыслъ нѣнѣйшого, urzѣdnicy wyznaczeni przez JW. Pana, zacząć winni swoje czynnoѣи од прѣйѣѣа въ за-рзздъ Скарбу oddzielnychъ майатковъ, folwarkѡвъ и иныхъ грунтовъ, znaczniejszѣй rozległoѣи, то jest przynajmniej 90 i вѣеѣй morgѡвъ przestrzeni майаѣыхъ.

Dobra takowe, folwarki i grunta powinny будѣ natychmiastъ objęte въ вполне posiadanie i zarzadzъ Скарбу, wzglѣdemъ заъ дал-шого з нѣми postapienia, otrzymasz JW. Panъ osobne од Ком-мисіи Рзадѡвѣй Скарбу rozporzѣdzenie.

Co сѣ заъ тѣѣе майатковъ ziemskich, mniejzѣй jakъ 90 mor-гѡвъ przestrzeni, то о прѣйѣѣи ихъ i oddaniu кому wypadnie, nastapi oddzielne rozporzѣdzenie.

Na zasadzie вьзѣй przytoczonych objaŝnieŋ, zawartychъ въ § 1-mъ dodatkowychъ przepisѡвъ, не przechodzѣ въ zarzadzъ Скарбу ogrody owocowe i warzywne, istniejące przy domachъ Proboszczѡвъ i sługъ кощелньныхъ, przy каждамъ кощелѣ parafialnymъ, не майаѣе вѣеѣй nadъ 6 morgѡвъ przestrzeni. Тамъ заъ гдѣебы takowe o-гроды, przy кощелѡлахъ находяѣе сѣ, не zawieraly 6 morgѡвъ przestrzeni, brakujacy до тѣй илоѣи 6 morgѡвъ gruntъ zdatny pod ogrѡd owocowy lub warzywny (jezeli сѣ taki znajduje), wydzie-

бавлено изъ другихъ по возможности смежныхъ подуховныхъ угодій того же прихода.

5) Не поступающія въ вѣдѣніе Казны, по тому же объясненію въ § 1-мъ дополнительныхъ правилъ, пространства земли, находящіяся подъ церковными зданіями и подъ строеніями, занимаемыми приходскимъ духовенствомъ и церковно-служителями, а также земли заключающіяся въ церковныхъ и кладбищныхъ оградахъ, должны быть поручены надзору: въ городахъ—церковнаго дозора, а въ селеніяхъ—такого же дозора, и подлежащаго Гминнаго Войта.

6) Если для чиновника, принимающаго въ казенное вѣдѣніе подуховныя земли, оказалось бы невозможнымъ при самой первоначальной приемкѣ, формально отдѣлить въ вѣдѣніе ксендза и причта ту часть земли подъ строенія, сады, огороды и проч., которая указана въ пунктѣ а, § 1 дополнительныхъ правилъ, въ такомъ случаѣ, онъ довольствуется объясненіемъ сихъ статей указа и инструкціи ксендзу, причту и наличнымъ постороннимъ свидѣтелямъ, о чемъ и отмѣчается въ протоколѣ. За тѣмъ формальное отмежеваніе вышесказанной остающейся церковной земли, имѣетъ быть произведено въ послѣдствіи по распоряженію Губернскаго Правленія.

7) Какъ на основаніи вышеприведеннаго § 3 дополнительныхъ правилъ, имущества Римско-Католическаго свѣтскаго духовенства и духовныхъ учреждений должны быть сданы въ Казну со всѣмъ, присвоеннымъ имъ инвентарнымъ имуществомъ (fundi instructi), то для отклоненія всякаго недоумѣнія по сему предмету объясняется: что подъ названіемъ инвентарь (fundi instructi) должно разумѣть хозяйственный скотъ, земледѣльческія орудія, всякаго рода постройку, и всѣ хозяйственные снаряды, которые не принадлежатъ къ личной собственности священно или церковно-служителей, но были ими приняты отъ предѣстниковъ по официальнымъ описямъ или документамъ.

Таковой инвентарь долженъ поступить въ распоряженіе Казны въ такомъ количествѣ и видѣ, въ какомъ онъ числится по церковному инвентарю, и въ какомъ полученъ былъ нынѣшнимъ духовнымъ бенефициантомъ или администраторомъ прихода, всякій же въ ономъ убытокъ долженъ быть въ послѣдствіи взысканъ съ виновнаго, по оцѣнкѣ означенной въ церковномъ инвентарѣ.

lonym być winien z innych, o ile można, stykających się poduchownych gruntów tejże parafii.

5) Nie przechodzące pod zarząd Skarbu, na zasadzie tego samego wyjaśnienia w § 1-m dodatkowych przepisów, grunta, zostające pod budowlami kościelnymi i pod zabudowaniami zajmowanymi przez duchownych parafialnych i sługi kościelne, jak również grunta znajdujące się w obrębie kościelnych i cmentarnych ogrodzeń, oddane być winny w miastach pod nadzór dozoru kościelnego, a we wsiach również dozoru kościelnego i właściwego Wójta gminy.

6) Jeżeli urzędnik, obejmujący w zarząd Skarbu grunta poduchowne, przy pierwiastkowym objęciu nie będzie uważał za możliwe wydzielić formalnie na rzecz Księdza i służby kościelnej, taką część gruntu pod budowle, sady, ogrody i t. p., jaka wskazana jest w punkcie a § 1-go dodatkowych przepisów, w takim razie poprzestać winien na wyjaśnieniu tych artykułów ukazu i instrukcyi Księdzu, służbie kościelnej i obecnym obcym świadkom; o czem uczynioną będzie w protokole wzmianka. Formalny zaś pomiar wyżej pomienionych gruntów, zostających się przy kościele, dopełnionym będzie później w skutek rozporządzeń Rządu Gubernialnego.

7) Ponieważ na zasadzie wyżej przywiedzionego § 3-go dodatkowych przepisów, majątek Rzymsko-Katolickiego duchowieństwa świeckiego i duchownych instytutów oddany być winien Skarbowi, z całym należącym do niego inwentarzem (fundi instructi), to dla zapobieżenia wszelkim w téj mierze wątpliwościom objaśnia się: że pod nazwą inwentarza (fundi instructi) rozumieć należy bydło robocze, narzędzia rolnicze, wszelkiego rodzaju zasiewy i wszelkie gospodarskie przyrządy, nie stanowiące osobistej własności duchownych lub sług kościelnych, lecz otrzymane przez nich od ich poprzedników podług urzędowych opisów lub dokumentów.

Inwentarz takowy przejść ma w zarząd Skarbu w takim samym stanie i ilości, w jakiej był zapisany w spisie własności kościelnej, i w jakiej był otrzymany przez teraźniejszego beneficjara duchownego lub administratora parafii; wszelki zaś w nim ubytek ściągnąć należy następnie od winnego, stosownie do wartości, w spisie kościelnym podanej.

8) Изъ этого инвентаря (fundi instructi) могутъ быть однакоже оставлены для употребленія священника по дѣламъ прихода двѣ лошади съ упряжью, а также въ его пользу могутъ быть оставлены двѣ коровы и нѣсколько овецъ не свыше 10, ежели все это числится по описи церковнаго имущества и имѣется на лицо, притомъ если приходскій священникъ обяжется протокольно содержать весь этотъ инвентарь въ исправности на свой счетъ и передать въ цѣлости своему преемнику.

Притомъ въ распоряженіи священника и причта, должны быть оставлены экипажъ, телега, домашняя утварь и мебель, хотя бы даже все это было внесено въ инвентарь или опись.

9) Живой инвентарь (fundi instructi) или скотъ всякаго рода, принадлежащій какому либо изъ вышеупомянутыхъ духовныхъ имѣній (за исключеніемъ того, который на основаніи предыдущей статьи будетъ оставленъ въ пользу и для употребленія мѣстныхъ священниковъ), въ избѣжаніе расходовъ на содержаніе онаго, долженъ быть немедленно проданъ съ публичнаго торга, въ сокращенный срокъ, въ ближайшемъ городѣ или мѣстечкѣ, по распоряженію и подъ отвѣтственностію подлежащаго Гражданскаго Уѣзднаго Начальника, Президента или Бургомистра; деньги же, вырученныя съ таковой продажи, должны быть немедленно внесены въ Уѣздное Казначейство.

До наступленія однакоже продажи такового скота духовный бенефициантъ или ксендзъ обязанъ кормить скотъ и содержать припасами изъ хозяйства на церковныхъ земляхъ, довольствуясь за то обыкновеннымъ отъ этого скота хозяйственнымъ доходомъ.

10) Кромѣ содержанія въ хорошемъ состояніи помянутаго скота, до продажи онаго съ публичнаго торга, командированные чиновники возложить на обязанность священника отдать подъ надзоръ церковнаго дозора и мѣстнаго Гминнаго Войта или Бургомистра, такое количество зерноваго хлѣба и другихъ сѣмянъ, какое будетъ необходимо для весенняго посѣва на церковныхъ или институтскихъ земляхъ (согласно лежащей на немъ обязанности по церковному инвентарю).

11) Какъ отъ замедленія въ скорѣйшемъ приѣмѣ и передачѣ въ вѣдѣніе Казны, всякаго рода подуховныхъ земель и другихъ имѣній, указанныхъ въ 1 статьѣ дополнительныхъ къ Высочайшему указу 14 (26) Декабря 1865 года правилъ, могли бы по-

Z inwentarza tego (fundi instructi) mogą być jednak zostawione do użytku Księdza w interessach parafii, para koni z uprzężą, jak również na jego korzyść pozostawione być mogą dwie krowy i kilka owiec, nie więcej jak 10, jeżeli to wszystko zamieszczone jest w spisie własności kościelnej i znajduje się na miejscu, i jeżeli przytém Proboszcz protokólnie zobowiąże się utrzymywać inwentarz rzeczony w należytych stanie, swoim kosztem. i przekazać go w całości swojemu następcy.

Nadto do użytku Proboszcza i służby kościelnej zostawiać należy powóz, wóz, sprzęty domowe i meble, chociażby to wszystko nawet zapisane było w inwentarzu czyli spisie kościelnym.

9) Inwentarz żywy (fundi instructi) czyli bydło wszelkiego rodzaju, należące do któregokolwiek z wyżej wzmiankowanych majątków duchownych (z wyłączeniem tego, co na mocy poprzedzającego artykułu zostawionem być ma do użytku i na korzyść miejscowych duchownych), w celu uniknienia wydatków na utrzymanie onego, natychmiast ma być sprzedanem przez publiczną licytację, w skróconym terminie, w najbliższem mieście lub miasteczku, z rozporządzenia i pod odpowiedzialnością właściwego Naczelnika Cywilnego Powiatu, Prezydenta lub Burmistrza; pieniądze zaś ze sprzedaży takowej otrzymane, niebawem do Kassy powiatowej wniesione być winny.

Zanim jednakże sprzedaż takowa nastąpi, duchowny beneficjant lub ksiądz obowiązany dostarczać paszy bydłu i utrzymywać go z zapasów gospodarstwa na gruntach kościelnych, przedstawiając na zwyczajnych gospodarskich z tego bydła przychodach.

10) Oprócz utrzymania w dobrym stanie wzmiankowanego bydła, do czasu sprzedaży onego przez licytację; urzędnicy delegowani zobowiążą Proboszcza do oddania, pod nadzór dozoru kościelnego i miejscowego Wójta gminy lub Burmistrza, taką ilość zboża w ziarnie i innych nasion, jaka do obsiewu wiosennego gruntów kościelnych lub instytucyjnych potrzebną będzie (a to w myśl ciążącego go obowiązku, podług inwentarza kościelnego).

11) Gdy skutkiem opóźnienia w prędkiem odbiorze i oddaniu w zarząd Skarbu wszelkiego rodzaju po-duchownych gruntów i innych dóbr wskazanych w art. 1-m dodatkowych przepisów do Najwyższego ukazu z dnia 14 (26) Grudnia 1865 roku, mogłyby

слѣдовать важныя неудобства и ущербъ казеннаго интереса, то, для отвращенія сего, командированные Вашимъ Превосходительствомъ чиновники должны немедленно и прежде всего заняться скорѣйшимъ принятіемъ и передачею въ завѣдываніе Казны упомянутыхъ земель и имѣній.

Касательно имѣющихъ поступить въ распоряженіе Казны духовныхъ капиталовъ и всѣхъ домовъ и строеній, кои не нужны для помѣщенія самаго духовенства и необходимаго хозяйства, или доселѣ отдавались въ наймы, сказанные чиновники, въ видахъ скорѣйшаго занятія и приѣма въ вѣдѣніе Казны самыхъ земель и другихъ вышеупомянутыхъ земскихъ имѣній, могутъ ограничиться только указаніемъ въ протоколъ таковыхъ домовъ, строеній и капиталовъ, съ отобраніемъ всѣхъ относящихся къ онымъ документовъ, которые и должны быть приложены къ протоколу.

На счетъ дальнѣйшихъ дѣйствій, относительно этихъ домовъ и капиталовъ, послѣдуютъ особые распоряженія.

12) Согласно § 12 дополнительныхъ правилъ, отряженные Вашимъ Превосходительствомъ чиновники, прибывъ на мѣсто, должны заблаговременно пригласить для содѣйствія въ порученномъ имъ дѣлѣ, кромѣ подлежащаго Военно-участковаго Начальника и Войта Гмины или Бургомистра, также мѣстнаго Декана, и то духовное лицо, изъ чьего пользованія имущество отходитъ въ Казну.

Непрібытіе котораго либо изъ вышесказанныхъ лицъ, или уклоненіе отъ подписанія протокола, не приостанавливаетъ дѣйствій командированныхъ чиновниковъ по приѣму въ Казну духовнаго имущества.

13) Протоколъ о приѣмѣ такового имущества, составленный по формѣ, которая Главнымъ Директоромъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ сообщена будетъ, но въ которой можетъ быть сдѣлано всякое добавленіе, какое на мѣстѣ окажется необходимымъ, скрѣпляется подписью участвовавшихъ въ семъ дѣлѣ лицъ; за тѣмъ онъ долженъ быть представленъ въ одномъ экземплярѣ Правительственной Коммисіи Финансовъ, съ приложеніемъ всѣхъ документовъ, къ сему предмету относящихся.

Сообщая Вашему Превосходительству все вышеизложенное для руководства, при распоряженіяхъ Вашихъ на счетъ приведенія въ исполненіе, по ввѣренной Вамъ губерніи, Высочайшаго

настѣпѣ важныя недогодности и ущербек добра Скарбу, то для запобіеженія тому, выначени през JW. Pana урѣдници натых-миаст и прѣдѣвсзисткиѣм прызистѣпѣ винни до як најпрѣдсзѣго одбиору и oddania w zarząd Skarbu wzmiankowanych gruntów i dóbr.

Co się zaś tycze przejść mających pod zarząd Skarbu kapitałów i wszelkich domów i zabudowań, niepotrzebnych dla pomieszczenia samych duchownych, oraz koniecznego ich gospodarstwa, tudzież wypuszczonych dotąd w dzierżawę; wzmiankowani urzędnicy dla prędszego odbioru i przyjęcia w zarząd Skarbu samych gruntów i innych wyżej wymienionych dóbr ziemskich, ograniczyć się mogą tylko na zapisaniu w protokole takowych domów, zabudowań i kapitałów, przy zebraniu jednak wszystkich odnoszących się do nich dokumentów, które załączone być mają do protokołu.

O dalszém postępowaniu co do tych domów i kapitałów wydane będą osobne rozporządzenia.

12) Zgodnie z § 12-m dodatkowych przepisów, wyznaczani przez JW. Pana urzędnicy, przybywszy na miejsce, zawczasu wezwać powinni do spółdziałania w poruczonej im czynności, oprócz właściwego Wojennego Naczelnika cząstkowego i Wójta gminy lub Burmistrza, także i miejscowego Dziekana, jak niemniej i tego duchownego, z którego użytkowania majątek przechodzi do Skarbu.

Nieprzybycie którejkolwiek z pomienionych osób, lub odmówienie podpisania protokołu, nie wstrzymuje działań urzędników wyznaczonych do przyjęcia dla Skarbu duchownego majątku.

13) Protokół przyjęcia takowego majątku, sporządzony podług wzoru, przez Dyrektora Głównego Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych zakommunikować się mającego, w którym jednak oznaczone być mogą dodatki, jakie na miejscu okażą się konieczne, podpisanym będzie przez wszystkie osoby przyjmujące udział w tej czynności, a następnie przedstawionym być ma w jednym exemplarzu Kommissyi Skarbu, z załączeniem wszelkich dokumentów do tego przedmiotu odnoszących się.

Kommunikując JW. Panu powyższe objaśnienie, dla zastosowania się przy wydać się przezeń mających rozporządzeniach,

указа 14 (26) Декабря 1865 года, и приложенных къ оному дополнительныхъ правилъ, въ томъ, что относится къ приему въ вѣдѣніе и распоряженіе Казны, всѣхъ недвижимыхъ имуществъ свѣтскаго Римско-Католическаго духовенства и Римско-Католическихъ духовныхъ учреждений, въ N губерніи, я не сомнѣваюсь, что Ваше Превосходительство, зная всю важность сего предмета, употребите всѣ возможныя, съ своей стороны, усилія къ скорѣйшему, и успѣшнѣйшему исполненію относящихся къ Вамъ, на основаніи тѣхъ же дополнительныхъ правилъ, по сему предмету обязанностей.

О распоряженіяхъ, какія вслѣдствіе сего будутъ Вами сдѣланы, по настоящему дѣлу, не оставте Ваше Превосходительство увѣдомить меня въ возможно скоромъ времени.

За всѣми дальнѣйшими разъясненіями по предметамъ означеннымъ въ сей инструкціи, еслибы таковыя оказались нужными, Ваше Превосходительство имѣете относиться ко мнѣ, или въ Правительственную Коммисію Финансовъ.

Варшава, 4 (16) Февраля 1866 года.

№ 4,075/1,320.

№ 33.

Распоряженіе о приемѣ въ Финансовое Управление Римско-Католическихъ подуховныхъ имѣній.

(4 (16) Февраля 1866 года.)

N Гражданскому Губернатору.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Для приведенія въ исполненіе Высочайшаго указа 14 (26) Декабря 1865 года, я, по соглашеніи съ Главнымъ Директоромъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отнесся къ Вашему Превосходительству, отъ сего же числа, за № 4,075/1,320, о назначеніи чиновниковъ Финансоваго вѣдомства, для принятія въ завѣдываніе Казны, согласно статьѣ 24-й, сего указа, всѣхъ имуществъ, принадлежащихъ: капитуламъ, консисторіямъ, семи-

w celu wprowadzenia, w zostającej pod jego zarządem gubernii, w wykonanie Najwyższego ukazu z dnia 14 (26) Grudnia 1865 r. i dodatkowych do takowego przepisów, a mianowicie co do przyjęcia w posiadanie i zarząd Skarbu wszystkich dóbr nieruchomości Rzymsko-Katolickiego świeckiego duchowieństwa, oraz takichże instytutów, znajdujących się w gubernii, nie wątpię, że JW. Pan, pojmując całą ważność przedmiotu, przedsięweźmiesz z swęj strony wszelkie możliwe środki, w celu jak najspieszniejszego i najskuteczniejszego wykonania poruczonych mu, na zasadzie powyższych dodatkowych przepisów, obowiązków.

O rozporządzeniach, jakie w skutku niniejszego wydasz JW Pan w tym przedmiocie, nie omieszkaż mnie jak najspieszniej za-
wiadomić.

Pod względem dalszych objaśnień, tyczących się przedmiotów niniejszą instrukcją objętych, jeżeli jakie okażą się potrzebne, zechcesz JW. Pan porozumieć się zemną lub z Kommissyą Rządową Skarbu.

w Warszawie, d. 4 (16) Lutego 1866 r.

Nr. 4,075/1,320.

№ 33.

O zajęciu w zarząd Skarbu majątków po duchowieństwie Rzymsko-Katolickiem.

(d. 4 (16) Lutego 1866 r.)

Do Gubernatora Cywilnego N.

DYREKTOR GŁÓWNY, PREZYDUJĄCY W KOMMISSYI RZĄDOWEJ PRZYCHODÓW I SKARBU.

W celu wprowadzenia w wykonanie Najwyższego ukazu z dnia 14 (26) Grudnia 1865 roku, po porozumieniu się z Dyrektorem Głównym w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, odniosłem się do JW. Pana pod dniem dzisiejszym, za Nr. 4,075/1,320. o wyznaczenie urzędników Wydziału Skarbowego, dla objęcia w zarząd Skarbu, stosownie do art. 24-go tegoż ukazu, wszelkich majątków, należących do kapituł, konsy-

O dobrach rządowych.

наріямъ, приходамъ, церквамъ и т. п. Римско-Католическимъ въ Царствѣ Польскомъ духовнымъ учрежденіямъ. Но какъ, на основаніи § 16 дополнительныхъ къ означенному указу правилъ, по принятіи этихъ имуществъ, должны быть немедленно сдѣланы распоряженія о временномъ устройствѣ управленія оными, сообразно съ правилами, постановленными для казенныхъ имѣній, и какъ, до собранія свѣдѣній о положеніи этихъ имуществъ, я не въ состояніи дать Вамъ какія либо, по сему предмету, обстоятельныя указанія, то на сей разъ считаю долгомъ ограничиться предложеніемъ Вашему Превосходительству — снабдить командированныхъ чиновниковъ Финансоваго вѣдомства, дополнительно инструкцію, съ обращеніемъ ихъ вниманія на слѣдующія обстоятельства:

1) На основаніи §§ 13 и 14 дополнительныхъ правилъ къ Высочайшему указу, приѣмъ имущества свѣтскаго Римско-Католическаго духовенства и духовныхъ учрежденій долженъ производиться по инвентарямъ или описямъ ихъ фундушей. Описи эти были составлены по одностороннимъ показаніямъ и документамъ, представленнымъ самими же духовными владѣльцами. Казна, принимая въ завѣдываніе имущества Римско-Католическаго духовенства, обязана, на покрытіе расходовъ по содержанію того духовенства, употребить сумму въ количествѣ, превышающемъ доходы отъ этихъ имуществъ, а потому Финансовое вѣдомство должно наблюдать, чтобы изъ упомянутого имущества принято было все то, безъ исключенія, что подлежитъ таковому приѣму, и вслѣдствіе того чиновникъ, назначенный для сего приѣма со стороны Финансоваго вѣдомства, не ограничиваясь, въ своихъ дѣйствіяхъ, повѣркою, вмѣстѣ съ прочими командированными чинами, инвентаря или описи фундушей и приѣмомъ по этой описи всей духовной собственности, а также плановъ, контрактовъ, документовъ на недвижности и капиталы, и другихъ актовъ, обязанъ употребить особенное стараніе къ разузнанію: не принадлежитъ ли духовенству или учрежденіямъ, кромѣ правъ и предметовъ значащихся въ описи, еще какія либо права на угодія въ чужомъ имуществѣ, какъ на примѣръ, на полученіе дровянаго или строеваго лѣса, на пастбу скота, на свободное молотье, рыбную ловлю, взиманіе данинъ или иныхъ доходовъ, за исключеніемъ десятины, которая приѣму не подлежитъ, или же не послѣдовали ли

сторзów, seminaryj, parafij, kościołów i t. p. Rzymsko-Katolickich duchownych instytutów w Królestwie Polskiem. Ponieważ zaś, na zasadzie § 16-go dodatkowych do powyższego aktu przepisów, po objęciu takowych majątków, wydane być winny natychmiast rozporządzenia względem ustanowienia czasowego nad nimi zarządu, podług przepisów istniejących dla dóbr rządowych; zanim przeto zebrane zostaną wiadomości o stanie tych majątków i postawiony będę w możności udzielenia JW. Panu szczegółowych w tym względzie wskazań, zmuszony jestem na teraz ograniczyć się na przesłaniu JW. Panu dodatkowej instrukcyi, dla wyznaczyć się mających urzędników Wydziału Skarbowego, zwracając ich uwagę na następujące okoliczności:

1) Na zasadzie §§ 13 i 14-go dodatkowych przepisów do Najwyższego aktu, objęcie majątku duchowieństwa świeckiego Rzymsko-Katolickiego i duchownych instytutów, winno nastąpić podług inwentarza czyli spisu funduszów. Inwentarze te były sporządzane według jednostronnych zeznań i dowodów, składanych przez samychże duchownych posiadaczy. Skarb, przyjmując w zarząd majątki duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego, obowiązany jest, dla pokrycia wydatków na utrzymanie tegoż duchowieństwa, przeznaczyć sumę przewyższającą dochód z takowych majątków; Władza zatem Skarbowa przestrzegać winna, aby z wspomnionego majątku zajęte było wszystko bez wyjątku, co tylko zajęciu podlega, a tém samém urzędnik do takiego zajęcia przez Władzę Skarbową wyznaczony, nie powinien ograniczać swoich działań na sprawdzeniu tylko, łącznie z innymi delegowanymi, inwentarza czyli spisu funduszów, i na przyjęciu podług takowego spisu całej własności duchowieństwa, jak również mapp, kontraktów, dokumentów na nieruchomości i kapitały, oraz innych aktów, lecz szczególną zwrócić usilność na wykrycie: czy duchowieństwo lub instytut, prócz praw i przedmiotów inwentarzem objętych, nie posiada jeszcze praw do służebności na cudzym majątku, jak np: do pobierania drzewa na opał lub do budowli, do służebności pastwiska, wolnego mlewa, rybołówstwa, pobierania danin lub innych dochodów, wyjąwszy dziesięcin, które nie ulegają przyjęciu na rzecz Skarbu; albo czy po sporządzeniu już inwentarza, nie nastąpiło z jakiegobądź powodu po-

послѣ составления описей, по какому либо поводу, прибыль въ имѣніи или капиталахъ духовенства и духовныхъ учреждений. Объ оказавшемся, по сему предмету, командированный чиновникъ долженъ пояснить въ протоколѣ и, въ случаѣ открытія имъ чего либо, подлежащаго приему, подробно описать оное.

2) Въ тѣхъ приходахъ, въ которыхъ доходъ духовенства происходилъ отъ хлѣбопашества, обезпеченіе сего дохода на будущее время весьма много зависитъ отъ сохраненія хозяйственныхъ строеній, необходимыхъ для хлѣбопашества.

Тамъ, гдѣ строенія эти расположены отдѣльно отъ усадьбы Священника, не можетъ возникнуть никакого затрудненія при ихъ приѣмѣ; въ тѣхъ же мѣстахъ, гдѣ строенія эти находятся посреди или вблизи построекъ, нужныхъ для помѣщенія и необходимаго хозяйства самага духовенства и церковно-служителей, которыя, согласно пункту б, § 1 дополнительныхъ правилъ къ Высочайшему указу, должны остаться при настоящемъ своемъ назначеніи, командированный отъ Финансоваго вѣдомства чиновникъ, при содѣйствіи Военно-участковаго Начальника, Президента, Бургомистра или Гминнаго Войта, а въ случаѣ надобности, и при участіи церковнаго дозора, соображаетъ и входитъ въ соглашеніе: нельзя ли устроить ограду такъ, чтобы отдѣлить строенія, необходимыя для хлѣбопашества отъ строеній, оставляемыхъ духовенству и церковно-служителямъ; и если это окажется невозможнымъ, то опредѣлить, какія именно строенія должны подлежать переносу, и на что они могли бы быть употреблены. Свѣдѣнія эти онъ изложитъ кратко, безъ особыхъ изслѣдованій и подробныхъ описаній, дабы занятія по приему имуществъ не подверглись чрезъ то остановкамъ и промедленіямъ.

Каменные строенія не могутъ быть назначаемы къ переносу, а потому слѣдуетъ изыскать: не могутъ ли они быть назначены на мѣстѣ на какое либо употребленіе, съ обезпеченіемъ поддержки оныхъ и поступленія въ Казну дохода.

Вмѣстѣ съ тѣмъ Финансовый чиновникъ обязанъ составить краткую вѣдомость, въ которой обозначить: во сколько эти строенія застрахованы отъ огня и какъ велика стоимость ихъ, по мнѣнію его самага и мѣстныхъ оцѣнщиковъ.

3) Если имѣніе или какіе либо источники доходовъ, принадлежащіе свѣтскому духовенству и учреждениямъ, отданы въ

увѣнчаніе майятковъ или капиталовъ духовенства, или институтовъ духовныхъ. О skutku dopełnionego pod tym względem poszukiwania, urzędnik delegowany winien uczynić wzmiankę w protokóle, a jeżeli wykryty przedmiot kwalifikować się będzie do przyjęcia, szczegółowo takowy opisać.

2) W tych parafiach, gdzie dochód duchowieństwa polegał głównie na uprawie roli, zapewnienie tego dochodu na przyszłość zależy będzie przeważnie od utrzymania w dobrym stanie zabudowań gospodarskich, niezbędnych dla rolnictwa. Tam gdzie zabudowania te stoją oddzielnie od probostwa, nie mogą wynikać żadne trudności przy ich objęciu, w tych zaś miejscach, gdzie zabudowania znajdują się w pośrodku lub w bliskości budynków, potrzebnych na mieszkanie i pomieszczenie niezbędnego gospodarstwa samego duchowieństwa i służby kościelnej, które to budynki w myśl punktu b § 1-go dodatkowych przepisów, powinny zachować swoje dotychczasowe przeznaczenie, delegowany urzędnik Wydziału Skarbowego, przy spółdziałaniu Wojennego Rewirowego Naczelnika, Prezydenta, Burmistrza lub Wójta gminy, a wrazie potrzeby i dozoru kościelnego, starać się będzie po wspólném rozważeniu i porozumieniu się, tak urządzić zagrodzenie, żeby zabudowania niezbędne dla gospodarstwa rolnego były oddzielone od budynków pozostawionych duchowieństwu i służbie kościelnej; jeżeli zaś okaże się to niemożliwem, oznaczyć jakie budynki przeniesione być winny i na jaki cel użyte być mogą. Wiadomości te wyłożone będą krótko, bez osobnych wywodów i szczegółowych opisów, aby czynność objęcia majątków nie była przez to narażoną na przeszkody i zwłokę.

Murowane budowle przeniesione być nie mogą, zbadać zatem potrzeba, czy takowe nie mogą być na miejscu obrócone na jaki użytek, z zabezpieczeniem ich utrzymania, oraz z zapewnieniem Skarbowi dochodu. Oprócz tego urzędnik skarbowy obowiązany będzie sporządzić krótki wykaz, w którym ma być wyjaśnionem, w jakiej wysokości budowle ubezpieczone są od pożaru, jaka ich wartość, tak podług jego własnego, jako też taxatorów miejscowych zdania.

Jeżeli majątek ziemski lub inne źródła dochodów, należące do duchowieństwa świeckiego i instytucji, wypuszczone są

аренду или администрацію по контрактамъ, законно совершеннымъ, то командированный чиновникъ, по истребованіи контракта, обяжетъ содержателя или администратора подпискою, чтобы всѣ арендные деньги и недоимки вносимы были имъ въ мѣстныя Казначейства, и притомъ объявить ему, что эти имѣнія или статьи останутся за содержателемъ или администраторомъ, до истечения контрактнаго срока, на точномъ основаніи заключенныхъ условій, если Губернское Правленіе не встрѣтитъ къ тому какихъ либо законныхъ препятствій.

Если арендаторъ или администраторъ предъявитъ, что слѣдующія свѣтскому духовенству и учреждениямъ деньги уплачены имъ впередъ, между тѣмъ условіями контракта таковой преждевременный платежъ не назначенъ, то командированный чиновникъ предупредитъ содержателя или арендатора: что платежъ этотъ въ счетъ слѣдующей отъ него суммы, принять не будетъ.

4) Въ тѣхъ случаяхъ, когда хлѣбопашество состояло въ непосредственномъ завѣдываніи духовенства и учреждений, командированный чиновникъ въ имѣніяхъ, принадлежащихъ учреждениямъ, потребуеъ отъ мѣстнаго управленія всѣ хозяйственные счета и прихода-расходныя книги, и имѣнія эти, а равно и всѣ имѣнія непосредственно завѣдуемая духовенствомъ, вмѣстѣ съ строеніями, долженъ сдать подъ временный отвѣтственный надзоръ Президента, Бургомистра или Гминнаго Войта или того лица, которое они укажутъ, съ принятіемъ за него отвѣтственности, и которое согласится принять таковой надзоръ. Если же мѣстожителство Гминнаго Войта будетъ не въ томъ селеніи, въ которомъ находится имущество, и онъ не укажетъ лица, подъ надзоръ котораго можно было бы передать сказанное имущество, то командированный чиновникъ долженъ сообщить мѣстному церковному дозору, чтобы онъ назначилъ для сего изъ своихъ членовъ отвѣтственное лицо; въ случаѣ же допущенія медленности въ таковомъ назначеніи, онъ возложитъ надзоръ на Предсѣдателя церковнаго дозора. Лицо, которое приметъ на себя надзоръ за имуществомъ, или которому надзоръ этотъ будетъ порученъ, обязано наблюдать, чтобы не было допущено вреда и опустошеній въ существующихъ строеніяхъ, посявахъ, заборахъ, канавахъ, посадкахъ, деревьяхъ и т. п., и чтобы весною никто не пользовался пастыбою скота на лугахъ, паровомъ полѣ и другихъ

въ дѣржаву или администрацію, за контрактами правне завартеми, урѣдникъ делегованы, по сѣагнѣіу прѣдѣвсѣстѣіемъ кон-тракту, зобовѣае дѣржавцу или администратора, абы даъ декларациу на пиѣмѣ, ізъ всѣлкѣ належытоѣі и залеглоѣі дѣржавне вносіе бѣдѣе до Кассы мѣісцевѣі, а надто завардѣі го, зѣ въ сѣіскѣмъ выконаніу завартѣі зъ нѣмъ умѣіу, азъ до уплыву тер-мину нѣа окрѣіслѣіного, позѣістаніе въ посіаданіу дѣржавіонныхъ или администрованныхъ прѣзъ нѣго маіетноѣі, іежѣі Рзадъ Губер-ніалны правныхъ подъ тѣмъ възгледѣмъ прѣісшкѣіоі не заіаідѣіе.

Jeżeli dzierżawca lub administrator przedstawi, że przypada-jąca od niego duchowienstwu świeckiemu lub instytutom nale-żność naprzód zapłacił, a wypłata takowa przed terminem warunka-mi kontraktu zastrzeżoną nie była, urzędnik delegowany uprzedzi dzierżawcę lub administratora, że taka przedwczesna opłata na poczet przypadającej od niego należności przyjęta nie będzie.

4) W tych razach, kiedy gospodarstwo rolne zostawało pod bezpośrednim zarządem duchownych i instytutów, urzędnik dele-gowany w majątkach należących do instytutów, sŕiągnie od mѣіс-cowego zarządu wszelkie rachunki gospodarskie i księgi przycho-du i rozchodu, i majątki te, jak również wszelkie inne dobra za-rządzane bezpośrednio przez duchownych, razem z zabudowania-mi odda pod czasowy dozór i odpowiedzialność mѣіс-cowego Pre-zydenta, Burmistrza, lub Wójta gminy, albo osoby, którą oni wskażą, i za którą przyjmą odpowiedzialność, jeśli osoba ta ze- chce podjąć się takowego dozoru. Jeżeli mѣіс-ce zamieszkania Wójta gminy nie znajduje się w tѣі wsi, gdzie położony jest ma-jątek, który ma być oddany pod dozór, a Wójt nie wskaże osoby, pod dozór którѣі takowy ma być oddany, w takim razie dele-go-wany urzędnik powinien wezwać mѣіс-cowy dozór kościelny, aby z pomiędzy swoich członków wybrał do tego osobę odpowiedzial-ną; na przypadek ociągania się przez nich z takowym wyborem, urzędnik włoży ten obowiązek na Prezesa dozoru kościelnego. Osoba przyjmująca dozór nad majątkiem, lub którѣі dozór ten powierzony zostanie, obowiązana jest czuwać nad tѣіm, aby nie do-puścić żadnej szkody lub zniszczenia w istniejących budowlach, zasiewach, ogrodzeniach, kanałach, sadzawkach, drzewach i t. p., i żeby na wiosnę nikt nie pasał bydła na łąkach, ugorach i in-

езмляхъ. Имѣющему надзоръ за имуществомъ отдается въ сбереженіе зерновой хлѣбъ, который духовенство или учрежденіе обязано передать для весенняго посѣва и отвести удобное мѣсто для сбереженія хлѣба, до употребленія онаго, если Святенникъ не приметъ на себя обязанности и отвѣтственности доставить этотъ хлѣбъ въ то время, когда онъ потребуется для посѣва.

Имѣющій надзоръ наблюдаетъ также, чтобы изъ мѣстныхъ навозовъ, по употребленіи части оныхъ на удобреніе огорода, оставляемаго въ пользованіи духовенства, все прочее было оставлено для земель, поступающихъ въ вѣдѣніе Казны.

5) По описаніямъ церковныхъ фундушей, качество земель, большею частью, показано ниже дѣйствительнаго, съ цѣлью предъявлять сколь можно меньшій доходъ. Командированный чиновникъ Финансоваго вѣдомства, не входя въ подробную классификацію оцѣнки и описанія, представить лишь общее свѣдѣніе о томъ, какъ велика, по мнѣнію его, или мѣстныхъ свѣдущихъ лицъ, стоимость этихъ земель, и какой доходъ онѣ могутъ приносить.

6) Содержимую въ нѣкоторыхъ имѣніяхъ и значительныхъ приходахъ прислугу для обработки земель надлежитъ оставить, до истеченія срока найма.

7) Командированный со стороны Финансоваго вѣдомства чиновникъ обязанъ увѣдомить владѣльцевъ тѣхъ имѣній или недвижимостей, на которыхъ обезпечены для Римско-Католическаго духовенства или для духовныхъ учреждений какіе либо капиталы и доходы, или въ которыхъ духовенство имѣло право на сервитуты или на данины и т. п. (за исключеніемъ лишь изъ сего десятиннаго сбора), что владѣльцы эти, начиная съ 1 Января 1866 года, не должны передавать духовенству ни процентовъ, ни капиталовъ, ни какихъ либо другихъ платежей, а обязаны вносить оные въ Казначейство; что равнымъ образомъ владѣльцы эти на счетъ порядка доставленія дровъ, строеваго лѣса и другихъ предметовъ въ натурѣ (за исключеніемъ десятины), а также касательно бесплатнаго молотья, ловли рыбъ, пастбы и т. п. (если на то духовенство имѣло право), или касательно заключенія условій на счетъ соотвѣтственной за то платы Казнѣ, должны обращаться въ Губернское Правленіе, которое войдетъ съ этими владѣльца-

ныхъ грунтахъ. Приймающему дозоръ надъ majątkiemъ oddaje się w zachowanie zboże w ziarnie, które duchowny lub instytut obowiązany był przechować do zasiewu wiosennego; do niego również należy wskazać miejsce, stosowne do przechowania ziarna, do czasu użycia takowego, jeżeli ksiądz nie zobowiąże się, pod odpowiedzialnością, że zboże to dostawi w właściwym czasie do siewu.

Приймаjący dozórъ czuwać także winien, aby cały nawóz miejscowy, za wyłączeniem ilości, potrzebnej do uprawy ogrodu pozostawionego duchowieństwu, zachowany był na grunta przechodzące pod zarządъ Skarbu.

5) W inwentarzachъ funduszówъ kościelnychъ, ilośćъ gruntówъ po większej części wykazana jest mniejsza odъ rzeczywistej, a to w celu przedstawienia jakъ najniższego dochodu. Delegowany urzędnikъ Wydziału Skarbowego, nie wchodzącъ w szczególową klasyfikację szacunku inwentarza, przedstawi tylko ogólną wiadomość, ile wedługъ jego zdania lubъ biegłychъ miejscowychъ warte być mogą te grunta i jaki mogą przynosić dochódъ.

6) Czeladź do uprawy roli, znajdującą się wъ niektórychъ majątkachъ i większychъ parafiachъ, zatrzymać należy do ukończenia czasu ichъ służby.

7) Delegowany urzędnikъ Wydziału Skarbowego obowiązany jest zawiadomić właścicieli tychъ dóbrъ lubъ nieruchomości, na których zabezpieczone są dla duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego lubъ instytutówъ duchownychъ jakiekolwiekъ kapitały i dochody, lubъ prawa do służebności albo danin i t. p. (za wyłączeniem zъ takowychъ dziesięcin), że właściciele ci, poczynając odъ dnia 1 Stycznia 1866 roku, nie powinni uiszczać duchowieństwu ani procentówъ, ani kapitałów, ani też jakichkolwiekъ innychъ opłat, lecz mają wносить takowe do Kassy skarbowej; że podobnie właściciele ci względemъ sposobu dostarczania drzewa na opał lubъ do budowl, i innychъ przedmiotówъ wъ naturze (zъ wyłączeniemъ dziesięciny), jakъ również co do wolnego mlewa, rybołówstwa, pastwiska i t. p. (jeżeli duchowieństwo na takowe miało prawo), albo względemъ zawarcia umowy o zamianę takowychъ na odpowiednią opłatę do Skarbu, udawać się winni do Rządu Gubernialnego; nadto tenże urzędnikъ winien starać się o natychmiastowe przepisanie na rzeczъ

ни по сему предмету въ соглашение. Губернское Правленіе немедленно озаботится переписаніемъ на имя Казны капиталовъ, доходовъ и всякихъ правъ, обезпеченныхъ по ипотекамъ въ пользу Римско-Католическаго духовенства и духовныхъ учреждений.

8) Дома въ городахъ, принадлежащіе духовенству и учреждениямъ, которые не нужны для помѣщенія духовенства и церковно-служителей, или которые отдавались въ наемъ и подлежатъ поступленію въ завѣдываніе Казны, командированный чиновникъ долженъ сдать для наблюденія за содержаніемъ оныхъ въ порядкѣ Президенту или Бургомистру, которые, до воспослѣдованія распоряженія о дальнѣйшемъ употребленіи домовъ принятыхъ ими для надзора, озабочиваются отдачею ихъ въ наемъ по 1 Юлія 1866 года, если дома эти не заняты жильцами; въ противномъ случаѣ, оставляя жильцовъ въ прежнихъ помѣщеніяхъ, Президентъ или Бургомистръ наблюдаютъ за поступленіемъ въ Казну причитающихся съ тѣхъ жильцовъ платежей. О состояніи этихъ домовъ, о суммѣ, въ которую они застрахованы отъ огня, объ ихъ стсимости и доходахъ, которые могутъ быть отъ найма получены Казною, а равно каменные ли они, или деревянные, командированный чиновникъ помѣститъ въ протоколъ краткія свѣдѣнія.

9) Безсрочнымъ или временнымъ владѣльцамъ мѣстностей, принадлежащихъ Римско-Католическому свѣтскому духовенству и духовнымъ учреждениямъ, командированный чиновникъ объявить, что съ 1 Января 1866 года всѣ причитающіеся съ нихъ платежи обязаны вносить въ мѣстныя Казначейства.

10) Описи принятымъ имуществамъ и составленные по сему предмету протоколы разсматриваются и утверждаются Губернскими Правленіями, и только въ ревизіонномъ порядкѣ они поступаютъ въ Комиссію Финансовъ.

11) Во вниманіе къ тому, что всѣ расходы, по принятію въ Казну имуществъ и капиталовъ свѣтскаго духовенства и учреждений, покрываются изъ сихъ капиталовъ, утвержденіе таковыхъ расходовъ поручается Вашему Превосходительству. Губернское же Правленіе обязано только къ свѣдѣнію доносить о томъ Комиссіи Финансовъ, при представленіи описи принятымъ имуществамъ.

Скарбу, капиталовъ, доходовъ и wszelkichъ правъ, zabezpieczonychъ hypotecznie на rzeczъ Rzymsko-Katolickiego duchowieństwa i instytutówъ duchownychъ.

8) Należące do duchowieństwa domy miejskie, które nie są potrzebne dla pomieszczenia księży i służby kościelnej, lub które wypuszczane były w dzierżawę i przechodzą pod zarządъ Skarbu, urzędnikъ delegowany oddać powinien, dla czuwania nad ichъ utrzymaniemъ, Prezydentowi lub Burmistrzowi, którzy do czasu wydania rozporządzenia co do dalszego przeznaczenia tychъ domówъ, przyjętychъ przez nichъ pod dozórъ, starać się winni wyającъ je do dnia 1 Lipca 1866 roku, jeżeli domy te nie są przez lokatorówъ zajęte; w przeciwnymъ zaśъ razie Prezydent lub Burmistrz, pozostawiającъ lokatorówъ w zajmowanychъ przez nichъ mieszkaniachъ, pilnować powinien wpływu do Kassы należnego od lokatorówъ komornego. O stanie tychъ domówъ, o wysokości ubezpieczenia ichъ od ognia, o ichъ wartości i dochodachъ, jakie Skarbъ z komornego osiągnąć może, oraz czy są murowane, czy też drewniane, delegowany urzędnikъ w protokółе zamieści krótką wzmiankę.

9) Wieczystymъ lub czasowymъ posiadaczomъ placówъ, należącychъ do duchowieństwa świeckiego Rzymsko-Katolickiego, delegowany urzędnikъ oświadczy, iż od dnia 1 Stycznia 1866 r. wszelkie czynsze z tychъ placówъ należne wnosić będą do Kassъ miejskowychъ.

10) Opisъ przyjętychъ majątkówъ i sporządzone w tymъ przedmiocie protokoły będą rozpoznawane i zatwierdzane przez Rządъ Gubernialny, a tylko w drodze rewizyi winny być przesyłane do Kommissyi Skarbu.

11) Z uwagi, że wszelkie wydatki z powodu objęcia przez Skarbъ majątkówъ i kapitałówъ duchowieństwa świeckiego i instytutówъ, pokryte być winny z tychъże kapitałówъ, przeto zatwierdzanie rzeczonychъ wydatkówъ porucza się JW. Panu. Rządъ Gubernialny powinien tylko dla wiadomości donosić o témъ Kommissyi Skarbu, przy przedstawianiu opisu przyjętychъ majątkówъ.

12) Какъ при приѣмѣ имуществъ свѣтскаго духовенства могутъ возникать разныя сомнѣнія и недоумѣнія, то Ваше Превосходительство симъ уполномочиваетесь: разрѣшать оныя на основаніи изданныхъ узаконеній и сей инструкции и только въ особенно важныхъ случаяхъ имѣете входить съ представленіемъ въ Комисію Финансовъ, или прямо ко мнѣ.

Наконецъ, какъ пользованіе Римско-Католическаго духовенства имѣніями и капиталами прекратилось съ 1 Января текущаго года, и приближается время для обработки земли и для весеннихъ посѣвовъ, то прошу Ваше Превосходительство озаботиться точнымъ исполненіемъ настоящаго распоряженія, возложивъ на обязанность командированныхъ чиновниковъ усердное и безотлагательное исполненіе данныхъ имъ порученій.

На счетъ того, какъ слѣдуетъ устроить извлеченіе дохода въ имѣніяхъ, неотданныхъ по контрактамъ въ содержаніе, Ваше Превосходительство получите въ непродолжительномъ времени особыя указанія.

Варшава, 4 (16) Февраля 1866 года.

№ 10,114.

№ 34.

Распоряженіе о томъ, чтобы бесплатныя отпуска лѣса и т. п. сервитуты въ пользу монастырей, обременяющіе частныя и маіоратныя имѣнія, были внесены въ ипотечныя книги на имя Казны, и чтобы безденежныя отпуска дровъ изъ казенныхъ лѣсовъ были исключены изъ смѣты.

(7 (19) Февраля 1866 года.)

Люблинскому Губернскому Правленію.

Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.

Въ разрѣшеніе представленія отъ 30 Января (11 Февраля) 1865 года, № 5,279/1,445, которымъ Губернское Правленіе, донося, что упраздненные монастыри ксендзовъ Реформатовъ и Піаровъ въ городѣ Холмѣ, пользовались бесплатно отпускомъ

12) Ponieważ przy objęciu majątków duchowieństwa świeckiego, mogą wydarzyć się różne wątpliwości lub złe rozumienie prawa, zatem JW. Pan zostajesz niniejszemu upoważniony do rozstrzygania takowych, na zasadzie wydanych przepisów i niniejszej instrukcji, a tylko w szczególnie ważnych przypadkach zechcesz czynić wnioski do Kommissyi Skarbu, lub wprost do mnie.

Nakoniec, gdy użytkowanie z kapitałów i dóbr przez Rzymsko-Katolickie duchowieństwo ustało od dnia 1 Stycznia r. b., a zbliża się czas uprawy pól i wiosennych zasiewów, przeto proszę JW. Pana czuwać nad ścisłym wykonaniem niniejszego rozporządzenia i polecić delegowanym urzędnikom gorliwe i natychmiastowe wypełnienie powierzonych im czynności.

Co się tycze tego, jak obliczyć dochód z dóbr niewydzierżawionych za kontraktem, otrzymasz JW. Pan wkrótce osobną instrukcję.

w Warszawie, d. 4 (16) Lutego 1866 r.

Nr. 10,114.

№ 34.

Rozporządzenie, ażeby wszelkie deputaty leśne i t. p. służbności uiszczane z dóbr prywatnych i majoratskich klasztorom, wnieść do hypoteki na imię Skarbu. Deputaty zaś leśne wydawane z lasów rządowych wypuścić z budżetu.

(d. 7 (19) Lutego 1866 roku)

Do Rządu Gubernialnego Lubelskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

W rozwiązaniu przedstawienia Rządu Gubernialnego z dnia 30 Stycznia (11 Lutego) 1865 roku Nr. 5,279/1,445, którym donosząc, że zamknięte klasztory księży Reformatów i Pijarów w Chełmie pobierały deputat drzewa opałowego z lasów majora-

дровъ изъ лѣсовъ Холмскаго майората, испрашивало разрѣшенія, какимъ образомъ обезпечить взиманіе того же количества дровъ въ пользу помонастырскаго фондуша, Правительственная Коммисія даетъ знать, что, въ случаѣ встрѣтившейся надобности въ устройствѣ взиманія дровянаго или строеваго лѣса, который отпускался бесплатно въ натурѣ изъ частныхъ или пожалованныхъ лѣсовъ въ пользу монастырей, имѣнія которыхъ, на основаніи Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года, перешли въ завѣдываніе Казны, Губернское Правленіе обязано руководствоваться слѣдующими правилами:

Такъ какъ всѣ бесплатные отпуска лѣса въ натурѣ въ пользу монастырей, составляя часть монастырскаго надѣла и имущества, переходятъ въ собственность Казны, безъ всякаго исключенія, то тѣ изъ нихъ, которые обезпечены ипотечнымъ порядкомъ, должны быть переведены на имя Казны въ ипотечныхъ книгахъ подлежащихъ имѣній. Если же какіе либо отпуска лѣса не обезпечены ипотечнымъ порядкомъ, то, прежде утвержденія за Казною права на взиманіе оныхъ, необходимо прежде всего удостовѣриться, на чемъ именно они основаны, такъ какъ отпуска производимые временно, на основаніи формальнаго учредительнаго акта, считаются прекращенными.

Съ лицами, обязанными производить подобные отпуска лѣса, Губернское Правленіе должно войти въ соглашеніе о замѣнѣ оныхъ деньгами, и предварительныя о томъ условія представить на утвержденіе Правительственной Коммисіи.

Если же соглашеніе окажется безуспѣшнымъ, то отпуска эти, по опредѣленіи стоимости оныхъ по мѣстнымъ справочнымъ цѣнамъ, на основаніи правилъ, изложенныхъ въ предписаніи Правительственной Коммисіи отъ 18 (30) Января сего года, за № 455/206, и послѣ устройства взиманія оныхъ, слѣдуетъ отдать временно въ арендное содержаніе въ пользу помонастырскаго фондуша.

Что же касается бесплатныхъ отпусковъ лѣса, которые, до воспослѣдованія упомянутаго Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года, производимы были нѣкоторымъ монастырямъ изъ казенныхъ лѣсовъ, то, какъ подобное пособіе въ лѣсномъ матеріалѣ, было имъ производимо отъ Правительства, единственно въ качествѣ попечительнаго начальства или въ видѣ исключительнаго вспомошествованія и слѣдовательно не должно считать-

ту Chołm upraszał o decyzję, w jaki sposób zabezpieczyć na rzecz funduszów po-klasztornych pobór tychże deputatów. Kommissya Rządowa oświadcza, że wrazie gdy będzie szło o uregulowanie poboru deputatów drzewa opałowego lub budulcowego, jakie w naturze z lasów prywatnych lub donacyjnych pobierały klasztory, których majątki w moc Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 roku przeszły w zawiadywanie Skarbu, Rząd Gubernialny obowiązany jest trzymać się następujących zasad:

Ponieważ wszelkie deputaty drzewa w naturze przez klasztory pobierane, stanowią część uposażenia i mienia klasztorного, przechodzą na rzecz Skarbu, bez żadnego wyjątku, zatem hypotecznie ubezpieczone, powinny być w hypotekach właściwych dóbr na Skarb przepisane. O ile zaś nie są hypotecznie ubezpieczone, należy przed ustaleniem ich poboru na rzecz Skarbu zbadać na-przód tytuły, na których się takowe opierają, bo udzielane czasowo z tytułu formalnego aktu nadawczego są uważane za ustale.

Z obowiązany do podobnych deputatów, Rząd Gubernialny winien wejść w układy o zamianę ich na pieniądze i takowe w formie przedugodnej Kommissyi Rządowej do potwierdzenia przedstawiać. O ileby zaś układy nie mogły przyjść do skutku, należy takie deputaty po obliczeniu ich wartości, według cen w okolicy praktykowanych, jak to wykazuje rozporządzenie Kommissyi Rządowej z dnia 18 (30) Stycznia r. b. Nr. 455/206 i po uregulowaniu ich poboru czasowo wydzierżawiać na rzecz funduszów po-klasztornych.

Nadto co się tyczy deputatów, jakie do daty wzmiankowanego wyżej ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 roku pobierane były przez niektóre klasztory z lasów rządowych, ponieważ podobna pomoc w drzewie udzielaną im była przez Rząd

ся частью монастырскаго достоянія, поэтому Правительственная Коммисія разрѣшаетъ Губернскому Правленію, предписатьъ всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ исключить изъ лѣсныхъ смѣтъ таковыя помонастырскіе отпуска и прекратить дальнѣйшій отпускъ лѣснаго матеріала.

Тѣми же самыми правилами должно Губернское Правленіе руководствоваться въ отношеніи обезпеченія, въ пользу помонастырскаго фондуша, взиманія аннуатъ, даней разнаго рода и сѣбствныхъ припасовъ натурою, отпускаемыхъ монастырямъ съ частныхъ и пожалованныхъ имѣній.

Въ отношеніи же подобныхъ повинностей, лежащихъ на казенныхъ имѣніяхъ, о существованіи коихъ Губернское Правленіе должно удостовѣриться изъ хранящихся въ ономъ актовъ о принятіи въ завѣдываніе Казны помонастырскихъ имуществъ, Правительственная Коммисія поручаетъ ему представить соображенія свои о прекращеніи взиманія тѣхъ же аннуатъ, даней и сѣбствныхъ припасовъ, а равно о причисленіи стоимости оныхъ къ арендной платѣ, по тѣмъ имѣніямъ, по которымъ обязанность отпуска оныхъ натурою возложена по контракту на арендатора казеннаго имѣнія.

Что же касается донесенія, изъясненнаго въ приведенномъ выше рапортѣ, объ отпускѣ дровянаго лѣса производившимся, будтобы изъ лѣсовъ Холмскаго маіората, въ пользу Реформатскаго и Піарскаго монастырей въ городѣ Холмѣ, то Правительственная Коммисія находитъ, что, согласно пункту е, 6 статьи акта объ окончательной передачѣ имѣнія Холмъ во владѣніе Генераль-Адъютанта Графа Лидерса, который препровожденъ въ Губернское Правленіе при предписаніи отъ 5 (17) Мая прошлаго года, за № 57.129/20,124, для внесенія въ ипотечную книгу, обязанность эта вовсе не лежитъ на лѣсахъ Холмскаго маіората, такъ какъ изъ лѣсовъ этихъ назначены только бесплатные отпуска лѣса для Уніатскаго Епископа Холмской Епархіи и для Холмской Семинаріи.

Варшава, 7 (19) Февраля 1866 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) Домбровский.

№ 8,054/2,161.

jedynie w charakterze Władzy opiekuńczej, czyli sposobem wyjątkowego wsparcia, a ztąd nie może być poczytana za część mienia klasztorного, zatem Kommissya Rządowa upoważnia Rząd Gubernialny do polecenia wszystkim Urzędom leśnym, iżby takowe deputaty po-klasztorne z etatów leśnych usunęły i wydatku drzewa zaniechały.

Tychże samych zasad Rząd Gubernialny trzymać się winien przy zabezpieczeniu na rzecz funduszów po-klasztornych poboru annuaty wszelkich danin i ordynaryj w naturze, oddawanych klasztorom z dóbr prywatnych i donacyjnych.

Względem zaś podobnych obowiązków ponoszonych z dóbr rządowych, o istnieniu których Rząd Gubernialny winien się przekonać ze znajdujących się w jego biurze aktów zajęcia w zarząd Skarbu majątków po-klasztornych, Kommissya Rządowa poleca mu, aby przedstawił wnioski o uchylenie poboru tychże annuat, danin i ordynaryj, oraz o przypisanie ich wartości do czynszu dzierżawnego tam, gdzie obowiązek oddawania onych w naturze włożono kontraktem na dzierżawcę dóbr rządowych.

Co się tyczy doniesienia powołanym na wstępie raportem uczynionego, o pobieraniu drzewa jakoby z lasów majoratu Chełm, przez byłe klasztory Księży Reformatów i Pijarów w Chełmie, Kommissya Rządowa znajduje, że według art. 6-go ustępu e, aktu ostatecznego oddania dóbr Chełm na darowiznę JW. Generał-Adjutanta Hr. Lüdersa, przesłanego Rządowi Gubernialnemu przy reskrypcie z dnia 5 (17) Maja r. z. Nr. 57,129/20,124, dla wniesienia do hipoteki, obowiązek ten wcale lasów majoratu Chełm nie ciąży, gdyż z lasów tych zastrzeżone zostały tylko deputaty dla Biskupa rit. grec. Dyecezyi Chełmskiej i dla Seminaryum w Chełmie.

w Warszawie, d. 7 (19) Lutego 1866 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) Dąbrowski.

Nr. 8,054/2,161.

N° 35.

Объяснение о томъ, что состоящие при монастыряхъ и завѣдываемые ими приходы подходятъ подъ дѣйствіе Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года о Римско-Католическихъ монастыряхъ въ Царствѣ Польскомъ.

(26 Февраля (10 Марта) 1866 года.)

Варшавскому Губернскому Правленію.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ КОМИССІЯ ФИНАНСОВЪ И КАЗНАЧЕЙСТВА.

При переходѣ въ завѣдываніе Казны, на основаніи Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года о Римско-Католическихъ монастыряхъ въ Царствѣ Польскомъ, имущества упраздненнаго ордена ксендзовъ Миссіонеровъ въ Варшавѣ, оказались капиталы трехъ родовъ:

- 1) собственно бывшаго ордена ксендзовъ Миссіонеровъ;
- 2) принадлежащіе Миссіонерской семинаріи;
- 3) принадлежащіе приходскому костелу Св. Креста.

Всѣми этими фондами завѣдывалъ Настоятель ордена Варшавскихъ ксендзовъ Миссіонеровъ, бывший вмѣстѣ съ тѣмъ и Настоятелемъ приходскаго костела Св. Креста.

Въ числѣ имущества прихода Св. Креста показаны 153 площади, находящіяся въ городѣ Варшавѣ и состоящія во владѣніи разныхъ лицъ, по эмфитевтическому праву. А какъ, по поводу перемены владѣльцевъ этихъ площадей, новые покупатели являются въ Губернское Правленіе съ прошеніями о выдачѣ имъ консенсовъ или разрѣшеній на приобрѣтеніе сказанныхъ площадей, то Губернское Правленіе, встрѣчая недоумѣніе въ томъ, подлежатъ ли капиталы прихода Св. Креста, дѣйствію вышеприведеннаго Высочайшаго указа о Римско-Католическихъ монастыряхъ, рапортомъ отъ 25 Августа (6 Сентября) истекшаго года, за № 45,006/7,570, испрашивало разрѣшенія: слѣдуетъ ли считать эти капиталы перешедшими въ пользу Казны, и поэтому должно ли право собственности на вышеупомянутыя площади быть переведено въ ипотечныхъ книгахъ на имя Казны, и могутъ ли быть выдаваемы Губернскимъ Правленіемъ консенсы.

Нынѣ, по воспослѣдованіи Высочайшаго указа отъ 14 (26)

N° 35.

Objaśnienie, że parafie znajdujące się przy klasztorach i od nich zależne, podlegają skutkom ukazu NAJWYŻSZEGO z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Królestwie Polskiem.

(d. 26 Lutego (10 Marca) 1866 r.)

Do Rządu Gubernialnego Warszawskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Przy zajęciu w zawiadywanie Skarbu, w skutek NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Królestwie Polskiem, Majątku po zniesionem zgromadzeniu Księży Misyonarzy Warszawskich, okazały się trojakiiego rodzaju fundusze:

- 1) właściwe b. Zgromadzenia Księży Misyonarzy;
- 2) należące do Seminarium misyonarskiego;
- 3) należące do kościoła parafialnego Ś-go Krzyża

Wszystkimi temi funduszami zawiadywał Przełożony Zgromadzenia Księży Misyonarzy Warszawskich, będący zarazem Proboszczem kościoła parafialnego Ś-go Krzyża.

Jako należące do probostwa Ś-go Krzyża wykazano 153 placów w Warszawie położonych, będących w posiadaniu rozmaitych osób, na prawie emphyteutyczném. A że z powodu zachodzących zmian posiadaczy tychże placów, zgłaszają się nowonabywcy do Rządu Gubernialnego o pozyskanie konsensów czyli zezwoleń na takowe nabycia; Rząd Gubernialny znajdując wątpliwość czy fundusze do probostwa Ś-go Krzyża należące, podlegają skutkom powołanego na wstępie NAJWYŻSZEGO ukazu o klasztorach Rzymsko-Katolickich, raportem z dnia 25 Sierpnia (6 Września) r. z. Nr. 45,006/7,570 npraszal o decyzję, czy fundusze te mają być uważane za zajęte na rzecz Skarbu, a tém samém czy tytuł własności co do powyższych placów ma być przepisany hypotecznie na imię Skarbu, i czy konsensa przez Rząd Gubernialny wydawane być mogą?

Obecnie po zapadnięciu NAJWYŻSZEGO ukazu z d. 14 (26) Gru-

Декабря 1865 года объ устройствѣ свѣтскаго Римско-Католическаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ, недоумѣніе относительно перехода въ Казну помянутыхъ площадей устраняется само собою, такъ какъ, еслибы Казна и не имѣла права на эти площади на основаніи Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года о монастыряхъ, то должна принять оныя нынѣ въ свое завѣдываніе, на основаніи вышеприведеннаго указа о свѣтскомъ духовенствѣ; но, какъ фундуши, перешедшіе въ Казну на основаніи каждаго изъ этихъ указовъ, имѣютъ особое назначеніе, и притомъ права по указу о монастыряхъ приобрѣтены Казною раньше, то необходимо разрѣшить вопросъ, которымъ именно изъ вышеозначенныхъ указовъ слѣдуетъ руководствоваться въ отношеніи имущества приходскихъ костеловъ, состоящихъ при штатныхъ, сверхштатныхъ и упраздненныхъ монастыряхъ, а слѣдовательно и въ отношеніи имущества приходскаго костела Св. Креста въ Варшавѣ.

Въ разрѣшеніе этого вопроса, имѣя въ виду, что 16 и 17 параграфами дополнительныхъ правилъ къ Высочайшему указу 27 Октября (8 Ноября) 1864 года о Римско-Католическихъ монастыряхъ, указанъ порядокъ дѣйствій для устройства постоянного богослуженія въ приходскихъ и не приходскихъ костелахъ, состоящихъ при монастыряхъ, и что затѣмъ имущества, какъ тѣхъ, такъ и другихъ костеловъ подчинены общимъ распоряженіямъ, изложеннымъ въ тѣхъ же правилахъ, какъ нераздѣльная часть монастырскаго имущества, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства находитъ, что имущество приходскихъ костеловъ, состоящихъ при штатныхъ, сверхштатныхъ и упраздненныхъ монастыряхъ и монашескихъ орденахъ, а слѣдовательно и имущество приходскаго костела Св. Креста въ Варшавѣ, должны подлежать дѣйствію Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года о Римско-Католическихъ монастыряхъ.

И потому, на семъ основаніи, Правительственная Коммисія разрѣшаетъ Губернскому Правленію, въ силу вышеприведеннаго Высочайшаго указа о Римско-Католическихъ монастыряхъ, перевести въ подлежащихъ ипотечныхъ книгахъ право собственности на состоящія въ эмфитевтическомъ владѣніи площади прихода Св. Креста въ Варшавѣ, на имя Казны Царства и выдавать разрѣшенія на перемѣну владѣльцевъ тѣхъ же площадей, со-

дня 1865 r. o urządzeniu duchowieństwa świeckiego Rzymsko-Katolickiego w Królestwie Polskim, jakkolwiek powyższa wątpliwość co do zajęcia pomienionych placów sama przez się ustaje, albowiem o ileby Skarb nie miał tytułu do zajęcia tych placów na mocy Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. o klasztorach, powinien dopełnić to teraz na mocy powołanego wyżej ukazu o duchowieństwie świeckiem; gdy jednak inne przeznaczenie mają fundusze zajęte na Skarb z ukazu pierwszego, a inne z ukazu drugiego, a nadto, gdy prawa Skarbu, z ukazu o klasztorach wpływające, są wcześniejsze, koniecznem więc jest rozstrzygnąć pytanie, który z powyższych dwóch ukazów winien być zastosowany do majątków kościołów parafialnych, będących przy etatowych, nieetatowych, lub zniesionych klasztorach, a tém samém i do majątku kościoła parafialnego Ś-go Krzyża w Warszawie.

W rozwiązaniu tego pytania, zważywszy, że skoro §§ 16 i 17-m dodatkowych przepisów do Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. o klasztorach Rzymsko-Katolickich wskazano postępowanie co do zapewnienia stałego nabożeństwa w kościołach tak nieparafialnych jak i parafialnych, znajdujących się przy klasztorach, i skoro tém samém majątki kościołów jednych i drugich poddało pod ogólne rozporządzenia temiż przepisami objęte, uważając majątki te jako nierozdzielna całość z majątkami klasztorami, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu uznaje, że majątki kościołów parafialnych, będących przy etatowych, nieetatowych lub zniesionych klasztorach i zgromadzeniach zakonnych, a tém samém i majątek kościoła parafialnego Ś-go Krzyża w Warszawie, podlegać winny skutkom Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. o klasztorach Rzymsko-Katolickich.

Z powyższej więc zasady Kommissya Rządowa upoważnia Rząd Gubernialny do przepisania w właściwych księgach hipotecznych tytułu własności placów po probostwie Ś-go Krzyża w Warszawie w emphyteutyczném posiadaniu będących, na imię Skarbu Królestwa, a to na mocy powołanego dopiero Najwyższego ukazu o klasztorach Rzymsko-Katolickich, i do wydawania zezwoleń na zmiany posiadaczy tychże placów, odpowiednio do rozpo-

гласно распоряженію ея отъ 30 Іюня (12 Іюля) истекшаго года, за № 33,717/11,197, коимъ Губернскому Правленію дано разрѣшеніе на выдачу такихъ же дозволеній на недвижимое помонастырское имущество.

Къ приведенному выше представленію Губернскаго Правленія приложенъ, между прочимъ, одинъ изъ консенсовъ, выданный 12 Декабря 1863 года, тогдашнимъ Настоятелямъ ордена Варшавскихъ ксендзовъ Миссіонеровъ и Настоятелемъ приходскаго костела Св. Креста ксендомъ Дмуховскимъ, супругамъ Центнерамъ и Самсону Райхману, на владѣніе площадью № 903-а.

Въ консенсѣ этомъ Правительственная Коммисія замѣтила:

1) что по оному, эмфитевтическое право было предоставлено только на 20 лѣтъ, съ правомъ отсрочки, за уплатою лаудеміи въ количествѣ равномъ полторогодичному чиншу, срокъ же этотъ оканчивается 11 Мая текущаго года;

2) что, согласно 6-й статьѣ того же консенса, по истеченіи каждаго 20 лѣтъ, договаривающіяся стороны могутъ измѣнять количество ежегоднаго чинша; сообразно существующимъ вообще цѣнамъ на городскія площади въ Варшавѣ;

10) что въ случаѣ уступки третьему лицу эмфитевтическаго права на эту площадь, владѣлецъ онаго, согласно статьѣ 10-й, обязанъ предоставить полное первенство собственнику, на покупку недвижимости, или на приобрѣтеніе возведенныхъ на этой площади строеній, за такую цѣну, какая предлагается третьимъ лицомъ, но за вычетомъ изъ оной полторогодичнаго чинша, который владѣлецъ долженъ бы уплатить собственнику, въ видѣ лаудеміи.

Такъ какъ, на этихъ условіяхъ, всѣ, или, по крайней мѣрѣ, значительное число означенныхъ площадей отданы въ эмфитевтическое владѣніе, то Правительственная Коммисія поручаетъ Губернскому Правленію:

по 1-му пункту, приказать повѣрить, которымъ изъ владѣльцевъ этихъ площадей истекли уже сроки эмфитевтическаго владѣнія;

по 2-му пункту, о такихъ площадяхъ, въ отношеніи коихъ сдѣлана оговорка объ измѣненіи чинша, представлять въ каждомъ отдѣльномъ случаѣ, соотвѣтственныя съ своей стороны заключенія;

по 3-му пункту, для предоставленія Казнѣ возможности

рѣшенія ей з д. 30 Czerwca (12 Lipca) r. z. Nr. 33,717/11,197, którym Rząd Gubernialny upoważniony już został do wydania takichъ zezwoleń na nieruchomości po-klasztorne.

Do powołanego wyżej przełożenia załączył Rząd Gubernialny, pomiędzy innemi, jeden zъ консенсовъ, wydany w dniu 12 Grudnia 1863 r. przez księdza Dmuchowskiego, ówczesnego Przełożonego Zgromadzenia Księży Misyonarzy Warszawskich, i Proboszcza kościoła parafialnego Ś-go Krzyża, na posiadanie placu Nr. 903-a, małżonkom Centner i Samsonowi Reichmann. W konsensie tymъ zwróciły uwagę Kommissyi Rządowej następujące szczegóły:

1) że podługъ niego prawo emphyteutyczne udzielone było tylko na lat 20, zъ prawemъ renowacyi за оплатą laudemium półtorarocznemu czynszowi wyrównywającego, i termin ten w d. 11 Maja r. b. się kończy;

2) że podługъ art. 6-go tegożъ konsensu po upływie каждаго 20-u lat, strony mogą zmienić wysokośćъ corocznego czynszu, odpowiednio do szacunku publicznego, powszechnie w placachъ obywatelskichъ Warszawy przyjętego;

3) że wrazie ustąpienia komu innemu prawa emphyteutycznego do tego placu, posiadaczъ onego stosownie do art 10 go obowiązany jest: „dać zupełne pierwszeństwo dziedzicom w zakupieniu possessyi czyli nabycia zabudowańъ на ichъ placu wystawionychъ, a to за cenę, jaką inny daje, zmniejszoną o półtoraroczny czynsz, jakowy samъ tymъże dziedzicom, tytułemъ laudemium, wypłacić byłby powinien.“

Gdy podъ takimi warunkami, jeżeli nie wszystkie, to zapewne znaczna częśćъ placówъ powyższychъ oddana jest wъ emphyteutyczne posiadanie, zatemъ Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu:

Co do 1-go. Aby sprawdzić kazałъ którymъ zъ posiadaczy tychъ placówъ termina emphyteutycznego posiadania upłynęły;

Co do 2-go. Aby co do такихъ placówъ, względemъ których заstrzeżoną jestъ zmiana czynszu, przedstawiałъ wъ каждамъ szczególowémъ przypadku odpowiednie ze swęjъ strony wnioski;

Co do 3-go. Żeby zaś Skarbъ wrazie zaszłej potrzeby mógłъ

пользоваться оговореннымъ въ консенсъ правомъ первенства на приобрѣтеніе, въ случаѣ встрѣтившейся надобности, недвижимаго имущества, имѣть обстоятельство это въ виду, при выдачѣ консенсовъ.

Наконецъ, такъ какъ, согласно прежнему донесенію Губернскаго Правленія, бывшему ордену ксендзовъ Миссіонеровъ въ Варшавѣ, кромѣ суммъ, составляющихъ собственность этого общества, и капиталовъ прихода Св. Креста, принадлежали еще фондуши по Миссіонерской семинаріи, подходящія равнымъ образомъ подѣйствию Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года о Римско-Католическихъ монастыряхъ,—въ Правительственной же Коммисіи до сихъ поръ не получены акты о переходѣ въ Казну, какъ капиталовъ прихода, такъ и капиталовъ помянутой семинаріи, то Правительственная Коммисія подтверждаетъ Губернскому Правленію о скорѣйшемъ представленіи этихъ актовъ.

Варшава, 26 Февраля (10 Марта) 1866 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) Домбровский.

№ 46,285/15,394.

№ 36.

Повелѣніе Намѣстника въ Царствѣ, указывающее порядокъ дѣйствія относительно имѣній Краковской капитулы, духовенства и духовныхъ учреждений.

(26 Февраля (10 Марта) 1866 года.)

Въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.
Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства Польскаго.

Съ присоединеніемъ города Кракова въ 1846 году къ составу Австрійской Имперіи и съ раздѣленіемъ бывшей Краковской Епархіи на двѣ Епархіи: Краковскую и Кѣлецкую, Императорское Русское Правительство и Императорское Правительство Австрійское, признали справедливымъ и необходимымъ, раз-

пользоваться застрѣженного консенсомъ права первенства nabycia nieruchomości, Rząd Gubernialny okoliczność tę przy wydawaniu konsensów obowiązany jest mieć na uwadze.

Nakoniec, ponieważ jak Rząd Gubernialny w przeszłym swém przełożeniu doniósł, do b. Zgromadzenia Księża Misjonarzy Warszawskich, oprócz funduszy właściwych tegoż Zgromadzenia, i funduszy probostwa Ś-go Krzyża, należały także fundusze Seminarium po-misjonarskiego, które również podpadają pod Najwyższy ukaz z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. o klasztorach Rzymsko-Katolickich, Kommissya Rządowa zaś dotąd nie otrzymała od Rządu Gubernialnego aktów zajęcia funduszy tak probostwa jak i funduszy pomienionego Seminarium, przeto poleca Rządowi Gubernialnemu, aby z przedstawieniem tych aktów pospieszył.

w Warszawie, d. 26 Lutego (10 Marca) 1866 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) Dąbrowski.

Nr. 46,285/15,394.

№ 36.

Polecenie Namiestnika Królestwa, wskazujące przepisy postępowania z majątkami kapituły, duchowieństwa i zgromadzeń Krakowskich.

(d. 26 Lutego (10 Marca) 1866 r.)

Do Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNEJ.

Z przyłączeniem w roku 1846 miasta Krakowa do składu Monarchii Austriackiej i z podziałem byłej Dyecezyi Krakowskiej na dwie Dyecezye: Krakowską i Kielecką, Rząd Cesarsko-Russki i Rząd Cesarsko-Austryacki uznały za słuszny i konie-

дѣлить имущества и капиталы Краковскаго духовенства между обѣими Епархіями: Краковскою (въ Австріи) и Кѣлецкою (въ Царствѣ Польскомъ).

Раздѣлъ этотъ донинѣ не воспослѣдовалъ за неназначеніемъ еще Австрійскимъ Правительствомъ уполномоченнаго къ тому Коммисара.

Между тѣмъ Краковское духовенство не только несправедливо пользуется донинѣ всѣми вообще доходами съ вышеозначенныхъ имуществъ и капиталовъ, находящихся въ Царствѣ Польскомъ, изъ которыхъ значительная доля причитается на часть Епархіи Кѣлецкой, но оно успѣло разновременно воспользоваться даже и нѣкоторою долею изъ самихъ капиталовъ, помѣщенныхъ подъ ипотечное обезпеченіе въ предѣлахъ Царства. Въ настоящее время, съ быстрымъ развитіемъ ликвидаціонной за крестьянскія земли операціи, вслѣдствіе которой многіе капиталы, помѣщенные въ прежнее время подъ ипотечныя обезпеченія, могутъ подлежать внезапному возвращенію кредиторамъ, предстоить совершенная необходимость ясно и окончательно опредѣлить, въ чью именно пользу имѣютъ поступить всѣ тѣ изъ таковыхъ капиталовъ, которые подлежатъ раздѣлу между Краковскою и Кѣлецкою Епархіею; въ связи съ этимъ, необходимо также принять мѣры къ охраненію и прочихъ имуществъ и капиталовъ той же категоріи отъ обращенія ихъ самихъ и доходовъ съ нихъ въ исключительную пользу одного лишь духовенства Краковскаго.

Принявъ по этому въ уваженіе, что неопредѣленное положеніе Краковскихъ капиталовъ и имуществъ, находящихся въ здѣшнемъ краѣ, требуетъ принятія рѣшительной мѣры, которая до окончанія ожидаемыхъ съ Австрійскимъ Правительствомъ переговоровъ, воспрепятствовала бы постепенному обращенію въ пользу Краковскаго духовенства и учреждений тѣхъ капиталовъ и процентовъ, на которые Кѣлецкая Епархія имѣла со времени своего учрежденія неотъемлемыя права, Его Сіятельство Намѣстникъ въ Царствѣ приказать изволимъ:

1) впредь до окончанія имѣющихъ открыться съ Австрійскимъ Правительствомъ переговоровъ, относительно раздѣла фондовъ бывшей Краковской Епархіи, временно иммобилизовать всѣ имущества и капиталы Краковскаго духовенства и Краковскихъ духовныхъ учреждений, гдѣ бы таковыя имѣнія и капиталы

чны подіалъ majątków i kapitałów duchowieństwa Krakowskiego, pomiędzy obie Diecezje: Krakowską (w Austrii) i Kielecką (w Królestwie Polskiem).

Podział atoli takowy nie nastąpił dotychczas, z powodu nieprzeznaczenia jeszcze przez Rząd Austriacki umocowanego do tego Kommissarza.

Tymczasem Duchowieństwo Krakowskie nietylko bez słuszności korzysta ze wszelkich w ogóle dochodów od rzeczonych majątków i kapitałów, znajdujących się w Królestwie Polskiem, i z których część znaczna na udział Diecezji Kieleckiej przypada, lecz nadto zdołało, w różnych czasach, ściągnąć część pewną samychże kapitałów, umieszczonych na hypotekach w granicach Królestwa. Obecnie, w obec szybkiego rozwinięcia operacji likwidacyjnej za grunta włościańskie, w skutek czego wiele kapitałów, umieszczonych dawniej na hypotekach, uleść może nagłemu zwrotowi wierzycielom, zachodzi niezbędną konieczność jasnego i ostatecznego określenia, na czyją mianowicie korzyść przejść mają te wszystkie z rzeczonych kapitałów, które kwalifikują się do podziału pomiędzy Diecezje Krakowską i Kielecką; w związku zaś z tém niemniej jest niezbędnem przedsięwzięcie środków, w celu zapobieżenia przejściu i innych także majątków i kapitałów tej kategorii, jako też dochodów z nich, wyłącznie na rzecz Duchowieństwa Krakowskiego

Wziawszy przeto na uwagę, że nieokreślony stan kapitałów i majątków Krakowskich, znajdujących się w kraju tutejszym, wymaga przedsięwzięcia stanowczego środka, któryby, zanim oczekiwane z Rządem Austriackim układy ukończone zostaną, zapobiegł stopniowemu przejściu na rzecz Krakowskiego duchowieństwa i tamecznych instytucyj, takich kapitałów i procentów, do których Diecezja Kielecka, od chwili jej ustanowienia, miałaby niezaprzeczone prawa; Namiestnik w Królestwie uznał za właściwe polecić:

1) do czasu ukończenia zawiązanemi być mających układów z Rządem Austriackim, we względzie podziału funduszów byłej Diecezji Krakowskiej, czasowo unieruchomić wszelkie majątki i kapitały duchowieństwa Krakowskiego i tamecznych instytucyj duchownych, gdziekolwiekby takowe majątki i kapitały znajdowały się.

въ предѣлахъ Царства Польскаго ни находились, и приостановить выдачу Краковскому духовенству и духовнымъ учрежденіямъ, процентовъ съ сихъ капиталовъ;

2) въ случаѣ необходимости, по какому либо случаю, исключенія вышеозначенныхъ Краковскихъ суммъ изъ подлежащихъ ипотекамъ, отсылать уплачиваемыя суммы на временное храненіе въ Польскій Банкъ и оставлять оныя въ семъ Банкѣ, вѣсть съ накопляющимися процентами, до окончательнаго утвержденія взаимныхъ расчетовъ;

3) безотлагательное исполненіе настоящаго постановленія возложить по принадлежности на Правительственную Коммисію: Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Финансовъ и Казначейства и Юстиціи, на Ликвидационную Коммисію и Польскій Банкъ.

О таковомъ приказаніи Его Сіятельства Графа Намѣстника Царства имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію.

Варшава, 26 Февраля (10 Марта) 1866 года.

(подписано) *А. Заборовскій.*

№ 20,468.

№ 37.

Разрѣшеніе на отдачу въ 3-лѣтнее арендное содержаніе всѣхъ подуховныхъ земельныхъ участковъ свыше 90 морговъ, съ предвареніемъ, что арендные контракты могутъ быть уничтожены и ранѣе срока, по объявленіи о семъ арендатору за пять мѣсяцевъ до истеченія экономическаго года.

(2 (14) Апрѣля 1866 года.)

Всѣмъ Гражданскимъ Губернаторамъ.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Указавъ Вашему Превосходительству въ предложеніи моемъ отъ 12 (24) Марта сего года, за № 18,139, способы заведенія яровыхъ посѣвовъ въ имѣніяхъ, принятыхъ въ вѣдѣніе Казны послѣ свѣтскаго Римско-Католическаго духовенства, заключающихъ въ себѣ земельныхъ угодій болѣе 90 морговъ, я, независимо отъ то-

ваы сія въ границахъ Królestwa Polskiego, i wstrzymać wypłatę duchowieństwu Krakowskiemu i instytutom duchownym procentów od tychże kapitałów;

2) wraz zająć mogącej konieczności wykreślenia, z jakiego bądź powodu, funduszów Krakowskich z właściwych hypotek, fundusze spłacane deponować czasowo w Banku Polskim, pozostawiając je w Banku, wraz z narastającymi procentami, do czasu ostatecznego zatwierdzenia wzajemnych obrachunków;

3) bezzwłoczne wykonanie niniejszego postanowienia, poruczyć Kommissyom Rządowym: Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Przychodów i Skarbu i Sprawiedliwości, tudzież Kommissyi Likwidacyjnej i Bankowi Polskiemu, w czym do której z tych władz należy.

O powyższym reskrypcie Namiestnika Królestwa, mam honor zawiadomić Kommissyę Rządową.

w Warszawie, d. 26 Lutego (10 Marca) 1866 r.

(podpisano) *A. Zaborowski.*

Nr. 20,468.

№ 37.

Upoważnienie do oddawania w trzechletnią dzierżawę przez licytację, wszystkich gruntów po-duchownych, przenoszących 90 morgów przestrzeni, z tém zastrzeżeniem, że kontrakty o te grunta mogą być rozwiązane wcześniiej, za poprzedniem na 5 miesięcy przed upływem roku ekonomicznego wypowiedzeniem dzierżawy.

(d. 2 (14) Kwietnia 1866 r.)

Do wszystkich Gubernatorów Cywilnych.

DYREKTOR GŁÓWNY, PREZYDUJĄCY W KOMMISSYI RZĄDOWEJ PRZYCHODÓW I SKARBU.

Wskazując JW. Panu, w rozporządzeniu mojem z dnia 12 (24) Marca r. b. Nr. 18,139, sposoby zaprowadzenia zasiewów jarych w ~~dobrach~~ zajętych na Skarb po-duchowieństwie świeckiem Rzymsko-Katolickiem, i zawierających gruntów ornych więcej jak

го, при приближающемся экономическомъ сроку, представляя Учредительному Комитету соображенія мои относительно обезпеченія съ таковыхъ имѣній дохода способами болѣе вѣрными къ выручкѣ онаго и не столь затруднительными и ненадежными, какъ казенное надъ сими имѣніями управленіе.

Вслѣдствіе сего, Учредительный Комитетъ, соглашаясь съ предположеніемъ моимъ относительно отдачи въ арендное содержаніе подушныхъ имѣній мѣрою свыше 90 морговъ земли, находитъ, что предположеніе это должно быть приведено въ исполненіе въ возможно скорѣйшемъ времени, такъ какъ наступаетъ уже время межевыхъ работъ. Въ виду сего должны быть приняты мѣры, которыя, съ одной стороны, устранили бы замедленія въ производствѣ самихъ торговъ, а съ другой, доставляли бы возможность участвовать въ торгахъ возможно большому числу лицъ. Принимая во вниманіе, что производство торговъ въ Губернскихъ Правленіяхъ могло бы затруднить сіи учрежденія по многочисленности статей предназначенныхъ къ отдачѣ въ арендное содержаніе, Учредительный Комитетъ призналъ возможнымъ допустить производство торговъ и въ Уѣздныхъ Управленіяхъ, съ тѣмъ, чтобы торги эти были утверждены Губернскимъ Правленіемъ.

Еслибы по какимъ либо причинамъ торги не состоялись, Губернаторамъ надлежало бы предоставить право отдавать упомянутыя имѣнія въ аренду безъ торговъ.

Наконецъ, имѣя въ виду, что постановленіе Намѣстника отъ 24 Января 1818 года, требующее отъ желающихъ арендовать казенныя имѣнія свидетельства о знаніи сельскаго хозяйства, устраняетъ значительное число конкурентовъ на торги и особенно сельское населеніе, Учредительный Комитетъ призналъ соотвѣстственнымъ на сей разъ отмѣнить дѣйствіе сего постановленія.

На основаніи вышеизложеннаго, Учредительный Комитетъ, въ засѣданіи 10 (22) истекшаго Марта постановилъ:

1) торги на отдачу подушныхъ имѣній въ трехлѣтнее арендное содержаніе, съ предвареніемъ, что контракты могутъ быть уничтожены и ранѣе срока, по объявленіи о семъ арендатору за пять мѣсяцевъ до истеченія экономическаго года, производятся въ Губернскихъ Правленіяхъ, или въ Уѣздныхъ Управленіяхъ; во всякомъ случаѣ торги утверждаются окончательно Губернскимъ Правленіемъ;

90 морговъ; независимо отъ того, зъ powodu zbliżającego się terminu ekonomicznego, przedstawiłem Komitetowi Urządzającemu wniośki moje, co do zapewnienia dochodu z tych dóbr, środkami więcej pewnemi, nie tyle uciążliwemi i wątpliwemi, jak administracya rządowa.

W skutek tego, Komitet Urządzający, zgadzając się na propozycję moją, co do wypuszczenia w dzierżawę dóbr poduшных, zawierających gruntu więcej jak 90 morgów, uznał, że z powodu nastania już pory roku sprzyjającej wykonywaniu czynności pomiarowych, propozycja ta powinna być wprowadzona w wykonanie w jak najkrótszym czasie. W tym celu, należy przedsięwziąć środki dla usunięcia z jednej strony zwłoki w odbyciu licytacji i dla zapewnienia z drugiej strony, o ile można największej liczbie osób możliwości konkurowania. Mając na względzie, że odbywanie licytacji w Rządach Gubernialnych, mogłoby być uciążliwem dla tychże władz, z powodu znacznej liczby dóbr, do wypuszczenia w dzierżawę przeznaczonych, Komitet Urządzający uznał możliwem, pozwolić na odbywanie licytacji i w Zarządach powiatowych, z zastrzeżeniem, aby licytacja była zatwierdzoną przez Rząd Gubernialny.

Gdyby z jakichkolwiek przyczyn ogłoszona licytacja spełzła na niczem, należałoby nadać Gubernatorom prawo wypuszczania rzeczonych dóbr w dzierżawę z wolnej ręki.

Nakoniec, z uwagi, że postanowienie Namiestnika z dnia 24 Stycznia 1818 r. wymagające od dzierżawców dóbr rządowych świadectwa ze znajomości gospodarstwa wiejskiego, usuwa od licytacji znaczną liczbę konkurentów, a przede wszystkim stan włościański; Komitet Urządzający uznał potrzebę uchylić na ten raz moc tego postanowienia.

Na téj zasadzie, Komitet Urządzający, na posiedzeniu w dniu 10 (22) Marca r. b. postanowił:

1) licytacje na wypuszczenie dóbr poduшных w trzechletnią dzierżawę, z zastrzeżeniem, że kontrakt może być rozwiązany przed terminem, za wypowiedzeniem onego dzierżawcy na pięć miesięcy przed upływem roku ekonomicznego, odbywać się mają w Rządach Gubernialnych lub w Zarządach powiatowych, w każdym zaś razie ulegają zatwierdzeniu przez Rząd Gubernialny;

2) если торги не состоятся, то Губернаторамъ предоставляется право отдавать упомянутыя имѣнія въ аренду безъ торговъ;

3) желающіе арендовать подуховныя земли допускаются на сей разъ къ торгамъ безъ представленія свидѣтельства о знаніи сельскаго хозяйства, требуемаго постановленіемъ Намѣстника отъ 24 Января 1818 года.

О таковомъ постановленіи Учредительнаго Комитета извѣщая Ваше Превосходительство, въ дополненіе къ предложеніямъ моимъ отъ 4 (16) минувшаго Февраля, за № 4,075/1,320 и 10,114, для дальнѣйшаго со стороны Вашей распоряженія, къ точному и немедленному исполненію онаго, присовокупляю:

1) что изъ духовныхъ имѣній, подлежащихъ на основаніи сего постановленія къ отдачѣ въ арендное содержаніе, слѣдуетъ исключить: а) находящіеся въ оныхъ имѣніяхъ дѣса, б) земли и строенія, оставаемыя впредь въ пользованіе духовенства и церковной прислуги, в) земли, отведенныя Участковыми Коммиссарами крестьянамъ въ собственность, и г) всѣ имѣнія и оброчныя статьи, которыя по формальнымъ контрактамъ отданы были въ содержаніе духовенствомъ или духовными учрежденіями до воспослѣдованія Высочайшаго указа 14 (26) Декабря 1865 года объ устройствѣ Римско-Католическаго духовенства;

2) что торги эти слѣдуетъ производить отъ суммы дохода, значащагося съ таковыхъ имѣній по инвентарнымъ описямъ имущества свѣтскаго духовенства и духовныхъ учреждений, или же по доходу нынѣ исчисленному по приѣмнымъ объ нихъ актамъ, и

3) что, послѣ утвержденія торговъ, Губернское Правленіе обязано представить въ Правительственную Коммисію Финансовъ о каждомъ имѣніи одинъ экземпляръ заключеннаго съ съемщикомъ договора для дальнѣйшаго распоряженія о внесеніи на окладъ подлежащаго съ имѣній отданныхъ въ содержаніе дохода, присовокупивъ къ тому свѣдѣніе о количествѣ и родѣ залога принятаго на обезпеченіе сего дохода.

Долгомъ считаю на это важное и крайне спѣшное дѣло обратить особенное вниманіе Вашего Превосходительства и поручить оное личной Вашей заботливости.

На счетъ имѣній, въ которыхъ менѣе 90 морговъ, Ваше

2) wrazie niedojścia licytacji do skutku, Gubernatorowie mają prawo wypuszczać wspomniane dobra w dzierżawę z wolnej ręki;

3) osoby życzące sobie wziąć w dzierżawę grunta po-duchowne, przypuszczane są, na ten raz jeden, do licytacji, bez składania świadectwa znajomości gospodarstwa wiejskiego, przepisanego postanowieniem Namiestnika z dnia 24 Stycznia 1818 roku.

O powyższej decyzji Komitetu Urządzającego, zawiadamiając JW. Pana, w następstwie rozporządzeń moich z dnia 4 (16) Lutego r. b. Nr. 4,075/1,320 i 10,114, dla wydania dalszych rozporządzeń, pod względem ścisłego i bezzwłocznego wykonania onej, nadmieniam:

1) że z dóbr po-duchownych, ulegających na zasadzie tego postanowienia wydzierżawieniu, należy wyłączyć: a) znajdujące się w tych dobrach lasy; b) grunta i budowle, pozostawione nadal na użytek duchowieństwa i służ kościelnych; c) grunta nadane przez Kommissarzy na własność włościanom; d) dobra i dochody, które za formalnemi kontraktami były wypuszczone w dzierżawę przez duchowieństwo lub instytutu duchowne, przed zapadnięciem Najwyższego ukazu z dnia 14 (26) Grudnia 1865 roku o urządzeniu duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego;

2) że licytacye należy rozpoczynać od summ, wykazanych jako dochód z dóbr, w inwentarzach majątku duchowieństwa świeckiego i instytutów duchownych, lub też od cyfry dochodu, wykazanego w aktach zajęcia;

3) że po zatwierdzeniu licytacji, Rząd Gubernialny winien przedstawić Kommissyi Skarbu, co do każdych dóbr, jeden exemplarz kontraktu zawartego z plus-licytantem, dla wprowadzenia do etatu dochodu z dóbr wydzierżawionych i dołączyć wiadomość o wysokości i rodzaju kaccyi, przyjętej na zabezpieczenie tegoż dochodu.

Uważam za obowiązek, zwrócić szczególną bacność JW. Pana na tę ważną i bardzo pilną czynność, i zalecić onę osobistej jego troskliwości.

Co do dóbr zawierających mniej jak 90 morgów przestrzeni, otrzyma JW. Pan oddzielne rozporządzenie, po odebraniu

O dobrach rządowych.

Превосходительство получите особое распоряженіе, какъ скоро я получу на сей предметъ разрѣшеніе Учредительнаго Комитета.

Варшава, 2 (14) Апрѣля 1866 года.

Главный Директоръ (подписано) Кошелевъ.

№ 19,640/7,152.

N° 38.

О введеніи въ кассовыхъ книгахъ новой статьи: „Фундуши свѣтскаго духовенства и духовныхъ Римско-Католическихъ учреждений“.

(4 (16) Июля 1866 года,)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ КОММИСИЯ ФИНАНСОВЪ И КАЗНАЧЕЙСТВА.

На основаніи Высочайшаго указа 14 (26) Декабря петекшаго года объ устройствѣ свѣтскаго Римско-Католическаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ, приняты въ завѣдываніе Казны всѣ суммы, принадлежавшія къ имуществу этого духовенства.

Поэтому, для контроля поступления означенных сумм, оказывается нужнымъ открыть въ кассовыхъ книгахъ новую статью. Съ этою цѣлю Правительственная Коммисія разрѣшаетъ Губернскому Правленію предписать Губернскому и Уѣзднымъ Казначействамъ, въ кассовыхъ книгахъ и вѣдомостяхъ, въ отдѣлѣ „казенные депозиты“, открыть новую статью: „суммы Римско-Католическаго свѣтскаго духовенства и духовныхъ учрежденій“, и на будущее время записывать подъ означенную статью, всѣ денежные взносы, поступающіе по поводу принатія въ Казну имѣній свѣтскаго духовенства. Суммы эти, Уѣзднаыя Казначейства обязаны при соотвѣтственныхъ объявленіяхъ, съ поясненіемъ подробностей, немедленно переводить въ Губернское Казначейство, для внесенія въ ту же самую статью; Губернское же Казначейство, по удовлетвореніи изъ оныхъ расходовъ, на основаніи особыхъ ассигновокъ, должно остальные деньги, при такихъ

przezemnie upoważnienia w tym względzie Komitetu Urządza-
jącego.

w Warszawie, d. 2 (14) Kwietnia 1866 r.

Dyrektor Główny (podpisano) *Koszelew.*

Nr. 19,640/7,152.

N° 38.

O założeniu w księgach kassowych nowego tytułu „fundusze duchowieństwa świeckiego i instytutów duchownych Rzymsko-Katolickich“.

(d. 4 (16) Lipca 1866 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Z mocy NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 14 (26) Grudnia r. z. o urządzeniu duchowieństwa świeckiego Rzymsko-Katolickiego w Królestwie Polskiem, zajęte zostały w zarząd Skarbu wszelkie fundusze z majątków tegoż duchowieństwa.

Dla skontrolowania przeto wpływu onych zachodzi potrzeba utworzenia nowego tytułu w księgach kassowych. W tym celu Kommissya Rządowa upoważnia Rząd Gubernialny do polecenia swęj Kassie gubernialnej, oraz Kassom powiatowym, aby w księgach swych i ekstraktach, w oddziale „depozyta skarbowe“, założyły nowy tytuł: „fundusze duchowieństwa świeckiego i instytucjów duchownych Rzymsko-Katolickich“, i na przyszłość wszelkie wpływy, jakie z powodu zajęcia majątków duchowieństwa świeckiego następować będą, pod wspomniony tytuł zapisywały, które następnie przy stosownych deklaracyach, z wymienieniem szczegółów, Kassy powiatowe zaraz przekazać powinny pod tenże sam tytuł do Kassy gubernialnej, a Kassa gubernialna, po zaspokojeniu z nich wydatków, jakie oddzielnemi assygnacyami zarządzane będą, resztę wpływów, przy podobnychże szczegółowych deklaracyach

же подробныхъ объявленіяхъ, отсылать въ Главное Казначейство Царства по истеченіи каждой четверти года.

Губернское же Правленіе обязано, при каждомъ переводѣ поступленій этого рода въ Главное Казначейство Царства, представлять въ то же время, въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства вѣдомости онымъ, съ поясненіемъ, откуда каждая сумма поступила и переведена въ Казначейство.

Варшава, 4 (16) Іюля 1866 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Домбровский*.

№ 17,738/6,423.

№ 39.

Повелѣніе Намѣстника Царства, данное въ дополненіе правилъ объ имуществѣ Краковскаго духовенства.

(4 (16) Августа 1866 года.)

Въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.

Статсъ Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства Польскаго.

Вслѣдствіе представленія Главнаго Директора Юстиціи отъ 8 (20) Іюня сего года, за № 6,505, и согласно съ заключеніемъ Главнаго Директора Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, представленнымъ въ отзывѣ отъ 21 Іюля (2 Августа) сего года, за № 21,675/4,040, Его Сіятельство Графъ Намѣстникъ въ Царствѣ, въ дополненіе приказанія, объявленнаго въ отзывѣ моемъ отъ 26 Февраля (10 Марта) сего года, за № 20,468, объ иммобилизациі всѣхъ имуществъ и капиталовъ, а равно и доходовъ отъ имуществъ принадлежащихъ Краковскому духовенству и тамошнимъ духовнымъ учрежденіямъ, если таковыя находятся въ Царствѣ временно, приказать изволимъ:

1) не дозволять заключать ни частнымъ, ни нотаріальнымъ порядкомъ новые контракты объ арендномъ содержаніи тѣхъ недвижимыхъ имѣній Краковскаго духовенства и сказанныхъ учреждений, по которымъ истекли сроки прежнимъ аренднымъ контрактамъ;

cyach, w terminach kwartalnych, odsyłać ma do Kassy Głównej Królestwa.

Sam zaś Rząd Gubernialny obowiązany jest, przy każdymъ przelewie wpływów do Kassy Głównej Królestwa, jednocześnie nadsyłać Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu wykazy tychże, z wyszczególnieniem z czego jaka summa pobrana i przełana została.

Warszawa, dnia 4 (16) Lipca 1866 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Dąbrowski*.

Nr. 17,738/6,423.

№ 39.

Polecenie Namiestnika Królestwa, dopełniające przepisy postępowania z majątkami duchowieństwa Krakowskiego.

(d. 4 (16) Sierpnia 1866 r.)

Do Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNEJ.

W skutku przedstawienia Dyrektora Głównego Sprawiedliwości z dnia 8 (20) Czerwca r. b. Nr. 6,505, i zgodnie z opinią Dyrektora Głównego Spraw Wewnętrznych i Duchownych, wyrażoną w odezwie z dnia 21 Lipca (2 Sierpnia) r. b. Nr. 21,675/4,040, Jaśnie Wielmożny Hrabia Namiestnik w Królestwie Polskiem, dodatkowo do polecenia swego, objawionego w odezwie mojej z dnia 26 Lutego (10 Marca) r. b. Nr. 20,468 w przedmiocie immobilizacyi wszelkich dóbr, funduszów i dochodów z dóbr, do duchowieństwa Krakowskiego i tamtejszych instytucyj duchownych należących, o ile takowe czasowo w Królestwie się znajdują, rozkażać raczył:

1) nie dozwalać zawierania ani prywatnych, ani notaryalnych kontraktów, na wydzierżawienie tych majątków nieruchomości duchowieństwa Krakowskiego i instytucyj wyżej wspomnianych, co do których upłynął termin poprzednich kontraktów dzierżawnych;

2) предписать Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства подобныя имѣнія взять временно въ казенное управленіе по правиламъ предписаннымъ для казенныхъ имѣній, со внесеніемъ доходовъ въ Польскій Банкъ.

О такомъ рѣшеніи Его Сіятельства Графа Намѣстника въ Царствѣ, имѣю честь увѣдомить Ваше Превосходительство для зависящаго исполненія онаго, присовокупляя, что вмѣстѣ съ симъ поставляется о немъ въ извѣстность Главныхъ Директоровъ Юстиціи и Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а также Директора Дипломатической Канцеляріи.

Варшава, 4 (16) Августа 1866 года.

(подписано) *А. Заборовскій.*

№ 24,222.

№ 40.

Объясненіе о томъ, что нѣтъ надобности составлять ликвидационныя проекты и табели землямъ, перешедшимъ въ собственность крестьянъ въ помонастырскихъ и подуховныхъ имѣніяхъ.

(1 (13) Сентября 1866 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.

На основаніи Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года о Римско-Католическихъ монастыряхъ въ Царствѣ Польскомъ, всѣ монастырскія имѣнія и капиталы перешли въ завѣдываніе Казны, указомъ же 14 (26) Декабря 1865 года объ устройствѣ свѣтскаго Римско-Католическаго духовенства и имущества этого духовенства, а равно Римско-Католическихъ духовныхъ учреждений, переданы въ завѣдываніе Казны; сверхъ того, вслѣдствіе постановленія Его Сіятельства, Графа Намѣстника въ Царствѣ отъ 28 Ноября (10 Декабря) 1864 года, поступили

2) polecieć Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu za-
jąć dobra tego rodzaju czasowo w administracyę rządową, po-
długъ przepisów dla dóbr rządowych wydanych, z obowiązkiem
przelewania dochodów do Banku Polskiego.

O powyższej decyzyi Jaśnie Wielmożnego Hrabiego Namie-
stnika w Królestwie, mam zaszczyt zawiadomić JW. Pana, dla na-
leżytego wykonania, z nadmienieniem, że jednocześnie zawiado-
mieni o tém zostają Dyrektorowie Główni: Sprawiedliwości i Spraw
Wewnętrznych i Duchownych, a również Dyrektor Kancellaryi
Dyplomatycznej.

Warszawa, d. 4 (16) Sierpnia 1866 r.

(podpisano) *A. Zaborowski.*

Nr. 24,222.

№ 40.

Objaśnienie, że nie ma potrzeby układać projektów i likwi-
dacyjnych tabell gruntów, przeszłych na własność włościan
w dobrach po-klasztornych i po-duchownych.

(d. 1 (13) Września 1866 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Z mocy Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Li-
stopada) 1864 roku o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Króle-
stwie Polskiem, wszelkie majątki i fundusze klasztorne przeszły
w zawiadywanie Skarbu; ukaz zaś z d. 14 (26) Grudnia 1865 r.
o urzędzeniu duchowieństwa świeckiego Rzymsko-Katolickiego,
również majątek duchowieństwa tego i instytutów duchownych
Rzymsko-Katolickich, oddał w zarząd Skarbu, a postanowienie
Jaśnie Wielmożnego Hrabiego Namiestnika Królestwa z d. 28 Li-

въ казенное управленіе имущества монашествующаго Греко-Уніатскаго духовенства.

Въ числѣ имуществъ Римско-Католическаго и Греко-Уніатскаго монашествующаго духовенства, а также Римско-Католическихъ свѣтскаго духовенства и духовныхъ учреждений, находятся земскія имѣнія, съ крестьянскими участками, которые указомъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, надѣлены въ собственность крестьянъ.

Такъ какъ, въ отношеніи имѣній, оставшихся послѣ упраздненныхъ въ 1819 году духовныхъ учреждений, Учредительный Комитетъ, постановленіемъ, состоявшимся 28 Октября (9 Ноября) 1864 года, признавая таковыя наравнѣ съ казенными имѣніями, нашелъ, что ликвидационныя табели вознагражденія за упраздненныя повинности съ земель перешедшихъ въ собственность крестьянъ, не должны быть составляемы подобно тому, какъ въ казенныхъ имѣніяхъ, и какъ между имѣніями отошедшими отъ духовенства въ 1864, 1865 и 1866 годахъ и принятыми въ Казну въ 1818 году, не существуетъ никакой разницы, ибо тѣ и другія имѣнія перешли въ собственность Правительства, то Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства даетъ знать Губернскому Правленію, что по отошедшимъ отъ духовенства имѣніямъ не слѣдуетъ составлять ликвидационныхъ проектовъ и табелей, за поступившія въ собственность крестьянъ земли, а тѣмъ самымъ и требовать вознагражденія за эти земли.

Варшава, 1 (13) Сентября 1866 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Домбровский.*

№ 14,011/5,141.

stopada (10 Grudnia) 1864 roku, i majątki duchowieństwa zakonnego Greko-Unickiego oddało w zawiadywanie Skarbu.

Pomiedzy majątkami duchowieństwa zakonnego Rzymsko-Katolickiego i Greko-Unickiego, oraz duchowieństwa świeckiego i instytutów Rzymsko-Katolickich, są dobra ziemskie, a w nich znajdują się posiadłości włościańskie, ukazem z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 roku na własność im nadane.

Ponieważ co do dóbr pozostałych po zniesionych Instytutach duchownych w roku 1819, Komitet Urządzący decyzyą z dnia 28 Października (9 Listopada) 1864 roku, uważając je na równi z dobrami rządowemi, uznał, że tabelle likwidacyjne wynagrodzenia za powinności zniesione z gruntów przeszłych na własność włościan, tak jak w dobrach rządowych, nie powinny być sporządzane, a między majątkami zajętemi duchowieństwu w roku 1864, 1865 i 1866 i temi, które zajęte zostały po roku 1818 nie ma różnicy, ponieważ jedne i drugie stały się własnością Rządu, przeto Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu uprzedza Rząd Gubernialny, że dla dóbr po duchowieństwie zajętych, ani projektów i tabell likwidacyjnych za oddane na własność grunta włościańskie układać, a tém samém ani wynagrodzenia za też grunta żądać nie należy.

Warszawa, dnia 1 (13) Września 1866 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Dąbrowski.*

Nr. 14,011/5,141.

№ 41.

Распоряжение о томъ, чтобы пропинаціонный доходъ отъ продажи питей на крестьянскихъ земляхъ, принадлежавшихъ прежде монастырямъ или свѣтскому Римско-Католическому духовенству, отдаваемъ былъ въ аренду подобно тому, какъ въ казенныхъ имѣніяхъ.

(20 Сентября (2 Октября) 1866 года.)

Вслѣдъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Общими распоряженіями Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, отъ 2 (14) Апрѣля текущаго года, за № 24.100/8,747 и отъ 14 (26) того же мѣсяца и года, за № 19,393/6,912, предоставлено Губернскому Правленію отдавать въ арендное содержаніе имѣнія, недвижимости и всякія угодія, перешедшія въ казенное управленіе отъ Римско-Католическаго духовенства, а также и доходы отъ продажи питей, какъ на фольварочныхъ, такъ и на крестьянскихъ земляхъ. Первымъ изъ приведенныхъ распоряженій предоставлено сдать въ аренду имѣнія и всякія угодія, принадлежавшія къ свѣтскому духовенству, на три года, съ 19 Іюня (1 Іюля) текущаго года, по таковое же число 1869 года, съ правомъ устраненія содержателя въ каждомъ году, объявляя о томъ пятью мѣсяцами впередъ; вторымъ же распоряженіемъ разрѣшено отдавать въ арендное содержаніе имѣнія и всякія угодія помонастырскія, при чемъ указано, которыя изъ нихъ могутъ быть отданы въ аренду на три года, съ правомъ устраненія содержателя въ каждомъ году, а которыя на одинъ только годъ.

Извѣстно Губернскому Правленію, что существовавшій донынѣ порядокъ взиманія дохода отъ продажи питей на земляхъ, перешедшихъ въ собственность крестьянъ (за исключеніемъ имѣній принадлежащихъ Казнѣ, или состоящихъ въ казенномъ управленіи, въ которыхъ доходъ сей взимается на другихъ основаніяхъ), распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 2 (14) Мая текущаго г., за № 28,796/10,352, оставленъ былъ въ дѣйствіи съ 19 Іюня (1 Іюля) по 20 Августа (1 Сентября); не-

№ 41.

Rozporządzenie, że dochody z propinacyi czyli ze sprzedaży trunków na gruntach włościańskich w dobrach, będących dawniej własnością klasztorów lub duchowieństwa świeckiego Rzymsko-Katolickiego, mają być wydzierżawiane podobnie jak w dobrach rządowych.

(d. 20 Września (2 Października) 1866 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Rozporządzeniami ogólnemi Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 2 (14) Kwietnia r. b. Nr. 24,100/8,747 i z dnia 14 (26) tegoż miesiąca i roku Nr. 19,393/6,912, Rząd Gubernialny upoważniony został do wydzierżawienia dóbr, realności i wszelkich użytków po duchowieństwie Rzymsko-Katolickiem, w zarząd Skarbu przeszłych, a tém samém i dochodów ze sprzedaży trunków tak na gruntach folwarcznych jak i na gruntach włościańskich, mianowicie: rozporządzeniem pierwszym do wypuszczania w dzierżawę dóbr i wszelkich użytków po duchowieństwie świeckiem, na lat trzy, od dnia 19 Czerwca (1 Lipca) r. b. do tegoż dnia 1869 roku, z możliwością wypowiedzenia dzierżawy w każdym roku na pięć miesięcy naprzód, zaś rozporządzeniem drugim do wydzierżawienia dóbr i wszelkich użytków po-klasztornych, przyczém wskazano zarazem, które z nich wydzierżawione być mają na lat trzy z możliwością wypowiedzenia dzierżawy w każdym roku, a które tylko na rok jeden.

Wiadomo Rządowi Gubernialnemu, że dotychczasowy sposób poboru dochodu ze sprzedaży trunków na gruntach przeszłych na własność włościan, z wyłączeniem dóbr rządowych, lub pod zarządem Skarbu będących, w których dochód ten na innych zasadach jest pobierany, rozporządzeniem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 2 (14) Maja roku bieżącego

подлежит однако сомнѣнію, что распоряженіе это не могло относиться къ доходу отъ продажи питей на крестьянскихъ земляхъ въ поступившихъ въ Казну подуховныхъ имѣніяхъ. Какъ же на счетъ отдачи таковыхъ имѣній въ арендное содержаніе сдѣланы уже, какъ сказано выше, надлежашія распоряженія, то по сей причинѣ въ распоряженіи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 8 (20) Августа текущаго года, за № 57,032/20,592, о порядкѣ взиманія дохода отъ продажи питей на крестьянскихъ земляхъ съ 20 Августа (1 Сентября) текущаго года, не упомянуто о подуховныхъ имѣніяхъ и угодіяхъ. Поэтому, гдѣ пропинаціонный доходъ отъ продажи питей на крестьянскихъ земляхъ въ имѣніяхъ принадлежавшихъ прежде монастырямъ, или свѣтскому Римско-Католическому духовенству, отданъ былъ въ аренду на такихъ же основаніяхъ, какъ доходъ сего рода отъ продажи питей на крестьянскихъ земляхъ въ частныхъ имѣніяхъ, тамъ, по уваженію, что имѣнія помонастырскія и свѣтскаго духовенства перешли въ завѣдываніе Казны, доходъ отъ продажи питей на крестьянскихъ земляхъ долженъ быть отдаваемъ въ содержаніе такимъ же порядкомъ, какъ это предписано сдѣлать въ казенныхъ имѣніяхъ, чѣмъ Губернское Правленіе должно заняться безотлагательно, руководствуясь основаніями, указанными въ общемъ распоряженіи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 19 (31) Августа текущаго года, за № 46,523/16,879, на сколько таковая отдача въ арендное содержаніе еще не состоялась и на сколько отъ дальнѣйшаго содержанія нынѣшніе содержатели отказались на основаніи Высочайше утвержденаго положенія объ акцизномъ сборѣ съ питей, отъ 7 (19) Іюня текущаго года. Не оставить при томъ Губернское Правленіе, за пользованіе доходомъ, сверхъ опредѣленнаго срока, подвергнуть кого слѣдуетъ взысканію арендной суммы въ размѣрѣ вносимыхъ ими дѣйствіемъ платежей. При томъ, желая имѣть точное свѣдѣніе о дѣйствіяхъ Губернскаго Правленія по отдачѣ въ арендное содержаніе дохода отъ продажи питей на крестьянскихъ земляхъ въ подуховныхъ имѣніяхъ, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ представить ей подробный по сему предмету отчетъ, съ указаніемъ, гдѣ доходъ отъ продажи питей, на означенныхъ земляхъ, отданъ въ аренду вмѣстѣ съ имѣніями, и за какую плату, при

Nr. 23,796/10,352 отъ дня 19 Czerwca (1 Lipca) tegoż roku przedłużony był do dnia 20 Sierpnia (1 Września); nie ulega wszakże wątpliwości, że rozporządzenie to nie mogło dotyczyć dochodu ze sprzedaży trunków na gruntach włościańskich, w dobrach po-duchownych, jako w zarząd Skarbu przeszłych, i skoro względem wydzierżawienia tychże dóbr i użytków po-duchownych, już wcześniej, jak wyżej, wydane zostały rozporządzenia; dla tego też rozporządzenie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 8 (20) Sierpnia roku bieżącego Nr 57,032/20 592 wydane co do sposobu pobierania dochodu ze sprzedaży trunków na gruntach włościańskich od dnia 20 Sierpnia (1 Września) roku bieżącego, wyłączyło dobra i realności po-duchowne. Gdzie zatem dochody z propinacyi czyli ze sprzedaży trunków na gruntach włościańskich w dobrach, będących dawniej własnością klasztorów lub duchowieństwa świeckiego Rzymsko-Katolickiego, oddane były w dzierżawę na tych samych zasadach, jak także dochody ze sprzedaży trunków na gruntach włościańskich w dobrach prywatnych, tam z uwagi, że dobra po-klasztorach i po duchowieństwie świeckiem przeszły w zawiadywanie Skarbu, dochody ze sprzedaży trunków na gruntach włościańskich winny być wydzierżawione w taki sam sposób, jak zarządzono dopełnić to w dobrach rządowych, czem obowiązany jest Rząd Gubernialny na tychmiast zająć się, a to pod warunkami przesłanymi mu przy ogólném rozporządzeniu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia roku bieżącego Nr. 46,523/16,879, o ile wydzierżawianie to jeszcze nie zostało dokonane, lub o ile dalszej dzierżawy dotychczasowi dzierżawcy zrzekli się, na mocy Narzędz zatwierdzonej ustawy o akcyzie od trunków z dnia 7 (19) Czerwca roku bieżącego. Nie przepomni przytém Rząd Gubernialny, za używalność nad termin zakresłony, pociągnąć użytkowników do opłaty w stosunku dotychczas uiszczanej. Chcąc zaś mieć dokładną wiadomość pod względem działań Rządu Gubernialnego co do wydzierżawienia dochodu ze sprzedaży trunków na gruntach włościańskich, w dobrach po-duchownych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu poleca mu, aby jęj złożył kategoryczne w tej mierze sprawozdanie, wykazujące gdzie dochód ze sprzedaży trunków na tychże gruntach wydzierżawiony został, łącznie z dobrami i za jaką opłatą, przy wskazaniu poprzedniej,

обозначеніи прежней, а гдѣ отдѣльно и за какую сумму съ обозначеніемъ то же прежняго платежа.

Причемъ Губернское Правленіе обязывается удостовѣрить, что нигдѣ въ подуховныхъ имѣніяхъ не упущена отдача въ аренду дохода отъ продажи питей.

Варшава, 20 Сентября (2 Октября) 1866 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Домбровский*.

№ 62,127/22,528.

№ 42.

О разрѣшеніи Губернскимъ Правленіемъ приѣма, для храненія, отъ Коммисій по крестьянскимъ дѣламъ документовъ, касающихся земель, предоставленныхъ безземельнымъ крестьянамъ въ помонастырскихъ и въ подуховныхъ имѣніяхъ

(24 Января (5 Февраля) 1867 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Членъ завѣдывающій дѣлами Учредительнаго Комитета, въ отзвѣ отъ 18 (30) Ноября 1866 года, за № 15,353, пояснилъ, что одна изъ Коммисій по крестьянскимъ дѣламъ возбудила вопросъ, куда должны быть передаваемы, для храненія, документы о предоставленныхъ въ распоряженіи Коммисіи, подуховныхъ имѣніяхъ, какъ переданные Губернскими Правленіями, такъ и поступающіе отъ Гг. Коммисаровъ, по окончаніи ими раздачи этихъ земель.

Г. Членъ завѣдывающій, полагая, что означенные документы, по окончаніи надѣленія безземельныхъ, могли бы быть передаваемы для храненія въ Губернскія Правленія, просить, въ случаѣ согласія на означенное предположеніе, сдѣлать распоряженіе о приѣмѣ Губернскими Правленіями сказанныхъ документовъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ, не встрѣчая препятствій къ приведенію въ исполненіе сказаннаго предположенія, поручаетъ Губернскому Правленію, при поступленіи отъ Ком-

а гдѣе oddzielnie за jaką sumę, przy wskazaniu również poprzędniej.

Wreszcie poświadczy Rząd Gubernialny, że nigdzie wydzierżawienia dochodu ze sprzedaży trunków w dobrach po-duchownych nie pominęto.

w Warszawie, d. 20 Września (2 Października) 1866 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Dąbrowski*.

Nr. 62,127/22,528.

№ 42.

Upoważnienie dla Rządów Gubernialnych do przyjmowania od Kommissyów do spraw włościańskich w depozyt dowodów, dotyczących nadania włościanom bezrolnym gruntów po-klasztornych i po-duchownych.

(d. 24 Stycznia (5 Lutego) 1867 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Członek zawiadujący interessami Komitetu Urządającego, w odezwie z d. 18 (30) Listopada 1866 r. Nr. 15,353, zawiadomił, że jedna z Kommissyj do spraw włościańskich uczyniła zapytanie, gdzie mają być oddawane do zachowania dowody dotyczące odstąpionych do dyspozycji Kommissyi dóbr po-duchownych, tak otrzymane od Rządów Gubernialnych, jako też i przedstawiane przez Kommissarzy, po ukończeniu przez nich rozdania tych gruntów.

Członek zawiadujący będąc zdania, że wspomniane wyżej dowody, po ukończeniu uposażenia włościan bezrolnych, możnaby oddawać Rządowi Gubernialnemu, do zachowania, upraszał, wrazie zgodzenia się na jego wniosek, o wydanie rozporządzenia, aby Rządy Gubernialne pomienione dowody przyjmowały.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, nie znajdując przeszkody do wprowadzenia rzeczzonego wniosku w wykonanie, poleca

мисій по крест'янскимъ дѣламъ документовъ, касающихся земель, предоставленныхъ безземельнымъ, принимать таковыя для хранения.

Варшава, 24 Января (5 Февраля) 1867 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) Домбровский.
№ 78,801/29,483.

№ 43.

Постановленіе объ отдачѣ въ аренду имѣній Краковскаго духовенства.

(29 Декабря (10 Января) 1867/8 года.)

Выпуска изъ журнала 226-го засѣданія Учредительнаго Комитета въ Царствѣ Польскомъ отъ 29 Декабря 1867 (10 Января 1868) года.

Ст. 1,550. ОБЪ ОТДАЧѢ ВЪ АРЕНДУ ИМѢНІЙ КРАКОВСКАГО ДУХОВЕНСТВА.

Завѣдывающій Финансовомъ въ Царствѣ Управленіемъ, отъ 18 Декабря, за № 46,121/4,906, вошелъ въ Учредительный Комитетъ съ представленіемъ слѣдующаго содержанія:

По распоряженію Намѣстника въ Царствѣ, объявленному въ отзывѣ бывшаго Статсъ-Секретаря при бывшемъ Совѣтѣ Управленія, отъ 4 (16) Августа 1866 года, за № 24,222, воспрещено отдавать въ аренду имѣнія, принадлежащія Краковскому духовенству, при чемъ предложено подобныя имѣнія, по истеченіи сроковъ прежнимъ аренднымъ контрактамъ, взять временно въ казенное управленіе, по правиламъ, установленнымъ для казенныхъ имѣній, со взносомъ доходовъ въ Польскій Банкъ.

Нынѣ Кѣлецкое Губернское Правленіе донесло, что два имѣнія Краковскаго духовенства, которымъ срокъ аренды кончился въ Юнѣ 1866 года, состоятъ во временной казенной администраціи, а въ Юнѣ 1867 года окончились сроки арендныхъ контрактовъ по четыремъ подобнымъ имѣніямъ, которыя слѣдуетъ принять въ управленіе Казны и назначить казенную администрацію; а такъ какъ опытомъ доказано, что подобная администрація менѣе выгодна для Казны, чѣмъ отдача въ аренду частнымъ лицамъ, то Губернское Правленіе проситъ дозволенія на оставле-

Rządowi Gubernialnemu, wrazie nadesłania z Komissyi do spraw włościańskich dowodów dotyczących gruntów wydzielonych włościanom bezrolnym, przyjmować takowe do zachowania.

Warszawa, d. 24 Stycznia (5 Lutego) 1867 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) Dąbrowski.
Nr. 78,801/29,483.

№ 43.

Postanowienie o oddawaniu w dzierżawę dóbr po-duchowieństwie Krakowskiém.

(d. 29 Grudnia (10 Stycznia) 1867/8 r.)

Wypis z protokołu 226-go posiedzenia Komitetu Urządzającego z dnia 29 Grudnia 1867 (10 Stycznia 1868) roku.

POZYCYA 1,550.. O ODDAWANIU W DZIERŻAWĘ DÓBR PO-DUCHOWIEŃSTWIE KRAKOWSKIEM.

Zawiadujący Zarządem Finansowym w Królestwie Polskiem, pod dniem 18 Grudnia Nr. 46,121/4,906 uczynił do Komitetu Urządzającego przedstawienie treści następującej:

Z rozporządzenia Namiestnika w Królestwie, objawionego przez odezwę byłego Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej z dnia 4 (16) Sierpnia 1866 r. Nr. 24,222, zabronione wypuszczać w dzierżawę majątki duchowieństwa Krakowskiego, a zarazem polecono majątki takie, po upływie terminów poprzednich kontraktów dzierżawnych, zająć czasowo w administracyę rządową, podług przepisów dla dóbr rządowych wydanych, i dochody z tychże składać do Banku Polskiego.

Obecnie rząd Gubernialny Kielecki doniósł, że dwa majątki duchowieństwa Krakowskiego, co do których termin dzierżawy upłynął w miesiącu Czerwcu 1866 r., zostają pod czasową administracyą rządową; w miesiącu zaś Czerwcu 1867 r. upłynął termin kontraktów dzierżawnych, co do czterech majątków tejże kategorii, które należy objąć w zarząd Skarbu i zaprowadzić administracyę rządową; a ponieważ doświadczenie nauczyło, że administracya takowa mniej jest korzystną dla Skarbu, aniżeli wypuszczenie w dzierżawę osobom prywatnym, przeto Rząd Guber-

O dobrach rządowych.

не сихъ имѣній на 1867—1868 годы въ содержаніи тѣхъ же арендаторовъ, и за тотъ же платежъ, а съ 1868 года имѣнія, какъ состоящіе уже въ казенной администраціи, такъ и тѣ, которымъ сроки контрактовъ окончатся въ Іюнь 1868 года, отдать, съ торговъ, въ аренду на три года, съ условіемъ о расторженіи контрактовъ въ каждомъ году, ежели это потребуется.

Находя мнѣніе Губернскаго Правленія относительно невыгодности казенной администраціи вполнѣ основательнымъ, Завѣдывающій Финансовымъ Управленіемъ въ Царствѣ Польскомъ, съ своей стороны, полагаетъ: имѣнія, состоящіе уже въ казенной администраціи, отдать въ аренду, съ торговъ, на одинъ годъ; имѣнія же, которымъ сроки контрактовъ оканчиваются въ Іюнь 1868 года, оставлять у нынѣшнихъ арендаторовъ за платежъ вносимаго ими дохода, съ года на годъ, впредь до окончанія переговоровъ съ Австрійскимъ правительствомъ относительно раздѣла фондовъ Краковской епархіи, съ условіемъ изъятія, какъ первыхъ, такъ и послѣднихъ имѣній изъ аренды, по предварительному извѣщенію о томъ арендаторовъ за 5 мѣсяцевъ до окончанія года. Къ вышеизложенному Завѣдывающій Финансовымъ Управленіемъ въ Царствѣ Польскомъ присовокупилъ, что сдѣланное имъ предположеніе было сообщено на заключеніе Генераль-Лейтенанта Гечевича, уполномоченнаго для переговоровъ съ Австрійскимъ Генеральнымъ Консуломъ, который вполнѣ съ онымъ согласился.

Соображенія. По разсмотрѣніи настоящаго представленія, Учредительный Комитетъ находилъ, что отдача имѣній Краковского духовенства въ аренду на одинъ годъ съ торговъ не можетъ быть признана удобною, такъ какъ по краткости аренднаго срока невозможно рассчитывать на достаточную въ этомъ случаѣ при торгахъ конкуренцію и Казна будетъ часто поставлена въ необходимость сдавать имѣнія за очень низкую арендную плату; оставленіе же сихъ имѣній, по окончаніи срока аренды, безъ торговъ, въ пользованіи настоящихъ ихъ арендаторовъ, на тѣхъ же условіяхъ, не можетъ быть выгодно для Казны, такъ какъ имѣнія Краковского духовенства, какъ извѣстно, лежатъ въ лучшей по качеству почвы мѣстности края, и находятся въ арендѣ за самыя низкія цѣны.

По этимъ соображеніямъ, Учредительный Комитетъ находилъ болѣе удобнымъ и выгоднымъ для Казны, чтобы эти имѣнія,

ниалны Кielecki upraszał o upoważnienie, na pozostawienie rzeczonych majątków na rok 1867/8 w posiadaniu dotychczasowych dzierżawców, za czynsz dotychczasowy; od roku zaś 1868 dobra tak zostające w administracyi rządowej, jako téż i te, którym termin kontraktów upływają w r. 1868, wypuścić przez licytację publiczną w trzechletnią dzierżawę, z warunkiem możności rozwiązania kontraktów w każdym roku, jeżeli tego zajdzie potrzeba.

Uznając opinię Rządu Gubernialnego, co do mniejszej korzyści administracyi rządowej, za zupełnie uzasadnioną, Zawiadujący Zarządem Finansowym w Królestwie Polskiem proponował: dobra zostające obecnie w administracyi rządowej wypuścić w dzierżawę przez licytację publiczną, na rok jeden; dobra zaś, co do których termin kontraktów upływają w Czerwcu 1868 roku, pozostawić przy dotychczasowych dzierżawcach, za opłatą niszczonego czynszu z roku na rok, aż do czasu ukończenia układów z Rządem Austryackim, co do podziału funduszów Dyecezyi Krakowskiej, pod warunkiem ustania dzierżawy tak jednych jak i drugich dóbr, za poprzedniem wypowiedzeniem téż dzierżawcom na 5 miesięcy przed końcem roku. Przytém Zawiadujący Zarządem Finansowym w Królestwie Polskiem nadmieniał, że uczyniona przezeń propozycja była komunikowaną do opinii Generał-Leytenantowi Gieczewiczowi, umocowanemu do układów z Konsulem Generalnym Austryackim, i zyskała zupełną jego approbację.

Motywa. Po rozpoznaniu powyższego przedstawienia, Komitet Urządzący zauważył, że wydzierżawienie dóbr duchowienstwa Krakowskiego, przez licytację na rok jeden, nie może być uznane za korzystne, z powodu, że, dla krótkości terminu dzierżawy, niepodobna przewidywać dostatecznej konkurencyi do licytacji, i że przeto Skarb będzie nieraz zmuszony wypuszczać dobra w dzierżawę za czynsz bardzo niski; pozostawienie zaś tychże dóbr, po upływie terminów dzierżawnych, bez licytacji, do użytkowania dotychczasowych dzierżawców, na tychże samych warunkach, nie może być korzystnem dla Skarbu z powodu, że jak wiadomo, dobra duchowienstwa Krakowskiego, położone są w miejscowości odznaczającej się najlepszą glebą gruntu i wydzierżawione są za cenę bardzo niską.

Z tych względów, Komitet Urządzący uznał za dogodniejsze i korzystniejsze dla Skarbu, wypuszczenie tychże dóbr, po-

съ настоящаго 1868 года, были сдаваемы съ торговъ на трехлѣтніе сроки; но въ виду того, что переговоры Русскаго Правительства съ Австрійскимъ относительно раздѣла фондовъ Краковской епархіи могутъ окончиться и ранѣе трехлѣтняго срока, Комитетъ признавалъ нужнымъ, чтобы въ заключаемые съ арендаторами контракты было включено непременно условіе о правѣ расторженія сихъ контрактовъ за предварительнымъ о томъ извѣщеніемъ арендаторовъ за пять мѣсяцевъ до окончанія каждаго хозяйственнаго года.

Принимая при этомъ однако во вниманіе, что могутъ быть случаи, когда торги на отдачу имѣній въ аренду не состоятся, и признавая вообще невыгоднымъ для Казны принятіе ихъ въ казенную администрацію, Учредительный Комитетъ находилъ нужнымъ предоставить въ такихъ случаяхъ Финансовому Управленію, по его усмотрѣнію, или назначать новые торги на отдачу такихъ имѣній въ аренду, или оставлять ихъ на одинъ годъ въ пользованіи настоящихъ арендаторовъ, за ту же плату.

Заключеніе. На основаніи вышеизложенныхъ соображеній, Учредительный Комитетъ постановилъ:

1) имѣнія Краковского духовенства, какъ находящіяся уже въ казенной администраціи, такъ и имѣющія, за окончаніемъ контрактныхъ съ арендаторами сроковъ, поступить въ вѣдѣніе Казны и ея администрацію, отдавать въ аренду, съ торговъ, на три года, съ условіемъ о правѣ расторженія арендныхъ контрактовъ по предварительномъ о томъ извѣщеніи арендаторовъ за пять мѣсяцевъ до окончанія каждаго аренднаго года;

2) если назначенные на отдачу имѣній въ аренду торги не состоятся, то Финансовому Управленію предоставить право, по его усмотрѣнію, или отдавать эти имѣнія прежнимъ арендаторамъ на одинъ годъ, безъ торговъ, за ту же цѣну, или назначать на отдачу ихъ въ аренду новые торги;

3) настоящее постановленіе сообщить Завѣдывающему Финансовымъ въ Царствѣ Управленіемъ, для соотвѣтствующаго съ его стороны распоряженія и увѣдомить о томъ Завѣдывающагого Духовными Дѣлами иностранныхъ исповѣданій въ Царствѣ Польскомъ.

чѣwszy od r. 1868, przez licytację publiczną w dzierżawę trzechletnią; przytém mając na uwadze, że układy Rządów Russkiego i Austryackiego co do podziału funduszów Dyecezyi Krakowskiej, mogą być ukończone przed upływem terminu trzechletniego, Komitet uznał potrzebę, ażeby w kontraktach zawieranych z dzierżawcami był koniecznie zamieszczony warunek, o możności rozwiązania tychże kontraktów, za poprzedniem wypowiedzeniem dzierżawcom, na pięć miesięcy przed końcem każdego roku gospodarczego.

Zważywszy jednakże, że mogą zdarzać się wypadki, w których ogłoszona na wydzierżawienie dóbr licytacja pozostanie bez skutku, i uznając za niekorzystne dla Skarbu objęcie tychże w administrację rządową; Komitet Urządzający był zdania, że należałoby nadać na takie wypadki Zarządowi Finansowemu prawo, podług jego uznania, albo ogłaszać nową licytację na wypuszczenie rzeczonych dóbr w dzierżawę, albo też pozostawiać je na rok jeden w użytkowaniu dotychczasowych dzierżawców, bez zmiany czynszu dzierżawnego.

Konkluzya. Z zasad wyżej wyłuszczonych, Komitet Urządzający postanowił:

1) majątki duchowieństwa Krakowskiego, tak zostające już w administracyi rządowej, jako też mające, z powodu upływu terminów dzierżawnych, przejść pod zarząd i administrację Skarbu, wypuszczać w dzierżawę przez licytację publiczną na lat trzy, z warunkiem możności rozwiązania kontraktów dzierżawnych, po poprzedniem wypowiedzeniu dzierżawcom, na pięć miesięcy przed upływem każdego roku, dzierżawy;

2) jeżeli ogłoszona na wydzierżawienie tych dóbr licytacja pozostanie bez skutku, to nadać Zarządowi Finansowemu władzę, podług jego uznania, albo wydzierżawiać rzeczone dobra poprzednim dzierżawcom na rok jeden, bez licytacji, za ten sam czynsz, albo ogłaszać na wydzierżawienie ich nową licytację;

3) postanowienie niniejsze zakommunikować Zawiadującemu Zarządowi Finansowemu w Królestwie, dla wydania odpowiednich rozporządzeń i zawiadomić o tém Zawiadującegogo interesami duchownymi obcych wyznań w Królestwie Polskiem.

ГЛАВА II.

О ПРИЕМѢ ИМѢНИЙ ВЪ КАЗЕННОЕ ВѢДОМСТВО.

N° 44.

Инструкція для приема имѣний въ вѣдѣніе Казны.

(? (14) Ноября 1839 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Опытъ прошедшихъ лѣтъ доказалъ, что приемъ имѣний и лѣсовъ въ вѣдѣніе Казны не всегда производился съ тою точностью, которой непременно требуетъ дѣйствіе подобнаго рода Велѣдствіе сего, Правительственная Коммисія, желая ввести по сему предмету однообразный и точный порядокъ, а тѣмъ самымъ оградить Казну Царства отъ ущерба, которому она неминуемо должна бы была подвергнуться вслѣдствіе недостаточнаго обезпеченія ея собственности, постановила издать для Губернскихъ Правленій слѣдующую инструкцію:

О приемѣ имѣній и лѣсовъ въ вѣдѣніе Финансоваго Управленія въ Царствѣ вообще

§ 1.

Имѣнія и лѣса должны поступать въ вѣдѣніе Финансоваго Управленія въ Царствѣ въ слѣдующихъ случаяхъ:

1) когда имѣнія и лѣса, составляющія собственность Казны и на основаніи пожалованныхъ привилегій, находящіеся во владѣніи частныхъ лицъ, по окончаніи срока, или по уничтоженіи привилегій, подлежатъ принятію въ Казну;

2) когда имѣнія и лѣса, бывшія собственностью духовныхъ учреждений въ краѣ, по назначеніи симъ послѣднимъ изъ Казны Царства постоянного дохода, (компетенціи) будутъ отданы въ Казну, и, наконецъ,

TYTUŁ II.

O ZAJMOWANIU DÓBR POD ZARZĄD WŁADZY SKARBOWEJ.

N° 44.

Instrukcja do zajmowania dóbr pod zarząd władzy skarbowej.

(d. 2 (14) Listopada 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Doświadczenie dotychczasowe przekonało, że inkameracja czyli zajęcie dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej, nie zawsze skuteczniała się z taką dokładnością, jakiej czynność tego rodzaju koniecznie wymaga; pragnąc zatem Kommissya Rządowa zaprowadzić co do tego jednostajne i dokładne postępowanie, i tym środkiem zasłonić Skarb Królestwa od szkody na jakąby przez niedostateczne zabezpieczenie jego własności mógł być narażony, postanowiła wydać Rządom Gubernialnym następującą instrukcję wykonawczą.

W ogólności, o inkameracji czyli zajęciu dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej Królestwa.

§ 1.

Inkameracja, czyli zajęcie dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej Królestwa, skuteczniać się powinna:

1) gdy dobra i lasy, własnością Rządu będące, a na mocy nadanych przywilejów w posiadaniu osób prywatnych zostające, z powodu skończenia się przywileju, lub unieważnienia onego, do odebrania od posiadacza, przypadają;

2) gdy dobra i lasy, własnością instytucyj duchownych w kraju będące, za kompetencją ze Skarbu Królestwa, tymże instytucjom oznaczoną, władzy skarbowej zostaną oddane; наконецъ

3) когда имѣнія и лѣса, вслѣдствіе покупки, замѣна, или прекращенія правъ безсрочнаго аренднаго владѣнія, поступаютъ въ вѣдѣніе Казны Царства.

§ 2.

Въ кругъ дѣйствій по принятію имѣній и лѣсовъ въ вѣдѣніе Финансоваго Управленія Царства входятъ слѣдующіе предметы:

- 1) принятіе и описаніе имѣній и лѣсовъ;
- 2) учрежденіе мѣстнаго управленія въ принятыхъ имѣніяхъ и лѣсахъ;
- 3) разсмотрѣніе взаимныхъ претензій и расчетовъ, могущихъ оказатся при поступленіи въ Казну имѣній и лѣсовъ.

О приемѣ и описи имѣній и лѣсовъ.

§ 3.

О приемѣ въ Казну имѣній и лѣсовъ, должно быть сдѣлано на мѣстѣ командированнымъ для этого чиновникомъ, протолярное объявленіе, какъ бывшему владѣльцу или заступающему его мѣсто, такъ равно всѣмъ жителямъ деревни и управителямъ или аренднымъ содержателямъ фольварковъ и другихъ находящихся въ поступающихъ въ Казну имѣніяхъ заведеній.

Съ этою цѣлью, командированный для приема имѣній и лѣсовъ чиновникъ, по прибытіи на мѣсто, долженъ пригласить бывшего владѣльца имѣнія или заступающаго его мѣсто, всѣхъ сельскихъ солтысовъ и управителей, или арендныхъ содержателей фольварковъ и всѣхъ прочихъ находящихся въ томъ имѣніи, заведеній, а также мѣстную стражу (если къ имѣнію принадлежатъ лѣса) и объявить имъ: что имѣніе это, на основаніи правъ, вслѣдствіе которыхъ назначенъ приемъ онаго, поступаетъ со всѣми угодіями въ непосредственное завѣдываніе Финансоваго Управленія Царства и что отнынѣ всѣ существовавшія въ немъ отношенія бывшего владѣльца прекращаются, а тѣмъ самымъ всѣ права его на это имѣніе переходятъ на Казну Царства; и что вслѣдствіе сего всякіе доходы и платежи, причитающіеся съ этого имѣнія, должны поступать не къ прежнему владѣльцу, а въ Казну Царства. Составленный о такомъ объявленіи протоколъ, по прочтеніи его вслухъ присутствующимъ, долженъ быть подписанъ всѣми присутствующими и самимъ чиновникомъ.

§ 4.

По сдѣланномъ объявленіи о принятіи имѣнія въ завѣдыва-

3) gdy dobra i lasy z tytułu kupna, zamiany i t. p. lub upadłych praw wieczysto-dzierżawnych, pod zarząd władzy skarbowej Królestwa przechodzą.

§ 2.

Przedmiotami czynności, przy inkameracyi czyli zajęciu dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej Królestwa, są:

- 1) zajęcie i opisanie dóbr i lasów;
- 2) ustanowienie zarządu miejscowego w zajętych dobrach i lasach;
- 3) załatwienie wzajemnych pretensyj i obrachunków, przy inkameracyi, czyli zajęciu dóbr i lasów, okazać się mogących.

O zajęciu i opisanii dóbr i lasów.

§ 3.

Zajęcie (czyli inkameracya) dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej, oświadczone być powinno na gruncie, przez delegowanego urzędnika, protokólnie, tak samemu posiadaczowi dotychczasowemu (lub jego miejsce zastępującemu), jako też wszystkim mieszkańcom wsi i zarządcom, lub dzierżawcom folwarków, i innych jakichkolwiek znajdujących się w dobrach zajęciu uległych zakładów; w tym celu urzędnik, do zajęcia czyli zainkamerowania dóbr i lasów delegowany, za przybyciem na grunt, powinien wezwać dotychczasowego tych dóbr posiadacza (lub miejsce jego zastępującego), tudzież wszystkich Sołtysów wsi i zarządców lub dzierżawców folwarków i wszelkich innych zakładów w tych dobrach znajdujących się, niemniej dozorców leśnych (jeżeli by do tych dóbr lasy należały) i oświadczyć im: że dobra te, ze wszystkiemi przynależnościami, na mocy tytułu, z którego ich zajęcie czyli inkameracya została zarządzona, przechodzą pod zupełny zarząd władzy skarbowej Królestwa, i że odtąd wszelkie w nich stosunki dotychczasowego posiadacza ustały; a tém samém, że wszystkie wykonywane przez niego w tych dobrach prawa, przełały się na władzę Skarbu Królestwa; że skutkiem tego, wszelkie dochody i należitości, jakie z tych dóbr przypadają, już nie do przeszłego posiadacza, ale do tegoż Skarbu Królestwa wnoszone być powinny. Spisany takiego oświadczenia protokół, po głośném odczytaniu obecnym, powinien być przez wszystkich obecnych i urzędnika oświadczonego podpisany.

§ 4.

Po ogłoszeniu inkameracyi, czyli zajęcia dóbr pod zarząd

ніе Казны, должна быть немедленно произведена опись онаго, какъ въ статистическомъ, такъ и экономическомъ отношеніи. Опись эта въ отношеніи самаго имѣнія, должна быть составлена согласно инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 Августа 1822 года, за № 32,771, заключающей въ себѣ формы и правила, указанныя для люстраціи имѣній, состоящихъ въ вѣдѣніи Финансоваго Управленія въ Царствѣ.

Что же касается лѣсовъ, то, если таковые принадлежать къ принимаемымъ въ Казну имѣніямъ, должны быть описаны по правиламъ и формамъ, указаннымъ въ инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 12 (24) Октября 1839 года, за № 83,831/27,083, для описанія лѣсовъ, состоящихъ въ завѣдываніи Финансоваго Управленія Царства.

§ 5.

Опись имѣнія можетъ быть составлена экономическимъ чиновникомъ, объявившимъ на мѣстѣ о приѣмѣ онаго въ Казну; описаніе же лѣсовъ, принадлежащихъ къ поступившему въ Казну имѣнію должно быть произведено Лѣсничимъ ближайшаго казеннаго лѣсничества.

Составленный вышеуказаннымъ порядкомъ актъ о принятіи имѣнія въ Казну, долженъ быть предварительно повѣренъ Губернскимъ Правленіемъ, а за тѣмъ послѣ повѣрки представленъ на утвержденіе Правительственной Коммисіи.

*Объ учрежденіи мѣстнаго управленія въ имѣніяхъ и лѣсахъ
принятыхъ въ Казну.*

§ 6.

По принятіи имѣнія и лѣсовъ въ вѣдѣніе Финансоваго Управленія Царства и по составленіи описи оныхъ, должно быть немедленно учреждено мѣстное управленіе.

§ 7.

Управленіе самымъ имѣніемъ должно быть учреждено или посредствомъ отдачи онаго въ аренду, или посредствомъ установленія непосредственной казенной администраціи.

§ 8.

Если принятіе въ Казну имѣнія происходитъ во время удобное для отдачи онаго въ аренду и если поступившее въ казенное вѣдомство имѣніе не имѣетъ другаго какого либо назначенія,

вѣдѣны скарбовѣй, зараз должно быть осуществлено ихъ описаніе, такъ подъ взглядомъ статистическимъ, какъ и экономическимъ. Описаніе то, что до самыхъ дѣлъ, должно быть по подлугъ засадъ и формъ, въ инструкціи Коммисіи Рѣдательской Приходовъ и Скарбу з дня 14 Сіерпня 1822 року под №. 32,771 до лустраціи дѣлъ подъ зарзѣдѣмъ вѣдѣны скарбовѣй Крѣлства wskazanych.

Co сіе заъ dotyczy lasów, te, jeżeliby do dŃbr zainkamerowanych naleŹaly, opisane być powinny, podługъ zasadъ i formъ w instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 12 (24) PaŹdziernika 1839 r. pod Nr. 83,831/27,083 do opisywania lasów, pod zarzѣdemъ wѣdѣny skarbowej Krѣlstwa bѣdacych, przepisanych.

§. 5.

Opisanie dŃbr moŹe uskutecznić urzѣdnikъ ekonomiczny, ten samъ ktŃry ogłosiłъ na gruncie zainkamerowanie, czyli zajѣcie dŃbr pod zarzѣdъ wѣdѣny skarbowej. Opisanie zaъ lasówъ do zainkamerowanych dŃbr naleŹacychъ, uskutecznić ma NadleŹniczy najbliŹszego leŹnictwa skarbowego.

Podługъ powyŹszego wskazania, sporzѣdzony aktъ inkameracyjny, czyli zajѣcia dŃbr pod zarzѣdъ wѣdѣny skarbowej, Rzѣd Gubernialny powinienъ go naprzѣdъ sprawdzić, a po sprawdzeniu przedstawić takowy do zatwierdzenia Kommissyi Rządowej.

*O zaprowadzeniu zarzѣdu miejscowego w dobrachъ i lasach
zainkamerowanych.*

§ 6.

Po zainkamerowaniu czyli zajѣciu dŃbr i lasówъ pod zarzѣdъ wѣdѣny skarbowej Krѣlstwa, i po ichъ opisanіu powinienъ być zarazъ zaprowadzony zarzѣdъ onychъ na miejscu.

§ 7.

Zarzѣdъ samychъ dŃbrъ na miejscu zaprowadzony być ma, albo przezъ ichъ wydzierŹawienie, albo przezъ urzѣdzenie wъ nichъ bezpoŹredniej administracyi skarbowej.

§ 8.

JeŹeli wъ chwili inkameracyi dŃbrъ uskutecznionej, jestъ czasъ stosowny do ichъ wydzierŹawienia, i jeŹeli dobra zainkamerowane nie miałyby innego jakiego przeznaczenia, wъ takimъ razie naleŹy

въ такомъ случаѣ слѣдуетъ приступить немедленно къ отдачѣ онаго въ арендное содержаніе и совершить это на основаніи существующихъ нынѣ общихъ условій для отдачи въ срочную аренду имѣній, состоящихъ въ вѣдѣніи Казны.

§ 9.

Еслибы для отдачи поступившаго въ Казну имѣнія въ арендное содержаніе на тотъ годъ, въ которомъ послѣдовала передача онаго въ казенное управленіе, срокъ уже миновалъ или еслибы не явилось желающихъ снять оное въ срочное содержаніе, или, наконецъ, еслибы отдача означеннаго имѣнія въ аренду несоотвѣтствовала видамъ Финансоваго вѣдомства, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ учредить въ ономъ непосредственную казенную администрацію, по правиламъ, изложеннымъ въ инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 23 Августа 1826 года, за № 54,618, о порядкѣ учрежденія непосредственной администраціи въ имѣніяхъ, состоящихъ въ вѣдѣніи Казны.

§ 10.

Если пространство поступившаго въ Казну имѣнія само по себѣ незначительно и для снятія онаго въ срочную аренду не явится соискателей, въ такомъ случаѣ, еслибы эта недвижимость находилась вблизи другихъ какихъ либо имѣній, состоящихъ въ казенномъ вѣдомствѣ, Губернское Правленіе можетъ войти въ Правительственную Коммисію съ предположеніемъ о присоединеніи оной къ означеннымъ имѣніямъ, на сколько мѣра эта оказалась бы удобоисполнимою.

§ 11.

Еслибы имѣніе, поступившее въ Казну, находилось въ цѣломъ своемъ объемѣ или въ части въ арендномъ содержаніи, по контрактамъ, заключеннымъ съ прежнимъ владѣльцемъ, и еслибы эти контракты утверждены были Финансовымъ Управленіемъ, въ такомъ случаѣ прежде всего слѣдуетъ перевести въ Ободовое Казначейство, взиманіе аренднаго дохода, согласно съ условіями уплаты онаго, изложенными въ контрактѣ, и затѣмъ удостовѣриться немедленно, находятся ли акты о передачѣ имѣнія въ арендное владѣніе (инвентари). Тамъ, гдѣ таковой слаточный актъ будетъ отысканъ, слѣдуетъ повѣрить оный со всѣми принадлежащими къ арендуемому имѣнію статьями и съ условіями аренднаго контракта, для того, чтобы удостовѣриться, внесены ли въ

натychmiast wydzierżawienie ich przedsięwziąć i dokonać, podług ogólnych warunków do dzierżaw czasowych dóbr pod zarządem władzy skarbowej zostających i współcześnie w wykonaniu będących.

§ 9.

Jeżeliby czas do wydzierżawienia dóbr zainkamerowanych, w roku w którym inkameracya nastąpiła, był już opóźniony, albo gdyby do dzierżawy czasowej nie było ubiegających się; albo na koniec, gdyby z widoków władzy skarbowej, nie wypadało dóbr zainkamerowanych wydzierżawiać, w takim przypadku zaprowadzić w nich należy bezpośrednią administracyę skarbową, a to podług zasad i form, instrukcyą Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 23 Sierpnia 1826 roku pod Nr. 54,618, do zaprowadzenia bezpośredniej administracyi w dobrach pod zarządem władzy skarbowej zostających, przepisanych.

§ 10.

Tam gdzieby zainkamerowane dobra były małą realnością, i gdzieby do dzierżawy czasowej takiej realności nie było współubiegających się, w takim przypadku, jeżeliby ona była położona w bliskości innych jakich dóbr, pod zarządem władzy skarbowej zostających, może Rząd Gubernialny proponować Kommissyi Rządowej jej przyłączenie do takich dóbr, a to o tyle, o ileby taki środek dał się uskutecznić.

§ 11.

Jeżeliby zainkamerowane dobra w części lub całości zostawały w dzierżawie, za kontraktami z przeszłym posiadaczem zawartymi, i jeżeli kontrakty te przez władzę skarbową zaakceptowane zostały, w takim razie, gdzieby to miało miejsce, należy przede wszystkim przekazać do Kassy obwodowej. pobór ceny dzierżawnej, stosownie do warunku jej opłaty w kontrakcie dzierżawnym zamieszczonego. Oprócz tego zaraz przekonać się potrzeba, czy są akta podania takich dzierżaw (inwentarze). Tam gdzie akt podawczy dzierżawy będzie znaleziony, należy go sprawdzić z całą substancją dzierżawną i z warunkami kontraktu dzierżawnego czy wszystkie szczegóły substancyi dzierżawnej obejmuje; jeżeli znaleziony akt podawczy okaże się dostatecznym, wzięta być powinna

онный всѣ статьи аренднаго дохода, и если затѣмъ найденный сдаточный актъ окажется вѣрнымъ, то, при неимѣніи другаго экземпляра подлиннаго акта, списать съ него копію для приобщенія къ дѣламъ Губернскаго Правленія. Еслибы же сдаточный актъ оказался неполнымъ или еслибы онаго вовсе не было, то въ первомъ случаѣ слѣдуетъ дополнить оную, примѣняясь къ условіямъ аренднаго контракта и къ инструкціи для передачи въ срочное арендное содержаніе имѣній, состоящихъ въ вѣдѣніи Казны, изданной Правительственною Коммисією Финансовъ и Казначейства отъ 12 Мая 1827 года, за № 30,547/6,377, во второмъ же случаѣ, составить новый сдаточный актъ въ двухъ экземплярахъ, со включеніемъ въ оный всѣхъ статей имѣнія, согласно съ условіями аренднаго контракта.

Въ каждомъ изъ этихъ случаевъ, то есть: дополненъ ли найденный сдаточный актъ, или же составленъ вновь, таковой долженъ быть представленъ на утвержденіе Губернскаго Правленія; послѣ чего одинъ экземпляръ слѣдуетъ оставить при дѣлахъ Правленія, а другой вручить арендному владѣльцу.

§ 12.

Еслибы въ имѣніи, поступившемъ въ Казну, кромѣ срочно арендуемыхъ угодій, находились недвижимости, состоящія въ непосредственной администраціи, на примѣръ чиншевыя селенія, мельницы и т. п., то таковыя недвижимости слѣдуетъ по возможности присоединять къ арендуемымъ временно угодьямъ, съ обязательствомъ особаго взноса въ Казну слѣдующихъ съ нихъ платежей, за вычетомъ 10%, какъ это дозволено на основаніи общихъ арендныхъ условій. Въ случаѣ несоглашенія арендныхъ владѣльцевъ на снятіе означенныхъ статей въ арендное содержаніе, взиманіе съ нихъ доходовъ должно быть предоставлено Обществу Казначейству до тѣхъ поръ, пока не кончится срокъ временной аренды фольварковъ и пока не будетъ приступлено къ отдачѣ оныхъ въ дальнѣйшее арендное содержаніе.

§ 13.

Что касается мѣстнаго управленія лѣсами, принадлежащими къ поступившимъ въ Казну имѣніямъ, то таковое, на основаніи распоряженія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 3 Октября 1832 года, за № 73,797, должно быть предоставлено ближайшему казенному лѣсничеству; надзоръ же

его копія (гдыбы оригиналу въ другомъ экземплярѣ не было) до акта Рządu Gubernialnego. Gdyby zaś znaleziony akt podawczy dzierżawy okazał się niedostateczny, lub gdyby go zupełnie nie było, w pierwszym przypadku, stosownie do warunków kontraktu dzierżawnego, i ze względu na instrukcję do podawania dzierżaw czasowych dóbr, pod zarządem władzy skarbowej zostających, pod dniem 12 Maja 1827 roku przy Nr. 30,547/6,377 przez Kommissję Rządową Przychodów i Skarbu przepisana, należy go uzupełnić; w drugim zaś akt podawczy całej substancji kontraktem dzierżawnym objętej i podług jego warunków w dwóch egzemplarzach powinien być spisany.

W każdym z tych przypadków, czy akt podawczy znaleziony dodatkowo był uzupełniony, lub też nowo sporządzony, powinny one być zawsze przedstawione Rządowi Gubernialnemu do potwierdzenia, po zatwierdzeniu zaś, jeden egzemplarz do aktu Rządu Gubernialnego zostawić, a w drugim dzierżawcy doreczyć należy.

§ 12.

Jeżeliby w dobrach zainkamerowanych, oprócz dzierżaw czasowych, znajdowały się realności w bezpośredniej administracji zostające, np. wsie czynszowe, młyny i t. p., realności takie należy także o ile to się da przyłączyć do czasowych dzierżaw, z obowiązkiem opłacania z nich oddzielnie Skarbowi kwot przypadających, po potrąceniu 10%, jak to podług ogólnych warunków dzierżawnych jest dozwolone; gdyby zaś dzierżawcy na przyłączenie do ich dzierżaw takich realności zgodzić się nie chcieli; w takim przypadku dochody te winny być przekazane do poboru Kassie obwodowej, a to na czas dopóki dzierżawy czasowe folwarków nie skończą się, i dopóki nowe ich wydzierżawienie przedsięwzięciem nie będzie.

§ 13.

Co do zarządu miejscowego lasów, do dóbr zainkamerowanych należyć mogących, ten w zastosowaniu się do rozporządzenia Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 3 Października 1832 roku pod Nr. 73,797 powinien być poręczony najbliższemu Urzędowi leśnictwa pod władzą skarbową zostające-

за этими лѣсами возлагается на Подлѣсничаго ближайшей стражи того лѣсничества.

§ 14.

Если въ лѣсахъ, поступившихъ въ вѣдѣніе Казны, окажутся полѣсовщики, или другіе лѣсные служители, установленные для присмотра за лѣсами, то они должны быть оставлены временно на своихъ мѣстахъ впредь до дальнѣйшаго распоряженія; въ случаѣ же неимѣнія ихъ, или еслибы найденная при приемѣ имѣнія въ Казну мѣстная лѣсная стража оказалась недостаточною, слѣдуетъ учредить надзоръ изъ одного или болѣе (по мѣрѣ необходимой надобности) мѣстныхъ крестьянъ, призывая ихъ къ должности такъ называемыхъ стрѣлковъ, съ освобожденіемъ отъ повинностей и слѣдующихъ двору платежей.

§ 15.

Во всякомъ случаѣ, то есть будетъ ли оставлена прежняя стража, бывшая въ принятѣ въ Казенное вѣдомство лѣсу при прежнемъ владѣльцѣ, или же будетъ назначена новая, слѣдуетъ составляющихъ оную лицъ привести къ присягѣ на вѣрное исполненіе возложенныхъ на нихъ Казнѣ Царства обязанностей. Присягу эту вся учрежденная стража должна исполнить въ присутствіи Лѣсничаго того лѣсничества, къ которому присоединены лѣса, поступившіе въ Казенное вѣдомство. Протоколъ объ исполненіи присяги, за подписью всѣхъ выполнившихъ ее лицъ и принявшаго оную чиновника долженъ быть приобщенъ къ дѣлу объ учрежденіи управленія лѣсами поступившими въ вѣдѣніе Казны.

§ 16.

Завѣдываніе доходами съ поступившихъ въ Казну лѣсовъ, приведенными въ извѣстность при описаніи сихъ послѣднихъ, и взиманіе оныхъ слѣдуетъ предоставить немедленно управленію того лѣсничества, къ которому присоединены означенные лѣса. Въ завѣдываніи этими доходами и взиманіи оныхъ слѣдуетъ примѣняться къ правиламъ и формамъ, предписаннымъ для Управленія казенными лѣсами.

§ 17.

Никакая выдача дерева изъ лѣсовъ, поступившихъ въ Казну, не можетъ имѣть мѣста, подѣ строгою отвѣтственностью, впредь до приведенія ихъ въ надлежащее устройство. Еслибы однако на поступившихъ въ Казну лѣсахъ лежала обязанность удовле-

го; kontrolła zaś tych lasów należeć ma do Podleśnego najbliższej straży tegoż leśnictwa.

§ 14.

Jeżeli w zainkamerowanych lasach znaleziono do ich dozoru, tak zwanych gajowych, lub innych officyalistów leśnych, ci powinni być na swoich miejscach, do dalszej decyzji, tymczasowo pozostawieni, gdyby zaś ich nie było, albo gdyby znaleziony przy inkameracyi dozór miejscowy lasów nie był dostateczny, w takim razie dozór ten urządzić należy, z jednego lub więcej (w miarę okazującej się koniecznej potrzeby) włościan miejscowych, na tak zwanych strzelców powołanych, za uwolnieniem ich od powinności i opłat dworowi uiszczanych.

§ 15.

W każdym przypadku, czy dozorczy lasu zainkamerowanego będą zostawieni dawni, jeszcze przez poprzedniego posiadacza ustanowieni, lub nowo powołani, powinna być od nich zaraz odebrana przysięga, na wierne Skarbowi Królestwa pełnienie poruczonych im obowiązków; przysięgę tę cały ustanowiony dozór wykonać ma przed Nadleśniczym Leśnictwa, do którego lasy zainkamerowane zostały dołączone; protokół zaś jej wykonania podpisany przez wykonywających i odbierającego, ma być jako dowód załączony do aktu zaprowadzonego zarządu lasów zainkamerowanych.

§ 16.

Jakiegokolwiek znalezione byłyby w lasach zainkamerowanych, przy ich opisie, dochody, tych administracyę i pobór przekazać zaraz należy Urzędowi leśnictwa, do którego te lasy zostały przyłączone; administracya i pobór tych dochodów wykonywane być mają podług zasad i form przepisami dla administracyi lasów skarbowych wskazanych.

§ 17.

Dopóki lasy zainkamerowane nie będą urządzone, żaden z nich wydatek drzewa nie może mieć miejsca, pod odpowiedzialnością. Wszakże, jeżeliby lasy zainkamerowane obowiązane były do zadosyć czynienia potrzebom gruntowym, w takim przypadku

творять мѣстных хозяйственныхъ потребности, въ такомъ случаѣ, на сколько эта обязанность составляла предметъ дѣйствительнаго пользованія и на сколько она будетъ признана Губернскимъ Правленіемъ, удовлетвореніе этихъ потребностей можетъ быть временно дозволено.

§ 18.

По учрежденіи мѣстнаго надзора въ лѣсахъ, поступившихъ въ Казну, долженъ быть немедленно составленъ проектъ смѣты лѣсныхъ доходовъ и расходовъ.

О разсмотрѣніи и удовлетвореніи взаимныхъ претензій и расчетовъ при приѣмѣ имѣній въ вѣдѣніе Финансоваго Управленія.

§ 19.

Взаимныя претензіи и расчеты при приѣмѣ имѣній въ вѣдѣніе Казны могутъ вытекать изъ условій, опредѣленныхъ въ привилегіяхъ, въ постановленіяхъ о сдачѣ имѣній въ Казну, въ купчихъ крѣпостяхъ и промѣнныхъ сдѣлкахъ, а также въ контрактахъ на безсрочную аренду (въ случаѣ отказа отъ права на безсрочное арендное владѣніе и возврата имѣнія въ вѣдѣніе Казны).

Условія эти могутъ опредѣлять, подъ извѣстною отвѣтственностью, въ какомъ состояніи поступающіе въ Казну имѣнія должны быть переданы въ завѣдываніе Финансоваго Управленія, а равно на какихъ основаніяхъ владѣлецъ, передающій имѣніе въ Казну, можетъ требовать отъ нее вознагражденія. Поэтому, по принятіи имѣнія, слѣдуетъ немедленно повѣрить, въ какой мѣрѣ исполнены означенныя условія.

I. Въ отношеніи расчетовъ, при поступленіи имѣній въ Казну, съ привилегированными владѣльцами.

По предмету казенныхъ податей и другихъ лежащихъ на тѣхъ имѣніяхъ повинностей.

§ 20.

Всѣ казенныя подати и другія повинности въ пользу Правительства или какихъ либо учреждений, обязательныя для поступившаго въ Казну имѣнія, на сколько таковыя неудовлетворены по день истеченія срока привилегіи, должны быть исполнены прежнимъ владѣльцемъ имѣнія; поэтому слѣдуетъ удостовѣриться о всѣхъ лежащихъ на имѣніи казенныхъ податяхъ и другихъ по

ку, о ileбы taki obowiązek i pod jakim względem był w wykonaniu, i o ileby Rząd Gubernialny za taki go uznał, zaspokojenie tych potrzeb tymczasowie może być dozwolone.

§ 18.

Po zaprowadzeniu zarządu miejscowego w lasach zainkamerowanych, powinien zaraz być sporządzony projekt do tymczasowego ich etatu dochodów i wydatków.

O załatwieniu wzajemnych pretensyj i obrachunków, przy inkameracyi czyli zajęciu dóbr pod zarząd władzy skarbowej, okazac się mogących.

§ 19.

Wzajemne pretensye i obrachunki przy inkameracyi, czyli zajęciu dóbr pod zarząd władzy skarbowej, okazać się mogą z warunków w przywilejach, postanowieniach inkameracyjnych, kontraktach kupna i zamiany, tudzież kontraktach wieczysto-dzierżawnych (wrazie zrzeczenia się prawa wieczysto dzierżawnego, i powrócenia dóbr pod zarząd władzy skarbowej) przyjętych.

Warunki te zastrzegać mogą pod odpowiedzialnością, w jakim stanie dobra przy inkameracyi, czyli zajęciu pod zarząd władzy skarbowej oddane być mają; jak niemniej z jakich tytułów posiadacz dobra Skarbowi oddający, wynagrodzenia od tegoż Skarbu domagać się ma prawo. Przy odebraniu zatem dóbr, zaraz powinno być skuteczzone sprawdzenie, o ile warunki zostały wykonane.

I. Co do obrachunków przy inkameracyi dóbr z uprzywilejowanemi posiadaczami.

Co do podatków skarbowych i innych ciężarów dobra zainkamerowane obowiązujących.

§ 20.

Wszystkie podatki skarbowe i inne ciężary rządowe, lub jakich instytucyj, dobra zainkamerowane obowiązujące, o ile do uiszczenia przypadały w czasie po dzień skończenia się przywileju, powinny być zaspokojone, przez poprzedniego ich posiadacza; sprawdzić więc należy, do jakich dobra zainkamerowane obowią-

винностяхъ въ пользу Правительства или общественныхъ учреждений и убѣдиться, удовлетворены ли таковыя въ точности.

Еслибы по повѣркѣ оказалось, что повинности этого рода обременяющія имѣніе не исполнены въ какой либо части, то слѣдуетъ помѣстить по этой статьѣ соразмѣрную претензію Казны къ привилегированному владѣльцу въ разсчетѣ, съ приложеніемъ документовъ, удостоверяющихъ обнаруженную недоимку.

Въ отношеніи доходовъ, взысканныхъ по прекращеніи права владѣнія имѣніемъ.

§ 21.

Если право на владѣніе имѣніемъ прекратилось въ срединѣ экономическаго года, то доходъ съ имѣнія за тотъ годъ долженъ быть раздѣленъ между владѣльцемъ и Казною въ размѣрѣ, соответствующемъ той части года, въ какой прекратилось право прежняго владѣльца и началось владѣніе Казны. Экономическій годъ долженъ считаться съ 1 Іюня по 31 Мая включительно.

Раздѣлу подлежитъ годовой доходъ съ цѣлаго имѣнія опредѣленный на основаніи оцѣночной вѣдомости, составленной и утвержденной согласно инструкціи Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 Августа 1822 г., за № 32,771, объ исчисленіи доходовъ съ казенныхъ имѣній.

Въ отношеніи нарушенія границъ земельного пространства имѣнія.

§ 22.

Привилегированные владѣльцы отвѣчаютъ за цѣлость границъ, отданныхъ во владѣніе ихъ имѣній; при поступленіи за тѣмъ таковыхъ въ вѣдѣніе Казны слѣдуетъ повѣрить на мѣстѣ, отдается ли имѣніе въ границахъ, описанныхъ въ сдаточномъ актѣ на привилегированное владѣніе. Еслибы по повѣркѣ оказалось, что границы во время привилегированнаго владѣнія нарушены, то нужно немедленно изслѣдовать:

1) отошло ли недостающее пространство земли вслѣдствіе тяжбы и судебного приговора, или же захвачено произвольно, и покрывается ли въ послѣднемъ случаѣ таковое владѣніе земскою давностью;

2) не упустилъ ли привилегированный владѣлецъ, во время производства судебного иска, необходимыхъ средствъ защиты;

заны са подatków skarbowych i innych ciężarów rządowych i instytucyj, i czy te zostały w zupełności zaspokojone.

Gdyby zaś okazało się z sprawdzenia, że należności tego rodzaju z dóbr w jakiej części nie zostały uiszczone; w takim przypadku przy dołączeniu dowodów wykrytej zaległości, pretensya Skarbu do posiadacza uprzywilejowanego, o tyle w obrachunku zamieszczona być powinna.

Co do pobranych dochodów po skończeniu się prawa do posiadania dóbr.

§ 21.

Jeżeli prawo do posiadania dóbr skończyło się wśród roku gospodarskiego, w takim razie dochód z dóbr za ten rok należy do proporcjonalnego podziału dla posiadacza i Skarbu, to jest w takiej części, w jakiej części roku possessya poprzedniego posiadacza skończyła, a skarbowa zaczęła się. Rok gospodarski rachować się ma od dnia 1 miesiąca Czerwca, do włącznie dnia 31 miesiąca Maja.

Do podziału należec ma dochód roczny z całych dóbr, podług wyciągu intrat, na zasadach instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 14 Sierpnia 1822 r. Nr. 32,771 (do wyciągania intrat z dóbr skarbowych) wskazanych, sporządzonego i zatwierdzonego, wyrachowany.

Co do nadcygręcenia granic przestrzeni terytoryalnej dóbr.

§ 22.

Posiadacze uprzywilejowani odpowiedzialni są za całość granic dóbr, oddanych im w possessyę; przy inkameracyi zatem czyli odebraniu od nich pod zarząd władzy skarbowej, należy sprawdzić na gruncie, czy dobra oddane są w granicach, aktem podawczym possessyi uprzywilejowanej opisanych. Jeżeliby się z sprawdzenia okazało, że granice dóbr w czasie possessyi uprzywilejowanej zostały uszkodzone, potrzeba zaraz wy badać:

1) czy przestrzeń ziemi utraconą została skutkiem processu granicznego i na mocy wyroku sądowego, lub też przez zabranie jej samowolne, i czy w tym drugim przypadku possessya jej przedawnieniem jest już uprawniona;

2) czy posiadacz uprzywilejowany, w toku processu sądowego, nie zaniedbał potrzebnych środków obrony;

3) сколько отторгнутое пространство включает морговъ на польскую мѣру, (что должно быть исполнено Землемѣромъ посредствомъ обмежеванія);

4) какія изъ онаго извлекаются выгоды.

Если окажется, что отторженіе того пространства земли послѣдовало по нерадѣнію привилегированнаго владѣльца, въ такомъ случаѣ онъ обязанъ вознаградить Казну за всѣ произшедшіе отъ сего убытки.

Стоимость отторгнутого пространства земли слѣдуетъ опредѣлять посредствомъ исчисления получаемаго съ оной дохода, примѣняясь въ томъ къ инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 Августа 1822 года, за № 32,771, объ оцѣнкѣ доходовъ съ казенныхъ имѣній, исчисленный, на этомъ основаніи, годовой доходъ, умноженный на 20, дастъ въ результатъ потерянную капитальную стоимость, возврата которой слѣдуетъ отыскивать съ привилегированнаго владѣльца.

Если отошедшее пространство земли потеряно по нерадѣнію владѣльца вслѣдствіе иска о правѣ собственности, то взысканная съ него, въ вознагражденіе претензіи, сумма должна быть внесена въ Казначейство и записана въ соотвѣтственной статьѣ дохода.

Если же потерянное пространство земли отторгнуто по нерадѣнію владѣльца, только вслѣдствіе иска о правѣ владѣнія или вслѣдствіе самовольнаго захвата, то взысканная съ владѣльца сумма, въ видѣ вознагражденія за отторгнутое пространство земли, должна оставаться въ сохраненіи Казны и служить на пополненіе расходовъ по иску о возстановленіи нарушеннаго владѣнія, который долженъ быть заведенъ немедленно.

Когда заведенный искъ о правѣ владѣнія будетъ рѣшенъ въ пользу Казны, то оказавшійся по удовлетвореніи судебныхъ издержекъ остатокъ суммы, находящейся въ сохраненіи Казны, слѣдуетъ возвратить владѣльцу; въ противномъ же случаѣ эта депозитная сумма переходитъ въ собственность Казны и должна быть записана на приходъ подъ соотвѣтственною статью.

Въ отношеніи экономическихъ строеній, заборовъ и канавъ на поляхъ и лугахъ.

§ 23.

Если въ привилегіи оговорено, что привилегированные

3) wiele utracona przestrzeń wynosi morgów na miarę polską (co mierniczy przez pomiar wykazać powinien);

4) jakie są z niej ciagnione użytki.

Jeżeli z wybadania okaże się, że utrata przestrzeni ziemi była przyczyną zaniedbania posiadacza uprzywilejowanego; w takim razie szkodę przez to Skarbowi zrządzoną wynagrodzić on jest obowiązany.

Ustanowienie wartości pieniężnej utraconej przestrzeni ziemi dźiać się powinno przez obliczenie dochodu, jaki przestrzeń utracona przynosi, stosując się w tém do instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z d 14 Sierpnia 1822 r. Nr. 32,771 do wyciągania intrat z dóbr skarbowych przepisanej; wykazany zaś takim obliczeniem dochód roczny, pomnożwszy liczbą 20, okaże stracony kapitał, którego zwrotu na posiadacza uprzywilejowanym poszukiwać dla Skarbu należy.

Jeżeli przez zaniedbanie posiadacza utracono przestrzeń ziemi w drodze processu petytoryjnego, ściagnięta od posiadacza kwota, jako wynagrodzenie pretensyi, ma być do Kassy wniesiona, i pod właściwy tytuł dochodu zapereptowana.

Jeżeli zaś utracono przestrzeń ziemi przez zaniedbanie posiadacza, tylko skutkiem processu possessoryjnego, lub przez samowolny zabór, ściagnięta od posiadacza, tytułem pretensyi za utraconą przestrzeń, kwota powinna pozostać w depozycie skarbowym i służyć za fundusz do przeprowadzenia processu petytoryjnego, który natychmiast przedsięwzięty być ma.

Jeżeli process petytoryjny skończy się pomyślnie dla Skarbu, kwotę w depozycie skarbowym będącą, jakaby po zaspokojeniu kosztów processu w reszcie pozostawała, wrócić posiadaczowi należy; w przeciwnym zaś razie, kwota w depozycie dotąd będąca, staje się własnością Skarbu, i jako taka winna być pod właściwy tytuł zapereptowana.

Co do budynków gruntowych, ogrodzeń i rowów w polach i łąkach

§ 23.

Gdzie przywileje zastrzegają, że posiadacze uprzywilejowani

владѣльцы обязаны по истеченіи срока оной передать Казнѣ вмѣстѣ съ имѣніемъ всѣ хозяйственныя и промышленныя строенія въ исправномъ видѣ, смотря по ихъ назначенію, а также заборы, поля и луга въ улучшенномъ состояніи; или если въ привилегіи помѣщено условіе, чтобы статьи эти по окончаніи привилегированнаго владѣнія были возвращены Казнѣ вмѣстѣ съ имѣніемъ въ такомъ видѣ, въ какомъ они были приняты владѣльцемъ, слѣдуетъ, въ первомъ случаѣ, изъ описи имѣнія, составленной при принятіи имѣнія въ Казну, а въ послѣднемъ—посредствомъ сличенія оной съ передаточнымъ актомъ, составленнымъ при ввѣдѣ въ привилегированное владѣніе удостовѣриться, исполнено ли это условіе.

Въ случаѣ же какого либо недостатка, таковой долженъ быть оцѣненъ Архитекторомъ и показанъ въ расчетъ въ числѣ претензій Казны къ привилегированному владѣльцу.

Обсѣвъ доорovskyx полей.

§ 24.

Привилегированный владѣлецъ, по окончаніи срока привилегіи, обязанъ передать съ имѣніемъ всѣ фольварочныя поля обсѣянными; на сколько бы затѣмъ это условіе оказалось неисполненнымъ, слѣдуетъ необсѣяныя поля измѣрить хозяйственнымъ образомъ, съ помощью прента въ $7\frac{1}{2}$ локтей и сосчитать убытокъ отъ невоздѣланія поля, стоимость непосѣяннаго зерна и потерянный доходъ, помѣстить въ расчетъ возникшую по этой статьѣ претензію Казны.

При оцѣнкѣ этой претензіи слѣдуетъ принимать въ соображеніе:

1) издержки на обработку необсѣянныхъ полей, по цѣнамъ, существующимъ въ этомъ имѣніи или его окрестностяхъ на наемъ рабочихъ;

2) стоимость зерна на пополненіе недосѣва озимаго хлѣба, по цѣнамъ за Сентябрь, яроваго—по цѣнамъ за Апрель мѣсяцы того года, въ которомъ недосѣвъ найденъ,—существующимъ на рынкѣ ближайшаго города и взятымъ въ средней сложности;

3) потерянный доходъ, опредѣленный на основаніи правилъ инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 Августа 1822 года, за № 32,771, объ исчисленіи дохода въ казенныхъ имѣніяхъ.

обовязаны са, по окончаніи се привилежу, oddacъ Skarbowi z dobrami kompletne i do własciwego użytku przydatne budynki gospodarskie i przemysłowe, tudzież wszelkie ogrodzenia, niemniej pola i łąki wymelliorowane, lub też gdzieby przywilėj zastrzegal, że szczegóły te, po skończēniu się uprzywilejowanej possessyi, mają być oddane z dobrami Skarbowi, w takim stanie, w jakim je odebrał posiadacz uprzywilejowany; tam w pierwszym przypadku z opisu stanu dóbr, przy inkameracyi sporządzonego, w drugim przez porównanie aktu podawczego dóbr w possessyę uprzywilejowaną, z opisu ich przy inkameracyi, przekonać się należy czy ten warunek jest dopełniony, a o ileby się okazała w czym niedostateczność, w takim razie powinna ona być przez Budowniczego rządowego oszacowana i o tyle pretensya Skarbu do uprzywilejowanego posiadacza, w obrachunku zaliczona.

Zasiewy pól folwarcznych.

§ 24.

Posiadacz uprzywilejowany, po skończēniu się przywileju obowiązany jest oddać z dobrami wszystkie pola folwarczne, kompletne obsiane; o ileby więc temu zadosyć się nie stało, należy nieobsiane pola po gospodarsku prętem $7\frac{1}{2}$ łokciowym przemierzyć i obliczywszy defekt za nieuprawę roli, niewsiane ziarno i stracony dochód, pretensyę Skarbu z tego tytułu zamieścić w obrachunku.

Przy obliczeniu tej pretensyi oceniać należy:

1) kosztu uprawy roli pod niedosiewy, podług ceny robocizny w dobrach tych lub okolicznych przy najmie opłacanej;

2) wartość ziarna na uzupełnienie niedosiewów ozimego, podług cen z całego miesiąca Września, jarego podług ceny z całego miesiąca Kwietnia, roku w którym niedosiew znaleziono, na targach najbliższego tych dóbr miasta praktykowanych, w średniem przecięciu wziętych;

3) stracony dochód podług zasad instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 14 Sierpnia 1822 roku Nr. 32,771 do wyciągania intrat z dóbr skarbowych, przepisanych.

§ 25.

Если при передачѣ имѣнія въ привилегированное владѣніе сданъ былъ вмѣстѣ съ тѣмъ владѣльцу по сдаточному акту какой либо живой и мертвый инвентарь, то слѣдуетъ сличить передачный актъ съ описью, составленною при приѣмѣ имѣнія въ Казну, и удостовѣриться, все ли оставлено владѣльцемъ въ имѣніи и въ какомъ видѣ, какъ относительно качества, такъ и относительно количества.

Когда же по сличеніи окажется недостатокъ, то таковой долженъ быть оцѣненъ двумя свѣдущими людьми, однимъ со стороны владѣльца, а другимъ со стороны Казны, послѣ чего средняя изъ сложности двухъ объявленныхъ цѣнъ составитъ стоимость недостатка, за которую владѣлецъ обязанъ по расчету вознаграждать Казну.

Еслибы однако хозяйственный инвентарь былъ переданъ владѣльцу по оцѣнкѣ, произведенной въ сдаточномъ актѣ, въ такомъ случаѣ, принимая оный при сдачѣ имѣнія въ Казну слѣдуетъ произвести повѣрочную оцѣнку оному и на сколько стоимость возвращеннаго инвентаря окажется меньше потребовать за сіе отъ владѣльца вознагражденія.

§ 26.

Привилегированный владѣлецъ обязанъ при передачѣ имѣнія въ Казну оставить столько заселенныхъ крестьянскихъ дворовъ, сколько таковыхъ имъ принято по сдаточному акту; за каждую же недостающую крестьянскую усадьбу обязанъ вознаграждать Казну, а именно: за разрушенныя строенія, по оцѣнкѣ казеннаго Архитектора, за потерянные же посѣвы и хозяйственный инвентарь (если послѣдній принадлежалъ Казнѣ), по цѣнамъ, указаннымъ въ 24 и 25-мъ §§ настоящей инструкции для исчисленія вознагражденія за подобные недочеты въ фольваркахъ.

Кромѣ того, владѣлецъ обязанъ еще уплатить всякія недоплатимыя подати, причитающіяся съ опустѣвшихъ дворовъ, и вознаграждать Казнѣ опредѣленную въ инвентарной описи, годичную стоимость повинностей, которыя исполнялись бы осѣдлыми крестьянами.

§ 25.

Jeżeli podług aktu podawczego dóbr w possessyę uprzywilejowaną, oddane były posiadaczowi jakie inwentarze żywe i martwe, należy porównać z opisem przy inkameracyi dóbr sporządzonym, czy one w takiej jakości i ilości są na gruncie zostawione. Jeżeliby się z porównania okazała w czém niedostateczność, powinna ona być oszacowana przez dwóch biegłych, jednego ze strony posiadacza, a drugiego ze strony Skarbu powołanych; poczemъ wzięta z podanych dwóch cen średnica, stanowić ma wartość defektu, za który posiadacz w obrachunku do wynagrodzenia Skarbowi pociągnięty być winien.

Jeżeliby jednak inwentarz gruntowy zostawiony był posiadaczowi, z oznaczeniem zaraz w akcie podawczym jego szacunku, w takim razie oddany przez niego przy inkameracyi, powinien być także podług powyższego wskazania oszacowany, a o ileby się szacunek powróconego okazał mniejszy, o tyle wynagrodzenia Skarbowi od posiadacza dopomnieć się należy.

§ 26.

Posiadacz uprzywilejowany przy inkameracyi oddać powinien tyle osad włościańskich, gospodarzami osiedlonych, ile mu ich zostawiono podług aktu podawczego. Za każdą więc brakującą osadę włościańską obowiązany jest wynagrodzić Skarbowi, a mianowicie: za zniszczone budowle, podług szacunku przez Budowniczego rządowego oznaczonego; a za stracone obsiewy i inwentarze (gdyby ostatnie były skarbowe) podług cen §§ 24 i 25-m niniejszej instrukcyi, do obliczenia tego rodzaju defektów na folwarkach wskazanych.

Oprócz tego posiadacz obowiązany jest jeszcze zapłacić wszelkie podatki zaległe z osad pustych, i wynagrodzić Skarbowi z każdej wartości jednorocznych powinności inwentarzem, oznaczoną, którąby osiedlony włościanin uiścić był powinien.

Лѣса, принадлежащіе къ имѣнію.

§ 27.

Въ случаѣ истребленія привилегированнымъ владѣльцемъ находившихся въ его владѣніи лѣсовъ, въ цѣлости или въ какой либо части, онъ обязанъ за это вознаградить Казну.

Стоимость причиненнаго въ лѣсахъ ущерба опредѣляется посредствомъ сравненія лѣснаго пространства и состоянія насажденій, описанныхъ въ передаточномъ актѣ, съ пространствомъ лѣса и лѣсными насажденіями, найденными при поступленіи имѣнія въ вѣдѣніе Казны, обнаруженный посредствомъ такого сличенія недостатокъ древесной массы долженъ быть оцѣненъ, на основаніи правилъ, принятыхъ въ администраціи казенныхъ лѣсовъ, по числу кубическихъ футовъ и по среднему исчисленію денежной стоимости строеваго и дровазнаго лѣса, на основаніи таксъ, существовавшихъ во время пріема имѣнія, на всемъ пространствѣ ближайшаго казеннаго лѣсничества. Затѣмъ о возмѣщеніи опредѣленной на вышеуказанныхъ основаніяхъ стоимости истребленнаго лѣса слѣдуетъ предъявить претензію къ бывшему привилегированному владѣльцу.

Въ случаѣ неотысканія при пріемѣ имѣнія въ Казну передаточнаго акта, по которому привилегированный владѣлецъ введенъ былъ во владѣніе лѣсами, Правительственная Коммисія даетъ особую инструкцію, какъ поступить въ случаѣ обнаруженнаго истребленія оныхъ, сообразно съ мѣстностью и обстоятельствами.

Претензіи крестьянъ къ привилегированнымъ владѣльцамъ.

§ 28.

Еслибы при принятіи имѣнія въ Казну, оспыдлые крестьяне явились съ какими либо претензіями къ привилегированному владѣльцу, слѣдуетъ оныя немедленно повѣрить, опредѣлить денежную ихъ стоимость и заставить владѣльца къ вознагражденію оныхъ.

При оцѣнкѣ претензій крестьянъ слѣдуетъ принимать въ разсчетъ:

1) претензіи за исполненную ими пздѣльную повинность по цѣнамъ найма, существующимъ въ этомъ имѣніи или смежныхъ съ нимъ имѣніяхъ;

2) претензіи за подлежаще вытребованные продукты, по

Ласы до добръ належэце.

§ 27.

Jeżeli posiadacz uprzywilejowany zniszczył lasy w possessyę mu oddane, w części lub całości, w takim razie wynagrodzić on to Skarbowi jest obowiązany.

Wielkość szkody w lasach zrzędzonej dochodzić należy przez porównanie przestrzeni leśnych i ich drzewostanu, aktem podawczym opisanych, z przestrzenią leśną i jej drzewostanem, podług opisu przy inkameracyi znalezionemi; wykazana z porównania mniejszość masy drzewa powinna być oszacowana podług przyjętych zasad w administracyi lasów skarbowych, na ilość stóp sześciennych, i oceniona na wartość pieniężną podług połączonej taksy drzewa użytkowego i opałowego w średnim przecięciu więtęj, jaka w całym najbliższym leśnictwie skarbowém, w roku w którym inkameracya nastąpiła, miała miejsce. Poczém za wartość straconego drzewa, podług powyższego obrachunku ustanowioną, należy zaregulować pretensyę Skarbu do uprzywilejowanego posiadacza.

W przypadku gdyby akt podawczy lasów w possessyę uprzywilejowanego oddanych, nie był przy inkameracyi znaleziony, w takim razie Kommissya Rządowa wyda szczególną instrukcyę, jak wykryte w tychże zniszczenie z względem na miejscowość i zachodzące okoliczności, dochodzone być powinno.

Pretensye włościan do uprzywilejowanego posiadacza.

§ 28.

Jeżeliby przy inkameracyi wystąpili włościanie gruntowi z jakimi pretensyami, do uprzywilejowanego posiadacza, należy one zaraz sprawdzić i na wartość pieniężną ustanowić, i do ich wynagrodzenia posiadacza uprzywilejowanego zmusić.

Przy ocenieniu pretensyj włościan obliczać należy:

1) pretensye za odbytą robociznę podług ceny najmu w dobach tych, lub okolicznych praktykowanęj;

2) pretensye za wybrane nienależnie produkta, podług ceny

среднимъ цѣнамъ послѣдняго мѣсяца (въ которомъ прекратилось право привилегированнаго владѣльца на владѣніе имѣніемъ), существовавшимъ на рынкѣ ближайшаго города;

3) претензіи за павшія лошади, скотъ и проч. по винѣ прежняго привилегированнаго владѣльца, по цѣнамъ указаннымъ въ § 25-мъ.

Претензіи привилегированнаго владѣльца къ Казнѣ.

§ 29.

Привилегированный владѣлецъ можетъ предъявлять къ общему расчету, при сдачѣ имѣнія въ Казну, только такія претензіи, вознагражденіе которыхъ положительно опредѣлено привилегією.

Претензіи владѣльца, подлежащія, на основаніи привилегіи, вознагражденію слѣдуетъ оцѣнять (если оцѣнка не значится въ привилегіи) на слѣдующихъ основаніяхъ:

1) всякія претензіи за постройки и тому подобныя улучшенія имѣнія по смѣтному исчисленію казеннаго Архитектора;

2) претензіи за продукты по цѣнѣ указанной во 2-мъ пунктѣ 28 §;

3) претензіи за оставленный въ имѣніи живой и мертвый инвентарь должны быть оцѣняемы способомъ, указаннымъ въ § 25;

4) претензіи за обсеѣвъ и обработку полей слѣдуетъ оцѣнять по правиламъ, изложеннымъ въ § 24-мъ настоящей инструкціи.

§ 30.

Еслибы привилегированному владѣльцу, по поступленіи уже имѣнія въ Казну, предоставлено было право на полученіе изъ Казны въ продолженіи нѣкотораго времени денежнаго дохода (компетенціи), то исчисленіе и означеніе оного должно быть произведено по правиламъ инструкціи Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, предписаннымъ для исчисленія и опредѣленія компетенцій, назначаемыхъ свѣтскимъ и духовнымъ лицамъ.

II. Въ отношеніи расчета по взаимнымъ претензіямъ при поступленіи въ Казну имѣній, принадлежавшихъ духовенству.

Претензіи Казны къ духовнымъ учрежденіямъ.

§ 31.

При расчетѣ съ духовнымъ учрежденіемъ, по случаю по-

въ ближайшемъ tych dóbr mieście, w całym miesiącu (w którym prawo uprzywilejowanego posiadania dóbr skończyło się) na targach praktykowanej i w średnim przecięciu wziętej;

3) pretensye za utracone konie, bydło etc. z winy posiadacza uprzywilejowanego, podług cen § 25-m wyżej wskazanych.

Pretensye posiadacza uprzywilejowanego do Skarbu.

§ 29.

Uprzywilejowany posiadacz takie tylko przy inkameracyi dóbr pretensye do wzajemnego obrachunku podać może, których wynagrodzenie ze Skarbu przywilejem wyraźnie jest zapewnione.

Pretensye posiadacza, podług przywileju do wynagrodzenia kwalifikujące się, oceniać należy (jeżeli przywilej ceny wyraźnie nie oznacza):

1) wszelkie pretensye za budowle i inne mellioracye dóbr, podług oszacowania przez Budowniczego rządowego;

2) pretensye za produkta podług ceny wyżej w § 28-m ustępie 2-m wskazanej;

3) pretensye za zostawione na gruncie inwentarze żywe i martwe, szacowane być mają w sposób § 25-m wyżej przepisany;

4) pretensye za zaprowadzenie zasiewów i uprawę roli oceniane być mają, podług zasad wskazanych § 24-m niniejszej instrukcyi.

§ 30.

Jeżeliby posiadaczowi uprzywilejowanemu, po inkameracyi dóbr, przyznane było prawo pobierania ze Skarbu, przez jakiś czas, kompetencyi, wyrachowanie i oznaczenie jej ma się uskutecznić podług zasad instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, do wyrachowania i oznaczenia kompetencyj świeckich i duchownych przepisana.

II. Co do obrachunków wzajemnych pretensyj, przy inkameracyi dóbr duchownych.

Pretensye Skarbu do instytutu duchownego.

§ 31.

Przy obrachunku z instytutem duchownym z powodu dóbr

ступленія имѣній въ вѣдѣніе Казны, слѣдуетъ строго соображать-
ся съ условіями того распоряженія, на основаніи котораго послѣ-
довало принятіе имѣнія въ Казну, а именно:

1) съ какого дня должно считаться поступленіе имѣнія въ
Казну со всѣми его послѣдствіями;

2) въ какомъ состояніи духовное учрежденіе обязано было
передать это имѣніе Казнѣ.

Еслибы за тѣмъ при приѣмѣ имѣній въ казенное вѣдомство
не были исполнены условія такового распоряженія, въ такомъ
случаѣ претензія Казны по сему поводу должна быть помѣщена
въ расчетъ съ духовнымъ учрежденіемъ.

При исчисленіи и опредѣленіи претензіи Казны къ духовному
учрежденію, вслѣдствіе приѣма имѣнія въ Казну, еслибы таковая
вытекала изъ условій распоряженія о передачѣ онаго, слѣдуетъ
придерживаться правилъ относительно расчета съ владѣльцами
казенныхъ имѣній, изложенныхъ въ §§ 20, 21, 22, 23, 24, 25,
26, 27 и 28 настоящей инструкціи.

Петензіи духовныхъ учреждений къ Казнѣ.

§ 32.

Въ пользу духовнаго учрежденія, по поводу владѣнія посту-
пившимъ въ Казну имѣніемъ, слѣдуетъ признать со стороны Каз-
ны и принять къ расчету всѣ тѣ претензіи, удовлетвореніе кото-
рыхъ предписано условіями послѣдовавшаго по сему предмету
распоряженія.

Всѣ предъявленныя духовнымъ учрежденіемъ претензіи (ис-
ключая претензіи на счетъ назначенія постоянного дохода за
принятое въ Казну имѣніе), на сколько онѣ основываются на
условіяхъ распоряженія о приѣмѣ имѣнія въ вѣдѣніе Казны, долж-
ны быть оцѣниваемы и опредѣляемы согласно съ правилами, изло-
женными въ настоящей инструкціи, о расчетѣ съ привилегиро-
ванными владѣльцами казенныхъ имѣній.

Что же касается исчисленія и опредѣленія постоянного до-
хода въ пользу духовнаго учрежденія, за принятое въ Казну
имѣніе, если этотъ доходъ обезпеченъ послѣдовавшимъ о прини-
тіи онаго распоряженіемъ, слѣдуетъ руководствоваться особою
инструкціею, изданною Правительственною Коммисіею Финансовъ
и Казначейства, для исчисленія и опредѣленія доходовъ этого
рода въ пользу лицъ свѣтскаго и духовнаго званія.

зайнкамерованныхъ, треба mieć na ścisłej uwadze warunki roz-
porządzenia, na zasadzie którego inkameracya czyli zajęcie dóbr
pod zarząd władzy skarbowej nastąpiła; a mianowicie:

1) od którego dnia inkameracya dóbr czyli jej skutki liczyć
się powinny;

2) w jakim stanie instytut duchowny dobra skarbowe oddać
był obowiązany.

Jeżeliby zatem, przy odebraniu dóbr pod zarząd władzy skar-
bowej, warunkom rozporządzenia inkameracyjnego nie stało się
zadosyć, w takim razie pretensya Skarbu o to, w obrachunku z in-
stytutem duchownym, zaliczona być powinna.

Przy obliczaniu i stanowieniu pretensyi Skarbu do instytutu
duchownego, z skutków inkameracyjnych, o ileby te, podług wa-
runków rozporządzenia inkameracyjnego, mogły mieć miejsce,
trzymać się należy zasad do obrachunków z posiadaczami uprzy-
wilejowanymi dóbr skarbowych, w niniejszej instrukcyi wyżej
w §§ 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 i 28-m wskazanych.

Pretensye instytutu duchownego do Skarbu.

§ 32.

Instytutowi duchownemu, z tytułu dóbr zainkamerowanych,
należy przyznać ze strony Skarbu i do obrachunku przyjąć te
wszystkie pretensye, których wynagrodzenie warunkami rozpo-
rządzenia inkameracyjnego zostało zapewnione.

Wszystkie pretensye przez instytut duchowny podane (wyłą-
cznie pretensyj o kompetencyą za dobra zainkamerowane) o ileby
z warunków rozporządzenia inkameracyjnego wpływały, powin-
ny być obliczane i stanowione, podług zasad do obrachunku z po-
siadaczami uprzywilejowanymi dóbr skarbowych, w instrukcyi ni-
niejszej wyżej wskazanych.

Co się zaś dotyczy wyrachowania i oznaczenia kompetencyi
instytutowi duchownemu, za dobra zainkamerowane, rozporządze-
niem inkameracyjnem zapewnionej, trzymać się należy zasad od-
dzielnej instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu
do wyrachowania i stanowienia kompetencyj świeckich i duko-
wnych przepisanych.

O dobrach rządowych.

III. Въ отношеніи расчетовъ при принятіи имѣнія въ Казну, вслѣдствіе покупки, обмѣна, или прекращенія права безсрочной аренды, по случаю отказа отъ оной.

Претензіи Казны къ владѣльцу.

§ 33.

По условіямъ договора о покупке или замѣнѣ имѣнія Казна можетъ потребовать передачи онаго въ такомъ состояніи и съ такими принадлежностями, какія оговорены въ этихъ условіяхъ.

Равнымъ образомъ Казна можетъ воспользоваться правомъ, въ силу безсрочно-аренднаго контракта, обратить взысканіе и на прочее имущество безсрочнаго аренднаго владѣльца въ такомъ случаѣ, когда сей послѣдній разоривъ имѣніе откажется отъ права на безсрочную аренду и имѣніе поступить въ Казну обратно.

Въ каждомъ изъ вышеприведенныхъ случаевъ, при принятіи имѣнія въ Казну должна быть произведена, по условіямъ контракта, надлежащая повѣрка, въ какомъ состояніи находится имѣніе и все принадлежащее къ оному, для отыскиванія въ пользу Казны возникшихъ по сему предмету претензій.

Для исчисленія и опредѣленія претензій Казны къ владѣльцамъ имѣній, отъ которыхъ таковыя перешли покупкою или обмѣномъ въ собственность Казны, не могутъ быть здѣсь предписаны никакія формы, потому, что способъ разрѣшенія взаимныхъ претензій опредѣляется обыкновенно контрактомъ, сообразно съ предусмотрѣнными обстоятельствами, а потому расчетъ при приѣмѣ въ Казну имѣнія приобрѣтеннаго покупкою или мѣною долженъ производиться на основаніи условій договора. Что же касается претензій Казны къ безсрочному арендному владѣльцу, то расчетъ по сему поводу, смотря по опредѣленной безсрочно-аренднымъ контрактомъ ответственности, долженъ быть сдѣланъ по вышеприведеннымъ правиламъ объ исчисленіи и опредѣленіи претензій Казны къ привилегированнымъ владѣльцамъ имѣній поступающихъ въ Казенное вѣдомство.

Претензіи владѣльцевъ имѣній, приобрѣтенныхъ Казною.

§ 34.

Претензіи владѣльцевъ, отъ которыхъ имѣнія приобрѣтены Казною, могутъ быть приняты къ расчету только въ такомъ случаѣ, когда онѣ вытекаютъ изъ положительныхъ условій договора

III. Co do obrachunków przy inkameracyi, czyli zajęciu dóbr pod zarząd władzy skarbowej, z tytułu kupna, zamiany, lub z powodu upadłego prawa wieczysto-dzierżawnego, przez zrzeczenie się wieczystej dzierżawy, i t. p.

Pretensye Skarbu do posiadacza.

§ 33.

Podług warunków kontraktu kupna lub zamiany dóbr, Skarb ma prawo dopomnieć się oddania sobie dóbr w takim stanie, i z takimi przynależnościami, jak mu warunki te zapewniły.

Równie może służyć Skarbowi prawo z kontraktu wieczysto-dzierżawnego, poszukiwania odpowiedzialności na innych funduszach wieczystego dzierżawcy, w razie gdy ten spustoszywszy dobra, zrzecze się prawa wieczystej dzierżawy, i te w posiadanie Skarbu powrócą.

W każdym zatem z powyższych przypadków przy inkameracyi, czyli zajęciu dóbr pod zarząd Skarbu, stosownie do warunków kontraktu, powinno nastąpić sprawdzenie zastrzeżonego stanu, i obrachunek należitości, do poszukiwania ztąd dla Skarbu przypadających.

Do ocenienia i stanowienia pretensyj Skarbu do posiadaczy dóbr, od których one tytułem kupna lub zamiany na rzecz Skarbu nabyte zostały, nie mogą tu być wskazane żadne formy, a to dla tego, że sposób załatwienia wzajemnych należitości, zastrzegany bywa zwykle w kontrakcie stosownie do przewidzianych okoliczności; obrachunek zatem, przy zajmowaniu pod zarząd władzy skarbowej dóbr kupionych, lub przez zamianę nabytych, powinien się uskutecznić w sposób warunkami kontraktu wskazany. Co się zaś dotyczy obrachunku pretensyi Skarbu do posiadacza wieczysto-dzierżawnego, ten w miarę zastrzeżonej odpowiedzialności w kontrakcie wieczysto-dzierżawnym, załatwić się powinien, podług zasad do obrachowania i ustanowienia pretensyj Skarbu do uprzywilejowanych posiadaczy z dóbr zainkamerowanych, wyżej w niniejszej instrukcyi przepisanych.

Pretensye posiadaczy do Skarbu, od których dobra nabyte zostały.

§ 34.

Pretensye posiadaczy, od których dobra na rzecz Skarbu zostały nabyte, takie tylko do obrachunku należeć mogą, które wypływają z wyraźnego zastrzeżenia warunkami kontraktu kupna

о покупке или обмена. Исчисление и определение таких претензий может быть производимо не иначе, как только на основаниях, указанных в условиях тех же договоров.

Что же касается претензий безсрочного арендного владельца казенного имения, которое, вследствие его отказа от безсрочного владения, поступило обратно в Казну, то таковыя ни под каким предлогом не могут быть простираемы к Казне, без особой о том оговорки в контракте; так как контракты на безсрочное арендное владение не заключают в себя вообще таких условий, которые бы предоставляли владельцам право требовать от Казны вознаграждение.

Общие условия.

§ 35.

Все вышеозначенные расчеты и претензии по принятию имений в владение Казны, последовавшему на каком либо основании, рассматривает, и утверждает Губернское Правление.

Исключаются только из сего расчеты по назначению от Казны постоянного дохода компетенция, которые рассматриваются и утверждаются Правительственною Коммисією Финансов и Казначейства.

Варшава, 2 (14) Ноября 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 88,494.

lub zamiany; obliczenie i ustanowienie takich pretensyj równie nie może się dziać inaczej, jak tylko podług zasad, jakie warunkami tychże kontraktów zostały wskazane.

Co się zaś dotyczy pretensyj wieczystego dzierżawcy dóbr skarbowych, które z powodu zrzeczenia się wieczystej dzierżawy, w posiadanie Skarbu powróciły (jeżeli by nie było szczególnego jakiego w kontrakcie zastrzeżenia), pod żadnym względem do Skarbu podawane być nie mogą; gdyż kontrakty wieczysto-dzierżawne żadnych nie obejmują w sobie takich przyzwoleń, któreby do żądania wynagrodzenia od Skarbu wieczystym dzierżawcom mogły nadawać prawo.

Zastrzeżenia ogólne.

§ 35.

Wszystkie powyższe obrachunki i pretensye do nich wchodzące, po inkameracyi czyli zajęciu dóbr pod zarząd władzy skarbowej, z jakiegokolwiek tytułu nastąpniej, rozpoznaje i zatwierdza Rząd Gubernialny.

Wyłączają się tylko od tego obrachunki należące się ze Skarbu kompetencyi; te bowiem ostatnie rozpoznaje i zatwierdza Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

w Warszawie, dnia 2 (14) Listopada 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łeski.*

Nr. 88,494.

ГЛАВА III.

ОБЪ ИПОТЕКАХЪ КАЗЕННЫХЪ ИМѢНИЙ.

№ 45.

Общее распоряжение по устройству ипотекъ.

(17 Июля 1826 года.)

N Воеводской Коммисіи.

ГЕНЕРАЛЬНАЯ ПРОКУРАТОРИЯ ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

Въ силу статьи 1-й законоположенія объ ипотекѣхъ и привилегіяхъ, утвержденнаго постановленіемъ Сейма отъ 1 (13) Іюня 1825 года, а также статьи 1-й переходныхъ правилъ отъ того же числа и года, вышеупомянутое законоположеніе получило обязательную силу только съ 1 Января 1826 года, равно какъ и положеніе объ ипотекѣхъ 14 (26) Апрѣля 1818 года. Дѣйствіе этихъ узаконеній простиралось на всѣ недвижимости, равно права и капиталы, обезпеченные ипотекой, распространялось и на города, въ которыхъ нѣтъ Земскаго Суда, и на малоцѣнные сельскія недвижимости, которыя, по статьѣ 162 Положенія объ ипотекѣхъ 1818 года, не подлежали ипотечному устройству, и потому оставались подъ дѣйствіемъ прежнихъ законовъ объ ипотекѣхъ.

Такимъ образомъ предметъ ипотечнаго устройства, въ силу Сеймоваго законоположенія 1 (13) Іюня 1825 г., составляютъ малоцѣбныя сельскія недвижимости, а также недвижимыя имущества, находящіяся въ невоеводскихъ городахъ. Форма, по которой должно быть производимо устройство этихъ недвижимостей, находится въ инструкціи, изданной Правительственною Коммисіею Юстиціи отъ 22 Декабря 1825 года и обнародованной въ Варшавскихъ Вѣдомостяхъ, за 1825 годъ (№ 206 и 207). На основаніи этой инструкціи, Мировымъ Судамъ предоставлено устройство ипотеки для разныхъ недвижимостей. По объявленіямъ, при-

TYTUŁ III.

O HYPOTEKACH DÓBR RZĄDOWYCH.

№ 45.

Rozporządzenie ogólne, dotyczące regulacyi hypotek.

(d. 17 Lipca 1826 r.)

Do Kommissyi Województwa N.

PROKURATORYA JENERALNA W KRÓLESTWIE POLSKIEM.

Podług artykułu 1-go prawa o przywilejach i hypotekach, uchwalonego na Sejmie dnia 1 (13) Czerwca 1825 roku, tudzież podług artykułu 1-go prawa przechodniego, téjże daty, prawo dopiero wymienione z dniem 1 Stycznia 1826 roku zaczęło być wyłącznie obowiązującym, równie jak i prawo hypoteczne z dnia 14 (26) Kwietnia 1818 roku, a to względem wszystkich nieruchomości, tudzież praw i kapitałów hypotekowanych, a więc i do miast w których Sąd Ziemski nie zasiada, jako też i do nieruchomości wiejskich, niską wartość mających, a które, podług art. 162-go prawa o hypotece z roku 1818, pod regulacyę hypoteczną nie należały, i tem samem pod prawami dawnými hypotecznymi pozostały.

Przedmiotem więc regulacyi hypotecznej z prawa Sejmowego daty 1 (13) Czerwca 1825 r. są nieruchomości wiejskie, nizkiej wartości, tudzież nieruchomości miejskie w miastach, nie będących wojewódzkimi, położone; formę, podług której regulacya tych nieruchomości ma następować, obejmuje urządzenie przez Kommissyę Rządową Sprawiedliwości wydane d. 22 Grudnia 1825 roku, w Gazetach Warszawskich Nr. 206 i 207 r. z. 1825 ogłoszone. W myśl tego to urządzenia, Sady Pokojów przystępują do regulacyi różnych nieruchomości. Z ogłoszeń przez Monitora Warszawskiego do regulacyi wywołujących, Prokuratorya Jeneralna,

печатаваемымъ въ Варшавскомъ Мониторѣ, о вызовахъ къ устройству ипотеки, Прокураторія Царства, въ обезпеченіе правъ Казны и Институтовъ, сообщаетъ о каждой недвижимости особо Воеводской Коммисіи. Для болѣе вѣрнаго однако достиженія изъясненной цѣли, представляется необходимымъ, при устройствѣ ипотеки, имѣть въ виду:

- a) права, сервитуты, капиталы и тайныя ипотеки, касающіяся интересовъ Казны;
- b) права, сервитуты, капиталы и тайныя ипотеки, касающіяся духовныхъ институтовъ;
- c) права, сервитуты, капиталы и тайныя ипотеки, относящіяся къ вѣдѣнію Городовыхъ Канцелярій.

О всѣхъ вышепоименованныхъ правахъ, вѣроятно, имѣются свѣдѣнія въ Воеводской Коммисіи; посему въ срокъ, назначенный для устройства ипотеки, административные чиновники, состоящіе на службѣ въ мѣстахъ, гдѣ находится Мировой Судъ, должны имѣть наблюденіе о обезпеченіи этихъ правъ; такимъ чиновникамъ должно быть дано особое по сему предмету полномочіе.

Для полученія положительныхъ свѣдѣній объ означенныхъ правахъ (если въ дѣлахъ Воеводской Коммисіи нѣтъ слѣдовъ и доказательствъ), могутъ быть принимаемы слѣдующія мѣры:

1) По статьѣ 3-й вышеупомянутой инструкции Правительственной Коммисіи Юстиціи, консерваторы должны передать въ подлежащіе Мировые Суды засвидѣтельствованныя книги, вмѣстѣ съ относящимися къ нимъ реперторіями, а также всѣ прежнія книги и ипотечныя дѣла, въ вѣдѣніи ихъ состоящія, при перечневомъ указателѣ, съ вѣрными отмѣтками. Изъ этихъ дѣлъ, а по отношенію къ городамъ въ особенности изъ прежнихъ городскихъ книгъ, легко собрать справки о всѣхъ правахъ, капиталахъ и сервитутахъ, казенныхъ, фондушевыхъ или принадлежащихъ Канцеляріямъ; за тѣмъ слѣдуетъ только, по силѣ статьи 152 и 153 Положенія объ ипотекахъ 1818 года, сдѣлать распоряженіе о перенесеніи означенныхъ правъ въ указатели новой ипотеки. Въ особенности поставляется на видъ:

2) когда право собственности ограничено, напримѣръ, когда городская недвижимость, для которой учреждается ипотека, находится на землѣ, принадлежащей Казнѣ, какому либо институту или Городовой Канцеляріи, таковое право должно быть внесено

dla zabezpieczenia praw Skarbu Publicznego i instytucyj, czyni oddzielne do Kommissyi Wojewódzkiej względnie każdej nieruchomości zawiadomienia; atoli dla tém pewniejszego odpowiedzenia temu celowi, okazuje się tu być potrzebném do nadmienienia, iż przy takowych regulacjach wymagają dopilnowania:

- a) prawa, służebności, fundusze lub hypoteki tajne, Skarbu publicznego dotyczyć mogące;
- b) prawa, służebności, fundusze lub hypoteki tajne, instytucyj duchownych dotyczące;
- c) prawa, służebności, fundusze lub hypoteki tajne, do Kancellaryj miast należące.

О wszystkich tych prawach pewnie Kommissya Wojewódzka wiadomość posiada, ich więc zapewnienia, w terminie do regulacyi naznaczonym, przez miejscowych urzędników administracyjnych, w miejscach wywołującego do regulacyi Sądu Pokoju urzędujących, dopilnować wypada, któremu to urzędnikowi administracyjnemu, szczególnie do tego celu upoważnienie daném być powinno. Dla dokładniejszego zaś upewnienia się o tych prawach (gdyby o nich Kommissya Wojewódzka w swych aktach już nie miała śladu i dowodów), takie posłużyć mogą kroki:

1) Wyżej wspomniane urządzenie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości w artykule 3-m nakazało, aby konserwatorowie poświadczone księgi wraz z repertoriami do nich należącemi, równie i wszelkie dawniejsze księgi i akta hypoteczne, pod dozorem ich będące, z summaryuszem i z dokładną dezygnacją właściwemu Sądowi Pokoju oddali. Z tych więc akt, a w szczególności co do miast z ksiąg dawnych miejskich łatwo powziąć można wiadomość o wszelkich prawach, funduszach i służebnościach skarbowych, funduszowych lub kancellaryjnych, a więc tylko o ich przeniesienie do wykazu nowój hypoteki wnioszek uczynić wypada, stosownie do art. 152 i 153-go prawa hypotecznego z 1818 r., w szczególności zaś nadmienienia się:

2) Co do ograniczeń własności, takimi są na przykład, gdy regulowana possessya miejska stoi na gruncie dziedzicznym do Skarbu, do instytutu jakowego lub do Kancellaryi miasta należącym, to więc prawo w dziale I i II-m wykazu hypotecznego za

въ I и II отдѣлы ипотечнаго указателя, съ объясненіемъ условій, на которыхъ выданъ консенсъ на безсрочное, временное, эфитевическое или иное владѣніе, именно тѣхъ, о которыхъ сказано въ статьѣ 43 и 44 Положенія объ ипотекахъ 1818 года;

3) что касается сервитутовъ, составляющихъ ограниченіе правъ собственности, то изъ нихъ, по 45 статьѣ Положенія объ ипотекахъ 1818 года, только пастбищные и лѣсные подлежатъ внесенію въ ипотечную книгу.

4) Документы, коими удостовѣряются обременяющіе недвижимость долги или обезпеченія по всякаго рода ссудамъ, или по залогамъ, представленнымъ въ Казну, Почтовому Управленію, Дирекціи Лотереи, по сбору гербовыхъ пошлинъ и т. д., должны быть представляемы въ формальныхъ копіяхъ; подлинныя документы остаются на случай дальнѣйшей надобности въ нихъ.

То же самое правило должно имѣть силу и по отношенію къ институтскимъ или городскимъ суммамъ; но какъ Прокураторію Царства замѣчено, что институты, довольствуясь процентами, не заботились о внесеніи въ ипотечныя книги доказательствъ правъ своихъ, то представляется необходимымъ отыскать подлежащіе документы, для предъявленія ихъ при устройствѣ ипотеки. Упомянутыя суммы извѣстны Воеводской Комисіи изъ описей церковнымъ фундушамъ; посему въ тѣхъ случаяхъ, когда доказательствомъ долга служить только документъ, частнымъ порядкомъ выданный, надлежитъ понудить должника къ совершенію формальнаго акта; при неуспѣхѣ же въ томъ, тотчасъ предъявить искъ, для чего доставить полное объясненіе дѣла Прокураторіи Царства.

5) Что касается тайныхъ ипотеки, къ числу которыхъ, по 2,121 статьѣ Гражданскаго Уложенія, принадлежатъ права государства, гминъ и общественныхъ учреждений на имѣніяхъ сборщиковъ и отвѣтственныхъ управителей, то таковыя права обезпечивались прежде на тайной ипотеки, не зависѣвшей отъ ипотечной записи; въ настоящее же время по силѣ статьи 13 и 16 закона 1 (13) Іюня 1825 года и статьи 13 вышеприведенной инструкции Правительственной Комисіи Юстиціи, непременно должна быть сдѣлана запись въ ипотечной книгѣ, и для сего окончательнымъ срокомъ назначено 1 Октября 1826 года. Поэтому

notowanemъ быть должно, oraz warunki pod jakimi konsens udzielonymъ został do wiecznego, czasowego, emfiteutycznego lub innego posiadania, to jest te, o których mówią art. 43 i 44-ty prawa z roku 1818 o hypotece.

3) Co do służebności, jako ograniczenie własności stanowiących, z tych, według artykułu 45-go prawa z r. 1818 o hypotece, tylko służebności pastwiska i wrębu wymagają wpisu hypotecznego.

4) Co do summ czyli długów nieruchomości ciążących, takimi są: wszelkie wypożyczki, kaucye dla Skarbu, Dyrekcyi Pocht, Dyrekcyi Loteryi, za exaktorami stempla i t. d. stawiane, w ich usprawiedliwieniu dokumenta ex quibus złożonemi być powinny w kopiach urzędowych tylko, oryginały bowiem do dalszego prawnego użycia zachowanemi być muszą.

We względzie summ instytucyjnych lub miejskich też samo się stosuje, lecz że dało się już dostrzedz Prokuratury Jeneralnej że instytucje przestając na opłacaniu procentów, nie postarały się o intabulację dokumentów ex quibus, tu więc szczególnie o ściąganie takich dowodów postaraćby się wypadało, dla zrobienia z nich użytku przy regulacji; o tych zaś summach ma Kommissya Wojewódzka wiadomość z spisu funduszów kościelnych; tam więc gdzie fundusz opiera się na dokumencie prywatnie wystawionym, wypadałoby postarać się o znaglenie dłużnika do zeznania urzędowego dokumentu, inaczej kroki processu zaraz przed sięwzięść wypadnie, do czego wyjaśnienie rzeczy Prokuratury Jeneralnej nadesłane być winno.

5) Co do hypotek tajnych, takimi to według artykułu 2,121 Kodexu Cywilnego są prawa narodu, gmin i ustanowień publicznych na dobrach odbieraczów i rządców odpowiedzialnych; prawa takowe miały hypotekę tajną, niezawisłą od wpisu hypotecznego; teraz zaś według artykułów 13 i 16-go prawa daty 1 (13) Czerwca 1825 roku i artykułu 13-go wyżej powołanego urzędzenia Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, zawisłem uczyniono od wpisu hypotecznego, i ku temu celowi termin prekluzyjnie do dnia

надлежить заблаговременно заявить таковыя права, для внесенія ихъ въ ипотечныя книги.

6) Въ числѣ объявленій объ устройствѣ ипотекъ замѣчены публикации о такихъ сельскихъ недвижимостяхъ, какъ напримѣръ солтышества, войтовства, колоній и т. п., кои состоятъ только въ пользованіи у владѣльцевъ ихъ, на правѣ (*dominium utile*), но право собственности на которыя (*dominium directum*) принадлежатъ Казнѣ.

По силѣ статьи 52 закона 1818 года для такихъ недвижимостей не можетъ быть учреждаема ипотека; посему и надлежитъ сдѣлать нужныя распоряженія къ освобожденію ихъ отъ устройства ипотеки. Слѣдуетъ также принять во вниманіе, что хотя двумя Высочайшими указами, отъ 12 (24) Января 1826 года, и разрѣшено учредить ипотеки для многихъ казенныхъ имѣній, подробно исчисленныхъ, но мѣра эта состоялась лишь въ видахъ присоединенія этихъ имѣній къ Земскому Кредитному Обществу и не распространяется ни на какія другія. Въ означенныхъ указахъ не поименованы составныя части имѣній (отдѣльныя урочища), такъ какъ сіи послѣднія получаютъ ипотечное устройство въ общемъ составѣ экономій, къ которымъ принадлежатъ; но никогда государственное имущество не можетъ и не должно числиться, по ипотекамъ, принадлежащимъ частному лицу.

7) Такъ какъ для обжалованія опредѣленій по дѣламъ объ устройствѣ ипотекъ установленъ трехмѣсячный срокъ со дня объявленія рѣшенія, то въ случаяхъ непринятія заявленнаго права, безъ законнаго основанія, Воеводская Коммисія обязана предложить мѣстному Защитнику Генеральной Прокураторіи, подать апелляцію въ надлежащій Трибуналъ и о сдѣланномъ распоряженіи поставить въ извѣстность Генеральную Прокураторію.

Изложенными правилами благоволятъ Воеводская Коммисія руководствоваться при наблюденіи за ипотечнымъ обезпеченіемъ правъ Казны и институтовъ.

Варшава, 17 Юля 1826 года.

№ 23,309.

1 Паździernика r. b. 1826 naznaczono, przeto wypada prawa takowe wcześnie do wpisu hipotecznego podać.

6) Z pomiędzy ogłoszeń dotąd celem regulacyi hypotek uczynionych dało się dostrzedz, iż z nieruchomości wiejskich wywołaniemi zostały takie, jak na przykład: sołectwa, wójtostwa, kolonie i t. d., które tylko quo ad *dominium utile* do posiadaczy należą, zaś quo ad *dominium directum* rządową są własnością, a jako takie z przepisu artykułu 52-go prawa hipotecznego z 1818 r. regulacyi hipotecznej nie ulegają; względnie takich więc nieruchomości uczynić wypada wnioszek, o wyłączenie z pod regulacyi. Tu jeszcze nadmieniam, iż lubo postanowieniami dwoma NAJJAŚNIEJSZEGO PANA daty 12 (24) Stycznia 1826 roku wielu dóbr rządowych regulować hipotekę dozwolono, to jednak jedynie celem wnijsienia do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, i to tylko dóbr nominalnie wymienionych, takowe jednak postanowienia nie rozciągają się do szczególnych nomenklatur, bo i tak te nomenklatury łącznie z ekonomiami, do których należą, regulacyi uległy, nigdy zaś własność rządowa na osobę prywatnego posiadacza regulowaną być może ani powinna.

7) Ponieważ czas do odwołania się od decyzji nad regulacyą wydanych, jest trzechmiesięczny, od dnia następnego ogłoszenia licząc, przeto w przypadkach gdzieby meldowanego prawa nie przyjęto, bez prawnej zasady, Kommissya Wojewódzka wezwie miejscowego Obrońcę Prokuratoryi Jeneralnej do założenia apellacyi przed Trybunał miejscowy, o skutku zaś tego Prokuratoryę Jeneralną zawiadomi.

Podług tego więc, raczy Kommissya Wojewódzka hipotecznego ubezpieczenia praw skarbowych i instytucyjnych dopilnować.

Warszawa, d. 17 Lipca 1826 r.

Nr. 23,309.

N° 46.

Постановленіе о переписаніи, по ипотекаѣ, на имя Казны всѣхъ имѣній, а также правъ и капиталовъ, принадлежавшихъ нѣкогда Краковской академіи.

(9 Октября 1827 года)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія.

Имѣя въ виду, что имѣнія Краковской академіи, находившіяся прежде въ предѣлахъ западной Галиціи и Пруссіи, а нынѣ расположенныя въ Царствѣ Польскомъ, равно капиталы той же академіи, обезпеченныя на имѣніяхъ въ Царствѣ Польскомъ, въ силу договора, заключеннаго между тремя Высочайшими Дворами, Россійскимъ, Австрійскимъ и Прусскимъ въ 1797 году, перешли въ собственность тѣхъ Правительствъ, подъ властью которыхъ находятся и были заняты Галиційско-Австрійскимъ и Королевско-Прусскимъ правительствами еще въ 1796 году, съ котораго времени находясь непрерывно въ вѣдѣніи Казны, Краковской академіи возвращаемы не были; принимая притомъ въ уваженіе, что XIII и XV статьями дополнительнаго трактата 21 Апрѣля (3 Мая) 1815 г., городу Кракову оставлены лишь тѣ имущества Краковской академіи, которыя находятся въ предѣлахъ вольнаго города Кракова и его Округа, въ каковомъ смыслѣ истолкованы эти статьи дополнительнаго трактата и въ деклараціи блаженной памяти ИМПЕРАТОРА ВСЕРОССИЙСКАГО АЛЕКСАНДРА I-го, изданной 9 (21) Апрѣля 1818 года, — Совѣтъ Управленія, въ предупрежденіе всякихъ по этому предмету сомнѣній, по представленію Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, а также Финансовъ и Казначейства, постановляетъ слѣдующее:

Ст. 1.

Всѣ права и капиталы, обезпеченные на имѣніяхъ, находя-

N° 46.

Postanowienie nakazujące przepisać w hypotekach, na rzecz Skarbu wszelkie dobra, oraz prawa i kapitały, stanowiące niegdyś uposażenie Akademii Krakowskiej.

(d. 9 Października 1827 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA I-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna.

Mając na uwadze, że dobra Akademii Krakowskiej w kraju Galicyi zachodniej i kraju Pruskim dawniej, a teraz tak pierwsze jak i drugie w Królestwie Polskim sytuowane, tudzież fundusze po téjże Akademii lokacyę swoją na dobrach w Królestwie Polskim mające, w skutku konwencyi trzech NAJJAŚNIEJSZYCH Dworów Cesarsko-Rossyjskiego, Austryackiego i Królestwa Pruskiego z roku 1797, za własność Rządów tych Państw, pod których panowanie dostały się, uznane i jeszcze w r. 1796 przez Rządy Galicyjsko-Austryacki i Królewsko-Pruski zajętemi zostały, odkąd ciągle przez następne Rządy administrowane, dalej już pod zarząd Akademii Krakowskiej nie wróciły;

zważając oraz, że artykułem XIII i XV-m traktatu dodatkowego z dnia 21 Kwietnia (3 Maja) 1815 r. dla miasta Krakowa, ta tylko własność Akademii Krakowskiej jest zostawiona, która w territorium wolnego miasta Krakowa z jego okręgiem znajduje się, w jakim to duchu i deklaracya NAJJAŚNIEJSZEGO Wiekopomnej pamięci ALEXANDRA I-go, CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO, z dnia 9 (21) Kwietnia 1818 r., powołane artykuły traktatu dodatkowego uważa; chcąc i nadal zapobiedz wszelkiem w téj mierze wątpliwościom, na przedstawienie Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, tudzież Przychodów i Skarbu postanowiła co następuje:

Art. 1.

Wszelkie prawa i kapitały na dobrach w Królestwie Pol-

щихся въ Царствѣ Польскомъ, принадлежавшихъ нѣкогда Краковской академіи непосредственно, или же бурсамъ, контуберніямъ, собраніямъ, стипендіямъ, свѣтскимъ и духовнымъ коллегіямъ и другимъ тому подобнымъ учрежденіямъ, находившимся нѣкогда въ вѣдѣніи Краковской академіи, должны быть переписаны по ипотекамъ на имя Казны Царства Польскаго.

Ст. 2.

Переписаніе въ пользу Казны правъ и капиталовъ, внесенныхъ уже въ ипотеку на имя Краковской академіи или учреждений, поименованныхъ въ 1-й статьѣ, должно быть произведено посредствомъ простой записи въ подлежащія ипотечныя книги предложенія Казны Царства Польскаго, совершеннаго у Регента Земской Канцеляріи; постановленіе Ипотечнаго Отдѣленія по сему предмету должно быть передано Казеннымъ вѣдомствомъ владѣльцу имѣнія.

Ст. 3.

Внесеніе въ ипотеку такихъ же правъ и капиталовъ, донынѣ еще неипотекованныхъ, можетъ быть совершено только вслѣдствіе изъявленнаго на то и внесеннаго въ ипотечную книгу согласія владѣльца имѣнія. Если владѣлецъ не изъявитъ согласія на внесеніе въ ипотеку, въ такомъ случаѣ означенныя права должны быть показаны по ипотекамъ подлежащими спору, съ предоставленіемъ сторонъ заинтересованной въ разрѣшеніи спора просить о передачѣ онаго на разсмотрѣніе подлежащаго Суда.

Ст. 4.

Что касается недвижимыхъ имуществъ принадлежавшихъ Краковской академіи и поименованнымъ въ 1-й статьѣ учрежденіямъ, право собственности на которыя укрѣплено за этою академіею и учрежденіями во второмъ отдѣлѣ ипотечной книги, то, по предложенію Казны, должна быть внесена въ оную записъ, что недвижимость сія перешла въ собственность Казны и на будущее время не подлежитъ ипотекамъ.

Имѣнія эти, а равно и тѣ, ипотека которыхъ не приведена донынѣ въ устройство, а исполнены только обыкновенныя предписанныя для казенныхъ имѣній формальности, могутъ быть подвѣргнуты ипотечному устройству.

Приведеніе въ исполненіе настоящаго постановленія и внесеніе онаго въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правитель-

ствомъ опарте, негдѣсь uposaженіе Akademii Krakowskiej stano-wiace, czy to pod imieniem jęj wprost, lub pod imieniem rozmaitych burs, kontuberniów, zgromadzeń, stypendyów, burtonów, kollegiów świeckich i duchownych, oraz innych tym podobnych instytutów, które dawniej pod zarząd Akademii Krakowskiej zostawały, mają być w hypotece na imie Skarbu Królestwa Polskiego przepisane.

Art. 2.

Przepisanie na rzecz Skarbu praw i kapitałów na imię Akademii Krakowskiej lub instytutów w artykule 1-m wymienionych, już zahypotekowanych, nastąpić ma na prosty wniosek Skarbu Publicznego Królestwa, do właściwych ksiąg wieczystych, przed Rejentem Kancellaryi Ziemiańskiej uczynionych. Decyzja Wydziału hypotecznego w tęj mierze wydana, właścicielowi dóbr z strony Skarbu doręczoną być ma.

Art. 3.

Zapisanie do hypoteki takichże praw i kapitałów, dotąd jeszcze niezahypotekowanych, nastąpić tylko może za wezwaniem i oświadczeniem do księgi wieczystej zezwoleniem właściciela dóbr. Jeżeli właściciel na zahypotekowanie nie zezwala, prawo takowe w wykazie hypotecznym zamieszczone będzie jako sporne, zostawując stronie, której na rozwiązaniu sporu zależy, wniesienie go pod rozpoznanie właściwego Sądu.

Art. 4.

Co do dóbr nieruchomych po Akademii Krakowskiej, i instytucjach, w art. 1-m wymienionych, których hypoteka na rzecz Akademii lub tychże instytucyów uregulowaną została, w dziale drugim hypoteki, na wniosek Skarbu publicznego zapisaném być ma, iż nieruchomości ta przeszła na własność Skarbu publicznego i jako własność rządowa nadal hypotece nie ulega.

Dobra takowe, jako też dobra, których hypoteka dotąd uregulowaną nie została, tylko w sposobie dla dóbr rządowych zwycajnym, będą mogły być poddane pod regulację hypoteczną.

Wykonanie niniejszego postanowienia i umieszczenie go w Dzienniku Praw, Kommissyom Rządowym Wyznań Religijnych
O dobrach rządowych.

ственные Комисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, Юстиціи, а также Финансовъ и Казначейства, по предметамъ ихъ вѣдомствъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 9 Октября 1827 года.

Министръ Предсѣдательствующій (подписано) *В. Соболевскій*.

N° 47.

Постановленіе о томъ, что привилегіи и вещныя права, внесенныя въ ипотечныя книги на имя Прусскаго правительства или тамошнихъ учреждений, должны быть переписаны въ пользу Казны Царства Польскаго.

(28 Сентября 1830 года.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Принимая въ уваженіе, что, въ силу заключенной 17 (29) Мая 1830 года уполномоченными: Его Величества ИМПЕРАТОРА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО и Его Величества Короля Прусскаго конвенціи, ратификованной обѣими Высокими договаривающимися сторонами, Правительство Царства Польскаго сдѣлалось собственникомъ имѣній и долговыхъ обязательствъ, принадлежавшихъ Прусскому правительству и Прусскимъ общественнымъ учреждениямъ по праву собственности, Совѣтъ Управленія, въ видахъ установленія однообразнаго порядка при исполненіи этого дипломатическаго акта и при переписаніи по ипотечнымъ книгамъ въ пользу Польскаго Правительства вещныхъ правъ и обязательствъ, внесенныхъ въ эти книги на имя Прусскаго правительства и Прусскихъ общественныхъ учреждений, по представленію Министра, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, постановляетъ слѣдующее:

и Оświecenia Publicznego, Sprawiedliwości, tudzież Przychodów i Skarbu, w czym do której należy, poleca.

Діяло się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 9 Października 1827 r.

Minister Stanu Prezydujący (podpisano) *W. Sobolewski*.

N° 47.

Титулы и права rzeczowe на имя Рządu lub instytutów Pruskich, w księgach hipotecznych objawione, mają być na rzecz Rządu Królestwa Polskiego przepisane.

(d. 28 Września 1830 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA I-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważając, że konwencją pod dniem 17 (29) Maja 1830 roku pomiędzy pełnomocnikami NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO z jednej, a Najjaśniejszego Króla Pruskiego z drugiej strony zawartą, przez obiedwie Wyokie kontraktujące strony ratyfikowaną, Rząd Królestwa Polskiego stał się właścicielem dóbr i wierzytelności, przez Rząd i instytut Pruskie w Królestwie prawem własności posiadanych;

chcąc, w wykonaniu tego dyplomatycznego aktu, wskazać prawidła do jednostajnego postąpienia przy przeniesieniu w księgach wieczystych na rzecz Rządu Polskiego, tytułów i praw rzeczowych, na imię Rządu i instytutów Pruskich, dotąd w tychże księgach zapisanych;

na przedstawienie Ministra Prezydującego w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, postanawia co następuje:

Ст. 1.

Министру, Предсѣдательствующему въ Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, разрѣшается указать Прусскому уполномоченному лица, которыя по смыслу 5-й статьи конвенціи назначены имъ будутъ заступающими его мѣсто.

Актъ объ этомъ назначеніи долженъ быть совершенъ, на основаніи 1 и 2-ой статьи ипотечнаго устава, въ формѣ официальной и специальной довѣренности.

Ст. 2.

Эти довѣренныя лица явятся въ подлежащую Земскую Канцелярію и, сославшись на конвенцію и на настоящее постановленіе, внесутъ въ подлежащія ипотечныя книги предложеніе о переписаніи въ нихъ на имя Правительства Царства Польскаго вещныхъ правъ и обязательствъ, укрѣпленныхъ ипотечнымъ порядкомъ за Прускимъ правительствомъ и Прускими общественными учрежденіями, а равно о введеніи Правительства Царства Польскаго въ права равносильныя съ правами и преимуществами, служащими по ипотечнымъ книгамъ Прусскому правительству и Прускимъ общественнымъ учрежденіямъ, и затѣмъ совместно съ Актовымъ Регентомъ составить содержаніе записи, долженствующей быть внесенною въ ипотечный указатель.

Ст. 3.

Ипотечное начальство, довольствуясь этимъ предложеніемъ, какъ заключающимъ въ себѣ заявленіе Правительства Царства Польскаго о приступленіи къ ипотекамъ, совершить дѣйствіе предписанное 20 статьею ипотечнаго устава, и затѣмъ исполнить формальности, указанныя 22-ю статьею того же устава.

Ст. 4.

Всѣ дѣйствія, вытекающія изъ настоящаго постановленія, освобождаются отъ употребленія гербовой бумаги.

Ст. 5.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Комисію Юстиціи, а также Финансовъ и Казначейства.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 28 Сентября 1830 года.

Министръ Предсѣдательствующій (подписано) *В. Соболевскій*.

Art. 1.

Minister Prezydujący w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu upoważnionym zostaje do wskazania pełnomocnikowi Pruskiemu osób, które, w myśl artykułu 5-go konwencji, mianować będzie swemi substytutami.

Akt substytucyi zdziałany będzie stosownie do art. 1 i 2-go ustawy hypotecznej, w formie plenipotencji urzędowej i szczególnej.

Art. 2.

Substytucji takowi stawia się w właściwej Ziemiańskiej Kancelaryi, i uczynią z powołaniem się na konwencję i niniejsze postanowienie, wniosek do ksiąg wieczystych właściwych, o przepisanie tytułów i praw rzeczowych, w tychże księgach dla Rządu lub instytutów Pruskich zapisanych, na rzecz Rządu Królestwa Polskiego, niemniej o postawienie Rządu Królestwa Polskiego w miejsce, stopień i prawa Rządowi lub instytutom Pruskim podług stanu hypoteki służące, a następnie ułożą, wspólnie z Rejentem akt przyjmującym, treść, mającą być do wykazu hypotecznego zamieszczoną.

Art. 3.

Zwierzchność hypoteczna poprzestając na takowem wniosku, jako zawierającym w sobie przystąpienie ze strony Rządu Polskiego, skuteczni czynność artykułem 20-m ustawy hypotecznej wymaganą, poczem przepis artykułu 22-go tejże ustawy dopełnionym zostanie.

Art. 4.

Wszystkie czynności, z postanowienia niniejszego wypływające, od użycia stempla są wolne.

Art. 5.

Wykonanie obecnego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, Kommissyom Rządowym Sprawiedliwości, oraz Przychodów i Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 28 Września 1830 r.

Minister Stanu Prezydujący (podpisano) *W. Soboлевski*.

N° 48.

Высочайше утвержденныя основанія для устройства ипотеки на имя Казны Царства по горнозаводскимъ имѣніямъ.

(4 (16) Февраля 1832 года.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

Божіею Милостію,

МЫ, НИКОЛАЙ I-й,

ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССИЙСКИЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКИЙ,
и проч., и проч., и проч.

Для умноженія средствъ къ обезпеченію общественныхъ потребностей Царства, и извлеченія пользы отъ учрежденія Кредитнаго Общества происходящей, по представленію Временнаго Правленія Царства Польскаго, постановили и постановляемъ:

Ст. 1.

Правительственная Коммисія Доходовъ и Скарба имѣетъ приступить къ Кредитному Обществу съ слѣдующими имѣніями Горному Департаменту, принадлежащими, а именно:

въ Краковскомъ воеводствѣ:

съ имѣніями Кельце,

„ Олькуско-Сѣверское;

въ Сандомирскомъ воеводствѣ:

съ имѣніями: Бодзентинъ,

„ Илжа,

„ Радошице,

„ Староховице,

„ Самсоновъ,

„ Сухедневъ,

„ Ороньско.

Устройство закладныхъ книгъ въ вышеозначенныхъ имѣніяхъ, если таковое не послѣдовало, должно быть сдѣлано на основаніи правилъ постановленіемъ Нашимъ отъ 12 (24) Января 1826 года предписанныхъ.

N° 48.

NAJWYŻEJ zatwierdzone zasady regulacyi hypotecznej dóbr
górnich na imię Rządu Królestwa.

(d. 4 (16) Lutego 1832 r.)

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego

z BOŻEJ ŁASKI

MY, MIKOŁAJ I-szy,

CESARZ WSZECH ROSSYJ, KRÓL POLSKI,

etc., etc., etc.

W celu pomnożenia środków zaspokojenia potrzeb publicznych kraju, oraz osiągnięcia korzyści, jakie instytucja Towarzystwa Kredytowego następcza; na przedstawienie Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego, postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu przystąpi do Towarzystwa Kredytowego z dobrami górnymi, poniżej tu wyszczególnionemi, jako to:

w Województwie Krakowskiem:

dobra Kielce,

„ Olkusk-Siewierskie;

w Województwie Sandomierskiem:

dobra Bodzentyn,

„ Ilża,

„ Radoszyce,

„ Starochowice,

„ Samsonów,

„ Suchedniów,

„ Szydłowiec i

„ Oronsko.

Regulacja hypoteki dóbr powyższych, o ile dotąd nie nastąpiła, odbyć się ma według przepisów postanowienia Naszego z d. 12 (24) Stycznia 1826 r.

Правительственная Коммисія Доходовъ и Скарба, требуя такового устройства закладныхъ книгъ, обязана исчислить всѣ смежныя мѣста къ таковымъ имѣніямъ принадлежащія.

Ст. 2.

На вышеозначенныя имѣнія сдѣлать въ Кредитномъ Обществѣ заемъ постановленіемъ Сейма отъ 1 (13) Іюня 1825 года дозволенный.

Ст. 3.

Исполненіе сего постановленія и внесеніе такового въ Журналь Постановленій возлагаемъ на Правительственную Коммисію по принадлежности.

Данъ въ С.-Петербургѣ, Февраля 4 (16) дня 1832 года.

(подписано) „НИКОЛАЙ“.

Контрасигнировалъ: Министръ Статсъ-Секретарь

Графъ Степанъ Грабовскій.

№ 49.

О томъ, что Мировые Суды не должны приступать къ устройству ипотекъ по безсрочнымъ арендамъ, эмфитевтическимъ землямъ, мельницамъ, или другимъ статьямъ въ казенныхъ имѣніяхъ.

(8 (20) Декабря 1836 года.)

N Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Неоднократно усматривалось, что Мировые Суды учреждаются въ уѣздахъ ипотеку для такихъ статей, принадлежащихъ къ составу казенныхъ имуществъ, кои находятся въ пользованіи частныхъ лицъ, лишь на правѣ безсрочной аренды, или эмфитевтическомъ, и на которыя право собственности укрѣплено въ Воеводской ипотека за Казною. При всякомъ подобномъ случаѣ, Правительственная Коммисія разрѣшала Прокураторіи Царства вчинать искъ объ уничтоженіи уѣздной ипотеки, существованіе которой могло служить для Казны препятствіемъ въ распоряженіяхъ по принятію административныхъ мѣръ къ устраненію отъ владѣнія особенно въ случаяхъ кредита подъ ипотечный залогъ.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, przy żądaniu regulacyi, wyszczególni przyległości do tychże dóbr należące.

Art. 2.

Na dobra powyżej wymienione zaciągnięta być ma w Towarzystwie Kredytowem pożyczka, do wysokości prawem Sejmowem z dnia 1 (13) Czerwca 1825 r. dozwolonej.

Art. 3.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw zamieszczone być ma, Kommissyom Rządowym, w czym do której należy, polecamy.

Dan w Petersburgu, dnia 4 (16) Lutego 1832 r.

(podpisano) „НИКОЛАЙ“.

przez CESARZA I KRÓLA,

Minister Sekretarz Stanu (podpisano) *St. Hr. Grabowski.*

№ 49.

Przepis, iż Sądy Pokoju nie powinny przedsiębrać regulacyi hypotek dzierżaw wieczystych, gruntów emfiteutycznych, młynów lub innych realności w dobrach rządowych.

(d. 8 (20) Grudnia 1836 r.)

Do Kommissyi Województwa N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Dostrzegając, iż Sądy Pokoju regulują hypotekę powiatową takich realności w dobrach rządowych, do których tylko prawo wieczystej dzierżawy lub emfiteutyczne osobom prywatnym służy, a których tytuł własności już jest w hipotece wojewódzkiej na imię Skarbu publicznego ustalony, Kommissya Rządowa przy każdym takim zdarzeniu upoważnia Prokuratorę Jeneralną do rozwijania procesu o skassowanie hypoteki powiatowej, której istnienie tamowało Skarbowi zarządzanie exekucyi administracyjnej o exmissye, gdzieby zwłaszcza wierzyciele byli hypotekowani.

Послѣдствіемъ таковыхъ исковъ до сихъ поръ всегда была польза Казны, но увеличеніе числа ихъ затрудняло бы Правительственныя мѣста и вовлекло бы владѣльцевъ мелкихъ статей въ напрасныя издержки.

Въ отвращеніе изложеннаго, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства увѣдомила Правительственную Коммисію Юстиціи о неправильныхъ дѣйствіяхъ Мировыхъ Судовъ; вслѣдствіе чего Коммисія Юстиціи, отъ 6 (18) Іюня сего года, за № 3,886, предписала, чрезъ Гражданскіе Трибуналы всѣмъ Мировымъ Судамъ не учреждать ипотекъ для безсрочныхъ арендъ, земель на эмфитевтическомъ правѣ, мельницъ и другихъ статей, составляющихъ казенную собственность, и отказывать владѣльцамъ такого рода статей въ ихъ требованіяхъ объ укрѣпленіи за ними правъ собственности.

О такомъ распоряженіи Правительственной Коммисіи Юстиціи, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства даетъ знать Воеводской Коммисіи.

Варшава, 8 (20) Декабря 1836 года.

№ 49,537/16,818.

N° 50.

Объ устройствѣ ипотекъ для поіезуитскихъ и иныхъ эдукціоннаго фондуша имѣній.

(1 Іюля 1849 года)

(Высочайше утвержденныя по сему предмету правила напечатаны выше подъ № 14-мъ.)

Skutek tych processów dotąd prawie zawsze bywał dla Skarbu pomyślny, lecz ich pomnażanie się utrudzało władze i wyciągało posiadaczy drobnych realności na daremne koszta.

Dla uprzątnięcia tej niedogodności, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wezwała Kommissyę Rządową Sprawiedliwości, aby ostrzegła Sady Pokoju o ich niewłaściwym postępowaniu, w skutku czego taż Kommissya Rządowa pod dniem 6 (18) Czerwca r. b. Nr. 3,886, za pośrednictwem Trybunałów Cywilnych ostrzegła wszystkie Sady Pokoju, aby nie przedsiębrały regulacji hypotek dzierżaw wieczystych, gruntów emfiteutycznych, młynów lub innych realności w dobrach rządowych, lecz aby zgłaszających się tego rodzaju posiadaczy, z żądaniem uregulowania na swoje imię tytułu własności, oddalały.

O tém Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości rozporządzeniu, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu Kommissyę Wojewódzką zawiadamia.

w Warszawie, d. 8 (20) Grudnia 1836 r.

Nr. 49,537/16,818.

N° 50.

O regulacji hypotek dla dóbr po-jezuickich i innych, na fundusz edukacyjny przeznaczonych.

(d. 1 Lipca 1849 r.)

(Przepisy w tym przedmiocie, Najwyżej zatwierdzone, mieszczą się w tomie niniejszym pod Nr. 14.)

№ 51.

Извлечение из постановления, разрешающего безсрочнымъ
содержателямъ заводить особую ипотеку для своихъ усадебъ.

(24 Октября (5 Ноября) 1852 года)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства,

принимая въ соображеніе: что, согласно 537 и 1712 ста-
тьямъ Гражданскаго Уложения, казенныя имѣнія, въ отношеніи
своего управленія аренды и перехода отъ одного лица къ друго-
му, не подлежатъ общимъ гражданскимъ узаконеніямъ, а подчине-
ны особымъ правиламъ, по которымъ не дозволяется содержа-
телямъ сего рода имуществъ, самовольно сбывать, или обременять
чѣмъ либо служащія имъ права; что ограниченія эти распростра-
нены и на держателей усадебъ, во Всемилостивѣйше пожало-
ванныхъ въ частную собственность имѣнійхъ, и что соединеніе
въ одну цѣлость существующихъ по сему предмету правилъ,
а равно должное ихъ опубликованіе поставить въ возможность
исполнять оныя съ большею точностью, по представленію Пра-
вительственныхъ Коммисіи Юстиціи и Финансовъ, постановилъ
слѣдующее:

Ст. 3.

Безсрочные держатели казенной собственности, получив-
шіе разрѣшеніе завести особую на свое имя крѣпостную (гипо-
течную) книгу, могутъ, на служащія имъ права, дѣлать долги,
если при этомъ разрѣшеніи не были они положительно въ томъ
ограничены.

Ст. 10.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть
внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительствен-
ныя Коммисіи Юстиціи и Финансовъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія
24 Октября (5 Ноября) 1852 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ (подп.) *Князь Варшавскій.*

№ 51.

Wyciąg z postanowienia, pozwalającego wieczystym dzierża-
wcom urządzenia dla swęj posiadłości osobnej hypoteki.

(d. 24 Października (5 Listopada) 1852 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA I-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważając, że stosownie do artykułu 537 i 1,712 Kodeksu
Cywilnego, dobra rządowe, pod względem administracyi dzierżaw
i alienacyi, wyłączone są z pod przepisów prawa cywilnego i ule-
gają oddzielnym prawidłom, które nie pozwalają posiadaczom
dóbr tego rodzaju dowolnego zbywania i obciążania praw im słu-
żących, że też same ograniczenia rozciągnięte są do posiadaczy
osad w dobrach NAJMIĘDSZYCH na własność prywatną, darowa-
nych, zważając, że zebranie w jedną całość przepisów temi urzą-
dzeniami objętych, oraz należne ich ogłoszenie, zapewni im ści-
ślejsze wykonanie, na przedstawienie Kommissyi Rządowej
Sprawiedliwości, oraz Kommissyi Rządowej Przychodów i Skar-
bu, stanowi co następuje:

Art. 3.

Posiadacze wieczystości własności rządowej, którzy otrzymali
zezwoleńie na urządzenie osobnej hypoteki na swoje imię, mogą
na prawa im służące zaciagać długi, o ile przy zezwoleniu nie zo-
stali wyraźnie w tém ograniczeni.

Art. 10.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku
Praw ogłoszone być powinno, Kommissyom Rządowym Sprawie-
dliwości, tudzież Przychodów i Skarbu, poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administra-
cyjnej, dnia 24 Października (5 Listopada) 1852 r.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek
(podpisano) *Książę Warszawski.*

№ 52.

О порядкѣ дѣйствія относительно помонастырскихъ капиталовъ при уплатѣ владѣльцамъ имѣній вознагражденія ликвидационными листами.

(24 Февраля (8 Марта) 1866 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

При производимой нынѣ уплатѣ вознагражденія ликвидационными листами владѣльцамъ имѣній за земли отошедшія въ собственность крестьянъ, Казна заинтересована въ томъ, по поводу ипотечныхъ помонастырскихъ капиталовъ, поступившихъ въ вѣдѣніе Казны на основаніи Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года о Римско-Католическихъ монастыряхъ и постановленія Намѣстника Царства отъ 28 Ноября (10 Декабря) текущаго года о монастыряхъ Греко-Уніатскаго духовенства.

Капиталы эти, проценты отъ которыхъ предоставлены были въ пользу духовенства, помѣщены въ займахъ или навсегда, или же на опредѣленное время.

По сему, для охраненія правъ Казны въ отношеніи означенныхъ капиталовъ при выдачѣ ликвидационныхъ листовъ, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ Губернскому Правленію:

1) Относительно капиталовъ обезпеченныхъ на имѣніяхъ безъ срока, отъ которыхъ монастыри могли только пользоваться процентами, не имѣя права требовать уплаты капитальной суммы, безъ согласія на это погашеніе владѣльца имѣнія, слѣдуетъ требовать взноса въ Польскій Банкъ такой суммы, ликвидационными листами, отъ которой проценты равнялись бы процентамъ получавшимся прежде монастырями. Въ случаѣ же, если владѣлецъ имѣнія изъявитъ желаніе уплатить капиталъ, Губернское Правленіе можетъ принять оный, ликвидационными листами, по нарицательной ихъ цѣнѣ, согласно 10 статьѣ Высочайше утвержденныхъ правилъ отъ 4 (16) Августа 1865 года о выпускѣ ликвидационныхъ листовъ.

2) Относительно капиталовъ, обезпеченныхъ на имѣніи ипотечнымъ порядкомъ, съ условіемъ уплаты оныхъ по истеченіи

№ 52.

Postępowanie co do kapitałów po-klasztornych, przy wypłacie właścicielom dóbr wynagrodzeń w listach likwidacyjnych.

(d. 24 Lutego (8 Marca) 1866 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Przy dokonywającej się obecnie wypłacie listami likwidacyjnymi wynagrodzenia właścicielom dóbr ziemskich, za grunta przeszłe na własność włościan, interessowany jest Skarb z tytułu kapitałów hypotecznych, po-klasztornych, przeszłych w zawiadywanie Skarbu, na skutek Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 roku o klasztorach Rzymsko-Katolickich, i postanowienia Namiestnika Królestwa z dnia 28 Listopada (10 Grudnia) tegoż roku o klasztorach Greko-Unickich.

Kapitały te, od których klasztory miały prawo pobierać procenta, albo są ulokowane wieczyście, albo z terminem wypłaty.

Dla dopilnowania więc praw Skarbu z powodu tych kapitałów, przy rozplatach listów likwidacyjnych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wydaje Rządowi Gubernialnemu następujące rozporządzenie:

1) Co do wierzytelności wieczyście ubezpieczonych, od których klasztory miały prawo pobierać tylko procenta, a spłata kapitału nie mogła być żądana, jeżeli właściciel dóbr obciążonych nie jest w chęci spłacenia kapitału, należy domagać się złożenia w Banku Polskim takiej summy w listach likwidacyjnych, aby procenta od nich wyrównywały procentowi, jaki przez klasztor był pobierany. Gdyby zaś właściciel dóbr objawił chęć spłacenia kapitału, spłatę takową mocen jest Rząd Gubernialny przyjąć w listach likwidacyjnych, w nominalnej ich wartości, a to stosownie do art. 10-go Najwyżej zatwierdzonych przepisów z d. 4 (16) Sierpnia 1865 r. o wydaniu listów likwidacyjnych.

2) Co do wierzytelności ubezpieczonych hypotecznie z terminem wypłaty, należy w razie o ile listy likwidacyjne na tako-

известнаго срока, слѣдуетъ, на сколько погашеніе ихъ ипотечнымъ порядкомъ ликвидационными листами согласуется съ 12 статьею вышеозначенныхъ правилъ требовать уплаты оныхъ ликвидационными листами, принимая оныя по нарицательной цѣнѣ, на основаніи вышеприведенной статьи 10 и примѣчанія I-го къ 12-й статьѣ правилъ о ликвидационныхъ листахъ.

3) Немедленно по полученіи увѣдомленія отъ Агента Ликвидационной Коммисіи о предстоящей уплатѣ ликвидационными листами, вознагражденія, причитающагося имѣнно, на коемъ обезпеченъ по-монастырскій капиталъ, Губернское Правленіе обязано снабдить командированнаго съ своей стороны чиновника соотвѣтственнымъ полномочіемъ для охраненія при этой уплатѣ правъ Казны, согласно двумъ предыдущимъ пунктамъ настоящаго распоряженія.

4) Командированный чиновникъ, принимая капиталъ обязанъ сохранить за Казною право отыскивать особымъ порядкомъ неуплаченные проценты до времени уплаты капитала.

5) Принявъ ликвидационные листы командированный чиновникъ обязанъ внести таковыя немедленно въ Губернское или въ то Уѣздное Казначейство, которое принятыя ликвидационные листы обязано отсылать въ Губернское Казначейство, сіе же послѣднее должно отослать таковыя въ Главное Казначейство Царства, зачисливъ оныя въ помонастырскій капиталъ.

6) Губернское Правленіе снесется съ Агентами Ликвидационной Коммисіи, чтобы они увѣдомляли оное о каждой произведенной командированному Губернскимъ Правленіемъ чиновнику выдачѣ ликвидационныхъ листовъ, для наблюденія за обращеніемъ оныхъ, само же Правленіе обязано о каждомъ таковомъ полученіи ликвидационныхъ листовъ донести Правительственной Коммисіи, съ приложеніемъ подтвержденнаго документами расчета процентамъ, причитающимся по день уплаты капитала.

Варшава, 24 Февраля (8 Марта) 1866 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Домбровский*.

№ 64,273/22,107.

Примѣчаніе. Предписаніемъ отъ 15 (27) Апрѣля 1866 года, за № 6,867/3,150, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства указала такой же порядокъ дѣйствія и въ отношеніи Греко-Уніатскихъ помонастырскихъ суммъ.

we, stosownie do art. 12-go powyższych przepisów, w porządku hipotecznym przypadną, żądać spłaty takich wierzytelności, temż listami, przyjmując one również w nominalnej wartości, a to w myśl powołanego wyżej art. 10-go i uwagi I-jej do art. 12-go przepisów o listach likwidacyjnych.

3) Zaraz z chwilą otrzymania zawiadomienia od Ajenta Kommissyi Likwidacyjnej o nastąpić mającej wypłacie listów likwidacyjnych, na dobra kapitałem po-klasztornym obciążone, Rząd Gubernialny obowiązany jest wydać odpowiednie upoważnienie Delegowanemu ze swjej strony, dla dopilnowania praw Skarbu przy tej wypłacie, z zastosowaniem się do poprzednich dwóch ustępów niniejszego rozporządzenia.

4) Delegowany odbierając kapitał, powinien zastrzedz dochodzenie w oddzielnej drodze zaległych procentów, po datę spłaty kapitału.

5) Odebrawszy listy likwidacyjne, delegowany obowiązany jest takowe zaraz złożyć do Kassy gubernialnej lub Kassy powiatowej, a mianowicie do tejże Kassy powiatowej, która następnie odebrane listy likwidacyjne odsyłać winna do Kassy gubernialnej, ta zaś otrzymawszy listy likwidacyjne, obowiązana jest przesłać Kassie Głównej Królestwa, deklarując one na rzecz funduszów po-klasztornych.

6) Rząd Gubernialny wezwie Ajentów Kommissyi Likwidacyjnej, aby zawiadamiali go o każdej dokonanej, na ręce Delegowanego od Rządu Gubernialnego, wypłacie listów likwidacyjnych, a to dla dopilnowania obrotu onych, sam zaś obowiązany jest o każdym odbiorze tychże listów donieść Kommissyi Rządowej, przy dołączeniu zarazem popartego dowodami obrachunku wypłatności procentów, należnych po datę spłaty kapitału.

w Warszawie, d. 24 Lutego (8 Marca) 1866 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Dąbrowski*.

№ 64,273/22,107.

Uwaga. Reskryptem z dnia 15 (27) Kwietnia 1866 roku Nr. 6,867/3,150 Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu zaleciła podobne jak wyżej postępowanie co do kapitałów po-klasztornych Greko-Unickich.

N° 53.

Постановленіе о переводѣ на имя Казны Царства супресіонныхъ и по-Галиційскихъ капиталовъ.

(14 (26) Мая 1866 года.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Принимая во вниманіе, что по силѣ статьи 37-й Высочайшаго указа 14 (26) Декабря 1865 года, объ устройствѣ быта свѣтскаго Римско-Католическаго духовенства въ Царствѣ Польскомъ, супресіонныя суммы и фондуши, т. е. оставшіеся послѣ упраздненныхъ въ 1819 году духовныхъ учреждений, а равно послѣ, такъ называемаго Галиційскаго духовенства и доселѣ показываемые въ подлежащихъ книгахъ принадлежностію „общаго духовнаго фонда“, назначены на покрытіе расходовъ, возложенныхъ тѣмъ указомъ на Казну Царства, и что, вслѣдствіе того, нужды духовенства покрываются штатнымъ содержаніемъ,—Учредительный Комитетъ, въ разрѣшеніе представленія Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства и на основаніи статьи 43-й вышеприведеннаго указа, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1.

Недвижимыя имущества, капиталы и прочія супресіонныя суммы, оставшіеся, какъ послѣ упраздненныхъ въ 1819 году духовныхъ учреждений, такъ и послѣ духовенства по-Галиційскаго, составляющіе „обще-духовный фондъ“, должны быть немедленно переписаны въ ипотекахъ на имя Казны наравнѣ съ подуховными имуществами, поступившими въ ея вѣдѣніе на основаніи Высочайшихъ указовъ 27 Октября (8 Ноября) 1864 года и 14 (26) Декабря 1865 года.

Ст. 2.

Польскій Банкъ обязанъ, съ своей стороны, тотчасъ по обнародованіи настоящаго постановленія, принять мѣры къ немед-

N° 53.

Postanowienie nakazujące przepisać na Skarb tytuł własności majątków suprimowanych i funduszków po-galicyjnych.

(d. 14 (26) Maja 1866 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECZ ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,

etc., etc., etc.

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

Zważywszy, że z mocy artykułu 37-go NAJWYŻSZEGO ukazu z dnia 14 (26) Grudnia 1865 roku o urządzeniu duchowieństwa świeckiego Rzymsko Katolickiego w Królestwie Polskiem, summy i fundusze suprimowane, to jest pozostałe po zniesionych w roku 1819 instytutach duchownych, jak również po tak zwanem duchowieństwie galicyjskiem, i dotychczas wykonywane w odpowiednich księgach, jako należące do „funduszu ogólnoreligijnego“, przeznaczone są na pokrycie wydatków, odniesionych tymże ukazem do Skarbu Królestwa, i że w następstwie tego, potrzeby duchowieństwa są zaspakajane etatową płacą; Komitet Urządzający w zadecydowaniu przedstawienia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, i na podstawie artykułu 43-go powołanego ukazu, postanowił i stanowi:

Art. 1.

Nieruchomości, kapitały i inne summy suprimowane, pozostałe tak po zniesionych w r. 1819 instytutach duchownych, jako też po duchowieństwie po-galicyskim, a stanowiące „fundusz ogólnoreligijny“, powinny być niezwłocznie przepisane w hypotekach na imię Skarbu, na równi z majątkami po-duchownymi, które przeszły pod jego zawiadywanie z mocy NAJWYŻSZYCH ukazów z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 r. i 14 (26) Grudnia 1865 r.

Art. 2.

Bank Polski obowiązany z swjej strony, natychmiast po ogłoszeniu niniejszego postanowienia, przedsięwziąć właściwe środki

ленному переводу, на имя Казны Царства, находящихся въ ономъ супресіонныхъ и по-Галиційскихъ капиталовъ, которые по его книгамъ значатся записанными на имя обще-духовнаго фонда.

Ст. 3.

Доходы супресіонныхъ имуществъ, не смотря на переводъ права собственности на оныя на имя Казны, будутъ обращаемы исключительно на опредѣленный, 37-ю статьею указа 14 (26) Декабря 1865 года, предметъ и счетъ имъ будетъ вестъ Комисією Финансовъ, совокупно съ имуществомъ, поступающимъ въ Казну отъ свѣтскаго духовенства, какъ имѣющимъ съ нимъ одинаковое назначеніе; помонастырское же имущество, поступившее на основаніи указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года въ завѣдываніе Казны, имѣя отдѣльное назначеніе, будетъ Комисією Финансовъ контролируемо отдѣльно.

Ст. 4.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Комисіи и Польскій Банкъ, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 135-мъ засѣданіи, 14 (26) Мая 1866 года.

Предсѣдатель-Намѣстникъ Царства, Генералъ-Адъютантъ
(подписано) *Графъ Бергъ*.

За отсутствіемъ Члена-Завѣдывающаго дѣлами Учредительнаго Комитета, Директоръ Канцеляріи
(подписано) *В. Бѣлозерскій*.

въ celu niezwłocznego przepisania na imię Skarbu Królestwa, znajdujących się w jego depozycie kapitałów supprimowanych i pogalicyjskich, które w księgach bankowych zapisane są pod tytułem „funduszu ogólnoreligijnego“.

Art. 3.

Dochody z majątków supprimowanych, bez względu na przepisanie prawa ich własności na imię Skarbu, będą obracane wyłącznie na cel artykułem 37-m ukazu z dnia 14 (26) Grudnia roku 1865 oznaczony, i kontrola ich prowadzona będzie przez Komisyję Skarbu, łącznie z majątkiem po-duchowieństwie świeckiem, na rzecz Skarbu przechodzącym, jako mającym jednakowe z nim przeznaczenie; majątek zaś po-klasztorny, przeszły pod zawiadywanie Skarbu, na zasadzie ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 roku, jako mający oddzielne przeznaczenie, oddzielnie też przez Komisyję Skarbu będzie kontrolowany.

Art. 4.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które zamieszczone być ma w Dzienniku Praw, wkłada się na Komisyję Rządową i Bank Polski, w czym do kogo należy.

Działo się w Warszawie, na 135-m posiedzeniu, dnia 14 (26) Maja 1866 r.

Prezydujący Namiestnik, Jenerał-Adjutant
(podpisano) *Hrabia Berg*.

Za Członka Zawiadującego interesami Komitetu Urządzającego, Dyrektor Kancellaryi
(podpisano) *W. Biełozierski*.

N° 54.

Постановление Учредительнаго Комитета, изданное въ раз-
витіе Высочайшаго повелѣнія о невзысканіи десятиныхъ, при-
надлежащихъ монастырямъ и объ исключеніи десятиныхъ изъ
указателей ипотечныхъ книгъ, а также объ отмѣнѣ деся-
тиннаго сбора принадлежащаго Казнѣ.

(17 (29) Сентября 1866 года.)

*Выписка изъ журнала 154-го засѣданія Учредительнаго Коми-
тета въ Царствѣ Польскомъ, отъ 17 (29) Сентября 1866 года.*

Статья 777. Высочайшее повелѣніе о невзысканіи десятиныхъ
принадлежащихъ монастырямъ и объ исключеніи десятиныхъ изъ
указателей ипотечныхъ книгъ.

Главный Начальникъ Собственной Его Императорскаго Вели-
чества Канцеляріи по дѣламъ Царства Польскаго, въ отзывѣ отъ
8 (20) Сентября, за № 10,915, на имя Намѣстника въ Царствѣ,
сообщилъ, между прочимъ, что постановление Учредительнаго
въ Царствѣ Комитета, изложенное въ журналѣ засѣданія его 18
(30) Іюня, подъ статьею 682-ю, о невзысканіи десятиныхъ, прина-
длежащихъ монастырямъ, и объ исключеніи десятиныхъ изъ указа-
телей ипотечныхъ книгъ, по Высочайшей волѣ, было внесено
въ Комитетъ по дѣламъ Царства Польскаго и, согласно съ мнѣ-
ніемъ его, Государю Императору благоугодно было Высочайше
повелѣть предоставить Учредительному Комитету предположеніе
его привести въ исполненіе.

Справка. По представленію Главнаго Директора Финансовъ,
отъ 10 (22) Іюня сего года, за № 32,902, о невзысканіи деся-
тиныхъ, принадлежащихъ монастырямъ и объ исключеніи изъ указа-
телей ипотечныхъ книгъ, Учредительный Комитетъ, въ CXLIII-мъ
засѣданіи 18 (30) Іюня (ст. 682), составивъ предположенія по
сему предмету, постановилъ повергнуть ихъ на Высочайшее Го-
сударя Императора благоусмотрѣніе.

Заключеніе. По выслушаніи Высочайшаго повелѣнія, сообщен-
наго Статсъ-Секретаремъ Милутинымъ, отъ 8 (20) Сентября с. г.,
за № 10,915, конемъ утверждены предположенія Учредительна-
го Комитета о прекращеніи взысканія десятиныхъ, принадлежащихъ

N° 54.

Postanowienie Komitetu Urządającego, rozwijające rozkaz
NAJWYŻSZY o nieściąганіи dziesięcin należących do klaszto-
rów i o wykreśleniu ich z wykazów hipotecznych, oraz o
uchyleniu opłaty dziesięcin należących się Skarbowi.

(d. 17 (29) Września 1866 r.)

*Wypis z protokołu 154-go posiedzenia Komitetu Urządającego
w Królestwie Polskiem z dnia 17 (29) Września 1866 r.*

POZYCYA 777. ROZKAZ NAJWYŻSZY O NIEŚCІAGANIU DZIESIĘCIN NALE-
ŻĄCYCH DO KLASZTORÓW I O WYKREŚLENIU DZIESIĘCIN Z WYKAZÓW HY-
POTECZNYCH.

Глówny Naczelnik Własnej Jego CESARSKIEJ MOŚCI Kancela-
ryi do spraw Królestwa Polskiego, przez odezwę z dnia 8 (20)
Września Nr. 10,915 do Namiestnika w Królestwie adresso-
waną, zawiadomil, między innemi, że postanowienie Komitetu
Urządającego w Królestwie, zamieszczone w protokóle posiede-
nia z dnia 18 (30) Czerwca pod pozycyą 682-a, co do nie-
ściąганіа dziesięcin należących do klasztorów i wykreślenia dzie-
sięcin z wykazów hipotecznych, było z rozkazu NAJWYŻSZEGO
wniesione do Komitetu do spraw Królestwa Polskiego, i że zgo-
dnie z opinią jego, Jego CESARSKA MOŚĆ NAJWYŻEJ rozkazać raczył
wezwać Komitet Urządający, aby propozycyę swoją wprowadził
w wykonanie.

Wyjaśnienie. Na skutek przedstawienia Dyrektora Głównego
Skarbu z dnia 10 (22) Czerwca r. b. Nr. 32,902, co do nie-
pobierania dziesięcin należących do klasztorów i wykreślenia
tychże z wykazów hipotecznych, Komitet Urządający na CXLIII
posiedzeniu w dniu 18 (30) Czerwca r. b. (pozycya 682) uło-
żywszy projekt w tym przedmiocie, postanowił przedstawić tako-
wy do NAJWYŻSZEGO uznania Jego CESARSKIEJ MOŚCI.

Konkluzya. Po wysłuchaniu rozkazu NAJWYŻSZEGO, objawio-
nego w odezwie Sekretarza Stanu Milutina z dnia 8 (20) Wrze-
śnia r. b. Nr. 10,915, którym zatwierdzony został projekt Kom-
itetu Urządającego, co do zaprzestania poboru dziesięcin należą-

монастырямъ и объ исключеніи десятиныхъ изъ указателей въ ипотечныхъ книгахъ, Учредительный Комитетъ постановилъ:

1) Опреѣлить, что воспрещеніе взысканія десятиныхъ, какъ экзекуціоннымъ, такъ и судебнымъ порядкомъ, постановленное въ 27-й статьѣ Высочайшаго указа 14 (26) Декабря 1865 года о Римско-Католическомъ духовенствѣ, примѣняется и къ десятинамъ, поступавшимъ въ пользу монашествующаго Римско-Католическаго духовенства, и что эти десятины не подлежатъ приему въ вѣдѣніе Казны

2) Разрѣшить Правительственной Коммисіи Юстиціи предписать чрезъ Гражданскіе Трибуналы всѣмъ Нотариусамъ Земскихъ Канцелярій и Окружнымъ Ипотечнымъ Управленіямъ на счетъ исключенія изъ указателей ипотечныхъ книгъ десятиныхъ, обременяющихъ городскія и сельскія недвижимыя имущества, не исключая и имѣній казенныхъ и въ завѣдываніи Казны состоящихъ, по ипотечнымъ книгамъ коихъ значутся подобныя отмѣтки.

3) Предоставить Коммисіи Финансовъ заняться исключеніемъ изъ указателей ипотечныхъ книгъ тѣхъ десятиныхъ, кои записаны въ пользу Казны.

4) Настоящее постановленіе, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, предложить къ исполненію Главнымъ Директорамъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Юстиціи.

(Цирк. № 61; Варшав. Дневн. № 216.)

Статья 779. Высочайшее повелѣніе объ отменѣ десятиннаго сбора принадлежащаго Казнѣ.

Главный Начальникъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи по дѣламъ Царства Польскаго, въ отзывѣ отъ 8 (20) Сентября, за № 10,915, на имя Намѣстника въ Царствѣ, сообщилъ, между прочимъ, что постановленіе Учредительнаго въ Царствѣ Комитета, изложенное въ журналѣ засѣданія его 18 (30) Іюня, подъ статьею 683-ю, объ отменѣ десятиннаго сбора принадлежащаго Казнѣ, по Высочайшей волѣ, было внесено въ Комитетъ по дѣламъ Царства Польскаго и, согласно съ мнѣніемъ его, Государю Императору благоугодно было Высочайше повелѣть предоставить Учредительному Комитету предположеніе его привести въ исполненіе.

Справка. По представленію Главнаго Директора Финансовъ,

cych do klasztorów, i wykreślenia dziesięcin z wykazów hipotecznych, Komitet Urządzący postanowił:

1) Wydać decyzję, że zakaz ściągania dziesięcin drogą egzekucyi administracyjnej lub sądowej, wyrażony w art. 27-m ukazu Najwyższego z dnia 14 (26) Grudnia 1865 roku o duchowieństwie Rzymsko-Katolickiem, rozciąga się i do dziesięcin, pobieranych na rzecz duchowieństwa zakonnego Rzymsko-Katolickiego, i że dziesięciny te nie mają być pobierane na rzecz Skarbu.

2) Upoważnić Kommissję Rządową Sprawiedliwości, aby za pośrednictwem Trybunałów Cywilnych, zaleciła wszystkim Regentom kancelaryj ziemiańskich i Władzom hipotecznym okręgowym, wykreślenie z wykazów hipotecznych dziesięcin, obciążających dobra nieruchome miejskie i ziemskie, nie wyłączając dóbr rządowych i pod zarządem Skarbu zostających, do ksiąg hipotecznych których wniesione są podobne ciężary.

3) Wezwać Kommissję Skarbu, aby zarządziła wykreślenie z wykazów hipotecznych takich dziesięcin, które są zapisane na rzecz Skarbu.

4) Wykonanie niniejszego postanowienia, które zamieszczono być ma w Dzienniku Praw, poruczyć Dyrektorom Głównym Kommissyj Rządowych Skarbu i Sprawiedliwości.

(Cyrk. Nr. 61, Dzień. Warsz. Nr. 216.)

POZYCYA 779. ROZKAZ NAJWYŻSZY O UCHYLENIU OPŁATY DZIESIĘCIN NALEŻNYCH SKARBOWI.

Główny Naczelnik Własnej Jego Cesarskiej Mości Kancelaryi do spraw Królestwa Polskiego, przez odezwę z dnia 8 (20) Września r. b. Nr. 10,915, do Namiestnika w Królestwie, zawiadomił, pomiędzy innemi, że postanowienie Komitetu Urządzącego w Królestwie, zamieszczone w protokóle posiedzenia jego z dnia 18 (30) Czerwca, pod pozycją 683, co do uchylenia opłaty dziesięcin należnych Skarbowi, było, z rozkazu Najwyższego, wniesione do Komitetu do spraw Królestwa Polskiego, zgodnie z opinią którego, Jego Cesarska Mość Najwyżeli rozkazać raczył, wezwać Komitet Urządzący, aby propozycję swoją wprowadził w wykonanie.

Wyjaśnienie. W skutek przedstawienia Dyrektora Głównego

отъ 17 (29) Іюня сего года, за № 5,601, объ отѣнѣ десяти-
наго сбора принадлежащаго Казнѣ, Учредительный Комитетъ
въ СХLІІІ-мъ засѣданіи, 18 (30) Іюня (ст. 683) составилъ свои
предположенія, и постановилъ довести объ оныхъ до Высочай-
шаго свѣдѣнія Государя Императора.

Заключеніе. По выслушаніи Высочайшаго повелѣнія, сооб-
щеннаго Статсъ-Секретаремъ Милутинымъ, отъ 8 (20) Сентября,
за № 10,915, коимъ утверждены предположенія Учредительнаго
Комитета объ отѣнѣ десятинаго сбора, принадлежащаго Каз-
нѣ, Учредительный Комитетъ *постановилъ*:

1) Весь вообще десятинный сборъ, взимаемый въ пользу
Казны и составляющій 17,220 руб. 38½ коп. сер., отѣнить
и впредь въ окладныя росписи не включать.

2) Отѣнить установленныя, вмѣсто бѣлопромницкой хлѣб-
ной ссыпки (*), платежи.

3) Отѣнить на фольварковыхъ и состоящихъ въ вѣдѣніи
Казны земляхъ взиманіе десятины, взносъ коихъ въ Казну возло-
женъ на арендаторовъ въ общей контрактной суммѣ, удержавъ
при этомъ во всей силѣ заключенныя съ арендаторами контракты.

4) Настоящее постановленіе, которое должно быть внесено
въ Дневникъ Законовъ, предложить къ исполненію Главному Ди-
ректору Финансовъ.

(Цирк. № 61; Варшав. Дневн. № 218.)

(*) Получила названіе отъ бѣлопромницкой казенной экономіи, въ которой
ссынался хлѣбъ, собираемый въ видѣ десятины съ нѣкоторыхъ имѣній, и замѣнен-
ный въ послѣдствіи денежными платежами, въ размѣрѣ 963 руб. 35 коп. сер.

го Скарбу з дня 17 (29) Чzerwca r. b. Nr. 5,601 co do uchyle-
nia opłaty dziesięcin należnych Skarbowi, Komitet Urządza-
cy na posiedzeniu CXLIІІ w dniu 18 (30) Czerwca (poz. 683)
ułożwszy projekt swój, postanowił podać takowy do Najwyższej
wiadomości Jego Cesarskiej Mości.

Konkluzya. Po wysłuchaniu rozkazu Najwyższego, objawio-
nego w odezwie Sekretarza Stanu Milutina z dnia 8 (20) Wrze-
śnia Nr. 10,915, którym zatwierdzone zostały propozycye Kom-
itetu Urządzającego co do uchylenia opłaty dziesięcin należ-
nych Skarbowi, Komitet Urządzający postanowił:

1) Uchylić w zupełności opłatę dziesięciny, pobieraną na
rzecz Skarbu i wynoszącą Rs. 17,220 kop. 38½, i na przyszłość
nie zamieszczać takowej w budżecie dochodów stałych.

2) Uchylić opłaty ustanowione w zamian za osep zboża bia-
ło-promnicki (*).

3) Uchylić pobieranie dziesięciny na gruntach folwarcznych
i zostających pod zarządem skarbowym, która to dziesięcina opła-
caną była przez dzierżawców, w ogólnej summie dzierżawnej, po-
dług kontraktu, pozostawiwszy jednak w zupełnej mocy zawarte
z dzierżawcami kontrakty.

4) Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku
Praw zamieszczone być ma, poruczyć Dyrektorowi Głównemu
Skarbu.

(Cyrk. Nr. 61, Dzien. Warsz. Nr. 218.)

(*) Osep ten nazwanym tak został od Ekonomii rządowej Białopromnickiej, gdzie
wykonywany był osep zboża, pobieranego pod tytułem dziesięciny z niektórych dóbr,
który to osep zamieniony był później na opłatę pieniężną, wynoszącą Rs. 963 kop. 35.

ГЛАВА IV.

О ЗАКОННОЙ ЗАЩИТѢ И ОТЫСКИВАНИИ ПРАВЪ СОБСТВЕННОСТИ КАЗНЫ.

№ 55.

Постановленіе, указывающее, какіе споры подлежатъ разрѣшенію Правительственныхъ Коммисій, и предписывающее порядокъ производства по этимъ спорамъ.

(18 Іюля 1818 года)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДВРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ Царства, по Государственному Совѣту.

Желая опредѣлить, какіе именно споры должны быть разрѣшаемы Правительственными Коммисіями, согласно постановленію нашему отъ 2 Декабря 1817 года, а также указать порядокъ производства по этимъ спорамъ, мы постановили и постановляемъ:

ГЛАВА I.

О спорахъ, подлежащихъ разрѣшенію Правительственныхъ Коммисій.

Ст. 1.

Разрѣшенію Правительственныхъ Коммисій, согласно постановленію нашему отъ 2 Декабря 1817 года, подлежатъ всякіе споры о правахъ, суммахъ и сервитутахъ, составляющихъ принадлежность фондушей учрежденій учебныхъ, Народнаго духовенства и другихъ исповѣданій, военныхъ заведеній, а также имуществъ, городовъ, селеній и гминъ, находящихся на казенной

TYTUŁ IV.

O OBRONIE PRAWNEJ I DOCHODZENIU WŁASNOŚCI SKARBOWEJ.

№ 55.

Postanowienie, jakie spory decydowane być mają przez Kommissye Rządowe i sposób postępowania w tychże sporach.

(d. 18 Lipca 1818 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA I-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,

etc., etc., etc.

Książę Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

Chcąc oznaczyć jakowe spory decydowane być mają przez Kommissye Rządowe, stosownie do postanowienia Naszego z dnia 2 Grudnia 1817 roku, oraz przepisać sposób postępowania w tychże sporach, postanowiliśmy i stanowimy:

TYTUŁ I.

O sporach do decyzji Kommissyów Rządowych należących.

Art. 1.

Do decyzji Kommissyów Rządowych należyć mają, stosownie do postanowienia Naszego z dnia 2 Grudnia 1817 r., wszelkie spory o prawa, summy i służebności, tyczące się funduszów instytucyj edukacyjnych, duchowieństwa narodowego i innych wyznań religijnych, instytucyj wojskowych, tudzież funduszów miast, wsiów i gmin na gruncie rządowym leżących, naostatek

земль; наконецъ, всякихъ фундушей, принадлежащихъ больницамъ благотворительнымъ обществамъ и другимъ общественнымъ учреждениямъ, состоящихъ подъ покровительствомъ Правительства, въ такомъ лишь случаѣ, когда къ этимъ спорамъ не прикосновенны частныя лица.

Ст. 2.

Рѣшенія Правительственныхъ Коммисій по вышеозначеннымъ спорамъ, считаются окончательными и влекутъ за собою всѣ законныя послѣдствія.

Ст. 3.

Сказанныя рѣшенія будутъ постановляемы отъ имени тѣхъ Правительственныхъ Коммисій, которымъ подвѣдомственъ споръ, и подписываемы Министрами, Предсѣдательствующими въ тѣхъ же Правительственныхъ Коммисіяхъ.

Ст. 4.

Всякій споръ между Казною и частнымъ лицомъ, а также между симъ послѣднимъ и вышеупомянутыми учреждениями, или городомъ, селеніемъ и гминою, состоящими на казенной землѣ, подлежить разбирательству и разрѣшенію Гражданскаго Суда.

Ст. 5.

По спорамъ, подлежащимъ разрѣшенію Правительственныхъ Коммисій, Главная Прокураторія, по требованію тѣхъ же Коммисій, будетъ представлять письменно свои заключенія о юридическихъ основаніяхъ спора. По спорамъ же, предоставленнымъ разрѣшенію Гражданскихъ Судовъ, та же Прокураторія обязана защищать права Казны, вышеозначенныхъ учреждений, а также городовъ, селеній и гминъ, состоящихъ на казенной землѣ, ежели эти споры предъявлены ими противъ частныхъ лицъ.

Ст. 6.

Во всякомъ случаѣ, когда представится надобность привести къ присягѣ, допросить свидѣтелей, произвести обыскъ или какое либо другое дѣйствіе посредствомъ особаго депутата, долженъ быть для сего командированъ членъ административнаго вѣдомства, который, по званію Правительственнаго Коммисара, исполнить возложенное на него порученіе и представить расчетъ издержкамъ, опредѣленнымъ закономъ.

wszelkich funduszów szpitalów, zgromadzeń miłosierdzia i innych instytucyj publicznych, pod sterem Rządu krajowego będących, a to w takim razie, gdy żadna strona prywatna do pomienionych sporów nie wchodzi.

Art. 2.

Decyzye w sporach wyż wyrażonych przez Kommissye Rządowe wydane, mają między stronami powagę rzeczy ostatecznie załatwionéj i pociągają za sobą wszelkie prawne skutki.

Art. 3.

Decyzye pomienione wydawane będą w imieniu Kommissyów Rządowych, których się spór dotyczy, i podpisane będą przez Prezydujących Ministrów w tychże Kommissyach Rządowych, do których się spór stosuje.

Art. 4.

Wszelki spór zachodzący między Skarbem publicznym a prywatnym, tudzież między instytutem wyż wyrażonym, jako też między miastem, wsią lub gminą, na gruncie rządowym leżącemi a prywatnym, należyć będzie do rozpoznania i decyzji Sądownictwa Cywilnego.

Art. 5.

W sporach do decyzji Kommissyów Rządowych należących, Prokuratorja Jeneralna na wѣzwanie tychże Kommissyów będzie dawać na piśmie swe opinie w względie prawnym. Zaś w sporach pozostawionych do decyzji Sądownictwa Cywilnego, таż Prokuratorja obowiązана jest obrony swéj udzielać dla Skarbu publicznego, instytutów wszelkich wyż wyrażonych, tudzież dla miast, wsiów i gmin na gruncie rządowym leżących, jeżeli takowe z prywatnemi w sporze zostawać będą.

Art. 6.

W każdym zdarzeniu, gdzie zachodzić będzie potrzeba odebrania przysięgi, inkwizycyi świadków, rewizyi naocznej, lub innej przez delegowanego odbyć się mającej czynności, będzie wyznaczony z członków władz administracyjnych delegowany, który jako Kommissarz rządowy czynność sobie poruczoną uskuteczni, z zalikwidowaniem należytości, prawem ustanowionych.

ГЛАВА II.

О общемъ порядкѣ производства по вышеозначеннымъ спорамъ.

Ст. 7.

Учрежденія поименованныя въ предыдущей главѣ, а равно города, селенія и гмины, состоящія на казенной землѣ, желая начать споръ съ Казною или съ другими учрежденіями, или же съ городами, селеніями и гминами, находящимися на казенной землѣ, а равно и Казна, въ случаѣ заведенія спора съ которою либо изъ вышеозначенныхъ сторонъ, должны подать жалобу, подкрѣпленную соотвѣтственными документами, въ подлежащую Воеводскую Коммисію, въ вѣдѣніи которой находится предметъ спора. Жалоба эта должна быть подана въ такомъ числѣ экземпляровъ, сколько въ ней находится обжалованныхъ сторонъ; сверхъ того, одинъ экземпляръ передается въ архивъ Воеводской Коммисіи.

Ст. 8.

Каждая Воеводская Коммисія, получивъ жалобу отъ которой либо изъ вышеозначенныхъ сторонъ, должна:

- a) въ случаѣ если споръ предъявленъ противъ Казны, въ продолженіе не болѣе шести мѣсяцевъ изготovitъ сама или посредствомъ подвѣдомственныхъ ей Управленій соотвѣтственную бумагу и таковую, съ приложеніемъ къ ней всѣхъ документовъ, отослать въ Правительственную Коммисію нижеуказаннымъ порядкомъ;
- b) еслибы же поданная жалоба не относилась къ Казнѣ, то Воеводская Коммисія обязана вручить оную обжалованной сторонѣ въ мѣстѣ ея жительства, и росписку во врученіи жалобы хранить при своихъ дѣлахъ. Сверхъ того, каждая Воеводская Коммисія должна о всякомъ предъявленномъ ей спорѣ увѣдомить тѣ Правительственныя Коммисіи, къ которымъ споръ относится.

Ст. 9.

Каждая обжалованная сторона, на доставленную ей Воеводскою Коммисіею жалобу, должна въ теченіе не болѣе шести мѣсяцевъ представить въ подлежащую Воеводскую Коммисію письменный отвѣтъ въ двухъ экземплярахъ, съ приложеніемъ всѣхъ документовъ. Одинъ изъ этихъ экземпляровъ остается въ

Т Y T У Е II.

О способѣ общемъ поступоуаиа въ powyższych sporach.

Art. 7.

Instytuty w powyższym tytule wymienione, jako też miasta, wsie i gminy na gruncie rządowym leżące, chcące rozpocząć spór przeciwko Skarbowi publicznemu, lub też przeciwko innemu instytutowi, lub też przeciwko miastom, wsiom lub gminom na gruncie rządowym leżącym, równie też i Skarb publiczny chcący rozpocząć spór przeciwko którejkolwiek wyżej wyrażonej stronie; każda strona skarżąca się winna skargę swą, we wszelkie dowody opatrzoną, podać do właściwej Kommissyi Wojewódzkiej, w której obrębie obiekt sporny zostaje. Skarga takowa ma być podana w tylu exemplarzach, ile stron zaskarżonych w niej znajdować się będzie, nadto jeden exemplarz do archiwum Kommissyi Wojewódzkiej złożony być ma.

Art. 8.

Każda Kommissya Wojewódzka odebrawszy skargę od którejkolwiek strony wyżej wyrażonej, winna będzie:

- a) jeżeli skarga jest podana przeciwko Skarbowi publicznemu, w ciągu najdalej sześciu miesięcy, sama przez siebie lub przez urzędy sobie podwładne, pismo odpowiednie, we wszelkie dowody opatrzone, wygotować i takowe w poniżej wyrażony sposób Kommissyom Rządowym przesłać;
- b) jeżeliby zaś skarga podana nie tyczyła się Skarbu publicznego, natenczas Kommissya Wojewódzka obowiązana jest takową skargę wręczyć stronie zaskarżonej, w domu jej zamieszkania, i dowód wręczenia przy aktach swych zachować, nadto każda Kommissya Wojewódzka winna jest o każdym sporze do siebie wytoczonym Kommissye Rządowe, których się spór dotyczy, zawiadomić.

Art. 9.

Każda strona zaskarżona na doręczoną sobie skargę przez Kommissyę Wojewódzką, winna najdalej w ciągu sześciu miesięcy pismo odpowiednie, we wszelkie dowody opatrzone, w właściwej Kommissyi Wojewódzkiej w dwóch exemplarzach złożyć, z których jeden exemplarz zostanie przy archiwum Kommissyi Woje-

архивъ Воеводской Коммисіи, а другой препровождается ниже указаннымъ порядкомъ въ Правительственную Коммисію.

Ст. 10.

Опредѣленный въ предыдущихъ статьяхъ срокъ для изготовленія соотвѣтственныхъ бумагъ исчисляется:

- a) если споръ предъявленъ противъ Казны—со дня подачи жалобы въ Воеводскую Коммисію;
- b) если же таковой предъявленъ противъ учрежденія или гмины—со дня врученія жалобы обжалованному учрежденію или гминѣ.

Ст. 11.

Каждая обжалованная сторона, въ случаѣ непредставленія въ опредѣленный срокъ Воеводской Коммисіи письменнаго отвѣта на врученную ей жалобу, проигрываетъ дѣло, и рѣшеніе должно быть постановлено по одному лишь прошенію жалующейся стороны.

Ст. 12.

Воеводскія Коммисіи, въ случаѣ признанной необходимости продолженія срока для изготовленія отвѣта, могутъ разрѣшать эту отсрочку по требованію обжалованной стороны, но не далѣе, какъ до трехъ мѣсяцевъ. Еслибы же въ теченіе года, считая со времени врученія жалобы, обжалованная сторона не представила отвѣта, въ такомъ случаѣ жалующаяся сторона имѣетъ право просить о постановленіи опредѣленія о прекращеніи права противной стороны, вслѣдствіе пропуска срока, и о разрѣшеніи спора по существу принесенной жалобы и представленнымъ документамъ.

Ст. 13.

Воеводская Коммисія, принявъ прошеніе о постановленіи опредѣленія о пропускѣ срока по дѣлу и удостовѣрившись, что окончательно назначенный срокъ для представленія отвѣта уже истекъ, представляетъ это прошеніе, вмѣстѣ съ жалобой и роспискою во врученіи оной, въ ту Правительственную Коммисію, къ которой споръ относится; Правительственные же Коммисіи, въ такихъ случаяхъ, постановляютъ, основываясь на односторонней жалобѣ, свое рѣшеніе, противъ котораго никакое возраженіе, ни апелляція не допускаются.

Ст. 14.

Когда заведенный споръ уже достаточно выясненъ тяжущи-

ми, а другой въ пониже́й выраженъ способъ до Коммиссій Рѣсѣдательскихъ, а другой въ пониже́й выраженъ способъ до Коммиссій Рѣсѣдательскихъ.

Art. 10.

Часъ до выготования писмъ odpowiednich, w artykułach powyższych przeznaczony, rachować się będzie:

- a) jeżeli jest skarga przeciwko Skarbowi publicznemu podana, od dnia podania jej do Komisji Wojewódzkiej;
- b) jeżeli zaś przeciwko instytutowi lub gminie, od dnia wręczenia takiej skargi zaskarżonemu instytutowi lub gminie.

Art. 11.

Każda strona zaskarżona, gdyby w czasie przeznaczonym na skargę sobie doręczoną nie złożyła w Komisji Wojewódzkiej pisma odpowiedniego, w sprawie swęj upada, i decyzya, na podanie jednostronne strony skarżącęj się, wydana być ma.

Art. 12

Komisye Wojewódzkie w zdarzeniach, gdzie za konieczne potrzebne uznają przedłużenia czasu do przygotowania odpowiedzi, takowego przedłużenia na żądanie strony zaskarżonej dozwoląć mogą, nie dłużej jednak jak do trzech miesięcy, a gdyby w ciągu roku od dnia wręczenia skargi rachować się mającego, strona zaskarżona odpowiedzi nie złożyła, natenczas strona skarżąca się ma moc proszenia o prekluzyę sprawy i przytem żądania, aby spór ten stosownie do zaniesionej skargi i dowodów złożonych za-
decydowanym został.

Art. 13.

Komisya Wojewódzka mając sobie podaną prośbę o prekluzyę sprawy, przekonawszy się, iż czas ostatecznie przeznaczony do złożenia odpowiedzi już upłynął, prośbę taką wraz ze skargą i dowodem wręczenia prześle do Komisji Rządowych, których się spór dotyczy. Zaś Komisye Rządowe w takichъ zdarzeniach, na jednostronne zażalenie, decyzyę swą wydadzą, od której decyzyi, żadna oppozycya ani apellacya miejsca nie ma.

Art. 14.

Jeżeli spór wytoczony, będzie dostatecznie przez strony

мися сторонами, то Воеводскія Коммисіи препровождаютъ дѣло, обще со всѣми документами и прошеніями, представленными спорящими сторонами, въ ту Правительственную Коммисію, которой подвѣдомственъ споръ по отношенію къ жалующейся сторонѣ, увѣдомляя о томъ прочія Правительственныя Коммисіи, которымъ подвѣдомственъ споръ по отношенію къ обжалованной сторонѣ.

Ст. 15.

Правительственныя Коммисіи, получивъ спорное дѣло, командируютъ отъ себя по одному чиновнику для разсмотрѣнія спора.

Ст. 16.

Лица, командированныя на основаніи предыдущей статьи, къ которымъ прикомандировывается одинъ изъ членовъ Главной Прокуратуры, объясняютъ подробно всѣ обстоятельства спора въ запискѣ, со ссылками на документы, и представляютъ оную, за общею подписью, въ подлежащія Правительственныя Коммисіи, съ присовокупленіемъ мнѣнія своего въ томъ лишь отношеніи, достаточно ли подготовлено дѣло для постановленія по оному окончательнаго рѣшенія, или же таковое требуетъ еще дальнѣйшаго дополнительнаго производства и въ чемъ именно.

Ст. 17.

Если заведенное дѣло окажется не подготовленнымъ для окончательнаго рѣшенія, то Правительственная Коммисія поручаетъ Воеводской Коммисіи дополнить оное въ теченіе не далѣе трехъ мѣсяцевъ, не требуя однако дополнительнаго производства по тѣмъ дѣламъ, по которымъ, за непредставленіемъ въ теченіе года обжалованною стороною отвѣта, постановляется рѣшеніе на основаніи прошенія одной лишь жалующейся стороны. Если же споръ уясненъ достаточно для постановленія по оному окончательнаго рѣшенія, въ такомъ случаѣ полное дѣло, заключающее въ себѣ прошенія и документы, представленные спорящими сторонами, препровождается въ Главную Прокуратуру, которая обязана въ продолженіе 30 дней дать свое заключеніе въ юридическомъ отношеніи.

Ст. 18.

По окончаніи производства вышеизложеннымъ порядкомъ, означенные споры рѣшаются въ засѣданіяхъ, время и мѣсто которыхъ назначаютъ тѣ изъ Правительственныхъ Коммисій, къ которымъ относится спорное дѣло. Въ засѣданіяхъ этихъ присут-

въ спорѣ zostające skompletowanym, natenczas Kommissye Wojewódzkie prześlą takowy wraz z wszelkiemi dowodami i podaniami, przez strony w sporze będące złożonemi, do téj Kommissyi Rządowej, której się dotyczy spór ze strony skarżącój się, zaś inne Kommissye Rządowe, których się dotyczy spór ze strony skarżonej, o tém zawiadomia.

Art. 15.

Kommissye Rządowe odebrawszy akta sporu wytoczonego, delegować będą z swych biur po jednę osobie do rozpoznania wszczętego sporu.

Art. 16.

Osoby podług powyższego artykułu delegowane, do których i jeden członek od Prokuratury Jeneralnej przydanym będzie, rzecz całą w sporze zachodzącą przez relacyą z zacytowaniem dowodów dokładnie wyjaśnia i takową relacyę przez siebie podpisaną Kommissyom Rządowym, których się spór dotyczy, przedstawia, dołączając oraz swą opinię w tym tylko względzie, czy spór wytoczony jest dostatecznie przygotowany do stanowczego zadecydowania, lub też potrzebna jest jeszcze dalsza instrukcyja tego sporu i w jakim względzie

Art. 17.

Jeżeliby spór wytoczony do stanowczego zadecydowania przygotowanym nie był, Kommissye Rządowe polecą Kommissyom Wojewódzkim uzupełnienie dalszej instrukcyi, która dłużej nad trzy miesiące trwać nie będzie; wyłączają się jednak spory od dalszej instrukcyi, w których dla niepodanej w ciągu roku odpowiedzi przez stronę zaskarżoną, na jednostronne podanie strony skarżącój się, decyzya następować ma. Jeżeli zaś spór wytoczony kwalifikuje się do zadecydowania stanowczego, natenczas akta kompletne z podań i dowodów przez wszystkie strony w sporze będące złożone, zakommunikowane będą Prokuratury Jeneralnej, której obowiązkiem będzie w ciągu dni 30 dać swoją opinię, w względzie prawnym.

Art. 18.

Po ukończonej w wyż wyrażony sposób instrukcyi, spory pomienione decydowane będą na sessyi w czasie i miejscu przez Kommissye Rządowe, których się spór dotyczy, oznaczonym, która się składać będzie z Ministrów Prezydujących w Kommissyach

ствуют: Министры Предсѣдательствующіе въ Правительственныхъ Коммисіяхъ, къ которымъ относится споръ; всѣ члены, составляющіе комплектъ тѣхъ же Правительственныхъ Коммисій; лица, командированныя на основаніи 15 статьи, изъ которыхъ одни назначаются для доклада, другіе же для составленія протокола за сѣданія: сверхъ того, одинъ изъ членовъ Главной Прокураторіи, который обязанъ объяснять возникающія по юридическимъ вопросамъ сомнѣнія.

Ст. 19.

Когда споръ касается одной только Правительственной Коммисіи (напримѣръ въ случаѣ спора между духовнымъ и учебнымъ учрежденіемъ, или же между гминами, состоящими на казенной землѣ) и т. п., то подлежащая Правительственная Коммисія, по исполненіи всѣхъ формальностей производства, собравшись въ засѣданіе въ полномъ составѣ, предписанномъ внутреннимъ учрежденіемъ, рѣшить таковой споръ окончательно ниже указаннымъ порядкомъ.

Ст. 20.

Министры и члены, входящіе въ составъ Правительственныхъ Коммисій, при разрѣшеніи означенныхъ споровъ имѣютъ рѣшительный голосъ, всѣ же прочія приглашенныя и присутствующія въ засѣданіи лица—только совѣщательный голосъ, и то лишь по предложенію Министровъ Предсѣдательствующихъ.

Ст. 21.

Въ означенныхъ засѣданіяхъ Министръ предсѣдательствуетъ по старшинству.

Ст. 22.

Въ спорахъ, касающихся нѣсколькихъ Правительственныхъ Коммисій, большинство голосовъ Членовъ, засѣдающихъ въ одной Правительственной Коммисіи, будетъ составлять мнѣніе каждой Коммисіи порознь, а единогласныя мнѣнія всѣхъ Правительственныхъ Коммисій, участвующихъ въ означенныхъ засѣданіяхъ, будутъ служить основаніемъ для постановленія окончательнаго рѣшенія по спорному дѣлу. Въ спорахъ же, касающихся одной только Правительственной Коммисіи, окончательное рѣшеніе постановляется по единогласному мнѣнію всѣхъ Членовъ, засѣдающихъ въ той же Коммисіи. Содержаніе этого рѣшенія записывается

Рządowych, których się spór dotyczy, ze wszystkich członków do składu i kompletu tychże Kommissyów Rządowych należących, z osób podług artykułu 15-go delegowanych, z których jedni będą użyci do referowania wytoczonej sprawy, inni zaś do pisania protokołu sesyjonalnego, nadto, z jednego członka Prokuratorji Jeneralnej, którego obowiązkiem będzie zachodzące kwestye prawne objaśniać.

Art. 19.

Gdyby spór wszczęty dotyczył się tylko jednej Kommissyi Rządowej, jak na przykład, między instytutem duchownym a edukacyjnym, lub też między gminami na gruncie rządowym leżącymi i t. p., natenczas Kommissya Rządowa, której się spór dotyczy, zebrana w składzie i komplecie, sobie przez statut organiczny przepisany, po uzupełnieniu wszelkich formalności instrukcyjnych, spór takowy w sposobie niżej opisanym ostatecznie załatwia.

Art. 20.

Ministrowie i członki do składu i kompletu Kommissyów Rządowych należące, przy decyzji pomienionych sporów, mają głos stanowczy, wszystkie inne przybrane i przytomne osoby mają głos doradczy, i to tylko na wezwanie Ministrów Prezydujących.

Art. 21.

Na sessjach pomienionych, Minister z porządku starszeństwa prezyduje.

Art. 22.

W sporach dotyczących się kilku Kommissyów Rządowych, większość głosów członków w jednej Kommissyi Rządowej zasiadających, stanowić będzie zdanie każdej Kommissyi Rządowej z osobna, a zgodność zdań wszystkich Kommissyów Rządowych na pomienionych sessjach zasiadających, stanowić będzie decyzję ostateczną sporu. Zaś w sporach, dotyczących się tylko jednej Kommissyi Rządowej, zgodność zdań wszystkich członków, w téjże Kommissyi zasiadających, stanowić będzie decyzję ostateczną sporu, której treść natychmiast będzie zapisana do protokołu

ся немедленно въ протоколъ засѣданія, который долженъ быть подписанъ всѣми присутствовавшими Членами.

Ст. 23.

Копіи состоявшихся рѣшеній выдаются подлежащимъ Правительственнымъ Коммисіямъ и спорящимъ сторонамъ за подписью всѣхъ Министровъ, Предсѣдательствующихъ въ тѣхъ Правительственныхъ Коммисіяхъ, до которыхъ касалось спорное дѣло. Если же споръ подлежитъ разрѣшенію одной только Правительственной Коммисіи, то копія состоявшагося рѣшенія подписываются всѣми Членами той Правительственной Коммисіи, присутствовавшими въ засѣданіи, въ которомъ постановлено было рѣшеніе по спорному дѣлу.

Ст. 24.

Если не состоится единогласія мнѣній, требуемаго статьею 22-ю, въ такомъ случаѣ, согласно 3 статье постановленія нашего 2 Декабря 1817 г., спорное дѣло со всѣми просьбами и документами, представленными тяжущимися сторонами, обще съ протоколомъ засѣданія, въ которомъ должно быть записано мнѣніе каждаго присутствовавшего съ рѣшительнымъ голосомъ члена и скрѣплено его подписью, должно быть представлено Министромъ, предсѣдательствовавшимъ въ засѣданіи, на окончательное наше рѣшеніе.

Ст. 25.

Когда въ засѣданіи и въ составѣ, опредѣленномъ 18 и 19-ю статьями, большинствомъ голосовъ будетъ признано, что спорное дѣло недостаточно подготовлено для окончательнаго рѣшенія, то, по составленіи протокола засѣданія о дополнительномъ производствѣ по таковому дѣлу, будетъ предписано тѣмъ Правительственными Коммисіями, къ которымъ относится споръ, съ тѣмъ, что оно можетъ продолжаться не болѣе трехъ мѣсяцевъ.

Ст. 26.

Воеводскія Коммисіи обязаны всякія состоявшіяся по означеннымъ спорамъ рѣшенія приводить немедленно въ исполненіе по требованію заинтересованныхъ сторонъ.

Ст. 27.

Въ случаяхъ, непоименованныхъ въ предыдущихъ статьяхъ, Правительственныя Коммисіи могутъ, смотря по встрѣтившимся обстоятельствамъ, предписать особую инструкцію для успѣшнѣй-

sessyonalnego i takowy protokół przez wszystkich członków zasiadających podpisanym zostanie.

Art. 23.

Reskrypta zapadłych decyzyj dla właściwych Kommissyów Rządowych i dla stron w sporze będących, wydane będą z podpisem wszystkich Ministrów Prezydujących w tych Kommissyach Rządowych, których się spór dotyczył. Gdzie zaś jedna tylko Kommissya Rządowa spór decyduje, natenczas reskrypta zapadłych decyzyj podpisane będą przez wszystkich członków Kommissyi Rządowej, przy decyzji takowego sporu do składu i kompletu należących.

Art. 24.

Gdyby zgodność zdań według artykułu 22-go nie nastąpiła, wtenczas stosownie do artykułu 3-go postanowienia Naszego z dnia 2 Grudnia 1817 r., spór toczący się ze wszelkimi podaniami i dowodami, przez strony w sporze będące złożonemi, tudzież z protokołem sessyonalnym, w którym zdanie każdego członka, ze stanowczym głosem zasiadającego, wpisaném i przez tegoż członka podpisaném być ma, Nam do ostatecznej decyzji przedstawioném będzie przez Ministra na takowej sessyi prezydującego.

Art. 25.

Gdyby na sessyi, w składzie podług artykułu 18 i 19-go oznaczonym, większość głosów uznała, iż spór wytoczony nie jest jeszcze dostatecznie przygotowanym do rozszdzenia ostatecznego, natenczas po spisaniu protokołu sessyonalnego, dalsza instrukcyja przez Kommissye Rządowe, których się spór dotyczy, nakazaną będzie, która dłużej trwać nie ma nad miesięcy trzy.

Art. 26.

Kommissye Wojewódzkie obowiązane będą wszelkie decyzye w powyższych sporach zapadłe, na wezwanie stron interessowanych, niezwłocznie do exekucyi doprowadzać.

Art. 27.

W zdarzeniach powyższemi artykułami nie objętych, Kommissye Rządowe, podług wydarzyć się mogących okoliczności, mogą przez siebie szczególną instrukcyę, dla pedszego załatwie-

шаго окончанія или уясненія спора, примѣняясь однако къ основаніямъ настоящаго постановленія; исполненіе же такой инструкции будетъ лежать на обязанности тѣхъ властей, для которыхъ она будетъ предписана.

Исполненіе настоящаго постановленія нашего, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на всѣ Правительственныя Комисіи, по предметамъ вѣдомства каждой изъ нихъ, а также на Главную Прокураторію.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 18 Іюля 1818 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N° 56.

Постановленіе о воспрещеніи чиновникамъ административнаго и казеннаго вѣдомства принимать на себя защиту и ходатайство по искамъ частныхъ лицъ противъ Казны.

(11 Августа 1818 года.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ Царства, по Государственному Совѣту.

Вслѣдствіе представленія административной Делегации, отъ 1 текущаго мѣсяца, за № 832, о томъ, что нѣкоторые казенные и административные чиновники, въ качествѣ повѣренныхъ, подаютъ защитительныя записки по дѣламъ содержателей казенныхъ имѣній о расчетахъ съ Казною, принимая во вниманіе, что хотя ходатайство по искамъ частныхъ лицъ противъ Казны, по силѣ 26-й статьи декрета отъ 29 Сентября (11 Октября) 1816 г., воспрещено донынѣ лишь чиновникамъ Главной Прокураторіи, но какъ подобныя обязанности не совмѣстны съ званіемъ каждаго казеннаго и административнаго чиновника, то запрещеніе, заключающееся

нія lub objaśnienia sporu, zawsze jednak stosownie do zasad niniejszego postanowienia, przepisać, której wykonanie należeć będzie do władz, dla których przepisana zostanie.

Wykonanie niniejszego Naszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczonem być ma, wszystkim Kommissyom Rządowym, których się w czem dotyczy, tudzież Prokuratorji Jeneralnej polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 18 Lipca 1818 r.

(podpisano) *Zajacek.*

N° 56.

Postanowienie, iż urzędnicy administracyjni i skarbowi nie mogą trudnić się obroną i popieraniem spraw osób prywatnych przeciwko Skarbowi.

(d. 11 Sierpnia 1818 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA I-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,

etc., etc., etc.

Książę Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

W skutek przedstawienia Delegacyi administracyjnej z dnia 1 b. m. Nr. 832, iż niektórzy skarbowi i administracyjni urzędnicy, jako plenipotenci, podają pisma obrończe w sprawach obrachunkowych, imieniem dzierżawców dóbr rządowych; zważywszy, że lubo dotąd podejmowanie się interesów prywatnych przeciw Skarbowi, tylko składowi Prokuratorji Jeneralnej art. 26-m dekretu z dnia 29 Września (11 Października) 1816 roku jest zabronionem; gdy jednakże niezgodnem jest z powołaniem każdego skarbowego i administracyjnego urzędnika, podobne przyjmo-

въ 26-й статьѣ вышеприведеннаго декрета, распространяемъ на всѣхъ чиновниковъ казеннаго и административнаго вѣдомства, съ тѣмъ, чтобы никто изъ этихъ чиновниковъ, подъ опасеніемъ исключенія изъ службы и удаленія отъ должности, не принималъ на себя ходатайства и защиты по искамъ противъ Казны, поступающимъ на разсмотрѣніе административной делегаціи.

Исполненіе настоящаго постановленія возлагаемъ на всѣ Правительственныя Комиссіи и административныя Делегаціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 11 Августа 1818 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N° 57.

Постановленіе о томъ, что споры о границахъ и о правѣ владѣнія, предметъ которыхъ не превышаетъ двухъ уволоковъ земли, могутъ быть рѣшаемы по добровольному соглашенію.

(24 Августа 1819 года)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Намѣстникъ Царства, по Государственному Совѣту.

Въ видахъ уменьшенія по возможности споровъ о границахъ и о правѣ владѣнія, касающихся казенныхъ имѣній и лѣсовъ, а также сокращенія административныхъ и судебныхъ издержекъ по выслушаніи мнѣнія Общаго Собранія Государственнаго Совѣта, мы постановили и постановляемъ:

Ст. 1.

Всѣ дѣла о границахъ и о правѣ владѣнія, нынѣ производимыя и касающіяся казенныхъ имѣній и лѣсовъ, по которымъ предметъ спора не превышаетъ двухъ уволоковъ земли на польскую мѣ-

ваѣ обязанности, прето заказъ artykułu 26-go wyżej wspomnianego dekretu do wszelkich urzędników skarbowych i administracyjnych rozciągamy, mieć chcąc, ażeby żaden z tychże urzędników, pod utratą urzędu i służby, obrony i popierania spraw, przeciwko Skarbowi pod rozpoznanie Delegacji administracyjnej przychodzących, nie podejmował się.

Wykonanie niniejszego wszystkim Kommissyom Rządowym tudzież Delegacji administracyjnej polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 11 Sierpnia 1818 r.

(podpisano) *Zajączek.*

N° 57.

Postanowienie, iż sprawy graniczne i possessoryjne, w których przedmiot nie przenosi dwóch włók gruntu, mogą być załatwiane przez dobrowolne układy.

(d. 24 Sierpnia 1819 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA I-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc., etc., etc.

Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

W celu zmniejszenia ile możności spraw granicznych i possessoryjnych, dóbr i lasów rządowych dotyczących, niemniej oszczędzenia kosztów tak administracyjnych jako też sądowych, po wysłuchaniu zdań Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Art. 1.

Wszelkie sprawy graniczne i possessoryjne dotąd zachodzące, dóbr i lasów rządowych dotyczące, w których przedmiot zakwestyonowany nie przenosi włók dwóch miary polskiej, stosownie

ру, согласно декрету о новыхъ мѣрахъ, могутъ быть рѣшаемы, съ согласія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, по добровольному соглашенію.

Ст. 2.

Исполненіе настоящаго постановленія возлагаемъ на Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 24 Августа 1819 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N° 58.

Распоряженіе, дозволяющее устанавливать судебного защитника въ важныхъ и запутанныхъ дѣлахъ о правѣ владѣнія.

(27 Сентября 1819 года.)

Варшавской Главной Прокураторіи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ отвѣтъ на представленіе Главной Прокураторіи, отъ 21 Августа текущаго года, о защитѣ казеннаго интереса по дѣламъ о возстановленіи нарушеннаго владѣнія, Правительственная Коммисія извѣщаетъ Прокураторію, что хотя каждый арендный содержатель казеннаго имѣнія, по смыслу 20-й статьи контракта, обязанъ наблюдать за охраненіемъ неприкосновенности границъ, доносить тотчасъ о могущихъ случиться спорахъ и защищать по своему крайнему разумѣнію права Казны, и хотя 11-ю статьею постановленія Князя Намѣстника Царства отъ 18 Сентября 1817 г. защита по дѣламъ о правѣ владѣнія, требующимъ безотлагательнаго рѣшенія, которое обусловливается не столько обширностью юридическихъ познаній, сколько простымъ изслѣдованіемъ состоянія владѣнія и послѣдовавшаго нарушенія онаго, возложена на мѣстныхъ главныхъ арендаторовъ и владѣльцевъ; принимая однако во вниманіе изложенныя въ означенномъ представленіи обстоятельства, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства разрѣшила нынѣшняго числа Воеводскимъ Коммисіямъ, въ важныхъ и запутанныхъ дѣлахъ о нарушеніи владѣнія, назначать,

до декрету о мерахъ новыхъ, mogą być przez dobrowolne układy, za upoważnieniem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu załatwiane.

Art. 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu polecamy.

Działo się na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 24 Sierpnia 1819 roku.

(podpisano) *Zajaczek.*

N° 58.

Rozporządzenie upoważniające do przyjmowania obrony prawnej w ważnych i zawikłanych processach possessoryjnych.

(d. 27 Września 1819 r.)

Do Prokuratury Jeneralnej w Warszawie.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

W odpowiedzi na przełożenie Prokuratury Jeneralnej z dnia 21 Sierpnia r. b. w przedmiocie obrony Skarbu w processach possessoryjnych, zawiadamia Prokuraturę Jeneralną niniejszym, iż chociaż każdy dzierżawca dóbr rządowych, podług artykułu 20-go kontraktu, obowiązany jest na utrzymanie granic w całości być baczny, o zajęć mogących kontrawersyach natychmiast donieść i prawa Skarbu publicznego jak najlepiej bronić, oraz podług artykułu 11-go postanowienia Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 18 Września 1817 r., obrona spraw possessoryjnych, jako spiesznego załatwienia wymagających, i nie tak na wiadomości prawnej, jak bardziej na prostém tylko wykryciu stanu possessyi i turbacyi polegających, miejscowym naddzierżawcom lub użytkującym poruczoną została, jednakowo z przyczyn powyższym przełożeniem objętych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu na dniu dzisiejszym upoważniła Kommissye Wojewódzkie, aby w ważnych i zawikłanych sprawach possessoryjnych, gdzie Kommissya Wojewódzka podług położenia rzeczy za koniecznie po-

по своему усмотрению и крайней необходимости, судебного защитника для содействия главным арендаторам и Лесным Управлениям, относя необходимые на производство тяжбы издержки заимообразно на счет экстраординарных сумм и наблюдая потом за своевременным сь кого слѣдуетъ взысканіемъ понесенных на это расходовъ. При семъ Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства вмѣнила въ обязанность Воеводской Коммисіи—предварить циркулярно всѣхъ главныхъ арендаторовъ казенныхъ имѣній, что главный арендаторъ или лесной чиновникъ, не исполняющій въ отношеніи порученной ему защиты правъ собственности Казны условій контракта или долга службы и несоблюдающій правилъ, изложенныхъ въ постановленіи Князя Намѣстника Царства отъ 18 Сентября 1817 года, подвергнется не только денежному дисциплинарному взысканію, но, сверхъ того, обязанъ будетъ вознаградить всѣ произшедшіе по его винѣ убытки.

Варшава, 27 Сентября 1819 года.

Министръ Предсѣдательствующій (подписано) *Венленскій*.

№ 21,516.

№ 59.

Условія для отдачи имѣній въ безсрочную аренду.

(27 Февраля 1821 года.)

Депутациі, назначенной, для отдачи казенныхъ имѣній въ безсрочное арендное содержаніе.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ дополненіе къ предписанію своему, отъ 18 текущаго мѣсяца, за № 33,493/9,131, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, составивъ общія условія, на которыхъ казенныя имѣнія должны быть отдаваемы въ безсрочную аренду, препровождаетъ таковыя въ десяти экземплярахъ и форму контракта, на наемъ барщины въ одномъ экземплярѣ, съ тѣмъ, чтобы

трзбне узна, naddzierzawcom lub Urzędомъ леснымъ, Оброуцѣ правного przydała, i koszta z forszusu na processa *eventualiter* z funduszu ad extraordinaria zastępowала, zwrotu zaś tych kosztów od kogo należy urzędownie dopilnowала. Przytém jednak Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu zaleciła Kommissyi Wojewódzkiej jak najmocniej, aby wszystkich naddzierzawców dóbr rządowych stosownym okólnikiem ostrzegła, iż naddzierzawca lub urzędnik leśny, w poruczonej mu obronie własności skarbowej, obowiązkom kontraktowym lub służbowym i przepisom postanowienia Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 18 Września 1817 r., zadosyć nieczyniący, nietylko przykładnej karze porządkowej pieniężnej podpadnie, lecz oraz do wynagrodzenia wszelkich szkód, z jego winy wynikłych, pociągniętym zostanie.

в Warszawie, d. 27 Września 1819 roku.

Minister Prezydujący (podpisano) *Węgleński*.

Nr. 21,516.

№ 59.

Warunki do dzierżaw wieczystych.

(d. 27 Lutego 1821 r.)

Do Deputacyi wyznaczonej do wypuszczenia w wieczystą dzierżawę dóbr rządowych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

W dalszym ciągu reskryptu swego z dnia 18 bieżącego miesiąca Nr. 33,493/9,131 pro 1820, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu postanowione przez siebie ogólne warunki, pod jakimi dobra rządowe w wieczystą dzierżawę wypuszczone być mają, w dziesięciu równobrzmiących exemplarzach, oraz wzór do kontraktu o najem pańszczyzny w jednym exemplarzu przesyła

O dobrach rządowych.

Депутация, при заключеніи договоровъ на безсрочную аренду, примѣнялась къ онымъ въ точности.

Варшава, 27 Февраля 1821 года.

Главный Директоръ, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Броцкій*
№ 6,117/1,447.

Приложение къ № 59-му.

Общія условія для отдачи казенныхъ имѣній въ безсрочную аренду.

При заключеніи договоровъ на безсрочное арендное содержаніе казенныхъ имѣній съ нынѣшними арендными владѣльцами, обладающими для сего необходимыми качествами, или съ явившимися къ торгамъ соискателями, должны служить основаніемъ слѣдующія общія условія, измѣненіе которыхъ ни подъ какимъ предлогомъ допущено быть не можетъ; условія эти слѣдующія:

§ 1.

Каждый желающій взять въ безсрочное арендное содержаніе казенное имѣніе, какъ съ вольной руки, такъ и съ торговъ, обязанъ предварительно внести въ Главное Казначейство, наличными деньгами, залогъ, равняющійся двугодичному канону съ казеннаго имѣнія, или мелкихъ участковъ, которые желаетъ взять въ безсрочное арендное содержаніе, и квитанцію означеннаго Главнаго Казначейства въ принятіи залога предъявить въ срокъ, который будетъ для сего назначенъ Депутациею.

§ 2.

Отдача въ безсрочное арендное содержаніе казенныхъ имѣній и мелкихъ участковъ производится гуртомъ. Въ составъ аренды входятъ тѣ лишь статьи и предметы, которые будутъ указаны въ контрактѣ; исчисленіе годоваго дохода отъ статей, назначенныхъ для отдачи въ безсрочное арендное содержаніе, служить только для соображеній Казны, будущій же безсрочный арендный владѣлецъ отказывается отъ всякихъ претензій.

§ 3.

Желающій получить право на безсрочную аренду долженъ внести вкупную сумму, которая опредѣляется въ размѣрѣ, равня-

Deputacyi, z wezwaniem, aby przy układach o wieczystą dzierżawę, do takowych ściśle się zastosowała.

w Warszawie, dnia 27 Lutego 1821 r.

Dyrektor Jeneralny, Radca Stanu (podpisano) *Brocki*.

Nr. 6,117/1,447.

Annex do Nr. 59-go.

WARUNKI OGÓLNE DO WIECZYSTEGO WYDZIERŻAWIENIA DÓBR RZĄDOWYCH.

Przy układach o wieczystą dzierżawę dóbr rządowych, czy to z wolnej ręki z dotychczasowymi wykwalifikowanymi dzierżawcami, czy też z ubiegającymi się drogą licytacji publicznie ogłoszonej pretendencjami, służyć będą następujące ogólne warunki, których zmiana pod żadnym względem nastąpić nie może, te zaś są:

§ 1.

Każdy mający chęć przystąpić do układu o wieczystą dzierżawę dóbr rządowych, tak z wolnej ręki jak przez licytację, obowiązany jest poprzedniczo złożyć w Kassie Jeneralnej poborów vadium w gotowiznie, monetą krajową, wyrównyującą dwurocznemu kanonowi z dóbr i realności rządowych, które w wieczystą dzierżawę nabyć pragnie, i z złożonego vadii kwit pomienionej Kassy Jeneralnej, w terminie przez Deputację wyznaczyć się mającym, okazać.

§ 2.

Wieczyste wydzierżawienie dóbr i realności rządowych, odbywa się ryczałtem; przedmioty i użytki z nich te tylko należące będą do wieczystej dzierżawy, które kontrakt wskaże; wyprowadzenie intraty z przedmiotów na wieczystą dzierżawę przeznaczonych, służy tylko dla informacyi Rządu, zaś przyszły wieczysty dzierżawca zrzeka się wszelkich reklamacyj.

§ 3.

Chcący uzyskać prawo wieczystej dzierżawy, obowiązany opłacić wkupne, które tak wrazie układania się z wolnej ręki, ja-

ющемся четырехлѣтнему канону съ имѣній и мелкихъ участковъ, назначенныхъ для отдачи въ безсрочное арендное владѣніе, безъ различія, будутъ ли имѣнія отдаваемы въ содержаніе съ вольной руки, или съ публичныхъ торговъ, либо на увеличеніе вкупной суммы, либо на уменьшеніе числа лѣтъ, свободныхъ отъ платежа канона (если нѣтъ строеній и поля вовсе не обсажены). Въ случаѣ производства публичныхъ торговъ на вкупное, начиная съ суммы четырехлѣтняго канона, аренда остается за предложившимъ высшую сумму, а при торгахъ на лѣта, свободная отъ платежа канона, она остается за соискателемъ предложившимъ наименьшее число таковыхъ; прочіе же участвовавшіе въ торгахъ, тотчасъ по заключеніи торгового протокола, получаютъ обратно представленныя ими залоги.

§ 4.

Залогъ, представленный соискателемъ, за которымъ безсрочная аренда осталась на торгахъ, остается въ Главномъ Казначействѣ, въ которое должно быть внесено и остальное количество, для пополненія суммы, равняющейся четырехлѣтнему канону вмѣстѣ съ предложенною на торгахъ надбавкою (если таковая дѣйствительно будетъ предложена) крупною, звонкою государственною монетою, при подписаніи контракта въ назначенный Депутаціею срокъ.

§ 5.

Если соискатель, за которымъ на торгахъ присуждено право на безсрочную аренду, не уплатить вкупной суммы въ срокъ, назначенный Депутаціею, и не предъявить квитанціи въ уплатѣ оной, въ такомъ случаѣ онъ теряетъ залогъ безвозвратно, Казнѣ же предоставляется принять надлежащія мѣры, какія признаетъ удобнѣйшими, для будущаго устройства статьи, назначенной къ отдачѣ въ безсрочное арендное содержаніе.

§ 6.

Коль скоро соискатель, получившій право на безсрочную аренду съ вольной руки, уплатить вкупную сумму, а соискатель, за которымъ безсрочная аренда осталась на публичныхъ торгахъ, внесетъ сполна вкупную сумму, равняющуюся четырехлѣтнему канону вмѣстѣ съ надбавкою, объявленною на торгахъ, то онъ признается дѣйствительнымъ приобрѣтателемъ права безсрочнаго аренднаго владѣнія, и съ нимъ заключается безсрочно-арендный

ко тежъ дорогою лicyтacyи publicznej, czy to na powiększenie wкупного lub na mniejszość lat wolnych od opłaty kanonu (jeżeli budowl i zasiewów żadnych nie ma) odbytej, stanowi się w summie wyrównywającej czteroletniemu kanonowi, wyrachowanemu z dóbr i realności do wieczystego wydzierżawienia przeznaczonych. Wrazie publicznej licytacji na wкупne, zaczynać się mającej od summy czteroletniego kanonu, najwięcej dający, a wrazie licytacji na wolne lata od opłaty kanonu, najmniej ofiarujący lat wolnych, uzyska przybicie; inni współubiegający się vadia przez siebie złożone w całości, natychmiast po zamknięciu protokołu licytacyjnego, zwrócone mieć będą.

§ 4.

Złożone vadium przez utrzymującego się przy wieczystej dzierżawie pozostanie w Kassie Jeneralnej poborów, do której reszta, dla wyrównania czteroletniemu kanonowi, wraz z postąpioną na licytacji (jeżeli mieć będzie miejsce) wyższością, opłaconą być musi do pomienionej Kassy, w grubej brzęczącej krajowej monecie, przy podpisaniu kontraktu, do którego termin Deputacya wyznacza.

§ 5.

Jeżeli na terminie, przez Deputacyę wyznaczonym, utrzymujący się przy prawie wieczystej dzierżawy summy wкупna nie opłaci i kwitu z opłaconej nie okaże, utracą złożone vadium, bez żadnej reklamacyi, i wolno będzie Rządowi przedsięwziąć stosowne środki, jakie za najdogodniejsze uzna do przyszłego urzędzenia przedmiotu wieczystej dzierżawy.

§ 6.

Skoro utrzymujący się z wolnej ręki przy prawie wieczystej dzierżawy, opłaci wкупne, a utrzymujący się przy wieczystej dzierżawie drogą publicznej licytacji, opłaci całkowite, czteroletniemu kanonowi wyrównywające, wкупne i ilość nad wкупne z licytacji wynikłą, natenczas staje się rzeczywistym nabywcą prawa wieczystej dzierżawy, i kontrakt wieczysto-dzierżawny spisany z nim będzie; oddanie zaś wieczystej dzierżawy nastąpi dopiero

Права свои на безсрочное арендное владѣніе они могутъ переуступать или продавать кому бы то ни было безъ различія званія, кромѣ Евреевъ Моисеева закона, съ вѣдома и разрѣшенія Правительства, подѣ опасеніемъ недѣйствительности сдѣлки, съ тѣмъ однако условіемъ, чтобы размѣръ канона никогда не былъ уменьшаемъ.

§ 11.

За право безсрочнаго аренднаго владѣнія и пользованія безсрочный арендаторъ обязанъ вносить въ то Казначейство, которое будетъ ему указано Правительствомъ, канонъ звонкою крупною Государственною монетою, пробы установленной Высочайшимъ повелѣніемъ 19 Ноября (1 Декабря) 1815 года, исчисленный на сумму злот., въ четыре трехмѣсячные сроки, а именно: 1 Іюня злот., 1 Сентября злот., 1 Декабря злот., 1 Марта злот. каждаго года.

§ 12.

Вышеопредѣленный годовой канонъ, исчисленный по средней сложности рыночныхъ цѣнъ, за прошедшіе годы, на извѣстное количество корцевъ ржи Варшавской мѣры, признается неизмѣннымъ въ отношеніи количества этого хлѣба; но что касается размѣра канона, такъ какъ денежная стоимость всѣхъ вещей подлежить измѣненію, то, для обезпеченія Казнѣ соответственнаго дохода, а равно для огражденія безсрочнаго арендатора отъ отягощенія, означенный годичный канонъ будетъ измѣняемъ черезъ каждыя 30 лѣтъ, начиная со времени ввода въ безсрочное арендное владѣніе, соразмѣрно перемѣнившейся средней цѣнѣ на рожь въ обводномъ городѣ, за истекшія 30 лѣтъ. Такое измѣненіе канона должно имѣть мѣсто на будущія 30 лѣтъ по истеченіи перваго тридцатилѣтняго періода, съ тѣмъ однако условіемъ, что канонъ, опредѣляемый въ § 11 и подлежащій измѣненію въ будущихъ тридцатилѣтнихъ періодахъ, сообразно измѣнившимся въ теченіе послѣднихъ 30-ти лѣтъ среднимъ рыночнымъ цѣнамъ на рожь, по принятой въ основаніе исчисления монетной системѣ, не можетъ быть ни уменьшаемъ, ни увеличиваемъ болѣе какъ на $\frac{1}{3}$ часть канона, платимаго въ послѣдній 30-лѣтній періодъ.

§ 13.

Безсрочный арендаторъ, въ отношеніи уплаты канона, под-

дierzawy z wiedzą i zezwoleniem Rządu, pod nieważnością pozbycia, komukolwiek bądź kwalifikującemu się, bez względu na stan, z wyłączeniem wszakże starozakonnych wyznania Mojżeszowego, odstąpić lub sprzedać może, tak jednak, aby nigdy kanon nie był uszczuplony.

§ 11.

Za uzyskanie prawa wieczystej dzierżawy i użytkowanie, obowiązany będzie wieczysty dzierżawca opłacać do Kassy przez Rząd mu wskazanej, w grubiej brzęczącej krajowej monecie, podług stopy mennicznej, dekretem NAJJAŚNIEJSZEGO PANA z dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1815-r. ustanowionej, kanon podług zasad wyrachowany na sumę Złp. . . . czterema kwartalnymi ratami, mianowicie: d. 1 Czerwca złp. . . , d. 1 Września złp. . . d. 1 Grudnia złp. . . , d. 1 Marca złp. . . каждаго року.

§ 12.

Powyższy kanon roczny, według ceny targowej, z średniego przecięcia lat upłynionych wynalezionej, ustanowiony na ilość korcy żyta miary Warszawskiej, będzie niewzruszony co do ilości korcy żyta, lecz co się tyczy wysokości kanonu, gdy wiadomo, iż wszystkich rzeczy wartość zamienna ulega zmianie, przeto tak dla zabezpieczenia Skarbowi należytego dochodu, jako też dla zastrzeżenia wieczystego dzierżawcy od przeciążenia, tenże kanon roczny pieniężny będzie podpadał zmianie co lat 30, zaczynając od daty wprowadzenia do possessyi wieczysto-dzierżawnej, w miarę zmienionej w mieście obwodowym ceny targowej z upłynionych lat 30-tu, przez frakcyą wziętą. Zmiana ta kanonu ma mieć miejsce dopiero na następne lat 30, po upłynieniu pierwszych, z tém jednak zastrzeżeniem, iż kanon w § 11-m wyrażony, w następnych peryodach trzydziestoletnich ulegający zmianie, w stosunku zmieniającej się trzydziestoletniej frakcyjnej ceny targowej żyta, według przyjętej za zasadę stopy mennicznej, ani więcej nad $\frac{1}{3}$ części podwyższony, ani mniej od $\frac{1}{3}$ części niżony być nie może od kanonu, w ostatnim peryodzie trzydziestoletnim opłacanego.

§ 13.

Wieczysty dzierżawca względnie opłaty kanonu poddaje się

вергается всѣмъ послѣдствіямъ постепенной административной экзекуции, порядокъ которой опредѣленъ особыми правилами. Недоимка, равняющаяся двухгодичному канону, ни въ какомъ случаѣ не допускается, а въ случаѣ накопленія ея въ указанномъ размѣрѣ, послѣ принятія мѣръ постепенной экзекуции, безсрочный арендный владѣлецъ устраняется административнымъ порядкомъ, а право на безсрочную аренду продается съ публичныхъ торговъ въ пользу или въ ущербъ устраняемаго владѣльца. Равнымъ образомъ, еслибы, по случаю неисправнаго взноса канона, Казна была вынуждена назначать администрацію четыре раза сряду, или еслибы таковая продолжалась непрерывно два года, то, хотя бы оказавшаяся на арендаторѣ недоимка была меньше двухгодичнаго канона, въ правѣ распорядиться административнымъ порядкомъ объ удаленіи арендатора и о назначеніи публичныхъ торговъ.

§ 14.

Казна сохраняетъ за собою право собственности (*dominium directum*). При каждой переуступкѣ права безсрочной аренды на кого либо не изъ прямой нисходящей линіи, новый приобретатель за утверждение такой переуступки обязанъ уплатить Казнѣ лаudemію, въ соразмѣрности 5% отъ годичнаго канона. О каждой таковой сдѣлкѣ должно быть доведено до свѣдѣнія Правительства, подъ опасеніемъ взысканія за утайку лаudemіи въ четверо болѣе.

§ 15.

Строенія и посылы принадлежать собственнику земли, а хотя за послѣдніе сдѣланъ уже вычетъ по смѣтѣ, но безсрочному владѣльцу предоставляется льгота, что онъ не платитъ ничего Казнѣ за оба эти предмета.

Еслибы однако строенія, для большей прочности были возведены не изъ дерева или глины, а изъ выжженного кирпича или изъ камня и покрыты черепицею, въ такомъ случаѣ безсрочный арендаторъ обязанъ излишекъ стоимости каменныхъ строеній, противъ деревянныхъ, уплатить Казнѣ по расчету, сообщенному ему при составленіи контракта, и до заключенія еще такового представить въ томъ квитанцію Казначейства. Если строеній вовсе не существуетъ, то производятся торги на меньшее число лѣтъ, свободныхъ отъ платежа канона, съ обязанностію возведенія оныхъ, но это не освобождаетъ безсрочнаго арендатора отъ взно-

wszelkiemu rygorowi stopniowej exekucyi w drodze administracyjnej, podług oddzielnego przepisu oznaczonej, w żadnym przypadku zaległość nie może być cierpiana w summie dwuletniemu kanonowi wyrównywającej, w takim bowiem razie po stopniowej exekucyi nastąpi w drodze administracyjnej exmissya wieczystego dzierżawcy i sprzedaż prawa wieczystej dzierżawy przez publiczną licytację na ryzyko lub korzyść exmitowanego. Podobnie gdyby z powodu nieregularnej opłaty kanonu, Rząd był zagniony do zaprowadzenia cztery razy po sobie następujące stopniowej administracyi, lub gdyby takowa ciągle dwa lata trwać miała, natenczas chociażby zaległość dwuletniemu kanonowi nie wyrównała, mocen będzie tenże Rząd rozporządzić exmissyę i licytację w drodze administracyjnej.

§ 14.

При Рządzie pozostaje *dominium directum*. Za każdym zlewkiem prawa wieczystej dzierżawy, na kogo innego, nie z prostej linii zstępnej, aby uzyskać od Rządu przyznanie zlewku, obowiązany będzie prawonabywca opłacić do Skarbu *laudemium* w ilości 5% od kanonu rocznego, każde takie zdarzenie doniesione być ma Rządowi, pod karą opłaty poczwór nego *laudemium*, w przypadku uchybienia.

§ 15.

Budynki i zasiewy należą do gruntu, a chociaż ostatnie potrącone już są w anszlagu, wszelako wieczystemu dzierżawcy udziela się dobrodziejstwo, iż za obadwa te przedmioty Rządowi nie nie płaci.

Gdyby jednak budynki dla większej trwałości nie z drzewa ani z gliny, ale z palonej cegły lub kamienia wymurowane i dachówką pokryte być miały, natenczas wieczysty dzierżawca obowiązany będzie przewyżkę wartości murowanej budowli nad wartość budowli, gdyby była drewnianą, opłacić, podług obračunku przy zawieraniu kontraktu, onemu zakommunikowanego, i z opłaty tej kwitem kassowym usprawiedliwić się, przed zawarciem kontraktu. Wrazie całkowitego braku budowli, będzie licytacya na mniejszość lat wolnych od opłaty kanonu, z obowiązkiem wystawienia budowli, lecz to nie uwalnia wieczystego dzier-

са вкупной суммы, определенной §§ 3 и 6. Родъ строеній и срокъ, въ продолженіе котораго они должны быть возведены постепенно, по мѣрѣ хозяйственной надобности, будетъ определенъ съ точностію въ контрактѣ, а безсрочный арендаторъ только по мѣрѣ исполненія этихъ условій можетъ пользоваться льготою въ платежѣ канона, такъ, что если въ первомъ году не представить удостовѣренія въ приготовленіи необходимыхъ строительныхъ матеріаловъ, то обязанъ будетъ уплатить канонъ за истекшій годъ, къ чему понуждается экзекуціонными мѣрами; то же самое повторяется и на слѣдующій годъ. Еслибы однако въ третьемъ году матеріалы приготовлены не были и не оказалось возведеннаго ни одного строенія, а притомъ безсрочный арендаторъ не уплатилъ въ теченіе двухъ лѣтъ канона, въ такомъ случаѣ послѣдуетъ удаленіе владѣльца и продажа права на безсрочную аренду съ публичныхъ торговъ.

§ 16.

Никакой инвентаръ не считается приписаннымъ къ землѣ.

§ 17.

Лѣсъ, находящійся на землѣ, отданной въ безсрочное арендное содержаніе, и предназначенный къ выкорчеванію, не принадлежитъ безсрочному арендатору, но онъ имѣетъ преимущество при покупкѣ дерева, съ уплатою стоимости онаго по лѣсной таксѣ и съ тѣмъ, чтобы таковая уплата произведена была безотлагательно; въ случаѣ же отказа безсрочнаго содержателя отъ предоставленнаго ему преимущества, дерево продается съ публичныхъ торговъ, съ условіемъ скорой уборки онаго, для чего назначается срокъ, смотря по количеству дерева. Исключаются изъ сего только кустовыя заросли, кои признаются такими по правиламъ лѣсоводства, какъ-то: соснякъ, растущій кучеобразно, и вообще соснякъ, недостигшій 20 лѣтъ, береза до 10, ива и ольха до 8 лѣтъ и т. п., и безсрочный арендный владѣлецъ за оныя ничего платить не обязанъ; доходъ же съ такихъ пространствъ исчисляется наравнѣ съ пастбищами.

§ 18.

Никакіе снаряды, орудія и сосуды не составляютъ принадлежности винокуренныхъ, кирпичныхъ и известковыхъ заводовъ и рыбной ловли.

завсѣе отъ вкупнаго, которе подлуг §§ 3 и 6-го оплациі musi. Jakie zaś budowle i w jakim przeciagu czasu stopniowo wystawione być musza, według potrzeby gospodarskiej, wyraźnie oznaczonem zostanie, a wieczysty dzierżawca tylko w miarę zadosyć uczynienia tym warunkom, wolnych lat od opłaty kanonu używać może w ten sposób, iż jeżeli w pierwszym roku nie udowodni, że materiały do budowy potrzebne już przygotował, natenczas za rok upłyniony obowiązany będzie kanon opłacić, do czego środkami exekucyjnymi zagnonym zostanie, toż samo i w roku następującym; gdyby zaś w trzecim roku ani materiały przysposobione, ani żadne budynki wystawione nie były, i wieczysty dzierżawca zaległ w opłacie dwuletniego kanonu, w takim razie nastąpi exmissya i sprzedaż prawa wieczysto-dzierżawnego, drogą licytacji.

§ 16.

Zaden inwentarz nie należy do gruntu.

§ 17.

Drzewo w obrębie gruntów w wieczystą dzierżawę oddanych i do krudunku przeznaczonych, nienależy do wieczystego dzierżawcy, jednak tenże wieczysty dzierżawca do kupna tegoż będzie mieć pierwszeństwo, za opłatą wartości drzewa podług taksy leśnej, lecz wypłata musi być natychmiast uskuteczniiona, a jeżeliby się wieczysty dzierżawca miał zrzec tego dobrodziejstwa, natenczas drzewo będzie przez publiczną licytację sprzedane, z zapewnieniem wczesnego uprzątnienia takowego, do czego czas według wielkości drzewa oznaczonym zostanie; zarośle tylko krzewowe, podług zasad leśnych w tym względzie uważane, na przykład: sośnica kępista w ogólności, a inna do lat 20 dochodząca, brzezina do lat 10, łoża i olcha do lat 8 i t. p., wyłączają się od tego, i wieczysty dzierżawca nie za nie opłacać nie będzie obowiązany, dochód zaś z tych przestrzeni jest tylko jako z pastwiska wyrachowany.

§ 18.

Do browarów, gorzelni, cegielni i wapiarni, tudzież do rybactwa nie należą żadne sprzęty, narzędzia i naczynia.

§ 19.

Безсрочный арендаторъ отказывается отъ права на какія бы то ни было льготы въ платежѣ канона, и всѣ предвидимыя и непредвидимыя бѣдствія падаютъ на него исключительно; тѣмъ болѣе, что при установленіи канона имѣлось это въ виду, и на чрезвычайные случаи сбавлена шестая часть валоваго дохода, исчисленнаго по правиламъ.

§ 20.

Еслибы однако, вслѣдствіе неотвратимой случайности и не по винѣ безсрочнаго арендатора, произошла въ земляхъ убыль или уменьшеніе, превышающее $\frac{1}{6}$ часть всего пространства имѣнія, то безсрочный арендный владѣлецъ можетъ просить о соразмѣрномъ пониженіи канона съ земли, которое и будетъ опредѣлено Правительствомъ.

§ 21.

Безсрочный арендаторъ обязанъ нести и платить безпрекословно, наравнѣ съ прочими землевладѣльцами, всѣ нынѣ существующія подати и всякаго рода повинности, такъ какъ, при исчисленіи чистаго дохода, обстоятельство это принято было въ соображеніе, и съ установленнаго канона сбавлена на сей предметъ соотвѣтственная сбавка. Еслибы же нынѣшнія подати были увеличены или установлены новыя, въ такомъ случаѣ эти новыя налоги должны упасть исключительно на доходъ безсрочнаго арендатора съ новыхъ статей безсрочной аренды, которыя не принимались въ расчетъ при исчисленіи канона, а тѣмъ самымъ такого рода повинности не подлежатъ вознагражденію со стороны Казны.

§ 22.

Безсрочный арендаторъ обязанъ принадлежать къ страховому отъ огня обществу и платить страховую складку, какъ отъ нынѣ существующихъ, такъ и отъ долженствующихъ быть возведенными въ будущемъ строеній, ибо причиненные пожаромъ убытки, а равно починка и отстройка сгорѣвшихъ строеній и вообще всякіе чрезвычайные случаи падаютъ исключительно на безсрочнаго арендатора.

§ 23.

Безсрочный содержатель мельницы подчиняется распоряженіямъ Правительства относительно сооруженія спуста и, еслибы

§ 19.

Вieczysty dzierżawca zrzeka się wszelkich remissyj i aliiacyj w opłacie kanonu i wszelkie nieszczęścia przewidzieć się mogące i nieprzewidziane spadają na niego, ile że przy ustanowieniu kanonu był na to wzgląd mianu, i potrącono już na nadzwyczajne przypadki szóstą część dochodu brutto, podług zasad wyrachowanego.

§ 20.

Gdyby jednakże grunta przez niemogący się zapobieczyć przypadek i nie z winy wieczystego dzierżawcy pochodzący, tak dalece trwałego ubytku doznać miały, iżby przez to rozległość gruntu nad $\frac{1}{6}$ część zmniejszyła się, w takim razie wieczysty dzierżawca może żądać stosownego znizienia kanonu z gruntu, które to znizienie Rząd oznaczy.

§ 21.

Wszelkie podatki i ciężary teraz opłacające się, sam wieczysty dzierżawca bez żadnej reklamacji ponosić będzie obowiązany, tak jak je ponoszą wszyscy właściciele ziemi, a to dla tego, że przy wyrachowaniu czystego dochodu, wzgląd na to był mianu, i że z dochodu na kanon ustanowionego, stosowne nastąpiły odciągnięcia; gdyby zaś podatki terazniejsze miały być powiększone, lub nowe ustanowione, w takim razie te nowe przybywające ciężary dotyczyć tylko powinny dochód wieczystego dzierżawcy z nowych przedmiotów wieczystej dzierżawy, z których kanon nie jest policzony, tém samem więc takie nowe ciężary żadnemu wynagrodzeniu przez Skarb nie ulegają.

§ 22.

Wieczysty dzierżawca obowiązany należyć do Towarzystwa ogniowego i opłacać składkę tak z istniejących teraz budowli, jak też z budowli w przyszłości wystawić się mających, szkoda bowiem przez pożar wynika całkowicie, równie jak naprawy i nowe odbudowania, tudzież wszelkie inne przygody, jedynie na wieczystego dzierżawcę spadają.

§ 23.

Wieczysty dzierżawca młyna poddaje się rozporządzeniom Rządu względem położenia progu, i gdyby w przyszłości wynika

въ будущемъ представилась надобность уничтожить мельницу, долженъ подчиниться общимъ правиламъ о вознагражденіи и не въ правѣ сопротивляться уничтоженію мельницы, которое влечетъ только за собою освобожденіе его отъ платежа канона, исчисленнаго по количеству камней.

§ 24.

Безсрочный содержатель корчмы подчиняется общимъ административно-полицейскимъ правиламъ, какъ нынѣ существующимъ, такъ и могущимъ быть изданными впослѣдствіи о корчмахъ и питейныхъ заведеніяхъ.

§ 25.

Безсрочному арендному владѣльцу отнюдь не дозволяется приобрѣтать крестьянскія земли и присоединять оныя къ своимъ угодіямъ.

§ 26.

Безсрочный арендный владѣлецъ обязывается на первыя шесть лѣтъ безсрочной аренды принять слѣдующую отъ крестьянъ издѣльную повинность, съ платежемъ за оную въ Казну, кромѣ канона, особаго дохода, показаннаго въ престаціонной табели, и примѣняться къ правиламъ, которыя будутъ ему преподаны въ особомъ положеніи о барщинной повинности, такъ какъ, въ случаѣ непринятія этого условія, контрактъ на безсрочную аренду съ нимъ заключенъ не будетъ.

§ 27.

На основаніи вышеприведенныхъ общихъ условій, изложенныхъ въ настоящемъ протоколѣ, долженъ быть составленъ въ трехъ тождественныхъ экземплярахъ безсрочно-арендный контрактъ, который подписывается Депутаціею, назначенною для отдачи имѣній въ безсрочную аренду Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, дѣйствующею отъ имени Правительства, и безсрочнымъ аренднымъ владѣльцемъ.

§ 28.

Безсрочный арендаторъ принимаетъ на свой счетъ расходъ за гербовую бумагу для написанія контракта.

§ 29.

Таковой договоръ, собственноручно подписанный обѣими сторонами, обязательенъ для безсрочнаго аренднаго владѣльца со

потреба знесенія млына, natenczas poddać się winien ogólnym przepisom co do wynagrodzenia, nie może nawet sprzeciwiać się zniesieniu onego, które pociąga za sobą zniesienie kanonu z gangów.

§ 24.

Wieczysty dzierżawca karczmy poddaje się ogólnym rozporządzeniom administracyi policyjnej, już wydanym lub wydać się mogącym, względem szynków i karczem.

§ 25.

Nie wolno wieczystemu dzierżawcy pod żadnym względem nabywać gruntów włościańskich i takowych do swjej posiadłości wcielać.

§ 26.

Obowiązuje się wieczysty dzierżawca, na pierwsze sześć lat wieczystej dzierżawy, przyjąć roboczną należną od włościan, z warunkiem opłacania z niej, oprócz kanonu Skarbowi dochodu tabellą prestacyjną wskazanego i zastosowania się do przepisów oddzielnym regulaminem pańszczyznianym wskazać mu się mających; bez tego bowiem przyjęcia obowiązku, kontrakt wieczysto-dzierżawny zawarty z nim nie będzie.

§ 27.

Podług powyższych ogólnych warunków niniejszym protokołem przedugodnim objętych, spisany zostanie kontrakt wieczysto-dzierżawny w trzech równobrzmiących exemplarzach, który podpisany będzie przez Deputację, do wydzierżawienia wieczystego wyznaczoną, w zastępstwie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, imieniem Rządu działającą, i przez wieczystego dzierżawcę.

§ 28.

Wieczysty dzierżawca ponosi kosztą stempla do kontraktu.

§ 29.

Układ ten przez obiedwie strony własnoręcznie podpisany, staje się obowiązującym wieczystego dzierżawcę od momentu podpisania.
O dobrach rządowych.

времени подписанія онаго; для Правительства же возымѣть обязательную силу съ того времени, когда заключенный на основаніи онаго безсрочно-арендный контрактъ удостоится Высочайшаго утвержденія. Принятіе настоящихъ общихъ условій обѣ договаривающіяся стороны удостовѣряютъ своими подписями.

N° 60.

О томъ, что безерочные арендаторы обязаны нести все издержки по дѣламъ о правѣ владѣнія.

(12 Мая 1821 года.)

Сандомирской Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ отвѣтъ на сдѣланный Сандомирскою Воеводскою Коммисіею вопросъ, отъ 14 Февраля текущаго года, Правительственная Коммисія даетъ знать, что эмфитевтическіе или пожизненные владѣльцы казенныхъ имѣній обязаны, наравнѣ съ лицами, имѣющими какое либо имущество въ своемъ пользованіи, изъ доходовъ этихъ же имѣній, удовлетворять судебныя издержки, необходимыя для содержанія имѣній in statu quo, то есть въ такомъ состояніи, въ какомъ они были ими приняты.

Варшава, 12 Мая 1821 года.

Главный Директоръ, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Броцкій.*

№ 6,321.

N° 61.

Распоряженіе, вмѣняющее Губернскимъ Правленіямъ въ обязанность приносить апелляціонную жалобу на невыгодныя для Казны рѣшенія, по дѣламъ о нарушеніи владѣнія.

(16 Іюня 1821 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, по представленію Главной Прокураторіи, предписываетъ.

pisania przez niego. Rząd zaś będzie obowiązować wtenczas, gdy podług niego zawarty kontrakt wieczysto-dzierżawny przez NAJJAŚNIEJSZEGO PANA potwierdzonym zostanie. Przyjęcie niniejszych ogólnych warunków, obiedwie strony układające się podpisami swemi stwierdzają.

N° 60.

Dzierżawcy wieczystości obowiązani są do ponoszenia wszelkich kosztów w sprawach possessoryjnych.

(d 12 Maja 1821 r.)

Do Kommissyi Województwa Sandomierskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Na zapytanie Kommissyi Województwa Sandomierskiego z d. 14 Lutego r. b. oświadcza, iż posiadacz emfiteutyczny albo dożywotni dóbr rządowych, koszta processowe do utrzymania tych in statu quo, to jest w takim stanie w jakim je odebrał, tak jak każdy usufructuarius, z dochodów tychże dóbr zaspokoić jest obowiązany.

w Warszawie, dnia 12 Maja 1821 roku.

Dyrektor Jeneralny, Rada Stanu (podpisano) *Brocki.*

Nr. 6,321.

N° 61.

Rozporządzenie obowiązujące Rządy Gubernialne do zakładania apellacyi od wyroków w sprawach possessoryjnych, niekorzystnie dla Skarbu zapadłych.

(d. 16 Czerwca 1821 r.)

Do wszystkich Kommissyów Wojewódzkich.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Na przedstawienie Prokuratury Jeneralnej zaleca Kommissyi

N Воеводской Коммисіи—на каждое невыгодное для Казны рѣшеніе, немедленно послѣ врученія онаго и не ожидая отвѣта Главной прокураторіи, подавать отъ имени Казны апелляціонную жалобу; въ противномъ же случаѣ Дѣлопроизводитель, къ которому это относится, и Коммисаръ по Отдѣленію казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, за всякіе убытки и издержки, могущіе произойти отъ не своевременной подачи апелляции, будутъ отвѣчать своимъ собственнымъ состояніемъ: первый—какъ главное, апослѣдній—какъ второстепенное отвѣтственное лицо.

Варшава, 16 Іюня 1821 года.

Министръ Предсѣдательствующій (подписано) *Венленскій*.

№ 12,475.

№ 62

Распоряженіе о томъ, чтобы служащіе въ Лѣсномъ вѣдомствѣ и другія лица, коимъ ввѣрено охраненіе границъ казенныхъ имѣній, не допускали захвата казенныхъ земель сосѣдними владѣльцами.

(14 Августа 1822 года.)

N Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Препровождая при семъ въ N Воеводскую Коммисію копію съ представленія Генеральной Прокураторіи отъ 16 Іюля сего года, по дѣлу, производимому отъ имени Маріампольскаго лѣсничества, въ спорѣ о нарушеніи границъ съ владѣльцемъ имѣнія Фреда, помѣщикомъ Годлевскимъ, Правительственная Коммисія предписываетъ Воеводской Коммисіи, согласно съ замѣчаніями Прокураторіи, строго подтвердить всѣмъ служащимъ въ Лѣсномъ вѣдомствѣ и другимъ лицамъ, коимъ ввѣрено храненіе границъ казенныхъ имѣній, чтобы они, подѣ опасеніемъ немедленнаго ихъ удаленія отъ должности, отнюдь не допускали не только противозаконныхъ дѣйствій со стороны смежныхъ владѣльцевъ по отношенію къ казеннымъ землямъ, но даже и позволявшася та-

Воеводѣ N, aby od kaźdego wyroku, niepomyślnie dla Skarbu zapadłego, po wręczeniu niezwłocznie, bez oczekiwania odpowiedzi Prokuratury Jeneralnej *pro salvando fatali*, imieniem Skarbu Publicznego apellacya założyła, w przeciwnym bowiem przypadku, właściwy Referent principaliter, Kommissarz zaś Wydziału dóbr i lasów rządowych in subsidium za wszelkie szkody i koszta, z opóźnienia apellacyi wynikać mogące, z własnego majątku odpowiedzialni będą.

w Warszawie, dnia 16 Czerwca 1821 roku.

Minister Prezydujący (podpisano) *Węgleński*.

Nr. 12,475.

№ 62.

Rozporządzenie, iżby officjaliści leśni i inni, do których strzeżenie granic własności rządowej należy, pod karą oddalenia ze służby, nie pozwalali possessorom pogranicznym czynić na gruntach rządowych żadnych nadużyć.

(d. 14 Sierpnia 1822 roku)

Do Kommissyi Województwa N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYSTOJÓW I SKARBU.

Kommunikując Kommissyi Województwa N w załączeniu kopię przełożenia Prokuratury Jeneralnej z dnia 16 Lipca r. b. w sprawie possessoryjnej Skarbu publicznego, imieniem leśnictwa Maryampolskiego przeciwko JW. Godlewskiemu, jako dziedzicowi dóbr szlacheckich Fredy, zaleca Kommissyi Wojewódzkiej, aby stosownie do uwag przy końcu tego przełożenia uczynionych, nie tylko officyalistów leśnych i innych, do których strzeżenie całości ranic własności rządowej należy, przez stosowne obwieszczenie ostrzegła, aby, pod uniknieniem niezwłocznego oddalenia od funk-

кимъ владѣльцамъ, въ прежнее время, пользованія угодьями, такъ какъ послѣднее служить для нихъ поводомъ къ предъявленію правъ на владѣніе.

Воеводская Коммисія обязана назначать, по временамъ, внезапныя ревизіи и секретныя дознанія о томъ, исполняются ли надлежащимъ образомъ чинами Лѣснаго вѣдомства возложенныя на нихъ обязанности по охраненію казенныхъ границъ, и не допускаются ли ими по этому предмету злоупотребленія.

Сверхъ того, Воеводской Коммисіи вѣряется въ обязанность озаботиться, чтобы каждый чиновникъ, вновь опредѣляемый къ должности, снабженъ былъ соотвѣтственнымъ наставленіемъ; при чемъ распоряжаться объ указаніи ему, протоколярнымъ порядкомъ, границъ вѣряемыхъ его надзору участковъ.

Варшава, 14 Августа 1822 года.

№ 24,140/2,458.

№ 63.

Распоряженіе о томъ, что всякія объясненія, документы и свѣдѣнія, необходимые для защиты правъ Казны по тяжбымъ дѣламъ, должны быть пересылаемы Губернскими Правленіями прямо въ Прокураторію.

(26 Ноября 1825 года.)

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

1) *Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ въ Царствѣ Польскомъ.*

Въ видахъ ускоренія хода дѣлъ и тяжбы, касающихся казенной собственности, и для сокращенія переписки, производящейся о томъ въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, Правительственная Коммисія, возобновляя распоряженіе свое отъ 3 Сентября 1819 года, за № 22,062, предписываетъ Воеводской Коммисіи:

1) примѣняясь къ Высочайшему указу отъ 29 Сентября (11 Октября) 1816 года, представлять всякія объясненія, мнѣнія и вопросы, по дѣламъ и тяжбамъ, касающимся казенныхъ имѣній и

ци, пограничнымъ possessoromъ наименьшихъ надуżyć на grun-
tachъ rządowych, ani nawet uproszonychъ użytkowań, później za-
czyny possessoryjne posłużyć mogących, nie dopuścili, lecz oraz,
aby sama Kommissya Wojewódzka od czasu do czasu niespodzie-
wane rewizye i tajemne wybadywania, czy officjaliści leśni i in-
ni obowiązki swe w tej mierze akuratnie pełnią i czy nadużyć
nie dopuszczają, rozporządziła; niemniej, aby Kommissya Woje-
wódzka przy instalacyi każdego nowego officjalisty, onemu obwód-
granic jego dozorowi powierzonychъ protokółarnie okazać i z sto-
sownémъ ostrzeżeniemъ tradować nieomieszkała.

Warszawa, dnia 14 Sierpnia 1822 r.

Nr. 24,140/2,458.

№ 63.

Розпорządzenie, że wszelkie objaśnienia, dowody i wiadomości do popierania obrony processu Skarbu potrzebne, Rządy Gubernialne obowiązane przesłać wprostъ Prokuratorji.

(dnia 26 Listopada 1825 roku)

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

1) *Do wszystkichъ Kommissyówъ Wojewódzkichъ w Królestwie Polskiemъ.*

W celu przyspieszenia interesówъ i processów, własności rządowej dotyczących, i skrócenia korespondencyi o to, w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu toczącej się, Kommissya Rządowa ponawiającъ reskryptъ swój z dnia 3 Września 1819 r. Nr. 22,062, zaleca Kommissyi Wojewódzkiej:

1) Aby wszelkie objaśnienia, wnioski i zapytania w interesachъ i processachъ, dóbrъ i lasówъ rządowychъ dotyczącychъ się, Prokuratorji Jeneralnej, do dalszego w myślъ dekretu Królewskiego

лѣсовъ, прямо отъ себя въ Главную Прокураторию, для дальнѣйшаго производства;

2) подъ опасеніемъ личной отвѣтственности за послѣдствія, могущія произойти отъ замедленія, или сообщенія недостаточныхъ и невѣрныхъ справокъ, удовлетворять, съ возможною точностью и поспѣшностью, всѣ officialныя требованія Главной Прокураторіи, по дѣламъ и тяжбамъ, касающимся казенной собственности, а равно увѣдомлять заблаговременно Прокураторию о принятыхъ по сему предмету временныхъ мѣрахъ, или о причинахъ, препятствующихъ исполненію требованій Главной Прокураторіи, для отклоненія жалобъ сей послѣдней на бездѣйствіе и излишней по сему поводу переписки;

3) доносить Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, согласно 13-й статьѣ постановленія Князя Намѣстника Царства отъ 18 Сентября 1817 года, о начатіи каждаго иска о правѣ владѣнія, тотчасъ по полученіи, или же по врученіи Воеводскою Коммисіею вызова къ суду. Послѣ же донесенія о томъ, представить Правительственной Коммисіи рапортъ о состоявшемся окончательномъ рѣшеніи, съ приложеніемъ, не только копии послѣдовавшаго рѣшенія, но и копии своихъ заключеній, представленныхъ Главной Прокураторіи для дальнѣйшей защиты правъ Казны по этому дѣлу;

4) противъ всякихъ рѣшеній по искамъ о правѣ владѣнія, постановленныхъ согласно съ заключеніями и интересомъ Казны, приносить тотчасъ по врученіи оныхъ отзывъ или апелляцію, для избѣжанія пропуска срока, не ожидая рѣшенія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, и входить въ Главную Прокураторию съ соотвѣтственными представленіями относительно дальнѣйшихъ дѣйствій по этому дѣлу, прилагая къ нимъ воеводскіе акты, рѣшеніе, слѣдственное производство, планъ и апелляціонную жалобу и донося о семъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства одновременно съ высылкою копии рѣшенія;

5) всякіе расчеты издержекъ по искамъ о правѣ владѣнія, подлежащихъ уплатѣ со стороны Казны, доставлять прямо отъ себя въ Главную Прокураторию, для установленія размѣра оныхъ и дальнѣйшаго представленія ихъ на усмотрѣніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства;

z d. 29 Września (11 Października) 1816 roku działania, wprost przedstawiła.

2) Aby pod własną odpowiedzialnością za skutki, z przewłoki lub z niedostatecznej albo mylnej informacji wyniknąć mogące, wszelkim urzędowym wezwaniom Prokuratury Jeneralnej w interessach i processach, własności rządowej dotyczących się, jak najdokładniej, i ile być może najspieszniej zadosyć uczynić starała się, albo Prokuratorę Jeneralną o temczasowych krokach w tym celu przedsięwziętych, lub o przyczynach, dopełnieniu wezwań Prokuratury Jeneralnej na przeszkodzie będących, wczesnie zawiadomiła, dla uniknienia w przypadku przeciwnym zażaleń ze strony Prokuratury Jeneralnej i niepotrzebnej z tego powodu korespondencyi.

3) Aby Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, o rozpoczęciu każdej sprawy possessoryjnej, podług artykułu 13-go postanowienia Księcia Namiestnika Królestwa, z dnia 18 Września 1817 roku, natychmiast po odebranych przez Kommissyę Wojewódzką, lub wydanym ze strony Kommissyi Wojewódzkiej pozwie doniosła. Po tém doniesieniu zaś Kommissyi Rządowej, dopiero po zapadłym wyroku stanowczym, rapport zdała, i do tego rapportu nietylko kopię wyroku zapadłego, lecz oraz kopię wniosków do dalszej obrony własności rządowej, w tym interessie do Prokuratury Jeneralnej uczynionych, przyłączyła.

4) Aby od wszelkich wyroków possessoryjnych, niezupełnie podług wniosków Skarbu publicznego zapadłych, bez oczekiwania decyzji Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, po wręczeniu, natychmiast opozycyę lub apellacyę pro salvando fatali założyła i Prokuratury Jeneralnej, przy przesłaniu jęj akt wojewódzkich, wyroku inkwizycyi, mapp i pozwu apellacyjnego, stosowne wnioski względem dalszego postępowania w tym interessie uczyniła; Kommissyi zaś Rządowej Przychodów i Skarbu o tém, przy nadesłaniu kopii wyroku, doniosła.

5) Aby wszelkie likwidacye kosztów w sprawach possessoryjnych, przez Skarb Publiczny zapłacić się mających, Prokuratury Jeneralnej wprost komunikowała, do stosownego in quantum ustanowienia, i dalszego Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu przedstawienia.

6) въ случаѣ, еслибы изъ произведенныхъ административнымъ порядкомъ дознаній, или изъ судебного слѣдствія, оказалось, что искъ о правѣ владѣнія не былъ предъявленъ въ продолженіе года со времени нарушенія правъ Казны на владѣніе, по винѣ арендатора или владѣльца казеннаго имѣнія, то, по смыслу 8 ст. постановленія Князя Намѣстника Царства, отъ 18 Сентября 1817 года, привлечь оплошнаго арендатора или владѣльца административнымъ порядкомъ, не только къ возврату судебныхъ издержекъ, взысканіе которыхъ обращено на Казну, но и къ вознагражденію Казны за происшедшіе отъ сего убытки;

7) представлять въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, а также въ Главную Прокураторію, до 15 Февраля каждаго года, подъ опасеніемъ взысканія 25 золотыхъ, подробную вѣдомость всѣмъ тяжбамъ, касающимся казенныхъ имуществъ, находящихся въ подвѣдомственномъ ей воеводствѣ, составленную по формѣ, предписанной распоряженіемъ отъ 16 Сентября 1823 года, за № 40,436, въ которой должно быть объяснено положеніе каждаго дѣла до послѣдняго числа Декабря предыдущаго года.

О полученіи настоящаго предписанія Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства ожидаетъ отъ Воеводской Коммисіи рапорта въ теченіи 14 дней.

2) Въ Варшавскую Главную Прокураторію.

Сообщая Главной Прокураторіи въ приложеніи копію предписанія по предмету ускоренія производства дѣлъ и тяжбъ, касающихся казенной собственности, даннаго Воеводскимъ Коммисіямъ сего числа, Правительственная Коммисія предлагаетъ Главной Прокураторіи:

1) наблюдать за исполненіемъ сего предписанія и строго примѣняться къ нему, на сколько оно до нея касается;

2) обращаться съ требованіями своими о доставленіи всякихъ справокъ, объясненій и документовъ, необходимыхъ для защиты правъ Казны по тяжбынымъ дѣламъ, непосредственно въ подлежащія Воеводскія Коммисіи, такъ какъ всѣ дѣла, тяжбыныя и относящіяся къ спеціальнымъ предметамъ, со времени прежняго и нынѣшняго Правительства, переданы, по упраздненіи бывшихъ Дирекцій и Административныхъ Палатъ казенныхъ имѣній и

6) Aby na przypadek, gdyby z indagacyi administracyjnej lub z inkwizycyi sądowej wykryło się, iż z winy dzierżawcy własności rządowej, lub użytkującego z niej, process possessoryjny w przeciągu roku od zakłócenia, lub turbacyi własności rządowej rozpoczętym nie został, w myśl artykułu 8-go postanowienia Księcia Namiestnika Królestwa, z dnia 18 Września 1817 roku, opieszałego dzierżawcę lub użytkującego, nie tylko do zaspokojenia kosztów processu, przez Skarb publiczny zapłacić się mających, lecz oraz do wynagrodzenia Skarbowi publicznemu straty ztąd wynikłej w drodze administracyjnej pociągnęła.

7) Ażeby Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, jako też Prokuratorji Jeneralnej, przed 15 Lutego każdego roku, dokładny wykaz wszystkich processów, własności rządowej w jej województwie dotyczących się, podług szematu, reskryptem z dnia 16 Września 1823 r., Nr. 40,436 przepisanego, ułożony, i stan każdej sprawy, aż do ostatniego Grudnia poprzedniego roku wykazujący, pod karą 25 zł. nadesłać nieomieszkała.

O odebraniu tego reskryptu, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu rapportu Kommissyi Wojewódzkiej w przeciągu dni 14 oczekuje.

2) Do Prokuratorji Jeneralnej w Warszawie.

Kommunikując Prokuratorji Jeneralnej, w załączeniu, kopię reskryptu w przedmiocie przyspieszenia interesów processów, własności rządowej dotyczących się, na dniu dzisiejszym do Kommissyów Wojewódzkich wydanego, wzywa Prokuratorję Jeneralną:

1) Aby skutku tego reskryptu dopilnowała, i do takowego, ile się jej dotyczy, ściśle się zastosowała.

2) Aby wszelkie informacye, objaśnienia i dowody, do obrony własności rządowej w processach potrzebne, od właściwych Kommissyów Wojewódzkich wprost zażądała, gdyż wszystkie akta processowe, jako też szczegółowych przedmiotów dotyczące się, tak dawnych jako i teraźniejszego Rządu, przy rozwiązaniu byłych Dyrekcyów i Izb Administracyjnych dóbr i lasów rzado-

лѣсовъ, по принадлежности въ Воеводскія Комисіи, и потому требованіе оныхъ отъ Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства не можетъ имѣть никакого успѣха;

3) доносить Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства о положеніи каждаго тяжёлаго дѣла, только по постановленіи окончательнаго рѣшенія, прилагая къ своему рапорту, не только копію этого рѣшенія, но и свое мнѣніе относительно дальнѣйшаго порядка дѣйствія по этому дѣлу;

4) противъ всѣхъ рѣшеній, постановленныхъ несогласно съ заключеніями Казеннаго Управленія, тотчасъ по врученіи рѣшенія приносить апелляціонные отзѣвы или законные протесты, въ назначенные для нихъ сроки, не ожидая постановленія Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства на предложенные по сему предмету вопросы, съ которыми Главная Прокураторія должна входить въ Комисію Финансовъ, согласно 15-й статьѣ Высочайшаго указа отъ 29 Сентября (11 Октября) 1816 года;

5) согласно 19-й статьѣ указа отъ 29 Сентября (11 Октября) 1816 года, доставлять за каждое полугодіе Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства вѣдомость о тяжбахъ, касающихся казенной собственности, составленную по приложенной формѣ и заключающую въ себѣ свѣдѣнія о положеніи каждаго дѣла.

Варшава, 26 Ноября 1825 года.

Главный Директоръ, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Броцкій*.

№ 79,430.

Примѣчаніе. Предписаніемъ отъ 21 Апрѣля (3 Мая) 1838 года, за № 28,406/9,064, Правительственная Комисіа Финансовъ и Казначейства разрѣшила Губернскимъ Правленіямъ командировать Юридическихъ Совѣтниковъ для собранія свѣдѣній и доказательствъ по важнѣйшимъ дѣламъ, именно, когда спорное пространство земли превышаетъ двѣ уволоки на новопольскую мѣру (30 десятинъ 1,759 сажень).

wych, właściwym Komissyom Wojewódzkim wydane zostały; zatem żądanie takowych od Komissyi Rządowej Przychodów i Skarbu żadnego skutku uczynić nie może.

3) Aby Prokuratora Jeneralna Komissyi Rządowej Przychodów i Skarbu o stanie każdego processu, tylko po zapadłym wyroku stanowczym, doniosła, i do rapportu swego, nietylko kopią wyroku zapadłego, lecz oraz stosowną opinię względem dalszego postępowania w tym interesie przyłączyła.

4) Aby Prokuratora Jeneralna od wszelkich wyroków, nie zupełnie podług wniosków Skarbu publicznego zapadłych, bez oczekiwania decyzji Komissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, na zapytania w tej mierze, podług artykułu 15-go dekretu Królewskiego, z dnia 29 Września (11 Października) 1816 r., przez Prokuratorę Jeneralną do Komissyi Rządowej Przychodów i Skarbu uczynić się mające, po wręczeniu natychmiast odwołania się, lub remedia podług praw miejsce mające, założyła, iżby czas do użycia tych remedyów nie upłynął.

5) Aby Prokuratora Jeneralna, Komissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, w skutku artykułu 19-go dekretu z dnia 29 Września (11 Października) 1816 roku, co pół roku przesyłała wykaz processów, własności rządowej dotyczących się, podług połączonego szematu ułożony i stan każdej sprawy obejmujący.

w Warszawie, dnia 26 Listopada 1825 r.

Dyrektor Jeneralny, Radca Stanu (podpisano) *Brocki*.

Nr. 79,430.

Uwaga. Reskryptem z dnia 21 Kwietnia (3 Maja) 1838 r. Nr. 28,406/9,064 Komissya Rządowa Przychodów i Skarbu rozporządziła, iż Rządy Gubernialne mogą delegować Radców Prawnych do zebrania dowodów i objaśnień w sprawach ważniejszych, mianowicie gdzie przestrzeń sporna przenosi dwie włóki miary nowopolskiej (dziesiątyn 30 sążni 1,759).

N° 64.

О томъ, что по каждому иску о правѣ владѣнія или о правѣ собственности долженъ быть составленъ планъ спорнаго мѣста.

(11 Февраля 1829 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Главная Прокураторія вошла съ представленіемъ о необходимости составленія по тяжбамъ о правѣ владѣнія плановъ спорнаго мѣста, такъ какъ, по недостатку оныхъ, вторично возникаютъ споры объ одномъ и томъ же участкѣ, кончающіеся нерѣдко совершенно противоположно первоначальному спору, доказательствомъ чему служатъ состоявшіеся въ послѣднее время по одному дѣлу рѣшенія, въ силу которыхъ, спорный участокъ, прежде присужденный Казнѣ, по недостатку доказательствъ тождества мѣстности, возвращенъ былъ обратно во владѣніе частнаго лица. Хотя необходимость составленія плановъ указана не только правилами судопроизводства, но и многочисленными предписаніями Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, однако въ подтвержденіе оныхъ Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства постановила предписать вообще N Воеводской Коммисіи, чтобы, подъ личною отвѣтственностью, употребила всевозможное стараніе, чтобы по каждому иску о правѣ владѣнія или о правѣ собственности составляемы были планы спорныхъ участковъ.

Конечно этимъ увеличатся издержки по тяжбамъ о правѣ владѣнія, но онѣ не обременятъ Казны, а падутъ на лицъ, которыя будутъ отсуждены отъ владѣнія, и тѣмъ самимъ обязаны будутъ вознаградить произшедшіе отъ сего убытки и судебныя издержки.

Варшава, 11 Февраля 1829 года.

Главный Директоръ, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Броцкій.*

№ 4,400.

N° 64.

W każdym processie possessoryjnym lub petytoryjnym sporządzana być ma mappa miejsca spornego.

(d. 11 Lutego 1829 r.)

Do wszystkich Kommissyów Wojewódzkich.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Powodowana przedstawieniem Prokuratury Jeneralnej co do potrzeby sporządzenia w sprawach possessoryjnych mapy miejsca spornego, z braku której powtórnie processa o ten sam kontrowers rozpoczynane bywają i często z przeciwnym kończą się skutkiem, a świeżo zapadłe w jednej sprawie wyroki possessyę miejsca spornego, dawniej Skarbowi prawomocnie przysądzanego, dla braku dowodu tożsamości miejsca, napowrót stronie prywatnej przyznały; lubo potrzebę mapy nietylko przepisy procedury sądowej, ale i liczne szczegółowe reskrypta Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu wskazują; w ponowieniu ich jednak, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu postanowiła niniejszym w ogólności zalecić Kommissyi Województwa N, ażeby pod własną odpowiedzialnością wszelkiego dokładała starania, iżby w każdym processie possessoryjnym, tak jak petytoryjnym, mappa kontrowersu sporządzana była.

Pomnożą się wprowadzie przez to koszta spraw possessoryjnych, takowe jednak nie staną się ciężarem Skarbu publicznego, ale tych, którzy utracą possessyę i którzy szkody dla Skarbu ztąd wynikłe, a zatém i koszta processu nagrodzić będą obowiązani.

w Warszawie, d. 11 Lutego 1829 r.

Dyrektor Jeneralny, Radca Stanu (podpisano) *Brocki.*

Nr. 4,400.

N° 65.

Предписаніе о томъ, чтобы по искамъ противъ Казны, какъ собственника пожалованныхъ имѣній, предъявленнымъ по истеченіи срока, назначеннаго для передачи имѣнія, Главная Прокураторія устанавливала своихъ защитниковъ и собирала приговорительныя свѣдѣнія для защиты, приостанавливая представленіе такихъ тяжбныхъ дѣлъ на рѣшеніе до окончательной передачи имѣнія.

(15 (27) Января 1838 года.)

Въ Главную Прокураторію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Изъ постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 11 (23) Февраля 1836 года, а именно изъ 6-й статьи онаго, извѣстно Главной Прокураторіи, что, при пожалованіи казенныхъ имѣній, въ настоящее время, Казна оставляетъ за собою веденіе исковъ, предъявленныхъ по пожалованному имѣнію, по день передачи онаго маіоратному владѣльцу. Въ особенныхъ указахъ о пожалованіи, а именно въ 19-й статьѣ каждаго изъ нихъ, обозначается число, съ котораго считается срокъ передачи имѣнія; поэтому сравненіе числа врученія вызова Казенному Управленію съ означеннымъ въ указѣ срокомъ передачи достаточно указываетъ, кто именно, Казна ли, или владѣлецъ, долженъ принять на себя веденіе тяжбнаго дѣла, относящагося къ пожалованному имѣнію. Равнымъ образомъ въ отношеніи исковъ, вчинаемыхъ Казною, сопоставленіе числа врученія вызова частному отвѣтчику отъ имени Казны со срокомъ передачи имѣнія рѣшаетъ вопросъ, кому принадлежитъ хожденіе по тяжбному дѣлу. Однакоже здѣсь необходимо присовокупить, что, въ случаѣ, когда начатый до наступленія срока передачи имѣнія искъ о правѣ владѣнія проигранъ Казною, дальнѣйшее возбужденіе иска о правѣ собственности предоставляется Казнѣ, хотя бы вызовъ къ суду по сему предмету не былъ изданъ по день передачи имѣнія. При всемъ томъ однако Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства находитъ нужнымъ увѣдомить Главную Прокураторію, что въ сроки, назначенные указами для передачи имѣнія, обыкновенно совершаетъ

N° 65.

Polecenie, aby w processach przeciwko Skarbowi, jako właścicielowi dóbr na donacyą przeznaczonych, wytoczonych po dacie na oddanie dóbr przeznaczonéj, Prokuratorya ustanawiała obrońców swoich i przygotowania do obrony zbierała, wstrzymując wprowadzenie takich spraw pod wyrok do stanowczéj tradycyi.

(d. 15 (27) Stycznia 1838 roku)

Do Prokuratoryi Jeneralnéj.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Z postanowienia Rady Administracyjnój daty 11 (23) Lutego 1836 roku, a mianowicie artykułu 6 go, wiadomo Prokuratoryi Jeneralnéj, że przy darowiznach dóbr rządowych, obecnie czynionych, pozostawiane są na rzecz Skarbu processa jakie w dobrach darowanych, przed respective dniem oddania ich obdarowanemu, wytoczone były. Dekrety donacyjne szczególne, a mianowicie artykuł 19-go każdego dekretu, oznacza dzień od którego oddanie dóbr zaczyna się; porównanie przeto daty wręczenia Skarbowi publicznemu zapowu z datą oddania w dekrecie zamieszczoną, daje objaśnienie czy process, względem dóbr darowanych wytoczony, dotyczy Skarbu publicznego lub obdarowanego. Podobnie co do processów z powództwa Skarbu prowadzonych, data wręczenia stronie prywatnej pozwu w imieniu Skarbu publicznego, przy względzie na oznaczoną datę oddania, rozwiązuje kwestyę, do kogo popieranie processu należy. Tutaj wszakże nadmienić wypada: iż w przypadkach, gdzie prowadzony, przed dniem oddania dóbr, process possessoryjny przez Skarb przegrany został, w takim razie windykacya onego in petitorio, chociażby pozew w tym celu przed dniem oddania dóbr wydany jeszcze nie został, Skarbu publicznego jest własnością. Przytém wszystkiem jednak Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu widzi potrzebę zawiadomić Prokuratoryę Jeneralną, że w dniach dekretami do oddawania dóbr oznaczonych, zwy-

O dobrach rządowych.

ся только временная сдача, такъ какъ для отвода лѣса встрѣчается необходимость въ подробномъ изслѣдованіи хозяйственныхъ нуждъ пожалованнаго имѣнія и въ точной оцѣнкѣ изобилія близъ лежащихъ лѣсовъ; послѣ чего владѣльцу отводится не все пространство лѣса, принадлежавшаго къ имѣнію, но соразмѣрные участки онаго. Это дѣйствіе, а равно другія обстоятельства, которыя могутъ встрѣтиться при изслѣдованіи хозяйственныхъ удобствъ въ округленіи имѣнія, бываютъ нерѣдко причиною замѣна нѣкоторыхъ недвижимостей другими и увеличенія или уменьшенія общаго пространства имѣнія; вслѣдствіе чего, при окончательной только сдачѣ онаго можно удостовѣриться, какія недвижимости остаются за Казною, а какія за владѣльцемъ пожалованнаго имѣнія, и тѣмъ самымъ, кто изъ нихъ долженъ нести издержки по производству относящихся къ нимъ тяжбныхъ дѣлъ. Поэтому, во избѣжаніе убытковъ, могущихъ возникнуть для Казны или для владѣльца пожалованнаго имѣнія вслѣдствіе несвойственнаго направленія дѣла, Коммисія Финансовъ предлагаетъ Главной Прокуратурѣ, по искамъ, предъявленнымъ къ Казнѣ по истеченіи срока, назначеннаго для передачи имѣнія, устанавливать своихъ адвокатовъ и собирать необходимыя для защиты объясненія, но не представлять такихъ дѣлъ на рѣшеніе, впредь до окончательной сдачи имѣнія, приостанавливая слушаніе оныхъ посредствомъ отсрочекъ и другихъ законныхъ мѣръ; если же эти средства, въ данномъ случаѣ, окажутся безуспѣшными, то дѣло можетъ быть внесено въ Судъ на рѣшеніе не иначе, какъ послѣ вызова маіоратнаго владѣльца, какъ собственника пожалованнаго имѣнія. Тяжбы, могущія возникнуть по иску Казны по истеченіи срока передачи имѣнія (за исключеніемъ тѣхъ случаевъ, когда искъ о правѣ владѣнія проигранъ и возбужденіе иска о правѣ собственности принадлежитъ Казнѣ), должны быть также приостановлены; еслибы же огражденіе нарушенныхъ правъ не терпѣло ни малѣйшаго отлагательства, то искъ долженъ быть предъявленъ по соглашенію съ владѣльцемъ пожалованнаго имѣнія.

Ходатайство по искамъ о правѣ владѣнія, возбужденнымъ послѣ временной передачи имѣнія, принадлежитъ уже владѣльцу онаго, а въ случаѣ необходимости замѣна какой нибудь недвижимости, должно быть обращено вниманіе на то, не отторгнута ли какая

кле odbywa się tylko tymczasowe oddanie, albowiem dla przydzielenia lasu, potrzeba zachodzi szczegółowego rozpoznania i potrzeb gruntowych realności дарованныхъ и bliższego ocenienia za- możności lasu najbliżej położonego, poczem las nie ryczałtem jaki do dóbr należał, lecz na miarę przyłączony bywa. Czynność ta jak równie inne okoliczności, które przy rozpoznawaniu dogodności gospodarskich w zaokrągleniu natrafiane być mogą, stają się niekiedy przyczyną do zamiany niektórychъ realności, i do zmniejszenia lub rozprzestrzenienia ogółu dóbr, a ztąd następnie wynika, że dopiero ostateczne oddanie dóbr wykazać może, jakie realności pozostają przy Skarbie, a jakie przy obdarowanym, a tém samém i processa do nich należące czyim są ciężarem. Dla uniknienia przeto strat, jakieby przez niewłaściwy kierunekъ processu bądź dla Skarbu publicznego lub dla obdarowanego wyniknąć mogły, Kommissya Skarbu wzywa Prokuratorę Jeneralną, aby w processachъ przeciwъ Skarbowi, po dacie na oddanie dóbrъ назначonej, ustanawiała obrońcówъ swoichъ i przygotowania do obrony zbierała, wprowadzenie jednakъ takichъ spraw pod wyrokъ, aż do stanowczej tradycyi, dylacyami i innemi środkami prawnymi wstrzymywała, gdyby zaś te środki w jakimъ wypadku okazały się niedostateczne, w takimъ razie wprowadzenie sprawy pod wyrokъ sądowy, tylko za przypozwaniemъ obdarowanego, jako właściciela i posiadacza nastąpić może. Processa z powództwa Skarbu po dacie tradycyi wytoczyć się mające (prócz tychъ gdzie processъ possessoryjny przegrany został, a których windykacya do Skarbu należy) równie wstrzymać należy; gdyby zaś dla ocalenia praw po- śpiechъ byłъ potrzebnymъ, wytoczenie processu za zniesieniem się z obdarowanymъ ma nastąpić.

Popieranie processówъ possessoryjnychъ, po dacie tymczasowe- go oddania wytoczyć się mogącychъ, już do obdarowanychъ należyć będzie, a w przypadku potrzeby zamiany jakiej realności, zwraca-

нибудь часть оной изъ владѣнія маіоратнаго владѣльца. О всѣхъ имѣніяхъ, какъ поступившихъ уже, такъ и долженствующихъ впредь поступить въ частную собственность по пожалованію, Главная Прокураторія будетъ получать соотвѣтственныя увѣдомленія.

Бумаги, относящіяся къ тяжбымъ дѣламъ, заведеннымъ послѣ временной передачи имѣнія, по принесенной на Казну жалобѣ, или по иску Казны (за исключеніемъ исковъ о правѣ собственности, возбужденныхъ послѣ проигранія иска о правѣ владѣнія), должны быть передаваемы не прежде, какъ при окончательной сдачѣ имѣнія.

Варшава, 15 (27) Января 1838 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій*.

№ 7.480/1,986.

№ 66.

О томъ, что Губернскія Правленія обязаны распорядиться о приведеніи въ исполненіе судебныхъ рѣшеній, наблюдать за ихъ исполненіемъ и принимать во владѣніе Казны при-
сужденный предметъ.

(5 (17) Января 1839 года.)

Сандомирскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Отъ 12 (24) Іюля 1838 года, за № 38,022, Губернское Правленіе представило Правительственной Коммисіи свои предположенія о порядкѣ приведенія въ исполненіе судебныхъ рѣшеній, по отношенію къ сопряженнымъ съ этимъ издержкамъ. Предположенія эти изложены въ такой формѣ, какъ будто бы до сихъ поръ не было по сему предмету постоянныхъ правилъ и требовалось изданіе новыхъ узаконеній, тогда какъ предписаніями отъ 12 Октября 1827 года, за № 61,723, и отъ 31 Іюля 1828 года, за № 31,521, послѣдовавшими во всѣ бывшія Воеводскія Коммисіи, а въ особенности предписаніемъ 5 Августа 1829 г., за № 33,136,

сана будетъ увага czy co z possessyi przez obdarowanego utracone nie zostało. Tak o realnościach w posiadanie obdarowanym już oddanych, jako też w przyszłości oddać się mających, Prokuratora Jeneralna zawiadamiana będzie.

Oddanie akt processów po dacie tradycyi (tymczasowej) wytoczonych, bądź z zapozwania bądź z powództwa Skarbu (wyjąwszy petitoryjne, pochodzące z przegranego procesu possessoryjnego), nastąpić powinno dopiero przy ostatecznym dobru oddaniu.

Warszawa, d. 15 (27) Stycznia 1838 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski*.

Nr. 7,480/1,986.

№ 66.

Rządy Gubernialne obowiązane są rozporządzać wykonanie wyroków sądowych, czuwać nad ich postępem i obejmować w posiadanie Skarbu przedmiot zasądzony.

(d. 5 (17) Stycznia 1839 r.)

Do Rządu Gubernialnego Sandomierskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Pod datą 12 (24) Lipca 1838 roku Nr. 38,022 przedstawił Rząd Gubernialny Kommissyi Rządowej wnioski względem sposobu exekwowania wyroków sądowych, a mianowicie co do kosztów na exekucjęłożyć się mających. Wnioski te przedstawione są taką formą, jak gdyby przedmiot niemi objęty nie miał dotąd stałych prawideł i dopiero nowego urządzenia potrzebował, kiedy jednak reskryptami z dnia 12 Października 1827 r. Nr. 61,723, z dnia 31 Lipca 1828 r. Nr. 31,521 do wszystkich byłych Kommissyj Wojewódzkich wydanemi, a w szczególności reskryptem z dnia 5 Sierpnia 1829 r. Nr. 33,136 do byłej Kommissyi Wo-

даннымъ бывшей Сандомирской Воеводской Коммисіи, указавъ порядокъ дѣйствія въ этомъ отношеніи, и тогда еще были приняты во вниманіе нынѣ изложенныя Губернскимъ Правленіемъ обстоятельства. Поэтому надлежитъ оныя имѣть въ виду и соблюдать, сверхъ того, слѣдующія правила:

1) Губернское Правленіе, какъ и по настоящее время, должно впредь производить изъ своихъ экстраординарныхъ суммъ заимообразныя выдачи Судебнымъ Приставамъ и командированному отъ себя чиновнику, для исполненія судебныхъ рѣшеній, и затѣмъ покрывать оныя изъ взысканныхъ ими судебныхъ издержекъ;

2) еслибы въ особенномъ какомъ нибудь случаѣ оказался недостатокъ суммъ на уплату причитающагося Судебному Приставу и командированному чиновнику вознагражденія, то Губернское Правленіе должно отнестись въ Главную Прокуратوریю, которая изъ суммъ, назначенныхъ на судебныя издержки, уплатитъ слѣдующее вознагражденіе и возвратитъ Губернскому Правленію авансъ, если таковой былъ имъ произведенъ. Отъ усмотрѣнія Главной Прокураторіи зависитъ выдать авансъ, послѣ удостовѣренія, что присужденныхъ издержекъ недостаточно на покрытие расходовъ;

3) хотя обыкновенно Главная Прокураторія препровождаетъ рѣшенія къ исполненію по вступленіи ихъ въ законную силу, и при исполненіи оныхъ рѣдко могутъ возникать споры, однако, въ случаѣ возникновенія оныхъ, Губернское Правленіе должно отнестись къ Защитнику Главной Прокураторіи, исправляющему должность на мѣстѣ, увѣдомляя одновременно объ этомъ Главную Прокураторію, съ изъясненіемъ причинъ заявленнаго отвѣтчикомъ спора;

4) заочныя рѣшенія, состоявшіяся противъ частнаго отвѣтника, безъ установленнаго съ его стороны Защитника, должны быть препровождаемы Главною Прокураторіею въ Губернское Правленіе не позже двухъ мѣсяцевъ, со времени постановленія оныхъ; еслибы же таковыя были присланы позже, и рѣшеніе, по неисполненію онаго, потеряло законную силу (156 статья Устава Гражданскаго Судопроизводства), то Губернское Правленіе не будетъ отвѣчать за могущіе произойти отъ сего убытки, на Главную же Прокураторію, безъ отвѣтственности въ этомъ отно-

женіи Sandomierskiego adressowanym, przepisany jest sposób postępowania i okoliczności, obecnie raportem Rządu Gubernialnego przedstawione, wówczas miane były na względzie, przy nich przeto pozostać należy, z następującym jeszcze dodatkiem:

1) Rząd Gubernialny ma udzielać jak dotąd z funduszu swoich extraordinaryów, forszusy dla komorników do exekucyi wyroków sądowych, jako też swemu delegowanemu, a kosztami wyeksekwanemi pokrywać będzie forszus udzielony.

2) Gdyby w szczególnym jakim wypadku okazał się brak funduszu, na zaspokojenie należitości, Komornikowi i delegowanemu przypadającej, Rząd Gubernialny odnieść się winien do Prokuratury Jeneralnej, która z funduszu, na kosztą processowe przeznaczonego, należitość zaspokoi i powróci Rządowi Gubernialnemu forszus, jeżeli był udzielony. Od uznania Prokuratury Jeneralnej zależy będzie udzielić forszus, skoro się przekona, że kosztą zasądzone nie starczą na pokrycie wydatków.

3) Jakkolwiek zwyczajnie Prokuratura Jeneralna przesyła do exekucyi wyroki po dojściu ich do prawomocności i w exekucyi rzadko kiedy spory zachodzić mogą, gdyby się to jednak zdarzyło, Rząd Gubernialny do obrońcy z Prokuratury Jeneralnej, na miejscu urzędującego, odnosić się winien, zawiadamiając o tém jednocześnie Prokuraturę Jeneralną, z opisaniem powodów przez opponentą przytaczanych.

4) Wyroki zaocznie, bez ustanowienia ze strony prywatnej obrońcy, przeciw niej uzyskane, powinny być Rządowi Gubernialnemu przez Prokuraturę Jeneralną nadsyłane, najdalej w przeciągu dwóch miesięcy od daty ich zapadnięcia, gdyby później nadsyłane były i wyrok dla nieprzedsiewziętej exekucyi utracił moc swoją (art. 156-y Kodexu Postępowania Sądowego), Rząd Gubernialny nie będzie odpowiedzialny za szkody ztąd wyniknąć mogące i kosztą uzyskiwania powtórnego wyroku, bez od-

шеніи, обращено будетъ взысканіе всѣхъ издержекъ, понесенныхъ на исходатайствованіе вторичнаго рѣшенія;

5) Губернское Правленіе обязано избрать одного губернскаго и нѣсколькихъ уѣздныхъ Судебныхъ Приставовъ, которымъ будетъ постоянно давать порученія по исполненію рѣшеній, въ предѣлахъ предоставленной имъ власти. При этомъ Правительственная Коммисія обращаетъ вниманіе Губернскаго Правленія на то, не найдетъ ли оно возможнымъ приготовить котораго нибудь изъ казенныхъ Секвестраторовъ, по мѣрѣ его способностей, къ исправленію должности Судебнаго Пристава, или не пожелалъ ли бы кто либо изъ Судебныхъ Приставовъ принять на себя обязанності казеннаго Секвестратора; потому что совмѣщеніе такимъ образомъ въ одномъ лицѣ качествъ судебного и административнаго чиновника имѣло бы послѣдствіемъ болѣе точное исполненіе судебныхъ рѣшеній, и къ тому еще, способное лицо, имѣя отъ Казны обезпеченное постоянное занятіе и соотвѣтственные доходы, старалось бы съ большею точностію и рвеніемъ исполнять возложенныя на него обязанности.

Варшава, 5 (17) Января 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій*.

№ 65,474.

№ 67.

О составленіи, при продажѣ имѣній, протокола о положеніи границъ и о внесеніи этого протокола въ ипотечныя книги.

(25 Января (6 Февраля) 1840 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ видахъ установленія границъ между имѣніями, проданными Казною, и тѣми, кои остались въ ея владѣніи, для предупрежденія могущихъ возникнуть по этому предмету споровъ, Коммисія Финансовъ постановила: при передачѣ проданныхъ имѣ-

повѣдзальности в томъ względzie, do Prokuratury Jeneralnej za-regulowane zostaną.

5) Rząd Gubernialny uczynić powinien wybór jednego z Komorników gubernialnych, tudzież niektórych powiatowych, którym ciągle exekucye wyroków powierzać będzie, podług zakresu ich attrybucyi, przytém Kommissya Rządowa zwraca uwagę Rządu Gubernialnego, czyby który z Sekwestratorów skarbowych nie mógł, w miarę zdolności swoich, wykwalifikować się na Komornika sądowego, lub czyby który z Komorników sądowych nie przyjął obowiązków Sekwestratora skarbowego, w taki albo-wiem sposób przy połączeniu kwalifikacyj sądowych i administracyjnych, nietylko exekucya dokładniej mogłaby być wykonywana, ale nadto osoba uzdatniona, mając sobie od Skarbu zapewnione ciągle zajęcie i odpowiednie dochody, z większą ścisłością i gorliwością obowiązki swoje mogłaby wykonywać.

w Warszawie, dnia 5 (17) Stycznia 1839 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu.

(podpisano) *Łęski*.

Nr. 65,474.

№ 67.

Rozporządzenie, iż przy sprzedaży dóbr protokół odgraniczenia ma być spisany i do hypoteki wniesiony.

(d. 25 Stycznia (6 Lutego) 1840 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Chcąc na zawsze ustalić granice pomiędzy dobrami przez Rząd sprzedanemi, a dobrami przy Skarbie Królestwa pozostałemi, i tym sposobem zapobiedz w przyszłości wyniknąć mogącym z rozgraniczenia sporom; Kommissya Rządowa postanowiła, aby

ний, составлять установленным порядкомъ протоколъ, съ объясненіемъ границы прилежащихъ къ тѣмъ имѣніямъ казенныхъ земель; протоколъ сей, вмѣстѣ съ планомъ, вносить въ ипотечныя книги.

По передачѣ проданныхъ имѣній и составленіи протокола описанія границъ, Губернское Правленіе обязано наблюдать слѣдующее: послѣ составленія протокола, описанія границъ и обозначенія послѣднихъ въ натурѣ земляными насыпями, командировать Юрисконсульта, который обязанъ, вмѣстѣ съ покупщикомъ казеннаго имѣнія, объяснить въ составленномъ предъ Нотариусомъ актѣ, что обѣ стороны соглашаются на произведенное установленіе границъ и означеніе ихъ на мѣстѣ земляными насыпями, и что описанная и обозначенная на планѣ граница признается навсегда ненарушимою, съ тѣмъ, чтобы означенный актъ внесенъ былъ въ ипотечныя книги. За симъ актъ и протоколъ о границахъ вносятся Губернскимъ Правленіемъ, вмѣстѣ съ планомъ казенныхъ и проданныхъ имѣній, въ ипотечныя книги, чрезъ Юрисконсульта же. Издержки на сей предметъ должны быть покрываемы въ одной половинѣ Казною, а въ другой владѣльцемъ.

Варшава, 25 Января (6 Февраля) 1840 года.

№ 59,246/18,954.

N° 68.

О томъ, что для приведенія въ исполненіе судебныхъ рѣшеній слѣдуетъ избирать такого Судебнаго Пристава, который не требовалъ бы денежнаго аванса.

(11 (23) Мая 1840 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Люблинское Губернское Правленіе представило на разрѣшеніе Правительственной Коммисіи вопросъ, можетъ ли выдаваемый, согласно предписанію отъ 15 (27) Января прошлаго года, за № 65,474, Судебнымъ Приставамъ авансъ изъ экстраординар-

при традици дѣл одпрданныхъ, протоколъ розграниченія од realności rządowych był sporządzony urzędownie, a następnie wraz z mapą wniesiony do hipoteki. Rząd Gubernialny zatem przy tradycyi dѣл sprzedanych, we względzie spisania protokołu opisu granic, do tego się zastosuje, a mianowicie skoro protokół o graniczenia jest spisany, i kopce są usypane, Rząd Gubernialny wydeleguje swego Radcę prawnego, który łącznie z nabywcą dѣл rządowych, w akcie przed Rejentem spisać się mającym oświadczą, iż uskutecznione na gruncie utrwalenie granic przez usypanie kopców przyjmują, opisaną tamże i na mapie oznaczoną granicę za wieczną pomiędzy swemi dobrami stanowią, i na wniesienie aktu tego do hipoteki zezwalają; poczem Rząd Gubernialny akt ten i protokół odgraniczenia, wraz z mapą do hipoteki dѣл rządowych, tudzież dѣл одпрданныхъ, przez swego Radcę prawnego wniesie, koszta tej czynności w połowie Skarb, a w połowie nowonabywca ponieść ma.

Warszawa, d. 25 Stycznia (6 Lutego) 1840 r.

Nr. 59,246/18,954.

N° 68.

Do exekwowania wyroków sądowych wybierać Komornika, któryby nie żądał forszusu.

(d. 11 (23) Maja 1840 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMISYJA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Rząd Gubernialny Lubelski zapytał Komisyję Rządową, czy forszus Komornikom na exekucję wyroków sądowych z extra-ordynaryów Rządu Gubernialnego, w myśl reskryptu z dnia

ныхъ суммъ Губернскаго Правленія на приведеніе въ исполненіе судебныхъ рѣшеній быть показываемъ по кассовымъ, счетамъ какъ авансовая выдача, и могутъ ли затѣмъ взысканныя судебныя издержки быть обращаемы на пополненіе этого аванса.

Имѣя въ виду, что означенное предположеніе несовмѣстно съ казначейскими правилами, Правительственная Коммисія постановила увѣдомить всѣ Губернскія Правленія: что авансовые выдачи, производимыя Губернскимъ Правленіемъ изъ экстраординарныхъ суммъ на исполненіе судебныхъ рѣшеній, должны быть записываемы какъ дѣйствительный расходъ, взысканная же Судебнымъ Приставомъ сумма должна быть вносима на приходъ подъ статью „случайныхъ доходовъ“. Поэтому, въ такомъ положеніи дѣлъ, Губернскому Правленію, для сбереженія своихъ экстраординарныхъ суммъ, не остается ничто иное, какъ избирать Судебнаго Пристава на такомъ условіи, чтобы онъ не требовалъ отъ Казны денежнаго аванса, а въ замѣнъ того предоставить ему исключительное право на исполненіе рѣшеній, состоявшихся по дѣламъ Казны; или же производить незначительные авансы изъ экстраординарныхъ суммъ, а по важнѣйшимъ дѣламъ относиться о выдачѣ денежнаго аванса въ Главную Прокураторію.

Варшава, 11 (23) Мая 1840 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій*.

№ 21,040.

№ 69.

О томъ, что по искамъ, предъявленнымъ къ Казнѣ гминами и институтами, Губернское Правленіе обязано присылать въ Коммисію Финансовъ по одному экземпляру состязательныхъ бумагъ.

(11 (23) Мая 1840 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства,
желая имѣть, на всякій случай, ближайшія свѣдѣнія объ искахъ,

15 (27) Stycznia roku zeszłego Nr. 65,474, udzielać się mający, może być przy kassie jako forszus wykazywany, a następnie, czy wyekwowane koszta mogą być na zniesienie forszusu obracane.

Ponieważ temu wnioskowi przepisy kassowe stanęły na przeszkodzie, przeto Kommissya Rządowa postanowiła zawiadomić wszystkie Rządy Gubernialne, iż forszus jaki Rząd Gubernialny na exekucję wyroków sądowych ze swoich extraordynaryów udzieli, powinien być jako rzeczywisty wydatek zapisany, a kwota przez Komornika wyekwowana, pod tytułem „dochodów przypadkowych“ perceptowana. W takim stanie rzeczy, nie pozostaje Rządowi Gubernialnemu, dla oszczędzania extra-ordynaryów swoich, jak wybrać Komornika z tym warunkiem, aby forszusów od Skarbu nie żądał, a natomiast zapewnić mu wyłączne powierzenie wyroków w sprawach rządowych zapadłych; lub też mniejsze forszusy z extra-ordynaryów zaspokajać, w przedmiotach zaś większych, odnosić się o forszus do Prokuratury Jeneralnej.

w Warszawie, d. 11 (23) Maja 1840 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski*.

Nr. 21,040.

№ 69.

W sporach gmin i instytucyj przeciw Skarbowi wytoczonych, Rząd Gubernialny ma przysyłać Kommissyi Skarbu jeden exemplarz pism obrończych.

(d. 11 (23) Maja 1840 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Chcąc mieć w każdym razie bliższą wiadomość o sporach

предъявляемыхъ къ Казнѣ гминами и общественными института-ми, предписываетъ Губернскому Правленію, одновременно съ представленіемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Ду-ховныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія актовъ, относящихся къ искамъ подвѣдомственныхъ ей гминъ и институтовъ, и донося объ этомъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, какъ того требуетъ 14-я статья постановленія Намѣстника Царства отъ 18 Іюля 1818 года, представлять при рапортѣ сво-емъ въ Правительственную Коммисію Финансовъ одинъ экзем-пляръ составительныхъ бумагъ, даже безъ документовъ.

Варшава, 11 (23) Мая 1840 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій*.

№ 37,252/11,052.

№ 70.

Распоряженіе о обязанности арендаторовъ охранять гра-ницы арендуемыхъ ими имѣній.

(6 (18) Августа 1842 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Каждый, какъ временный, такъ и безсрочный арендаторъ, или пользующійся, на какомъ бы то ни было правѣ, казенною соб-ственностію, обязанъ, по смыслу общаго закона и на основаніи контрактовъ, защищать права собственности Казны и отстранять всякія незаконныя притязанія, какъ въ отношеніи границъ, такъ и другихъ правъ, принадлежащихъ Казнѣ.

На Лѣсничихъ, администраторахъ и вообще на управ-ляющихъ казенными имуществами лежатъ точно такія же обязанности, какъ это видно не только изъ постановленій общаго гражданскаго закона, но и изъ постановленія Намѣстника въ Цар-ствѣ отъ 18 Сентября 1817 года (Дневникъ Законовъ томъ IV, стр. 8 и слѣд.), и, наконецъ, изъ особыхъ привилегій и кон-трактовъ.

przez gminy i instytucje publiczne przeciw Skarbowi wytoczo-nych, poleca Rządowi Gubernialnemu, aby przedstawiając Kom-missyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświece-nia Publicznego, akta sprawy z powództwa instytutu lub gminy, pod jej sterem będących, i czyniąc o tém doniesienie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, jak tego artykuł 14-ty postano-wienia Namiestnika Królewskiego z dnia 18 Lipca 1818 r. wy-maga, nadsyłał Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, przy takiém zawiadomieniu, jeden exemplarz pism obrończych, cho-ciażby bez dokumentów.

Warszawa, d. 11 (23) Maja 1840 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski*.

Nr. 37,252/11,052.

№ 70.

Rozporządzenie o obowiązku ciążącym dzierżawców pilno-wania granic dóbr przez nich dzierżawionych.

(d. 6 (18) Sierpnia 1842 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Każdy dzierżawca czasowy i wieczysty lub pod jakim bądź tytułem z własności rządowej użytkujący, obowiązany jest tak z przepisów ogólnego prawa, jako też na zasadzie szczególnych kontraktów, pilnować praw rządowych na gruncie i nie dopu-szczać żadnego obcego wdzierania się, bądź co do granic lub ja-kichkolwiek praw i użytków.

Nadleśniczowie i administratorowie, w ogóle zarządzający majątkiem rządowym, takiż sam mają obowiązek, jak o tém prze-konywają nie tylko przepisy prawa ogólnego cywilnego, ale i szczególne postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 18 Września 1817 roku (Dziennik Praw, tom IV str. 8 i następne), tudzież szczególne przywileje i kontrakty.

Въ инструкціи, изданной Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства 12 Мая 1827 года, за № 30,547/6,377, для руководства при отдачѣ казенныхъ имѣній въ аренду, въ § 8 постановлено: чтобы границы имѣній были описываемы со всевозможною точностію, и чтобы всѣ находящіеся на оныхъ граничные знаки, какъ-то: насыпи и камни, большія деревья, дороги, рвы, болота, овраги и т. п., а также цѣлая окружность имѣнія были арендатору или администратору указаны и внесены въ опись имѣнія.

Въ инструкціи, изданной 19 (31) Октября 1839 года, за № 76,003/24,403, въ § 3, лит. е и ф, заключаются тѣ же самыя правила и относительно Лѣсничихъ, вступающихъ въ отправленіе своей должности.

Затѣмъ въ инструкціи о производствѣ тяжёбныхъ дѣлъ по нарушенію границъ, изданной, вслѣдствіе распоряженія Правительственной Коммисіи отъ 16 Апрѣля 1826 г., за № 22,686/3,640, бывшею Воеводскою Коммисіею 14 Августа 1827 г., за № 32,255, для арендаторовъ, Лѣсничихъ, Бургомистровъ и т. п. § 11, постановлено: вмѣнить въ обязанность арендаторамъ имѣній, чтобы они приказали солтысамъ и по крайней мѣрѣ двумъ домохозяевамъ каждой деревни наблюдать за цѣлостію владѣній и доносить о каждомъ нарушеніи границъ, а также представлять рапорты по этому предмету каждые три мѣсяца; сверхъ того, чтобы сами арендаторы, по крайней мѣрѣ каждые полгода, производили осмотръ границъ и удостовѣрялись въ справедливости донесеній солтысовъ и домохозяевъ; 15 же Іюня и 15 Декабря доносили Воеводской Коммисіи, нынѣ Губернскому Правленію, объ оказавшемся при произведенномъ ими осмотрѣ границъ.

Обязанности чиновниковъ и служителей Лѣснаго вѣдомства относительно охраненія границъ и обезпеченія лѣсовъ отъ поврежденій указаны въ инструкціи 15 (27) Декабря 1839 года, за № 100,192, (Сыльванъ, томъ 16, стр. 534), именно въ §§ 1, 4, 5 и 6-мъ. Лѣсничій, по смыслу статьи 135 инструкціи, изданной для Корпуса Лѣсничихъ въ 1823 году, обязанъ, кромѣ обыкновенныхъ разъѣздовъ, по крайней мѣрѣ разъ въ мѣсяцъ, производить осмотръ cadaго участка, повѣряя лично всякіе убытки или поврежденія граничныхъ знаковъ.

Instrukcyja przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu pod datą 12 Maja 1827 roku Nr. 30,547/6,377 do oddawania dóbr rządowych w dzierżawę lub zarząd w § 8-m przepisuje, aby granice dóbr ze ścisłością były opisane, aby wszystkie na nich znajdujące się znaki, pod oko podpadające, jako to: kopce i kamienie, wielkie drzewa, drogi, parowy, błotka, wąwozy i t. p. i cały obwód wchodzącemu dzierżawcy lub zarządcy wskazane i opisane były.

Instrukcyja do wprowadzenia Nadleśniczych w urzędowanie, pod datą 19 (31) Października 1839 roku Nr. 76,003/24,403 wydana w § 3-m lit. e i f, też same przepisy obejmuje.

Następnie instrukcyja do prowadzenia processów possessoryjnych, na skutek rozporządzenia Kommissyi Rządowej z dnia 16 Kwietnia 1826 roku Nr. 22,686/3,640 przez b. Kommissyę Wojewódzką dla dzierżawców, Nadleśniczych, Burmistrzów i t. p., pod dniem 14 Sierpnia 1827 roku Nr. 32,255, wydana, w § 11-m zobowiązała naddzierżawców i dzierżawców, aby nie tylko nakazali sołtysom i dwóm przynajmniej gospodarzom każdej wsi, pilnowania spokojnego posiadania i donoszenia sobie o każdym naruszeniu, oraz aby raporty w tym względzie odbierali przynajmniej co kwartał, ale nadto, ażeby sam naddzierżawca lub dzierżawca przynajmniej co pół roku zlustrował granice, sprawdził czy doniesienia sołtysów i gospodarzy są rzetelne, oraz aby na dzień 15 Czerwca i 15 Grudnia każdego roku Kommissyi Wojewódzkiej czyli dziś Rządowi Gubernialnemu doniósł o odbyciu lustracyi granic i skutku onej.

Obowiązki urzędników i officyalistów leśnych, co do strzeżenia granic i zasłonięcia lasów od szkody, opisane są bliżej w instrukcyi z dnia 15 (27) Grudnia 1839 roku Nr. 100,192 (Syłwan tom 16 karta 534), mianowicie w §§ 1, 4, 5 i 6-m. Nadleśniczy, według osnovy art. 135-go instrukcyi dla Korpusu leśnego w roku 1823 wydanej, obowiązany jest przynajmniej raz w miesiąc każdy obręb zlustrować, przez co wszelkie szkody lub naruszenie znaków granicznych, sam sprawdzić ma obowiązek, prócz zjazdów jakie częściej zdarzyć się mogą.

Согласно съ приведенными распоряженіями, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предлагаетъ Губернскому Правленію:

1) Донести Правительственной Коммисіи, получаютъ ли имъ, чрезъ каждые полгода, какъ отъ временныхъ и безсрочныхъ арендаторовъ, или эмфитевтическихъ владѣльцевъ, такъ и отъ всѣхъ другихъ лицъ, на какомъ либо правѣ пользующихся казенною собственностію, рапорты о произведенныхъ ими осмотрахъ границъ и о томъ, находятся ли въ цѣлости насыпи и прочіе граничные знаки, показанные въ сдаточномъ протоколѣ; наконецъ, не пользуются ли смежные владѣльцы какими либо угодьями въ казенныхъ владѣніяхъ.

2) Во всякомъ случаѣ Губернское Правленіе не оставитъ подтвердить, кому слѣдуетъ, о вышеозначенныхъ обязанностяхъ и, сверхъ того, рассмотреть списокъ, какъ временныхъ и безсрочныхъ арендаторовъ или эмфитевтическихъ владѣльцевъ, такъ и всякаго другаго рода лицъ, на какомъ либо правѣ пользующихся казенною собственностію, и удостовѣриться, всѣ ли они исполняютъ свои обязанности и представляютъ надлежащіе рапорты; всѣ ли они снабжены инструкціею о производствѣ тяжбныхъ дѣлъ по нарушенію границъ.

Владѣльцы пожалованныхъ или маіоратныхъ имѣній и взявшіе имѣнія въ аренду, на время существованія Кредитнаго Общества, признаваемые арендаторами этихъ имѣній, также должны исполнять вышеупомянутыя обязанности. Если въ Губернскомъ Правленіи нѣтъ вѣдомости объ имѣніяхъ, составленной изъясненнымъ порядкомъ, то оно обязано немедленно составить ее на основаніи росписаній и другихъ свѣдѣній, находящихся въ дѣлахъ. Въ вѣдомость эту должны быть включены всѣ лица, владѣющія казенными имуществами, какъ на основаніи особыхъ контрактовъ или привилегій, такъ и на временномъ или безсрочномъ арендномъ положеніи, или же завѣдывающія такими имѣніями, по особымъ, даннымъ имъ порученіямъ. Изъ этой вѣдомости не должны быть исключаемы менѣ значительныя угодья, какъ-то: войтовства и солтышества, отданныя во владѣніе по особымъ контрактамъ и привилегіямъ, а также и усадьбы, находящіяся въ вѣчной арендѣ, если таковыя отдѣлены отъ другихъ имѣній и если надзоръ за цѣлостію границъ этихъ статей не ввѣренъ главному содержателю или арендатору болѣе значительнаго имѣнія.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, przypominając te przepisy, poleca Rządowi Gubernialnemu, ażeby:

1) Doniósł Kommissyi Rządowej czy odbiera co pół roku od wszystkich dzierżawców czasowych i wieczystych, od emfiteutów lub pod innem nazwiskiem z własności rządowej użytkujących, raporty o zlustrowaniu przez nich granic, oraz czy wszystkie kopce, oraz inne znaki, w akcie podawczym wymienione, są całe, nienaruszone, jako też czy ktokolwiek z sąsiedniej dziedziny na gruncie rządowym nie ciągnie jakich użytków.

2) W każdym razie Rząd Gubernialny obowiązany jest przypomnieć wszystkim powyższe obowiązki, nadto przejrzeć spis wszystkich dzierżawców czasowych lub wieczystych, emfiteutów lub pod innym tytułem z własności rządowej użytkujących, i przekonać się, czy wszyscy wypełniają wspomniane obowiązki i czy raporty składają; przekonać się także powinien Rząd Gubernialny: czy każdy z nich zaopatrzony jest w instrukcyę powyżej cytowaną, do prowadzenia processów possessoryjnych wydaną.

Obdarowani dobrami pod tytułem majoratu, a mający dobra wydzierżawione na czas trwania Towarzystwa Kredytowego, co do tych ostatnich dóbr, jako dzierżawcy uważani, powyższe obowiązki wykonywać powinni. Jeżeliby Rząd Gubernialny nie miał ułożonego spisu dóbr w powyższy sposób, powinien go bez zwłoki na zasadzie etatów i akt ułożyć, zamieszczając na nim wszystkie osoby, które na zasadzie osobnych kontraktów lub przywilejów dobra rządowe czasowo lub wieczyście posiadają, lub na mocy szczególnych zleceń pod zarząd mają sobie oddane. Ze spisu tego nie powinny być wyłączone mniejsze realności, jako to: wójtownstwa, sołectwa, za osobnemi kontraktami lub przywilejami posiadane, a nawet kolonie wieczyście wydzierżawione, o ile one od dóbr innych są oddzielone i o ile dozór nad całością tych realności i nad ich granicami naddzierżawcy lub dzierżawcy większej posiadłości nie jest poruczony.

3) Срокъ для представленія рапортовъ, означенныхъ въ § 11 инструкции, изданной относительно производства тяжбныхъ дѣлъ по нарушенію границъ, Правительственная Коммисія измѣняетъ слѣдующимъ образомъ:

Арендаторы и эмфитевтические владѣльцы, а также лица, на какомъ либо правѣ пользующіеся казенными экономическими землями, обязаны, по крайней мѣрѣ два раза въ годъ, то есть весною и осенью, осмотрѣть границы отданныхъ въ ихъ владѣніе имѣній и земель, повѣрить подробно граничные знаки и удостовѣриться, какъ на счетъ цѣлости оныхъ, такъ и о томъ, не нарушены ли сосѣдними владѣльцами границы казеннаго имѣнія. Таковой рапортъ, съ подробнымъ объясненіемъ всѣхъ изложенныхъ обстоятельствъ, представлять въ Губернское Правленіе не позже 3 (15) Іюня и 3 (15) Октября каждаго года.

Что касается казенныхъ лѣсовъ, то лица, пользующіеся оными, и лѣсные чиновники обязаны, каждые три мѣсяца и не иначе, какъ въ первыхъ числахъ начинающейся четверти года, представлять въ Губернское Правленіе рапорты о произведенномъ ими осмотрѣ границъ, съ показаніемъ вышеозначенныхъ подробностей.

Въ концѣ каждаго года, лица, пользующіеся лѣсными и экономическими угодьями, и лѣсные чиновники, а также управляющіе казенными имѣніями, обязаны представлять рапорты о ходѣ тяжбныхъ дѣлъ по нарушенію границъ, а также о порученныхъ ихъ наблюденію ипотекахъ.

Независимо отъ этихъ срочныхъ донесеній, арендаторы, эмфитевтические владѣльцы и лица, на какомъ либо правѣ пользующіеся казенными лѣсами и имуществами, а также управляющіе и администраторы казенныхъ имѣній и, наконецъ, лѣсные чиновники, обязаны представлять рапорты о каждомъ нарушеніи правъ казенной собственности, тотчасъ по полученіи ими о томъ свѣдѣнія, такъ какъ, согласно вышеприведенной инструкции, на нихъ лежитъ обязанность охранять казенныя имущества и наблюдать за цѣлостію оныхъ.

Губернское Правленіе не оставитъ увѣдомить о таковомъ измѣненіи инструкции арендаторовъ и управляющихъ казенными лѣсами и имѣніями.

4) Губернское Правленіе обязано также подтвердить правило, изложенное въ пунктѣ 3, § 6, инструкции о тяжбныхъ дѣлахъ

3) Termin do składania raportów § 11-m instrukcyi do processów possessoryjnych wydanej, Kommissya Rządowa w tym sposobie zmienia:

Dzierżawcy i emfiteuci lub pod innym tytułem z dóbr i gruntów rządowych ekonomicznych użytkujący, obowiązani są dwa razy przynajmniej do roku, to jest na wiosnę i w jesieni granice dóbr i gruntów, w posiadanie im oddanych, objechać i znaki graniczne szczegółowo sprawdzić, o ich całości jako też o niewdzieraniu się sąsiadów do użytkowania przekonać się, a raport, wszystkie te szczegóły obejmujący, na dzień 3 (15) Czerwca i 3 (15) Października każdego roku Rządowi Gubernialnemu składać.

Co się dotyczy lasów rządowych, obowiązani są tak użytkujący z nich jako też sprawujący Urzędy leśne co kwartał z objazdu granic zewnętrznych z powyższemi szczegółami rapporta Rządowi Gubernialnemu składać, a mianowicie w pierwszych dniach rozpoczynających każdy kwartał.

W końcu każdego roku tak pobierający użytki ekonomiczne jako i leśne, jak niemniej sprawujący Urzędy leśne i zarządcy dóbr rządowych, obowiązani są składać raporty o postępie processów possessoryjnych, oraz co do hypotek, ich pilnowaniu poruczonych.

Bez względu na te raporty terminowe, obowiązani są dzierżawcy, emfiteuci, lub pod innym tytułem z dóbr i lasów rządowych użytkujący, jak niemniej zarządcy czyli administratorowie dóbr rządowych i sprawujący Urzędy leśne, składać raporty o każdym naruszeniu własności rządowej natychmiast, jak tylko powezną o tém dokładną wiadomość, skoro według cytowanych powyżej instrukcyj, w każdym czasie nad całością majątku rządowego czuwać i onę przestrzegać mają obowiązek.

Rząd Gubernialny tę zmianę w instrukcyi poda do wiadomości użytkującym i zarządcom dóbr i lasów rządowych.

4) Przypomni także Rząd Gubernialny osnovę ustępu 3-go § 6-go instrukcyi do processów possessoryjnych wydanej, według

по нарушенію границъ, въ которомъ воспрещается арендаторамъ, усадебникамъ, платящимъ чиншъ, и крестьянамъ, водвореннымъ на казенныхъ земляхъ, уступать состоящія въ ихъ владѣніи казенныя земли или другія угоды на какой бы то ни было срокъ, какъ безвозмездно, такъ и за вознагражденіе, въ пользу сосѣднихъ частныхъ владѣльцевъ или крестьянъ.

Настоящее распоряженіе относится къ имуществамъ и лѣсамъ, какъ составляющимъ собственность Казны Царства, такъ и къ тѣмъ, доходы съ которыхъ поступаютъ въ духовный и образовательный капиталъ, а слѣдовательно и къ имѣніямъ поіезуитскимъ.

Объ исполненіи настоящаго распоряженія Губернское Правленіе обязано довести Коммисіи не далѣе 20 дней.

Варшава, 6 (18) Августа 1842 года.

№ 61,205/21,187.

№ 71.

Распоряженіе, возлагающее на обязанность Прокураторіи доносить Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, о важнѣйшихъ дѣлахъ, касающихся Казны и поступающихъ на рѣшеніе Апелляціоннаго Суда или Сената.

(20 Апрѣля (2 Мая) 1843 года.)

Г. Предсѣдательствующему въ Главной Прокураторіи Царства Польскаго.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства,

желая имѣть свѣдѣнія о важнѣйшихъ дѣлахъ, касающихся Казны, когда онѣ будутъ поступать на разсмотрѣніе высшихъ судебныхъ мѣстъ, а именно Апелляціоннаго Суда и Сената, предлагаетъ Вамъ, по званію Предсѣдательствующаго въ Прокураторіи, о всякомъ дѣлѣ, которое Прокураторія признаетъ болѣе важнымъ или по цѣнѣ предмета, или по интересующимъ Казну основаніямъ онаго, доносить Главному Директору, Предсѣдатель-

кторѣй ani dzierzawca, ani nawet czynszownik i włościanin, na gruntach rządowych osiadły, nie może żadnego użytkowania z gruntów rządowych odstępować na jakikolwiek bądź czas, oraz bądź darmo lub za jaką nagrodę, na rzecz pogranicznych właścicieli, włościan lub innych posiadaczy dóbr, prywatną obcą własnością będących.

Rozporządzenie niniejsze stosuje się tak do dóbr i lasów do Skarbu Królestwa, jako też do funduszu religijnego i edukacyjnego należących, a zatem i do dóbr po-jezuickich.

O wykonaniu niniejszego reskryptu, zastrzega sobie Kommissya Rządowa rapport w dniach 20 tu.

w Warszawie, dnia 6 (18) Sierpnia 1842 r.

Nr. 61,205/21,187.

№ 71.

Rozporządzenie, wkładające na Prokuratoryę obowiązek donoszenia Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, o ważniejszych sprawach, Skarb obchodzących, przychodzących pod zawyrokowanie Sądu Apellacyjnego lub Senatu.

(d. 20 Kwieciana (2 Maja) 1843 r.)

Do JW. Prezydującego w Prokuratoryi Jeneralnej Królestwa Polskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Chcąc mieć wiadomość o sprawach ważniejszych, Skarb obchodzących, kiedy one pod rozpoznanie, mianowicie w wyższych instancjach, to jest w Sądzie Apellacyjnym i w Senacie przepadną, wzywa JW. Radcę Stanu, Prezydującego w Prokuratoryi, ażeby o każdej sprawie, którą Prokuratorya, bądź ze względu na wielkość przedmiotu, lub ze względu na zasadę Rząd obchodząca, za ważną osadzi, donosił Dyrektorowi Głównemu, Prezydujące-

ствующему въ Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, съ означеніемъ, приблизительно, времени, когда дѣло можетъ поступить на разсмотрѣніе.

Во всякомъ случаѣ, требуемый рапортъ долженъ быть представленъ по крайней мѣрѣ за двѣ недѣли до поступления дѣла на рѣшеніе.

Варшава, 20 Апрѣля (2 Мая) 1843 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лежскій*.

№ 32,986/10,638.

№ 72.

Распоряженіе о возобновленіи граничныхъ знаковъ въ казенныхъ имѣніяхъ.

(26 Мая (7 Юня) 1844 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.

Принявъ во вниманіе, что нарушеніе границъ въ казенныхъ имѣніяхъ происходитъ, по большей части, вслѣдствіе недостаточнаго надзора и уничтоженія граничныхъ знаковъ; что утвержденный въ 1818 году, 14 (26) Апрѣля, законъ о нормальномъ разграниченіи, хотя и не вошедшій въ дѣйствіе, но тѣмъ не менѣе могущій служить руководствомъ, предписываетъ возобновлять, черезъ каждыя 25 лѣтъ, граничные знаки, подъ опасеніемъ отвѣтственности за неисполненіе; что, наконецъ, не только вышеозначенный законъ, но и изданныя въ 1818 году ипотечныя правила, опредѣляющія форму ипотечной книги, требуютъ, чтобы описаніе границъ внесено было въ первое отдѣленіе ипотечной книги подлежащаго имѣнія; сообразивъ, сверхъ того, что хотя, послѣ устройства ипотекъ въ казенныхъ имѣніяхъ, и предъявляются въ ипотекъ акты о новопроизведенномъ разграниченіи, но тѣмъ не менѣе желательно нынѣ же, не ожидая производства нормальнаго межеванія, возобновить утвержденныя границы и предъявить въ ипотекъ прежніе акты о границахъ, относящіеся ко временамъ

му в Комиссии Рządowej Przychodów i Skarbu, z przytoczeniem, jak prędko, w przybliżeniu mniej więcej według doświadczenia, sprawa pod rozsadzenie przypaść może. W każdym razie, przynajmniej na dwa tygodnie przed przypadnięciem sprawy pod rozsadzenie, raport żądany złożony być powinien.

w Warszawie, d. 20 Kwietnia (2 Maja) 1843 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski*.

Nr. 32,986/10,638.

№ 72.

Rozporządzenie, dotyczące odnowienia znaków granicznych w dobrach rządowych.

(d. 26 Maja (7 Czerwca) 1844 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Mając na uwadze, że straty w granicach dóbr rządowych pochodzą po największej części z niedopilnowania possessyi i zacierania śladu znaków granicznych; że prawo o normalnem rozgranieniu w dniu 14 (26) Kwietnia 1818 roku sankcyonowane, jakkolwiek w wykonanie nie wprowadzone, jednak za wzór służyć mogące, nakazuje co lat 25 odnawiać znaki graniczne, pod karą na uchybiających; zważając wreszcie, że tak prawo dopiero powołane, jako też prawo hypoteczne także w r. 1818 uchwalone, i wskazana na jego zasadzie forma wykazu hypotecznego, wymagają, ażeby opis granicy do działu pierwszego wykazu hypotecznego dóbr właściwych był zamieszczony; z tych powodów, jakkolwiek po uregulowaniu hipoteki dóbr rządowych objawione bywają w hipotece akta rozgranienienia nowo dopełnionego, lecz teraz pragnęłaby jeszcze nie czekając, aż normalne rozgranienienie nastąpi, odnowić ustalone granice i objawić w hipotece dawniej-

Прусского и Австрийского господства,—Правительственная Комиссия, вследствие всего вышеизложенного, предписывает Губернскому Правлению:

1) Озаботиться о немедленном возобновлении в казенных имениях границ, которые окончательно установлены были судебными решениями (petitoryjnie), как в времена Прусского и Австрийского господства, так и за время существования Герцогства Варшавского и в эпоху Царства Польского.

3) Если в Губернском Правлении окажутся: решение, имеющее законную силу, на основании которого было совершено размежевание, или договор об установлении границ, утвержденный высшею властью, или же протокол о границах, вместе с межевым планом, то распорядиться о возобновлении границ, не испрашивая на то разрешения Правительственной Комиссии.

С этой целью Губернское Правление обязано пригласить соседнего владельца (о котором, в избежание ошибки, надлежит справиться по ипотечной книге), и предложить ему вопрос: соглашается ли он на возобновление границ, на общий счет, и на внесение описания границ в ипотечную книгу. За тем Губернское Правление, собрав необходимые местные сведения, должно предписать главному Землемру назначить одного из подведомственных ему Землемров, для установления границ, командировав при том и своего чиновника, преимущественно Юридического Советника, а если предмет меньшей важности — Экономического Ассесора. По окончании возобновления границ, должен быть составлен протокол, по крайней мере в трех экземплярах.

О каждом своем распоряжении относительно возобновления границ, Губернское Правление одновременно обязано донести Правительственной Комиссии, с поименованием лиц, командированных для исполнения этой обязанности.

3) В случае потери какого либо из вышепоименованных актов, как например акта, составляющего основание для размежевания, или протокола об установлении границ, или же принадлежащего к оному плану, и невозможности отыскать этот документ, Губернское Правление обязано собрать надлежащие справки, как из тяжбных дел и других письменных источников, так и посредством местных дознаний, для получения

акта розграничения, siegajace epoki Rządów Pruskiego i Austriackiego,—w tym zamiarze Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu co następuje:

1) Rząd Gubernialny obowiązany zająć się spiesznym odnowieniem granic dóbr rządowych, w epoce Rządu Pruskiego i Austriackiego, jako też w epoce późniejszej Księstwa Warszawskiego i Królestwa ostatecznie, to jest petitoryjnie ustalonych.

2) Jeżeli Rząd Gubernialny posiadać będzie wyrok prawomocny, w wykonaniu którego rozgraniczenie nastąpiło, albo ugodę graniczną, przez Władzę Najwyższą potwierdzoną, a nadto, protokół ustalenia na gruncie granicy wraz z planem mierniczym, przy ustaleniu granicy sporządzonym, i onąż wykazującemi, w takim razie Rząd Gubernialny mocen jest, bez poprzedniego odnośnienia się do Kommissyi Rządowej, zarządzić odnowienie granicy. W tym celu zavezwie sąsiedniego właściciela (o którym także dla niedopuszczenia pomyłki i z księgi hypotecznej przekonywać się należy) do deklaracyi, czy się zgadza na odnowienie granicy wspólnym kosztem i drogą dobrowolną i na wniesienie opisu granic do hypoteki; poinformuje się Rząd Gubernialny o stanie rzeczy na gruncie, zavezwie Jeometrę dyrygującego o przeznaczenie jednego z mierniczych do tej czynności, sam od siebie przeznaczy delegowanego, którym najwłaściwiej byłby Radca Prawny, a jeżeli przedmiot jest mniejszej ważności, w takim razie Assessor Ekonomiczny może być użyty i następnie czynność odnowienia granic ma być dopełnioną, przy spisaniu protokołu przynajmniej w trzech exemplarzach.

O każdym zarządzeniu odnowienia granicy, Rząd Gubernialny jednocześnie doniesie Kommissyi Rządowej, z wymienieniem osób do niej delegowanych.

3) Jeżeliby który z aktów powyżej wymienionych, to jest bądź akt zasadę rozgraniczenia stanowiący, bądź protokół ustalenia granicy, albo plan pomiarowy, do niego należący, zaginął, i w żaden sposób wynaleziony być nie mógł, w takim razie obowiązany jest Rząd Gubernialny zebrać należyte wyjaśnienia, tak z akt processowych i wszelkich źródeł pisanych, jako też na gruncie, celem nabycia niewątpliwego przekonania o kierunku grani-

несомнѣнныхъ свѣдѣній о направленіи границы. Буде не окажется межевого плана и вмѣсто онаго нельзя будетъ употребить экономическихъ плановъ, или же не окажется и сихъ послѣднихъ, въ такомъ случаѣ надлежитъ составить новый планъ границы, предположенной къ возобновленію, и за тѣмъ о разрѣшеніи возобновленія границъ Губернское Правленіе обязано войти съ представленіемъ въ Правительственную Коммисію. Равнымъ образомъ представлять на разрѣшеніе Правительственной Коммисіи, посредствомъ Губернскаго Правленія или главнаго Землемѣра, случаи, когда, при существованіи всѣхъ граничныхъ документовъ, встрѣтилось бы сомнѣніе въ примѣненіи плана къ данной мѣстности, и сомнѣніе это не было бы со всевозможною достовѣрностію разъяснено главнымъ Землемѣромъ, въ особенности же когда встрѣчается сомнѣніе, что отъ предполагаемаго возобновленія границъ Казна можетъ потерять нѣкоторое, хотя бы самое малое, пространство изъ своихъ земель.

Даже въ томъ случаѣ, когда въ примѣненіи плана къ данной мѣстности не встрѣтилось никакого сомнѣнія, Губернское Правленіе или главный Землемѣръ обязаны, не приступая къ возобновленію границъ, испрашивать предварительное на то разрѣшеніе Правительственной Коммисіи, если, вслѣдствіе новыхъ границъ, Казна можетъ потерять болѣе значительное пространство, имѣющее притомъ особенное значеніе, или по отношенію къ устройству крестьянъ, или по другому важному обстоятельству. Къ представленію въ Правительственную Коммисію прилагать протоколярное показаніе лицъ, пользовавшихся означеннымъ пространствомъ, а также сосѣднихъ крестьянъ, о времени, съ котораго пространство это поступило въ вѣдѣніе Казны, о причинахъ, по которымъ оно перешло въ Казенное вѣдомство, и о мѣрахъ, которыя надлежитъ, по ихъ мнѣнію, принять къ устраненію недоразумѣній, возникшихъ при возобновленіи границъ.

4) По устройству граничныхъ знаковъ, и особенно насыпей (копцовъ), заготовкѣ нужныхъ для сего матеріаловъ, а также въ отношеніи размѣровъ насыпей, надлежитъ руководствоваться правилами о размежеваніи казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, утвержденными 15 (27) Декабря 1839 года, за № 99,859/32,099, и указанными въ § 703; при чемъ однако вышина угловыхъ насыпей, стоящихъ при пересѣченіи межъ, должна составлять по край-

еу. W braku planu granicznego, gdyby plany ekonomiczne zastąpić go nie mogły, albo ich wcale nie było, w takim razie plan nowy odnowić się mającej granicy, przed jej odnowieniem sporządzić należy, i dopiero rzecz dokładnie wyjaśnioną z wnioskami swemi wprzód o upoważnienie do odnowienia granic Kommissyi Rządowej przedstawić; podobnież ma być rzecz przedstawioną do decyzji Kommissyi Rządowej, bądź przez Rząd Gubernialny lub za pośrednictwem Jeometry dyrygującego, w takim razie, gdyby mimo znajdowania się wszystkich granicznych dokumentów, zachodziła wątpliwość w zastosowaniu mapy do gruntu, a Jeometra dyrygujący z zupełną pewnością rozwiązać jej nie mógł, szczególnież też, gdyby przy jakiegokolwiek wątpliwości przez odnowić się mające granice, miał Skarb stracić jaką przestrzeń, chociażby najmniejszą, z dotychczasowego posiadania.

Chociażby żadna wątpliwość w zastosowaniu mapy do gruntu nie zachodziła, jednakowoż przed przystąpieniem do odnowienia, Rząd Gubernialny lub Jeometra dyrygujący powinien się odnieść o decyzję poprzednio do Kommissyi Rządowej, w takim razie, gdyby przez nowe granice Skarb miał tracić z posiadania w miarę rozciągłości granicy znaczniejszą przestrzeń, któraby przytém, bądź ze względu na urządzenie włościan lub szczególnież potrzebny użytek, była ważnym przedmiotem. Obok przedstawienia, powinno być Kommissyi Rządowej nadesłane protokółarne wyjaśnienie osób, które z tej przestrzeni użytkowały, jako też w bliskości mieszkających włościan, o czasie w którym ta przestrzeń ze strony Skarbu została zajęta, o przyczynach zajęcia, oraz o sposobie w jaki przy odnowieniu granicy, zachodząca kwestya mogłaby być usunięta.

4) Przy budowaniu znaków granicznych, a szczególnież kopców, to jest co do sposobu ich stawiania, materyałów do tego potrzebnych i wielkości kopców, trzymać się należy przepisów do pomiarów dóbr i lasów rządowych, pod datą 15 (27) Grudnia 1839 roku Nr. 99,859/32,099 potwierdzonych, mianowicie w § 703-m zamieszczonych, z tą jednak zmianą, że wysokość kopców węgielnych czyli narożnych, najmnieij 4 łokcie czyli $5\frac{1}{3}$

ней мѣръ 4 локтя или $5\frac{1}{3}$ прентиковъ. Независимо отъ изложеннаго, Правительственная Коммисія подтверждаетъ, чтобы въ угловыя насыпи непременно вкладывались карты или таблицы, съ обозначеніемъ направленія границъ. Таблицы эти, для предохраненія ихъ отъ порчи, закупоривать въ бутылки. Въ боковыя насыпи подобные знаки влагаются по усмотрѣнію сторонъ. Въ томъ мѣстѣ, гдѣ граничная линія пересѣкаетъ главную дорогу, и въ особенности шоссе, можетъ быть поставленъ, возлѣ самой дороги, каменный столбъ съ углубленіемъ, для помѣщенія образа Святаго, составляющаго предметъ особаго поклоненія окрестныхъ жителей, а въ нижнюю часть углубленія вѣдывать описаніе направленія границы. Кромѣ угловыхъ насыпей должны быть устраиваемы насыпи или другіе граничные знаки и на прямой линіи, въ разстояніи по крайней мѣрѣ 50 прентовъ одинъ отъ другаго. Боковыя насыпи, ближайшія отъ угловыхъ, ставить въ меньшемъ противу сказаннаго разстояніи. Въ перекрестныхъ пунктахъ, гдѣ сходятся границы смежныхъ владѣній, насыпать для каждаго изъ сихъ владѣній особый главный курганъ. Посреди этихъ кургановъ, или въ самомъ пунктѣ пересѣченія границъ, можно или вовсе не ставить граничнаго знака, или же поставить такой, который бы отличался отъ угловыхъ. Если этотъ послѣдній знакъ будетъ въ видѣ насыпи, то таковая должна быть болѣе прочихъ угловыхъ.

Правительственная Коммисія предписываетъ, чтобы, въ случаяхъ сомнѣнія относительно прочности прежде устроенныхъ знаковъ, или же уничтоженія оныхъ, на мѣсто ихъ непременно ставились новые знаки.

Такъ поступать и въ случаяхъ когда старые знаки не обладаютъ надлежащей прочности, или же оказываются бесполезными. На песчаныхъ мѣстахъ могутъ быть, съ большимъ удобствомъ, чѣмъ насыпи, устраиваемы каменные столбы. Вообще, при постановкѣ знаковъ, надлежитъ сообразоваться съ мѣстностью.

Если, уже по обозначеніи границы, имѣніе, прилежавшее къ казенному, перешло въ собственность третьяго лица, въ такомъ случаѣ устраивать и угловой между этими владѣніями знакъ.

5) Протоколъ описанія границъ долженъ быть составленъ по крайней мѣрѣ въ трехъ экземплярахъ, изъ коихъ одинъ приобщается къ ипотечной книгѣ, а остальные два остаются у владѣльцевъ смежныхъ имѣній, то есть одинъ въ казенномъ управле-

прѣциковъ выносить powinna; oprócz tego Kommissya Rządowa zastrzega, aby w kopce węgielne czyli narożne, koniecznie karty albo tablice z opisem kierunku granic kładzone były, po przyzwoitem ich zachowaniu wprzód w butelki; wkładanie zaś podobnych znaków w kopce ściennie, zależy od uznania tej potrzeby przez strony; gdzie linia graniczna przecina drogę główną, a zwłaszcza bitą, tam przy samej drodze może być wystawiony słup murowany z framugą, do umieszczenia obrazu świętego, w okolicy szczególnym przedmiotem modlitwy będącego, a poniżej zamurowany opis kierunku granicy. Prócz każdego załamku mają być budowane kopce lub inne znaki graniczne, na liniach prostych, przynajmniej co 50 prętów odległości wzajemnej, przy kopcach węgielnych pierwsze kopce ściennie powinny być bliżej zamieszczone. Przy narożnościach, to jest w około punktu stykania się dziedzin, należy dla każdej dziedziny dotyczącej jeden główny wystawić kopiec, w samym środku tych kopców czyli punkcie zetknięcia się granic, albo żaden znak stawiany być nie powinien, albo różniący się od kopców narożnych. Jeżeli tym znakiem będzie kopiec, w takim razie większym być powinien od innych narożnych.

W ogólności Kommissya Rządowa zastrzega: aby wszędzie, gdzie zachodzić będzie wątpliwość, co do trwałości dawniej usypanych kopców, albo gdzie już są zniszczone, tam zupełnie nowe wystawione być powinny, zwłaszcza jeżeli powiększanie podług teraźniejszego przepisu do wielkości normalnej i poprawianie nie obiecuje należytej korzyści i trwałości; wśród piasków może być łatwiej wymurowanie słupów granicznych niżeli stawianie kopców, należy to zatem od rozpoznania miejscowości.

Jeżeli po dawniejszém uregulowaniu granicy, dziedzina jaka dawniej tylko ściennie dotycząca, na własność trzeciej osoby przeszła, w takim razie obecnie narożność przy tej dziedzinie ustanowić należy.

5) Protokół opisu granic pisany być powinien przynajmniej w trzech exemplarzach, z których jeden będzie złożony do księgi hipotecznej, a dwa inne dla właścicieli dóbr graniczących, to jest

ни, а другой у соседняго владѣльца; къ каждому экземпляру приобщаются планы границъ. Въ граничномъ протоколѣ описывать родъ граничныхъ знаковъ, то есть состоятъ ли они изъ насыпей, или же столбовъ, и проч.; сверхъ того, пояснять, въ который изъ этихъ знаковъ положены описанія границъ; какіе еще прибавлены признаки (мусоръ, стекло, бутылки и проч.); какъ глубоко вложены признаки въ насыпь. Подробное объясненіе всѣхъ обстоятельствъ въ протоколахъ требуется въ особенности потому, что способъ устройства межевыхъ знаковъ, указанный въ инструкціи Правительственной Коммисіи, не помѣщенъ въ собраніи законовъ. Сверхъ того, показывать разстоянія между граничными знаками и направленіе граничной линіи, какъ это требуется дѣйствующими правилами. Если протяженіе границы столь незначительно, что планъ ея можетъ помѣститься на одномъ листѣ обыкновенной канцелярской бумаги, то экземпляръ плана, подлежащій представленію въ ипотеку, составить на листѣ такого же формата; въ противномъ же случаѣ, именно когда протяженіе границы болѣе значительно, такъ, что и планъ, по обыкновенному масштабу, долженъ быть также увеличенъ, — кромѣ трехъ экземпляровъ плана, по нормальному масштабу составленнаго, долженъ быть представленъ еще одинъ общій планъ, въ форматѣ канцелярскаго листа бумаги.

Что касается формы и храненія этихъ плановъ, то Землемѣръ обязанъ сообразоваться съ особою инструкціею, какая или уже существуетъ, или будетъ издана по сему предмету. Независимо отъ изложеннаго, стороны обязаны условиться въ протоколѣ, относительно возобновленія граничныхъ знаковъ чрезъ каждыя 25 лѣтъ, на общій счетъ, и согласиться на внесеніе сдѣланнаго описанія границъ въ ипотечную книгу.

Наконецъ, протоколы, вмѣстѣ съ планами, должны быть подписаны чиновникомъ, командированнымъ отъ Финансоваго вѣдомства, а также частнымъ владѣльцемъ и Землемѣромъ, который отвѣтствуетъ, какъ за точность проведенной границы, такъ и за вѣрность плана.

6) Составленный такимъ образомъ протоколъ долженъ быть явленъ у Регента и внесенъ въ его книги.

Если дѣйствія эти происходили вблизи города, въ которомъ находятся ипотечныя книги, то по окончаніи работъ на мѣстѣ, слѣдуетъ тотчасъ внести протоколъ объ установленіи границъ въ ипотечныя

jeden dla Skarbu, drugi dla sąsiada; a plan granicy do każdego egzemplarza protokołu powinien być dołączony. W protokole granicznym powinien być opisany rodzaj znaków granicznych, to jest czy to są kopce, słupy i t. p. jako też wymienienie do którego znaku są włożone opisy granic, jakie do kopców cechy dodatkowe są użyte, jako to: gruzы, szkło, butelki i t. p., a nawet w jakiej głębokości, zwłaszcza, że sposób budowania kopców, instrukcją Komisji Rządowej przepisany, nie będąc w prawie powszechném ogłoszony, wymaga poszczególnego objaśnienia w każdym protokole, nadto należy zamieścić odległość każdego kopca i wreszcie kierunek linii granicznej, jak to przepisami jest wskazane. Jeżeli rozciągłość granicy jest tak mała, że plan onejże na arkuszu, formatu biurowego, zmieścić się może, w takim razie jeden egzemplarz, do księgi wieczystej złożyć się mający, w tej formie sporządzony być powinien; w razie przeciwnym, gdy granica jest rozciąglejsza i plan zwyczajnej podziałki musi być większy, w takim razie, oprócz trzech egzemplarzy planu podziałki normalnej, powinien być złożony plan zbiorowy wielkości arkusza biurowego.

Co do formy zaś i zachowania tych planów, Jeometra zastosuje się do instrukcyi, jaka osobno jest lub będzie wydana. W protokole nadto powinny się strony zobowiązać do odnawiania znaków granicznych co lat 25, kosztem wspólnym i zezwolić na wniesienie tego rozgraniczenia do hipoteki.

Wreszcie protokoły powinny być wraz z planami podpisywane przez delegowanego rządowego, w imieniu Skarbu, przez właściciela prywatnego i przez Jeometrę dyrygującego, który za dokładność wyprowadzonej granicy i dokładność planu jest odpowiedzialnym.

6) Protokół w tym sposobie spisany, powinien być następnie spisany dosłownie w urzędzie aktowym, to jest przed Rejentem.

Jeżeli czynność odbywa się w bliskości miasta, w którym księgi hipoteczne znajdują się, w takim razie po skończeniu czyn-

книги, съ приобщеніемъ одного экземпляра этого протокола, для хранения въ числѣ документовъ, и одного экземпляра плана; послѣдній или приобщается къ собранію документовъ въ портфель, или хранится особо. Когда описанныя дѣйствія имѣли мѣсто въ дальнемъ разстояніи отъ города, въ которомъ находится ипотечный архивъ, въ такомъ случаѣ приглашать подлежащаго Окружнаго Регента, для составленія не только протокола, но и проекта статьи въ ипотечномъ указателѣ. Для исполненія сего, Губернское Правленіе должно командировать чиновника, дабы сосѣдніе владѣльцы не были вынуждены нести издержки на проѣздъ. Соотвѣтственная часть издержекъ, причитающихся съ упомянутыхъ владѣльцевъ, на вознагражденіе Окружнаго Регента за составленіе акта и выписки (экстракта), должна быть однако отнесена на ихъ счетъ. Въ случаѣ, когда установленіе границы имѣнія, принадлежащаго Казнѣ или частному владѣльцу, произведено не на всемъ пространствѣ между угловыми знаками смежнаго владѣнія, а только въ нѣкоторой части оного, таковое дѣйствіе не подходить подъ правила настоящаго распоряженія, и протоколы о размежеваніи не должны быть ни предъявляемы у Регента, ни вносимы въ ипотечныя книги, впредъ до окончательнаго опредѣленія цѣлой боковой границы, по предварительномъ собраніи необходимыхъ матеріаловъ.

7) Всѣ издержки по устройству граничныхъ знаковъ, по размежеванію, составленію плановъ и внесенію ихъ въ ипотечныя книги, распределяются между Казною и смежными владѣльцами по поламъ. Отъ гербовыхъ пошлинъ частныя стороны освобождаются, на томъ основаніи, что настоящее разграниченіе имѣній предшествуетъ нормальному размежеванію, за которое, по силѣ ст. 124-й закона 1818 года, не полагается гербовыхъ пошлинъ.

8) Проектъ, вносимый въ ипотечный указатель, долженъ заключать въ себѣ лишь краткое содержаніе протокола о разграниченіи, безъ повторенія всѣхъ подробностей сего послѣдняго, какъ это дѣлалось и было въ нѣкоторыхъ случаяхъ замѣчено Коммисіею; надлежитъ только поименовать владѣніе или владѣнія, по коимъ границы окончательно установлены и означить протяженіе граничной линіи, отдѣляющей имѣнія владѣльца, внесенныя въ одну ипотечную книгу, съ присовокупленіемъ, прямая ли эта линія, или ломанная, и съ объясненіемъ, какого рода граничные знаки, на

носіи на грунціе, нaлeжy oдpaзy в ксiэдзe вieczыстeй прoтoкoлѣ oгpaнiчeнiя пowтѣрзычѣ, прыз злѣзeнiу жeднeгo eхeмплaрзa, нa гpунцiе списaнeгo, дo збiѣру дoкyмeнтѣв, як нieмнiй жeднeгo eхeмплaрзa мappы, бaдѣ дo тeгoж збiѣру в тeкѣ, лyб oсoбнo зaчoвaч сiѣ мaячeй. Жeжeли aрchiвyм гипoтeчнe жeст нieco oдлeглeжшe, в тaкiм рaзiѣ зa yжыцiѣм Рeжeнтa oкpѣгу влaсцивeгo, мoжe бyч прoтoкoлѣ списaнy, a нaвeт прoжeкт дo выкaзy гипoтeчнeгo yлѣжoнy, з yпoвaжнeнiѣм, длa дeлeгoвaнeгo Рзaдy Гyбeрнiaлнeгo yдзiелiч сiѣ мaячeм, дo внiсiєнiя гo дo ксiaг вieczыстых, aбы тым спoсoбeм влaсцилe гpaнiчaчy нe бyли в кoнecнeй пoтpзбe пoнoшeнiя кoштѣв выжaздy, жeднaкoвѣж в тым рaзiѣ, длa зaспoкoжeнiя кoштѣв гипoтeчных, нa нiч прызпaдaячых, oдпoвiднa квoтѣ Рeжeнтoвi пoвiaтoвeмy, зa прызжeчiє aктy i eкxтaктy, зaспoкoич пoвиннi. Wszakѣ рoзгpaнiчeнiя чѣжсциѣвe, гдзiбy caлa жciaнa дѣбр дo жeднeгo влaсцилeлa, тo жeст бaдѣ дo Skarбу, бaдѣ дo прызвaтнeгo нaлѣжaчых, мiѣждy нaрѣжнѣscиaми yстaлѣнa нe бyлa, нe sа прыздмioтeм нинiєжшeгo рoзпopзaдзeнiя; рoзгpaнiчeнiя зaтѣм тaкiѣ чѣжсциѣвe нe пoтpзбyжa бyч aнi прыз Рeжeнтeм списывaнe, aнi дo гипoтeки внoшзeнe, дoпѣки caлa жciaнa гpaнiчнa yстaлѣнa нe зoстaнe, a дo чзeгo впрзѣд мaтeрyялy нa гpунцiѣ зeбpaч нaлѣжy.

7) Koszta całej czynności, to jest tak budowania znakѣw gpaнiчных, jako тѣж pѣmiaru, spoządzєnиa planѣw i wнiєsєnиa dѣ kсiaг гипoтeчных, Skarb pѣniesie z влaсцилeлaми гpaнiчaчeми pѣ pѣłѣwie. Od kѣштѣw паpiєру стeмплѣwєгo strѣny прызвaтнe sа wѣłnє, a тѣm бaрдзiѣj, жe czynнѣсѣ nинiєжшѣm zarpądzѣnа upрызdзa nѣrмałnє рoзгpaнiчєnиє, kѣтѣrє, aptyкѣłѣm 124-m прызвa 1818 roku, oд тeгo рѣdзaжy wydatkѣw жeст ywѣłnиѣnє.

8) Projekt dѣ wykazu гипoтeчнeгo, stosѣwniє dѣ przepиsѣw, pѣwiniєn в sѣbie mиєsциѣ тyłkѣ trѣсѣ aктy рoзгpaнiчєnиa, a zaтѣm całej жeгo osнѣwy pѣwtarзaч nє pѣwiniєn, jak тѣ Kommisya Рзaдѣwа в nиєkѣtѣrych wyпадkаch dѣstrzєglа, wymиєnиѣ wszakѣ naлѣжy imиєnniє wиєш лyб wsиє, kѣtѣrych гpaнiцє sа ystałѣnє, długoсѣ linii гpaнiчнѣj, oddziєłajачѣj dziedziny dѣ жeднeгo влaсцилeлa nалѣжaчє i жeднa kсiєgą objѣтє, z dѣdaniєm czy в linii прѣstѣj лyб łamanѣj, рѣdзaж znakѣw гpaнiчных, тѣ жєст czy тѣ sа

ней устроены, то есть насыпи ли это, столбы, или же валы и межи, а также числа знаковъ. При этомъ не требуется показывать ни разстояніе между отдѣльными знаками, ни изгибы граничной линіи. Писать такъ: „деревня N, или деревни NN, въ настоящей книгѣ показанныя, отграничены отъ деревни N, обозначенной въ N ипотечной книгѣ N округа, слѣдующимъ образомъ: граничная линія, начиная отъ угла деревни N, сперва между деревнями NN, а потомъ между NN, и до угла N, въ прямомъ или ломанномъ направленіи, съ юга на сѣверъ и на западъ, имѣющая протяженія N прентовъ, обозначена 30 или N насыпами, или валомъ и проч., какъ это видно изъ граничнаго протокола, хранящагося въ ипотечной книгѣ, а также и изъ межеваго плана“. Такое же краткое содержаніе, съ перемѣною только въ началѣ названія книги, должно быть повторено и въ ипотечномъ указателѣ другихъ имѣній, коихъ границы окончательно установлены. Если за тѣмъ казенное имѣніе граничить съ нѣсколькими имѣніями отдѣльныхъ частныхъ владѣльцевъ, для коихъ существуютъ отдѣльныя ипотечныя книги, въ такомъ случаѣ запись, подлежащая внесенію въ ипотечный указатель казеннаго имѣнія, должна быть раздѣлена на статьи или пункты, по числу отдѣльныхъ частныхъ ипотечныхъ книгъ, даже въ томъ случаѣ, когда по всѣмъ этимъ статьямъ составленъ одинъ только граничный протоколъ.

9) По окончаніи работъ, представлять въ Правительственную Коммисію выписки изъ I и II-го отдѣловъ ипотечныхъ книгъ, какъ казенныхъ имѣній, такъ и прилежащихъ къ нимъ частныхъ, а также—копію съ явленнаго у Регента граничнаго протокола, и одинъ подлинный экземпляръ протокола, составленнаго на мѣстѣ Землемѣромъ, при первоначальномъ планѣ, имъ же составленномъ.

10) Губернское Правленіе обязано немедленно, на основаніи годовыхъ рапортовъ и подлежащихъ дѣлъ, составить вѣдомость о казенныхъ имѣніяхъ, въ коихъ произведено размежеваніе, въ періодъ времени, означенный въ началѣ настоящаго распоряженія, и представить копію съ этой вѣдомости въ Правительственную Коммисію. За тѣмъ оно приглашаетъ всѣхъ сосѣднихъ владѣльцевъ имѣній и предлагаетъ имъ, не пожелаютъ ли они согласиться на полюбовное возобновленіе границъ, съ заявленіемъ о томъ, безъ платежа гербовыхъ пошлинъ, въ ипотечныхъ книгахъ; при чемъ предвѣщаетъ, что, въ случаѣ отказа, владѣльцы сн

копее lub słupy, wały albo miedze, oraz ich ilość, nie ma zatem potrzeby wymieniac, ani odległości między znakami szczególnymi, ani nachylenia każdego załamu, na przykład: wieś N, albo wsie NN, księgą niniejszą objęte, odgraniczone zostały od wsi N, w księdze wieczystej N, okręgu N, mieszczących się, a mianowicie linia graniczna, poczynawszy od narożności wsi NN, naprzód pomiędzy wsiami NN, później NN, aż do narożności N, w liniach prostych lub łamanych, w kierunku od południa ku północy i zachodowi, obejmująca długości prętów N, oznaczoną została 30-tu lub. . . kopcami, albo wałem i t. p. jak to bliżej objaśnia protokół graniczny, w księdze wieczystej złożony, oraz plan pomiarowy. Taką samą treść dosłownie z odmianą tylko wstępu co do nazwiska księgi powinna być powtórzoną w wykazie hipotecznym dóbr drugich, z którymi granica uregulowana została. Jeżeli zatem dobra rządowe graniczą z kilku dziedzinami oddzielnych właścicieli albo raczej oddzielne księgi wieczyste mającami, w takim razie treść, do wykazu hipotecznego dóbr rządowych wpisać się mająca, powinna być rozdzielona na tyle pozycji albo ustępów, ile jest ksiąg oddzielnych prywatnych, chociażby jeden protokół graniczny był sporządzony.

9) Po dopełnieniu czynności nadesłane być powinny dla Komisji Rządowej odpis wykazów hipotecznych co do działu I i II-go, tak do dóbr rządowych jako też graniczących prywatnych, wypis z protokołu granicznego przed Rejentem zeznanego, jeden oryginalny exemplarz protokołu przez Jeometrę na gruncie spisane, wraz z pierwowrysem planu przezeń sporządzonego.

10) Rząd Gubernialny obowiązany jest niezwłocznie na zasadzie reportoriów, rapportów tabellarycznych rocznych, jak niemniej akt samych, ułożyć spis dóbr rządowych, od epoki na początku wymienionej rozgraniczonych, Komisji Rządowej kopię onego nadesłać, następnie zawiadamiać właścicieli sąsiednio graniczących bądź wszystkich dóbr odrazu, lub stopniowo, o deklaracyę co do dobrowolnego odnowienia granic i objawienia ich w hipotece, z uwolnieniem od opłaty stemplowej, a z zagrożeniem

будут побуждены къ тому судебнымъ порядкомъ. По возобновленіи границъ и заявленіи о семъ въ ипотечныхъ книгахъ, надлежитъ составить алфавитный списокъ всѣмъ отдѣльнымъ деревнямъ, фольваркамъ и имѣющимъ особое названіе усадьбамъ, границы коихъ съ частными имѣніями окончательно установлены, съ показаніемъ, къ какой экономіи они принадлежатъ, въ какомъ состоятъ уѣздъ и округъ и, наконецъ, отъ какого частнаго имѣнія отграничены.

11) Въ видахъ опредѣленія со всѣхъ сторонъ границъ имѣній и передачи плановъ, представляющихъ цѣлую окружность каждаго имѣнія, въ ипотечныя учрежденія, Правительственная Коммисія предписываетъ не приступать къ возобновленію границъ по частямъ, въ томъ случаѣ, когда вся граница или, по крайней мѣрѣ, большая часть оной уже установлена. Кромѣ того, Правительственная Коммисія вмѣняетъ Юридическимъ Совѣтникамъ въ обязанность, каждый разъ, когда они будутъ находиться въ имѣніи, для собранія необходимыхъ по тяжбному дѣлу справокъ, или же для наблюденія за производствомъ судебного осмотра границъ, или, наконецъ, для исполненія судебного приговора, распоряжаться о возобновленіи прежнихъ границъ смежныхъ съ Казною имѣній, согласно вышеизложеннымъ правиламъ, съ заблаговременнымъ устраненіемъ всѣхъ могущихъ возникнуть по сему предмету препятствій.

12) Въ случаѣ несогласія смежныхъ владѣльцевъ возобновить границы, на общій съ Казною счетъ, Губернское Правленіе обязано представить о томъ, съ надлежащимъ объясненіемъ, въ Генеральную Прокуратوریю, для понужденія, кого слѣдуетъ, судебнымъ порядкомъ, по смыслу ст. 646 Гражданскаго Кодекса и о семъ немедленно донести Правительственной Коммисіи. Когда со стороны владѣльца, имѣніе котораго примыкаетъ угломъ къ казенному, встрѣченъ будетъ отказъ въ содѣйствіи, начинать искъ объ опредѣленіи угловыхъ граничныхъ знаковъ, по проведеніемъ боковой границы, если только оно можетъ быть тотчасъ же исполнено, не останавливаясь.

13) Такъ какъ границы между всѣми проданными и оставшимися въ вѣдѣніи Казны имѣніями повсемѣстно были уже установлены, то нынѣ, по повѣркѣ и возобновленію границъ, гдѣ окажется нужнымъ, составлять граничные протоколы лишь въ такихъ случаяхъ, когда прежній протоколъ окажется неточнымъ; во вся-

примусу дорогою сѣдовѣю въ разѣ отмовленія; по отновленіи границъ и отбавленіи ихъ въ ипотеку, повиненъ бытъ уложенъ списъ порядкомъ алфавитнымъ всѣхъ отбавочныхъ вѣсѣхъ и фольварковъ албо осадъ, отбавные назвиска маѣющихъ, которыхъ границы от добръ прыватныхъ урегулиоване зостаѣтъ, зъ вымѣненіемъ до которѣй экономіи належа, въ которомъ повѣеіе и округу са положене, зъ какою дзѣдзѣна са отграничоне.

11) Ponieważ dążyć do tego należy, ażeby dobra ze wszystkich stron miały ustalone granice, oraz aby w hipotece plan, cała obwodnię dóbr przedstawiający, mógł być złożony, dla tego Kommissya Rządowa zastrzega, ażeby nie przystępować do częściowego odnawiania granicy, kiedy cała, albo przynajmniej większa jej rozciągłość była uregulowana już, oprócz tego wkłada Kommissya Rządowa obowiązek na Radców Prawnych, ażeby za każdym zjazdem na grunt, bądź celem zbierania informacyi do processu lub dla dopilnowania wizyi sądowej, albo wreszcie do wykonania wyroku, za każdym razem dopełnili odnowienie granic dawniejszych dóbr w bliskości położonych, podług przepisu wyżej wskazanego, z téj przyczyny wcześniej przeszkody zachodzić mogące uprzątnąć i całe dzieło przygotować powinni.

12) Jeżeliby właściciele sąsiedni na odnowienie granicy wspólnym kosztem nie zgodzili się, w takim razie Rząd Gubernialny prześle akta z wyjaśnieniem do Prokuratury, w celu zmuszenia ich do téj czynności drogą sądową, zgodnie z artykułem 646-m Kodexu Cywilnego, i o tém Kommissyi Rządowej natychmiast złoży rapport; jeżeliby narożnie przytykający właściciel współdziałania odmówił, w takim razie process o ustalenie narożności ma być poparty, nie wstrzymując odznaczenia ścian, jeżeli to zaraz dopełnioném być może.

13) Ponieważ granica dóbr sprzedanych od pozostawionych przy Rządzie wszędzie była regulowana, przeto teraz po sprawdzeniu onęj, i odnowieniu gdzie potrzeba, należy protokół graniczny w tym tylko razie spisać, jeżeli dawniejszy nie jest dokładny, w każdym razie wnieść go do hipoteki, podług tego jak wy-

комъ разѣ протоколъ надлежитъ вносить, согласно вышеуказанному правилу, въ ипотечную книгу. Описанія границъ между имѣніями, пожалованными и оставшимися въ вѣдѣніи Казны, были уже, въ свое время, внесены въ ипотечныя книги; болѣе подробныя объясненія по сему предмету, особенно въ отношеніи устройства крестьянъ, могутъ быть сдѣланы въ ипотечномъ указателѣ впослѣдствіи.

14) Возобновленіе границъ, установленныхъ въ періодъ существованія бывшаго Польскаго правительства, можетъ послѣдовать не иначе, какъ съ разрѣшенія Правительственной Коммисіи, по собраніи граничныхъ документовъ и межевыхъ плановъ, осмотрѣ слѣдовъ граничныхъ знаковъ, изслѣдованіи, въ чемъ пользованіи и съ какого времени находятся имѣнія въ настоящее время, и въ чемъ владѣніи состояли прежде, наконецъ, по предварительной повѣркѣ главнымъ Землемѣромъ прежняго плана, если таковой имѣется, или составленіи новаго, когда недостающей старый планъ не можетъ быть замѣненъ экономическимъ.

О распоряженіяхъ, кои будутъ сдѣланы въ исполненіе настоящаго предписанія, Губернское Правленіе обязано донести Правительственной Коммисіи въ 20-дневный срокъ.

Варшава, 26 Мая (7 Іюня) 1844 года.

№ 43,633/13,770.

№ 73.

О воспрещеніи выдавать изъ дѣлъ Губернскаго Правленія копіи, могущія служить во вредъ Казны.

(18 (30) Января 1845 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Правительственною Коммисіею замѣчено, что Губернскія Правленія, по требованію частныхъ лицъ, выдаютъ имъ засвидѣтельствованныя копіи съ правительственныхъ распоряженій и бумагъ, составляемыхъ лишь для употребленія Казны, а также съ представленій въ Коммисію, по дѣламъ частныхъ лицъ, и съ полу-

жѣй wskazano. Opisy granicy między dobrami darowanemi a pozostającymi przy Skarbie, wniesione zostały do ksiąg wieczystych, szczegółowe zaś wnioski do wykazu hipotecznego, później zwłaszcza, o urządzeniu włościan będą mogły mieć miejsce.

14) Odnowienie granic, w epoce dawnego Rządu Polskiego ustalonych, może być zasadzonem tylko z upoważnienia Komisji Rządowej, po zebraniu dokumentów granicznych, planu granic, obejrzeniu śladu znaków na gruncie, wyjaśnieniu stanu używalności teraźniejszej, jako też dawniejszej, nadto i epoki, od której teraźniejsza używalność datuje się; wreszcie po sprawdzeniu poprzedniemu planu dawnego, jeżeli exystuje, przez Jeomertę dyrygującego, a po sporządzeniu nowego, jeżeli go zupełnie brakuje i planami ekonomicznymi zastąpiony być nie może. Kommissya Rządowa zamawia sobie rapport w ciągu dni 20 o działaniach, jakie Rząd Gubernialny do spełnienia niniejszego reskryptu przedsięweźmie.

w Warszawie, dnia 26 Maja (7 Czerwca) 1844 roku.

№ 43,633/13,770.

№ 73.

Wzbronienie wydawania z akt Rządu Gubernialnego jakich- bądź kopij, któreby naprzeciw Skarbowi służyć mogły.

(d. 18 (30) Stycznia 1845 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Dostrzegając, że Rządy Gubernialne z akt swoich wydają stronom zgłaszającym się, w kopiach przez siebie poświadczonych, wypisy czynności rządowych, operatów przez Skarb dla siebie sporządzonych, przedstawień do Komisji Rządowej za stroną prywatną czynionych, a nawet reskryptów w interesach Skarbu

чаемых Губернскими Правлениями предписаний, по дѣламъ административнымъ и судебнымъ. Отъ выдачи такихъ копій Казна нерѣдко претерпѣваетъ ущербъ, такъ какъ частныя лица, получившія ихъ изъ Губернскихъ Правлений, пользуются ими, какъ доказательствомъ въ спорахъ съ Казною, а Суды, какъ видно изъ донесенія Прокураторіи, принимаютъ такіа доказательства.

Вслѣдствіе изложеннаго, Правительственная Коммисія, поставляя на видъ Губернскому Правленію таковыя незаконныя дѣйствія, предписываетъ не выдавать никакихъ копій изъ дѣлъ, на будущее время. Документы, собранные Казною для собственнаго ея употребленія, должны составлять исключительную собственность ея; рапорты Губернскихъ Правлений, сверхъ изложенія дѣла, въ которомъ можетъ быть заинтересовано частное лицо, содержать въ себѣ нерѣдко и такіе предметы, относящіеся къ правительственной службѣ, кои вовсе не должны быть сообщаемы частному лицу. При разсмотрѣніи представленій Губернскаго Правленія нерѣдко случается, что Правительственная Коммисія отвергаетъ заключеніе Правленія, клонящееся въ пользу частнаго лица, сему послѣднему вовсе неизвѣстное, или имъ не показанное; за симъ сообщеніе заинтересованной сторонѣ предписанія, по такому предмету состоявшагося, можетъ имѣть весьма вредное вліяніе на дальнѣйшій ходъ дѣла, и во всякомъ случаѣ способствуетъ къ предьявленію новыхъ требованій, ведетъ къ излишней перепискѣ и затрудняетъ начальство.

Сообщая, въ подобныхъ случаяхъ, постановленія Правительственной Коммисіи, Губернское Правленіе можетъ приводить лишь такіе доводы, кои опровергаютъ представленныя частнымъ лицомъ основанія и вовсе не обнаруживаютъ клонящихся къ его пользѣ соображеній Губернскаго Правленія.

Въ заключеніе, Правительственная Коммисія строжайше предписываетъ Губернскому Правленію не выдавать, подъ опасеніемъ отвѣтственности, ни подъ какимъ предлогомъ и ни въ какомъ случаѣ, частнымъ лицамъ такихъ изъ дѣлъ своихъ копій бумагъ, кои могутъ быть употреблены сими лицами во вредъ Казнѣ. Въ случаяхъ обнаруженія противныхъ настоящему распоряженію дѣйствій, Губернское Правленіе подвергнется строгой отвѣтственности за всѣ происшедшіе отъ того для Казны потери и убытки.

Для надлежащаго исполненія настоящаго распоряженія, Гу-

Крѣстства, такъ на drodze администраcyjnej jako też sądowej pertraktowanych, otrzymywanych, a to niekiedy z wyraźnym uszczerbkiem praw Skarbu, bo interessanci następnie pozyskane od Rządów Gubernialnych komunikaty, składają za dowody, na przeciw Skarbowi walczące, i za takowe przez Sądy uznawane, jak o tém Kommissya Rządowa niedawno od Prokuratorji w Krѣstwie otrzymała doniesienie; Kommissya Rządowa zwraca uwagę Rządu Gubernialnego na niewłaściwość takiego postępowania, z poleceniem najściślejszego przestrzegania, iżby na przyszłość podobne zdarzenia nie miały miejsca. Materyały przez Skarb dla swego użytku zebrane, wyłączną tegoż stanowią własność; raporty Rządów Gubernialnych obok przedstawień interesu stronę obchodzącego, obejmują nieraz inne przedmioty, jako to służbowe, któreby nie należało osobom prywatnym komunikować. W decydowaniu wniosków Rządu Gubernialnego wydarza się często, iż Kommissya Rządowa zbija motywa za przychyleniem się do żądania stron, przez Rządy Gubernialne przytoczone, a przez interessantów nieznanе, lub nieprzywiedzione; doręczanie więc im reskryptów w téj mierze zapadłych, szkodliwy wpływ na dalszy bieg interesów wywrzeć może, a w każdym razie daje sposobność do nowych reklamacyj, a ztąd niepotrzebnych korespondencyj i zatrudnień Władz.

W takichъ затѣмъ wypadkach Rząd Gubernialny zawiadamiając stronę prywatną o decyzji Kommissyi Rządowej, może przytoczyć te motywa, które odpierają zasady przez stronę przywiedzione, a nie wykrywają uwag samego Rządu Gubernialnego, na korzyść jęj przywiedzionych.

Temi okolicznościami powodowana Kommissya Rządowa, wydaje niniejszymъ najmocniejszy zakaz wydawania z akt Rządów Gubernialnych, w jakimkolwiek bądź względzie i drodze, kopij, któreby naprzeciw Skarbowi stawiane być mogły, z tém wyraźnemъ zastrzeżeniem, że w razie dopuszczenia się przeciwnego obecnemu rozporządzeniu postąpienia, Rząd Gubernialny za wszelkie szkody i straty skarbowe, jakieby ztąd wynikać mogły, do surowej odpowiedzialności pociągniętymъ zostanie.

Dla zapewnienia skutku tego reskryptu, Rząd Gubernialny

бернское Правленіе обязано объявить объ ономъ подвѣдомствен-
ному ему Финансовому Отдѣленію, съ донесеніемъ о послѣдую-
щемъ Правительственной Коммисіи.

Варшава, 18 (30) Января 1845 года.

№ 5,407/1,621.

N° 74.

Объ ускореніи высылки въ Прокураторію судебныхъ дѣлъ
по предметамъ, защитѣ ея подлежащимъ.

(7 (19) Января 1846 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

При отсутствіи положительнаго закона, коимъ опредѣлялась
бы, по дѣламъ между Казною, гминями и институтами съ одной
стороны, и частными лицами съ другой, неѣдѣйствительность
исковъ и рѣшеній, предъявляемыхъ не прямо въ Прокурато-
рію, — тяжущіяся лица, дабы лишить сію послѣднюю воз-
можности своевременно принять законныя мѣры къ защитѣ
Казны, предъявляютъ рѣшенія и другіе судебные акты
въ Губернскія Правленія, принимая ихъ за тяжущуюся сто-
рону, а Прокураторію только за защитника. Губернскія Правле-
нія, съ своей стороны, иногда сообщаютъ такіе акты въ Проку-
раторію несвоевременно, а иногда и вовсе не доставляютъ ихъ
туда и даже не увѣдомляютъ о предъявленіи оныхъ, какъ это
оказывается изъ полученнаго Правительственною Коммисіею Фи-
нансовъ и Казначейства донесенія Прокураторіи отъ 28 Ноября
(10 Декабря) минувшаго года, за № 27,206.

Въ предупрежденіе могущихъ возникнуть отъ изложеннаго
вредныхъ для Казны послѣдствій, Правительственная Коммисія
предписываетъ Губернскому Правленію, чтобы оно всѣ пред-
ставляемые въ оное судебные акты по дѣламъ, подлежащимъ за-
щитѣ Прокураторіи, немедленно препровождало въ сію послѣд-
нюю, не далѣе, какъ въ восьмидневный срокъ со времени полу-

poda takowy do wiadomości całemu swemu Wydziałowi Skarbo-
wemu, i o tém złożyć Kommissyi Rządowej rapport jest obowią-
zany.

в Варшавіе, d. 18 (30) Stycznia 1845 r.

Nr. 5,407/1,621.

N° 74.

Zalecenie pośpiechu w odsyłaniu akt sądowych do Prokura-
toryi w sprawach jéj obronie poruczonych.

(d. 7 (19) Stycznia 1846 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Gdy niemasz wyraźnego przepisu, któryby polecał pod
nieważnością doręczać Prokuratorowi pozwy i wyroki wyda-
wane w sprawach Skarbu, gmin i instytucyj z prywatnemi
osobami wiedzionych, przeto przeciwne strony w celu spre-
kludowania Prokuratorowi w możności przedsięwzięcia środków
prawnych w obronie Skarbu, uważając Prokuratorę wyłącznie
za Obronę, doręczają wyroki lub inne jakie akta sądowe Rządowi
Gubernialnym, jako stronom, które częstokroć zbyt późno lub
wcale nie tylko nie przesyłają tych aktów, ale nawet o dopełnio-
nych wręczeniach żadnej Prokuratorowi wiadomości nie udzielają.
O czém Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu z przedsta-
wienia Prokuratorowi z dnia 28 Listopada (10 Grudnia) r. z.
Nr. 27,206 ma wiadomość.

W celu zatem zapobieżenia mogącym ztąd wyniknąć skut-
kom, poleca Rządowi Gubernialnemu, aby doręczane sobie wszel-
kie akta sądowe w sprawach do obrony Prokuratorowi należących,
bez najmniejszej straty czasu wprost Prokuratorowi przysyłał i czu-
wał jak najtroskliwiej, aby expedyce w tym przedmiocie wycho-
dzące najdaléj w dniach 8 od doręczenia, z jego biura wyexpe-

ченія подобныхъ заявленій. За всякое по сему предмету упущеніе и вредныя послѣдствія, могущія произойти отъ неисполненія настоящаго предписанія, Губернское Правленіе подвергнуто будетъ законной отвѣтственности.

О объявленіи сего распоряженія по Канцеляріи, Губернское Правленіе обязывается донести въ теченіе 10 дней.

Варшава, 7 (19) Января 1846 года.

№ 104,221.

№ 75.

О доставленіи Прокураторіею Губернскимъ Правленіямъ свѣдѣній объ окончательныхъ судебныхъ рѣшеніяхъ по спорамъ о владѣніи и правѣ собственности, тотчасъ по полученіи сихъ свѣдѣній отъ своихъ Защитниковъ.

(11 (23) Іюня 1846 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленія Н Губернскаго Правленія отъ 22 Апрѣля (4 Мая) сего года, за № 16,421/1,106, о томъ, что Губернскія Правленія получаютъ отъ Прокураторіи свѣдѣнія объ окончательныхъ судебныхъ рѣшеніяхъ, послѣдовавшихъ по спорамъ о владѣніи и правѣ собственности, въ то время, когда рѣшеніе препровождается имъ для исполненія, Правительственная Коммисія, вмѣстѣ съ симъ, предложила Прокураторіи, чтобы она увѣдомляла Губернскія Правленія о содержаніи этихъ рѣшеній, тотчасъ по полученіи свѣдѣній о томъ отъ своихъ Защитниковъ.

О чемъ Правительственная Коммисія даетъ знать Губернскому Правленію.

Варшава, 11 (23) Іюня 1846 года.

№ 40,422/10,888.

dyowane zostały. Najmniejsze w tym punkcie uchybienie karze będzie ulegać, a za wszelkie złe skutki, z uchybienia tego rozporządzenia wynikłe, Rząd Gubernialny stanie się odpowiedzialnym.

О огłoszeniu tego rozporządzenia w biurze swoim w dniach dziesięciu donieść pośpieszy.

w Warszawie, d. 7 (19) Stycznia 1846 r.

Nr. 104,221.

№ 75.

Rozporządzenie, iż o wyrokach stanowczo zapadłych w sprawach possessoryjnych i petytoryjnych, Prokuratora udzielać ma Rząd Gubernialny wiadomość, skoro tylko otrzyma ją od swoich obrońców.

(d. 11 (23) Czerwca 1846 roku)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Powodowana przełożeniem Rządu Gubernialnego N, z dnia 22 Kwietnia (4 Maja) r. b. Nr. 16,421/1,106, że o wyrokach stanowczo zapadłych w sprawach possessoryjnych i petytoryjnych otrzymują Rządy Gubernialne wiadomości od Prokuratury wtenczas, gdy wyrok do wykonania jest im przesyłany, Kommissya Rządowa wezwła pod dniem dzisiejszym Prokuraturę, aby o osnowie tych wyroków bezzwłocznie Rząd Gubernialny udzielała wiadomość, skoro ją od obrońców swoich otrzyma. O tém więc zarazem zawiadamia Rząd Gubernialny.

w Warszawie, d. 11 (23) Czerwca 1846 r.

Nr. 40,422/10,888.

№ 76.

Определение о томъ, что Казна Царства Польскаго, по внесении на хранение въ Земское Кредитное Общество суммы 12,000 руб. сер. въ закладныхъ листахъ, освобождается отъ представлення залоговъ къ торгамъ при продажѣ Земскимъ Кредитнымъ Обществомъ имѣній, на коихъ числятся казенные долги.

(13 (25) Апрѣля 1849 года.)

(Помѣщено въ Сборникъ административныхъ постановлений Царства Польскаго, по вѣдомству Финансовъ, о взиманіи и взиманіи казенныхъ податей и сборовъ, подъ № 37.)

№ 77.

О порядкѣ защиты казенныхъ дѣлъ въ Губернскомъ Правленіи.

(19 (31) Декабря 1852 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

При разсмотрѣніи и рѣшеніи производимыхъ, на основаніи постановленія Намѣстника въ Царствѣ отъ 18 Іюля 1818 года, дѣлъ между Казною и гминами или правительственными институтами, замѣчено: что интересы Казны Царства, въ обоихъ качествахъ, истца и отвѣтчика, не защищаются надлежащимъ образомъ; что, по дѣламъ Отдѣленія казенныхъ имуществъ и лѣсовъ, чиновники Лѣснаго и Экономическаго вѣдомствъ нерѣдко, какъ это въ особенности случалось въ бывшихъ Воеводскихъ Коммисіяхъ, готовятъ защиту казеннаго интереса, не собравъ предварительно всѣхъ нужныхъ доказательствъ и не обратясь къ участию Юридическаго Совѣтника. Отъ этого происходятъ не только затрудненія, встрѣчаемыя командированными отъ Правительственной Коммисіи чиновниками, при разсмотрѣніи такихъ дѣлъ, но и значительныя замедленія, такъ какъ весьма часто ока-

№ 76.

Urządzenie, iż Skarb Królestwa po złożeniu w depozyt Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego summy rs. 12,000 w listach zastawnych, wolny jest od składania vadium do licytacji dóbr, Skarbowi zadłużonych, a wystawionych na sprzedaż przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie.

(d. 13 (25) Kwietnia 1849 r.)

(Znajduje się w Zbiorze przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego Wydziału Skarbowego, pod tytułem „O wykucy podatków i należności skarbowych“, pod Nr. 37.)

№ 77.

Rozporządzenie dotyczące postępowania w Rządzie Gubernialnym w obronie spraw Skarbu.

(d. 19 (31) Grudnia 1852 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMISYJA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Przy instrukcyi i decydowaniu spraw Skarbu Królestwa z gminami i instytucjami rządowymi, w drodze postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 18 Lipca 1818 roku wytoczonych, spostrzegać się daje, że Skarb Królestwa bądź jako powód, bądź jako strona pozwana, nie jest bronionym w sposób odpowiedni, że w sprawach Wydziału Dóbr i Lasów Rządowych, niekiedy służba ekonomiczna lub leśna, jako to szczególnie dawniej w b. Kommissjach Wojewódzkich miało miejsce, obronę za Skarbem wygotowywa, bez należytego wyczerpania wszelkich środków w zebraniu dowodów, oraz bez wpływu i udziału Radcy Prawnego, co staje się powodem trudności, jakich delegowani Kommissyi Rządowej

O dobrach rządowych.

зывается необходимость дополнять дѣла, или даже собирать относящиеся къ онымъ документы.

Вслѣдствіе изложеннаго, Правительственная Коммисія, въ дополненіе къ предписанію своему отъ 11 (23) Мая 1840 года, за № 37,252/11,052, предписываетъ Губернскому Правленію: на будущее время, составленіе жалобъ и отвѣтовъ на оныя по вышеозначеннымъ дѣламъ, поручать, по собраніи въ подлежащемъ Отдѣленіи надлежащихъ справокъ, Юридическому Совѣтнику; отвѣтныя же бумаги, по коллегіальномъ разсмотрѣніи оныхъ въ Губернскомъ Правленіи, передавать въ Административное Отдѣленіе не прежде, какъ по предварительномъ представленіи оныхъ въ засвидѣтельствованныхъ копіяхъ или въ подлинникахъ, съ документами, въ Правительственную Коммисію и по признаніи ихъ ею достаточными.

Исполненіе настоящаго распоряженія возлагается на Финансоваго и Юридическаго Совѣтниковъ, подъ личною ихъ отвѣтственностію.

Варшава, 19 (31) Декабря 1852 года.

№ 126/13.

№ 78.

Распоряженіе о судебныхъ издержкахъ и денежныхъ взысканіяхъ по дѣламъ о подуховныхъ имуществахъ.

(17 (29 Октября) 1853 года.)

Въ Прокураторію Царства Польскаго.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Разсмотрѣвъ представленія Прокураторіи отъ 28 Мая (9 Юна) 1840 г., за № 14,278, и отъ 22 Апрѣля (4 Мая) 1852 года, за № 6,193, а также распоряженіе, указывающее, какимъ образомъ должны быть покрываемы судебныя издержки и назначаемы денежные пени по дѣламъ о подуховныхъ имуществахъ, Правительственная Коммисія постановила, чтобы отнынѣ всѣ дѣла, касающіяся общихъ духовныхъ капиталовъ, въ отношеніи гербовой бумаги и судебныхъ издержекъ считались наравнѣ съ казенны-

находя, при ocenianiu instrukcyi takichъ справъ, i znakomitéj przewłoki, że z téj przyczyny najczęściej uzupełnianie instrukcyi, a nawet poszukiwanie dokumentów bywa nakazywaném.

Tém powodowana Kommissya Rządowa, w następstwie re-skryptu swego z dnia 11 (23) Maja 1840 r. Nr. 37,252/11,052 poleca Rządowi Gubernialnemu, aby na przyszłość tak skargi, jako też odpowiedzi na takowe, co do spraw w mowie będących, po wygotowaniu informacyi przez właściwy oddział służby, poruczał swemu Radcy Prawnemu, jak niemniej, aby pisma obrończe, rozpoznane przez siebie kollegialnie, nie wprzód doręczał swemu Wydziałowi Administracyjnemu do dalszego użytku, dopóki takowe w kopiach wierzytelnych lub oryginalne z dowodami nie przeszły Kommissyi Rządowej, i takowe przez Kommissyę Rządową za dostateczne uznane zostaną.

Skutku niniejszego zarządzenia Kommissya Rządowa oczekuje, pod osobistą odpowiedzialnością Radcy Skarbowego i Radcy Prawnego, za skutki przeciwnego temu postępowania.

w Warszawie, d. 19 (31) Grudnia 1852 r.

Nr. 126/13.

№ 78.

Rozporządzenie o kosztach i karach sądowych, w sprawach o fundusze po duchowieństwie suppressowaném.

(d. 17 (29) Października 1853 r.)

Do Prokuratury w Królestwie.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Roztrząsnawszy przełożenia Prokuratury z dnia 28 Maja (9 Czerwca) 1840 roku Nr. 14,278 i z dnia 22 Kwietnia (4 Maja) 1852 roku Nr. 6,193, oraz wydane w téj mierze rozporządzenia, wskazujące, w jaki sposób mają być zaspakajane koszta i kary sądowe w sprawach o fundusze suppressyjne, Kommissya Skarbu postanowiła, aby odtąd wszelkie sprawy, dotyczące funduszu ogólnoreligijnego, pod względem stempla i kosztów sądowych,

ми дѣлами, то есть, чтобы издержки въ дѣлахъ подобнаго рода, опредѣляемыя въ пользу Казны, подлежали погашенію.

Настоящее распоряженіе Прокураторія обязана принять къ руководству, на будущее время, и на этомъ основаніи не только слѣдующіе 3 руб. 22 $\frac{1}{2}$ коп. сер. за негербовую бумагу въ искѣ противъ владѣльца и крестьянъ имѣнія Старосѣдлице, но и всѣ другія этого рода деньги, присужденныя ко взысканію съ духовныхъ имуществъ, представлять къ погашенію, установленнымъ порядкомъ.

Варшава, 17 (29) Октября 1853 года.

№ 47,705/14,598.

№ 79.

О томъ, что для производства размежеванія казенныхъ земель, на основаніи судебныхъ рѣшеній, должны быть употребляемы казенные Землемѣры.

(3 (15) Декабря 1858 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Удостоверившись, что работы, производимыя вольно-практикующими Землемѣрами и Инженерами, часто бываютъ неточны, вслѣдствіе чего возникаютъ недоумѣнія и споры, устраненіе которыхъ представляетъ большія затрудненія, Правительственная Коммисія постановила, чтобы отмежеваніе казенныхъ и состоящихъ въ казенномъ управленіи имѣній отъ другихъ помѣстій впредь поручаемо было Землемѣрамъ и Ревизорамъ размежеванія, числящимся при Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства. Поэтому предписывается Губернскому Правленію принять настоящее распоряженіе къ руководству.

Варшава, 3 (15) Декабря 1858 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) Гуминскій.

№ 72,667/35,617.

уважаны были на равни съ делами интересующими Скарб Крѣпости, то есть, чтобы въ делахъ этого рода, постановленные для Скарбу, подлежали уморенію. До тѣхъ же постановленій Прокуратора отдалъ строго соблюдать себѣ, и на тѣхъ постановленіяхъ не только находясь руб. ср. 3 коп. 22 $\frac{1}{2}$ за стемпле не употребленные до делъ противъ владѣльцу и владѣльцамъ дѣлъ Старосѣдлице, а и иные всеяго этого рода постановленія, если постановлены на фондъ по духовенствѣ supprimowaném, въ обыкновенной дорогѣ до уморенія представи.

въ Варшавѣ, д. 17 (29) Паўдзiе́нника 1853 р.

№ 47,705/19,598.

№ 79.

До чыноўнасці разграницення дѣла рѣдзых, на заса-
дзе вырѣковъ сѣдвых, маюць быць уживаны Геометро-
вѣ рѣдзых.

(д. 3 (15) Грудня 1858 г.)

До вшысткихъ Рѣдзыхъ Губернальныхъ.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Przekonawszy się, że czynności, przez Jeometrów wolno-praktykujących i Inżynierów wykonywane, bywają często niedokładne, z czego w następstwie powstają kwestye i spory trudne do usunięcia, Kommissya Rządowa postanowiła, aby do rozgraniczeń pomiędzy dobrami rządowymi i pod administracyą Skarbu zostającymi a innymi, używani byli odtąd Jeometrowie i Rewizorowie pomiarów, przy Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu zostający. Poleca więc Rządowi Gubernalnemu aby się do tego zastosował.

въ Варшавѣ, дня 3 (15) Грудня 1858 р.

Директоръ Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) Gumiński.

№ 72,667/35,617.

№ 80.

Объясненіе о порядкѣ покрытія расходовъ на командировки по размежеванію казенныхъ имѣній съ частными.

(5 (17) Января 1860 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

По возбужденному Плоцкимъ Губернскимъ Правленіемъ вопросу: слѣдуетъ ли, при размежеваніи казенныхъ имѣній съ частными, назначать деньги на разѣзды и другія надобности Экономическаго Ассесора или другаго, командированнаго со стороны Правительства лица, когда владѣлецъ имѣнія, подлежащаго разграниченію, обязанъ принять на себя, по добровольному соглашенію, или на основаніи существующихъ правилъ, половину означеннаго расхода, Правительственная Коммисія, принявъ въ соображеніе, что чиновникъ, назначенный отъ Правительства для установленія границъ между казенными и частными имѣніями, представляетъ собою какъ бы уполномоченнаго, дѣйствующаго отъ имени своего довѣрителя, и что посему, въ случаѣ еслибы Казна стала требовать вознагражденія за подобныя издержки, владѣлецъ частнаго имѣнія имѣлъ бы полное право предъявить съ своей стороны такія же требованія, признала, что не слѣдуетъ обращать на владѣльцевъ частныхъ имѣній расходовъ по путевымъ и инымъ издержкамъ Экономическаго Ассесора или другаго лица, командированнаго для размежеванія. Что касается однако издержекъ, по размежеванію, казеннаго Землемѣра, дѣйствующаго для обѣихъ сторонъ, то расходы сіи должны быть въ половинѣ пополняемы владѣльцами частныхъ имѣній.

Увѣдомля Губернское Правленіе о настоящемъ распоряженіи, Правительственная Коммисія предписываетъ принять оное къ руководству во всѣхъ подобныхъ случаяхъ.

Варшава, 5 (17) Января 1860 года.

№ 47,504/22,098.

№ 80.

Objaśnienie, w jaki sposób mają być likwidowane koszta zjazdu i czynności przy rozgraniczeniu dóbr rządowych od prywatnych.

(d. 5 (17) Stycznia 1860 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Z powodu przedstawienia przez Rząd Gubernialny Płocki czy przy rozgraniczeniu dóbr rządowych od prywatnych, mają być likwidowane koszta zjazdu i czynności Assessora Ekonomicznego, lub innego delegowanego ze strony Skarbu wtenczas, kiedy rozgraniczający się właściciel dóbr prywatnych, połowę kosztów tej czynności, bądź według dobrowolnej umowy, lub z przepisów prawa ponieść jest obowiązany; Kommissya Rządowa wiaższy na uwagę, że delegowany ze strony Skarbu do rozgraniczenia dóbr rządowych od prywatnych jest właściwie stroną, występuje bowiem w imieniu dziedzica dóbr, gdyby więc za zjazd jego i zatrudnienie, Skarb likwidował sobie należność, to wzajemnie i właściciel dóbr prywatnych miałby prawo za swoje działanie lub owego pełnomocnika zakładać pretensye, i wliczać do ogółu kosztów rozgraniczenia, uznała, iż koszta zjazdu i czynności Assessora Ekonomicznego, lub innego delegowanego, przy rozgraniczeniu, nie mają być likwidowane, i od strony prywatnej wymagane, wszakże koszta czynności Jeometry rządowego do rozgraniczenia użytego, jako działającego dla stron obudwu, likwidowane i z strony prywatnej w połowie ściągane być winny.

Zawiadamiając o tém Rząd Gubernialny, Kommissya Rządowa poleca mu, zastosowanie tego przepisu, przy każdej podobnej okoliczności.

w Warszawie, d. 5 (17) Stycznia 1860 r.

Nr. 47,504/22,098.

№ 81.

**Распоряженіе о передачѣ судебныхъ приговоровъ Судебнымъ
Приставамъ, для приведенія ихъ въ исполненіе.**

(6 (18) Августа 1860 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Во избѣжаніе того, чтобы экзекуціи, назначаемыя по судебнымъ приговорамъ, для истребованія отъ неисправныхъ и не представляющихъ достаточнаго обезпеченія должниковъ, не были производимы напрасно и не причинили Казнѣ безвозвратныхъ издержекъ, Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію, дабы оно, по полученіи распоряженія о назначеніи экзекуціи, какъ только убѣдился въ томъ, что должникъ, не имѣя никакой недвижимости и вообще никакихъ источниковъ дохода, не будетъ въ состояніи уплатить слѣдующія Казнѣ деньги, всякій разъ, посредствомъ полицейской власти разузнавало о состояніи должника; послѣ чего Губернское Правленіе къ такимъ только должникамъ обязано назначать экзекуціи, которые, по собраннымъ свѣдѣніямъ, окажутся достаточно состоятельными для уплаты слѣдуемыхъ съ нихъ денегъ.

Исключеніе изъ сего правила можетъ быть допущено только по заочнымъ рѣшеніямъ, состоявшимся противъ стороны, не избравшей Защитника, такъ какъ таковыя рѣшенія, согласно 156 статьѣ Устава Гражданскаго Судопроизводства, должны быть приводимы въ исполненіе до истеченія 6 мѣсяцевъ со дня постановленія рѣшенія, и именно на тотъ случай, когда можно опасаться, что свѣдѣнія о состояніи должниковъ не могутъ быть собраны до истеченія означеннаго срока, а между тѣмъ рѣшеніе потеряло бы свою силу.

Разслѣдованіе о состоятельности должника должно быть производимо, безъ объясненія причинъ, по которымъ оно назначено.

Еслибы полиція убѣдилась въ совершенной несостоятельности должника, то она обязана предложить ему истребовать свидѣтельство о бѣдности и, по полученіи такового, представить оное при рапортѣ.

№ 81.

Rozporządzenie, dotyczące oddawania Komornikom sądowym, do exekucyi, wyroków sądowych.

(d. 6 (18) Sierpnia 1860 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Dla zapobieżenia, aby exekucye przedsiębiorane z wyroków sądowych, o koszta lub inne należności skarbowe, do dłużników nie przedstawiających dostatecznej odpowiedzialności, nie były daremne i nie narażały Skarbu na niepowrotne wydatki exekucyjne, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby, otrzymawszy wyrok do zarządzenia exekucyi, skoro z komparacyi onego przekona się, iż dłużnik nie jest właścicielem ani posiadaczem nieruchomości, a z innego jakiegokolwiek bądź źródła nie będzie miał pewności, iż posiada zamożność odpowiednią dochodzonej należności, za każdym razem zarządzał, za pośrednictwem Władz policyjnych, sprawdzenie stanu majątku dłużnika i przeciw takim tylko dłużnikom exekucye Komornikom poruczał, względem których osiągnie pewność, że należność skarbową może być od nich odzyskana.

Wyjątek stanowi się co do wyroków zaocznych, pozyskanych przeciw stronie nie mającej ustanowionego obrońcy, które stosownie do artykułu 156-go Kodexu postępowania sądowego, winny być exekwowane przed upływem sześciu miesięcy od daty ich wydania, a to na taki wypadek, gdyby zachodziła obawa, że przed tym terminem nie dadzą się zebrać potrzebne wiadomości o zamożności dłużnika i wyrok przez to może być narażony na upadek.

Sprawdzenie zamożności dłużnika zarządzanem być ma bez wymienienia powodu tego sprawdzenia.

Gdyby Władze policyjne znalazły dłużnika zupełnie niezamożnym, nieposiadającym żadnych przedmiotów zajęciu ulegających, obowiązane są wezwać go o natychmiastowe pozyskanie świadectwa ubóstwa w formie przepisanej, i świadectwo takie dołączyć do swego raportu.

Еслибы означенное свидѣтельство не могло быть истребовано, а между тѣмъ полиція представила донесеніе, что должникъ дѣйствительно не имѣетъ никакихъ капиталовъ и движимаго имущества, на которые можно бы было наложить секвестръ, въ такомъ случаѣ Губернское Правленіе обязано распорядиться о назначеніи во всеѣ Царствѣ судебного и административнаго изслѣдованія о состояніи должника.

Представленіе объ освобожденіи несостоятельныхъ должниковъ отъ взысканія слѣдуемыхъ съ нихъ Казнѣ денегъ могутъ быть дѣлаемы только на основаніи свидѣтельства о бѣдности, или на основаніи вышеупомянутаго изслѣдованія.

При производствѣ разслѣдованія о состояніи должника, можно узнать и о мѣстопробываніи его; если бы же не представлялось надобности дѣлать разслѣдованіе о состоятельности должника, а онъ между тѣмъ перемѣнилъ мѣсто жительства, означенное въ судебномъ рѣшеніи, и Судебный Приставъ отыскать его не могъ, въ такомъ случаѣ экзекуція должна быть приостановлена до тѣхъ поръ, пока Губернское Правленіе административнымъ порядкомъ не узнаетъ его мѣстопробыванія.

Еслибы, вслѣдствіе не соблюденія вышеизложенныхъ правилъ, Казна вовлечена была въ расходы по взысканію, которые не могутъ быть возмѣщены должникомъ, въ такомъ случаѣ виновный обязанъ будетъ удовлетворить понесенныя издержки.

Варшава, 6 (18) Августа 1860 года.
№ 41,396/18,496.

№ 82.

Объясненіе о томъ, какъ слѣдуетъ поступать въ случаѣ незаконнаго завладѣнія крестьянами казенными землями.

(8 (20) Января 1865 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Введеніе въ дѣйствіе Высочайшихъ указовъ отъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, объ устройствѣ крестьянъ, вообще поручено особо установленнымъ для сего властямъ, а именно Учре-

Jeżeli świadectwo ubóstwa nie mogłoby być pozyskane, a pomimo to Władze policyjne doniosły o nieposiadaniu przez dłużnika żadnych funduszy i ruchomości, do zajęcia kwalifikujących się, w takim razie Rząd Gubernialny obowiązany zarządzić śledztwo majątku dłużnika w całym kraju, tak administracyjne jak sądowe.

Wnioski o zaniechanie dochodzenia poszukiwanej należności, dla niemożności jej odzyskania, mogą być czynione jedynie na podstawie świadectwa dłużnika, lub na zasadzie wzmiankowanego śledztwa, przekonywającego o niewynalezieniu żadnych jego funduszy.

Śledząc stan majątkowy dłużnika, tém samém powźmie się wiadomość o miejscu jego pobytu; gdyby jednakże nie zachodziła potrzeba śledzenia zamożności dłużnika, a ten zmienił zamieszkanie w wyroku wymienione, i Komornik nie znalazł go w takowém, dalsza exekucya powinna być wstrzymana, dopóki Rząd Gubernialny, w drodze administracyjnej, nie wykryje miejsca jego pobytu.

Gdyby przez niezachowanie ostrożności, niniejszém rozporządzeniem przepisanych, Skarb został narażony na koszta exekucyjne, odzyskać się od dłużnika nie dające, w takim razie winny takiego postąpienia koszta poniesione obowiązany będzie zapłacić.

w Warszawie, d. 6 (18) Sierpnia 1860 r.

Nr. 41,396/18,496.

№ 82.

Objaśnienie, jak należy postępować, wrazie nieprawego zajęcia przez włościan gruntów skarbowych.

(d. 8 (20) Stycznia 1865 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Wprowadzenie w wykonanie ukazów z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 roku, o urządzeniu włościan w ogólności, poruczonem zostało oddzielnym do tego ustanowionym Władzom, to jest

дительному Комитету и Комисіямъ по крестьянскимъ дѣламъ. Въ подробности же, на основаніи статьи 17-й указа о порядкѣ введенія въ дѣйствіе новыхъ о крестьянахъ постановленій, къ симъ послѣднимъ Комисіямъ относится между прочимъ: „ислѣдованіе споровъ и жалобъ между владѣльцами и крестьянами о правахъ послѣднихъ на разнаго рода угодья (сервитуты), объ усадьбахъ и земляхъ, подлежащихъ или подлежащихъ дѣйствию указа объ устройствѣ крестьянъ, о произведенныхъ, не на законномъ основаніи, обмѣнахъ земель крестьянскихъ на фольварочныя, о переносѣ усадебъ и т. п.“

Учредительный Комитетъ, въ развитіе упомянутой статьи указа, постановленіями своими, изложенными въ статьяхъ 118 и 127-й журналовъ его засѣданій, а именно первымъ утвердилъ правила о порядкѣ разбора дѣлъ о поземельныхъ правахъ крестьянъ, послѣднимъ же распредѣлилъ дѣйствія по упомянутымъ дѣламъ между Комиссарами и Комисіями по крестьянскимъ дѣламъ. Постановленія эти помѣщены въ номерахъ 211, 212 и 214 Варшавскаго Дневника за 1864 годъ, и изъ нихъ Губернское Правленіе обязано ближе ознакомиться съ содержаніемъ оныхъ. Въ этомъ мѣстѣ Правительственная Комисія ограничивается оговоркою, что на основаніи статьи 127-й упомянутыхъ постановленій, разрѣшеніе возникшихъ между помѣщиками и крестьянами споровъ о томъ, подлежатъ ли, или не подлежатъ обращенію въ собственность послѣднихъ занимаемая ими усадьбы и земли, равно какъ и передача крестьянамъ всѣхъ тѣхъ усадебъ и земель, которыя, при рѣшеніи вышеупомянутыхъ споровъ, признаны будутъ подлежащими обращенію въ крестьянскую собственность, а также отграниченіе тѣхъ усадебъ и земель отъ фольварочныхъ угодій—предоставлено вѣдѣнію Комиссаровъ, на рѣшенія которыхъ могутъ быть приносимы жалобы въ Комисію по крестьянскимъ дѣламъ, а сіи послѣднія постановляютъ окончательныя опредѣленія по этимъ предметамъ.

Въ связи со спорами о правѣ собственности на земли, происходящими между владѣльцами и крестьянами, въ случаѣ, еслибы сіи послѣдніе, не ожидая рѣшенія по этимъ дѣламъ подлежащаго начальства, самовольно захватили въ свое пользованіе земли, на которыя предъявленъ ими споръ, состоитъ вопросъ о вознаграж-

Комитетови Urządzącemu i Kommissyom do spraw włościańskich. W szczególności z mocy artykułu 17-go ukazu o sposobie wprowadzenia w wykonanie nowych ustaw o włościanach, do tych ostatnich należy pomiędzy innemi: „dochodzenie sporów i zażaleń między dziedzicami a włościanami o prawa tych ostatnich do różnego rodzaju służebności, o osady i grunta podpadające lub nie podpadające pod moc ukazu o urządzeniu włościan, o dokonane z pominięciem przepisów zamiany gruntów włościańskich na folwarczne, o przeniesienie osad i t. p.“

W rozwinieciu pomienionego artykułu pozycyą 118-ą swoich postanowień, Urządzący Komitet zatwierdził przepisy postępowania w sprawach dotyczących praw gruntów włościan, a następnie w pozycyi 127-jej tychże postanowień, ustanowił rozdział czynności odnoszących się do rzeczonych spraw pomiędzy Komissarzy i Kommissye do spraw włościańskich. Postanowienia te zamieszczone są w numerach 211, 212 i 214-m Dziennika Warszawskiego z r. 1864, i tam Rząd Gubernialny obowiązany jest bliżej poinformować się o ich treści. Tu Kommissya Rządowa ogranicza się na przytoczeniu, że na zasadzie pozycyi 127-jej wzmiankowanych postanowień, Komissarze, z wolnem odwołaniem się od ich decyzji do Kommissyów do spraw włościańskich, ostatecznie w tych przedmiotach wyrzekających, upoważnieni są do rozstrzygania spornych pomiędzy włościanami a dziedzicami kwestyj, czy osady i grunta przez włościan zajmowane przechodzą lub nie przechodzą na ich własność, do oddania włościanom wszystkich osad i gruntów po rozpoznaniu zachodzącego sporu, o jakim dopiero co była mowa, za przechodzące na ich własność uznanych, oraz do odgraniczenia od gruntów folwarcznych tychże osad i gruntów.

W związku ze sporami zachodzącymi o własność gruntów pomiędzy dziedzicami a włościanami, w razie gdyby ci ostatni nie czekając na wyrzeczenie w tym względzie właściwej Władzy, samowolnie zagarnęli w swoje użytkowanie grunta, do których sądzą mieć prawo, zostaje kwestya o wynagrodzenie szkód posta-

деніи убытковъ, причиненныхъ таковымъ дѣйствіемъ дѣла этого рода, то есть о вознагражденіи за поврежденія въ поляхъ, поляхъ и урожаяхъ, по силѣ статьи 3 Кодекса гражданскаго судопроизводства, подлежатъ вѣдомству Мировыхъ Судовъ; но указъ отъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, объ устройствѣ сельскихъ гминъ, ограничилъ въ семъ отношеніи предѣлы вѣдомства Мировыхъ Судовъ, ибо на основаніи статьи 47-й того же указа, рѣшеніе дѣлъ этого рода, въ коихъ цѣнность иска не превышаетъ 30 руб. сер., предоставлено Гминнымъ Судамъ.

По поводу изданія вышеупомянутыхъ Высочайшихъ указовъ и послѣдовавшихъ въ развитіе ихъ сказанныхъ постановленій Учредительнаго Комитета, Правительственная Комиссія Юстиціи, принявъ во вниманіе, что всякіе споры между крестьянами и владельцами имѣній, возникающіе изъ прежнихъ поземельныхъ отношеній и правъ на пользованіе разнаго рода сервитутами и угодьями, изъяты упомянутыми указами и постановленіями изъ вѣдомства обыкновенныхъ Судовъ и предоставлены разсмотрѣнію властей, означенныхъ въ тѣхъ указахъ и постановленіяхъ, а также, имѣя въ виду, что дѣла о вознагражденіи за убытки, по которымъ цѣна иска не превышаетъ 30 руб. сер., въ силу тѣхъ же узаконеній, подлежатъ окончательному рѣшенію Гминныхъ Судовъ, общимъ распоряженіемъ отъ 18 (30) Сентября 1864 года, за № 11,586, изданнымъ съ разрѣшенія Учредительнаго Комитета, предписала Гражданскимъ Трибуналамъ не принимать къ своему разсмотрѣнію споровъ, касающихся тѣхъ предметовъ, предоставляя тяжущимся сторонамъ обращаться съ ними въ подлежащія мѣста, установленныя упомянутыми указами, исключая лишь случаевъ:

1) когда подлежащія Комиссіи по крестьянскимъ дѣламъ предоставлять спорящимъ сторонамъ развѣдаться по своимъ претензіямъ судебнымъ порядкомъ, и

2) когда искъ о вознагражденіи за причиненные убытки предъявленъ будетъ къ жителямъ посторонняго селенія, не имѣющимъ никакого права на сервитутное пользованіе рубкою лѣса или пастбищемъ на чужой землѣ.

Причемъ Комиссія предупредила судебныя мѣста, что во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда цѣна иска о вознагражденіи за причиненные убытки не превышаетъ 30 руб. сер., Мировые Суды не

пленіемъ тѣмъ spowodowanych. Sprawy tego rodzaju, to jest sprawy o szkody w polach, owocach i zbiorach, z mocy artykułu 3-go Kodexu postępowania sądowego, należą do właściwych Sądów Pokoju, lecz ukaz z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 roku o urządzeniu gmin wiejskich, ścieśnił pod tym względem attrubucyę Sądów Pokoju i w artykule 47-m pomienione sprawy, w których wartość przedmiotu sporu nie przenosi rub. sr. 30, poddał wyrokowaniu Sądów gminnych.

W obec powołanych ukazów i wydanych w ich rozwinięciu wzmiankowanych postanowień Urządzającego Komitetu, Komisya Rządowa Sprawiedliwości z uwagi, że wszelkie spory pomiędzy włościanami a dziedzicami dóbr z dawniejszych stosunków gruntowych, tudzież z praw do służebności i użytków różnego rodzaju wynikające, zostały rzeczonymi ukazami i postanowieniami z pod jurysdykcji Sądów zwyczajnych wyjęte i pozostawione Władzom w tychże ukazach i postanowieniach wskazanym, oraz że sprawy o wynagrodzenie szkód, gdzie wartość przedmiotu nie przenosi 30 rub. sr. ulegają z mocy tychże przepisów ostatecznemu zawyrokowaniu Sądów gminnych, rozporządzeniem ogólném w dniu 18 (30) Września 1864 roku Nr. 11,586, na zasadzie upoważnienia Urządzającego Komitetu wydaném, poleciła Trybunałom Cywilnym, aby ilekroć razy przychodziłyby przed nie spory przedmiotów tych dotyczące, uznawały swoją niewłaściwość i strony odsyłały przed Władze wspomnianymi ukazami ustanowione, wyjąwszy:

1) gdy spory przez właściwe Komissye włościańskie, celem dochodzenia praw roszczonych, do drogi sądowej odesłane zostaną, i

2) gdy poszukiwanie zrzadzonych strat rozwinięte jest przeciwko mieszkańcom obcej wsi, żadnego prawa do służebności wrębu lub pastwiska na cudzym gruncie nieposiadającym.

Oraz ostrzegła, że w każdym wypadku Sądy Pokoju nie powinny rozpoznawać spraw, o wynagrodzenie zrzadzonych strat.

должны входить въ разбирательство дѣла, а передавать таковое на рѣшеніе Гминнаго Суда.

Въ имѣніяхъ казенныхъ и состоящихъ въ завѣдываніи Казны, а въ особенности тѣхъ, въ коихъ введено окончательное поземельное устройство, не должны бы собственно происходить никакіе споры съ крестьянами о земляхъ, подходящихъ подъ дѣйствіе Высочайшаго указа, такъ какъ земли, составляющія крестьянскій надѣлъ, были опредѣлительно означены въ отношеніи пространства и мѣстоположенія; за всѣмъ тѣмъ однакожъ, какъ Правительственная Коммисія усматриваетъ изъ поступающихъ въ оную жалобъ, крестьяне, подъ предлогомъ правъ, предоставленныхъ имъ указомъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, врываются въ фольварочныя земли, присваиваютъ себѣ таковыя и лишаютъ арендаторовъ пользованія принадлежащими имъ угодьями. А потому, на основаніи приведенныхъ выше постановленій, Правительственная Коммисія даетъ Губернскому Правленію на подобные случаи слѣдующее наставленіе:

1) Въ случаѣ захвата крестьянами въ имѣніяхъ казенныхъ, или состоящихъ въ казенномъ управленіи, земель, находящихся во владѣніи фольварка, или входящихъ въ составъ лѣснаго пространства, подлежащая власть, а именно, относительно экономическихъ угодій—Экономическій Ассесоръ, по донесенію мѣстнаго арендатора, а относительно лѣсныхъ угодій—Лѣсное Управленіе, обязано тотчасъ же войти въ сношеніе съ мѣстнымъ Комисаромъ о разрѣшеніи возникшаго спора.

2) Къ имѣніяхъ окончательно устроенныхъ, руководствуясь статьею 13-ю указа объ устройствѣ крестьянъ, по силѣ которой въ собственность крестьянъ поступаютъ только тѣ земли, которыя предоставлены имъ въ надѣлъ по распоряженію Правительства при послѣднемъ устройствѣ, надлежитъ принимать исключительнымъ основаніемъ, при рѣшеніи возникшаго спора, планъ устройства, показывающій, какія земли поступили при устройствѣ въ собственность крестьянъ, и если по сему плану окажется, что угодья, на которыя крестьяне предъявили притязаніе, входятъ въ составъ фольварочнаго или лѣснаго пространства и отнюдь не составляли крестьянскаго надѣла, то слѣдуетъ помогать отказъ крестьянамъ въ ихъ претензіи и возвращенія фольварку или лѣсному вѣдомству захваченныхъ ими угодій.

których przedmiot rub. sr. 30 nie przenosi, lecz takowe odsyłać pod zawyrokowanie Sądu gminnego.

W dobrach rządowych i pod zarządem Skarbu zostających, zwłaszcza ostatecznie urządzonych, nie powinnyby z włościanami żadne zachodzić spory o grunta pod ukaz podchodzące, gdyż grunta stanowiące ich uposażenie, były stale co do rozległości i położenia oznaczone, gdy jednakże pomimo to, jak się Kommissya Rządowa przekonywa, z dochodzących ją zażaleń, włościanie, pod pozorem praw nadanych im ukazem z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 roku, wdzierają się w grunta folwarczne, takowe sobie przywłaszczają i dzierżawców pozbawiają służących im z nich użytków, przeto na zasadzie powołanych wyżej przepisów, Kommissya Rządowa na podobny wypadek udziela Rządowi Gubernialnemu następującą informację:

1) Gdzieby włościanie, w dobrach rządowych lub pod zarządem Skarbu zostających, zajęli grunta w posiadaniu folwarku będące, lub w skład przestrzeni leśnej wchodzące, tam natychmiast co do użytków ekonomicznych, Assessor Ekonomiczny na zasadzie doniesienia miejscowego dzierżawcy, co do użytków leśnych, Urząd leśny powinien odnieść się do miejscowego Kommissarza o rozstrzygnięcie wynikłej kwestyi.

2) W dobrach ostatecznie urządzonych, za podstawę do rozstrzygnięcia wynikłego sporu, na zasadzie artykułu 13-go ukazu o urządzeniu włościan, z mocy którego na własność ich przechodzą tylko te grunta, które z rozporządzenia Rządu ostatnio wydzielone im były przy urządzeniu, wyłącznie przyjęty powinien być plan urządzenia, wykazujący, jakie grunta, przy urządzeniu, włościanom w posiadanie zostały oddane, a o ileby grunta, do których włościanie roszczą pretensyę, w przestrzeń folwarczną lub leśną wchodzące, podług rzeczzonego planu w obrębie gruntów włościańskich nie mieściły się, należy domagać się oddalenia pretensyj włościan, i powrócenia zabranych przez nich gruntów folwarkowi lub leśnictwu.

3) Въ иѣвнѣяхъ окончательно неустроенныхъ, нужныя объясненія надлежитъ извлекать изъ экономическихъ и лѣсныхъ плановъ, престаціонныхъ табелей, передаточныхъ актовъ и другихъ документовъ, могущихъ послужить къ уясненію возникшаго спора, сообразно съ мѣстными обстоятельствами; если же всѣ эти матеріалы окажутся недостаточными, то слѣдуетъ поставить соотвѣтственныхъ свидѣтелей и требовать снятія съ нихъ показаній.

4) Коль скоро состоится рѣшеніе Коммисара, Экономическій Ассесоръ или Лѣсное Управление, по принадлежности, обязаны въ тоже время истребовать съ онаго копію, и такую, съ описаніемъ обстоятельствъ дѣла, съ нужными объясненіями и документами и съ заключеніемъ своимъ относительно согласія или несогласія съ рѣшеніемъ и обжалованія онаго въ Коммисію по крестьянскимъ дѣламъ, при изложеніи, въ послѣднемъ случаѣ, оснований жалобы, представить въ Губернское Правленіе; если же, для болѣе обстоятельнаго разъясненія положенія дѣла и подкрѣпленія оснований жалобы, признаютъ нужнымъ собрать дополнительные свѣдѣнія отъ людей, которымъ извѣстны обстоятельства спора, то обязаны допросить ихъ протоколярно и протоколъ о семъ представить съ прочими бумагами въ Губернское Правленіе.

5) Губернское Правленіе, по полученіи такого дѣла и дополненіи онаго въ чемъ слѣдуетъ для надлежащаго разъясненія спорнаго предмета во всѣхъ подробностяхъ, если найдетъ рѣшеніе Коммисара основательнымъ, представляетъ оное вмѣстѣ съ своимъ заключеніемъ и всѣми документами въ Коммисію Финансовъ, которая предоставляетъ себѣ окончательное опредѣленіе, относительно прекращенія дальнѣйшаго спора. Если же предстоитъ надобность въ обжалованіи сказаннаго рѣшенія, то Губернское Правленіе, не обращаясь о томъ въ Коммисію Финансовъ, обязано представить въ узаконенный срокъ, то есть до истеченія 30 дней со дня постановленія рѣшенія, прямо отъ себя апелляціонный отзывъ въ Коммисію по крестьянскимъ дѣламъ, и въ то же время донести о семъ Коммисіи Финансовъ, съ полнымъ изложеніемъ всѣхъ обстоятельствъ дѣла и съ представленіемъ копіи отзыва. Само собою разумѣется, что Экономическіе Ассесоры, Лѣсныя Управленія и Губернскія Правленія обязаны дѣйствовать съ такою точностью, чтобы Коммисія Финансовъ, если при-

3) W dobrach ostatecznie nieurządzonych, potrzebne wyjaśnienia trzeba czerpać z planów ekonomicznych i leśnych, tabell prestacyjnych, aktów podawczych i innych dowodów, stosownie do położenia rzeczy, posługujących do wyswietlenia wynikłej kwestyi, a gdyby wszystkie te materyały okazały się niedostateczne, wypada stawić odpowiednich świadków i żądać ich przesłuchania.

4) Po wydaniu decyzji przez Kommissarza, Assessor Ekonomiczny lub Urząd leśny, w czym do którego należy, zażąda natchmiast jej kopii, i takową z opisaniem całego stanu rzeczy, z potrzebnymi wyjaśnieniami i dowodami, oraz z wnioskiem względem poprzestania na niej lub odwołania się do Kommissyi Włościańskiej, przy wskazaniu w ostatnim razie zasad odwołania się, przedstawi Rządowi Gubernialnemu, a jeżeli, dla bliższego wyjaśnienia stanu sprawy i wzmocnienia zasad odwołania się, uważałby potrzebę zasięgnąć dodatkowej informacyi od ludzi świadomych kwestyi, to winien ich protokółarnie przesłuchać i protokół ten łącznie Rządowi Gubernialnemu przesłać.

5) Rząd Gubernialny odebrawszy taki interest i uzupełniwszy go w taki sposób, aby przedmiot sporny zupełnie był wy-czerpany i wyjaśniony, jeżeli decyzję Kommissarza znajdzie uzasadnioną, przedstawi ją ze swojemi wnioskami i wszelkimi dowodami Kommissyi Skarbu, która zachowuje sobie ostateczne wyrzeczenie względem poprzestania na takowej. Jeżeli zaś zachodzi potrzeba odwołania się od rzeczonęj decyzji, Rząd Gubernialny, bez odnoszenia się do Kommissyi Skarbu, obowiązany jest w terminie prawem oznaczonym, to jest przed upływem dni 30 od daty jej wydania, odnieść się z rekusem do Kommissyi Włościańskiej, a Kommissyi Skarbu jednocześnie złożyć rapport, wyjaśniający cały stan rzeczy, wraz z kopią odwołania się. Rozumie się, iż Assessorowie Ekonomiczni, Urzędy leśne i Rządy Gubernialne winni są działać z takim pośpiechem, aby Kommissya Skarbu, o ile znalazłaby tego potrzebę, mogła jeszcze poprzeć z swęj stro-

знаетъ нужнымъ, могла еще съ своей стороны содѣйствовать къ подкрѣпленію апелляціоннаго отзыва Губернскаго Правленія, а въ тѣхъ случаяхъ, гдѣ Губернское Правленіе находитъ соотвѣтственнымъ прекратить дальнѣйшее производство дѣла, чтобы оставалось достаточно времени для обжалованія рѣшенія, еслибы Коммисія Финансовъ не одобрила заключенія Губернскаго Правленія о прекращеніи дальнѣйшаго иска.

6) Арендаторы казенныхъ имѣній и самая Казна, въ отношеніи земель находящихся въ непосредственномъ ея пользованіи, каковы лѣсныя угодья, не могутъ предъявлять къ крестьянамъ иска о вознагражденіи за убытки до тѣхъ поръ, пока относительно земель, составляющихъ предметъ спора, не состоится окончательное рѣшеніе Коммисіи по крестьянскимъ дѣламъ, или пока рѣшеніе Коммисара не вступитъ въ законную силу, и тогда только, если претензія крестьянъ будетъ отвергнута, арендаторъ или Казна, на основаніи послѣдовавшаго рѣшенія, могутъ начать искъ о вознагражденіи убытковъ въ Гминномъ или Мировомъ Судѣ, смотря по цѣнности предмета, на основаніи статьи 47 Высочайшаго указа объ устройствѣ сельскихъ гминъ.

О настоящемъ распоряженіи обязывается Губернское Правленіе тотчасъ же увѣдомить къ подлежащему руководству Лѣсныхъ Управленія и Экономическихъ Ассесоровъ посредствомъ рассылки имъ такового, арендаторовъ же имѣній, какъ казенныхъ, такъ и состоящихъ въ завѣдываніи Казны, циркулярно чрезъ Уѣздныхъ Начальниковъ, которымъ для этой цѣли разослать безотлагательно по одному экземпляру сего распоряженія.

Варшава, 8 (20) Января 1865 года.

И. д. Директора Отдѣленія (подписано) *Домбровский*.

№ 3,589/904.

ny założony przez Rząd Gubernialny rekurs, oraz aby tam, gdzie Rząd Gubernialny uważa właściwemъ poprzestać na wydanей decyzji, był dostateczny czas, przed upływem terminu prawem zakreślonego, do podania odwołania się, jeżeliby Kommissya Skarbu nie przechyliła się do wniosku o poprzestanie na zapadłej decyzji.

6) Dzierżawcy rządowi i Skarb, ten ostatni gdzieby szło o grunta w bezpośredniemъ jego użytkowaniu będące, jak grunta leśne, nie mogą występować przeciw włościanom o wynagrodzenie szkód, dopóki co do gruntów, będącychъ предметомъ sporu, nie zapadnie ostateczna decyzja Kommissyi Włościańskiej lub nieuprawomocni się decyzja Kommissarza, i dopiero wtenczas, jeżeli włościanie z pretensją swoją będą oddaleni, dzierżawca lub Skarb, na zasadzie zapadłej decyzji, może rozwinać poszukiwania o wynagrodzenie szkód przed Sądem gminnym, lub przed Sądem Pokoju, w miarę wartości przedmiotu, odpowiednio art. 47-mu ukazu o urządzeniu gmin wiejskich.

O niniejszémъ rozporządzeniu, celemъ zastosowania się do takowego, Rząd Gubernialny natychmiast uwiadomi Urzędy Leśne i Assessorów Ekonomicznych, przez rozesłanie imъ takowego, a dzierżawców dóbr rządowych, oraz pod zarządemъ Skarbu zostających, za pośrednictwemъ obiegnika przez Naczelników Powiatowych wysłać się bezzwłocznie winnego, którymъ na ten cel po jednymъ exemplarzu tegożъ rozporządzenia przesłać należy.

w Warszawie, d. 8 (20) Stycznia 1865 r.

p. o. Dyrektora Wydziału (podpisano) *Dąbrowski*.

Nr. 3,589/904.

№ 83.

Объ опредѣленіи случаевъ, въ коихъ Казна обязана продолжать спорныя межевыя дѣла о земляхъ, поступившихъ въ собственность крестьянъ въ казенныхъ имѣніяхъ.

(17 (29) Марта 1866 года.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

ИМПЕРАТОРА И САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ФИНЛЯНДСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Учредительный въ Царствѣ Польскомъ Комитетъ.

Вслѣдствіе представленія Главнаго Директора Правительственной Коммисіи Финансовъ о порядкѣ рѣшенія возникшихъ до обнародованія Высочайшихъ указовъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, объ устройствѣ крестьянъ, спорныхъ межевыхъ дѣлъ о земляхъ, поступившихъ въ собственность крестьянъ въ казенныхъ имѣніяхъ, Учредительный Комитетъ, въ развитіе сихъ указовъ, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1.

Никакое судебное рѣшеніе или сдѣлка по дѣламъ о правѣ пользованія или о правѣ собственности, а также по дѣламъ о размежеваніи, не можетъ лишить крестьянъ правъ собственности на земли или правъ пользованія угодьями приобрѣтенныхъ ими на основаніи указовъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года и признанныхъ за ними рѣшеніями учреждений по крестьянскимъ дѣламъ.

Ст. 2.

Владѣлецъ имѣнія признанный рѣшеніемъ или сдѣлкою собственникомъ земель, находившихся, во время изданія указовъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, во владѣніи казенныхъ крестьянъ и поступившихъ въ полную ихъ собственность, имѣетъ право получить ликвидаціонное вознагражденіе, за эти земли причитающееся. Признанная таксымъ собственникомъ Казна имѣетъ право, за земли, поступившія въ собственность крестьянъ противной стороны, взыскать, судебнымъ порядкомъ, съ владѣльца имѣнія, получившаго вознагражденіе, соотвѣтственную часть этого вознагражденія.

№ 83.

Oznaczenie wypadków, w których Skarb prowadzić ma dalej sprawy graniczne o grunta w dobrach rządowych, przeszłe na własność włościan.

(d. 17 (29) Marca 1866 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA II-go,

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO,
etc., etc., etc.

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem.

W skutek przedstawienia Dyrektora Głównego Kommissyi Rządowej Skarbu o porządku rozstrzygania wynikłych przed ogłoszeniem Najwyższych ukazów z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 roku o urządzeniu włościan sporów granicznych, o grunta przeszłe na własność włościan w dobrach rządowych, Komitet Urządzający, w rozwinięciu tych ukazów, postanowił i stanowi:

Art. 1.

Żaden wyrok sądowy ani układ w sprawach o prawo używalności lub prawo własności, jako też w sprawach o rozgraniczenie, nie może pozbawić włościan prawa własności do gruntów lub prawa korzystania z użytków, nabytych przez nich na zasadzie ukazów z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. i przyznanych im przez decyzye władz do spraw włościańskich.

Art. 2.

Dziedzic dóbr, z mocy wyroku lub układu uznany za właściciela gruntów, które w czasie wydania ukazów z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. w posiadaniu włościan rządowych zostały, i na zupełną własność ich przeszły, ma prawo do otrzymywania wynagrodzenia likwidacyjnego za też grunta przypadającego. Skarb za takiegoż właściciela uznany, za grunta przeszłe na własność włościan strony przeciwniej, ma prawo odzyskać w drodze sądowej od właściciela dóbr, który wynagrodzenie otrzymał, odpowiednią część tegoż wynagrodzenia.

Ст. 3.

Спорныя границы между землями крестьянъ съ обѣихъ сторонъ, равно и между землями крестьянъ съ одной а какими бы то ни было фольварками съ другой стороны, должны быть обозначены и укрѣплены подлежащимъ Коммиссаромъ по крестьянскимъ дѣламъ, вмѣстѣ съ Экономическимъ Ассесоромъ, если смежная земля составляетъ собственность Казны, и при содѣйствіи Землемѣра, съ тѣмъ, чтобы межевые знаки были поставлены въ томъ мѣстѣ, гдѣ граница находилась во время изданія указа 19 Февраля (2 Марта) 1864 года объ устройствѣ крестьянъ. Такое обозначеніе границъ не должно препятствовать ни Казнѣ, ни владѣльцу частнаго имѣнія отыскивать, судебнымъ порядкомъ, права свои на земли, лежащія за спорною границею, съ цѣлью получить ликвидационное вознагражденіе за отошедшія въ собственность крестьянъ земли.

Ст. 4.

Веденіе судебныхъ дѣлъ о правѣ пользованія угодьями или о правѣ собственности на земли, возникшихъ между крестьянами казенныхъ имѣній, не имѣющихъ фольварковыхъ земель и частными имѣніями о земляхъ и угодьяхъ, находящихся подъ судебнымъ секвестромъ во владѣніи не крестьянъ, а во владѣніи владѣльца сихъ имѣній или лицъ, не подходящихъ подъ дѣйствіе указа объ устройствѣ крестьянъ, предоставляется исключительно заботѣ крестьянъ, безъ малѣйшаго вліянія и участія Казны.

Ст. 5.

Всѣ прочія дѣла о правѣ пользованія угодьями или о правѣ собственности на земли, рѣшеніе коихъ можетъ имѣть вліяніе на интересы Казны, хотя бы эти дѣла касались земель, поступившихъ въ собственность казенныхъ крестьянъ, должны быть ведены и оканчиваемы Казною безъ участія крестьянъ, съ тѣмъ, что крестьяне не могутъ быть лишены права собственности на земли и пользованія угодьями, приобретенными ими въ силу указовъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года.

Ст. 6.

Дѣла начатыя порядкомъ, указаннымъ въ постановленіи Намѣстника отъ 18 Іюля 1818 года, хотя бы они касались крестьянскихъ земель и угодій, должны быть окончены тѣмъ же порядкомъ.

Art. 3.

Granice sporne pomiędzy gruntami włościan z obydwóch stron, jako też pomiędzy gruntami włościan z jednej, a jakimkolwiek folwarkiem z drugiej strony, powinny być oznaczone i utrwalone przez właściwego Kommissarza do spraw włościańskich, wraz z Assessorem Ekonomicznym, jeżeli grunt pograniczny jest własnością Skarbu i za współdziałaniem Jeometry, z warunkiem, aby znaki graniczne postawione były w tém miejscu, gdzie granica istniała w czasie wydania ukazu z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 r. o urządzeniu włościan. Takie oznaczenie granic nie może być przeszkodą ani dla Skarbu ani dla właściciela dóbr prywatnych do poszukiwania na drodze sądowej swych praw do gruntów, położonych po za sporną granicą, celem otrzymania wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta przeszłe na własność włościan.

Art. 4.

Prowadzenie spraw sądowych o prawo korzystania z użytków lub o prawo własności gruntu wynikłych pomiędzy włościanami dóbr rządowych, w których nie ma gruntów folwarcznych, a dobrami prywatnymi o grunta i użytki, znajdujące się pod sekwestrem sądowym, w posiadaniu nie włościan, lecz w posiadaniu właściciela tych dóbr albo też osób, nie podchodzących pod przepisy ukazu o urządzeniu włościan, pozostawia się wyłącznie staraniu włościan bez wszelkiego wpływu i udziału Skarbu.

Art. 5.

Wszystkie inne sprawy o prawo korzystania z użytków albo o prawo własności gruntu, rozstrzygnięcie których nie może mieć wpływu na interessa Skarbu, chociażby te sprawy dotyczyły gruntów przeszłych na własność włościan rządowych, mają być prowadzone i ukończone przez Skarb, bez udziału włościan; włościanie jednak nie mogą być pozbawieni praw do własności gruntów lub korzystania z użytków nabytych przez nich na mocy ukazów z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 r.

Art. 6.

Sprawy rozpoczęte w porządku wskazanym w postanowieniu Namiestnika z dnia 18 Lipca 1818 r., chociażby dotyczyły gruntów i użytków włościańskich, w tymże porządku ukończone być mają.

Ст. 7.

Дѣла возникшія между Казною и крестьянами казенныхъ имѣній, которыя доселѣ рѣшались на основаніи постановленія Намѣстника отъ 18 Іюля 1818 года, впредь должны быть передаваемы на рѣшеніе Коммисій по крестьянскимъ дѣламъ.

Ст. 8.

Дѣла о сервитутахъ, отыскиваемыхъ казенными крестьянами въ частныхъ или другихъ какихъ либо имѣніяхъ, какъ о самомъ правѣ, такъ и о размѣрѣ сего права и порядкѣ пользованія онымъ, а также дѣла объ отмѣнѣ сервитутовъ посредствомъ замѣна или выдачи вознагражденія, должны быть прекращены въ разбира- тельствѣ судебнымъ порядкомъ, а предоставлены разсмотрѣнію и рѣшенію Коммисій по крестьянскимъ дѣламъ; разсмотрѣнію же Гражданскихъ Судовъ оставляются дѣла о вознагражденіи потерь, понесенныхъ казенными крестьянами, вслѣдствіе недопущенія ихъ пользоваться упомянутыми сервитутами, если право на сервитуты будетъ за ними признано учрежденіями по крестьян- скимъ дѣламъ.

Ст. 9.

Состоявшіяся уже рѣшенія по дѣламъ о размежеваніи зе- мель, а также заключенныя по такимъ дѣламъ сдѣлки должны быть на мѣстѣ приведены въ исполненіе, съ тѣмъ, что крестьяне не могутъ быть лишены ни земель ни угодій, приобрѣтенныхъ ими на основаніи указовъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года. Рѣше- нія и сдѣлки, о прекращеніи общности пользованія между казен- ными и неказенными имѣніями, подлежатъ приведенію въ исполне- ніе со всѣми послѣдствіями этихъ рѣшеній и сдѣлокъ.

Ст. 10.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правитель- ственныя Коммисіи Юстиціи и Финансовъ и на Коммисіи по кре- стьянскимъ дѣламъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ 129-мъ засѣданіи 17 (29) Мар- та 1866 года.

Предсѣдатель-Намѣстникъ въ Царствѣ, Генералъ-Адъютантъ
(подписано) *Графъ Бергъ*.

Членъ-Завѣдывающій дѣлами Учредительнаго Комитета
(подписано) *Я. Соловьевъ*.

Art. 7.

Sprawy wynikłe pomiędzy Skarbem a włościanami dóbr rzą- dowych, które dotychczas rozstrzygane były na zasadzie postano- wienia Namiestnika z dnia 18 Lipca 1818 r., na przyszłość prze- kazywane być mają pod rozstrzygnięcie Kommissyi spraw wło- ściańskich.

Art. 8.

Sprawy dotyczące służebności, dochodzonych przez włościan rządowych w dobrach prywatnych lub w innych jakichbądź do- brach, tak o samo prawo, jako też o rozciągłość tego prawa i spo- sób użytkowania z niego, tudzież sprawy dotyczące uchylenia słu- żebności, przez zamianę lub wynagrodzenie, winny być przecięte w dochodzeniu na drodze sądowej, a przekazane do rozpoznania i zdecydowania Kommissyi spraw włościańskich, rozpoznaniu zaś Sądów Cywilnych pozostawiają się sprawy dotyczące wynagro- dzenia za straty przez włościan rządowych poniesione, w skutek niedopuszczenia ich do korzystania z wspomnianych służebności, jeżeli prawo do służebności przez Władze do spraw włościańskich przyznane im będzie.

Art. 9.

Zapadłe już wyroki w sprawach dotyczących rozgraniczenia gruntów, tudzież zawarte w takich sprawach układy, powinny być na gruncie w wykonanie wprowadzone, wszakże przytém wło- ścianie nie mogą być pozbawieni ani gruntów, ani użytków naby- tych na zasadzie ukazów z dnia 19 Lutego (2 Marca) 1864 roku. Wyroki i układy względem zniesienia wspólności użytku pomię- dzy rządowemi i nierządowemi dobrami, będą wprowadzone w wykonanie ze wszystkiemi skutkami tychże wyroków i układów.

Art. 10.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które zamieszczone być ma w Dzienniku Praw, porucza się Kommissyom Rządowym Spra- wiedliwości i Skarbu, tudzież Kommissyom spraw włościańskich.

Działo się w Warszawie, na 129-m posiedzeniu, dnia 17 (29) Marca 1866 r.

Prezes Namiestnik w Królestwie Polskiem, Jenerał-Adjutant
(podpisano) *Hrabia Berg*.

Członek zarządzający sprawami Komitetu Urządzającego
(podpisano) *Sołowiew*.

№ 84.

Высочайшее повелѣніе относительно условныхъ записей
въ пользу церквей и монастырей.

(7 (19) Февраля 1867 года.)

Выписка изъ журнала 169-го засѣданія Учредительнаго Комитета въ Царствѣ Польскомъ, отъ 7 (19) Февраля 1867 года.

Статья 5. Высочайшее повелѣніе относительно условныхъ записей въ пользу церквей и монастырей.

Временно Управляющій Собственною Его Императорскаго Величества Канцелярією по дѣламъ Царства Польскаго, отзывомъ отъ 27 Января, за № 17, сообщилъ Намѣстнику въ Царствѣ, что постановленіе Учредительнаго Комитета, изложенное въ секретномъ журналѣ, отъ 1 (13) Октября 1866 года, статья 4, объ условныхъ записяхъ въ пользу церквей и монастырей, было, по Высочайшему повелѣнію, внесено на разсмотрѣніе въ Комитетъ по дѣламъ Царства Польскаго.

Комитетъ этотъ принялъ во вниманіе, что вопросъ о томъ: могутъ ли разныя условія, внесенныя въ фондусевыя записи въ пользу Римско-Католическихъ церквей и монастырей, служить препятствіемъ къ обращенію означенныхъ въ тѣхъ записяхъ капиталовъ и имуществъ на общемъ основаніи въ завѣдываніе и распоряженіе Финансоваго вѣдомства, возникъ по случаю записи, коею помѣщикъ Млынскій въ 1818 году завѣщалъ Сѣницкому монастырю капиталъ въ 4,500 руб. сер. съ тѣмъ, чтобы на проценты съ оного совершаемо было богослуженіе за упокой души его отца и его, оговоривъ притомъ, что въ случаѣ упраздненія означеннаго монастыря, эти проценты должны быть обращаемы въ пользу Больницы Младенца Иисуса въ Варшавѣ.

Разсматривая прежде всего этотъ частный случай, Комитетъ замѣтилъ, что хотя Сѣницкій монастырь нынѣ упраздненъ вслѣдствіе Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года, однако на основаніи того же указа, церковь сего монастыря, въ коей должны быть совершаемы требуемыя завѣщаніемъ Млынскаго заупокойныя службы, остается открытою и богослуженіе въ ней продолжается; такъ какъ означеннымъ указомъ положи-

№ 84.

Rozkaz Najwyższy, względem legatów warunkowych na
rzecz kościołów i klasztorów.

(d. 7 (19) Lutego 1867 r.)

Wypis z protokołu 169-go posiedzenia Komitetu Urządzającego w Królestwie Polskiem, z d. 7 (19) Lutego 1867 r.

Pożyty 5. Rozkaz Najwyższy względem legatów warunkowych na rzecz kościołów i klasztorów.

Zarządzający czasowo własną Jego Cesarskiej Mości Kancelaryą do spraw Królestwa Polskiego, odezwą z dnia 27 Stycznia roku bieżącego Nr. 17, oznajmił Namiestnikowi Królestwa, że postanowienie Komitetu Urządzającego, objęte sekretnym protokołem jego posiedzenia z dnia 1 (13) Października 1866 roku, pozycja 4-a, dotyczące legatów warunkowych na rzecz kościołów i klasztorów, poddane było z rozkazu Najwyższego pod rozpoznanie Komitetu do spraw Królestwa Polskiego.

Komitet ten zwrócił uwagę, że powodem kwestyi: czy jakiegokolwiek warunki, domieszczone w zapisach funduszowych na rzecz kościołów i klasztorów Rzymsko-Katolickich, mogą stanowić przeszkodę do zajęcia na ogólnych zasadach, pod zawiadywanie i dyspozycyę Zarządu Finansowego dóbr i kapitałów temiż zapisami objętych,—był zapis, którym właściciel ziemski, nazwiskiem Młyński, legował w r. 1818 na rzecz klasztoru w Siennicy kapitał 4,500 rub. sr. z warunkiem, aby z procentu od tegoż kapitału odprawiane było żałobne nabożeństwo za spokój duszy zmarłego jego ojca i jego, zastrzegłszy przytém, że w razie zniesienia rzeczownego klasztoru, procenta te mają być obracane na korzyść Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie.

Komitet rozbierając przedewszystkiem ten szczególny przypadek dostrzegł, że jakkolwiek klasztor w Siennicy zniesiony został w skutek Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 roku, jednakże na zasadzie tegoż ukazu kościoł przy tym klasztorze będący, w którym ma być odprawiane wymagane legatem Młyńskiego nabożeństwo żałobne, pozostaje o-

тельно вѣнено въ обязанность подлежащихъ властей духовныхъ и свѣтскихъ принять всѣ мѣры, дабы церковная служба въ принадлежавшихъ упраздненнымъ или закрытымъ монастырямъ церквахъ не была прекращена.

Согласно съ симъ кореннымъ правиломъ, въ томъ же указѣ постановлено, что соединенныя съ фондами таковыхъ монастырей обязанности сохраняются при церквахъ оныхъ и исполняются духовными лицами, коимъ поручено богослужение въ сихъ церквахъ.

При такомъ положеніи дѣла Комитетъ находилъ, что опредѣленная завѣщаніемъ Млынскаго обязанность совершенія заупокойныхъ службъ можетъ и должна быть оставлена при церкви упраздненнаго Сѣнницкаго монастыря. Хотя въ записи жертвователя и сдѣлана оговорка, что въ случаѣ упраздненія монастыря капиталъ долженъ быть обращенъ въ пользу Больницы Младенца Иисуса, однако слѣдуетъ замѣтить, что допустивъ въ семъ случаѣ для буквального исполненія завѣщанія Млынскаго, отступленіе отъ постановленій, по коимъ бывшія монастырскія и церковныя имѣнія и капиталы въ Царствѣ обращены на обезпеченіе постояннымъ содержаніемъ тамошняго Римско-Католическаго духовенства и на другія надобности Римско-Католической же церкви въ томъ краѣ, Правительство вызвало бы неминуемо многочисленные иски и домогательства о возвратѣ таковыхъ капиталовъ и имѣній подлѣ предлогомъ измѣненій въ первоначальномъ ихъ назначеніи обусловленныхъ новымъ положеніемъ Римско-Католическихъ монастырей и духовенства въ Царствѣ. Поэтому же уваженію въ Имперіи установлено въ 1840 году правиломъ, что условія, внесенныя въ фондушныя записи, не могутъ служить поводомъ къ возврату завѣщанныхъ сими записями имуществъ, вслѣдствіе чего и вѣнено въ обязанность судебнымъ мѣстамъ не принимать къ рѣшенію подобныхъ дѣлъ по спорамъ фундаторовъ или ихъ наслѣдниковъ прогивъ Казны.

Признавая по симъ соображеніямъ, что и въ Царствѣ Польскомъ общій вопросъ о значеніи условныхъ записей долженъ быть разрѣшенъ на одинаковыхъ съ принятыми въ Имперіи основаніяхъ, Комитетъ по дѣламъ Царства Польскаго согласно съ мнѣніемъ большинства членовъ Учредительнаго Комитета *полагалъ*:

твартымъ и служба Божа в немъ się odbywa, albowiem wzmiankowanym ukazem włożony został wyraźny obowiązek na właściwe władze duchowne i świeckie, ażeby w kościołach należących do zniesionych klasztorów, służba kościelna przerywana nie była.

Zgodnie z tym zasadniczym przepisem w pomienionym ukazie zastrzeżonem zostało, że połączone z funduszami takowych klasztorów obowiązki, pozostawiają się przy ich kościołach i dopełniane będą przez osoby duchowne, którym poruczono odprawianie służby Bożej w tychże kościołach.

W takim położeniu rzeczy, Komitet znajduje, że zastrzeżony legatem Młyńskiego obowiązek odprawiania żałobnego nabożeństwa, może i powinien być pozostawiony przy kościele zniesionego klasztoru w Siennicy, a jakkolwiek w zapisie ofiarodawcy uczyniono zastrzeżenie, że wrazie zniesienia klasztoru, kapitał winien być obrócony na rzecz Szpitala Dzieciątka Jezus, wszelako należy mieć na względzie, że dopuściwszy w obecnym przypadku, dla literalnego spełnienia legatu Młyńskiego, odstąpienie od przepisów, na zasadzie których majątki i kapitały po klasztorach i kościołach w Królestwie obrócone zostały na uposażenie tamecznego duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego, oraz na inne potrzeby kościoła Rzymsko-Katolickiego w tym kraju; Rząd niechybnie naraziłby się na liczne processa i domagania o zwrot takowych kapitałów i majątków pod pozorem zmiany pierwotnego ich przeznaczenia, wynikającej z nowego położenia klasztorów i duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego w Królestwie. Z tych samych powodów przyjęto w roku 1840 za zasadę w Cesarstwie, że umieszczone w zapisach funduszowych warunki nie mogą stanowić podstawy do zwrotu legowanych temiz zapisami majątków, w skutku czego włożono obowiązek na władze sądowe, aby pod zawyroкованіе nie przyjmowały spraw z powództwa zapisodawców lub ich successorów przeciwko Skarbowi.

Uznając z tego powodu, że i w Królestwie Polskiem ogólna kwestya co do znaczenia warunkowych zapisów, winna być rozstrzygnięta na tych samych zasadach, jakie przyjęte były w Cesarstwie, Komitet do spraw Królestwa Polskiego, zgodnie z opinią większości Członków Komitetu Urządzającego, był zdania:

1) принять правиломъ, что фондуши назначенные по условнымъ записямъ въ пользу Римско-Католическаго духовенства и разныхъ учреждений, и поступившіе на основаніи Высочайшихъ указовъ 27 Октября (8 Ноября) 1864 года и 14 (26) Декабря 1865 года въ вѣдѣніе и распоряженіе Финансоваго Управленія на удовлетвореніе потребностей Римско-Католической церкви, не могутъ быть устранены отъ сего основнаго ихъ назначенія подъ предлогомъ особыхъ условий помѣщенныхъ въ фондусевыхъ записяхъ и затѣмъ никакіе по сему предмету иски не принимаются;

2) оставивъ безъ послѣдствій ходатайство о переводѣ въ пользу Больницы Младенца Иисуса въ Варшавѣ завѣщанной Млынскимъ Сѣвницкому Реформатскому монастырю суммы 4,500 руб. сер., какъ обращенной уже въ силу Высочайшаго указа 27 Октября (8 Ноября) 1864 года на надобности Римско-Католической церкви и духовенства въ Царствѣ, возложить на подлежащее начальство озаботиться точнымъ примѣненіемъ къ сему фондушу постановленій § 22-го дополнительныхъ правилъ къ означенному указу, и

3) поручить Правительственной Комисіи Финансовъ и Прокуратурѣ въ Царствѣ распорядиться безотлагательнымъ переводомъ всѣхъ помонастырскихъ и подуховныхъ капиталовъ въ подлежащихъ ипотекахъ на имя Казны Царства.

Государь Императоръ на журналѣ Комитета въ 17 день Января 1867 года соизволилъ написать собственноручно: „исполнить“.

Заключеніе. По выслушаніи изложеннаго въ настоящемъ отзывѣ Статсъ-Секретаря Набокова, Высочайшаго повелѣнія, Учредительный Комитетъ постановилъ:

О послѣдовавшемъ въ 17 день Января сего года Высочайшемъ повелѣніи объ условныхъ записяхъ въ пользу церквей и монастырей въ Царствѣ Польскомъ сообщить Главнымъ Директорамъ Правительственныхъ Комисій Финансовъ и Юстиціи, а также для свѣдѣнія Управляющему дѣлами иностранныхъ исповѣданій въ Царствѣ, и предложить первымъ двумъ принять зависящія мѣры къ непремѣнному и точному исполненію настоящаго повелѣнія по относящимся до ихъ вѣдомствъ предметамъ.

1) Же należy przyjąć za prawidło, iż fundusze przeznaczone warunkowemi legatami na rzecz duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego i różnych instytutów i na zasadzie ukazów Najwyższych z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 i z dnia 14 (26) Grudnia 1865 roku oddane pod zawiadywanie i dyspozycję Zarządu Finansowego, na potrzeby kościoła Rzymsko-Katolickiego, nie mogą być odwracane od tego głównego swego przeznaczenia, pod pozorem szczególnych warunków pomieszczonych w zapisach funduszowych, i że podług tej zasady, żadne pod tym względem spory i processa miejsca mieć nie mogą.

2) Pozostawiając bez skutku przedstawienie o przepisanie na rzecz Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie, legowanej przez Młyńskiego dla klasztoru Reformatów w Sienniej summy rub. sr. 4,500, jako już obróconej z mocy Najwyższego ukazu z dnia 27 Października (8 Listopada) 1864 roku, na potrzeby kościoła i duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego w Królestwie, i zalecić właściwej władzy, izby rozporządzenia zawarte w § 22-m dodatkowych przepisów do pomienionego ukazu, w całej ścisłości zastosowane były do powyższego funduszu; wreszcie

3) Upoważnić Kommissję Rządową Skarbu i Prokuratorję w Królestwie do bezzwłocznego przedsięwzięcia środków, celem przepisania w właściwych hypotekach na rzecz Skarbu Królestwa wszelkich po-klasztornych i po-duchownych kapitałów.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, na protokół Komitetu, w dniu 17 Stycznia 1867 roku, raczył napisać własnoręcznie: „Исполнить“.

Decyzja. Po wysłuchaniu zakomunikowanego w obecnej odezwie Sekretarza Stanu Nabokowa Najwyższego rozkazu, Komitet Urządzający postanowił:

O zapadłym w dniu 17 Stycznia r. b. Najwyższym rozkazie co do zapisów warunkowych na rzecz kościołów i klasztorów w Królestwie Polskim, zawiadomić Dyrektorów Głównych Kommissyj Rządowych Skarbu i Sprawiedliwości, jak również Zarządzającego sprawami obcych wyznań w Królestwie, i polecić dwóm pierwszym przedsięwziąć właściwe środki, celem wykonania z całą ścisłością obecnego rozkazu, w czem takowy dotyczy ich wydziałów.

ГЛАВА V.

ОБЪ ОЦѢНКѢ И УСТРОЙСТВѢ КАЗЕННЫХЪ ИМѢНІЙ.

№ 85.

Возобновленіе правилъ для Экономическихъ чиновниковъ, назначенныхъ для устройства имѣній казенныхъ, Всемилюстивѣйше пожалованныхъ и другихъ.

(18 (30) Мая 1853 года.)

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Инструкція объ устройствѣ и очиншеваніи крестьянъ въ имѣніяхъ Всемилюстивѣйше пожалованныхъ, утвержденная Совѣтомъ Управленія Царства 23 Мая (4 Іюня) 1841 г., за № 16,279, служить также основаніемъ для устройства казенныхъ имѣній, а именно раздѣлъ I-й, въ коемъ изложены правила устройства, и раздѣлъ II-й о приведеніи его въ исполненіе, за исключеніемъ только тѣхъ правилъ, которыя вытекаютъ изъ исключительнаго пожалованія и особенныхъ обязанностей владѣльцевъ маіоратскихъ имѣній, къ которымъ относятся статьи 11, 16, пунктъ лит. d статьи 17, ст. 24, 26, 27, 31, а также частныя оговорки въ статьяхъ 15, 22 и 23. Для установленія размѣра чиншей служатъ основаніемъ нормальныя цѣны, утвержденныя Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства; относительно же классификаціи земель, луговъ, пастбищъ, и опредѣленія дохода изъ другихъ источниковъ дѣйствуютъ правила изложенныя въ статьяхъ 32, 33, 34, 36, 52, 53, 54, 57, 60, 61, 62 и 63 инструкции, изданной Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства 6 Сентября 1818 года, за № 19,333, объ устройствѣ казенныхъ имуществъ, изъ коей выписка при семъ прилагается.

Такъ какъ однакъ, не смотря на изданныя впослѣдствіи

TYTUŁ V.

O ANSZLAGOWANIU I URZĄDZENIU DÓBR RZĄDOWYCH.

№ 85.

Wznowienie przepisów dla urzędników ekonomicznych, przeznaczonych do urządzenia dóbr rządowych, donacyjnych i innych.

(d. 18 (30) Maja 1853 r.)

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Instrukcja do urządzenia i oczynszowania włościan w dobrach NAJMIŁOŚCIWIEJ darowanych, przez Radę Administracyjną Królestwa pod dniem 23 Maja (4 Czerwca) 1841 r. Nr. 16,279 zatwierdzona, służy także za podstawę do urządzenia dóbr rządowych, mianowicie rozdział jęj I-y, wskazujący zasady urządzenia, tudzież rozdział II-gi o wykonaniu urządzenia, z wypuszczeniem tylko tych przepisów, które wypływają z wyłącznego położenia i szczególnych obowiązków właścicieli majoratów, do których odnoszą się artykuły 11, 16-y, ustęp litera d artykułu 17-go, artykuły 24, 26, 27, 31-y, oraz częściowe zastrzeżenia w artykułach 15, 22 i 23-m. Do ustanowienia zaś wysokości czynszów, służą za podstawę ceny normalne, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzone, a co do klasyfikacyi gruntów, łąk, pastwisk i ustanowienia dochodu z innych źródeł, są przepisy w artykułach 32, 33, 34, 36, 52, 53, 54, 57, 60, 61, 62 i 63-m instrukcyi, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu pod dniem 6 Września 1818 r. Nr. 19,333 do urządzenia dóbr rządowych wydanej, których wyciąg tu się dołącza.

Wszelako gdy obok następnie wydanych szczegółowych roz-

особыя распоряженія, Правительственная Коммисія усматриваетъ, что дѣйствующія правила и постановленія не исполняются съ надлежащею точностію, въ особенности же по составленію актовъ о дѣйствіяхъ этого рода не соблюдается однообразный порядокъ, то Коммисія постановила возобновить обязательныя по сему предмету правила, дабы при дѣйствіяхъ этихъ обращено было вниманіе на существенную цѣль, а именно: чтобы удобнымъ распределеніемъ, удовлетворяющимъ по возможности всѣмъ потребностямъ и условіямъ сельскаго хозяйства, правильною оцѣнкою стоимости земель и всѣхъ прочихъ источниковъ дохода, обеспечено было на будущее время болѣе правильное развитіе земледѣльской промышленности, улучшеніе быта крестьянъ и увеличеніе доходовъ края. Поэтому устройство должно быть производимо слѣдующимъ порядкомъ.

1) Экономическій Коммисаръ, прибывъ въ имѣніе, долженствующее по указанію правительственной власти получить новое устройство, прежде всего обязанъ протоколярнымъ порядкомъ потребовать отъ арендатора предъявленія контракта, и, предупредивъ его, что контрактъ этотъ не можетъ быть препятствіемъ къ устройству имѣнія а послѣдствіи и къ очиншеванію крестьянъ, разъяснить ему основанія сего устройства и принять отъ него всякія заявленія, которыя онъ пожелаетъ представить. Послѣ того Коммисаръ въ присутствіи мѣстнаго Окружнаго Ассесора и Приходскаго Настоятеля, если это окажется возможнымъ, и во всякомъ случаѣ въ присутствіи Гминнаго Войта, объявляетъ крестьянамъ, владѣльцамъ участковъ, мельникамъ и т. п., а также безсрочно-аренднымъ и привилегированнымъ владѣльцамъ усадьбъ, что поземельное устройство имѣнія будетъ произведено колоніальнымъ порядкомъ, дабы тѣмъ съ одной стороны устранить всѣ вредныя для земледѣлія послѣдствія общиннаго владѣнія, а съ другой—предоставить всякому участку границы болѣе удобныя для веденія хозяйства. Коль скоро крестьяне изъявляютъ согласіе принять такое устройство, отъ нихъ должна быть взята въ томъ подписка, а въ случаѣ несогласія ихъ на это, слѣдуетъ записать таковое заявленіе въ протоколъ, съ объясненіемъ причинъ, по которымъ они отказываются отъ принятія колоніальнаго устройства. Если это заявленіе учинено будетъ всѣмъ обществомъ крестьянъ, то Коммисаръ, не вводя предполагаемаго

порядка, Коммисія Рządowa Przychodów i Skarbu dostrzega, że w działaniach tak ważnych nie dość ściśle wydane zasady i przepisy są zachowane, a szczególnie układ dzieł z tego rodzaju czynności jest niejednostajnym, przeto postanowiła wznowić w tej mierze obowiązujące przepisy, aby przy tém działaniu miano na względzie cel istotny, to jest, aby przez dogodny podział z zadość uczynieniem, ile być może, wszelkim potrzebom i warunkom gospodarstwa wiejskiego, przez dokładne ocenienie wartości użytków gruntowych, oraz wszelkich innych źródeł intraty, zapewnić na przyszłość pomyślniejszy wzrost gospodarstwa rolnego, podniesienie się stanu włościan i powiększenie dochodów dla kraju. Urządzenie więc powinno być w następujący sposób wykonywane:

1) Za przybyciem do dóbr urządzić się mających i przez Władzę Skarbową wskazanych, przedewszystkiém obowiązkiem jest Kommissarza Ekonomicznego żądać protokółarnie od dzierżawcy okazania kontraktu, objaśnić go, że podług takowego nie może czynić oporu urządzeniu dóbr i następnie oczyszczowaniu włościan, poinformować go o zasadach tego urządzenia i przyjąć od niego wszystkie wnioski, które przedstawić zażąda; poczem w obecności, jeżeli można, miejscowego Assessora Okręgowego, Proboszcza, a w każdym razie w obec Wójta gminy, zawiadomi włościan i wszystkich posiadaczy częściowych, młynarzy i t. p. osadników wieczysto-dzierżawnych i uprzywilejowanych, że urządzenie dóbr przedsięwziętém będzie w sposobie kolonialnym, dla usunięcia wszelkich rolnictwu szkodliwych wspólności, jak najmniej dla nadania, pod względem prowadzenia gospodarstwa, ile tylko można, najdogodniejszych granic dla każdej posiadłości. Skoro zaś włościanie okażą chęć poddania się takiemu urządzeniu, odebrana być winna od nich deklaracya, albo w razie gdyby temu byli przeciwni, należy zapisać to oświadczenie z powodami, któreby ich od przyjęcia kolonialnego urządzenia odwiodły, a w takim razie, jeżeli oświadczenie to złożone będzie przez ogół.

устройства, оставляет крестьян в пользовании землями на прежнем положении, и объявляет им, что они до тех пор не будут очиншеваны, пока не согласятся принять колониальное устройство; составленный о том протокол должен быть подписан всеми присутствующими. Если же только часть крестьян не соглашается принять колониальное устройство, то Коммисарь поступает на основании статьи 9 инструкции 1841 года.

2) Если не встретится никаких важных препятствий для приведения в исполнение предположенного устройства, в таком случае Коммисарь, вместе с местным арендатором и хозяевами, собирает все необходимые для разверстания сведения и разъясняет им условия, предписанные для сего 6-ю первыми статьями инструкции, после чего, осмотрев лично целое пространство земель, производит классификацию оных и на этом основании составляет проект общего разверстания или отделения земель фольварочных от деревенских и от других казенных селений.

Проектированное таким образом разверстание Экономический Коммисарь обязан приказать означить колыями на грунты и показать оное, с протолярным пояснением, арендатору и заинтересованным крестьянам. Если бы со стороны арендатора или крестьян поданы были заявления о каком либо изменении направления колоний, усадебных улиц, разделения лугов и пастбищ, или вообще относительно порядка устройства их, то таковыя заявления он должен внести в протокол, практическим и опытным взглядом оценить оныя, приказать ввести изменение, если оно окажется основательным, или же объявить протолярно заинтересованным крестьянам, по каким причинам требования их не могут быть исполнены, соблюдая сие и в отношении арендатора. Составленный о сем протокол подписывается всеми упомянутыми в оном лицами; после чего Коммисарь делает распоряжение о приведении Землеметром в исполнение предположенного разверстания, а равно о разделении земли на колониальные участки, при совершении которого надлежит строго руководствоваться правилами инструкции, преимущественно же статьями 7, 8, 9, 10, 11 и 12, то есть: чтобы каждому владельцу усадьбы все пашни, луга и пастбища отведены были по возможности в одном участке. Отступление от сего

владельцев, Коммисарь, отступая от замеченного устройства, оставит владельцев в употреблении грунтов в давнем состоянии, с означением, что допóты очиншеваны не будут, допóки устройства колониального не примут; з чего списан протокол ставящий особы подписать обязательные. Если бы за часть только владельцев была противная колониальному устройству, Коммисарь поступит как переписывает статью 9-ю инструкции з року 1841.

2) Если не будет никакой важной преграды до выполнения замеченного устройства, Коммисарь з местным державцем и з господарями зберет все сведения необходимые до сепарации, объяснит им какие с в той мере условия, первыми 6-ю статьями инструкции переписаны, потом зведет и обездит всю территорию грунтов, таковых доведет классификацию, и на той основе зпроектует сепарацию главную, czyli отделение грунтов фольварочных от вьеских, и между инними всами рзавдowment.

Так зпроектовану сепарацию обязательны Коммисарь Экономический казат выткнуат на грунце, державцы и интересующим владельцам казат и такую протолярно вытлумачыть. Gdyby бадз то державца, бадз теж воевание, wnioski подали о яку змену под вгледом kierunku колоний, ulic siedzibnych, podzialu lask i pastwisk, czyli в огóle как chcą быт устройства, те все зкье до протоколу зпрыят вини и он вправнем и до свидеченом оком розважыть, змену, jeżeli та каже сь усprawiedliwionу, zarzadzit зпрrowadзит, lub теж interessowanym воеванием протолярно ошвидчы, з каких powodów задания их spełnione быт не мoga; co также вгледом державцы potrzeba zachować. Spisany в той мере протокол все зкье особы до него вplywające podpiszą; потом Коммисарь wyda Jeometrze zarzadzienie до выполнения зпроектованей сепарации, как равне и до подzialu на osady kolonialne, в которого доведении належит zachować ściśle przepisy instrukcyi, mianowicie artykułów 7, 8, 9, 10, 11 i 12-go, to jest, aby każdy osadnik otrzymał o ile można все зкье grunta, ląki i pastwiska в jednym dziale. Od tego за огólnego prawidła в tym tylko wypadku, jedynie co do

коренного правила допускается только относительно луговъ и пастбищъ, и то только въ случаѣ, когда положеніе оныхъ не дозволить назначить ихъ въ одномъ отрѣзкѣ. Пролагая усадебныя улицы, слѣдуетъ обращать особенное вниманіе на необходимыя удобства, то есть, чтобы усадебники поставлены были въ возможность правильно и удобно застроить свои усадьбы, чтобы они имѣли вблизи воду и колодцы, а равно земли болѣе удобныя на разведеніе фруктовыхъ садовъ, чтобы мѣстность назначенная подъ постройки не была сыра, не была подвержена наводненіямъ, и не прилежала слишкомъ близко къ лѣсу. Поэтому нѣтъ необходимости прокладывать усадебную улицу въ одномъ направленіи, особенно если селеніе состоитъ изъ значительнаго числа усадебъ. Гдѣ затѣмъ, для удовлетворенія вышеизложеннымъ условіямъ, окажется это необходимымъ, Коммисаръ въ правѣ проводить усадебныя улицы даже въ нѣсколькихъ направленіяхъ, смотря по мѣстнымъ обстоятельствамъ, что однакожъ во всякомъ случаѣ должно быть имъ оправдано въ протоколѣ о разверстаніи.

Равнымъ образомъ Коммисаръ, примѣняясь къ общимъ основаніямъ колонизаціи, долженъ стараться, чтобы колоніальные наѣлы не были слишкомъ длинны а узки, потому что это влечетъ за собою многія неудобства въ хозяйствѣ, и чтобы не пересѣкались горами, оврагами, водами, затрудняющими сообщеніе. Еслибы однакожъ по мѣстнымъ обстоятельствамъ оказалось необходимымъ распредѣлить участки безъ соблюденія этихъ условій, то Коммисаръ обязанъ обстоятельно разъяснить причины, дабы при ревизіи устройства можно было убѣдиться въ таковой необходимости. Еслибы же пришлось назначить участки слишкомъ короткіе и широкіе, то для необходимаго сближенія строеній, съ цѣлью безопасности и взаимной помощи жителей, слѣдуетъ между усадьбами пахатными устраивать усадьбы огородныя или другія меньшаго размѣра.

3) Классификація земель въ предпринимаемомъ устройствѣ составляетъ весьма важное дѣйствіе, которое должно быть исполнено со всевозможною точностью и тщаніемъ. Поэтому для производства оной должны быть приглашены протоколярно мѣстный арендаторъ и крестьяне, которые изъ среды себя обязаны избрать и представить нѣсколькихъ заслуживающихъ ихъ довѣріе экспертовъ, которымъ надлежитъ разъяснить вообще, какія земли,

лѣсъ и паствискъ odstąpić będzie można, jeżeli położenie takowych w jednym dziale wyznaczyć nie dozwoli. Przy wyprowadzeniu ulicy siedzibnej, zwróconą być powinna szczególna uwaga na konieczne dogodności, ażeby osadnicy byli w możności porządnie i wygodnie zabudować się, ażeby mieć mogli w bliskości wodę i studnie, oraz grunta sposobniejsze na ogrody owocowe, żeby miejsce wyznaczone na stawianie budowli nie było wilgotne, ani na zalewy wystawione, ani też do lasu zbyt zbliżone. Nie jest więc żadną koniecznością aby ulica siedzibna w jednej linii ciągnąć się miała, jeżeli wieś ze znacznej liczby osad składać się będzie. Tam więc gdzie wypadnie potrzeba, dla zapewnienia pomienionych dogodności, Kommissarz będzie mocen ulicę siedzibną w kilku nawet poprowadzić liniach, a to w miarę zachodzących miejscowych okoliczności, co zawsze w protokole podziałowym usprawiedliwione być winno.

Również odpowiednio do zasad kolonizacyi, dążeniem Kommissarza być powinno, aby działki kolonialne nie były zbyt długie a wąskie, jako pociągające wiele w gospodarstwie niedogodności, żeby nie były poprzerywane parowami, górami i wodami, utrudniającemi komunikacyę. Jeżeliby jednak działki dla towarzyszących miejscowych okoliczności, bez zachowania tych warunków musiały być wyznaczone, Kommissarz zaszkę powody gruntownie usprawiedliwi, aby przy rewizyi urządzenia o téj konieczności można mieć przekonanie. Gdyby zaś wypadło wyznaczyć działki krótkie a szerokie, potrzeba, dla zbliżenia budowli i bezpieczeństwa, oraz wzajemnej pomocy mieszkańców, między osadami rolnemi umieszczać ogrodnicze lub inne mniejsze.

3) Odbycie klasyfikacyi gruntów w przedsięwziętym urządzeniu, bardzo ważną jest czynnością, i ta z największą starannością i skrupulatnością dopełnioną być winna. Do spełnienia więc jej, wezwany być winien protokółarnie miejscowy dzierżawca i włościanie, którzy z pomiędzy siebie wybrać i przedstawić są obowiązani kilku znawców, ich zaufanie posiadających. Tym na-

по свойству почвы, къ какому классу будутъ отнесены. Послѣ такого объясненія, вмѣстѣ съ приглашенными лицами и избранными отъ крестьянъ экспертами, которые должны быть поименованы въ протоколъ, въ которомъ изложена вся эта приготовительная работа, а также при участіи Землемѣра, назначеннаго для приведенія въ исполненіе новаго устройства, надлежитъ произвести оцѣнку земель. Хотя Экономическій Коммисаръ, самъ рѣшаетъ вопросъ, къ какому классу должны быть причислены пахатныя, сѣнокосныя или пастбищныя земли, но при всемъ томъ онъ долженъ изложить въ протоколъ мнѣнія, какъ арендатора, такъ и избранныхъ экспертовъ, а равно и другихъ лицъ приглашенныхъ къ этому дѣйствию, какъ-то: Гминнаго Войта, Приходскаго Настоятеля, и приводимыя въ оправданіе опытныхъ соображенія внести въ протоколъ, съ краткимъ объясненіемъ, почему по его мнѣнію долженъ быть означенъ другой классъ. Поэтому, относительно формы, классификаціонный протоколъ долженъ быть составляемъ не въ видѣ общаго описанія, а отдѣльными частями по каждому особо взятому или, по составу своему, различному пространству земли. Относительно же сущности дѣла, въ немъ должно совмѣщаться описаніе химическаго состава земель, мѣстоположеніе ихъ, возвышеніе или наклоненіе, мѣстныя названія съ объясненіемъ, что на каждой изъ нихъ сѣется, какая нужна обработка, и какой бываетъ урожай, наконецъ, сравненіе обработки и производительности земель фольварочныхъ съ такого же рода крестьянскими. Во всякой деревнѣ классификацію земель слѣдуетъ производить два раза, то есть въ первый разъ до раздѣла во всемъ имѣніи, а во второй разъ дѣлать повѣрку первой въ каждомъ участкѣ особо.

Къ числу экспертовъ въ семъ дѣлѣ принадлежитъ и Землемѣръ, на обязанность коего возлагается означать на планѣ разныя классы земель по указанію Коммисара, за добросовѣстное исполненіе чего онъ лично отвѣтствуетъ. Если однакожь при размежеваніи земли замѣчено будетъ Землемѣромъ, что обозначенный классъ не соответствуетъ качеству почвы, то онъ обязанъ представить соответственное письменное объясненіе Коммисару, который, въ случаѣ если не будетъ раздѣлять его мнѣнія, вносить оное вмѣстѣ съ своимъ заключеніемъ въ классификаціонный протоколъ.

леży wyjaśnić w ogólności, do której klasy jakie grunta podług natury swęj mają być zaliczane. Po takimъ objaśnieniu, wspólnie z osobami przybranemi i znawcami przez włościan wskazanimi, których imiennie trzeba wymienić w protokóle, całą tę czynność przygotowawczą opisującym, oraz wspólnie z Jeometrą urządzenie wykonać mającym, należy dopełnić ocenienie wartości ziemi. A lubo Kommissarz Ekonomiczny sam rozstrzyga stanowczo do której klasy grunt, łąka lub pastwisko ma być zaliczone, lecz pomimo to w protokóle powinien objąć takъ zdanie dzierżawcy jak i wybranychъ znawców, oraz i innychъ osób do tej czynności przybranych, Wójta, Proboszcza, i przytaczane na ichъ poparcie powody zapisać, a obokъ tego wymienić w krótkości, dla czego według niego klasa inna ma być oznaczona. Co do formy więc, protokół klasyfikacyjny prowadzony być winien nie ogółowo, ale szczegółowemi częściami co do każdej oddzielnéj, lub składemъ swymъ oddzielnéj przestrzeni. Co do rzeczy zaś, ma obejmować opisъ składu chemicznego ziemi, jejъ położenie, wzniesienie lub pochyłość, nazwę miejscową z wzmianką co bywa na niéj siewane, jaka potrzebna jest uprawa, i jaki zbiórъ bywa, wreszcie porównawcze wyjaśnienie jaka jest uprawa i zbiory na gruntachъ folwarcznychъ a włościańskichъ tego samego rodzaju. Klassyfikacyą dopełniać należy przy wsiachъ dwa razy, to jest naprzódъ przedъ podziałemъ, drugi razъ odbyć sprawdzenie pierwszej szczegółowemi osadami.

Do składu biegłychъ należy i Jeometra, którego będzie obowiązkiemъ wniesić na plany klasy, podługъ tego, jakъ je wskaże Kommissarz, za rzetelne spełnienie czego jest odpowiedzialny. W razie jednakъ, gdyby przy wykonywaniu podziału powziąłъ mniemanie, że klasa oznaczona nie odpowiada naturze gruntu, powinien, stosowne objaśnienie na piśmie złożyć, które Kommissarz z opinią swoją, gdyby tego zdania nie podzieliłъ, dołączy do protokołu klasyfikacyjnego.

Правительственная Коммисія поставляет непремѣннымъ условіемъ, чтобы Коммисаръ самъ составлялъ проектъ разверстанія земель въ устраиваемомъ имѣніи, если же этотъ проектъ будетъ составленъ назначеннымъ ему Помощникомъ, то чтобы таковой не прежде былъ приводимъ въ исполненіе, какъ только послѣ самой строгой и обстоятельной на мѣстѣ повѣрки Коммисаромъ, который обязанъ въ чемъ слѣдуетъ исправить или вовсе измѣнить, а въ случаѣ одобренія утвердить оный; чтобы классификація, если она не была составлена самимъ Коммисаромъ, а равно права крестьянъ (легитимация), подвергнуты имъ были повѣркѣ, и чтобы въ протоколахъ классификаціи и легитимации сдѣланы были положительные оговорки, какъ о произведенной имъ повѣркѣ, такъ равно и объ оказавшейся правильности сихъ актовъ.

4) Такъ какъ уничтоженіе фольварковъ влечетъ за собою не только ущербъ въ доходахъ, но и потерю капитала затраченнаго на строенія и, сверхъ того, лишаетъ бѣднѣйшій классъ населенія способа заработковъ, то Коммисару ни въ какомъ случаѣ не дозволено уничтожать фольварки, а если признаетъ въ томъ необходимую надобность для увеличенія крестьянскихъ надѣловъ, или по другимъ какимъ либо причинамъ, въ такомъ случаѣ онъ обязанъ представить это обстоятельство съ основательными оправданіями на усмотрѣніе Правительственной Коммисіи. Затѣмъ, когда послѣдуетъ на это разрѣшеніе Коммисіи, Коммисаръ приступитъ къ сломкѣ фольварочныхъ строеній, съ тѣмъ условіемъ, что оцѣнка фольварочныхъ земель не должна быть производима на основаніяхъ, установленныхъ для крестьянскихъ земель, но на основаніяхъ предписанныхъ для высшей оцѣнки дворовыхъ земель; оказавшійся же отъ такой оцѣнки этихъ угодій излишекъ долженъ быть разложенъ на всѣхъ крестьянъ. Такой возвышенный чиншъ слѣдуетъ исчислять только съ того количества фольварочной земли, какую крестьяне будутъ просить и получать въ увеличеніе своего надѣла, а не со всего уничтожаемаго фольварка.

О таковой оцѣнкѣ земель и происходящемъ отъ того возвышеніи размѣра чинша по случаю поступленія въ надѣлъ крестьянъ фольварочныхъ земель, требующіе отвода оныхъ крестьяне должны быть положительно предупреждены протоколярнымъ поряд-

За konieczny warunek Kommissya Rządowa wskazuje, ażeby Kommissarz sam zaprojektował separacyą dóbr urządzić się mających, lub zaprojektowaną przez dodanego sobie Adjunkta, przed jej wprowadzeniem w wykonanie, szczegółowo i dokładnie na miejscu rozpoznał, w czym znajdzie potrzebę sprostował, lub zupełnie zmienił, albo też w razie uznania za dogodną, zatwierdził, a jeżeli sam nie będzie robić klasyfikacyi, żeby sprawdził ją, oraz legitymacyą włościan, i że to dopełnił, oraz dokładnem uznał, w protokołach klasyfikacyi i legitymacyi wyraźnie zapisał.

4) Ponieważ znoszenie folwarków pociąga za sobą stratę w dochodach, stratę kapitału w budowie włożonego, pozbawia biedniejszą ludność możności zarobkowania; Kommissarz przeto pod żadnym względem nie jest mocen znosić folwarków, a jeżeli uzna tego konieczną potrzebę, bądź dla lepszego uposażenia włościan, bądź z innych powodów, obowiązany potrzebę tę dokładnie usprawiedliwioną Kommissyi Rządowej przedstawić, i jeżeli na to pozwolenie uzyska, wówczas do rozebrania folwarku pod tym warunkiem przystąpi, że grunta folwarczne nie będą oceniane podług zasad ustanowionych dla przestrzeni włościańskich, ale podług zasad wyższych, dla gruntów dworskich przepisanych, a przewyżka, jaka się z takiego ocenienia tychże gruntów okaże, ma być pomiędzy wszystkich włościan rozdzielona. W ten sposób należy obliczać czynsz z téj ilości gruntów folwarcznych, której włościanie żądać będą, i otrzymają na powiększenie ich uposażenia, bez rozebrania całego folwarku.

О такомъ ocenieniu gruntów i wynikającym wyższym czynszу, z powodu przybrania gruntów folwarcznych, mają być włościanie domagający się oddania tych gruntów, wyraźnie protoko-

комъ, съ обстоятельнымъ объясненіемъ относительно возвышенія чинша, дабы не имѣли потомъ повода жаловаться на обременительность онаго; а потому послѣ классификаціи земель немедленно должно быть объявлено крестьянамъ: въ какомъ размѣрѣ плата исчислена съ morga каждого класса угодій по цѣнамъ фольварочнымъ и крестьянскимъ.

5) Раздача крестьянамъ усадьбъ должна производиться съ общаго ихъ согласія или по прежней табели, или по жребію. О приѣмѣ усадьбъ, по установленному порядку, долженъ быть составленъ особый протоколъ, который въ присутствіи, если возможно, Экономическаго Ассесора и Приходскаго Настоятеля, а во всякомъ случаѣ въ присутствіи Гминнаго Войта долженъ быть подписанъ крестьянами. Всѣ протоколы должны быть снабжены подписями упомянутыхъ въ оныхъ лицъ, и скрѣплены Гминнымъ Войтомъ, который съ приложеніемъ печати удостоверяетъ поименно: какія лица, въ присутствіи его, подписали протоколъ собственноручно и какія, за неумѣніемъ грамоты, подписали только крестами.

6) Если встрѣтится надобность въ разверстаніи земель церковныхъ, или принадлежащихъ духовному либо общественному учрежденію, то таковое должно быть произведено съ вѣдома Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и духовной власти, и притомъ при участіи депутатовъ этихъ властей. Способъ же исполненія подобнаго разверстанія опредѣляется согласіемъ сторонъ и положеніемъ мѣстности. Если таковыя земли промѣняются на другія, то слѣдуетъ наблюдать, чтобы оцѣнка онымъ производилась тщательно, и чтобы онѣ промѣнивались на земли равныя имъ и по величинѣ и по качеству. Еслибы по мѣстнымъ обстоятельствамъ оказалось необходимымъ отступить отъ сего правила, то таковое отступленіе должно быть оправдано соотвѣтственными соображеніями, основательность которыхъ должна быть положительно признана приходскимъ священникомъ и депутатами, какъ административной, такъ и духовной власти. Каждому промѣну долженъ предшествовать формальный договоръ, заключенный съ депутатами административнымъ порядкомъ, съ оговоркою, что таковой подлежитъ утвержденію высшаго начальства. Такъ какъ однакожь отмѣна составленныхъ на мѣстѣ проектовъ о замѣнѣ земли, влечетъ за собою большія

ларне upzedzeni, i dokładnie o przewyżce objaśnieni, aby później z uzaleniami na uciążliwość czynszu nie występowali, i dla tego, zaraz po dopełnieniu klasyfikacyi, należy im wskazać jak wysoka opłata jest liczona z morga każdego gatunku użytków po cenach folwarcznych i włościańskich.

5) Rozdanie osad między włościan następować powinno za wyraźnem ich zgodzeniem się, bądź to porządkiem dawniej tabelli, albo przez losowanie. Z odbioru osad według przyjętego sposobu oddzielnie spisany być winien protokół, który w obecności, jeżeli można, Assessora Ekonomicznego, Proboszcza, a w każdym razie w obecności Wójta gminy, włościanie podpisać powinni. Wszelkie protokoły powinny być podpisane przez osoby w nich wymienione; oprócz tego Wójt gminy przy wyciśnięciu pieczęci powinien w poświadczeniu imiennie wymienić osoby, które własnoręcznie w jego obecności protokół podpisały, a które jako nie umiejące pisać, tylko krzyżami własnoręcznie położonemi poznać.

6) Gdzie zajdzie potrzeba oddzielać grunta probostwa, lub innego instytutu duchownego, albo zakładu publicznego, czynność ta za wiedzą Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, tudzież z wiedzą władzy duchownej ma być wspólnie z delegowanymi od nich wykonaną. Separacya podobna powinna być zastosowaną do życzenia stron i miejscowego położenia. Przestrzenie zamieniające się należy skrupulatnie oceniać, aby przestrzeń w zamian dana równiej była wartości i obszerności zajętej. Gdyby okoliczności miejscowe wskazały potrzebę odstąpienia od tej zasady, to należycie usprawiedliwionem być winno, i akceptacya powodów, tak przez Proboszcza, jako też przez delegowanego władzy administracyjnej i duchownej wyraźnie zeznana. Każdą zaś zamianę poprzedzić powinna umowa w formie administracyjnej z delegowanymi spisana, z zastrzeżeniem wyższego jej zatwierdzenia. Gdy jednak uchylanie projektów zamiany na

затруднения, и такъ какъ духовная власть обыкновенно доказываетъ незаконность уменьшения пространства костельныхъ усадебъ, хотя бы въ замѣнъ достались земли лучшаго качества; и, сверхъ того, какъ таже духовная власть отказывается привлекать бенефициантовъ къ уплатѣ за полученные выгоды, то по всѣмъ симъ причинамъ Правительственная Коммисія обращаетъ особенное вниманіе Коммисара на необходимость благоразумнаго дѣйствія въ семъ случаѣ.

7) Разграниченіе съ лѣсами должно быть произведено по сношенію съ Окружнымъ лѣснымъ чиновникомъ, или съ мѣстнымъ Лѣсничимъ; безъ этого никакая часть лѣса ни для какой экономической надобности отчуждена быть не можетъ. По сему предмету долженъ быть составленъ особый совѣщательный протоколъ, въ которомъ приблизительно описывается состояніе предполагаемой къ отчужденію части лѣса, его цѣнность и качество земли.

Равнымъ образомъ вмѣняется Коммисару въ обязанность входить въ сношеніе съ лѣсничествомъ и при отводѣ усадебъ мѣстнымъ чиновникамъ и служителямъ, усадьбы которыхъ ни въ какомъ случаѣ не должны превышать 15 морговъ пространства.

8) Наносные сыпучіе пески или пространства, изъ коихъ таковыя могутъ образоваться, если они прилегаютъ къ лѣсамъ, должны быть къ нимъ присоединяемы; но если такіе пески, занимающія большое пространство, находятся вдали отъ лѣсовъ и причиняютъ вредъ сосѣднимъ полямъ, то Коммисаръ къ дѣлу объ устройствѣ имѣнія присовокупить описаніе оныхъ, съ заключеніемъ о передачѣ ихъ въ завѣдываніе Лѣснаго Управленія. Равнымъ образомъ необходимо устранить изъ лѣсовъ, поселенныхъ въ нихъ такъ называемыхъ будниковъ, односельцевъ, кутниковъ, и водворить ихъ на усадьбахъ лежащихъ впускъ или на лѣсныхъ отпадкахъ, а оставшіяся послѣ нихъ земли обратить подъ разведеніе лѣса; поэтому Коммисаръ, при поземельномъ устройствѣ имѣній, обязанъ входить по сему предмету въ сношеніе съ Лѣсными Управленіями.

9) Для безопасности лѣсовъ, существуетъ до сего времени постановленіе, запрещающее возводить строенія на разстояніи ближе 200 прентовъ къ лѣсу; правило это должно быть въ точности соблюдаемо и на будущее время, съ тѣмъ, что еслибы таковое не могло быть исполнено, то причины сего должны быть

gruncie przysposabianych pociąga za sobą wielkie trudności, i gdy Władza duchowna zwykle za tém ob staje, że kościelna posiadłość nie powinna tracić na przestrzeni, chociażby co do wartości lepszą dostała przez zamianę, a za uzyskane korzyści opiera się pociąganiu beneficjatorów do opłat, przeto Kommissya Rządowa zwraca szczególną uwagę Kommissarza na trafne działanie w tym przedmiocie.

7) Separacya z lasami spełnioną być winna za zniesieniem się z Urzędnikiem okręgowym leśnym, lub z miejscowym Nadleśniczym, bez czego żadna część lasu pod użytek ekonomiczny zabrana być nie może. W tym względzie oddzielny naradczy protokół spisany być winien, z domieszczeniem w przybliżonym sposobie opisanja stanu części lasu zająć się mającego i wartości drzewa, oraz gatunku gruntu.

Podobnie Kommissarz znosić się powińien przy wydzielaniu osad służbowo-leśnych, które przestrzeni 15 morgów pod żadnym względem przenosić nie powinny.

8) Wydmy piaszczyste lub przestrzenie, z których wydmy powstać mogą, o ile są przyległe lasom, do tychże wcielać należy, a jeżeli takie wydmy dość obszerne znajdują się opodal lasów, i sąsiednim polom są szkodliwe, Kommissarz w operacie urzędzenia domieści ich opis i wnioski względem oddania ich pod zarząd Urzędu leśnego. Nawzajem ważną jest potrzebą tak zwanych budników, jednosiелców, kątników w lasach osiadłych, z tychże na osady puste lub odpadki do wsi wyprowadzić, grunta po nich pod las oddać; przy urządzeniu więc, Kommissarz znosić się w tym względzie z Urzędami leśnymi jest obowiązany.

9) Dla bezpieczeństwa lasów, dotychczas obowiązuje przepis wzbraniający wznoszenia budowli w odległości od lasów mniejszej niż prętów 200, który i na przyszłość ściśle zachowanym być powinien, z uwagą, że gdyby przepis ten nie mógł być spełnionym, powody dokładnie usprawiedliwić potrzeba i zachodzący stan rze-

обстоятельно изложены и о встрѣтившемся случаѣ заблаговременно сдѣлано представленіе въ Правительственную Коммисію съ испрошеніемъ ея разрѣшенія.

10) Раздѣленіе на колоніальные участки должно быть произведено соразмѣрно съ прежними надѣлами каждаго земледѣльца, показанными по престаціоннымъ табелямъ; однакожь въ этомъ отношеніи можно ограничиться требованіемъ, какое заявлено будетъ крестьянами, и произвести раздѣленіе земли или на вышеизложенномъ основаніи, или на равныя части по числу усадебниковъ, о чемъ заявленное крестьянами желаніе должно быть внесено въ протоколъ. При назначеніи корчемныхъ усадебъ слѣдуетъ брать во вниманіе Высочайше утвержденное 4 (16) Мая 1848 г. положеніе о винокурениі и торговлѣ виномъ въ Царствѣ Польскомъ; а потому о мѣстахъ отведенныхъ на постройку корчемъ, Экономическій Коммисаръ обязанъ увѣдомить Уѣзднаго Начальника и мѣстнаго Казеннаго Ревизора или Контролера, а копію этого увѣдомленія приобщить къ дѣлу, съ означеніемъ разстоянія отъ сосѣднихъ корчемъ.

11) Для надѣла коморниковъ, имѣющихъ собственныя халупы, а даже и тѣхъ, которые съ давнихъ временъ проживаютъ въ имѣніи, Экономическій Коммисаръ въ правѣ, соображаясь съ обстоятельствами и мѣстностью, отводить огородныя усадьбы въ одинъ моргъ и отнюдь не болѣе трехъ морговъ.

12) Изъ опустѣвшихъ крестьянскихъ усадебъ и мѣстныхъ отпадковъ можно устраивать земледѣльческо-колоніальныя усадьбы, объ отдачѣ которыхъ во временное пользованіе для обезпеченія слѣдующаго Казнѣ дохода, равно какъ и училищныхъ усадебъ тамъ, гдѣ сельскія начальныя училища еще не существуютъ, Коммисаръ обязанъ распорядиться самъ, или же объ исполненіи сего подлежащимъ Экономическимъ Ассесоромъ обратиться съ требованіемъ въ Губернское Правленіе; окончательное же распоряженіе таковыми участками предоставляется Правительственной Коммисіи.

13) Если при повѣркѣ легитимации правъ усадебниковъ въ числѣ владѣющихъ усадьбами окажутся такіе, которые не показаны по престаціоннымъ табелямъ, то надлежитъ основательно изслѣдовать происшедшія перемѣны, объяснить таковыя въ протоколъ съ приложеніемъ оправдательныхъ документовъ; если же

или прежде подъ szczegółową decyzję Komisji Rządowej przedstawić.

10) Podział na kolonje powinien następować w stosunku dawniejszego uposażenia każdego rolnika w tabellach prestacyjnych zamieszczonego; wszakże w tym względzie poprzestać można na tém żądaniu, jakie włościanie oświadczą i podział wykonany być może podług powyższej zasady lub też równo między wszystkich osadników, w czém objawione przez włościan życzenie protokółarnie przyjęte być winno. Przy wyznaczeniu osad karczemnych należy mieć na uwadze przepisy Najwyższej dnia 4 (16) Maja 1848 roku zatwierdzone o wyrobie i sprzedaży wódki w Królestwie Polskiem, dla tego o miejscach wyznaczonych na wystawienie karczem, Kommissarz Ekonomiczny obowiązany jest zawiadamiać Naczelnika Powiatu i właściwego Rewizora lub Kontrollera Skarbowego, i odpis tego zawiadomienia do operatu dołączyć, z wymienieniem odległości karczem ościennych.

11) Dla komorników, posiadających własne chałupy, a nawet dla tych, którzy oddawna w dobrach zamieszkują, Kommissarz Ekonomiczny mocen jest, o ile tego miejscowe położenie dozwoli, wydzielać osady ogrodnicze jednomorgowe, a najwięcej do trzech morgów.

12) Z osad pustych po włościańskich i z odpadków leśnych, mogą być tworzone osady rolne kolonialne, których tymczasowe użytkowanie dla zapewnienia Skarbowi należnego dochodu, jako też z osad szkolnych, tam, gdzie szkoła elementarna wiejska jeszcze nie istnieje, Kommissarz uregułuje, albo o dopełnienie tego przez właściwego Assessora Ekonomicznego odniesie się do Rządu Gubernialnego, stałe zaś niemi zarządzenie pozostawi Komisji Rządowej.

13) Przy sprawdzeniu legitymacyi praw osadników, gdyby znaleziono na gruncie takich, którzyby tabellami prestacyjnymi nie byli objęci, należy zmiany gruntownie wy badać, w protokole wyjaśnić i dowodami wesprzeć, a gdzie posiadacz, w tabelli pre-

показанный по престаціонной табели хозяинъ усадьбы не находится въ живыхъ, собрать свѣдѣнія, какіе остались послѣ него наслѣдники и вслѣдствіе какихъ именно сдѣлокъ владѣть усадьбою тотъ, кого на оной застанетъ Коммисаръ во время устройства имѣнія. Еслибы права нѣкоторыхъ усадебниковъ, незаписанныхъ въ престаціонную табель, оказались сомнительными, въ такомъ случаѣ Коммисаръ, распредѣляя усадьбы, обязанъ обезпечить права законныхъ владѣльцевъ или ихъ наслѣдниковъ, предоставляя мѣстному Губернскому Правленію рѣшеніе семейныхъ и другихъ споровъ, какъ предметъ подлежащій разсмотрѣнію обыкновеннымъ административнымъ порядкомъ. Наконецъ, такъ какъ бывали примѣры, хотя и весьма рѣдкіе, что, при раздѣлѣ земель и раздачѣ усадьбъ, пользовались надѣломъ, по особому снисхожденію, третьи лица, то Правительственная Коммисія хотя и увѣрена, что сознаніе собственного достоинства должно отключать каждаго чиновника отъ подобнаго дѣйствія, но при всемъ томъ желая уничтожить, даже малѣйшій поводъ къ пристрастію въ этомъ отношеніи, предписываетъ, чтобы надѣлы усадьбами лицъ не имѣющихъ законной осѣдлости на сельскихъ земляхъ и не принадлежащихъ къ сословію крестьянъ хотя и водворенныхъ на мѣсто—отнюдь допускаемъ не былъ, ибо слѣдуетъ принять за основаніе, что устройство есть замѣнъ, производимый въ видахъ удобнѣйшаго въ хозяйственномъ отношеніи раздѣла угодій; изъ чего явствуется, что никто изъ постороннихъ не долженъ быть надѣляемъ землею, а Коммисаръ не въ правѣ ни отводить усадьбы, такъ называемымъ совладѣльцамъ, ни же включать ихъ въ число осѣдлыхъ крестьянъ. Но такъ какъ до новаго устройства, совладѣльцы эти пользовались частями усадьбъ принявшихъ ихъ къ себѣ въ сотоварищество, то послѣ устройства и они должны получить надѣлъ, но въ размѣрѣ сравнительно меньшемъ противу прочихъ крестьянъ и въ такомъ только случаѣ, если такое общее пользованіе усадьбою продолжается уже съ нѣкотораго времени и не было допущено нарочно съ тою цѣлью, чтобы косвеннымъ путемъ предоставить принятому въ совладѣтели возможность полученія надѣла.

14) Если введеніе новаго устройства потребуеъ измѣненія путей сообщенія и преимущественно большихъ проѣзжихъ дорогъ, то Коммисаръ долженъ о семъ отнести къ мѣстному

стационной записаны, już nie żyje, zebrać wiadomości jacy po nim pozostali sukcesorowie, i w skutku jakich układów posiada osadę ten, którego Kommissarz w czasie urządzenia znajdzie. Gdyby prawa niektórych posiadaczy, w tabelli prestacyjnej nie zapisanych, były wątpliwemi, Kommissarz wydzielając osady zastrzeże dla prawych posiadaczy lub ich sukcesorów służące im prawa, odsyłając rozpoznanie sporów familijnych lub innego rodzaju, do właściwego Rządu Gubernialnego, jako rzecz należącą do zwyczajnego działania administracyi. Zresztą, ponieważ zdarzały się wypadki, chociaż bardzo rzadko, iż przy podziale gruntów i rozdawaniu osad, miały miejsce względności dla osób trzecich, Kommissya Rządowa jakkolwiek przekonana, iż uczucie własnej godności urzędnika odprowadzić powinno każdego od podobnego czynu, przecież ażeby uniknąć wszelkiego nawet cienia stronności w tej mierze, poleca, ażeby nadawanie osad osobom nie mającym prawnej posiadłości w gruntach wiejskich i nie należącym do stanu włościańskiego, jakkolwiek w miejscu osiadłym, nie było praktykowane, należy się bowiem przejąć tą zasadą, że urządzenie jest zamianą dopełnioną dla dogodniejszego pod względem gospodarstwa podziału gruntów; ztąd wypływa, że nikt obcy w grunta uposażony być nie powinien, ani też Kommissarz mocnym jest wydzielać osad dla tak zwanych zwykle współników, i takowych w liczbie włościan osiadłych zamieszczać, lecz jak byli przed urządzeniem cząstkowemi posiadaczami osad, tak po urządzeniu powinni z temi, którzy ich do wspólności przypuścili, otrzymywać stosunkowo mniejsze od innych włościan osady, i wtenczas tylko, jeżeli ta wspólna używalność trwa już od pewnego czasu i nie była dopuszczoną rozmyślnie w tym jedynie celu, aby uboczną drogą zapewnić przybranemu otrzymanie osady.

14) Gdyby skutkiem urządzenia, drogi komunikacyjne, szczególniej trakty, miały uleść zmianie, Kommissarz odniesie się do

Уѣздному Начальнику съ просьбою о командированіи Инженера, съ которымъ и войдетъ въ соглашеніе относительно уничтоженія старыхъ и проложенія новыхъ дорогъ, а также устройства мостовъ, плотинъ и тому подобныхъ переправъ.

15) Если посреди фольварочныхъ или крестьянскихъ земель находятся заросли, то надлежитъ изслѣдовать, могутъ ли таковыя, послѣ разчистки, быть обращены въ пашню или сѣнокосъ, и въ такомъ случаѣ онѣ должны быть причислены къ тому классу угодій, къ которому принадлежатъ, по качеству своей почвы; то же самое соблюдаетъ и относительно лѣсныхъ отпадокъ и другихъ отрѣзковъ. Если выкорчеваніе зарослей будетъ болѣе или менѣе затруднительно а удобреніе земли подъ оными потребуетъ значительныхъ издержекъ, въ такомъ случаѣ Коммисаръ, объяснивъ причины, составить проектъ о безмездной отдачѣ во владѣніе этихъ пространствъ на извѣстный срокъ, не объявляя однакожъ о томъ заинтересованнымъ крестьянамъ, такъ какъ опредѣленіе льготнаго срока зависитъ исключительно отъ разрѣшенія Правительственной Коммисіи.

16) Хотя по правиламъ инструкции 1818 года, луга раздѣляются, на полевые и отдѣльные, но такъ какъ при колоніальномъ устройствѣ, каждый усадебникъ имѣетъ полное право распоряжаться отданнымъ ему пространствомъ по своему усмотрѣнію и въ этомъ отношеніи ни отъ кого не зависитъ, то по этой причинѣ всѣ луга въ колоніяхъ должны быть принимаемы за отдѣльные.

Сверхъ того, такъ какъ съ новымъ устройствомъ уничтожаются общинныя пастбища, то фольварки могутъ безпрепятственно косить сѣно на лугахъ лежащихъ въ паровыхъ поляхъ, тѣмъ болѣе, что безбарщинное веденіе хозяйства затрудняетъ сохраненіе трехпольной системы; по этому и фольварочные луга не могутъ быть раздѣляемы на полевые.

17) Годовой доходъ съ малыхъ участковъ, не составляющихъ трехъ уволокъ земли, опредѣляется по правиламъ установленнымъ для оцѣнки дохода съ земель деревенскихъ вообще; съ участковъ же и усадебъ заключающихъ въ себѣ болѣе трехъ уволокъ земли, годовой доходъ исчисляется по правиламъ предписаннымъ для опредѣленія дохода съ фольварочныхъ земель.

Въ дополненіе къ сему Правительственная Коммисія присокупляетъ слѣдующія наставленія:

Начельника власіевого повіту, dla zesłania Inżyniera, z którym porozumie się względem zniesienia starych i przeprowadzenia nowych dróg, mostów, grobel lub tym podobnych przepraw.

Gdyby wśród gruntów folwarcznych albo wiejskich znajdowały się zarośla, rozpoznać należy czy po wykarczowaniu mogą być użyte na rolę lub łąkę, w takim wypadku policzone być winny do tej klasy użytków, do której podług swój dobroci należeć mogą, i to samo z odpadkami i innemi częściami leśnemi zachować należy, a nawzajem w takim razie w miarę mniej lub więcej trudnego karczunku, i większych lub mniejszych kosztów na melioracya, Kommissarz z należytym usprawiedliwieniem zaprojektuje lata wolne, przecież o tych, interessowanych włościan zawiadamiać nie będzie, bo ich oznaczenie od wyłącznej decyzji Kommissyi Rządowej zależy.

16) Chociaż instrukcyja z roku 1818 dzieli łąki na polne i oddzielne, po kolonjalnem jednak urzâdzeniu, gdy wyłącznie zależy od osadnika w jaki bądź sposób użytkować z nadanej mu przestrzeni, i w tym od nikogo nie jest zawisłym, z tej więc zasady wszystkie łąki w kolonjach za oddzielne uważane i brane być powinny. Ponieważ po urzâdzeniu zniesiona jest wspólność państwisk, zatem i folwark nie ma przeszkody w zbieraniu łąk położonych w polu ugorowem, zwłaszcza że, przy gospodarstwie beipańszczyznianem, trudno jest zachować systemat gospodarstwa trzech-polowego, a zatem i łąki folwarczne nie mogą być dzielone na polne.

17) Pomniejsze realności, nie dochodzące trzech włók gruntu, do intraty pociągnięte być winny, podług zasad do ustanowienia dochodu z gruntów wiejskich przepisanych; z większych realności, i osad, obejmujących więcej nad trzy włoki, intrata obliczoną być winna według zasad do wyciągnięcia dochodu z gruntów folwarcznych postanowionych.

Nadto Kommissya Rządowa domieszcza następujące informacje:

18) При устройствѣ имѣнія, хотя бы таковое отдано было въ арендное содержаніе на условіяхъ, не оставляющихъ за Казною права на переоцѣнку доходовъ, Коммисаръ, не стѣсняясь этимъ, обязанъ изслѣдовать всѣ предметы аренды и составить онымъ новую смѣту, по правиламъ изложеннымъ въ Инструкціи изданной въ 1818 году и приложить таковую къ акту устройства. Въ эту смѣту Коммисаръ долженъ включить даже опустѣвшія мельницы, лѣсопильные, кирпичные, известковые и другіе тому подобные заводы, исчисляя съ нихъ доходъ въ томъ же размѣрѣ, какъ съ дѣйствующихъ заводовъ, если только мѣстоположеніе и обиліе воды благоприятствуетъ ихъ существованію; однимъ словомъ Коммисаръ не пропуститъ никакого источника, изъ котораго Казна, какъ собственникъ имѣнія, въ правѣ извлекать доходы. Дополняя этими статьями передаточные протоколы, Коммисаръ обязанъ представлять оныя въ Коммисію вмѣстѣ съ своими заключеніями, основанными на опытѣ и замѣчаніяхъ о томъ: гдѣ, какія, какимъ образомъ, и съ какою затратою капитала могутъ быть сдѣланы улучшенія и какихъ отъ того должно ожидать выгоды.

19) Такъ какъ весьма важно, чтобы, пользуясь благоприятнымъ случаемъ, при введеніи новаго устройства въ казенныхъ имѣніяхъ, исправить, или по крайней мѣрѣ обозначить границы съ смежными частными имѣніями, гдѣ таковыя безспорны, но при всемъ томъ неправильны, то Правительственная Коммисія вмѣняетъ въ особенную обязанность Коммисару, чтобы онъ, отправляясь на мѣсто, дѣлалъ заранѣе выpravку въ дѣлахъ Правительственной Коммисіи, какъ по актамъ о границахъ, такъ равно и по вѣдомостямъ о граничныхъ спорахъ, доставляемымъ Прокураторіею, Губернскими Правленіями и чиновниками ревизующими лѣса, для удостовѣренія въ томъ, не состоятъ ли въ спорѣ границы имѣній, устройство которыхъ ему поручено. По прибытіи же на мѣсто, онъ обязанъ собрать тѣ же свѣдѣнія о спорныхъ границахъ отъ мѣстныхъ жителей и только въ мѣстахъ не подлежащихъ спору, по добровольному соглашенію съ заинтересованными сторонами, и съ соблюденіемъ общаго распоряженія Губернскаго Правленія отъ 26 Мая (7 Юня) 1844 г., за № 43,633/13,770, приступить къ устройству и возобновленію границъ со всевозможнымъ удобствомъ для жителей и безъ малѣйшаго ущерба для

18) że przy urządzeniu dóbr, chociażby one pod takimi warunkami były wydzierżawione, iż Skarbowi nie służy prawo zaregulowania nowego anszlagu, Kommissarz pomimo to obowiązany jest zbadać wszystkie przedmioty dzierżawne, i z tych nowe anszlagi, według zasad instrukcyą z roku 1818 wskazanych, poformuje i do aktu urządzenia załączy, nie pominie oraz uwagi na opustoszałe młyny, tartaki, cegielnie, wapiarnie i t. p., i z podobnych zakładów, tak jak gdyby one były czynne, dochody ustawi, skoro tylko położenie miejsca i obfitość wody istnieniu ich sprzyjać będzie; zgoda Kommissarz nie pominie żadnego źródła, z którego Skarbowi, jako dziedzicowi dóbr, służy czerpać dochody, i w tej mierze protokoły podawcze dopełniać i one ze swojemi wnioskami, należycie na znajomości rzeczy usprawiedliwionemi, przedstawić jest obowiązany, oraz spostrzeżenia swoje: w czém, jakie, jakim sposobem i nakładem możnaby poczynić meljoracye i jakie z nich odnieść korzyści.

19) Ponieważ ważną jest rzeczą, ażeby przy tak sprzyjającej sposobności, przy przedsiębioranych urządzeniach dóbr rządowych, gdzie tylko można, granice prostowane, a przynajmniej oznaczane być mogły z dobrami prywatnemi, to jest te, które są spokojne i niekwestyonowane, a jednak nieforemne; Kommissya Rządowa przeto szczególny wkłada na Kommissarza obowiązek, ażeby przed wyjazdem na grunt, z akt Kommissyi Rządowej, tak przedmiotowych, jako też wykazu sporów granicznych, przez Prokuratoryę, Rady Gubernialne i rewidujących lasy nadsyłanych, przekonał się, czy granice dóbr, których urządzenie jest mu powierzone, są sporne; a również za przybyciem na grunt, od ludzi miejscowych powziął wiadomość o zatargach w granicach, i dopiero w miejscach nie spornych, za dobrowolnym porozumieniem się ze stronami, z zastosowaniem się do ogólnego rozporządzenia z dnia 26 Maja (7 Czerwca) 1844 roku Nr. 43,633/13,770 Rządom Gubernialnym wydanego, dołożył starania, o dogodne ure-

Казны; въ тѣхъ же мѣстахъ, гдѣ частный владѣлецъ не согласится на это, или требовать будетъ уступокъ со стороны Казны, а также, гдѣ по мѣстнымъ условіямъ не настоятъ необходимости въ выпрямленіи границъ, Коммисаръ обязанъ озаботиться о возобновленіи межевыхъ знаковъ согласно вышеприведенному распоряженію. Во всякомъ случаѣ, о границахъ долженъ быть имъ составленъ особый протоколъ съ подробнымъ описаніемъ оныхъ, для того, чтобы въ дѣлахъ объ устройствѣ были доказательства тому, что Казна, устраивая свои имѣнія, старалась также и объ устройствѣ границъ съ сосѣдями, но въ осуществленіи своихъ намѣреній встрѣтила такіа-то и такіа затрудненія. Къ тому слѣдуетъ присовокупить описаніе спорныхъ мѣстъ, ихъ пространство, способъ владѣнія ими и собранныя о семъ на мѣстѣ свѣдѣнія.

20) Торфяныя болота, если экономическое пользованіе ими происходитъ только на поверхности, по своей малоцѣнности, причисляются обыкновенно къ пастбищамъ или неудобнымъ мѣстамъ. Въ мѣстностяхъ же отдаленныхъ отъ лѣсовъ, гдѣ встрѣчается недостатокъ въ дровахъ, торфяники, способные къ добыванію торфа для топлива, составляютъ весьма важную статью, какъ въ отношеніи удовлетворенія потребности мѣстныхъ жителей, такъ и въ отношеніи казенныхъ доходовъ. По присоединеніи же торфяниковъ къ усадьбамъ крестьянскимъ, или фольварочнымъ, встрѣчаются затрудненія въ устройствѣ казенныхъ копей; а потому Правительственная Коммисія Финансовъ въ исполненіе постановленія Совѣта Управленія отъ 7 (19) Марта сего года, № 2,062, признающаго за пользующимся землею право добывать и употреблять торфъ безвозмездно на мѣстныя потребности, обязываетъ Экономическихъ Коммисаровъ, при устройствѣ имѣній и крестьянскихъ усадьбъ, мѣста удобныя для разработки торфа въ большихъ размѣрахъ съ выгодною для Казны, отдѣлять отъ усадебныхъ угодій въ нормальномъ обмежеваніи, для передачи таковыхъ въ завѣдываніе Лѣсныхъ Управленій. Такая же предусмотрительность должна быть соблюдаема въ отношеніи сохраненія мѣстъ, удобныхъ для устройства кирпичныхъ и известковыхъ заводовъ, пристаней для сплава лѣса, и т. п. статей, гдѣ устройство таковыхъ можетъ оказаться выгоднымъ, что же касается имѣній, въ которыхъ находятся горные заводы или рудни-

гированіе границъ и ихъ одновѣщеніе, а то безъ наименьшей страты съ стороны дѣлъ государственныхъ; а гдѣбы заъ либо владѣтели частныя пристрасть на то не хотѣлъ, либо требовалъ жертвъ съ стороны Государства, либо теъ гдѣбы мѣстность не требовала конечно выпростванія границъ, Коммисаръ долженъ стараться о одновѣщеніи знаковъ, съодновѣстно до повелѣнаго выше распоряженія. А въ каждомъ разѣ по дѣлу границъ протоколъ одповѣднъ з опису стану ихъ споряди такъ, абы въ складаныхъ дѣлахъ учрежденія былы слѣды, изъ Скарбу порядкуяъ свое дѣла, даъылъ и до упорядкованія границъ оцѣенныхъ, леъ въ замярахъ своихъ такіе а такіе напоткалъ трудности. Замяеи прытеъ описъ мѣеъ спорныхъ, ихъ обшэрность, стан посіаданія и вѣдомѣсти о теъ на грунте зебранѣ.

20) Bagna torfowe, w użytkowaniu ekonomiczném z powierzchni gruntu, mającej się wartości, uważają się zwykle jako pastwiska lub nieużytki. W okolicach zaś odległych od lasu, gdzie brak drzewa, bagna torfowe, wydające torf do opału, są wielkiej wagi, tak pod względem potrzeb okolicznych mieszkańców, jak i pod względem dochodów Skarbu.

Po przydzieleniu zaś torfowisk do osad włościańskich lub folwarków, zachodzą trudności w zaprowadzeniu kopalń rządowych, z tego powodu Kommissya Rządowa w wykonaniu decyzji Rady Administracyjnej z dnia 7 (19) Marca r. b. Nr. 2,062, przyznającej użytkownikowi z gruntu wolność brania i używania torfu na miejscową potrzebę bezpłatnie, obowiązuje Kommissarzy Ekonomicznych, aby przy urządzeniu dóbr i osad wiejskich, takie miejsca, w którychby torfiarnie w widokach Rządu mogły być na obszerną skalę zaprowadzone i urządzone, oddzielali je od osad w ograniczeniu stałym, dla oddania ich pod zawiadywanie Urzędów leśnych; też sama ostrożność ma być zachowywana co do zarezerwowania miejsc przydatnych na cegielnie, wapielnie, bin-

ки, то объ нихъ слѣдуетъ войти въ сношеніе съ мѣстнымъ Горнымъ Управленіемъ и просить о доставленіи свѣдѣній: какое пространство, на какой предметъ и по какимъ причинамъ потребуется оставить въ его распоряженіи. Кромѣ того, въ протоколахъ о раздачѣ крестьянамъ усадьбъ и въ престаціонныхъ табеляхъ слѣдуетъ помѣщать оговорку, что въ случаѣ встрѣтившейся надобности въ занятіи для Горныхъ заводовъ какого либо пространства, владѣлецъ усадьбы обязанъ уступить таковое безпрекословно, и въ вознагражденіе будетъ только освобожденъ отъ платежа причитающагося съ онаго чинша или отъ взноса соотвѣтственной части зерноваго сбора, или, наконецъ, отъ отпущенія соразмѣрнаго количества барщинной повинности.

21) Представляемая на утвержденіе Правительственной Комисіи дѣла о произведенномъ поземельномъ устройствѣ должны, для однообразія, заключать въ себѣ слѣдующіе составляемые въ послѣдовательномъ порядкѣ акты: общіе перечневые протоколы о способѣ приведенія въ исполненіе устройства; протоколы, удостоверяющіе согласіе крестьянъ подчиниться колоніальному устройству и платить чиншъ деньгами, зерномъ, или издѣльною повинностью; далѣе подробные протоколы о разверстаніи и классификаціи земель; престаціонные табели по послѣднему передаточному акту; статистическія табели о крестьянахъ, протоколы о повѣркѣ правъ усадебниковъ, съ доводами, оправдывающими послѣдовавшія перемѣны; протоколы о раздачѣ и принятіи усадьбъ; протоколы изслѣдованія рода и количества уплачиваемыхъ податей и десятиннаго сбора, основанные на казначейской вѣдомости, на находящихся въ дѣлахъ Гминнаго Войта свѣдѣніяхъ объ утвержденной раскладкѣ, если таковая была произведена и на документахъ представленныхъ духовенствомъ; раскладка тѣхъ же податей и десятиннаго сбора, составленная сообразно съ разверстаніемъ и поземельнымъ устройствомъ; общее постановленіе о чиншѣ; исчисленіе дохода съ особенныхъ усадьбъ, и новыя престаціонныя табели; далѣе исчисленіе дохода съ фольварковъ; протоколы изслѣдованія всѣхъ прочихъ статей аренды, пропинаціи, мельницъ и т. п., съ присовокупленіемъ къ нимъ тщательно составленныхъ и никакому сомнѣнію не подлежащихъ вѣдомостей о доходѣ всѣхъ статей аренды. Сверхъ того, къ дѣлу объ устройствѣ имѣнія должны быть приложены: сокращенное

дуги дрzewa и т. п. заклады, гдѣ ихъ urządzenie przedstawia widok korzyści, a w dobrach, w których znajdują się zakłady lub kopalnie górnicze, należy znieść się z miejscowym Zarządem Górnicy o wskazanie: jaka przestrzeń, na jaki cel i z jakich powodów jest mu potrzebna. Przytém w protokółach rozdania osad włościanom i tabellach prestacyjnych zamieszczać zastrzeżenie, że gdyby zaszła potrzeba zająć na użytek Górnictwa jakąkolwiek przestrzeń, posiadacz nie może się opierać jej odjęciu; będzie tylko uwolniony od opłacania przypadającego z niej czynszu, lub oddawania stosownej części osep, albo wreszcie od odbywania stosunkowej ilości pańszczyzny.

21) Aby układ przedstawiać się mających do zatwierdzenia Kommissyi Rządowej dzieł z dopełnionego na gruncie urządzenia był jednostajnym, te obejmować powinny w kolejnym porządku: protokoły ogólne treściwe o sposobie wykonanego urządzenia; protokoły deklaracyjne włościan o poddaniu się kolonialnemu urządzeniu i opłacie czynszu gotowizną lub osepem albo robocizną; następnie szczegółowe protokoły separacyjne i klasyfikacyjne; tabelle prestacyjne z ostatniego aktu podawczego; tabelle statystyczne włościan; protokoły sprawdzenia praw osadników, dowodnie usprawiedliwiające zmiany; protokoły rozdania i przyjęcia osad; protokoły badawcze o rodzaju i wysokości podatków i dziesięciny, wsparte na wykazie kassowym, segregacyi znajdującą się u Wójtów gmin, gdzie to ma miejsce, i dowodach przez duchowieństwo pokładanych; rozkład tychże podatków i dziesięciny z separacyi i urządzenia wynikły; ogólne ustanowienie czynszu, wyrachowania dochodu z szczegółowych osad, i nowe tabelle prestacyjne; daléj wyrachowanie dochodu z folwarków, protokoły badawcze z wszystkich innych przedmiotów dzierżawnych, propinacyi, młynów i t. p., wraz z wyciągami intrat dokładnie zaopiniowanemi, tak, aby żadna wątpliwość nie miała miejsca; poczem jeszcze do dzieła urządzenia złożonym być winien opis skrócony stanu bu-

описание состоянія фольварочныхъ строеній, съ показаніемъ, во сколько оныя оцѣнены при застрахованіи въ Страховомъ Управленіи; описание мостовъ, коихъ содержаніе обязательно въ имѣніи, и, наконецъ, протоколъ о состояніи границъ и межевыхъ знаковъ.

22) Прежде прибытія въ устраиваемое имѣніе, Коммисаръ обязанъ рассмотреть всѣ документы сего имѣнія и справиться о дѣлахъ нетерпящихъ отлагательства и срочныхъ, въ коихъ заинтересованы Казна или крестьяне, и, вмѣстѣ съ назначенными ему въ помощь лицами, заняться прежде всего производствомъ и окончаніемъ таковыхъ дѣлъ.

23) Всѣ занятія должны быть распределены такимъ образомъ, чтобы ни изслѣдованія, ни работъ не начинать одновременно въ различныхъ мѣстахъ, потому, что это влечетъ за собою только напрасную потерю времени. Коммисаръ, какъ наблюдающій за занятіями, долженъ переѣзжать съ мѣста на мѣсто; напротивъ того чины, состоящія въ его распоряженіи, обязаны оставаться на указанномъ мѣстѣ до тѣхъ поръ, пока не исполняютъ все, что было на нихъ возложено, и только послѣ исполненія могутъ переѣзжать на другое мѣсто. Въ чрезвычайныхъ только случаяхъ можетъ быть допущено отступленіе отъ указаннаго порядка, однакожъ таковыя случаи должны быть оправданы основательнымъ изложеніемъ причинъ.

Въ случаѣ недостатка занятій для экономическихъ аппликантовъ, Коммисаръ назначаетъ ихъ къ землемѣрнымъ работамъ, тѣмъ болѣе, что знаніе таковыхъ необходимо для экономическихъ чиновниковъ. Равнымъ образомъ Землемѣрамъ, приобрѣвшимъ практикой нужныя свѣдѣнія, могутъ быть поручаемы Коммисаромъ при устройствѣ имѣній занятія по части экономической.

Еще передъ выѣздомъ изъ Варшавы, Коммисаръ обязанъ составить распределеніе работъ, имѣющихъ быть исполненными его помощниками въ назначенномъ ему округѣ, и представить такое въ Правительственную Коммисію.

Распредѣливъ занятія и указавъ письменно каждому—мѣсто его назначенія и предварительныя дѣйствія, Коммисаръ обязанъ посѣтить поочередно каждого изъ своихъ помощниковъ, и вмѣстѣ съ ними обзрѣть все устраиваемое имѣніе, давъ имъ протоколярное наставленіе о томъ, какія работы должны быть ими исполнены.

Если кто либо, при представленіи дневника занятій, не при-

дowl dworskich, z ich szacunkiem podanym do Dyrekcyi Ubezpieczeń, oraz mostów w tych dobrach utrzymywać się winnych, a wreszcie profokół stanu granic i znaków granicznych.

22) Przed wyjazdem na grunt do urządzenia dóbr, Kommissarz z właściwych akt przedmiotowych przekonać się powinien, które czynności są naglejsze, terminowe, Skarb albo włościan interesujące, tych zatem wyrobieniem i wykończeniem przedewszystkiem z dodaną mu pomocą, zająć się obowiązany.

23) Podział prac ma być taki, aby wszelkie dorywcze czynności i rozpoczynanie ich w rozmaitych punktach, zaczęć idzie strata czasu, nie miały miejsca. Kommissarz, jako dozorujący, musi się z miejsca na miejsce przenosić, lecz osoby, zostające pod jego kierunkiem, tego czynić nie powinny, a jak jedną czynność w miejscu wskazanem ukończą, mogą wtenczas do drugiej jechać, w nadzwyczajnych tylko wypadkach porządek taki zmienić się może; wypadki te jednak winny być gruntownie usprawiedliwione.

W razie braku czynności dla aplikantów ekonomicznych, Kommissarz przeznaczy ich do prac jeometrycznych, tym bardziej że znajomość takowych nieodzowną jest urzędnikowi ekonomicznemu. Wzajemnie zaś takim jeometrom, którzy przez praktykę dotychczasową nabyli potrzebnych wiadomości, może Kommissarz poruczać czynności także ekonomiczne przy urządzeniu.

Przed wyjazdem z Warszawy, winien Kommissarz przygotować rozkład czynności, przez pomocników w przeznaczonym mu okręgu wykonać się mających, i takowy Kommissyi Rządowej przedstawić.

Podzieliwszy pracę i wskazawszy każdemu na piśmie miejsce, gdzie ma jechać, tudzież przedwstępne czynności do wykonania, winien do każdego oddziału swych urzędników z kolei przybyć, wraz z nimi urządzić się mające dobra obejrzyć, i co mają robić, protokółarną informację zostawić.

Ktokolwiek przy składaniu dzienników czynności podobnemi

ложить кь оному подобныхъ приказаний Коммисара, удостоверяющихъ о времени проведенномъ на работахъ и о совершенныхъ разъездахъ, въ такомъ случаѣ сдѣланъ будетъ соразмѣрный вычетъ изъ суммы положенной ему на суточное содержаніе и путевыя издержки; отъ этой обязанности не изъемятся ни Адъютанты, ни Землемѣры, ни Апликанты ни межевые практиканты.

24) Каждое изъ этихъ лицъ должно вести исправно, по установленной формѣ дневникъ своихъ занятій, въ который записывать ежедневно, какія производились работы и что именно исполнено. Таковой дневникъ обязывается Коммисаръ, при каждой своей бытности на мѣстѣ, просмотрѣть, сличить съ произведенными работами и засвидѣтельствовать объ оказавшемся по ревизіи.

Изъ этихъ дневниковъ должны быть выписываемы рапорты, которые всѣ эти чиновники обязаны представлять въ Правительственную Коммисію каждые 15-ть дней, по возвращеніи же изъ командировки дневники эти должны быть представлены въ подлинникъ.

25) Отлучившійся изъ мѣста занятій безъ письменнаго разрѣшенія Коммисара, а тѣмъ болѣе уѣхавшій самовольно въ Варшаву подъ какимъ бы то ни было предлогомъ, лишается не только суточныхъ денегъ за время отлучки, но даже и жалованье его за все это время причислено будетъ къ сбереженіямъ.

26) Экономическій Коммисаръ обязанъ обращать вниманіе лицъ, назначенныхъ ему въ помощь, на то, что никому не дозволено требовать отъ крестьянъ никакихъ безвозмездныхъ поставокъ стѣстныхъ припасовъ или фуража, потому что каждый, получающій жалованье и вознагражденіе, имѣетъ средства на покупку всего нужнаго ему, а сознаніе личнаго достоинства, которымъ долженъ проникнуться чиновникъ, командированный изъ центрального учрежденія, возлагаетъ на него сей долгъ. Поэтому было бы даже неумѣстно, еслибы командированные чиновники, въ случаѣ предстоящихъ болѣе продолжительныхъ занятій на мѣстѣ, перевозили туда свои семейства, такъ какъ помѣщеніе оныхъ въ деревнѣ и ежедневныя мелочныя потребности домашняго хозяйства вынуждаютъ входить въ сношенія и искать поминутнаго одолженія предметами, коихъ въ деревнѣ нельзя приобрести покупкою.

роzkазами Kommissarza, obróconego czasu na roboty i odbytych podróży nie poprze, stosunkowa część z wynagrodzenia przeznaczonego na dyety i koszta podróży zapłacona mu nie będzie; od tego obowiązku nie wyłączają się ani Adjunkci, ani Jeometrowie, ani aplikanci, ani praktykanci miernictwa.

24) Każda z tych osób winna jest utrzymywać porządku, w formie wskazanej dziennik swoich robót i w nim zapisywać codziennie, jakie było zatrudnienie i jaka praca wykonana.

Taki dziennik powinien Kommissarz za każdą swoją bytnością na miejscu zrewidować, z wykonanemi pracami porównać, i poświadczyć, czy jest zgodny ze stanem rzeczy lub przeciwnie.

Z dzienników tych powinny być wypisywane raporty, jakie urzędnicy wszyscy, co dni 15, Kommissyi Rządowej składać powinni, i po powrocie dziennik podobny w oryginale powinien być załączony.

25) Ktokolwiek oddali się z miejsca czynności, bez zezwolenia Kommissarza na piśmie, a tém bardziej kto przyjedzie do Warszawy pod jakim bądź pozorem, utraci za czas strawiony nie tylko dyety, ale nawet pensya jego za tenże czas odpisaną zostanie na oszczędność.

26) Kommissarz Ekonomiczny zwracać będzie na to uwagę osób dodanych mu do pomocy, iż nie wolno jest nikomu domagać się od włościan jakichkolwiek bądź dostarczeń żywności bezpłatnych lub furazu, każdy pobierający pensję i wynagrodzenie, ma fundusz na zakupienie czego potrzebuje, a zachowanie godności, jaką powinien otaczać się urzędnik delegowany przez centralną władzę, wkłada ten obowiązek. Dla tego nie jest nawet właściwem, aby w tym razie, gdy czynność ma się odbywać czas dłuższy na miejscu, delegowani sprowadzali tam swoją rodzinę, bo pomieszczenie jej na wsi, drobne potrzeby codzienne gospodarstwa domowego, zmuszają do stosunków i szukania chwilowego użyczenia przedmiotów, których na wsi kupić nie można.

O dobrach rządowych.

Равнымъ образомъ возбраняется требовать отъ крестьянъ подводъ и людей для посылокъ или прислуги, если въ томъ не встрѣчается надобность по дѣламъ службы, въ предѣлахъ устранимаемаго имѣнія, и отнюдь не далѣе, какъ на разстояніи трехъ миль; нарушители сего правила подвергаются наказаніямъ, опредѣленнымъ въ Уложеніи о наказаніяхъ.

27) Не дозволяется также при работахъ самовольно наказывать крестьянъ, или бранить ихъ неприличными словами; провинившійся крестьянинъ долженъ быть отправленнымъ, для подверженія взысканію, къ Гминному Войту, а если кто либо изъ чиновниковъ осмѣлится собственною властью наказывать его или бранить, тотъ подвергнется законной отвѣтственности.

28) Чиновники, проѣзжающіе въ первый разъ чрезъ губернский городъ той губерніи, въ коей поручено имъ производить работы, обязаны являться къ Гражданскому Губернатору, если онъ находится въ городѣ, и объяснить ему, по какому дѣлу и куда они командированы.

Хотя эта явка не вмѣняется въ обязанность по службѣ, однакожъ этотъ родъ вѣжливости въ отношеніи чиновника, начальствующаго въ губерніи—со стороны проѣзжающаго чиновника центрального правительственнаго учрежденія не только почитается долгомъ послѣдняго, но, сверхъ того, выказываетъ въ немъ приличіе и умѣнье цѣнить достоинство высшаго званія; въ сношеніяхъ же съ губернскими и уѣздными присутственными мѣстами слѣдуетъ соблюдать приличіе въ выраженіяхъ и должное уваженіе.

29) Независимо отъ вышеизложенныхъ замѣчаній, Правительственная Коммисія обязываетъ Коммисара внушать назначеннымъ ему въ помощь молодымъ чиновникамъ благородное честолюбіе и трудолюбіе, дабы они старались вести себя примѣрно, и въ практическихъ своихъ занятіяхъ приобрѣтали то познаніе, какихъ требуетъ настоящее и будущее ихъ призваніе; дабы всѣ работы исполнялись ими успѣшно и съ полнымъ совершенствомъ, а равно, дабы таковыя не позже половины Ноября были въ той степени окончены, чтобы Коммисаръ со всѣми чиновниками могъ возвратиться къ тому времени въ Варшаву. Правительственная Коммисія постановляетъ условіемъ, чтобы устройство не было начинаемо въ позднее время, потому, что всѣ относящіяся сюда

Wzbrania się również żądania od włościan furmanek i posylek lub posług, jeżeli tego konieczny interes służbowy w terytorium urządzających się dóbr, a nigdy dalej nad mil trzy, wymagać nie będzie; przekraczający te przepisy, ulegnie karze Kodeksem karnym przepisanej.

27) Podobnież nie wolno jest przy robotach samowolnie karcić włościan, lub lżyć ich nieprzyzwoitemi wyrazami; uchybiający włościanin, powinien być po ukaranie odesłany do Wójta gminy; kto zaś z urzędników poważy się osobiście karać go lub lżyć, narazi się na odpowiedzialność, z prawa wynikającą.

28) Urzędnicy przejeżdżający pierwszy raz przez stolicę gubernii, w której mają sobie powierzone roboty, powinni prezentować się Gubernatorowi, jeżeli jest w miejscu, objawić mu cel w jakim są i gdzie wysłani.

Nie jest to wprowadzie obowiązek służbowy, lecz ten rodzaj grzeczności nietylko należy się dla urzędnika na czele władzy gubernialnej stojącego, ale nadto cechuje przyzwoitość i umiejętność cenienia stopnia w urzędniku przejeżdżającym od władzy centralnej; nadto w korespondencyach z władzami gubernialnymi i powiatowymi ma być zastosowane właściwe i przyzwoite wysłownienie i uszanowanie.

29) Obok powyższych uwag, Kommissya Rządowa obowiązuje Kommissarza, aby się starał w młodych urzędnikach, którzy mu są dodani do pomocy, obudzać przyzwoitą ambicję i zamiłowanie do pracy, aby postępowanie ich było wzorowe, aby w praktycznych swoich czynnościach nabywali tego usposobienia, jakiego ich terażniejsze i przyszłe powołanie wymaga; aby roboty szły z pośpiechem, z dojrzałą dokładnością, niemniej aby takowe najdalej do połowy miesiąca Listopada tak były wykończone, iżby Kommissarz ze wszystkimi urzędnikami w tymże czasie do War-

работы, включая въ то и раздачу крестьянамъ новыхъ участковъ, должны быть вполне окончены до наступленія зимы, такъ, чтобы съ началомъ будущаго года могли заняться обработкою земли и посѣвомъ; причемъ предписывается, чтобы распределение луговъ происходило одновременно съ распределеніемъ пахатныхъ земель.

О произведенномъ поземельномъ устройствѣ селеній и о срокахъ очиншеванія слѣдуетъ объявить протоколярно крестьянамъ и арендаторамъ имѣній, въ коихъ крестьяне отбывали барщину; а также уведомить подлежащаго Окружнаго Экономическаго Ассесора и донести Губернскому Правленію.

30) Такъ какъ Коммисаръ ни въ какомъ случаѣ не въ правѣ приступить къ устройству имѣнія, не указанного ему положительно ни планомъ работъ, ни особыми предписаніями, даже хотя бы таковое имѣніе было смежно съ устраиваемыми имѣніями, и отъ устройства онаго зависѣлъ бы успѣхъ предпринятаго разверстанія; то имѣняется ему въ обязанность, о таковой необходимости, вызванной разверстаніемъ или другими причинами, входить заблаговременно съ представленіемъ въ Правительственную Коммисію для полученія отъ нея соотвѣтственнаго разрѣшенія.

31) По окончаніи занятій на мѣстѣ, Коммисаръ обязанъ представить въ Правительственную Коммисію общій рапортъ объ исполненныхъ и неисполненныхъ работахъ, съ показаніемъ, сколько въ какомъ мѣстѣ устроено имъ крестьянскихъ усадебъ и какія встрѣтились препятствія къ окончанію всѣхъ работъ.

Сверхъ того, Коммисаръ обязывается представить составленный имъ по совѣсти и по чести кондунтный списокъ всѣмъ чиновникамъ, аппликантамъ, землемѣрамъ и практикантамъ, бывшимъ подъ его начальствомъ, съ приложеніемъ аттестаціи о способностяхъ и усердіи каждаго изъ нихъ.

32) Землемѣры состоятъ въ непосредственномъ распоряженіи Коммисара, на которомъ лежитъ и отвѣтственность за ихъ работы. Межевые ревизоры осматриваютъ ихъ работы лишь въ техническомъ отношеніи, при чемъ оцениваютъ употребленное на производство сихъ работъ время и исправляютъ допущенныя ошибки. Если при ревизіи они найдутъ что либо подлежащимъ исправленію, въ такомъ случаѣ оставляютъ Коммисару наставленіе о способѣ сего исправленія. Затѣмъ протоколъ подобныхъ

шазы wrócił. Kommissya Rządowa zastrzega, aby nie rozpocząć urządzenia w takiej porze spóźnionej, gdzieby ta czynność nie mogła być przed zimą zupełnie skończoną, przez rozdanie nowych działów włościanom, iżby na nich w roku następnym uprawę i obsiewy dopełnić mogli; zaleca również, aby podział łąk był razem z podziałem gruntów dopełniony.

O dopełnioném urządzeniu wsi i o terminie oczyszczowania powinni być protokółarnie poinformowani włościanie i dzierżawcy dóbr, do których ciż włościanie pańszczyznę odbywali, należy także zawiadomić Assessora Ekonomicznego właściwego Okręgu, i donieść Rządowi Gubernialnemu.

30) Ponieważ pod żadnym względem Kommissarzowi nie służy prawo przystępowania do urządzania dóbr, których wyraźnie nie ma sobie wskazanych w planie robót lub przez szczegółowe reskrypta, chociażby te w sąsiedztwie urządzających się były położone, i tego przedsięwzięta separacya wymagała, jednakże z tytułu ostatniej potrzeby, albo z jakich innych powodów, potrzebę taką wcześniej, z należytém wyjaśnieniem, Kommissyi Rządowej, dla pozyskania upoważnienia, przedstawić jest obowiązany.

31) Po ukończeniu czynności na gruncie, Kommissarz złoży Kommissyi Rządowej rapport ogólny o wykonanych i nie wykonanych pracach, z wymienieniem ile osad włościańskich w każdym miejscu urządził, nie mniej jakie były przeszkody w czynnościach nie ukończonych.

Obok tego złoży sumienną i rzetelną listę konduity każdego urzędnika, aplikanta, jeometry i praktykanta, jacy pod nim pracowali, i przytém dołączy opinią o usposobieniu i pracowitości każdego.

32) Jeometrowie zostają pod bezpośrednim kierunkiem Kommissarza, lecz i odpowiedzialność za ich pracę do niego należy. Rewizorowie pomiarów jedynie pod względem technicznym przeglądają ich czynności, oceniają czas przy nich strawiony, i prostują popełnione błędy. Jeśli co przy rewizji znajdą do poprawienia, zostawiają na ręce Kommissarza informacyę, jak te popraw-

поправокъ, если вслѣдствіе оныхъ потребуются новыя работы, долженъ быть представленъ Землемѣромъ при счетѣ о причитающемся ему вознагражденіи.

При ревизіи дѣлъ о произведенномъ устройствѣ имѣній, Правительственною Коммисіею замѣчено, что по протоколамъ разверстаній показывается Коммисарами наприкладъ: что въ данномъ селеніи устроенныхъ усадебъ равнаго наѣза, заключающихся, положимъ, по 30 морговъ, двадцать, между тѣмъ какъ въ реестрахъ разверстанія говорится, что каждая такая усадьба получила неравномѣрный наѣлъ отъ 30 до 40 морговъ, или напротивъ отъ 20 до 30 морговъ; каковая несообразность не должна быть допускаема подлѣ опасеніемъ отвѣтственности за противное; потому что Землемѣръ, получивъ отъ Коммисара порученіе объ отводѣ усадебъ съ опредѣленнымъ наѣломъ, обязанъ исполнить это буквально, безъ всякихъ отступленій или измѣненій. Коммисаръ обязанъ самъ наблюдать за симъ и коль скоро замѣтитъ, что въ представляемыхъ дѣлахъ объ устройствѣ имѣній, проектъ наѣла несогласенъ съ реестрами разверстанія, то долженъ потребовать объясненія протоколярнымъ порядкомъ отъ виновнаго Землемѣра и обстоятельство сіе представить съ своимъ заключеніемъ на разрѣшеніе Правительственной Коммисіи; причѣмъ Землемѣры предвѣряются, что независимо отъ отвѣтственности ихъ за всѣ упущенія, исправленіе допущенныхъ ошибокъ послѣдуетъ на счетъ виновнаго.

33) Межевой Ревизоръ, независимо отъ производста отдѣльныхъ техническихъ работъ, какія ему поручены будутъ предписаніемъ Правительственной Коммисіи, обязанъ свободное время посвящать занятіямъ землемѣрскимъ при устройствѣ; а потому Коммисаръ обязанъ войти съ нимъ въ соглашеніе о томъ, гдѣ и какія именно работы должны быть имъ исполнены.

Что же касается ревизіи произведенныхъ разверстаній и другихъ землемѣрныхъ работъ, сопряженныхъ съ устройствомъ, то къ таковой онъ приступаетъ по требованію Коммисара и въ то время, когда помощь его при устройствѣ окажется не столь необходимою.

34) Наконецъ, чтобы никто изъ назначенныхъ для содѣйствія Коммисару экономическихъ помощниковъ и землемѣровъ, не

ки mają być wykonane. Protokół przeto podobnych poprawek, jeśli w skutek takowego nastąpi nowa czynność, winien być przy likwidacyi Jeometry złożony.

Ponieważ przy rewizyi dzieł dokonanego urządzenia, Kommissya Rządowa dostrzegła, iż w protokołach podziałowych Kommissarze zamieszczają: że we wsi urządzonych jest osad równo-dzielných, na przykład po 30 morgów obejmujących, dwadzieścia; przeciwnie zaś w rejestrach podziałowych znajduje, iż każda z takich osad odmienne otrzymała uposażenie od morgów 30 do 40, lub przeciwnie od morgów 20 do 30; działanie takie, jako z sobą sprzeczne, pod odpowiedzialnością miejsca mieć nie powinno. Jeometra bowiem skoro odbierze od Kommissarza polecenie do wydzielenia osad z przeznaczonem uposażeniem, obowiązany to wiernie wykonać i żadnych zmian zaprowadzać mu nie wolno; czego Kommissarze dopilnować obowiązani, i przy składaniu dzieł urządzenia, gdyby podział zaprojektowany z rejestrami nie był zgodny, Kommissarz powinien do protokółarnego wyjaśnienia uchybiającego Jeometrę wezwać i okoliczność tę z swą opinią pod decyzję Kommissyi Rządowej przedstawić; przyczem ostrzega się Jeometrów, iż obok odpowiedzialności za wszelkie uchybienia, poprawienie dopuszczonych błędów na wyłączny koszt winnego zarządzonem będzie.

33) Rewizor pomiarów, obok uskutecznienia czynności odrębnych technicznych, jakie mu reskryptem Kommissyi Rządowej wskazane są, czas wolny winien jest poświęcić czynnościom jeometrycznym przy urządzeniu, Kommissarz przeto porozumie się z nim, gdzie i co wykonać powinien.

Co się zaś tyczy rewizyi wykonanych podziałów i innych czynności jeometrycznych, z urządzenia wynikłych, do tych przystąpi w skutek wskazania Kommissarza i w czasie gdzie jego pomoc przy urządzeniu mniej będzie potrzebną.

34) W końcu, ażeby żaden z przeznaczonych Kommissarzowi pomocników ekonomicznych i jeometrów, nie miał powodu

имѣлъ предлога отговариваться незнаніемъ возобновленныхъ настоящимъ предписаніемъ правилъ, Коммисаръ обязанъ снабдить каждаго изъ нихъ печатнымъ экземпляромъ настоящего распоряженія, взявъ со всякаго собственноручную подписку въ томъ, что при исполненіи назначенныхъ работъ будетъ въ точности руководствоваться изложенными въ немъ правилами.

Въ заключеніе Правительственная Коммисія предвѣщаетъ Коммисара и всѣхъ командируемыхъ съ нимъ, что Чиновникъ особыхъ порученій имѣетъ обязанность— строго слѣдить за исполненіемъ дѣла устройства на грунтѣ и за порядкомъ исполненія работъ, повѣряя правильность таковыхъ и сличая оныя съ дневникомъ занятій, относительно изложенныхъ въ ономъ затрудненій; въ случаѣ же замѣченныхъ упущеній, онъ властенъ устранить виновнаго отъ должности, донося о томъ Правительственной Коммисіи; всякія же его указанія на необходимость измѣненія или поправки должны быть исполнены немедленно.

Варшава, 18 (30) Мая 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) Гуминскій.

- Примѣчаніе* 1. Предписаніемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 8 Сентября 1819 года, за № 14,898/1,707, помещеннымъ въ Сборникѣ постановленій по лѣсной части, постановлено правиломъ: что за право малой охоты на фольварочныхъ земляхъ слѣдуетъ исчислять доходъ въ соразмѣрности 1% валового дохода съ фольварочныхъ земель.
2. Распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 11 Января 1834 года, за № 98,170/27,107, постановлено: что изъ смѣтнаго дохода съ казенныхъ фольварковъ, предназначенныхъ къ отдачѣ въ аренду, сверхъ казенныхъ податей, десятиннаго сбора и страховой складки, должны быть вычитаемы проценты:
- 1) на содержаніе строеній, въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ требуется возведеніе новыхъ 10%, а гдѣ таковыя выстроены въ продолженіе послѣднихъ 10 лѣтъ, 5%;
 - 2) на случайныя бѣдствія отъ 10 до 15%.
3. Согласно предписанію Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 3 (15) Ноября 1837 г., за № 89,228/29,569, изъ смѣтнаго дохода съ казенныхъ фольварковъ, отдаваемыхъ въ аренду, слѣдуетъ вычитать по 1 до 5% на содержаніе плотинъ и мостовъ.

до усprawiedliwienia się niewiadomością wznowionychъ niniejszѣмъ przepisów, Kommissarz doręczy rozporządzenia tego exemplarz drukowany każdemu i odbierze od niego własnoręczne poświadczanie, iż do tego ściśle przy wskazanychъ pracachъ stosować się będzie.

Nareszcie Kommissya Rządowa uprzedza Kommissarza i wszystkichъ z nimъ delegowanychъ, że Urzędnikъ do szczególnychъ поручеń ma włożony na siebie obowiązekъ, aby skrupulatnie rozpoznawał sposóbъ prowadzenia czynności на gruncie przy urządzeniu, żeby działania te rozpoznawał pod względemъ ichъ dokładności, i z wykazywanemi zatrudnieniami w dzienniku czynności porównywał, a jeżeliby przekonał się o uchybieniachъ, ma moc uchybiającego zawiesić w czynności, z doniesieniemъ o тѣмъ Kommissyi Rządowej; co zaś wskaże, że ma być zmienionѣмъ lub udołkłodnionѣмъ, to spełnić zarazъ należy.

в Варшавѣ, д. 18 (30) Мая 1853 р.

Директоръ Wydziału, Rzeczywisty Radea Stanu
(podpisano) Gumiński.

- Uwaga* 1. Reskryptemъ z dnia 8 Września 1819 roku Nr. 14,898/1,707 помещеннымъ въ Zbiorze przepisówъ leśnychъ pod Nr. 161, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu postanowiła, że małe polowanie на gruntachъ folwarcznychъ anszlagować należy 1% od dochodu brutto z gruntówъ folwarcznychъ.
2. Rozporządzeniemъ z dnia 11 Stycznia 1834 roku Nr. 98,170/27,107 Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu postanowiła: że od dochodu anszlagowego z folwarkówъ rządowychъ do wydzierżawienia, oprócz podatkówъ skarbowychъ, dziesięciny i składki ogniowej mają być strącane procenta:
- 1) на utrzymanіе zabudowańъ, тамъ гдѣ one potrzeba wystawić 10%; а тамъ гдѣ one są wystawione w ostatnichъ 10-у latachъ, 5%;
 - 2) на wypadki losowe, od 10% do 15%.
3. Stosownie do reskryptu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 3 (15) Listopada 1837 r. Nr. 89,228/29,569 od dochodu anszlagowego z folwarkówъ rządowychъ, do wydzierżawienia, należy potrącać по 1% do 5% на utrzymanіе grobli i mostówъ.

Приложение 1-е къ № 85-му.

Извлечение изъ инструкции, утвержденной Правительственною Комиссіею Финансовъ и Казначейства 6 Сентября 1818 года.

Ст. 32.

Всѣ пахатныя земли вообще раздѣляются на два разряда, именно: на пшеничныя и ржаныя. Земли пшеничныя подраздѣляются на два класса, а ржаныя на три.

Къ первому классу пшеничныхъ земель относятся пространства, состоящія преимущественно изъ чернозема (Humus, Damm-Erde), перемѣшаннаго съ глиною, или другими питательными частями. Такія земли не требуютъ большихъ усилій и расходовъ на ихъ обработку и всегда даютъ обильную жатву.

Ко второму классу пшеничныхъ земель причисляется тяжелая глинистая почва (Thon-Boden), состоящая изъ глинистыхъ и иловатыхъ частей, воздѣлываніе которой требуетъ большихъ усилій и расходовъ, а урожай зависитъ преимущественно отъ болѣе или менѣе благопріятной погоды, такъ, что въ нѣкоторые годы она даетъ неожиданно обильную жатву, но также часто обманываетъ надежду земледѣльца. Къ этому же классу причисляются земли лучшаго качества чѣмъ ржаныя перваго класса, заключающія въ себѣ примѣсь песку и требующія большаго и болѣе частаго удобренія навозомъ, но вообще способныя подѣ посѣвъ пшеницы послѣ перваго и третьяго навоза.

Къ первому классу ржанныхъ земель причисляются земли, въ которыхъ смѣсь чернозема и глины превосходитъ количество песку, и на которыхъ послѣ перваго навоза родится пшеница, а потомъ, безъ навоза, хорошая рожь.

Ко второму классу ржанныхъ земель принадлежатъ такія земли, которыя для посѣва пшеницы употребляемы быть не могутъ, но на которыхъ при тщательной обработкѣ и хорошемъ удобреніи, въ изобиліи произрастаетъ рожь.

Къ третьему классу причисляется легкая ржаная почва, заключающая въ себѣ болѣе песку, чѣмъ тучной земли, а также почва холодная, хрящеватая, съ трудомъ удабриваемая, и такъ называемая трехлѣтняя.

Annex 1-y do Nr. 85-go.

Wyjątki z INSTRUKCYI ZATWIERDZONEJ PRZEZ KOMISSYĘ RZĄDOWĄ PRZYCHODÓW I SKARBU DNIA 6 WRZEŚNIA 1818 ROKU.

Art. 32.

Grunta w ogólności dzielić się będą na dwie klasy, to jest: na grunta pszenne i na grunta żytnie. Grunta pszenne będą miały dwie klasy, grunta zaś żytnie trzy klasy.

Do pierwszej klasy gruntów pszennych należeć będzie grunt składający się pospolicie z czarnej próchnicy (Humus, Damm-Erde), który ma szczęśliwą mieszaninę glin, lub innych żyznych części ziemi, którego uprawa jest łatwa, niekosztowna, i który niezawodne wydaje plony.

Do drugiej klasy gruntów pszennych liczy się grunt ciężki gliniasty (Thon Boden), składający się z części gliniastych i iłowatych, którego uprawa jest mozolna i z większymi kosztami połączona; którego rodzajność najwięcej od pomyślniej lub niepomyślniej pory roku zawisła; który w niektórych latach nadspodziewanie jest płodny, a częstokroć nadzieje rolnika zawodzi; lub też grunt lepszy, aniżeli żytny pierwszej klasy, zawierający w sobie nieco części piaszczystych, wymagający częstszego i większego pognoju, pospolicie zaś do uprawy pszenicy na pierwszym i trzecim nawozie zdalny.

Do pierwszej klasy gruntu żytnego liczyć się będzie grunt, składający się z większej części z ziemi czarnej i gliny, niż piasku, który po pierwszym nawozie pszenicę, później zaś bez pognoju dobre żyto wydaje.

Do drugiej klasy gruntu żytnego należeć będzie grunt taki, który pod pszenicę użytym być nie może, a przy pracy i dobrym pognoju obficie wydaje żyto.

Do trzeciej klasy należy grunt lekki żytny, mający więcej piasku niż żyznej ziemi; takżę grunt zimny, sapowaty, nie łatwo mogący być poprawiony; niemniej tak nazwany trzechletni.

Земли извѣстныя подъ названіемъ шести или десятилѣтнихъ, неприготовленныя ни для какой обработки, ни къ какому классу не причисляются, потому что при неблагоприятной погодѣ, урожай ихъ не вознаграждаетъ даже истраченныхъ на ихъ воздѣлываніе расходовъ. Что же касается земель торфяныхъ и содержащихъ руду, то должно сперва тщательно изслѣдовать: могутъ ли таковыя земли, при вспомогательныхъ средствахъ, быть улучшены и обращены въ плодородныя поля, или нѣтъ, а также нельзя ли хотя часть такихъ земель отнести къ какому либо классу и включить въ смѣту. Если однакожь окажется, что никакія усилія не могутъ сдѣлать сии поля удобными для посѣва, въ такомъ случаѣ должно на нихъ посѣять травы и показать ихъ по смѣтѣ въ числѣ луговъ или пастбищъ.

Ст. 33.

Луга будутъ раздѣляемы на четыре класса.

Къ первому классу причисляются луга, лежащія ниже пахатныхъ полей и получающіе нѣкотораго рода удобреніе, уносимое съ этихъ полей водою. Такіе луга даютъ до 10 центнеровъ питательнаго и здороваго сѣна съ морга. Къ этому классу принадлежатъ также луга, лежащія на роскошныхъ равнинахъ, и, по своему положенію и плодородію, дающіе отличный кормъ для скота; на такихъ лугахъ въ изобиліи произрастаютъ: трилистникъ и другія дикопрозябающія травы, дающія около десяти центнеровъ съ морга.

Ко второму классу относятся луга, лежащія вблизи водъ и подвергающіяся частымъ разливамъ ихъ, или такіе, которые по своему положенію никогда не могутъ быть совершенно осушены, и по этой причинѣ, хотя на нихъ собирается до 10 центнеровъ сѣна съ морга, однако оно при всѣмъ изобиліи не такъ питательно. Такіе луга не могутъ быть цѣнны наравнѣ съ лугами перваго класса.

Къ третьему классу причисляются сухіе луга (Lokken); они даютъ хорошее сѣно, но въ маломъ количествѣ.

Къ четвертому классу относятся луга лѣсные и болотные, дающіе иногда много сѣна, но кислаго, желтаго, потому для корма скота малогоднаго.

Ст. 34.

Огороды раздѣляются на овощные и фруктовые. Овощные

Grunta znane pod nazwiskiem sześćcio lub dziesięcio-letnich, które nie są usposobione do żadnej uprawy, ponieważ przy nie-pogodzie plon nawet kosztów uprawy nie wynagrodzi, do żadnej klasy należeć nie będą. Co zaś do gruntu torfowego i rudowatego, pilnie baczyć należy, czy przez zaradze środki poprawionym i rodzajnym być może; niemniej, czy go do anszlagu w jakiej ilości, i w jakiej klassie położyć można. Gdyby jednak pokazało się, że wszelkie środki użyte upłodnić go nie zdołają, wypada zasiać go trawami, i jako łąkę lub pastewnik w anszlagu umieścić.

Art. 33.

Łąki dzielić się będą na cztery klasy:

Do pierwszej klasy liczyć się będą te łąki, które niżej pól leżą, i pewny rodzaj pognojów z pól wyższych przez ściek wody otrzymują. Łąki te wydają pożywne i zdrowe siano do 10 centnarów z morga. Do tej klasy należą także łąki leżące na pięknych równinach, i dla swęj płodności i położenia, konieczną i trawę, z innymi dzikimi ziołami, dobrymi do karmienia bydła, pomieszaną, również obficie, bo do dziesięciu centnarów z morga wydają.

Do drugiej klasy należeć będą łąki blisko wód położone, i częstym wylewom podlegające, albo te, które z swego położenia nie mogą być zupełnie osuszonymi, i z tej przyczyny lubo wiele, lecz niepożytecznego, i także do 10 centnarów z morga wydają siano. Łąki te nie mogą być tak wysoko anszlagowane jak klasy pierwszej.

Do trzeciej klasy należeć będą te łąki, które są za suche (Lokken) i te lubo dobre, jednak w małej ilości wydają siano.

Łąki klasy czwartej są leśne, błotniste, które po części wiele, lecz kwaśnego, trzcinastego i innego, a dla bydła niepożytecznego, wydają siano.

Art. 34.

Ogrody dzielić się będą na warzywne i owocowe. Warzy-

огороды подлежат такой же классификации как пахатныя земли, фруктовые же сады различаются по качеству находящихся въ нихъ деревьевъ, и раздѣляются на лучшіе, посредственные и худшіе.

Ст. 36.

Пастбища, не вошедшія при раздѣлѣ земель въ составъ усадьбъ, но оставленныя отдѣльно, должны быть раздѣлены на три класса, то есть на лежація:

- a) на хорошей почвѣ;
- b) на посредственной почвѣ;
- c) на худой почвѣ.

Ст. 52.

Исчисленіе дохода съ мельницъ производится слѣдующимъ образомъ:

Водяныя мельницы.

Доходъ съ водяныхъ мельницъ, не имѣющихъ никакихъ привилегій, но причисляемыхъ до сего времени къ арендѣ какъ предметъ дохода, опредѣляется по сложности трехлѣтняго дохода, какой показанъ за послѣдніе годы по счетамъ арендатора или администратора имѣнія. Еслибы же, противъ всякаго ожиданія таковыя счеты никѣмъ ведены не были, въ такомъ случаѣ должно произвести особое изслѣдованіе о состояніи мельницы и по собраннымъ свѣдѣніямъ опредѣлить доходъ съ оной приблизительно. Даровой обмолъ двора, если мельница къ тому обязана, долженъ быть причисленъ къ доходу, такъ какъ расходы на обмолъ для фольварка и для продажи были вычтены уже при составленіи нормальныхъ смѣтъ. По исчисленіи затѣмъ дохода вышеуказаннымъ порядкомъ, слѣдуетъ исключить изъ онаго:

- 1) плату, производимую мельнику и работникамъ;
- 2) казенныя подати, если таковыя уплачиваются;
- 3) наконецъ, $\frac{1}{3}$ часть на содержаніе мельницы и камней.

За симъ вычетомъ, все остальное будетъ составлять чистый доходъ оцѣниваемой мельницы.

Ст. 53.

Вѣтряныя мельницы.

При исчисленіи дохода съ вѣтряныхъ мельницъ слѣдуетъ поступать тѣмъ же порядкомъ, какой указанъ въ отношеніи водяныхъ мельницъ; но при этомъ слѣдуетъ соображаться съ прежними арендными условіями и мѣстностью, и по этимъ даннымъ вы-

вне подпадаютъ тѣй самѣй классификаціи со і grunta; owocowe zaś różnić się będą gatunkami drzew w nich się znajdujących, to jest: najlepszych, średnich i posłednich.

Art. 36.

Pastewniki, jeżeli, przy podziale gruntów, do nich wcielone nie zostaną, lecz odrębnie zostawione będą, dzielić się mają na trzy klasy, to jest:

- a) na leżące w dobrym gruncie;
- b) na leżące w gruncie miernym;
- c) na leżące w gruncie lichym.

Art. 52.

Wyciąganie intraty z młynów odbędzie się jak następuje.

Młyny wodne.

Młyny wodne, które nie mają żadnego przywileju, lecz dotąd jako przedmiot intraty do dzierżawy są liczone, anszlagować się będą przez frakcyą trzech lat ostatnich, z rachunków przez dzierżawcę albo administratora prowadzonych; jeżeliby zaś mimo spodziewania żadne prowadzone nie były rachunki, należy przez szczególne śledztwa stan młyna rozpoznać, a po zebraniu potrzebnej wiadomości, dochód z niego przez przybliżenie oznaczyć. Wolne mlewo dla dworu, jeśli do niego młyn jest obowiązany, ma być także do dochodu dodane, ponieważ wydatki na mlewo folwarczne i fabrykacyjne już są przy normalnych anszlagach potrącone. Skoro się więc dochód wskazanemi sposobami wynajdzie, wypada od niego potrącić:

- 1) to co się płaci majstrowi i czeladzi;
- 2) podatki krajowe, jeśli się takie opłacają;
- 3) наконец $\frac{1}{3}$ część na utrzymanie młyna i kamieni.

Co po odtrąceniu tego pozostanie, składać będzie czysty dochód z młyna wyanszlagowanego.

Art. 53.

Wiatraki.

Przy wyciąganiu intraty z wiatraków, w ten sam sposób, jak przy młynach wodnych postępować należy; przy tѣj jednak czynności rozpatrzyć się należy w dawnych zadzierżawieniach, i stoso-

вести соотвѣтственную сумму дохода; для устранения однакожь слишкомъ произвольной оцѣнки, мѣстное изслѣдованіе о таковыхъ мельницахъ должно быть произведено со всею точностью.

Ст. 54.

Лѣсопильные заводы.

При изслѣдованіи дохода съ лѣсопильныхъ заводовъ, слѣдуетъ, такъ же какъ и въ отношеніи мельницъ, основывать оцѣнку, на счетахъ произведенныхъ на нихъ работъ; если же таковыхъ счетовъ не окажется, въ такомъ случаѣ должно изслѣдовать, на какой водѣ находится заводъ и другія мѣстныя условія, руководствуясь по сему предмету прилагаемою формою вопросовъ пунктовъ, и на основаніи собранныхъ такимъ образомъ свѣдѣній опредѣлить приблизительный доходъ Казны.

Изъ чистаго дохода слѣдуетъ вычесть плату мастеру и рабочимъ, а равно 33% на ремонтъ механическаго состава и желѣзныхъ принадлежностей. Въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ находятся мельницы и лѣсопильные заводы, совершенно разрушенные, а слѣдовательно неприносящіе нынѣ никакого дохода, слѣдуетъ производить оцѣнку онымъ наравнѣ съ дѣйствующими, принимая въ соображеніе мѣстныя условія; исчисленный же съ нихъ доходъ показывается по смѣтѣ передъ графою, впредь до отстройки заводовъ.

Ст. 57.

Прежде чѣмъ Коммисарь приступитъ къ исчисленію дохода съ мельницъ и лѣсопильныхъ заводовъ, онъ долженъ сперва изслѣдовать, не влечетъ ли за собою существованіе оныхъ какихъ либо неудобствъ въ полицейскомъ отношеніи, а именно: не подтопляютъ ли эти заводы сосѣднихъ полей и луговъ, не препятствуютъ ли сплаву на водахъ, при которыхъ построены, и вообще умѣстны ли они въ другихъ отношеніяхъ. Въ случаѣ же необходимости совершеннаго уничтоженія этихъ заводовъ Коммисарь, производящій устройство имѣнія, долженъ составить предположеніе о мѣрахъ, какія слѣдовало бы принять въ отношеніи оныхъ, и внести о томъ оговорку въ смѣту.

Ст. 58.

Пропинація.

Самая главная задача въ этомъ дѣлѣ состоитъ въ опредѣленіи количества распродажи питей, какъ обыкновенной, такъ и

wną do miejscowości sumę zaprojektować; śledztwo na miejscu ma być w tém jak najdokładniej odbyte, aby zbytecznie podług swęj woli nie postępować.

Art. 54.

Tartaki.

Przy dochodzeniu dochodów z tartaków, wypada również takowe jak przy młynach na rachunkach odbytych tamże robót zasadzać; gdyby zaś takowych nie było, wybadać na jakiej wodzie ten tartak stoi, i inne podobne przedmioty podług wzoru indagów dołączonego, i z tych dopiero wiadomości ułożyć, przez przybliżenie, jaki dochód dla Skarbu być powinien.

Od czystego dochodu odciąć się powinna płaca dla majstra i czeladzi, oraz 33% na utrzymanie żelastwa i machinerii. Tam, gdzie się znajdują zupełne spustoszone młyny i tartaki, a które teraz żadnego nie przynoszą dochodu, anszlagowane być powinny, jakby tamże w stosunku miejsca położenia istniały, a ztąd wynaleziona intrata położy się przed linią, dopóki takowe wybudowane nie zostaną.

Art. 57.

Pierwój nim Kommissarz przystąpi do wyanszlagowania młynów i tartaków, wybadać dokładnie poleci, czy takowe w względzie policyjnym, bądź że zalewają pola i łąki ościenne, bądź że stoją na wodzie, gdzie spławowi przeszkadzają, bądź z innych powodów, tam istnieć mogą; inaczej bowiem, jeśliby istnieć nie miały, insze zarządzenia względem nich uczynić wypada, które Kommissarz urządzający zaprojektuje, i w anszlagu o tém nadmieni.

Art. 58.

Propinacye.

Najgłówniejszą w tém jest rzeczą wysledzić wielkość wyszynku, a mianowicie zwyczajnego i nadzwyczajnego. Zwyczajny wy-
O dobrach rządowych.

чрезвычайной. Обыкновенная распродажа есть та, которая производится въ корчмахъ и питейныхъ домахъ, обязанныхъ (Zwangweise) брать питья исключительно изъ дворовыхъ складовъ; чрезвычайная же распродажа есть та, что арендаторъ имѣнія производить особо постороннимъ лицамъ, или же экономическимъ крестьянамъ.

Изслѣдованіе распродажи производится:

- 1) посредствомъ распросовъ у пивовара и винокура;
- 2) посредствомъ распросовъ у корчмара и посредствомъ повѣрки книгъ или бирокъ;
- 3) посредствомъ распросовъ у мельника о томъ, сколько вымалываетъ солода и крупной муки;
- 4) посредствомъ распросовъ у провентоваго писаря (всѣ сии лица должны быть спрошены подъ присягою) и, наконецъ,
- 5) повѣркою счетовъ главнаго арендатора, или содержателя пропинаціоннаго дохода.

Для повѣрки этихъ показаній, слѣдуетъ просмотрѣть контрактъ объ отдачѣ въ арендное содержаніе пропинаціи, если таковой находится, и, сверхъ того, сообразить результатъ показаній съ числомъ мѣстнаго населенія и другими мѣстными условіями, то есть: находится ли въ этой деревнѣ костель, не проходитъ ли чрезъ нее главная проѣзжая дорога.

При изслѣдованіи пропинаціоннаго дохода, не должно забывать, что чрезвычайная распродажа питей не вносится въ смѣту въ случаѣ, если пивоваренный или винокуранный заводъ были построены Казною со всѣми принадлежностями, чрезвычайная продажа питей не включается въ смѣту, потому что въ подобномъ случаѣ, вмѣсто чрезвычайной продажи, прибавляется къ доходу 2 или 3% въ возмѣщеніе расходовъ на постройку. Однако Комисаръ, не стѣняясь этимъ, обязанъ обстоятельно изслѣдовать, позволяеть ли мѣстность производить чрезвычайную распродажу, и если таковая производится въ значительномъ количествѣ, то включить оную въ смѣту, по мѣрѣ оказавшейся надобности.

Ст. 60.

Рыбная ловля.

Выгоды отъ рыболовства раздѣляются:

- 1) на выгоды отъ рыболовства въ естественныхъ водахъ;
- 2) на выгоды отъ рыболовства въ искусственныхъ прудахъ.

шынк jest ten, który się w tych karczmach i domach szynkowych zwykł odbywać, które przymusowo (Zwangweise) trunk z dominium brać winny; przez nadzwyczajny zaś odbył rozumie się to, co dzierżawca obcym, lub też włościanom ekonomicznym oddzielnie sprzedaje.

Wyszynk dochodzi się:

- 1) przez wysłuchanie piwowara i palarza;
- 2) przez wysłuchanie karczmarza i porównywanie ksiązek lub karbów;
- 3) przez wysłuchanie młynarza, ile omlewa słođu i śrótu;
- 4) przez wysłuchanie pisarza prowentowego (wszyscy zeznanie swoje pod przysięgą złożyć powinni); nareszcie,
- 5) z rejestrów naddzierżawcy, lub tego, który na siebie trzyma propinacyą.

Dla porównania tych podań, należy także kontrakt wydzierżawionej propinacyi, jeśli się takowy znajduje, przejrzeć; nadto, rezultat z tych podań należy z ludnością tego miejsca i innemi stosunkami, to jest: czy w téj wsi jest kościół, czy główny nie przechodzi gościniec, porównać.

Przy dochodzeniu dochodu z propinacyi, przepomnieć nie wypada, iż w przypadku, gdzie browar lub gorzelnia kosztem Rządu z wszelkimi sprzętami jest wystawioną, nadzwyczajny wyszynk nie umieszcza się w anszlagu. W podobnym wypadku, zamiast nadzwyczajnego wyszynku, dodaje się do dochodu 2 do 3% na koszt budowy. Kommissarz powinien jednak dokładnie wybadać, czy okolica dozwala na nadzwyczajny wyszynk, i tam, gdzie jest znaczny w tym odbył, w miarę uznanej potrzeby, takowy do anszlagu policzyć.

Art. 60.

R y b o ł ó w s t w o.

Użytek z rybołówstwa dzieli się:

- 1) na użytek z rybołówstwa dzikiego;
- 2) na użytek z stawów.

При исчислении дохода от рыболовства дикаго, если таковое отдано в аренду, слѣдует принимать въ основаніе сложность арендной платы, получаемой за послѣднее шестилѣтіе; въ случаѣ же невозможности собрать контракты за все шестилѣтіе, сводится счетъ только за то время, на которое сии контракты имѣются. Если же таковое рыболовство не отдано в аренду, въ такомъ случаѣ опредѣляется величина озеръ, и каждая тона большой зимней сѣти оцѣнивается въ 12 злотыхъ, со включеніемъ въ эту оцѣнку уже и зимней и лѣтней ловли. Коммисару однако предоставляется право, въ бытность на мѣстѣ, удостовѣриться и внести въ смѣту поясненіе, на сколько, судя по сбыту и качеству рыбы, таковое рыболовство можетъ быть оцѣнено выше опредѣленной нормы и включено въ смѣту съ такимъ возвышеннымъ доходомъ.

Если рыболовство производится только лѣтомъ, въ такомъ случаѣ Коммисаръ долженъ убѣдиться, въ какую сумму, по справедливости, таковое можетъ быть оцѣнено. Что же касается малыхъ озеръ и прудовъ, которые по общимъ правиламъ, устроены быть не могутъ, то оцѣнка таковыхъ производится по дѣйствительному доходу.

При исчислении дохода съ прудовъ, слѣдуетъ имѣть въ виду качество почвы въ оныхъ, что должно быть положительно изслѣдовано посредствомъ экспертовъ.

Такъ какъ прудовое хозяйство случается рѣдко, то потому необходимо, чтобы пруды оцѣнивались и вносились въ смѣту на мѣстѣ ихъ нахожденія. При этомъ слѣдуетъ соображать, сколько въ пруду есть корму для рыбъ, и сравнительно сколько можно предположить карповъ или другой рыбы на всякій моргъ, какія существуютъ мѣстныя цѣны на рыбу, во сколько времени, соображаясь съ приплодомъ, прудъ долженъ истощиться и вода изъ него должна быть выпущена, и какая можетъ быть извлечена выгода изъ осушеннаго мѣста; такъ какъ по этимъ только даннымъ и можно опредѣлить количество дохода. Кромѣ того, слѣдуетъ различать тщательно, можно ли на мѣстѣ осушеннаго пруда посѣять ячмень или овесъ и какое зерно можно получить, или же можно ли таковое пространство употребить хотя отчасти на разведеніе луга. Сверхъ того, должно сообразить, что придется исключить изъ суммы общаго дохода издержки на удобреніе осу-

Zasadą do anszlagowania rybołówstwa dzikiego, skoro jest wydzierżawioném, będzie frakcyą z summ w ostatnich 6 latach z takowego pobieranych, lub gdyby kontraktów dzierżawnych z tylu lat zebrać nie można, zrobi się frakcyą z takiego czasu, jakie kontrakty obejmują. Jeśli zaś to rybołówstwo nie jest wydzierżawioném, szacuje się wielkość jezior, a każda ton na wielką zimową sieć anszlaguje się po zł. 12; w co już zimowe i letnie połowy wchodzi; zostawia się jednak wolność Kommissarzowi, będącemu na gruncie, przekonania się, o ile od tej normalnej ceny więcej rybołówstwo, podług pokupu i dobroci gatunku ryb, ocenić, i do anszlagu podciągnąć można, w czém swoje objaśnienie załączy.

Jeżeli zaś tylko letnie jest rybołówstwo, w takim razie Kommissarz przekona się, jak go najsprawiedliwiej ocenić można. Co się tyczy małych jezior i stawów, które ogółowo zagospodarowane być nie mogą, wypada zawsze podług słuszności i w stosunku do anszlagowania pociągnąć.

Co się dotyczy użytku z stawów, w tém zachodzi różnica, jaką z nich który ma ziemię, i to przez biegłego dokładnie wysłedzoném być powinno.

Ponieważ gospodarstwo stawowe rzadko gdzie ma miejsce, koniecznością więc jest, aby stawy na miejscu poszczególnie wyanszlagowane były; a przytém działaniu mieć trzeba na względzie, ile, w stosunku dla ryb żeru, może być rachowanych karpi lub innych ryb na mórg, i jaka w którym miejscu jest ich cena, w których latach, w miarę rośnięcia ryb, staw ma być wyłowiony i spuszczoney, i jaki użytek z osuszonego ciągnie się; z tego jedynie bowiem proporcya dochodu da się obliczyć. Potrzeba dobrze rozróżnić, czy na osuszoném stawisku jęczmień lub owies bywa siany, ile wydaje ziarn, lub też jaka przestrzeń tegoż stawiska użyta jest na łąki. Niemniej i na to wzgląd mieć wypada, że koszta uprawy gruntu na stawisku mają być od całkowitej summy potrącone; ponieważ stawowe gospodarstwo z inném gruntowém, dla

шеннаго пространства, потому что прудовое хозяйство не может быть сравниваемо съ другими земледѣльческими промыслами, для которыхъ установлены нормальныя цѣны; а также должно исчислить расходы на содержаніе плотинъ и шлюзовъ, и опредѣлить приблизительно издержки, неизбѣжныя въ чрезвычайныхъ случаяхъ, которые легко могутъ произойти.

Ст. 61.

Кирпичные заводы.

Въ мѣстахъ, гдѣ находятся кирпичные заводы, для опредѣленія выгодъ отъ нихъ, нужно прежде всего знать, построены ли таковыя Казною, или арендаторомъ имѣнія, и служатъ ли только для мѣстныхъ потребностей, или и для операций торговыхъ. Если заводъ казенный, то слѣдуетъ сперва опредѣлить, сколько кирпича или черепицы обжигается на немъ ежегодно, сколько продается и по какой цѣнѣ; сверхъ того, узнать: одинакова ли продажа въ каждомъ году, можно ли считать ее постоянною, и, наконецъ, находится ли на заводѣ достаточное количество матеріаловъ и можно ли легко приобрести дрова. На основаніи этихъ данныхъ вносится въ смѣту средній доходъ отъ продажи. Съ этою цѣлью слѣдуетъ опредѣлить цѣну матеріала, исчислить расходы на выдѣлку и обжиганіе, на поддержку строеній и орудій и вычесть таковыя изъ существующей цѣны кирпича, равно какъ и 20% на непредвидимые случаи и убытки.

Ст. 62.

Известковые заводы.

Доходъ съ известковыхъ заводовъ опредѣляется въ такихъ условіяхъ и на такихъ же основаніяхъ, какія указаны для оцѣнки кирпичныхъ заводовъ, но въ такомъ только случаѣ, когда въ той мѣстности находятся значительныя известковыя горы; поэтому доходъ отъ этихъ заводовъ, какъ отъ промысла, не можетъ быть вносимъ въ смѣту, если матеріалъ для нихъ добывается только сборомъ мелкихъ камней.

Доходъ отъ обжиганія мергеля включается только тогда въ смѣту, когда разработка онаго производится въ значительномъ размѣрѣ.

Ст. 63.

Доходъ съ мостовъ, гдѣ таковыя находятся, если онъ основанъ на постановленіи Князя Намѣстника Царства отъ 5 Августа 1817 года, а также доходъ съ перевозовъ и проч., не долженъ быть упускаемъ изъ вида. Доходы эти опредѣляются на основаніи арендныхъ контрактовъ и счетныхъ книгъ, если онѣ были ведены, принимая въ соображеніе сложность оныхъ за послѣдніе 6 лѣтъ.

которого normalne anszlagi są przepisane, równać się nie może; nadto tego przepomnieć nie można, iż koszt utrzymania grobli, służ, obrachować wypada, i wykazać przez przybliżenie, ile na nadzwyczajne wypadki, łatwo zdarzyć się mogące, wydatku potrzeba być może.

Art. 61.

Cegielnie.

Tam, gdzie się znajdują cegielnie, i gdzie użytek z nich anszlagować wypada, zwrócić potrzeba uwagę, czy takowe kosztem Rządu lub dzierżawcy są wystawione, i czy służą tylko na użytek gruntowy, lub też na spekulacye sprzedaży. Jeżeli cegielnie są rządowe, wypada naprzód wybadać, ile się cegły lub dachówki rocznie tamże wypala, ile się takowych sprzedaje i za jaką cenę; niemniej, czy sprzedaż w każdym roku jest jednakową, i czy na nią ciągle rachować można; nareszcie, czy tamże dostateczna znajduje się ilość materyałów, i łatwość w nabywaniu drzewa, a wtenczas wykazana ilość pośredniej sprzedaży policzyć się do anszlagu. W tym celu należy obliczyć koszt wyrobu i wypalania z materyałem; koszt utrzymania budowli i narzędzi, od praktykowanej ceny cegły potrącić, i od tego 20% na nieprzewidziane wypadki i straty.

Art. 62.

Wapiarnie.

Użytek z wapiarni tylko w takich stosunkach i podług takichże zasad anszlagowany będzie, jak nadmieniono powyżej przy cegielniach, i to w tym tylko razie, skoro się na miejscu znaczne skały wapienne znajdują; tam bowiem, gdzie są rozproszone kamienie, i gdzie je zbierać potrzeba, użytek z nich jako skutek samego przemysłu, do anszlagu pociągniętym być nie może.

Dochód z palenia marglu tylko wtenczas się anszlaguje, gdy fabrykacya odbywa się w znacznej ilości.

Art. 63.

Dochody z mostów, jeśli się gdzie znajdują, i skoro opierają się na postanowieniu Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 5 Sierpnia 1817 roku, dochody z przewozu i inne, nie mają być przepomniane, i takowe z kontraktów dzierżawnych, niemniej z rachunków, jeśli były utrzymywane, przez frakcyą lat ostatnich 6 mają być dochodzone.

Приложение 2-е къ № 85-му.

НОРМАЛЬНАЯ ОЦѢНКА,

для устройства казенныхъ и пожалованныхъ имѣній, утвержденная постановленіемъ Совѣта Управленія Царства отъ 23 Мая (4 Іюня) 1841 года, № 16,279.

Annex 2-i do Nr. 85-go.

CENY NORMALNE,

do urządzenia dóbr rządowych i donacyjnych, zatwierdzone decyzją Rady Administracyjnej Królestwa z d. 23 Maja (4 Czerwca) 1841 r. Nr. 16,279.

С ч и т а е т с я R a s h u j e s i e											
Нормальная цѣна на одного корца ржи Cena normalna jednego korca żyta			Пшеничной почвы Grunt pszenny		Ржаной почвы Grunt żytny			Съ особыхъ Łąki od			
			I	II	I	II	III	I	II		
			К		Л а с						
			К		l а						
с ъ о д н о г о м о р г а z m o r g a n o											
злот. р у б л и к о п ѣ й złp. R u b l i k o p i k o											
А. С ъ ф о л ь в а р о ч A. Z p r z e s t r z e n i											
6	—	90	1 60	1 35	1 6½	60½	33	отъ 2 96	1 97½		
8	1	20	2 12½	1 78½	1 52½	81	44	до 3 94½	2 96		
9	1	35	2 40	2 2	1 60	91	49½	— 3 94½	2 63		
10	1	50	2 66½	2 23½	1 77½	1 1	55	— 5 26½	3 94½		
11	1	65	2 93	2 45½	1 95	1 10½	60½	— 4 44	2 96		
12	1	80	3 20	2 68½	2 12½	1 20½	66	— 5 92	4 44		
В. С ъ д е р е в е н B. Z p r z e s t r z e n i											
6	—	90	1 20½	1 1	80	45	25	1 97½	1 48		
8	1	20	1 60	1 34	1 7½	60½	33	2 63	1 97½		
9	1	35	1 81	1 51½	1 20½	68	37½	2 96	2 22½		
10	1	50	2 ½	1 68	1 34	75½	41½	3 29	2 46½		
11	1	65	2 20½	1 84	1 47	83½	46	3 62	2 72		
12	1	80	2 41	2 2	1 60	91	50½	3 94½	2 96		
С. Нормальныя цѣны для исчисления зернового сѣва C. Ceny normalne do obrachowania siewu											
		Пшеница Pszenica		Сурѣница Rzepak		Рожь Żyto		Горохъ Groch		Ячмень Jęczmień	
		Tatarka		Proso							
6	—	90	1 35	1 35	90	90	73	73	73		
8	1	20	1 80	1 80	1 20	1 20	97½	97½	97½		
9	1	35	2 2½	2 2½	1 35	1 35	1 9½	1 9½	1 9½		
10	1	50	2 25	2 25	1 50	1 50	1 22	1 22	1 22		
11	1	65	2 47½	2 47½	1 65	1 65	1 34	1 34	1 34		
12	1	80	2 70	2 70	1 80	1 80	1 46½	1 46½	1 46½		

в ѣ д о х о д ѣ п а и д н o t g r a t e									
луговъ działne		Съ полевыхъ луговъ Łąki polne				Съ пастбищъ Pastwiska			
III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	
с s		о s		в y		ѣ			
н о в о - п о л ь с к о й м ѣ р ы w o - p o l s k i e g o									
к н с е р е б р о м ѣ p i e j k i s r e b r e m									
н ы х ѣ з е м е л ь f o l w a r c z n é j									
1 18½	— 59	1 48	— 98½	— 79	— 39½	— 29½	— 19½	— 10	
1 58	— 79	1 97½	1 48	1 18½	— 59	— 39½	— 26½	— 13	
1 58	— 79	1 97½	1 31½	1 5½	— 52½	— 39½	— 26½	— 13	
2 10½	1 5½	2 63	1 97	1 58	— 79	— 45	— 29½	— 15½	
1 77½	— 89	2 22½	1 48	1 18½	— 59	— 45	— 29½	— 15½	
2 37	1 18½	2 96	2 22½	1 77½	— 92	— 49½	— 33	— 16½	
1 97½	— 98½	2 46½	1 64½	1 31½	— 65½	— 49½	— 33	— 16½	
2 63	1 31½	3 29	2 46½	1 97½	— 98½	— 55	— 36	— 18½	
2 17	1 8½	2 72	1 81	1 44½	— 72½	— 55	— 36	— 18½	
2 89½	1 44½	3 62	2 72	2 17	1 8½	— 59	— 39½	— 19½	
2 37	1 18½	2 96	1 97½	1 58	— 79	— 59	— 39½	— 19½	
3 16	1 58	3 94½	2 96	2 37	1 15				
с к и х ѣ з е м е л ь w i e j s k i é j									
— 79	— 39½	— 98½	— 79	— 59	— 29½	— 19½	— 13	— 6½	
1 5½	— 52½	1 31½	1 5½	— 79	— 39½	— 26½	— 17½	— 9	
1 18½	— 59	1 48	1 18½	— 89	— 45	— 29½	— 19½	— 10	
1 31½	— 65½	1 64½	1 31½	— 98½	— 49½	— 33	— 22	— 11	
1 44½	— 72½	1 81	1 44½	1 8½	— 55	— 36	— 24	— 12	
1 58	— 79	1 97½	1 58	1 18½	— 59	— 39½	— 26½	— 13	
р а р о w		D. Нормальные цѣны для опредѣленія дохода съ пропинаціи D. Ceny normalne do ustanowienia dochodu z propinacyi							
Овесъ Owies	Вика Wyka	Если цѣна 1 корца ржи состоитъ Jeżeli cena 1 korca ży- ta wynosi	Съ бочки пива въ 27 гарнецъ Od beczki piwa 27 garncy	Съ гарнца вина Od garnca wódki	Чрезвычайная распродажа ис- числяется въ половину противъ обыкновенной распродажи. Wyszynk extraordinaryjny ra- chuje się przez połowę ceny wy- szynku zwyczajnego.				
— 50½	— 50½	рублѣ и копѣйкѣ серебромъ rublę i kopiejki srebrem							
— 67½	— 67½	— 90	— 41	— 9½					
— 76	— 76	— 1 20	— 54½	— 13					
— 84½	— 84½	— 1 35	— 61	— 14½					
— 93	— 93	— 1 50	— 68	— 16					
— 1 1½	— 1 1½	— 1 65	— 75	— 17½					
		— 1 80	— 81½	— 19					

Нормальная цена одного корца ржи:

По Варшавской губернии.		Округъ Кѣлецкій . . .	1 „ 65 „
Округъ Гостыньскій . . .	1 р. 65 к.	„ Олькушскій . . .	1 „ 65 „
„ Орловскій . . .	1 „ 65 „	„ Пилицкій . . .	1 „ 65 „
„ Вартскій . . .	1 „ 65 „	„ Лелевскій . . .	1 „ 65 „
„ Піотрковскій . . .	1 „ 65 „	„ Стопницкій . . .	1 „ 35 „
„ Радомскій . . .	1 „ 65 „	По Плоцкой губернии.	
„ Сѣрадзскій . . .	1 „ 65 „	Округъ Млавскій . . .	1 р. 50 к.
„ Шадковскій . . .	1 „ 65 „	„ Плоцкій . . .	1 „ 65 „
„ Вѣлюнскій . . .	1 „ 65 „	„ Пултускій . . .	1 „ 65 „
„ Остржешовскій . . .	1 „ 65 „	„ Липновскій . . .	1 „ 65 „
„ Брестскій . . .	1 „ 80 „	„ Пржаснышскій . . .	1 „ 65 „
„ Радзеевскій . . .	1 „ 80 „	„ Остроленскій . . .	1 „ 65 „
„ Ловичскій . . .	1 „ 80 „	По Люблинской губернии.	
„ городъ Ловичъ . . .	1 „ 80 „	Округъ Люблинскій . . .	1 р. 50 к.
„ Блонскій . . .	1 „ 80 „	„ Любартовскій . . .	1 „ 50 „
„ Черскій . . .	1 „ 80 „	„ Казимирскій . . .	1 „ 50 „
„ Станиславовскій . . .	1 „ 80 „	„ Красноставскій . . .	1 „ 50 „
„ Сѣницкій . . .	1 „ 80 „	„ Тарногородскій . . .	1 „ 50 „
„ Ленчицкій . . .	1 „ 80 „	„ Красницкій . . .	1 „ 50 „
„ Згѣрскій . . .	1 „ 80 „	„ Грубешовскій . . .	1 „ 20 „
„ Равскій . . .	1 „ 80 „	„ Луковскій . . .	1 „ 35 „
„ Бржезинскій . . .	1 „ 80 „	„ Радзынскій . . .	1 „ 35 „
„ Калишскій . . .	1 „ 80 „	„ Влодавскій . . .	1 „ 35 „
„ Коняинскій . . .	1 „ 80 „	„ Бяльскій . . .	1 „ 35 „
„ Пыздрскій . . .	1 „ 80 „	„ Лосицкій . . .	1 „ 35 „
„ Ченстоховскій . . .	1 „ 80 „	„ Холмскій . . .	1 „ 35 „
По Радомской губернии.		„ Замойскій . . .	1 „ 35 „
Округъ Опатовскій . . .	1 р. 50 к.	„ Томашовскій . . .	1 „ 35 „
„ Сандомирскій . . .	1 „ 50 „	„ Сѣдлецкій . . .	1 „ 50 „
„ Сташовскій . . .	1 „ 50 „	„ Венгровскій . . .	1 „ 50 „
„ Іендржеевскій . . .	1 „ 50 „	„ Желеховскій . . .	1 „ 50 „
„ Мѣховскій . . .	1 „ 50 „	„ Гарволинскій . . .	1 „ 50 „
„ Скальбмерскій . . .	1 „ 50 „	По Августовской губернии.	
„ Провилицкій . . .	1 „ 50 „	Округъ Ломжинскій . . .	1 р. 50 к.
„ Шидловскій . . .	1 „ 50 „	„ Тыкоцинскій . . .	1 „ 50 „
„ Радомскій . . .	1 „ 65 „	„ Августовскій . . .	1 „ 50 „
„ Козеницкій . . .	1 „ 65 „	„ Сейненскій . . .	1 „ 50 „
„ Опочинскій . . .	1 „ 65 „	„ Кальварійскій . . .	1 „ 50 „
„ Конскій . . .	1 „ 65 „	„ Маріампольскій . . .	1 „ 50 „
„ Шидловецкій . . .	1 „ 65 „		
„ Солецкій . . .	1 „ 65 „		

Cena normalna korca żyta jest:

Gubernia Warszawska.		Округъ Кіелецкій . . .	Rsr. 1 k. 65
Округъ Гостыньскій . . .	Rsr. 1 k. 65	„ Олькускій . . .	„ 1 „ 65
„ Орловскій . . .	„ 1 „ 65	„ Пиліцкій . . .	„ 1 „ 65
„ Вартскій . . .	„ 1 „ 65	„ Леловскій . . .	„ 1 „ 65
„ Піотрковскій . . .	„ 1 „ 65	„ Стопницкій . . .	„ 1 „ 35
„ Радомскій . . .	„ 1 „ 65	Gubernia Płocka.	
„ Сіерадзскій . . .	„ 1 „ 65	Округъ Млавскій . . .	Rsr. 1 k. 50
„ Шадковскій . . .	„ 1 „ 65	„ Пlocki . . .	„ 1 „ 65
„ Вилуński . . .	„ 1 „ 65	„ Пултускi . . .	„ 1 „ 65
„ Острзешовскі . . .	„ 1 „ 65	„ Липновскі . . .	„ 1 „ 65
„ Брзешскі . . .	„ 1 „ 80	„ Прзасныскі . . .	„ 1 „ 65
„ Радзиевскі . . .	„ 1 „ 80	„ Остроłęцкі . . .	„ 1 „ 65
„ Ловіцкі . . .	„ 1 „ 80	Gubernia Lubelska.	
„ miasto Łowicz . . .	„ 1 „ 80	Округъ Любелскі . . .	Rsr. 1 k. 50
„ Блoński . . .	„ 1 „ 80	„ Любартовскі . . .	„ 1 „ 50
„ Чзешскі . . .	„ 1 „ 80	„ Казімерскі . . .	„ 1 „ 50
„ Станіславовскі . . .	„ 1 „ 80	„ Красноставскі . . .	„ 1 „ 50
„ Сіеніцкі . . .	„ 1 „ 80	„ Тарногородскі . . .	„ 1 „ 50
„ Лęczycki . . .	„ 1 „ 80	„ Крашніцкі . . .	„ 1 „ 50
„ Згешскі . . .	„ 1 „ 80	„ Хрубешовскі . . .	„ 1 „ 20
„ Равскі . . .	„ 1 „ 80	„ Луковскі . . .	„ 1 „ 35
„ Брзешінскі . . .	„ 1 „ 80	„ Радзынскі . . .	„ 1 „ 35
„ Каліскі . . .	„ 1 „ 80	„ Влодавскі . . .	„ 1 „ 35
„ Коніньскі . . .	„ 1 „ 80	„ Бяльскі . . .	„ 1 „ 35
„ Пыздрскі . . .	„ 1 „ 80	„ Лосіцкі . . .	„ 1 „ 35
„ Чзештовскі . . .	„ 1 „ 80	„ Хелмскі . . .	„ 1 „ 35
Gubernia Radomska.		„ Замойскі . . .	„ 1 „ 35
Округъ Опатовскі . . .	Rsr. 1 k. 50	„ Томашовскі . . .	„ 1 „ 35
„ Сандоміерскі . . .	„ 1 „ 50	„ Сіедлецкі . . .	„ 1 „ 50
„ Стасзовскі . . .	„ 1 „ 50	„ Вегровскі . . .	„ 1 „ 50
„ Једрзешовскі . . .	„ 1 „ 50	„ Желеховскі . . .	„ 1 „ 50
„ Мечховскі . . .	„ 1 „ 50	„ Гарволинскі . . .	„ 1 „ 50
„ Скалбміерскі . . .	„ 1 „ 50	Gubernia Augustowska.	
„ Прозовіцкі . . .	„ 1 „ 50	Округъ Ломжынскі . . .	Rsr. 1 k. 50
„ Сзыдловскі . . .	„ 1 „ 50	„ Тыкоціньскі . . .	„ 1 „ 50
„ Радомскі . . .	„ 1 „ 65	„ Августовскі . . .	„ 1 „ 50
„ Козеніцкі . . .	„ 1 „ 65	„ Сейнеьскі . . .	„ 1 „ 50
„ Опочынскі . . .	„ 1 „ 65	„ Калварыјскі . . .	„ 1 „ 50
„ Кошкi . . .	„ 1 „ 65	„ Марыампольскі . . .	„ 1 „ 50
„ Сзыдловецкі . . .	„ 1 „ 65		
„ Сольскі . . .	„ 1 „ 65		

N° 86.

О томъ, что, при обмѣнѣ земель и регулированіи границъ между казенными и частными имѣніями, насыпка межевыхъ копцовъ должна происходить только послѣ утвержденія начальствомъ заключенныхъ сдѣлокъ.

(18 (30) Апрѣля 1856 года.)

Всѣмъ Экономическимъ Коммисарамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Усматривая, что нѣкоторые изъ Коммисаровъ, занимающихся устройствомъ казенныхъ имѣній, дозволяютъ себѣ, вопреки существующимъ постановленіямъ, непосредственно по заключеніи сдѣлокъ съ частными владѣльцами о выпрямленіи границъ между казенными и частными имѣніями, присутствовать къ формальному разграниченію и насыпкѣ копцовъ, Правительственная Коммисія предписываетъ Вамъ, на будущее время, во всѣхъ своихъ дѣйствіяхъ по этому предмету ограничиваться однимъ лишь проектомъ и представленіемъ такового на разсмотрѣніе; приведеніе же въ исполненіе сего проекта можетъ послѣдовать не прежде, какъ по утвержденіи онаго Правительственною Коммисією.

Варшава, 18 (30) Апрѣля 1856 года.

По порученію Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго
Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 20,523/9,057.

N° 86.

Przy zamianie i prostowaniu granic między dobrami rządowymi i prywatnymi, sypanie kopców granicznych ma następować dopiero jak Władza zawarte układy zatwierdzi.

(d. 18 (30) Kwietnia 1856 r.)

Do wszystkich Kommissarzy Ekonomicznych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Ponieważ spostrzegać się daje, że niektórzy z Kommissarzy urządzających dobra rządowe, tam gdzie zachodzi potrzeba wyprostowania granic od ościennych dóbr prywatnych, wbrew przepisom obowiązującym, považają się po spisaniu stosownych w tym przedmiocie układów, dopełniać stałe rozgraniczenie z usypaniem kopców; Kommissya Rządowa przeto poleca panu NN, aby na przyszłość wszelkie swoje pod tym względem działania kończył na projekcie, i takowy pod decyzję przedstawiał, który dopiero, po zatwierdzeniu przez Kommissyę Rządową, będzie mógł być w wykonanie wprowadzony.

w Warszawie, d. 18 (30) Kwietnia 1856 roku.

Z polecenia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Gumiński.*

Nr. 20,523/9,057.

ГЛАВА VI.

О БЕЗСРОЧНЫХЪ АРЕНДАХЪ.

№ 87.

Постановленіе объ отдачѣ въ безсрочную аренду мелкихъ владѣній, принадлежащихъ къ казеннымъ имѣніямъ.

(31 Января 1810 года.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Божіею Милостію

МЫ, ФРИДРИХЪ АВГУСТЪ,

Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій,

и проч., и проч., и проч.

Принимая во вниманіе, что разнаго рода мелкія владѣнія, принадлежащія къ составу народныхъ имѣній Нашего Герцогства Варшавскаго, могутъ быть, съ пользою для общественныхъ интересовъ края, отдаваемы въ наслѣдственную аренду, по представленію Министра Внутреннихъ Дѣлъ и по выслушаніи мнѣнія Нашего Государственнаго Совѣта, постановили и постановляемъ слѣдующее:

§ 1.

Каждое мелкое владѣніе, входящее въ составъ народныхъ имѣній, если это признано будетъ полезнымъ со стороны Министра Внутреннихъ Дѣлъ, можетъ быть отдано въ эрбпахтъ или наслѣдственное арендное содержаніе.

§ 2.

Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, прежде объявленія торговъ, обязанъ представить Намъ рапортъ о предназначенныхъ къ торгамъ владѣніяхъ, съ объясненіемъ:

въ какомъ дежатъ департаментъ;

TYTUŁ VI.

O DZIERŻAWACH WIECZYSTYCH.

№ 87.

Mniejsze posiadłości dóbr narodowych w wieczystą dzierżawę wypuszczać rozkazano.

(d. 31 Stycznia 1810 r.)

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu.

FRYDERYK AUGUST,

z Bożej Łaski, KRÓL SASKI, KSIĄŻĘ WARSZAWSKI,

etc., etc., etc.

Zważywszy, iż w dobrach narodowych Księstwa Naszego Warszawskiego, różnego rodzaju mniejsze posiadłości, z użytkiem dla dobra ogólnego kraju, w dziedziczną dzierżawę wypuszczonemi być mogą, na przełożenie Ministra Spraw Wewnętrznych, za wysłuchaniem Naszej Rady Stanu; postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

§ 1.

Każda mniejsza posiadłość w dobrach narodowych, za uznaniem w tém przez Ministra Spraw Wewnętrznych dogodności, może być w erbpacht czyli dzierżawę dziedziczną puszczona.

§ 2.

Minister Spraw Wewnętrznych, nim licytacje oznaczy, powinien podać Nam rapport przeznaczonych na licytację posiadłości, wymieniając:

w którym departamencie;

въ какомъ уѣздѣ;
къ какому главному имѣнію принадлежать;
какого рода владѣніе;
изъ чего состоитъ;
какое его пространство;
въ какомъ находится разстояніи отъ прочихъ владѣній
имѣнія;
какой доставляетъ доходъ;
по какимъ причинамъ отдается въ наслѣдственное арендное
содержаніе.

§ 3.

Подъ названіемъ мелкихъ владѣній разумѣются: малые фольварки, слишкомъ отдаленные отъ экономическихъ округовъ; владѣнія подъ наименованіемъ войтовствъ, солтыствъ, грацій (даровыхъ надѣловъ), состоявшія донинѣ въ пользованіи частныхъ лицъ, а по прошествіи сроковъ служащихъ имъ привилегій, возвратившіяся въ составъ общественныхъ имуществъ; части селеній, находящіяся въ чрезполосности съ частными владѣніями; водяныя и вѣтряныя мельницы, лѣсопильныя и валаьныя заводы, жилые дома, усадьбы, колоніи, незаселенныя донинѣ земельныя участки, нивы и пашни въ народныхъ имѣніяхъ, или прилегающія къ народнымъ лѣсамъ, а также извѣстныя подъ наименованіемъ боковыхъ опуствѣвшихъ или подъ другими названіями; постоялыя дворы, корчмы въ экономіяхъ, имѣющихъ собственные винокуренныя и пивоваренныя заводы, съ отведенными къ нимъ и обмежеванными, или имѣющими быть отведенными, корчемными участками, безъ права на пропинацію, а въ мѣстностяхъ слишкомъ отдаленныхъ отъ фольварковъ, или отрѣзанныхъ переправами отъ винокуренныхъ заводовъ даже съ пропинаціоннымъ правомъ; озера, пруды, пристани, отдаваемые обыкновенно въ аренду по особымъ контрактамъ, съ правомъ на рыбную ловлю, печи для обжиганія извести, для сидки смолы, и тому подобныя статьи; наконецъ, всѣ владѣнія, предназначенныя бывшимъ Правительствомъ къ отдачѣ въ наслѣдственную аренду.

§ 4.

Размѣръ чинша опредѣляется:

а) съ земель, въ соразмѣрности могущаго съ нихъ получить-ся урожая продуктовъ, по переводѣ оныхъ на деньги, сообразно

въ которомъ powiecie;
od którego amtu;
jaki jest gatunek posiadłości;
z czego się składa;
jaka jest rozległość;
jak daleko odległa od innych possessyj amtu;
jaki jej dochód;
powody, dla których się w dziedziczną dzierżawę wypu-
szcza?

§ 3.

Przez mniejsze posiadłości rozumieją się: folwarki małe, od okręgów ekonomicznych zbyt odległe; possessye, pod tytułem wójtostw, sołectw, gracyi, dotąd przez partykularnych trzymane, po wyjściu onym przywilejów służących, do własności krajowych wracające się; części wiosek, między partykularnych własnościami znajdujące się, młyny wodne i wietrzne, tartaki, folusze, domy mieszkalne, osady, kolonie, role puste dotąd nieosadzone, niwy i łany w dobrach narodowych i pod lasami narodowemi leżące, bokowe, puste, lub pod innemi nazwiskami chodzące, austerye, karczmy w ekonomiach, gorzelnie i browary swe mających, z gruntami do nich przeznaczonemi i wymierzonemi, lub przeznaczyć się mającemi, bez prawa propinowania. W miejscach zaś zbyt od folwarków odległych, lub przeprawami od gorzelni odłączonych, nawet z prawem propinowania, jeziora, stawy lub łądy osobno kontraktować się zwykle, z prawem rybołówstwa, piece wapienne, smolane i tym podobne; na koniec wszelkie possessye, przez Rząd zesłzy do dziedzicznego zadzierżawienia przeznaczone.

§ 4.

Kanon roczny podać się mającej posiadłości czerpany będzie:
а) со до gruntów, w proporcji ilości produktów, które też

съ составленною, или имѣющею составиться оцѣночною вѣдомостью;

б) изъ процентовъ исчисленныхъ съ капитальной стоимости строений и хозяйственного инвентаря, за вычетомъ изъ этой процентной суммы 5% на починки и на содержаніе таковыхъ въ исправности;

в) въ соразмѣрности доходовъ съ чиншей, данинъ, пропинаціи, которые исключены будутъ изъ суммъ, вносимыхъ нынѣ арендаторами, взимающими таковые доходы, или пользующимися правомъ пропинаціи;

г) изъ годовыхъ доходовъ, поступающихъ нынѣ въ Казну изъ разныхъ источниковъ.

Лѣсныя пространства, какъ отдѣльныя, такъ и смежныя съ фольварками, предназначенными къ отдачѣ въ наслѣдственную аренду, и находящіяся въ дальнемъ разстояніи отъ судоходныхъ рѣкъ, фабрикъ, Лѣсныхъ Управленій и высшихъ лѣсныхъ чиновниковъ и по этому поводу, равно какъ и по незначительному ихъ пространству, недостаточному на содержаніе особыхъ чиновниковъ, лишенныхъ надлежащаго надзора, могутъ быть также отдаваемы въ наслѣдственное арендное содержаніе. Въ такомъ случаѣ доходъ съ нихъ опредѣляется посредствомъ вычисленія процента съ капитальной стоимости лѣса, какая окажется по оцѣнкѣ составленной Департаментскимъ Лѣснымъ Отдѣленіемъ и утвержденной Нашимъ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ.

§ 5.

Установленный канонъ или денежный чиншъ долженъ быть исчисленъ на соотвѣтственное количество корцевъ ржи, на основаніи рыночныхъ цѣнъ, существовавшихъ въ главномъ департаментскомъ городѣ въ теченіе послѣднихъ девяти лѣтъ, и выведенное такимъ образомъ количество ржи должно быть помѣщено въ контрактѣ. По прошествіи 25 лѣтъ, размѣръ чинша возвышается въ соразмѣрности повышенія цѣны на рожь въ департаментскомъ городѣ, установленной изъ средней сложности цѣнъ, существовавшихъ въ продолженіе этихъ 25 лѣтъ. Чиншъ долженъ быть возвышаемъ такимъ порядкомъ чрезъ каждыя 25 лѣтъ.

Если же по такому исчисленію цѣна ржи окажется ниже, то безсрочный арендаторъ оставляется при прежнемъ размѣрѣ чинша, означенномъ въ контрактѣ. Для удобоисполнимости же на-

выдаѣ мoga, подлуг вycиaгy ycyкyтeчнoнoгo, лyб ycyкyтeчнoнoсe мaжaчeгo, рeдyкoвaнyч нa пeниaдзe;

б) з процeнтy wyрaчoвaнeгo oд кaпитaлy, з тaхy бyдoвлe, i инвeнтaрзa гpyнтoвeгo wyникaжaчeгo, i пo пoтpaчeниy з тeгoж процeнтy 5% нa кoштa рeпaрaцyи i yтpымывaнa;

в) з интpаты з чыншoв, дaнин, пpoпинaцyи, ктoрe дзeржaвoм тaкoвe тeрaз пoбeрaжaчyм, лyб пpaвa пpoпинoвaнa мaжaчyм, з сумм пpeз нeч oплaчaнyч пoтpaчeнeми зoстaнa;

г) з рoчнyч интpат з рoзнyч жрoдeл дoтaд Рзaдoви oплaчaнyч.

Гдy бoр бaдж oсoбнy, бaдж дo фoлвaркy нa дзeдзeчнa дзeржaвe пpeзнaчeнoгo пpылeглy, a oд рзeк сплaвнyч oдлeглy, oд фaбpык oддaлoнy, пpeз cвoжa oдлeглoсч oд нaдлeснeчтвa, oд wyжшyч yрeднeкoв лeснyч, дoклaднe бyч дoзoрoвaнyм нe мoжe, пpeз cвoжa шчyплoсч нa oплaтe тyч oффeцyялeстoв нe дoстapчa, нaтeчaз i тaкoвы бoр бyч мoжe в дзeдзeчнa дзeржaвe wyпyсчзoнy, a в тaкeм рaзe процeнт oд кaпитaлy, жaкe з тaхy пpeз Wyдзeял лeснy дeпapтaмeнтoвy зpoбeнeж, a пpeз Naшeгo Mиnиcтpa Спpaв Wyвнeтpнyч пoтвepдзoнeж, wyпaднe, нa интpатe пoлeчoнyм бeдзe.

§ 5.

Означенный канон, czyli czynsz pieniężny, ma być na ilość korcy żyta, podług ceny targowej w mieście stołeczném departamentowém, z dziewięciu lat ostatnich wziętej, wyrachowany, i ilość żyta w kontrakcie zapisana. Po upływie lat 25-u należytość czynszu podwyższona być ma, stosownie do podniesionej w mieście stołeczném departamentowym ceny żyta, wziętej w średniej proporcji z tych upłynionych lat dwudziestu pięciu. To podwyższenie co lat 25 następować powinno.

Гдыбы сe засчeнa жытa з тeж кaкyлaцyи нeжшa oкaзaлa, дзeржaвцa дзeдзeчнy, пpы oзнaчoнeж в кoнтpактe oплaчe зoстaнe. Длa зaпeвнeнa cкyткy тeгo пoстaнoвeнa Naшeгo i y-

стоящаго постановленія Нашею и устраненія всякихъ могущихъ возникнуть споровъ, рыночныя цѣны въ департаментскихъ городахъ должны быть постоянно записываемы, на основаніи имѣющихъ послѣдовать распоряженій, и хранимы при дѣлахъ Бургомистровъ.

§ 6.

На отдачу въ наслѣдственное арендное содержаніе фольварковъ, войтовствъ, солтыствъ, вѣтряныхъ и водяныхъ мельницъ, лѣсопильных и валяльных заводовъ и всѣхъ другихъ владѣній должны быть производимы двойные публичные торги, съ шестинедѣльнымъ промежуткомъ времени послѣ перваго торга.

§ 7.

Размѣръ чинша или канона не подлежитъ возвышенію на торгахъ. Торги должны производиться только на количество вкупы, сумма котораго, предлагаемая соискателямъ къ торгамъ, опредѣляется, соразмѣрно годичному канону, въ 20% стоимости владѣнія исчисленной по капитализаціи двадцатилѣтняго канона. Провизія по 5% съ установленной для торговъ суммы вкупы должна быть вычтена изъ годоваго чинша.

§ 8.

Объявленія о торгахъ должны быть опубликованы въ газетахъ не позже шести недѣль до наступленія срока; торги будутъ производиться въ Совѣтъ Префектуры, протоколъ же торговаго производства долженъ быть представленъ на Наше утвержденіе посредствомъ Нашею Министра Внутреннихъ Дѣлъ; послѣ чего право на наслѣдственную аренду обезпечено будетъ за пріобрѣтателемъ, съ предоставленіемъ ему права внести это новое наслѣдственное владѣніе въ ипотечныя книги.

§ 9.

Въ торгахъ должны участвовать по крайней мѣрѣ два соискателя, въ случаѣ же явки къ онымъ одного только изъ нихъ, объявленъ будетъ новый срокъ для производства оныхъ.

§ 10.

Желающій торговаться обязанъ до начатія торговъ представить залогъ наличными деньгами, казенными облигаціями, или ипотечнымъ поручительствомъ, равняющійся годовому канону; не удержавшимся при торгахъ залогъ тотчасъ же возвращается,

суніенія wszelkich wyników mogących sprzeczek, ceny targowe po miastach departamentowych mają być podług wydać się mających przepisów regularnie zapisywane, i w aktach Burmistrzów zachowane.

§ 6.

Na wypuszczenie w dziedziczną dzierżawę folwarków, wójtostw, sołectw, wiatraków, młynów, tartaków, foluszów i wszelkich innych posiadłości, dwie mają być odbywane licytacje, z przerwą sześciotygodniową od jednej do drugiej.

§ 7.

Na terminach licytacji czynsz czyli kanon podwyższony nie będzie. Licytacja iść tylko ma na ilość wkupnego, które rachując 20%, od wartości proporcjonalnej do kanonu rocznego, za pierwsze konkurentom podanie, ustanowione będzie. Wartość ta przez wyrachowanie dwudziestoletniego kanonu oznaczoną zostanie. Prowizya po 5% rachowana od summy, na wkupno podanej, powinna być potrącona z czynszu rocznego.

§ 8.

Każda licytacja, na sześć niedziel najmniej, pismami publicznymi wprzódy ma być ogłoszona, odbywać się będzie w Radzie Prefekturalnej, protokół zaś odbytej licytacji na ręce Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, do zatwierdzenia Naszego przysyłany będzie, po którym nastąpieniem, prawo dziedzicznej dzierżawy nabywcy wydane zostanie, z wolnością wciągnięcia w księgi hipoteczne nowej tej dziedzicznej własności.

§ 9.

W licytacji najmniej dwóch ubiegających się być powinno, a w przypadku gdyby jeden tylko stanął, nowy termin do licytacji ogłoszony być ma.

§ 10.

Chcący licytować, obowiązany jest złożyć przed licytacją zakład, roczny kanon wynoszący, w gotowych pieniądzech, obligacjach skarbowych, lub kaucyach hipotecznych; nie utrzymujący się przy licytacji, zakład mieć sobie natychmiast zwróconym bę-

а отказывающийся отъ состоявшихся за нимъ торговъ, теряетъ залогъ безъ всякаго вознагражденія.

§ 11.

Предложенную на торгахъ сумму вкупъ, приобрѣтатель обязанъ внести въ Казну наличными деньгами, или казенными облигациями, въ три срока, а именно: первую часть при передачѣ ему владѣнія; вторую — въ три мѣсяца послѣ передачи сего владѣнія, и третью — въ три мѣсяца послѣ втораго платежа. Въ случаѣ неисправности въ уплатѣ на какой либо срокъ, приобрѣтатель лишается права на купленный предметъ и теряетъ внесенныя имъ деньги, а на рискъ его должны быть произведены вторичные торги.

§. 12.

Чиншъ долженъ быть вносимъ въ Казну исправно въ четыре срока и приобрѣтатель не имѣетъ права ни на какія сбавки или облегченія.

§ 13.

Приобрѣтатель не обязанъ представлять залога въ обезпеченіе исправнаго взноса въ четыре срока годичнаго чинша, но въ случаѣ неустойки во взносѣ шести срочныхъ платежей, будетъ устраненъ отъ владѣнія безъ судебного рѣшенія, если экзекуціонныя мѣры, усиливаемыя послѣ каждаго срока останутся безуспѣшными. Въ случаѣ устраненія послѣдуетъ новая продажа владѣнія, деньги же уплаченныя на вкупъ обращаются въ пользу Казны, которая не обязана при томъ къ возврату капитала затраченнаго на улучшенія.

§ 14.

Если приобрѣтатель, вслѣдствіе худаго хозяйства, при неисправномъ взносѣ срочныхъ платежей, будетъ приводить свое владѣніе въ разстройство, такъ что можно было бы опасаться, что даже и послѣ устраненія его, Казнѣ не изъ чего будетъ выручить доходъ на возмѣщеніе недоимочнаго и текущаго чинша, то Казна въ правѣ будетъ наложить на таковое владѣніе секвестръ, и даже до истеченія года ходатайствовать законнымъ порядкомъ объ устраненіи владѣльца изъ владѣнія и судебныя мѣста обязаны оказывать ей всякое содѣйствіе въ этомъ дѣлѣ.

§ 15.

Приобрѣтенное владѣніе не можетъ быть раздробляемо безъ вѣдома и разрѣшенія Правительства, не воспрещается однакожъ

дѣле, а odstępujący od licytacji, dla którego też przybitą została, traci zakład bez żadnego wynagrodzenia.

§ 11.

Kupujący zapłacić winien do Skarbu w gotówiznie lub obligacjach skarbowych sumę na wkupno ofiarowaną w trzech terminach, to jest: pierwszą część przy oddaniu posiadłości, drugą we trzy miesiące po jej oddaniu, a trzecią we trzy miesiące po złożonej drugiej racie. Uchybiający zaś na terminie którymkolwiek, prawo do kupionej rzeczy i żądane traci pieniądze, a licytacja druga na koszt jego odbyć się powinna.

§ 12.

Czynsz regularnie w czterech ratach do Skarbu wnoszonym być ma, a w tym żadne prawo defalki i remissyi nabywcy nie służy.

§ 13.

Nabywca, na regularne w czterech ratach opłacanie rocznego kanonu, kaucyi składać nie jest obowiązany, lecz za uchybieniem szóstej raty, bez referencyi do Sądu, exmittowanym będzie, gdy exekucye po każdej racie powiększane skutkować nie będą. W przypadku exmissyi sprzedaż nowa nastąpi a pieniądze, na wkupno dane, Skarbowi na użytek zostają, bez obowiązku zwrotu kosztów amelioracyi.

§ 14.

Gdyby nabywca przez złe gospodarstwo swoje i przy uchybieniu opłaty raty, tak rujnował posiadłość swoją, że Skarb obawiaćby się musiał, iż po exmissyi jego, zaległego i następnego kanonu, więcej z niej wybierać nie będzie w stanie, natenczas one w sekwestracją wziąć, a nawet i przed końcem roku o exmissyą nabywcy drogą prawem przepisaną domagać się jest mocen, i wszelką pomoc Władze sądowe dawać mu w tej mierze powinny.

§ 15.

Rzecz kupiona nie może być na części dzieloną, bez wiedzy i dozwolenia Rządu, wolno atoli jest w całkowitości ją przedawać;

продавать оное въ цѣлости; но въ такомъ случаѣ продавецъ обязанъ донести о семъ Правительству и предоставить на его усмотрѣніе обратный выкупъ владѣнія за сумму, условленную между прежнимъ владѣльцемъ и новымъ покупателемъ онаго.

§ 16.

Въ случаѣ перемѣны владѣльца вслѣдствіе продажи, новый пріобрѣтатель владѣнія обязанъ внести въ Казну такъ называемую лаудемію, исчисленную въ соразмѣрности 2% съ продажной цѣны, условленной между продавцомъ и покупателемъ.

§ 17.

Если же перемѣна владѣльца произойдетъ по праву наслѣдства, то наслѣдники въ боковой и восходящей линіи обязаны уплатить въ Казну 5% съ суммы вкупа, внесенной первымъ пріобрѣтателемъ, или если владѣніе перешло уже въ другія руки, то съ суммы условленной между послѣднимъ продавцомъ и покупателемъ.

§ 18.

Пріобрѣтатель обязанъ уплачивать костеламъ или институтамъ десятинный сборъ и прочія церковныя данины, либо въ натурѣ, либо деньгами, какъ вычтенныя уже изъ общаго дохода по смѣтному исчисленію.

§ 18.

Наслѣдственный арендный содержатель владѣнія, какого бы рода оно ни было, не можетъ быть изъятъ отъ платежа общественныхъ податей всѣхъ наименованій (существующія во время заключенія контракта подати вычитаются изъ годоваго чинша), а также отъ доставленія фуража, отъ исполненія повинностей, и вообще отъ какихъ бы то ни было налоговъ, какъ нынѣ на владѣльцахъ частныхъ имѣній лежащихъ, такъ и тѣхъ, кои впредь будутъ установлены.

§ 20.

Установленныя закономъ гербовыя пошлины и издержки соединенныя съ передачею владѣнія упадаютъ на счетъ пріобрѣтателя.

§ 21.

Особыя правила для торгующихъ а также формы контрактовъ предписаны будутъ Нашимъ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ.

лecz na ten czas sprzedający Rządowi o tém donieść i do woli jego zostawić powinien, czy za złożeniem takiej summy, jaka między dotychczasowym dziedzicem i nowym nabywcą ugodzona została, napowrót ją nabyć zechce lub nie.

§ 16.

W przypadku zmiany dziedzica przez sprzedaż, opłata zwana landemium, dwa procenta wynosząca i od summy między sprzedającym a kupującym umówionej wyrachowana, przez nabywcę do Skarbu publicznego ma być wniesiona.

§ 17.

W przypadku zaś zmiany dziedzica przez sukcesyę, sukcesorowie w linii kollateralnej i wstępnej zapłacą 5% od summy wkupnego pierwszego nabywcy wyrachowane, lub gdyby possessya w drugich już była rękach, od summy między ostatnim sprzedającym a kupującym ugodzonej.

§ 18.

Nabywca dziesięcinę i kościelne daniny bądź w naturze, bądź w pieniądzu, jako potrącone przy wyciągu intrat, kościołom lub instytucjom oddawać winien.

§ 19.

Nabywca dziedzicznej dzierżawy, jakiego bądź rodzaju, od opłat podatków publicznych, wszelkiego gatunku (po potrąceniu mu z kanonu rocznego podatków, w czasie zawarcia kontraktu exystujących) i od dawania furazów, od czynienia krajowi usług, zgoła od żadnych ciężarów, do possessyj partykularnych właścicieli przywiązanych, lub przepisać się mających, wyłączonym być nie może.

§ 20.

Nabywca kosztu stempla i podawcze prawem przepisane, sam ponosić powinien.

§ 21.

Szczególne prawidła dla licytujacych, jako też wzory do kontraktów przepisane zostaną przez Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych.

Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго декрета, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручаемъ Нашему Министру Внутреннихъ Дѣлъ.

Въ Дрезденѣ, 31 Января 1810 года.

(подписано) Фридрихъ Августъ.

(М. П.)

Контрасигнировалъ: Министръ Статсъ-Секретарь
Станиславъ Брега.

№88.

О томъ, что, при совершении сдѣлокъ или контрактовъ на безсрочно-арендные владѣнія въ казенныхъ имѣніяхъ, Регенты обязаны требовать предъявленія консенса административной власти и квитанціи въ уплатѣ лаудеміи.

(15 Мая 1812 года.)

Министръ Юстиціи.

Такъ какъ въ народныхъ имѣніяхъ находятся владѣнія, отданныя въ пользованіе частныхъ лицъ съ условіемъ взноса въ Казну извѣстныхъ платежей, а именно: уплаты лаудеміи при каждой перемѣнѣ владѣльца или отчужденіи, каковыя владѣнія не могутъ быть отчуждаемы безъ дозволенія Правительства, а между тѣмъ дознано на опытѣ, что не смотря на такое ограниченіе права собственности, Нотаріусы, не входя въ подробное разсмотрѣніе законныхъ правъ, безъ предъявленія консенса и безъ взноса въ Казну лаудеміи, совершали сдѣлки объ отчужденіи, заключенныя между частными лицами, то Министръ Юстиціи обращая вниманіе Нотаріуса на дѣйствующія по сему предмету законоположенія, предписываетъ ему: на будущее время во всѣхъ подобныхъ случаяхъ требовать отъ участвующихъ въ сдѣлкѣ сторонъ предъявленія дозволительнаго свидѣтельства на продажу и квитанціи въ уплатѣ лаудеміи, и документы сіи прилагать къ акту, донося въ то же время Прокуратору подлежащаго департамента о таковой передачѣ правъ на владѣніе.

Варшава, 15 Мая 1812 года.

(подписано) *Лубенскій.*

№ 919/139.

Uskutechnienie niniejszego dekretu, który ma być w Dzienniku Praw umieszczony, Naszemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych polecamy.

w Dreźnie, d. 31 Stycznia 1810 r.

(podpisano) Fryderyk August.

(L. S.)

przez Króla,

Minister Sekretarz Stanu (podpisano) *Stanisław Breza.*

№ 88.

Rejenci, przyjmując układy lub kontrakty o posiadłości w dobrach rządowych, nadane osobom prywatnym, żądać mają konsensu władzy administracyjnej, i kwitu z opłaconego laudemium.

(d. 15 Maja 1812 r.)

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI.

Gdy w dobrach narodowych znajdują się posiadłości, które osobom prywatnym dominio utili, pod warunkiem opłat do Skarbu, a mianowicie opłaty laudemii, przy każdej zmianie possessora czyli alienacyi nadanemi zostały, i których bez konsensu Rządu alienować nie wolno, doświadczenie zaś nauczyło, że mimo takich ograniczeń własności, Notaryusze nie rozważając dokładnie punktu legitymacyi, bez udowodnienia konsensu i uiszczonęj opłaty laudemii do Skarbu, akta alienacyi pomiędzy stronami prywatnymi przyjmowali, przeto Minister Sprawiedliwości zwracając w tej mierze uwagę Notaryusza na urządzenie krajowe, zaleca mu, aby na przyszłość w każdym takowym przypadku strony do złożenia konsensu sprzedaży i kwitu z opłaconego laudemium wzywał, i dokumenta te do aktu przyłączał, tudzież aby Prokuratorowi właściwego departamentu o takowej alienacyi natychmiast doniósł.

w Warszawie, dnia 15 Maja 1812 r.

(podpisano) *Lubieński.*

Nr. 919/139.

N° 89.

Постановление, разрешающее отдавать пустопорожнія мѣста, огороды и другія мелкія недвижности въ казенныхъ городахъ въ безсрочное арендное содержаніе.

(7 (19) Декабря 1837 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Постановленіемъ, состоявшимся 31 Марта (12 Апрѣля) прошедшаго года, за № 35,463, Совѣтъ Управленія разрѣшилъ отдать съ публичныхъ торговъ въ арендное содержаніе пустопорожнія мѣста, огороды и другія малыя недвижности въ казенныхъ городахъ только на 30 лѣтъ, съ тѣмъ, чтобы по минованіи этого срока строенія, какія бы находились на мѣстахъ отданныхъ въ аренду, поступили въ собственность Казны. Такъ какъ объявленные въ исполненіе сего постановленія торги въ однихъ мѣстахъ не имѣли желаемого успѣха, а въ другихъ и вовсе не состоялись, то Правительственная Коммисія Финансовъ полагаетъ, что причиною тому есть означенное выше условіе, которое отстраняетъ соискателей и препятствуетъ употребить съ пользою пустопорожнія мѣста по городамъ, къ преуспѣянію и украшенію сихъ послѣднихъ, потому что никто изъ соискателей не соглашается взять въ содержаніе означенныя выше недвижности, съ обязанностью возвести на нихъ по плану строенія, избѣгая потери вмѣстѣ съ процентами и капитала, который бы былъ затраченъ на постройку, что очевидно они могли бы испытать, по истеченіи тридцатилѣтняго аренднаго срока.

Въ такомъ положеніи дѣлъ, Правительственная Коммисія Финансовъ, не имѣя возможности достигнуть предположенной цѣли, вошла въ Совѣтъ Управленія съ представленіемъ отъ 7 (19) текущаго мѣсяца, за № 40,879, испрашивая его разрѣшенія на отдачу, по казеннымъ городамъ, пустопорожнихъ мѣстъ, огородовъ и другихъ мелкихъ недвижностей въ безсрочное арендное содержаніе.

Совѣтъ положилъ представленіе Правительственной Коммисіи Финансовъ утвердить.

Варшава, 7 (19) Декабря 1837 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь (подписано) *О. Тимовскій.*
№ 12,813.

N° 89.

Упowaзненіе до выпуска placów, ogrodów i innych małych realności po miastach rządowych w dzierżawę wieczystą.

(d. 7 (19) Grudnia 1837 r.)

Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej.

Spełniając decyzję Rady Administracyjnej z dnia 31 Marca (12 Kwietnia) roku zeszłego Nr. 35,463, zezwalającą na wydzierżawienie drogą publicznej licytacji placów, ogrodów i innych małych realności po miastach rządowych, jedynie na lat 30 i pod warunkiem, aby po upływie tego czasu, budowle na nich stojące zostały własnością Skarbu, powzięta Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, z odbytych bezkorzystnie, lub wcale niedoszłych licytacji, to przekonanie, że warunek powyższy utrudza konkurencyą i staje na przeszkodzie upożytecznieniu placów po miastach, wzniesieniu się tych ostatnich i ich ozdobie, a to z tej przyczyny, że nikt z konkurentów do takiej dzierżawy nie chce przyjąć obowiązku wystawienia podług planu na tych placach budowli, unikając straty wyłożonego kapitału z procentem, na jaką po ukończeniu 30-letniej dzierżawy jest widocznie wystawiony.

W takim stanie rzeczy, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu nie mogąc zamierzonego dopiąć celu, uczyniła do Rady Administracyjnej, pod dniem 7 (19) bieżącego miesiąca i roku Nr. 40,879 wniosek o upoważnienie jej do wypuszczenia placów, ogrodów i innych małych realności po miastach rządowych w dzierżawę wieczystą.

Rada przychyliła się do wniosku Kommissyi Rządowej.

w Warszawie, dni 7 (19) Grudnia 1837 r.

Zgodno z protokołem:

Sekretarz Stanu (podpisano) *J. Tymowski.*

Nr. 12,813.

N° 90.

О выдачѣ консенсовъ и взиманіи лаудеміи при перемѣнѣ владѣльцевъ казенныхъ недвижимостей.

(30 Мая (11 Іюня) 1840 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Съ самыхъ давнихъ временъ казенныя имѣнія состояли на отличныхъ отъ владѣльческихъ имѣній условіяхъ; въ статьѣ 537 Гражданскаго Кодекса постановлено, что имѣнія, не принадлежащія частнымъ лицамъ, подчиняются въ отношеніи своего управленія особымъ правиламъ, а по силѣ статьи 1712 того же Кодекса, аренды казенныхъ имѣній изъяты изъ подъ дѣйствія гражданскихъ законовъ.

Въ прежнія времена, для владѣнія староствомъ, такъ называемою арендою, войтовствомъ и мелкими участками тогдашнихъ Королевскихъ имѣній, требовались особыя качества въ отношеніи правъ состоянія, пола, вѣроисповѣданія, возраста и т. п. Нынѣ постановленіемъ Намѣстника въ Царствѣ отъ 24 Января 1818 г. (Дневн. Закон. томъ дополн. стр. 233) указаны качества лицъ, желающихъ взять казенныя имѣнія въ аренду; постановленіями же Царскаго Намѣстника 1817 и 1819 годовъ и отъ 4 Февраля 1823 года, а также декретомъ Короля Саксонскаго отъ 31 Января 1810 года и другими изданными Королемъ Саксонскимъ постановленіями и декретами опредѣлены качества, требуемыя для владѣнія недвижимостями въ казенныхъ имѣніяхъ. Повѣрка этихъ качествъ или преимуществъ принадлежала всегда тому вѣдомству, въ завѣдываніи котораго состояли имѣнія, и поэтому, какъ прежде, безъ Королевской привилегіи или консенса, такъ равно нынѣ, безъ дозволенія или консенса подлежащей административной власти и безъ повѣрки личныхъ качествъ, никто не въ правѣ ни снимать въ аренду казенныя имѣнія, ни водворяться въ оныхъ. Изъ сего слѣдуетъ, что заключенныя между частными лицами сдѣлки о переуступкѣ аренды или другаго права на пользованіе казенными имѣніями не могутъ имѣть никакого дѣйствія до тѣхъ

N° 90.

O udzielaniu konsensów i pobieraniu laudemów, przy zmianie posiadaczy realności rządowych.

(d. 30 Maja (11 Czerwca) 1840 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Od najdawniejszych czasów dobra rządowe odmiennym niż dobra prywatne ulegały prawidłom; artykuł 537-y Kodexu cywilnego przepisuje, iż dobra, które do prywatnych nie należą, są administrowane podług oddzielnych prawideł, zaś art. 1712-y tegoż Kodexu wyłącza dzierżawy dóbr rządowych z pod przepisów prawa cywilnego.

Za dawniejszych czasów do posiadania starostwa, tak zwanęj dzierżawy, wójtostwa i mniejszych części ówczasowych królewskich, potrzeba było mieć szczególne przymioty pod względem stanu politycznego, płci, religii, wieku i t. p. Obecnie postanowieniem Namiestnika Królestwa z dnia 24 Stycznia 1818 roku (Dziennika Praw tom dodatkowy, strona 233) wskazane są przymioty osób, chcących otrzymać dzierżawę dóbr rządowych, a postanowienia Namiestnika Królewskiego z lat 1817 tudzież 1819, z dnia 4 Lutego 1823 r., dekret Króla Saskiego z dnia 31 Stycznia 1810 roku i inne postanowienia i dekreta Króla Saskiego, wskazują przymioty wymagane do posiadania realności w dobrach rządowych. Rozpoznawanie tych kwalifikacyj czyli przymiotów, zawsze należało do władzy zarządzającej dobrami, i dla tego, jak dawniej bez przywileju czyli konsensu Królewskiego, tak dziś bez zezwolenia czyli konsensów właściwej władzy administracyjnej i bez rozpoznania wymaganej kwalifikacyi, nikt dóbr rządowych dzierżawić ani w nich osiadać nie może. Ztąd wynika, że umowy między stronami prywatnemi zawarte względem odstąpienia dzierżawy lub innego prawa użytkowania dóbr rządo-

O dobrach rządowych.

портъ, пока тотъ въ пользу котораго сдѣлана переуступка не представитъ административному начальству доказательствъ на то, что онъ имѣетъ законныя качества для владѣнія казенными имѣніями и пока не получить на это дозволенія.

Дѣйствія по взиманію арендныхъ и другихъ доходовъ съ казенныхъ имѣній, равно какъ и экзекуціонныя мѣры по взысканію оныхъ, подлежатъ вѣдѣнію и разсмотрѣнію административныхъ властей, какъ это предписано декретомъ Короля Саксонскаго отъ 14 Января 1812 года и постановленіемъ Царскаго Намѣстника отъ 20 Февраля 1816 года и Царскимъ постановленіемъ отъ 11 Октября 1816 года въ статьяхъ 9 и 10.

Слѣдовательно право владѣнія и пользованія казенными имѣніями, служащее частнымъ лицамъ, не составляетъ такого ихъ достоинства, которымъ они могли бы свободно располагать (*non est in libero commercio privatorum*), и не подлежитъ разсмотрѣнію обыкновенныхъ Трибуналовъ, ни же дѣйствию общихъ постановленій закона. Руководствуясь смысломъ этихъ узаконеній, Министерство Юстиціи отъ 12 Мая 1812 года, за № 7,198, а въ послѣдствіи Правительственная Коммисія Юстицій, предписаніями отъ 31 Декабря 1822 г., за № 12,907, отъ 5 Февраля 1824 г., за № 751, и другими, преподали наставленіе Нотаріусамъ, Регентамъ и Мировымъ Судамъ, дабы они не принимали къ совершенію актовъ по сдѣлкамъ частныхъ лицъ о переуступкѣ казенныхъ имѣній или особыхъ земельныхъ участковъ, безъ предварительнаго на то дозволенія административной власти. Не смотря на эти распоряженія и налагаемыя въ особыхъ случаяхъ взысканія на нарушающихъ сіе правило Регентовъ, бывали однакожь примѣры, что Регенты совершали акты о продажѣ казенныхъ арендъ и земель безъ консенсовъ административной власти, а Судебные Пристава приводили оные въ исполненіе, съ нарушеніемъ приведенныхъ выше положеній закона и въ ущербъ казенной собственности. Случаи эти послужили Правительственной Коммисіи Юстиціи поводомъ къ изданію новаго распоряженія отъ 28 Августа (9 Сентября) 1839 года, за № 9,325, которымъ предписано всѣмъ Трибуналамъ подтвердить Регентамъ объ исполненіи вышеупомянутаго распоряженія Министерства Юстиціи и приказать прибить таковое къ дверямъ всѣхъ судебныхъ мѣстъ. Въ видахъ вѣрнѣйшаго достиженія предположенной

выхъ, żadnego nie mogą mieć skutku, dopóki nabywca przed władzą administracyjną nie złoży dowodów na to: że ma wymagane prawem kwalifikacye do posiadania dóbr rządowych, i dopóki zezwolenia na to nie uzyska.

Ściąganie i exekucya dochodów dzierżawnych i innych z dóbr rządowych, ulega rozpoznaniu i jurysdykcji władz administracyjnych, jak o tém dekret Króla Saskiego z dnia 14 Stycznia 1812 r., postanowienie Namiestnika Królewskiego z dnia 20 Lutego 1816 roku, i postanowienie Królewskie z dnia 11 Października 1816 r., art. 9 i 10-y przekonywają.

Posiadanie przeto i użytkowanie w dobrach rządowych osobom prywatnym służące, nie należą do ich takiego majątku, którymby dowolnie rozrządzać mogli (*non est in libero commercio privatorum*), ani też nie ulega jurysdykcji Trybunałów zwyczajnych, ani przepisem prawa ogólnego. W duchu tych przepisów prawa, Ministerium Sprawiedliwości pod datą 12 Maja 1812 r. Nr. 7,198, a następnie Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, reskryptem z dnia 31 Grudnia 1822 roku Nr. 12,907, i reskryptem z dnia 5 Lutego 1824 roku Nr. 751 i innemi, udzieliły instrukcyę Notaryuszom, Rejentom i Sądom pokoju, aby nie przyjmowali układów między osobami prywatnemi o odstąpienie dóbr rządowych lub szczególnych gruntów, bez poprzedniego uzyskania konsensu od władzy administracyjnej. Mimo tych rozporządzeń i mimo wymierzanych szczegółowo kar na uchybiających Rejentów, zdarzały się jednak wypadki, że Rejenci spisywali kontrakty ze sprzedaży dzierżaw i gruntów rządowych, bez konsensów władzy administracyjnej, a Komornicy exekwowali je, z obrazą przepisów prawa powyżej cytowanych i własności skarbowej. Taki stan rzeczy był powodem, że Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, pod dniem 28 Sierpnia (9 Września) roku zeszłego Nr. 9,325, poleciła wszystkim Trybunałom, aby przypomnieli Rejentom cytowane na początku rozporządzenie Ministerium Sprawiedliwości, i aby na drzwiach wszystkich Sądów wywiesić go kazały. Aby tém pewniejszy skutek to rozporządzenie mieć

этимъ распоряженіемъ цѣли, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ Губернскому Правленію слѣдующее:

1) Предварить посредствомъ Губернскихъ Вѣдомостей всѣхъ арендаторовъ временныхъ, безсрочныхъ, эмфитевтическихъ и вообще на какомъ бы то ни было правѣ пользующихся казенною собственностью, что, по смыслу вышеупомянутаго распоряженія, Регентъ и Мировые Суды не въ правѣ принимать и совершать акты по сдѣлкамъ о переуступкѣ аренды или инаго права на пользованіе казенными имѣніями и мелкими усадьбами въ этихъ имѣніяхъ, безъ предварительнаго представленія консенсовъ административной власти и удостовѣренія въ уплатѣ лаudemіи, гдѣ таковая должна быть внесена. Посему никто изъ пользующихся казенными имѣніями или особыми мелкими въ нихъ усадьбами на правѣ временной или безсрочной аренды, либо по другому какому либо праву, въ случаѣ желанія переуступить свои права кому либо другому, не можетъ совершить переуступочнаго акта у Регента, пока не получитъ на то консенса отъ административной власти. Равнымъ образомъ никто изъ желающихъ приобрѣсти отъ нынѣшнихъ владѣльцевъ имѣній, мелкихъ усадебъ, земель, мельницъ и всякаго рода недвижимостей въ казенныхъ имѣніяхъ право на временную, безсрочную или эмфитевтическую аренду, или же на пользованіе оными подѣ какимъ бы то ни было видомъ, не можетъ совершить у Регента акта о таковомъ приобрѣтеніи, но обязанъ предварительно обратиться въ Губернское Правленіе о выдачѣ консенса или дозволенія.

Если договаривающіяся стороны пожелаютъ придать законную силу своей сдѣлкѣ впредь до полученія консенса, въ такомъ случаѣ, если онѣ грамотны, могутъ заключать между собою въ двухъ или болѣе экземплярахъ домашнее обязательство въ томъ: что передача правъ на извѣстныхъ условіяхъ послѣдуетъ въ то время, когда полученъ будетъ консенсъ отъ административной власти, и что только тогда приобрѣтатель можетъ вступить во владѣніе; если же стороны, участвующіе въ сдѣлкѣ, неграмотны, то подобное обязательство можетъ быть составлено въ присутствіи Войты той казенной гмины, въ которой расположено имѣніе или другаго рода недвижимость, составляющія предметъ договора; но ни въ какомъ случаѣ приобрѣтатель не можетъ вступить во владѣніе, пока не получитъ консенса административ-

mogło, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu poleca Rządowi Gubernialnemu:

1) Aby przez dziennik gubernialny zawiadomił wszystkich dzierżawców czasowych, wieczystych, emfiteutycznych i pod jakim bądź tytułem z własności rządowej użytkujących, że według osnovy powyższego rozporządzenia, Rejenci i Sądy Pokoju nie mogą przyjmować układu o odstąpienie dzierżaw i innego użytkowania dóbr rządowych i drobniejszych osad w takichże dobrach, bez poprzedniego uzyskania konsensów od władzy administracyjnej i opłacenia laudemii, gdzie się to należy. Każdy zatem kto posiada dobra rządowe lub szczególne drobniejsze w nich osady, prawem czasowej lub wieczystej dzierżawy, lub pod innym tytułem z nich użytkuje, i takowe prawo sobie służące zechce komu innemu odstąpić, nie jest mocen tego odstąpienia zeznawać przed Rejentem, dopóki nie otrzyma do tego od władzy administracyjnej konsensu. Podobnie każdy, ktoby chciał nabyć od dotychczasowych posiadaczy dóbr, lub drobnych osad, gruntów, młynów i t. p. jakiegokolwiek realności w dobrach rządowych, prawa bądź do czasowej lub wieczystej dzierżawy, prawa emfiteutycznego, lub pod jakim bądź tytułem służącego im prawa użytkowania, nie jest mocen zawierać aktu nabycia przed Rejentem, ale obowiązany jest wprzód zgłosić się o konsens czyli o zezwolenie do Rządu Gubernialnego.

Jeżeliby strony umawiające się chciały, przed otrzymaniem konsensu, skutek swęj umowy względem siebie zapewnić, w takim razie, jeżeli umieją pisać, mogą w dwóch lub więcej exemplarzach spisać między sobą z podpisem prywatnym akt przyrzeczenia, że odstąpienie z pewnemi warunkami nastąpi wtenczas, gdy konsens od władzy administracyjnej uzyskany będzie, i że dopiero wtenczas będzie mógł nabywca do possessyi przystąpić; jeżeli zaś strony pisać nie umieją, natenczas podobne przyrzeczenie może być spisane przed Wójtem gminy rządowej, w której dobra lub inna realność, o którą umowa zachodzi, jest położoną; lecz w żadnym przypadku nabywca nie może wchodzić do posiadania, dopóki konsensu władzy administracyjnej nie uzyska; Wójt gminy aktu

ной власти. Гминный Войтъ не долженъ выдавать сторонамъ составленнаго имъ акта, но обязанъ представить оный въ Губернское Правленіе, съ поясненіемъ, въ отношеніи приобрѣтателя, обладаетъ ли онъ законными качествами для пользованія казенными землями или большими имѣніями.

2) Обводовые Коммисары, Экономическіе Ассесоры, Гминные Войты, Актуаріи и арендаторы имѣній обязаны наблюдать, чтобы посторонніе, неимѣющіе консенсовъ, отнюдь не снимали въ аренду казенныхъ имѣній или особыхъ въ нихъ статей и не пользовались ими подъ какимъ бы то видомъ ни было. Обводовые Коммисары имѣютъ къ тому удобный случай, при взиманіи экономическихъ платежей и сборовъ податей, а также при взысканіи оныхъ экзекуціонными мѣрами; Экономическіе Ассесоры и Гминные Войты исполняютъ сіе по лежащей на нихъ обязанности мѣстнаго надзора; главные же арендаторы, временные и эфитевтические содержатели имѣній по обязанности защиты и огражденія неприкосновенности правъ Казны должны наблюдать, чтобы въ имѣніяхъ, отданныхъ ими во владѣніе и пользованіе, никто посторонній, безъ дозволенія административнаго начальства, не вступалъ во владѣніе особыми участками. Въ особенности же Гминные Войты и арендаторы или на иныхъ правахъ пользующіеся имѣніями, на которыхъ возложенъ мѣстный надзоръ, обязаны, подъ опасеніемъ личной отвѣтственности, не допускать никого посторонняго, безъ консенса Губернскаго Правленія, къ вступленію во владѣніе казенными имѣніями, землями или другими недвижимостями. Еслибы введъ во владѣніе приобрѣтателя, не имѣющаго консенса, происходилъ судебнымъ порядкомъ посредствомъ Судебнаго Пристава, то вышепоименованныя лица, на коихъ лежитъ мѣстная защита правъ Казны, обязаны также не допускать ввѣда во владѣніе, и рѣшительно воспротивиться оному записаніемъ въ протоколъ Судебнаго Пристава заявленія: что Казна, какъ собственникъ имѣнія или земли, пользуясь гражданскимъ правомъ владѣнія, не можетъ быть отъ него устраниена безъ судебного рѣшенія по иску противъ Казны; независимо же отъ сего они должны тотчасъ же донести о такомъ положеніи дѣла Губернскому Правленію, съ препровожденіемъ копии документа, на основаніи котораго Судебный Приставъ продол-

през siebie przyjętego stronom wydawać nie powinien, lecz obowiązany jest przesłać go Rządowi Gubernialnemu z wyjaśnieniem, czy nabywca do użytkowania z gruntu lub większych dóbr rządowych posiada wymagane kwalifikacye.

2) Kommissarze Obwodowi, Assessorowie Ekonomiczni, Wójtci gmin, Aktyaryusze i dzierżawcy dóbr, obowiązani są przestrzegać, aby nikt obcy nieukonsensowany dóbr rządowych lub szczególnych w nich realności nie dzierżawił, lub pod innym tytułem z nich nie użytkował. Kommissarze Obwodowi mają do tego sposobność, przy poborze opłat ekonomicznych i podatków, tudzież przy zsyłanych w tym celu exekucyach; Assessorowie Ekonomiczni i Wójtci gmin, z obowiązku bliższego nadzoru, zaś naddzierżawcy, dzierżawcy i posiadacze emfiteutyczni dóbr, z tytułu obowiązku obrony i przestrzegania całości praw Skarbu, obowiązani są czuwać, aby w dobrach im w posiadanie i użytkowanie oddanych, cząstkowych realności nikt obcy, bez zezwolenia władzy administracyjnej, w posiadanie nie obejmował. Szczególniej zaś Wójtci gmin i dzierżawcy lub pod innym tytułem użytkujący z dóbr, jako mający dozór miejscowy, obowiązani są pod własną odpowiedzialnością nie dopuszczać nikogo obcego, któryby bez konsensu Rządu Gubernialnego do posiadania dóbr, gruntu lub innej realności rządowej chciał przystępować. Jeżeliby wprowadzenie w posiadanie nieukonsensowanego nabywcy, drogą sądową przez Komornika następowało, natenczas osoby powyżej wymienione, będąc do obrony praw skarbowych na gruncie obowiązane, powinny również nie dopuścić intromissey, takowej się wyrażnie sprzeciwić, przez zadyktowanie do protokołu Komornika: że Skarb będąc właścicielem dóbr lub gruntu, i mając possessyę cywilną, nie może być z niego exmitowany bez wyroku przeciw Skarbowi zapaść mającego; a o takim stanie rzeczy powinni natychmiast Rządowi Gubernialnemu donieść, i dokument, na zasa-

жасть исполнительныя дѣйствія, для принатія дальнѣйшихъ мѣръ къ охраненію правъ Казны.

3) Губернское Правленіе, удостовѣрившись изъ полученныхъ объясненій и документовъ, что исполнительныя дѣйствія относятся къ арендному владѣнію или другого рода пользованію, и что акты, на которыхъ основываются эти дѣйствія, не имѣютъ обязательной силы въ отношеніи Казны, входитъ въ сношеніе съ Генеральнымъ Прокуроромъ о дачѣ дѣйствіямъ Судебнаго Пристава надлежащаго направленія, дабы онъ прекратилъ исполнительныя мѣры противъ Казны, какъ стороны не участвующей въ дѣлѣ, то есть, чтобы не навязывали Казнѣ такого содержателя, который не получилъ надлежащаго консенса; въ случаѣ же дальнѣйшихъ споровъ, Губернское Правленіе, противудѣйствуя административными мѣрами исполненію судебнаго акта, доноситъ немедленно о положеніи дѣла Правительственной Коммисіи и извѣщаетъ о томъ Главную Прокураторію для дальнѣйшаго распоряженія.

4) Если временной арендный содержатель, послѣ утвержденія контракта Правительственною Коммисіею, пожелаетъ переуступить свое право кому либо другому, то Губернское Правленіе властно, или составить у себя актъ о таковой переуступкѣ въ трехъ экземплярахъ, или поручить исполненіе сего Экономическому Ассесору или другому ближайшему мѣстному чиновнику, въ особенности, когда дѣло идетъ о переуступкѣ мелкихъ владѣній. Чиновники, совершающіе переуступочные акты, обязаны засвидѣтельствовать тождество лицъ, о которыхъ они должны сперва положительно удостовѣриться, и собственноручность ихъ подписи; если же договаривающіяся лица имъ не знакомы, то они не могутъ составлять таковыхъ актовъ. Переуступка правъ на аренду можетъ быть разрѣшена Губернскимъ Правленіемъ только въ слѣдующихъ случаяхъ:

- a) когда пріобрѣтатель права на аренду представить квалификаціонное свидѣтельство, выданное по установленной формѣ;
- b) когда по аренднымъ платежамъ не числится никакой недоимки, или же, когда пріобрѣтатель уплачиваетъ таковую при самомъ совершеніи переуступочнаго акта;
- c) когда пріобрѣтатель принимаетъ на свою отвѣтствен-

дзе котораго Коморникъ exekucyę popiera, dla przedsięwzięcia dalszych środków obrony, temuż Rządowi w kopii przesłać.

3) Rząd Gubernialny, skoro się z odebranych objaśnień i dowodów przekona, że przedmiotem exekucyi jest possessya dzierzawna lub innego tytułu użytkowanie, i że tytuły exekucyjne nie są przeciw Skarbowi obowiązujące, wezwie Prokuratora Jeneralnego, aby Komornika zwrócił na drogę właściwą, aby nie popierał exekucyi przeciw Skarbowi, jako stronie do sprawy nie wchozącej, to jest nie zmuszał Skarbu do przyjęcia tego posiadacza, który konsensu skarbowego nie uzyskał; wrazie dalszych kwestyj, Rząd Gubernialny nie dopuszczając exekucyi drogą administracyjną, o stanie rzeczy Kommissyi Rządowej złoży rapport i zaawiadomi Prokuratorę Jeneralną, dla przedsięwzięcia kroków właściwych, a to bez żadnej zwłoki.

4) Jeżeli dzierzawca czasowy, po zatwierdzeniu kontraktu przez Kommissyę Rządową, zechce prawo swoje odstąpić komu innemu, natenczas Rząd Gubernialny mocen jest bądź w biurze swoim kazać spisać w trzech exemplarzach akt odstąpienia, lub też polecić to dopełnić Assessorowi Ekonomicznemu albo innemu urzędnikowi, bliżej miejsca zostającemu, mianowicie co do realności mniejszych. Urzędnicy akt odstąpienia przyjmujący, powinni poświadczyć tożsamość osób, o czém wprzód dokładnie przekonać się powinni, niemniej poświadczyć własnoręczność podpisów. Nie mogą zaś spisywać tych aktów, jeżeli osób nie znają. Rząd Gubernialny w takim tylko razie zezwolić może na odstąpienie prawa do dzierzawy:

- a) gdy nabywający dzierzawę złoży świadectwo kwalifikacyjne, podług przepisów wydane;
- b) gdy żadna zaległość raty dzierzawnej nie zostaje, lub takową nabywca zaraz przy akcie ustąpienia płaci;
- c) gdy nabywca przyjmuje na siebie obowiązek odpowiadania

ность исполненіе всѣхъ условій аренднаго контракта за все время означенное въ контрактѣ, какъ за прошедшее, такъ и за будущее, въ такомъ видѣ, какъ будто бы контрактъ этотъ заключенъ былъ первоначально съ нимъ самимъ;

- d) когда ни въ условіяхъ контракта, ни же въ раздѣлѣ имѣнія, отданнаго въ совокупную аренду, не введено никакихъ измѣненій, словомъ, когда не происходитъ никакой перемѣны въ составленіи аренды, кромѣ лишь содержания оной, и притомъ:
- e) когда изъявившій желаніе приобрѣсти право на аренду представляетъ въ обезпеченіе Казны залогъ, въ размѣрѣ опредѣленномъ дѣйствующими постановленіями и контрактомъ, изъ своей собственности, или представляетъ поручителя, который, вмѣсто его, отдаетъ въ залогъ движимое имущество, или обезпечиваетъ оный ипотечнымъ порядкомъ на недвижимости.

При этомъ Коммисія не излишнимъ считаетъ замѣтить: что еслибы Арендаторъ пожелалъ вмѣстѣ съ арендою передать своему преемнику собственное поручительство или залогъ, представленный наличными деньгами или безыменными кредитными бумагами, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ удостовѣриться, не наложенъ ли какой либо арестъ на залогъ, или, не былъ ли прежде того представленъ Губернскому Правленію, или утвержденъ имъ актъ о передачѣ залога въ пользу другаго лица, безъ каковаго удостовѣренія переуступка залога не можетъ быть утверждена. Если залогъ арендатора состоитъ въ поручительствѣ за него третьяго лица, то само собою разумѣется, что, безъ согласія поручителя, обезпеченіе его не можетъ распространяться на другое лицо, за которое онъ не поручался. Въ особенности ипотечныя поручительства должны быть возобновляемы всякій разъ на имя новаго арендатора.

5) Когда всѣ поименованные въ предыдущей статьѣ условія будутъ исполнены, Губернское Правленіе можетъ разрѣшить совершеніе акта о переуступкѣ аренды и затѣмъ собственною властью утвердить перемѣну арендатора, не обращаясь о томъ въ Правительственную Коммисію, которой оно обязывается довести только о послѣдовавшей перемѣнѣ личности арендатора

нія за wszelkie warunki kontraktu dzierżawnego, za cały czas tymże kontraktem objęty, tak poprzednio upłyniony jako i przyszły, w taki sposób, jak gdyby tenże kontrakt pierwotnie z nim był zawarty;

- d) gdy żadna zmiana ani w warunkach kontraktowych, ani co do podziału dóbr łącznie wydzierżawionych nie nastąpiła; słowem, gdy żadna zmiana stanu dzierżawy, prócz tylko osoby dzierżawiczej, nie następuje; a przytém;
- e) gdy mający chęć nabycia oddaje, dla bezpieczeństwa Skarbu, na zakład summy przepisami i kontraktem oznaczoną z własnego majątku, albo stawia ręczyciela, który w jego zastępstwie w bezpieczeństwo majątek ruchomy oddaje, albo na hypotece nieruchomości zapisuje.

Nie będzie tu może rzeczą zbyteczną przytoczyć, że gdyby dzierżawca chciał razem z dzierżawą, swoją rękojmię czyli zakład, w monecie brzęczącej albo w papierach na okaziciela wystawionych złożoną, na rzecz nabywającego dzierżawę odstąpić, w takim razie przekonać się należy, czy jaki areszt nie jest położony na rękojmi, albo czy cessya na rzecz inną osoby nastąpiona, już poprzednio Rządowi Gubernialnemu doręczoną albo przez niego przyjętą nie była, a przed tē przekonanіem, odstąpienia rękojmi przyjmować nie można. Jeżeli dzierżawca miał zapisaną rękojmię przez poręczenie osoby 3-jej, w takim razie samo przez się wypada, że bez zezwolenia ręczyciela, poręczenie jego nie może się rozciągać do nową osoby, za którą tenże nie ręczył. Szczególniej przy każdej rękojmi hipotecznej należy żądać wystawienia nową, na imię nabywającego dzierżawę.

5) Gdy te wszystkie, w poprzedzającym paragrafie wymienione, warunki dopełnione zostaną, Rząd Gubernialny może zezwolić na spisanie aktu ustąpienia dzierżawy, i następnie, sam bez odnoszenia się do Kommissyi Rządowej, przedzierżawienie zatwierdzić, rapport tylko o zmianie osoby dzierżawcy i o rodzaju wysta-

и о томъ, какого рода залогъ представленъ въ обезпеченіе; при чемъ Правительственная Коммисія строго предписываетъ Губернскому Правленію; чтобы, прежде представленія залога приобрѣтателемъ права на аренду, актъ о переуступкѣ сего права не былъ утверждаемъ, а тѣмъ болѣе, чтобы приобрѣтатель не былъ вводимъ во владѣніе, подъ личною отвѣтственностью членовъ Губернскаго Правленія.

6) Равнымъ образомъ предоставляется Губернскому Правленію, не относясь о томъ въ Правительственную Коммисію, выдавать разрѣшенія или консенсы на переуступку правъ на эфитевическое, временное или вѣчное, а также на безсрочно-арендное владѣніе фольварками, колоніальными усадьбами, мельницами, корчмами, пустопорожними мѣстами въ городахъ, однимъ словомъ имѣніями и мелкими недвижимостями всѣхъ наименованій въ селеніяхъ и городахъ, но въ такомъ лишь случаѣ, когда права нынѣшняго пользованія оными основаны на контрактахъ, заключенныхъ Прускимъ, Австрійскимъ, Герцогства Варшавскаго или нынѣшнимъ Правительствами и утвержденныхъ Верховною Властью. Если же право пользованія основано на привилегіяхъ контрактахъ и жалованныхъ грамотахъ прежнихъ Королей, Старостовъ, Епископовъ или какихъ либо духовныхъ институтовъ, или же прежнихъ частныхъ землевладѣльцевъ, то Губернское Правленіе не въ правѣ собственною властью выдавать дозволеніе или консенсъ на переуступку этого права, пока первоначальные, документы на владѣніе и пользованіе, то есть упомянутыя предъ симъ привилегіи, контракты и другого рода грамоты не будутъ Правительственною Коммисіею рассмотрѣны во всей своей сущности и положительно признаны законными. Если упомянутые документы были уже прежде рассмотрѣны Правительственною Коммисіею и найдены дѣйствительными и обязательными въ отношеніи Казны, то представленіе оныхъ на вторичное рассмотрѣніе не требуется. Временное оставленіе владѣльца въ прежнемъ пользованіи, впредь до дальнѣйшаго распоряженія, не составляя еще окончательнаго признанія правъ, не освобождаетъ отъ представленія вновь документовъ на рассмотрѣніе.

Губернское Правленіе, при выдачѣ дозволеній или консенсовъ на переуступку правъ эфитевическаго владѣнія или другого пользованія, должно прежде всего обратить вниманіе на то,

воней рѣкоjmii Kommissyi Rządowej złożyć winien; zastrzega zaś Kommissya Rządowa najmocniiej, aby przed wystawieniem rѣkojmii ze strony nabywajacego dzierzawe, ani akt odstapienia nie był zatwierdzony, a tem mniiej aby nabywca do possessyi był wprowadzony, a to pod osobistą odpowiedzialnością członków Rządu Gubernialnego.

6) Rząd Gubernialny sam także, bez odnoszenia się do Kommissyi Rządowej, udzielać będzie zezwolenie czyli konsens na odstapienie czyli przelew praw emfiteutycznych, czasowych lub wieczystych, praw wieczysto-dzierżawnych folwarków, osad kolonialnych, młynów, karczem, placów po miastach, zgoła dóbr i mniejszych realności jakiegokolwiek nazwiska, wiejskich i miejskich, lecz w takim tylko przypadku, jeżeli prawa dotychczasowego użytkowania oparte są na kontrakcie, przez Rząd Pruski, Austriacki i Księstwa Warszawskiego lub teraźniejszy Rząd zawartym i przez Władzę Najwyższą zatwierdzonym. Jeżeli prawo użytkującego opiera się na przywilejach, kontraktach i nadaniach dawnych Królów, Starostów, Biskupów lub jakichbądź instytutów duchownych albo poprzednich dziedziców prywatnych, natenczas Rząd Gubernialny nie będzie mocen sam udzielać zezwolenia czyli konsensu na przelew prawa, dopóki pierwotne tytuły do posiadania i użytkowania, to jest przywileje, kontrakty i innego rodzaju nadania dopiero wspomniane, przez Kommissyę Rządową rozpoznane w całej osnowie nie będą, i wyraźnie za ważne uznane nie zostaną. Gdzie wspomniane nadania przez Kommissyę Rządową już rozpoznane i za ważne, oraz Skarb obowiązujące uznane zostały, tam przedstawienie ich pod rozbiór nowy nie jest potrzebne. Pozostawienie temczasowe posiadacza przy dotychczasowem używaniu do dalszego rozporządzenia, nie będąc jeszcze stanowczém uznaniem praw, od nowego ich przedstawienia pod rozpoznanie nie uwalnia.

Rząd Gubernialny przy udzielaniu zezwoleń czyli konsensów na przelew czyli odstapienie takich emfiteutycznych posiadłości i innych praw użytkowych, powinien przedewszystkiem

допускается ли подобное отчуждение оных по первоначальному контракту или привилегии, а затѣмъ войти въ разсмотрѣніе:

a) имѣть ли желающій вступить въ права владѣнія законныя качества, требуемыя для пользованія такимъ владѣніемъ, а именно:

aa) обладает ли онъ знаніемъ сельскаго хозяйства, если дѣло идетъ о владѣніи фольваркомъ или другими землями; знаніемъ мельничнаго ремесла, если дѣло идетъ о мельницѣ; знаніемъ фабричнаго производства, если дѣло касается такихъ заведеній, о которыхъ въ числѣ контрактныхъ условій находится положительная о томъ оговорка; если же предметъ пользованія состоитъ изъ цѣлыхъ имѣній съ крестьянами, то имѣть ли онъ качества необходимыя для кроткаго съ ними обращенія;

bb) можетъ ли онъ приобрѣтать таковое владѣніе, не смотря на нехристіанское вѣроисповѣданіе;

b) не состоятъ ли собственныя его имѣнія или земли въ смежности съ тѣми казенными имѣніями или землями, которыя онъ намѣренъ приобрѣсти;

c) не числятся ли на имѣніяхъ или другаго рода владѣніяхъ, должествующихъ быть переуступленными, казенная недоимка въ податяхъ и экономическихъ платежахъ и если числятся, то будетъ ли она безотлагательно уплачена;

d) обязанъ ли владѣлецъ, по первоначальному документу на владѣніе имѣніемъ, или другаго рода недвижимостью, или же по общимъ правиламъ, представить въ обезпеченіе залогъ или поручительство (какъ это требовалось во время Австрійскаго правительства въ отношеніи эмфитевтическихъ владѣній, въ обезпеченіе цѣлости которыхъ (pro non desolando) представленіе залога было обязательно) и представляется ли приобрѣтателемъ таковой залогъ;

e) имѣть ли Казна право, по первоначальной жалованной грамотѣ или по правиламъ закона, на взиманіе такъ называемой лаудеміи, и уплачена ли она.

По разсмотрѣніи дѣла въ отношеніи исполненія изъясненныхъ пяти условій, Губернское Правленіе властно будетъ выдать

звратить уваженіе, или зъ первоначальнаго контракта или зъ привилегіи та-ка alienacya jest dozwolona, a następnie rozpoznać:

a) czy mający chęć nabycia ma wymagane przepisami do posiadania takiej posiadłości przymioty, a mianowicie:

aa) czy posiada znajomość gospodarstwa wiejskiego, jeżeli idzie o folwark lub inne grunta; znajomość młynarską, gdy idzie o młyn; znajomość fabryczną, gdy idzie o takie osady, przy których między warunkami kontraktu jest to wyraźnie zastrzeżone; a jeżeli przedmiotem użytkowania są całe dobra z włościanami, czy posiada przymioty łagodnego obchodzenia się z niemi;

bb) czy, ze względu na religię niechrześcijańską, taką posiadłość nabywać może;

b) czy nie graniczy własnymi gruntami lub dobrami z temi dobrami lub gruntami rządowemi, które nabyć zamierza;

c) czy zaległości ekonomiczne i podatkowe dóbr lub innego rodzaju posiadłości, które mają być odstąpione, nie ciąży, a wrzcie przeciwnym, czy są zaraz płacone;

d) czy z tytułu pierwotnego, do tych dóbr lub innej posiadłości służącego, albo z przepisów, wypływa obowiązek złożenia rękojmi lub poręczenia (jak to było co do posiadłości emfiteutycznej za Rządu Austriackiego, gdzie kaucye pro non desolando, powinny być składane), i czy nabywający taką rękojmię składa;

e) czy z tytułu pierwotnego nadania i przepisów prawa, należy dla Skarbu opłata tak nazwana laudemii, i czy ta jest zaspokojoną.

Po rozpoznaniu i zaspokojeniu tych 5-u warunków, Rząd Gubernialny mocen będzie udzielić zezwolenie na przelew czyli

дозволеніе на переуступку правъ и на заключеніе о томъ нота-ріального или домашняго контракта. При чемъ однакожъ Губернское Правленіе не въ правъ соглашаться на какія либо измѣненія въ условіяхъ контракта, на раздѣленіе земель, или на отсрочку или возобновленіе періода времени, опредѣленнаго дѣйствующимъ контрактомъ или жалованною грамотою, однимъ словомъ ни на какую перемѣну настоящаго состоянія правъ (кромя только личности, коей правоспособность разсматриваетъ). Въ случаѣ же оказавшейся въ томъ надобности, а именно при замѣнѣ натуральныхъ повинностей, условленныхъ по контракту, денежнымъ или другимъ сборомъ, Губернское Правленіе обязано войти о томъ съ представленіями.

7) Если пользующійся имѣніемъ или другаго рода сельскою или городскою недвижимою, при всей несомнительности утвержденныхъ правъ на владѣніе, не имѣетъ въ подкрѣпленіе этихъ правъ контракта, какъ это имѣетъ мѣсто въ отношеніи многихъ чиншевниковъ, водворенныхъ Прускимъ правительствомъ и колонистовъ поселенныхъ впослѣдствіи Коммисіею для устройства имѣній, то Губернское Правленіе, не выдавая дозволенія или консенса на переуступку правъ, составить прежде всего проектъ контракта на безсрочную аренду или другаго рода пользованіе и представить таковой на утвержденіе Правительственной Коммисіи. Но такъ какъ относительно земель необмежеванныхъ, а въ особенности владѣмыхъ крестьянами, заключеніе контракта не можетъ послѣдовать ранѣе обмежеванія и окончательнаго опредѣленія повинностей, то Губернское Правленіе касательно такихъ необмежеванныхъ земель, по которымъ не составлены даже протоколы предварительныхъ условій, можетъ выдавать консенсъ или дозволеніе на переуступку владѣнія, но съ положительною оговоркою, что права нынѣшняго владѣльца еще не упрочены.

8) Въ неразрывной связи съ консенсами состоятъ лаудеміи, а потому Правительственная Коммисія сочла нужнымъ привести общія относящіяся къ нимъ правила. По этому предмету слѣдуетъ прежде всего обратить вниманіе на условія контракта, привилегій, жалованной грамоты, или другаго акта, выданнаго владѣльцу отъ Правительства или прежняго собственника, и принять эти условія въ соображеніе, какъ относительно права на взиманіе лаудеміи, такъ равно и относительно размѣра оной

odstąpienie praw, i do zawarcia w tym względzie kontraktu notaryalnego lub z podpisem prywatnym. Nie jest wszakże Rząd Gubernialny mocen zezwalać na żadne zmiany kontraktu, na podział gruntów, ani na żadne przedłużenie lub odnowienie lat dotychczasowym kontraktem lub nadaniem oznaczonych, słowem na żadną zmianę dotychczasowego stanu praw (prócz tylko osoby, której kwalifikację ma rozpoznać) Rząd Gubernialny zezwalać nie może. Jeżeliby zaś okazała się tego potrzeba, a mianowicie zamiana powinności in natura, w kontrakcie lub przywileju zastrzeżonych, na opłatę pieniężną lub inną, przedstawić o to wnioski jest w obowiązku.

7) Jeżeli użytkujący z dóbr lub innej realności wiejskiej albo miejskiej, obok niewątpliwych i zatwierdzonych praw do posiadania, nie miał kontraktu, któryby jego prawo posiadania usprawiedliwiał, jak to ma miejsce co do wielu czynszowników, przez Rząd Pruski osadzonych, i kolonistów później przez Kommissję Urządzącą osiedlonych, w takim razie Rząd Gubernialny konsensu czyli zezwolenia na przelew praw udzielać nie będzie, lecz spíše przedewszystkiem projekt do kontraktu wieczysto-dzierżawnego, lub innego użytkowania, i ten do decyzji Kommissji Rządowej przedstawi. Ponieważ zaś co do gruntów niepomierzonych, szczególnie przez włościan posiadanych, spisywanie kontraktu, przed dopełnieniem pomiaru i ustaleniem powinności, nie będzie mogło nastąpić, co do takich przeto gruntów niepomierzonych, gdzie i protokoły przedugodne nie istnieją, Rząd Gubernialny może udzielać konsens czyli zezwolenie na odstąpienie posiadania, lecz z wyraźnym zastrzeżeniem, że prawa dotychczasowego posiadacza ustalone jeszcze nie zostały.

8) W związku nierozdzielny z konsensami są laudemia; o tych więc Kommissya Rządowa postanowiła ogólne przytoczyć prawidła. W tym względzie przedewszystkiem zwrócić należy uwagę na ośnowę kontraktu, przywileju lub innego nadania, przez Rząd lub poprzedniego dziedzica posiadaczowi udzielonego, i do jego zastrzeżeń tak pod względem prawa do żądania

и случаев, въ которыхъ таковая можетъ быть требуема. Если въ этихъ первоначальныхъ документахъ было оговорено, что консенсъ выдается безъ всякой платы, то никакая лаудемія не можетъ быть взимаема. Контракты на временную аренду не заключаютъ въ себѣ никакой оговорки о лаудеміи, но за такое арендное право лаудемія никогда не была и не можетъ быть взимаема. Совершенно другой случай представляется въ отношеніи эмфитевтическихъ хотя и срочныхъ владѣльцевъ, а равно въ отношеніи владѣльцевъ безсрочныхъ арендъ или вѣчныхъ чиншей, ибо въ этихъ случаяхъ владѣлецъ приобретаетъ право неполной собственности или право пользованія.

Только въ тѣхъ случаяхъ, когда первоначальный документъ на владѣніе, выданный собственникомъ земли, не заключаетъ никакой оговорки о томъ, что консенсъ выдается со взиманіемъ платы, или безъ оной, а также когда въ условіи о взиманіи лаудеміи не опредѣленъ размѣръ оной и не поименованы случаи, въ которыхъ таковая должна быть уплачиваема, при разрѣшеніи этихъ недоумѣній слѣдуетъ руководствоваться нижеслѣдующими правилами:

- а) такъ какъ въ древнихъ Польскихъ законахъ не было установлено никакой лаудеміальной платы, а напротивъ, какъ видно изъ Устава 1792 года подъ заглавіемъ: „Безсрочное устройство Королевскихъ владѣній“, статьи 5, § 11, консенсъ на продажу земель выдаваемъ былъ крестьянамъ безъ всякой платы, и такъ какъ по Уставу 1791 и 1793 годовъ, жители городовъ, называемыхъ въ то время Королевскими, признаны собственниками владѣемыхъ ими земель, съ сохраненіемъ однакожъ тогдашнихъ обязанностей; то изъ всего этого явствуетъ, что относительно имѣній и мелкихъ недвижимостей, отданныхъ въ частное пользованіе во времена бывшаго Польскаго правительства, при выдачѣ консенсовъ не можетъ быть требуема никакая лаудемія, если она не была установлена въ привилегіи или контрактѣ, выданномъ отъ собственника;
- б) правило сіе распространяется также на имѣнія и мелкія недвижимости, отданныя Австрійскимъ правительствомъ во временное или безсрочное пользованіе частнымъ лицамъ, такъ какъ по §§ 207, 209 и 210 части II-й граждан-

лаudemii, jako też wysokości téj opłaty, wreszcie przypadków, w których wymagane być może, zastosować się należy. Jeżeli w tych pierwotnych tytułach było zastrzeżone, że konsens bez żadnej opłaty ma być udzielony, natenczas żadne laudemium wymagane być nie może. Kontrakty dzierżawy czasowej nie obejmują żadnej o laudemium wzmianki, ale też od takich praw nigdy laudemium pobierane nie było i pobierane być nie może. Inny zachodzi wypadek co do emfiteutów chociaż czasowych, tudzież co do emfiteutów wieczystych dzierżaw albo czynszów wieczystych, albowiem w tych wypadkach posiadacz nabywa własności użytkowej.

Dopiero w przypadku, gdyby pierwotny tytuł do posiadania od dziedzica pochodzący żadnej nie czytał wzmianki, czy konsens za upłatą lub bez niej ma być udzielony, jak niemniej wtenczas, gdy obok zastrzeżenia opłaty laudemialnej, wysokość jej nie jest oznaczoną, albo gdy przypadki, w których się ma laudemium opłacać, nie są wyszczególnione, natenczas do rozstrzygnięcia tych kwestyj służyć będą następujące prawidła:

- а) ponieważ prawa dawne Polskie żadnej opłaty laudemialnej nie zastrzegały, kiedy owszem, jak się z ustawy z roku 1792 pod tytułem „Urządzenia wieczyste Królewskiejczyzn“, artykułu 5-eg § 11-go dowiedzieć można, właścicielom na sprzedaż gruntów konsens bez wszelkiej opłaty bywał udzielany, i kiedy według ustawy z lat 1791 i 1793, mieszkańcy miast, wówczas Królewskimi zwanych, za właścicieli gruntów posiadanych, z zachowaniem jednak ówczesowych obowiązków, są uznani; z tego zatem wynika, że co do dóbr i mniejszych realności za czasów dawnego Rządu Polskiego w użytkowanie prywatne oddanych, żadne laudemium przy udzielaniu konsensów wymagane być nie może, jeżeli w przywileju lub kontrakcie od dziedzica pochodzącym, zastrzeżone nie jest;
- б) podobne prawidło służy co do dóbr i mniejszych realności, przez Rząd Austriacki na użytkowanie czasowe lub wieczyste osobom prywatnym powierzonych, gdyż §§

скаго устава, дѣйствовавшаго въ части края, называвшейся прежде Галиціею, лаудемія не взимается вовсе, если она не была условлена;

- с) по Прусскому закону слѣдуетъ различать, предоставлено ли контрактомъ, или предшествующимъ заключенію онаго протоколомъ, имѣніе въ безсрочно-арендное, или въ безсрочно-чиншевое владѣніе; въ первомъ случаѣ, на основаніи § 203, главы 21 части I-й, лаудемія не можетъ быть взимаема, если она не опредѣлена въ контрактѣ; при безсрочно-чиншевомъ владѣніи слѣдуетъ требовать взноса лаудеміи въ соразмѣрности 2% съ продажной цѣны, условленной между нынѣшнимъ владѣльцемъ и приобрѣтателемъ, на основаніи §§ 714, 716 и 720, главы 18, части I-й Ландрехта, если иначе не оговорено въ контрактѣ;
- д) декретомъ Короля Саксонскаго отъ 31 Января 1810 года, установлена лаудемія на 2% съ продажной цѣны, а въ случаѣ перехода права по наслѣдству на 5% съ суммы вкупа; еслибы затѣмъ недоумѣніе возникло по такимъ контрактамъ, въ которыхъ дѣлается ссылка на означенный декретъ, какъ основной законъ, то лаудеміальная плата опредѣляется по правиламъ того декрета;
- е) если въ контрактѣ или жалованной грамотѣ установлена лаудемія, но не опредѣленъ размѣръ оной, то во всѣхъ случаяхъ, кромѣ поименованныхъ въ предыдущихъ пунктахъ а, б, в и д, поступать на нижеслѣдующихъ основаніяхъ: когда контрактъ, или жалованная грамота на право пользованія, выданы были во время дѣйствія древнихъ Польскихъ законовъ, или въ періодъ Австрійскаго правительства, или же по возстановленіи Царства, а также когда вѣчно-чиншевое право пожаловано было не во времена Прусскаго правительства, и когда въ основаніе его не былъ принятъ декретъ Короля Саксонскаго отъ 31 Января 1810 года, а между тѣмъ въ первоначальномъ контрактѣ или жалованной грамотѣ, обязательство взноса лаудеміи принято было безъ означенія размѣра оной, то таковая взимается на основаніи нынѣ дѣйствующихъ правилъ, а именно: въ размѣрѣ 5% съ годоваго канона или другаго наименованія годовой платы, или въ соразмѣрно-

207, 209 и 210-й части II-ей ustawy cywilnej, część kraju przedtém Galicyą zwaną obowiązującą, uwalniają od opłaty laudemialnej, gdzie ta nie jest zastrzeżoną;

- с) podług prawa Pruskiego rozróżnić należy, czy kontrakt lub protokół przedugodni nadaje prawo wieczysto-dzierżawne lub wieczysto-czynszowe; w pierwszym razie na zasadzie § 203-go, tytułu 21-go części I-jej, laudemium wymagane być nie może, jeżeli w kontrakcie nie jest zastrzeżone; przy prawie zaś wieczysto-czynszowém żądać należy laudemium po 2% od summy szacunkowej, między dotychczasowym posiadaczem a nabywającym umówionej, a to na zasadzie §§ 714, 716 i 720-go, tytułu 18-go części I-jej Landrehtu, kiedy w kontrakcie przeciwnego nie ma zastrzeżenia;
- д) dekret Króla Saskiego z dnia 31 Stycznia 1810 r. przepisał opłatę laudemialną po 2% od summy sprzedażnej, a w przypadku sukcesyi po 5% od wkupnego; jeżeliby przeto w takich kontraktach zachodziła wątpliwość, w których tenże dekret jest powołany, jako za zasadę służącą, w takim razie należność laudemialna podług zasad dekretu ustanowiona być ma;
- е) jeżeli w kontrakcie lub nadaniu zastrzeżone jest laudemium, lecz wysokość jego nieoznaczona, natenczas, prócz wypadków wyżej pod а, б, в и д dopiero wymienionych, we wszystkich wypadkach innych, to jest: gdy kontrakt lub nadanie prawa użytkowania z czasu dawnych praw Polskich, z epoki Rządu Austriackiego lub Królestwa pochodzi, tudzież, gdzie prawo wieczysto-czynszowe za czasów Rządu Pruskiego nie było nadawane, ani dekret Króla Saskiego z dnia 31 Stycznia 1810 r. nie był wzięty za zasadę, a pomimo to w pierwotnym kontrakcie lub nadaniu obowiązek płacenia laudemii jest przyjęty, bez oznaczenia jego wysokości, tam pobierać go należy podług zasad dzisiejszych, a mianowicie: pobierać należy po 5% od kanonu lub innego nazwiska opłaty rocznej, czyli, co

сти двадцатой части годового платежа, если дѣло идетъ о переуступкѣ права на пользованіе фольварками, мельницами, корчмами и тому подобными сельскими недвижимостями. При переуступкѣ крестьянскихъ земель взимается по одному польскому злотому съ каждой уволоки. Съ городскихъ пустопорожнихъ мѣстъ, если лаудемія установлена привилегіями или прежними консенсами безъ означенія ея размѣра, взимается на общемъ основаніи при выдачѣ консенсовъ по 5% съ годового платежа, исчисленнаго въ пользу Казны;

f) если взиманіе лаудеміи оговорено въ первоначальномъ контрактѣ или жалованной грамотѣ, безъ означенія въ нихъ случаевъ, въ которыхъ таковая плата, кромѣ продажи постороннимъ лицамъ, можетъ быть требуема, то всѣ имѣющіе по закону право на наслѣдство послѣ смерти владѣльца, безъ различія степеней родства въ боковыхъ или другихъ линіяхъ, когда право пользованія казеннымъ имѣніемъ или мелкимъ владѣніемъ переходитъ на нихъ безъ духовнаго завѣщанія или по духовному завѣщанію, или же по акту составленному между живыми, освобождаются отъ платежа лаудеміи; если право пользованія принадлежитъ нѣсколькимъ совладѣльцамъ вмѣстѣ, а по послѣдующему раздѣлу достается только одному изъ нихъ, то при такой перемѣнѣ владѣльца лаудемія не взимается;

g) при перемѣнѣ владѣльцевъ усадьбъ, состоящихъ на издѣльной повинности, Губернское Правленіе при выдачѣ консенсовъ не будетъ требовать взноса лаудеміи.

Изъ всего этого видно, что для рѣшенія вопроса о томъ, слѣдуетъ ли, или не слѣдуетъ взимать лаудемію, а если слѣдуетъ, то въ какомъ количествѣ требовать уплаты таковой, должно прежде всего разсмотрѣть первоначальный контрактъ, привилегію, или какой либо другой документъ на владѣніе, данный Царительствомъ или прежними вотчинниками, и только въ тѣхъ случаяхъ, когда такой документъ не разрѣшаетъ возникшаго недоумѣнія, поступать на основаніяхъ, указанныхъ въ предыдущихъ семи пунктахъ.

то само значы, 20-тą часть оплаты rocznej, gdzie prawo użytkowania folwarków, młynów, karczem i t. p. realności wiejskich ma być sprzedawane. Przy gruntach włóściańskich ma być pobierane po złp. jeden od włóki. Co do placów zaś miejskich, gdzie, bądź przywilejami lub poprzednimi konsensami laudemium jest zastrzeżone, a mimo to wysokość jego nie była udeterminowaną, tam podobnież podług ogólnej zasady, 5% od należitości rocznej na rzecz Skarbu rachowanej, tytułem laudemii przy udzielaniu konsensów pobierać należy;

f) jeżeli laudemium należy z kontraktu pierwotnego lub nadania, a nie jest w tymże kontrakcie oznaczony przypadek, kiedy, prócz sprzedaży na rzecz obcych, ta opłata ma być wymagana, natenczas wszyscy, którzy do spadku po użytkującym mogliby przez prawo być powołani, bez względu, czy są krewnymi pobocznymi lub z innej linii, gdy na nich prawo użytkowania dóbr lub częściowej posiadłości rządowej, bądź bez testamentu, bądź przez testament albo przez akt między żyjącymi przechodzi, wolni są od płacenia laudemii; jeżeli prawo użytkowania do kilku współwłaścicieli razem należy, a dział następnie takowe na którego z nich przenosi, natenczas od takiej zmiany posiadacza, laudemium płacone nie będzie;

g) przy zmianie posiadaczy osad pańszczyznianych, Rząd Gubernialny, udzielając konsens, nie będzie żądał opłaty laudemialnej.

Z tego zatem wszystkiego okazuje się, że do rozstrzygnięcia kwestyi, czy się laudemium należy lub nie, a w pierwszym razie jak wysoka ma być opłata żądana, przedewszystkiem pierwotny kontrakt, przywilój lub inny tytuł do gruntu osobom prywatnym przez Rząd lub poprzednich dziedziców nadany, rozpoznać potrzeba, a dopiero gdyby taki tytuł kwestyi nie rozstrzygał, postąpić należy podług zasad dopiero w siedmiu punktach wspomnianych.

9) Распоряженіемъ отъ 19 (31) Октября 1835 года № 86,698/28,307, предписано было бывшимъ Воеводскимъ Комисіямъ наблюсти за тѣмъ, чтобы крестьяне не переуступали своихъ земель безъ вѣдома и разрѣшенія Воеводской Комисіи (нынѣ Губернскаго Правленія). Для точнаго исполненія сего предписанія, которое остается и нынѣ въ своей силѣ, Губернскому Правленію необходимо имѣть свѣдѣніе о всѣхъ усадебникахъ, какого бы рода они ни были, водворенныхъ въ казенныхъ имѣніяхъ, и затѣмъ отмѣчать послѣдовавшія между ними перемѣны. Такъ какъ, на основаніи нѣкоторыхъ распоряженій прежняго времени, а въ особенности на основаніи Высочайшаго указа о пожалованіи, казенные крестьяне пользуются правомъ собственности на землю и все то, что на ней находится, то изъ сего явствуетъ, сколь важно въ этомъ отношеніи имѣть положительныя и достовѣрныя свѣдѣнія о томъ, кто долженъ пользоваться таковымъ правомъ, то есть, кто именно владѣлъ землею во время пожалованія; по этой причинѣ Губернское Правленіе обязано имѣть въ своей канцеляріи престаціонную табель, показывающую имена и фамиліи владѣльцевъ усадебъ въ казенныхъ имѣніяхъ, крестьянъ всѣхъ наименованій, хозяевъ, загородниковъ и т. п., пользующихся какою либо частью казенныхъ имуществъ, а затѣмъ отмѣчать въ тѣхъ же табеляхъ всѣ перемѣны владѣльцевъ, именно въ тѣхъ случаяхъ, когда нынѣшніе владѣльцы переуступаютъ свои усадьбы другимъ, или же когда обнаружится, что нынѣшній владѣлецъ пользовался усадьбою незаконно и въ ущербъ другаго лица.

Изложенныя въ настоящемъ распоряженіи правила относятся ко всѣмъ казеннымъ имуществамъ, состоящимъ въ завѣдываніи и распоряженіи Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, съ тѣмъ, что заключеніе лишь контрактовъ относительно усадебъ въ конфискованныхъ имѣніяхъ, впредь до приведенія въ порядокъ долговыхъ обязательствъ, не можетъ подлежать общимъ правиламъ. За исключеніемъ правилъ изъясненныхъ въ 1-мъ пунктѣ всѣ прочія не подлежатъ вовсе опубликованію посредствомъ Губернскихъ Вѣдомостей.

Варшава, 30 Мая (11 Іюня) 1840 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій*.

№ 85,678/27,708.

9) Reskryptem z dnia 19 (31) Października 1835 roku Nr. 86,698/28,307, było zalecone b. Kommissyom Wojewódzkim, aby włościanie nie odstępowali gruntów, bez wiedzy i zezwolenia tejże Kommissyi Wojewódzkiej, a teraz Rządu Gubernialnego. Dla wykonania tego polecenia, które się utrzymuje w swęj mocy, Rząd Gubernialny potrzebuje mieć wiadomość o wszystkich osadnikach jakiegobądź rodzaju, w dobrach rządowych osiadłych, i następnie zmianę ich zapisywać. Ponieważ tak z urzędzeń niektórych dawniejszych, a szczególnie z dekretu darowizny NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, włościanie rządowi mają zapewnione prawo własności użytkowej do gruntu, i tego wszystkiego co się na nim znajduje, z tego wynika, iż nie jest rzeczą obojętną wiadomość i przekonanie, kto z tego zapewnienia ma korzystać, kto do gruntu w czasie darowizny miał prawo; Rząd Gubernialny przeto obowiązany jest posiadać w biurze swoim tabelę prestacyjną, wyrażającą imiona i nazwiska osadników w dobrach rządowych, jakiegokolwiek bądź tytułu włościan, gospodarzy, zagrodników i t. p.; którzy z jakiegokolwiek części własności rządowej użytkują, następnie wszelkie zmiany posiadaczy w tychże tabellach zapisywać, a to w tym wypadku, gdy dotychczasowi posiadacze innym osady swoje odstępować będą, albo też gdy się wykaże, że teraźniejszy posiadacz nielegalnie i z krzywdą drugiego osadę zatrzymywał.

Przepisy, rozporządzeniem niniejszém objęte, stosują się do wszystkich dóbr własności rządowych, pod zarządem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu zostających, zawieranie tylko kontraktów co do osad w dobrach skonfiskowanych, aż do uregulowania długów, nie może być prawidłem ogólném; prócz zaś przepisów pod Nr. 1-m, inne do ogłoszenia przez dziennik gubernialny nie kwalifikują się.

w Warszawie, d. 30 Maja (11 Czerwca) 1840 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski*.

Nr. 85,678/27,708.

N° 91.

Объясненіе о томъ, что безсрочныя аренды не могутъ быть, хотя бы и временно, субарендованы лицамъ, не имѣющимъ надлежащихъ для того условий.

(10 (22) Іюля 1844 года)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Мазовецкое Губернское Правленіе, рапортомъ отъ 22 Января (3 Февраля) сего года, за № 99,295/16,930, представило на разрѣшеніе Правительственной Коммисіи Финансовъ вопросъ: можно ли, и на какихъ именно условіяхъ, позволять передавать въ аренду недвижимости, состоящія въ безсрочномъ арендномъ содержаніи. Имѣя въ виду: что безсрочнымъ аренднымъ содержателямъ не предоставляется право имѣть особую ипотеку, дабы тѣмъ воспрепятствовать образованію ипотечныхъ долговъ и устранить затрудненія, которыя могли бы встрѣтиться при административной экзекуціи, независимо отъ споровъ съ кредиторами; что, сверхъ того, подъ предлогомъ передачи аренды, можетъ скрываться совершенная уступка правъ владѣнія, или же удовлетвореніе претензій субарендатора, который впоследствии, какъ кредиторъ, могъ бы дѣлать затрудненія, и, наконецъ, что при безсрочной арендѣ должны быть соблюдаемы, отчасти, такія же условія, какъ и при временной, особенно же относительно того, чтобы собственное имѣніе арендатора не граничило съ арендуемымъ, и относительно вѣроисповѣданія, — Правительственная Коммисія Финансовъ, въ разрѣшеніе возбужденнаго вопроса, постановляетъ Губернскому Правленію въ обязанность имѣть наблюденіе, дабы безсрочные арендные содержатели не передавали, хотя бы и временно, своихъ правъ владѣнія лицамъ не имѣющимъ надлежащихъ для того условий. О семъ предупредить безсрочныхъ арендныхъ содержателей.

Таковое распоряженіе Правительственной Коммисіи Финансовъ должно служить для Н Губернскаго Правленія руководствомъ во всѣхъ подобныхъ случаяхъ.

Варшава, 10 (22) Іюля 1844 года.

№ 12,229/3,891.

N° 91.

Objaśnienie, iż wieczyste dzierżawy nie mogą być nawet czasowo poddzierżawiane osobom nie posiadającym kwalifikacyi.

(d. 10 (22) Lipca 1844 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Rząd Gubernialny Mazowiecki raportem z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) r. b. Nr. 99,295/16,930 przedstawił Kommissyi Rządowej kwestyę, czy i pod jakimi warunkami konsens na poddzierżawienie realności wieczystie wydzierżawionych udzielony być może; Kommissya Rządowa rozwiązując takową oświadczyła: że gdy wieczysci dzierżawcy nie mają dozwołonej osobnej hypoteki, z téj głównie przyczyny, aby długi hypoteczne nie były zaciągane, przez coby exekucya administracyjna, obok przewidzieć się mogących sporów z wierzycielami, była utrudniona; gdy pod tytułem poddzierżawienia mogłoby być ukryte odstąpienie posiadłości na zawsze, albo takie pretensye dzierżawcy, że ten stawszy się następnie wierzycielem, mógłby czynić utrudzenia; gdy wreszcie kwalifikacye do dzierżaw wieczystych są niektóre też same, jak do czasowych, mianowicie co do niegraniczenia z majątkiem własnym, i co do wyznania, z tych przeto powodów Rząd Gubernialny czuwać nad tém winien, aby dzierżawcy wieczysci nie poddzierżawiali czyli nie odstępowali, chociażby czasowo, swego prawa osobom wspomnianych kwalifikacyj nie posiadającym, i o tém wieczystych dzierżawców zawiadomi.

Do takowego więc rozporządzenia, również Rząd Gubernialny N zastosować się w podobnych wypadkach winien.

w Warszawie, dnia 10 (22) Lipca 1844 r.

Nr. 12,229/3,891.

N° 92.

Объявление Высочайшей воли объ отдачѣ въ безсрочную аренду мелкихъ участковъ казенныхъ земель, состоящихъ въ городахъ и посреди частныхъ владѣній, а также мельницъ, корчемныхъ усадьбъ и проч.

(5 (17) Іюля 1844 года)

Милостивый Государь, Князь Иванъ Федоровичъ.

Представляя у сего почтительнѣйше Вашей Свѣтлости засвидѣтельствованную копію съ утвержденного Высочайшимъ подписаніемъ указа, объ отдачѣ подуховныхъ имуществъ въ долговременную не превышающую 50 лѣтъ аренду, долгомъ считаю довести, что Государь Императоръ, согласно ходатайству Вашей Свѣтлости, изъясненному въ отзывѣ ко мнѣ отъ 26 Іюня (8 Іюля) настоящаго года, № 14,973 (по Канц. Совѣта Управленія) Высочайше соизволилъ на изытіе изъ общихъ правилъ отдачи имуществъ въ долговременное содержаніе, всякаго рода казенныхъ имуществъ трехъ родовъ, а именно:

1) такихъ заведеній, которыя, для обезпеченія съ нихъ постоянного дохода, требуютъ значительныхъ капиталовъ, какъ-то мельницы, пильни и т. п.;

2) пустопорожнихъ мѣстъ въ городахъ для застройки ихъ; и

3) мелкихъ участковъ земель, лежащихъ посреди частныхъ владѣній, —

таковыя имущества отдавать по прежнему въ безсрочную аренду.

Съ совершеннымъ высокопочитаніемъ и преданностію имѣю честь быть Вашей Свѣтлости всепокорнѣйшимъ слугою.

С -Петербургъ, 5 (17) Іюля 1844 года.

(подписано) *И. Туркулъ.*

№ 1,744.

N° 92.

NAJWYŻSZA wola, iż drobne realności rządowe, tudzież młyny i osady karczemne, w pośród miast i własności prywatnych położone, mają być wieczyście wydzierżawiane.

(d. 5 (17) Lipca 1844 r.)

JO. Książę Janie synu Teodora.

Przesyłając załącznie Waszój Książęcej Mości, w kopii poświadczonój, ukaz przez NAJJAŚNIEJSZEGO PANA zatwierdzony, stanowiący zasady, podług których dobra do funduszów po-duchownych należące, w długoletnią dzierżawę, 50 lat wszakże nie przechodzącą, oddawane być mają, poczytuje obowiązkiem moim donieść Waszój Książęcej Mości, że NAJJAŚNIEJSZY PAN, zgodnie z przedstawieniem jego, zamieszczoném w odezwie do mnie uczynionój pod dniem 26 Czerwca (8 Lipca) r. b. Nr. 14,973 (z Kancellaryi Rady Administracyjnej) NAJWYŻEJ zezwolić raczył, aby z pod ogólnój zasady niewypuszczania dóbr rządowych wszelkiego rodzaju w długoletnią dzierżawę, trzy rodzaje wyjęte były:

1) zakłady, które, dla zapewnienia stałego z nich dochodu, wymagają znacznych kapitałów, jako to: młyny, tartaki i t. p.;

2) miejsca puste czyli niezajęte po miastach place, dla zabudowania takowych;

3) pomniejsze części gruntów, między realnościami prywatnemi położone;

które wypuszczane być mają, tak jak dotąd, w dzierżawę wieczystą.

w St. Petersburgu, d. 5 (17) Lipca 1844 r.

(podpisano) *Ig. Turkull.*

Nr. 1,744.

№ 93.

Постановленіе о приостановленіи замѣна безсрочныхъ арендъ на безусловную продажу казенныхъ имѣній посредствомъ уплаты капитализированнаго канона.

(10 (22) Ноября 1844 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

Безсрочный арендаторъ казеннаго имѣнія Стульно съ принадлежащимъ къ нему лѣсомъ, Маркъ Куницкій, просилъ о дозволеніи ему приобрести это имѣніе въ собственность посредствомъ уплаты капитала, соотвѣтственнаго вносимому имъ канону.

Поэтому истребовано было мнѣніе Правительственной Комисіи Финансовъ, которая въ представленіи своемъ отъ 28 Октября (9 Ноября) сего года, № 50,801/16,018, объяснила: что хотя Совѣтъ Управленія постановленіемъ своимъ отъ 18 (30) Апрѣля 1840 года и разрѣшилъ безсрочнымъ арендаторамъ уплачивать вполнѣ соотвѣтственную канону капитальную сумму, и хотя на этомъ основаніи Комисія Финансовъ вошла съ просителемъ въ сношеніе о продажѣ ему имѣнія Стульно, однако же нынѣ принимая въ соображеніе, что такой замѣнъ правъ безсрочныхъ арендаторовъ на права вотчинныхъ владѣльцевъ былъ бы равносильнъ отчужденію, а всякая продажа казенныхъ имѣній противна Высочайшимъ повелѣніямъ, Комисія Финансовъ приостановила начатыя переговоры относительно имѣнія Стульно и даже полагала бы нынѣ, что замѣнъ безсрочныхъ арендъ на безусловную продажу казенныхъ имѣній долженъ бы быть отмѣненъ совершенно.

Хотя въ засѣданіи своемъ 18 (30) Апрѣля 1840 года Совѣтъ Управленія и полагалъ, что Высочайшее повелѣніе о приостановленіи продажи казенныхъ имѣній не препятствуетъ исполненію предшествовавшаго оному Высочайшаго повелѣнія 20 Января (2 Февраля) 1830 года, коимъ дозволено безусловно безсрочнымъ арендаторамъ казенныхъ имѣній уплачивать капитальную сумму канона, однако, по ближайшемъ разсмотрѣніи этого вопроса, Совѣтъ согласился съ мнѣніемъ Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, что дозволеніе уплаты капита-

№ 93.

Postanowienie, że zamiana wieczystych dzierżaw na bezwarunkowe sprzedaże, przez spłacenie kanonu wieczystego, ma być wstrzymana.

(d. 10 (22) Listopada 1844 r.)

Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej.

Marek Kunicki, wieczysty dzierżawca dóbr rządowych Stulno z lasami, upraszał o sprzedanie mu ich na własność, przez дозволеніе mu okupienia się z kanonu. Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, objaśniając takową jego prośbę, w raporcie swoim z dnia 28 Października (9 Listopada) r. b. Nr. 50,801/16,018 przedstawiła: że wprowadzie Rada Administracyjna decyzją z dnia 18 (30) Kwietnia 1840 r. dozwoliła wieczystym dzierżawcom okupywać się z kanonu, i na téj zasadzie Kommissya Rządowa weszła z podającym w korespondencyę względem sprzedania mu dóbr Stulno; obecnie jednak mając na względzie, że podobna zmiana praw wieczystych dzierżawców na bezwarunkowych właścicieli byłaby alienacją, a wszelkie alienacye dóbr rządowych są Najwyższym rozkazom przeciwne, wstrzymała się z układami co do dóbr Stulno, a nawet obecnie była opinii, że zamiana wieczystych dzierżaw na bezwarunkowe sprzedaże powinny być w zupełności zaniechana.

Rada wyrzekła, że jakkolwiek przez decyzję swą z dnia 18 (30) Kwietnia 1840 roku wyrzekła, że wola NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, wstrzymująca w ogólności sprzedaż dóbr rządowych, nie stoi na przeszkodzie wykonywaniu poprzedniej decyzji NAJWYŻSZÉJ z dnia 20 Stycznia (2 Lutego) 1830 roku, dozwalającej bezwarunkowo wieczystym dzierżawcom spłacenia kanonu, przecież, po bliższém rozważeniu obecnie téj kwestyi, podziela zdanie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, że pozostawienie

лизированного канона не может быть согласовано съ безусловнымъ запрещеніемъ отчужденія казенныхъ имѣній частнымъ лицамъ, почему утвердивъ распоряженіе Коммисіи Финансовъ, по дѣлу Куницкаго, Совѣтъ положилъ: распространить принятое Коммисіею въ этомъ случаѣ правило и на всѣ другіе подобные случаи.

Варшава, 10 (22) Ноября 1844 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ*.
№ 18,676 и 18,690.

N° 94.

Распоряженіе о томъ, что для пользованія какою либо казенною недвижимою необходимо консенсъ Губернскаго Правленія.

(24 Мая (5 Іюня) 1851 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Отъ 30 Мая (11 Іюня) 1840 года, за № 85,678/27,708, Правительственная Коммисія указала Губернскому Правленію порядокъ наблюденія, дабы никто не былъ допускаемъ къ пользованію малѣйшею казенною недвижимою безъ предварительнаго согласія на то Губернскаго Правленія. При этомъ предложены были правила, коими должны руководствоваться, какъ лица приобретающія или уступающія права на изъясненныя недвижности, такъ Гминные Войты и самыя Губернскія Правленія.

Для установленія вѣщаго надзора за точнымъ исполненіемъ этихъ правилъ, Правительственная Коммисія Финансовъ, отъ 18 (30) Января 1845 года, за № 8,098/2,445, предписала Губернскимъ Правленіямъ: одинъ экземпляръ каждаго сдаточнаго акта, вмѣстѣ съ копіею съ доставленнаго заинтересованными лицами квалификаціоннаго свидѣтельства, представлять въ Коммисію, съ донесеніемъ о послѣдовавшемъ со стороны Правленія разрѣшеніи.

Послѣднее изъ приведенныхъ распоряженій исполняется Губернскими Правленіями только при передачѣ правъ на пользо-

права сплacenія канону вѣчистымъ дзержавцамъ з безварунковымъ закауемъ alienacyi dóbr rządowych погодзібы сіе не даіо, і dla tego затwierdzając postąpienie tejże Kommissyi co do Pana Kunickiego, Rada mieć chciaіа, iżby zasada w tymъ przy-padku przyjęta, do wszelkichъ innychъ tego rodzaju zastosowa-ną była.

w Warszawie, d. 10 (22) Listopada 1844 r.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, Radca Stanu (podpisano) *Le Brun*.

Nr. 18,676 i 18,690.

N° 94.

Rozporządzenie, iż na posiadanie jakiegobądź realności rządowej potrzebny jest konsens od Rządu Gubernialnego.

(d. 24 Maja (5 Czerwca) 1851 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

W rozporządzeniu z dnia 30 Maja (11 Czerwca) 1840 roku, Nr. 85,678/27,708, Kommissya Rządowa wskazała Rządowi Gubernialnemu, w jakimъ sposobie ma przestrzegać, aby nikt do posiadania wszelkichъ najmniejszychъ realności, rządową własnością będącychъ, bezъ uzyskania poprzedniego od Rządu Gubernialnego konsensu, nie byłъ przypuszczony. W tymъ celu wskazała tamże formy i warunki, podługъ których zbywający i nabywający prawa do takichъ realności, jakъ niemniejъ Wójci gmin i Rządy Gubernialne postępować mają.

Dla témъ pewniejszego dopilnowania, aby przepisy te ściśle i z całą dokładnością były wykonywane, poleciła Rządowi Gubernialnymъ w następnémъ rozporządzeniu z dnia 18 (30) Stycznia 1845 roku Nr. 8,098/2,445, aby jeden exemplarzъ kaźdego aktu odstąpienia, wraz z kopią świadectwa kwalifikacyjnego przez strony składanego, nadsyłałъ Kommissyi Rządowej przy raporcie, donoszącymъ o udzieleniu konsensu.

Ostatnie to rozporządzenie Rządu Gubernialne wykonywają przy przelewіe praw większychъ realności, lecz przy odstępowaniu

O dobrachъ rządowych.

ваніе значительнѣйшими недвижимостями; относительно же крестьянскихъ усадебъ въ казенныхъ селеніяхъ Правительственная Коммисія получила по настоящее время отъ одного лишь Плоцкаго Губернскаго Правленія по одному экземпляру составляемыхъ у Гминныхъ Войтовъ уступочныхъ актовъ, съ свидѣтельствами о приобрѣтателяхъ и документами касательно правъ лицъ, уступающихъ усадьбы, когда уступка дѣлается наслѣдниками утвержденныхъ владѣльцевъ. При разсмотрѣніи таковыхъ актовъ, Правительственная Коммисія имѣла возможность замѣчаніями своими направлять дѣйствія Губернскаго Правленія на путь должной заботливости о благѣ казенныхъ крестьянъ, и вмѣстѣ съ тѣмъ устанавливать однообразный по сему предмету порядокъ дѣйствій Гминныхъ Войтовъ и самыхъ Губернскихъ Правленій.

Что касается Радомской губерніи, то Коммисія Финансовъ донынѣ не имѣла случая удостовѣриться, въ какой мѣрѣ исполняетъ оно вышеприведенное распоряженіе, и потому предписываетъ немедленно донести:

1) составляются ли Гминными Войтами по казеннымъ имѣніямъ Радомской губерніи и какимъ именно порядкомъ, акты о передачѣ усадебъ утвержденными владѣльцами другимъ лицамъ, какой порядокъ соблюдается въ случаѣ, когда не самъ владѣлецъ, а его наслѣдники, и особенно малолѣтніе, уступаютъ право на пользованіе усадьбою. Бываютъ ли для сего созываемы семейные совѣты, и составляются ли инвентарныя описи и т. п.;

2) выдаетъ ли Губернское Правленіе дозволенія новымъ владѣльцамъ, и чѣмъ при этомъ руководствуется; требуетъ ли оно, разрѣшая переуступку усадебъ наслѣдниками, удостовѣренія отъ сихъ послѣднихъ, что, кромѣ ихъ, другихъ наслѣдниковъ нѣтъ; требуетъ ли, когда наслѣдники малолѣтніе, согласія семейныхъ совѣтовъ;

3) почему до настоящаго времени Губернское Правленіе не представляло въ Правительственную Коммисію выданныхъ имъ дозволеній съ документами, наконецъ,

4) Коммисія предписываетъ исполнять на будущее время, со всею точностію, вышеизложенныя правила, и безотлагательно донести, какой предполагается установить порядокъ по этой части.

осадъ влоściaнскихъ по всiachъ рѣдowych, Kommissya Rządowa od jednego tylko Rządu Gubernialnego Płockiego odbierała dotąd i odbiera po jednym exemplarzu aktów odstąpienia, przed Wójtami gmin sporządzonych, wraz z świadectwami kwalifikacyjnymi nabywcy, jako też wywodami legitymacyjnymi zbywających osady, jeżeli takimi są spadkobiercy ukonsensowanych posiadaczy. Tym sposobem Kommissya Rządowa, rozpoznając te akta, miała sposobność, przez uwagi ze swęj strony czynione, przywieść działania tegoż Rządu Gubernialnego do ściślej troskliwości o dobro w tym względzie włościan rѣdowych, a głównie do jednostajnego postępowania tak Wójtów gmin, jako też samego Rządu Gubernialnego.

Lecz co do gubernii Radomskiej, Kommissya Rządowa nie ma dotąd przekonania, jak powyższe rozporządzenia są wykonywane, a nawet czy są wykonywane? Dla tego poleca Rządowi Gubernialnemu, aby doniósł Kommissyi Rządowej:

1) czy są i w jakim sposobie w dobrach jego gubernii, przez Wójtów gmin sporządzane akty odstąpienia osad przez ukonsensowanych posiadaczy na inne osoby? jakie ich postępowanie wtenczas, kiedy nie sam posiadacz, ale jego sukcesorowie zbywają prawa swoje do osady, a mianowicie gdy są nieletni? czy dopełniają zwoływania rad familijnych, spisывania inwentarzy i t. p.;

2) czy Rząd Gubernialny wydaje konsensy dla nowych nabywców, i jakich się w tym względzie dotąd trzymał zasad? a mianowicie, czy udzielając konsensy na odstąpienie osad przez spadkobierców dopełniane, żądał legitymacyi tychże sukcesorów, że oprócz zeznających nie ma więcej? jak niemniej uchwał rad familijnych, gdy są nieletni;

3) dla czego dotąd takich konsensów z dowodami Kommissyi Rządowej nie nadsyłał; a nadto,

4) poleca mu, aby odtąd ściślejsz wykonania powyższych rozporządzeń pilnował, i w jakim sposobie to dopełni, Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu donieść pospieszył.

Требуемый настоящим предписанием подробный рапорт Губернское Правление обязывается доставить не позже 10 дней.

Варшава, 24 Мая (5 Июня) 1851 года.

№ 37,751/14,373.

№ 95.

Распоряжение о томъ, чтобы ежегодно въ Февралѣ мѣсяцѣ представляемы были въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства вѣдомости казеннымъ имѣніямъ, состоящимъ въ частномъ пользованіи на правѣ пожизненномъ или эмфитевтическомъ, съ удостовѣреніями о состояніи пожизненныхъ владѣльцевъ въ живыхъ.

(19 (31) Января 1852 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Признавая необходимымъ подчинить болѣе строгому контролю имѣнія состоящія въ частномъ владѣніи на правѣ пожизненномъ или эмфитевтическомъ, тѣмъ болѣе, что нѣкоторые Губернскія Правленія, какъ это замѣчено Коммисіею, не заботятся объ истребованіи удостовѣреній о жизни пожизненныхъ владѣльцевъ и не имѣютъ наблюденія за истеченіемъ срока эмфитевтическихъ привилегій, Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію съ полученіемъ сего предписанія распорядиться о составленіи и представить не позже 30 дней двѣ вѣдомости:

- а) одну о всѣхъ имѣніяхъ и особыхъ владѣніяхъ казенныхъ, супримованныхъ и конфискованныхъ, состоящихъ въ частномъ пожизненномъ владѣніи, съ поименованіемъ по уѣздамъ: названія и рода имѣній и недвижимостей, кому и на основаніи какой привилегіи были пожалованы и съ означеніемъ въ особой графѣ числа, когда выдано было послѣднее удостовѣреніе о жизни владѣльца;
- б) другую о имѣніяхъ и владѣніяхъ казенныхъ, супримован-

Rapportu, dokładnie rzecz wyjaśniającego, w dniach dziesięciu oczekiwać będzie.

w Warszawie, d. 24 Maja (5 Czerwca) 1851 r.

Nr. 37,751/14,373.

№ 95.

Rozporządzenie, aby w miesiącu Lutym każdego roku składane były Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu wykazy dóbr, prawem dożywocia lub emfiteutyczném posiadanych, wraz z świadectwami życia dożywotnich posiadaczy.

(d. 19 (31) Stycznia 1852 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Uznawszy potrzebę zaprowadzenia ściślejszej kontrolli dóbr prawem dożywocia lub emfiteutyczném posiadanych, zwłaszcza gdy dostrzegła, że niektóre Rządy Gubernialne nie żądają świadectw życia dożywotnich posiadaczy, i nie pilnują expiracyi przywilejów emfiteutycznych; w tym celu Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby, za odebraniem niniejszego reskryptu, sporządził i najdalej w ciągu dni 30 nadesłał dwa wykazy:

- a) jeden wszystkich dóbr i realności, tak rządowych, supprimowanych, jako i skonfiskowanych, pod dożywociem zostających, z wyszczególnieniem powiatami nazwiska i natury dóbr lub realności, кому i z mocy jakiego przywileju nadane zostały, oraz z zacytowaniem w oddzielnej rubryce daty ostatniego świadectwa życia posiadacza;
- б) drugi dóbr i realności rządowych supprimowanych i skon-

ныхъ и конфискованныхъ, находящихся въ частномъ владѣнн на правѣ эмфитевтическомъ на извѣстный срокъ, съ поименованіемъ также по уѣздамъ названія и рода имѣній или недвижимостей, кому, на какой срокъ, на основанн какой привилегіи (съ означеніемъ числа оной) пожалованы во владѣніе, а равно въ чьемъ владѣнн находятся въ настоящее время и когда оканчивается срокъ эмфитевтического владѣнія.

Для непремѣннаго же исполненія настоящаго распоряженія, обязывается Губернское Правленіе не позже истеченія Января мѣсяца каждаго года истребовать отъ всѣхъ пожизненныхъ владѣльцевъ удостовѣренія о жизни ихъ, а въ послѣдующемъ Февралѣ мѣсяцѣ представлять неупустительно въ Правительственную Коммисію вѣдомость, съ показаніемъ времени полученія каждаго удостовѣренія.

Варшава, 19 (31) Января 1852 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій*.

№ 6,827/2,341.

N° 96.

Распоряженіе о томъ, что, при заключеніи договоровъ о передачѣ правъ на безсрочное или временное пользованіе казенными имуществами, въ случаѣ неграмотности договаривающихся сторонъ, свидѣтели должны быть грамотные, а чиновники, принимающіе передаточные акты, обязаны свидѣтельствовать тождественность лицъ и подписи ихъ или знаки.

(11 (23) Октября 1852 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ дополненіе къ правиламъ, изложеннымъ въ 1 и 4-мъ пунктахъ циркуляра отъ 30 Мая (11 Іюня) 1840 года, за № 85,678/27,708, Правительственная Коммисія Финансовъ даетъ

фискowanych на pewny przeciąg czasu, prawem emfiteuty-
czném posiadanych, podobnieъ wyszczególniający powia-
tami nazwiska i natury dóbr lub realności, кому, на jak
długo, z mocy jakiego przywileju (z wymienieniem daty
onego) nadane zostały, oraz w czyjem posiadaniu nateraz
zostają i kiedy lata emfiteutyczne kończą się.

Żeby zaś tém pewnieъ skutek z niniejszego rozporządzenia
nastąpił, Rząd Gubernialny obowiązany jest najdaleъ w ciągu mie-
siąca Stycznia kaъdego roku, świadectwa od wszystkich dożywo-
tników ściagnąć i zaraz w następnym miesiącu Lutym nowy wy-
kaz, z wymienieniem daty otrzymania świadectwa, regularnie Kom-
missyi Rządowej przedstawiać.

w Warszawie, d. 19 (31) Stycznia 1852 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński*.

Nr. 6,827/2,341.

N° 96.

Rozporządzenie, iż przy układach o przelew prawa do po-
siadania czasowo lub wieczyście dóbr rządowych, w razie
gdy strony czytać i pisać nie umieją, świadkowie powinni
to umieć, a urzędnicy akt ustąpienia przyjmujący, powinni
poświadczать tożsamość osób i własnoręczność podpisów lub
krzyżyków.

(d. 11 (23) Października 1852 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

W celu uzupełnienia przepisów, ogólném rozporządzeniem
z dnia 30 Maja (11 Czerwca) 1840 roku Nr. 85,678/27,708, pod
punktami 1 i 4-m wskazanymi, таъ Kommissya Skarbu oświadcza

знать Губернскому Правленію, что въ случаѣ неграмотности лицъ, договаривающихся на счетъ передачи правъ на временное или безсрочное пользованіе казенными имѣніями или отдѣльными усадьбами, къ симъ имѣніямъ принадлежащими, необходимо приглашать свидѣтелей, знающихъ читать и подписаться; независимо отъ сего, чиновники, принимающіе передаточные акты, обязаны свидѣтельствовать тождественность и подписи или знаки договаривающихся лицъ.

Губернское Правленіе обязывается, принявъ настоящее предписаніе къ должному руководству, о содержаніи онаго уведомить Экономическихъ Ассесоровъ и Гминныхъ Войтовъ; съ наблюденіемъ за исполненіемъ онаго.

Варшава, 11 (23) Октября 1852 года.

№ 71,332/30,171.

N° 97.

Распоряженіе о томъ, чтобы къ представленіямъ объ измѣненіи 30-лѣтнихъ каноновъ или чиншей прилагались вѣдомости о цѣнахъ, засвидѣтельствованныя Уѣзднымъ Начальникомъ и Губернскимъ Правленіемъ.

(2 (14) Декабря 1854 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

На основаніи безсрочно-арендныхъ и безсрочно-чиншевыхъ контрактовъ о владѣніи угодьями въ имѣніяхъ, состоящихъ въ казенномъ управленіи, по мѣрѣ истеченія опредѣленныхъ сими контрактами 30-лѣтнихъ періодовъ, должны быть дѣлаемы измѣненія въ размѣрахъ канона или чинша на послѣдующій 30-лѣтній періодъ, согласно среднимъ справочнымъ цѣнамъ ржи въ городѣ, указанномъ въ контрактѣ.

Для однообразія въ этомъ отношеніи, а также для удостовѣренія въ справедливости предлагаемыхъ цѣнъ, Коммисія Финансовъ предписываетъ Губернскому Правленію: всякій разъ, когда,

Rządowi Gubernialnemu, że wrazie kiedy strony zawierające między sobą układ o przelew prawa do posiadania czasowo lub wieczyście dóbr rządowych, lub szczególnych drobniejszych w nich osad, same czytać i pisać nie umieją, świadkowie użyć być powinni tacy, którzyby umieli czytać i podpisać się, oraz że urzędnicy akt ustąpienia przyjmujący, bezwarunkowo poświadczyć powinni tożsamość osób i własnoręczność podpisów, lub położenia trzech krzyżyków przez nieumiejących pisać.

O niniejszym rozporządzeniu, Rząd Gubernialny zawiadomi Assessorów Ekonomicznych i Wójtów gmin, skutku dopilnuje i sam do niego zastosuje się.

w Warszawie, d. 11 (23) Października 1852 r.

Nr. 71,332/30,171.

N° 97.

Rozporządzenie, iż do przedstawień o zmianę 30-to letnich kanonów lub czynszów, mają być dołączane wykazy cen, z poświadczeniem ich przez Naczelnika Powiatu i przez Rząd Gubernialny.

(d. 2 (14) Grudnia 1854 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Według umów wieczysto-dzierżawnych i wieczysto-czynszowych o posiadłość w dobrach, pod zarządem Władzy skarbowej zostających, w miarę upływu oznaczonych temiż umowami 30-letnich peryodów, powinny następować zmiany opłat kanonu lub czynszu, na następny 30-letni okres, oparte na średnich cenach targowych żyta z miasta, w umowie wskazanego.

W celu więc ujednolajnienia odtąd postępowania w tej mierze, tudzież zachowania troskliwej staranności w osiągnięciu rzetelności cen podawanych, Kommissya Skarbu poleca

по безсрочному контракту, съ истечениемъ опредѣленнаго въ ономъ срока, предполагается ввести измѣненія въ уплатѣ канона или чинша, требовать отъ подлежащаго Магистрата вѣдомости о среднихъ мѣсячныхъ цѣнахъ, и по выводѣ изъ оныхъ средней годовой цѣны за истекшіе 30 лѣтъ, съ засвидѣтельствованіемъ, что вѣдомости эти согласны съ цѣнами, представленными, въ свое время, Магистратомъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Уѣздный Начальникъ и Губернское Правленіе обязаны удостовѣриться, изъ дѣлъ своего Управленія, о такомъ сходствѣ цѣнъ, и по засвидѣтельствованіи вѣдомости о среднихъ цѣнахъ, Губернское Правленіе должно представлять ихъ, при заключеніи своемъ объ измѣненіи канона или чинша, на рѣшеніе Коммисіи Финансовъ.

Варшава, 2 (14) Декабря 1854 года.

№ 64,095/29,420.

№ 98.

Распоряженіе о томъ, чтобы не опаздывать съ представленіями о возвышеніи безсрочныхъ каноновъ, такъ какъ они подлежатъ давности.

(16 (28) Января 1863 года.)

Н Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Ссылаясь на предписаніе свое отъ 5 (17) Декабря 1857 года, за № 75,930/36,830, коимъ поручено было Губернскому Правленію составить вѣдомость казеннымъ имѣніямъ и недвижимостямъ, состоящимъ въ безсрочномъ содержаніи, и рассмотреть при этомъ заключенные, по содержанію этихъ имѣній, контракты, для представленія предположеній о возвышеніи каноновъ въ случаяхъ, когда сіе оговорено въ контрактахъ и когда истекъ или истекаетъ назначенный для того срокъ, Правительственная Коммисія Финансовъ предписываетъ Губернскому Правленію: одновременно съ представленіемъ предположеній о приведеніи въ порядокъ, по кассовымъ счетамъ, исчисленнаго возвышенія канона,

Rządowi Gubernialnemu, aby w każdym wypadku, gdzie idzie, stosownie do zawartej umowy wieczystej, po upływie oznaczonego nia peryodu, o zmianę opłaty kanonu lub czynszu stałego, żądał od Magistratu właściwego podania wykazów cen średnich miesięcznych i z nich wyprowadzonej ceny średniej rocznej, w ciągu ubiegłych lat 30-tu, z wyraźnym poświadczeniem, iż wykazy te są zgodne z cenami, jakie Magistrat w swoim czasie przedstawił Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych; następnie tak Naczelnik Powiatu, jako też Rząd Gubernialny powinni przekonać się z akt swoich o téj zgodności, i oną wyraźnie na rzeczonych wykazach poświadczyć, i dopiero tak ulegalizowane wykazy cen targowych, łącznie z wnioskiem o zmianę kanonu lub czynszu, będzie mógł Rząd Gubernialny przedstawić Kommissyi Skarbu do dalszej decyzji.

в Warszawie, d. 2 (14) Grudnia 1854 r.

Nr. 64,095/29,420.

№ 98.

Rozporządzenie, iżby się nie spóźniano z przedstawieniami o podwyższenie kanonów wieczystych, gdyż te ulegają przedawnieniu.

(d. 16 (28) Stycznia 1863 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA PRZYCHODÓW I SKARBU.

Powołując się na reskrypt swój z d. 5 (17) Grudnia 1857 r. Nr. 75,930/36,830, którym poleciła Rządowi Gubernialnemu sporządzenie wykazu dóbr i realności skarbowych, wieczystie wydzierżawionych, a zarazem przejrzenie kontraktów o takie dzierżawy spisanych i przedstawienie wniosków, co do podwyższenia kanonów tam, gdzie to kontraktem zastrzeżone zostało, a oznaczony w tym celu okres upłynął lub upływa, poleca mu zarazem, ażeby w każdym wypadku, obok uczynienia do Kommissyi Rządowej wniosku, o uregulowanie kassowe podwyżki kanonu, jednocześnie o wysokości wyrachowanej podwyżki, i o czasie od którego pra-

увѣдомлять безсрочныхъ держателей о величинѣ сего послѣд-
няго и о времени, съ котораго, по закону, должна послѣдовать
подвышка, такъ какъ, по смыслу статьи 2277 Гражданскаго Уло-
женія, подобнаго рода платежи подлежатъ давности и могутъ
быть требуемы лишь за пятилѣтній періодъ времени, предше-
ствующій требованію; почему каждая просрочка, сокращая срокъ, за
который можно домогаться платежа, вовлекаетъ Казну Царства
въ убытки.

Варшава, 16 (28) Января 1863 года.

№ 47,967/21,634.

—
КОНЕЦЪ XIX ТОМА.
—

wnie jest wymagana, każdego z wieczystych dzierżawców zawi-
damał, a to z uwagi, iż podobnego rodzaju opłaty, według arty-
kułu 2,277-go Kodexu Cywilnego, ulegają przedawnieniu i nie
mogą być żądane więcej jak za lat pięć wstecz, od daty żądania;
każde zatem opóźnienie się w żądaniu téj zapłaty, zmniejszając za-
kres czasu, za który o nią upominać się można, Skarb Królestwa
na straty naraża.

w Warszawie, d. 16 (28) Stycznia 1863 r.

Nr. 47,967/21,634.

—
KONIEC TOMU XIX.
—

86399